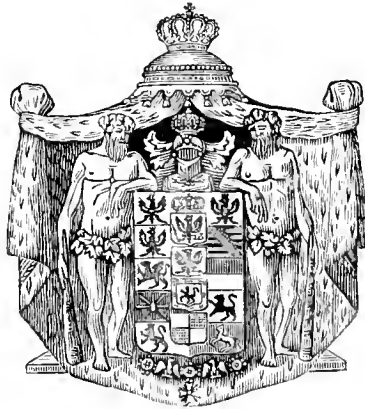

DIE
HANDSCHRIFTEN-VERZEICHNISSE
DER
KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK
ZU BERLIN.

ELFTER BAND.
VERZEICHNISS
DER
GRIECHISCHEN HANDSCHRIFTEN

BERLIN
A. ASHER & Co.
1890. 1897.

f016.091
B455h

v.11

BOOK# 016.091.B455H v 11 c.1
BERLIN # DIE
HANDSCHRIFTEN-VERZICHNISSE DER KO

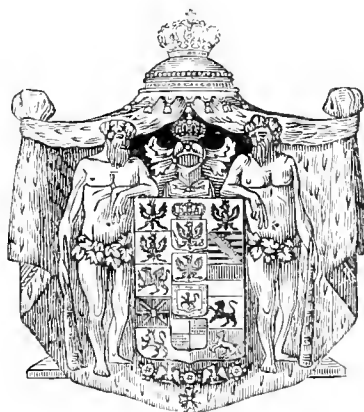

3 9153 00056753 9

DIE
HANDSCHRIFTEN-VERZEICHNISSE
DER
KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK
ZU BERLIN.

ELFTER BAND.
VERZEICHNISS
DER
GRIECHISCHEN HANDSCHRIFTEN

BERLIN
A. ASHER & CO.
1890. 1897.

VERZEICHNISS
DER
GRIECHISCHEN HANDSCHRIFTEN
DER
KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK
ZU BERLIN.

I.

VON

W. STUDEMUND UND L. COHN.

BERLIN

A. ASHER & Co.

1890.

517/57

CODICES

EX

BIBLIOTHECA MEERMANNIANA

PHILLIPPICI GRAECI

NUNC BEROLINENSES

DESCRIPSERUNT

GUILELMUS STUEMUND ET LEOPOLDUS COHN.

BEROLINI

MDCCCLXXXV.

Vere anni 1887 cum occasio oblata esset codices Phillipicos olim Meermannianos acquirendi, Valentinus Rose et Guilelmus Studemund iussu regii Ministerii institutioni publicae praepositi in Britanniam profecti Cheltenhami codices Meermannianos examinaverunt et breviter descripserunt; de labore distribuendo ita inter eos convenerat, ut V. Rose codices orientales et latinos, G. Studemund graecos et reliquos tractaret. codices graecos, postquam una cum ceteris Meermannianis in bibliothecam regiam Berolinensem translati sunt, diligentius retractari eorumque accuratam descriptionem publici iuris mox fieri Guilelmus Studemund cum vehementissime cuperet, ipse aestate anni 1888 morbo letifero correptus quamvis invitus incepto destitit et ut mihi deferretur hoc munus impetravit. itaque aestate anni 1889 Berolini codices Meermannianos graecos accuratius examinavi et Studemundi descriptionem multis locis auxi et correxi; qui labor nondum confectus erat, cum vir praestantissimus lugubri fato suis litterisque ereptus est (a. d. VI. Id. Aug. 1889) mihiq̄e omnem curam huius catalogi edendi reliquit. hanc pro viribus sustinui et quae de historia horum codicum praefanda sunt infra perscripsi. in plagulis corrigendis Maximilianus Treu ultro se offerens oculorum acie doctoq̄e consilio summo opere me adiuvit.

Leopoldus Cohn.

PRAEFATIO

Codices Phillippici nunc Berolinenses graeci 1405—1643 et 1391 in numero fuerunt eorum codicum, quos Thomas Phillippus anno 1824 Hagae Comitum in auctione publica bibliothecae Meermannianae acquisivit. Gerardus Meerman, a quo bibliotheca Meermanniana condita est, longe plurimos codices anno 1764 Parisiis emit, cum bibliotheca collegii Claromontani sublata esset eiusque libri manu scripti venum irent. collegium Claromontanum cum multos libros undique conguessisset, codices graecos plerosque a Claudio Nauloto Avallonaco sive ex eius hereditate acquisivit, quos ante eum Guilelmus Pelicerius possederat. quarum bibliothecarum historiam, quatenus ad codices graecos attinet, paulo accuratius deinceps illustremus¹⁾.

Guilelmus Pélicier²⁾ episcopus Montepessulanus annis 1539—1542, cum Francisci I regis Francogallorum legatus Venetiis erat, libris manu scriptis undique acquisitis ut bibliothecam regiam Fonteblandensem locupletaret multam operam dabat. simul sibi ipse haud mediocrem codicum copiam collegit, cum multos libros vel in bibliothecis Venetis tum adservatos vel in usum bibliothecae regiae ab ipso emptos per librarios sibi describendos curaret. extat in codice Parisino graeco 3068 (saeculo XVI exarato) catalogus graece scriptus codicum graecorum bibliothecae Pelicerianae, quem Henricus Omont l. l. (vid. adnot. 2) primum ac nuper accuratius iterum edidit³⁾. in eo describuntur primum codices manu scripti 180, deinde libri typis expressi 56 (num. 181—236), tum codices vel potius codicum particulae in parte illa priore praetermissae 16 (num. 237—252). quorum codicum maior pars iussu Pelicerii ipsius vel ab hominibus Graecis vel ab Italis doctis, quos per tempus illud quo Venetiis morabatur mercede conductos habebat, Venetiis exarata est. eorum nomina, quae quidem in subscriptionibus codicum quorundam occurrunt, hoc loco conguessi simul eis codicibus Pelicerianis enotatis, in quibus aut ipsi subscripserunt aut eorum manus facile agnoscuntur:

Camillus Bartholomaeus de Zanettis: Phill. 1413. 1509. 1516. 1518. 1541. 1639.

Georgius Coccolus: Phill. 1406. 1414. 1452. 1514. 1530. 1550. 1586 (l. II). 3081.

¹⁾ cf. Verhandlungen der 40. Philologenversammlung zu Görlitz (1889) p. 96 sqq.

²⁾ de Guilelmo Pelicerio cf. Jean Zeller, La diplomatie française vers le milieu du XVIe siècle d'après la correspondance de Guillaume Pellicier évêque de Montpellier. Paris 1881. R. Foerster, Die griechischen Handschriften von Guillaume Pellicier, in Mus. Rhen. vol. XL (1885) p. 453—461. H. Omont, Catalogue des manuscrits grecs de Guillaume Pellicier, in Bibliothèque de l'École des chartes t. XLVI p. 45—83 et 594—624, et seorsum Paris. 1886.

³⁾ cf. Catalogues des manuscrits grecs de Fontainebleau sous François Ier et Henri II publiés et annotés par Henri Omont, Paris 1889, p. 393—427. in hac nova editione primo numero in duos dirempto et numeris 37 et 38 in unum coniunctis numeri codicum Pelicerianorum ita mutati sunt, ut codices in priore editione numeris 2—56 notati in hac numeros 3—37 habeant. in hoc catalogo codicum Phillippicorum, quippe cuius magna pars typis iam expressa esset, cum catalogi codicum Fonteblandensium in lucem prodierunt, numeros codicum Pelicerianorum cum eorum catalogi editione priore congruere scito.

- Ioannes Catelus Naupliota: Phill. 1420, 1497 (II), 1506 (I), 1522, 1534 (I), 3080.
 Ioannes Mauromata: Phill. 1497 (I), 1506 (II), 1527 (II), 1553 (I).
 Nicolaus Cocolus: Phill. 1411, 1432 (I), 1505, 1527 (I), 1532 (II), 1539, 1553 (II), 1555 (I),
 1570 (I), 1574 (I), 1625, 1633, 6767. Bodl. Misc. 194.
 Nicolaus Malaxus: Phill. 1405, 1407, 1409, 1412, 1558 (I), 1638, 1640.
 Nicolaus Paulopulus: Phill. 1472, 1626.
 Valerianus Albini Foroliviensis: Phill. 1520, 1525, 1548 (II), 1549. Paris. gr. 1954.
 Montepessul. schol. med. 127. Bodl. Misc. 212.
 Brit. Mus. Addit. 10,063.

Praeter hos homines alii quidam codices graecos in Pelicerii usum transcribebant, quorum nomina ut indagarem adhuc non contigit. inprimis unus hoc loco commemorandus est, cuius manus frequentissime occurrit in codicibus Phillippicis qui olim Peliceriani fuerunt: Phill. 1430, 1432 (II), 1478, 1521, 1528, 1531, 1536 (II), 1548 (I), 1551, 1557, 1566, 1567, 1576, 1608, 1620, 1634, 1636. simillima ea mihi esse videbatur manui Antonii Episcopopuli (de quo cf. V. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 314; H. Omont, Fac-similés de manuscrits grecs des XVe et XVIe siècles, Paris 1887, tab. 4); nec tamen eandem esse pro certo affirmaverim, praesertim cum eius nomen in codicum subscriptionibus non ante annum 1565 occurrat, cum codices Pelicerianos annis 1539—1542 exaratos esse constet.

Guilelmo Pelicerio anno 1568 mortuo, bibliotheca eius integra fere sive emptione sive quod magis credo hereditate¹⁾ ad Claudium Naulotum Avallonaicum transit. namque omnes fere codices, quos olim Pelicerii fuisse constat vel veri simile est, et in initio et in fine Claudii Nauloti adnotationes prae se ferunt in hunc modum conceptas (exemplo utor cod. Phill. 1405):

in folio praefixo: Βίβλος Θεολογική:

Theologicus Liber:

Livre en Théologie.

τῷ Θεῷ δόξα.

τῷ Μακαρίῳ Θεοδορήτῳ

Ἡτοιμάει εἰς πολλοὺς τῆς ἑ-

ρῶς γραφῆς τόπους ἐρωτή-

σεις τε καὶ ἀποκρίσεις: —

Beati Theodoreti variae in multos

sacrae Scripturae Locos Interro-

gationes simul et Responsiones.

ταύτην ἀνέγνωκε Ναυλωτ

ὁ κοιλαδὲς ἔτει χριστοῦ

σωτήρος αφογ | 1573 | . —

¹⁾ De Claudio Nauloto nihil fere traditum est: sed quoniam familiaritate cum Pelicerio coniunctus erat (cf. Omont, Catalogue des mss. grecs de G. Pelicier p. 11 seq.), bibliothecam hereditate ei relictam esse suspicari licet, id quod comprobatur hac Nauloti inscriptione (quae in codice Phill. 1636 extat): *Ex Domino Guilielmo Pelicerio Mompeliensium Episcopo.*

in fine: Ἐπει χριστοῦ Σωτῆρος | ἀφογ |
 Βιβλίον τὰύτην ἀνέγνω Κλαύδιος
 ὁ Ναυλωτός Κοιλαδέβης Ἀθαλλωναίος
 τὲ καὶ Ἀῶσος: Anno Christi
 Servatoris | 1573 | hunc legens agnovit
 Librum Claudius Naulotus Vallensis
 Acallonaeus simul et Haeduus: Cl.
 Naulot Du Val Auallonnois etc. |

extant etiam eiusmodi adnotationes in quibusdam codicibus, quos in catalogo codicum bibliothecae Pelicerianae frustra quaerimus¹⁾: eos codices et ipsos antea Pelicerii fuisse et in catalogo illo neglectos quam aliunde a Nauloto acquisitos esse credere malim. ac rursus a nonnullis codicibus, qui olim Pelicerii fuerunt, Nauloti adnotationes absunt: eos quoque Naulotus possederit an aliunde collegium Claromontanum acceperit in dubio relinquendum est.

Bibliotheca collegii societatis Iesu Claromontani Parisiensis sub finem saeculi XVI (ut videtur) condita, qua de ornanda et amplificanda imprimis P. Iacobus Sirmond (1559—1651) bene meritus est, anno 1763 quo ordo Iesuitarum sublatus est DCCCLVI libros manu scriptos complexa est, in his CCCXLI graecos (num. 51—391)²⁾. graecorum autem codicum dimidia fere pars ex Pelicerii et Nauloti bibliothecis oriunda fuit; plus enim CLX codices Claromontani antea Pelicerii et Nauloti fuerunt. octo codices³⁾ in bibliothecam Claromontanam ex bibliotheca Ludovici Beccatelli episcopi Ravellensis pervenerunt, qui anno 1553 Venetiis eos emerat, ut ipse manu sua testatus est (cf. cod. Phill. 1417). Ludovicus Beccatelli sive Beccadelli Bononiensis anno 1549 episcopus Ravellensis factus annis 1550—1555 Iulii papae III legatus Venetiis fuit⁴⁾. codices illi fere omnes (excepto codice Phill. 1515) annis paulo praecedentibus a Camillo Bartholomaeo de Zanettis librario simul et typographo vel exarati vel tractati et correcti sunt. itaque ab hoc viro Beccatellum codices illos emisse coniectari posse mihi videtur. Beccatello anno 1572 mortuo, eius codices haud multo post eodemque fere tempore quo codices Peliceriani in bibliothecam Claromontanam videntur translati esse. ceteri codices graeci alii aliunde ac diversis temporibus acquisiti sunt.

Societate Iesu anno 1763 sublata, libri manu scripti bibliothecae Claromontanae paucis exceptis⁵⁾ a Gerardo Meermanno in venditione publica anno 1764 empti et Hagas Comitum

¹⁾ cf. codd. Clarom. 69. 73. 159. 194. 215. 307. 319.

²⁾ cf. Catalogus manuscriptorum codicum Collegii Claromontani, quem excipit catalogus mss.^{rum} domus professae Parisiensis. Parisiis in Palatio. 1764. hunc catalogum composuisse fertur Franciscus Clement, ord. S. Benedicti e congregatione S. Mauri.

³⁾ codd. Clarom. 66. 106. 110. 129. 186. 218. 221. 260.

⁴⁾ cf. Mazzuchelli, Gli scrittori d'Italia (Brescia 1753 sqq.), s. v. Beccadelli (Lodovico), vol. II part. II p. 576 sqq.

⁵⁾ Gerardus Meerman cum codices Claromontanos asportaret, quattuor codices graecos regi Francogallorum dono reliquit (Clarom. 352. 373. 214. 372 = Paris. suppl. gr. 96. 97. 119. 135). praeter eos alii codices decem in bibliotheca nationali Parisiensi nunc adservati olim Claromontani fuisse videntur: Paris. suppl. gr. 250. 254. 399. 400. 401. 407. 549. 590. 591. 592; quorum duo tantum in Catalogo Claromontano videntur descripti esse (codd. suppl. gr. 407. 592 = Clarom. 181. 182?). reliqui ibi non commemorantur.

tracti sunt. bibliotheca Meermanniana, postquam libri Belgici et alii quidam aliunde comparati accesserunt, anno 1824 MC codices manu scriptos continuit in tomo IV *Bibliothecae Meermannianae*¹⁾ descriptos, in eis CCCLXXI codices graecos (num. 33—403). codices in novum ordinem redacti et pro magnitudine et pro argumento digesti sunt, multi a bibliopecto dissoluti et in plura volumina divisi. itaque singulis quibusdam codicibus Claromontanis bini pluresve Meermanniani respondent: cf. codd. Clarom. 65. 78. 119. 156. 168. 217. 263. 275. 302. 329. 332. 355. 358. 365. 379. 381. 391²⁾).

Anno 1824 Ioanne Meermannio mortuo codices Meermanniani auctione publica totius bibliothecae venierunt ac dissipati sunt³⁾; maximam partem, ut supra dixi, Thomas Phillipps acquisivit.

His praemissis codices singuli cuiusque bibliothecae quos casus habuerint quidque iis factum sit, indicibus qui sequuntur accurate confectis demonstrare studui. ac de Pelicerii quidem codicibus Henricus Omont et in editione catalogi priore et accuratius in posteriore adnotavit ea quae exploraverat. sed quoniam mihi contigit, ut aliquanto plura et accuratiora investigarem, horum quoque codicum indicem denuo in conspectum dare non absque re esse censeo. in hoc eos codices asterisco (*) notavi, de quibus Henricus Omont in editione catalogi posteriore aut nihil aut non satis accurata adnotavit⁴⁾.

Pélic.		• ?	?	?
1 [1 ^a] ⁵⁾	—	Clarom. 68	Meerm. 125	Bodl. Misc. 201 ⁶⁾
> 2 [1 ^b]	—	> 119 ^a	» 77	Phill. 1437 (Berol.)
> 3 [2] ^a	—	> 119 ^b	> 108	Phill. 1458 (Berol.)
> 3 [2] ^b	—	> 103	» 68	Phill. 1430 (Berol.)
> 4 [3]	Nauloti	> 118	> 50	Phill. 1419 (Berol.)
> 5 [4]	—	> 85	> 58	Phill. 1423 (Berol.)
> 6 [5]	Nauloti	> 83	» 129	Bodl. Misc. 212 ⁷⁾
> 7 [6]	>	> 151	> 141	Phill. 1476 (Berol.)
> 8 [7]	—	> 107	» 160	Bodl. Misc. 216 ⁸⁾
> 9 [8]	—	> 173	150	Phill. 1482 (Berol.)
> 10 [9]	Nauloti	> 56	» 33	Phill. 1405 (Berol.)
> 11 [10]	>	> 144	> 126	Phill. 1466 (Berol.)
> 12 [11]	>			

1) Bibliotheca Meermanniana sive catalogus librorum impressorum et codicum manuscriptorum, quos maximam partem collegerunt viri nobilissimi Gerardus et Ioannes Meerman, morte dereliquit Ioannes Meerman . . . Hagae Comitum (1824).

2) cf. Verhandlungen der 40. Philologenversammlung, p. 97 sq.

3) ibid. p. 97.

4) Quae de codicibus Phillippicis etiam nunc Cheltenhami adservatis infra rettuli, e Guilelmi Studemundi schedis deprompta sunt.

5) Numeri sunt catalogi editionis posterioris (v. sup. p. I adn. 3), numeri uncis [ ] inclusi editionis prioris in hoc catalogo codicum Phillippicorum adhibiti.

6) cf. Coxe, Catalogi codicum manuscriptorum bibliothecae Bodleianae pars I. p. 757.

7) cf. Coxe I. l. p. 770.

8) cf. Coxe I. l. p. 773.

* Pélie. 13 [12]	Nauloti	Clarom. 148	Meerm. 139	Phill. 6911 (Cheltenham.) ¹⁾
* » 14 [13]	»	» 121	» 135	Phill. 1472 (Berol.)
» 15 [14]	»	» 98	» 121	Phill. 1463 (Berol.)
» 16 [15]	»	» 70	» 52	Phill. 1420 (Berol.)
* » 17 [16]	»	» 108	» 71	Phill. 1432 (Berol.)
» 18 [17]	»	» 231	» 102	Phill. 1454 (Berol.)
» 19 [18]	»	» 63	» 41	Phill. 1412 (Berol.)
» 20 [19]	»	» 84	» 34	Phill. 1406 (Berol.)
» 21 [20] ^a	»	» 58	» 35	Phill. 1407 (Berol.)
» 21 [20] ^b	—	» 59	» 36	Phill. 14041 (Cheltenham.) ²⁾
» 22 [21]	—	» 133	» 42	Phill. 1413 (Berol.)
» 23 [22]	—	—	—	Paris. suppl. gr. 254 ³⁾
* » 24 [23]	—	Clarom. 137	Meerm. 87	Phill. 11607 (Cheltenham.) ⁴⁾
» 25 [24]	Nauloti	» 163	» 100	Phill. 1452 (Berol.)
» 26 [25]	?	—	—	?
» 27 [26]	Nauloti	Clarom. 94	Meerm. 43	Phill. 1414 (Berol.)
» 28 [27]	»	» 64	» 40	Phill. 1411 (Berol.)
» 29 [28]	»	» 60	» 38	Phill. 1409 (Berol.)
» 30 [29]	»	» 82	» 57	Phill. 3081 (Cheltenham.) ⁵⁾
* » 31 [30]	?	—	—	? ⁶⁾
» 32 [31]	—	Clarom. 101	Meerm. 67	Phill. 1429 (Berol.)
» 33 [32]	—	» 92	» 120	Phill. 1462 (Berol.)
» 34 [33]	—	» 136	» 123	Bodl. Misc. 202 ⁷⁾

1) Cod. Phill. 6911, chart. in 4°, saec. XVI, foliorum 94; eo continentur haec: 1. ἐκθεσις πιστῶν τῶν ἀγίων τριακσίων δέκα καὶ ἑκατὸν πατέρων τῶν ἐν ναυαία, καὶ διδασκαλία πᾶσι θαυμαστῆ καὶ θεάλημος. incip.: Πιστεύομεν εἰς ἓνα θεόν. 2. τοῦ ἁγίου ἀναστασίου ἀποκρίσεις πρὸς τὰς πρὸς ὀρθοδόξων περὶ διαφόρων κεφαλαίων (cf. cod. Phill. 1474). 3. λέξεις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς. incip.: Κατεχόντων. φυλακτότων. τῶν τῆν ἀλήθειαν ἐν ἀδικία κατεχόντων. sequuntur λέξεις τῆς πρὸς κορινθίους α' ἐπιστολῆς et reliquarum Pauli epistularum. 4. ἀντίρρησις καὶ ἀνασκευή διαφέρει· ἀντίρρησις μὲν λέγεται κατὰ (cf. annal. philol. 1886 p. 664 sqq.). 5. λέξεις ἁγγραφαὶ ἐκ τῆς ὁδοσειᾶς βιβλίου. incip.: Ἡτολήθηρον· πόλιμα. 6. λέξεις ἐκ τῆς ἡγάδου βιβλίου. incip.: ἄφραται· οἱ ἀδοξοί. 7. στίχοι τοῦ Πελλοῦ πολιτικοῦ ἐρημημόντες λέξεις. incip.: Εὖως· ὁ δόγνος (cf. Zonar. lex. ed. Tittmann p. CXVII). 8. αἱ φωναὶ τῶν ζώων. incip.: Ἐπὶ κύνου ἄδαν. desin.: ἐπὶ ἄμαξων τετραγένοι (cf. Anecd. Var. ed. Studemund, vol. I p. 104). 9. ἐπιστολὴ τοῦ χρυσοστόμου ἀπὸ τῆς ἑξορίας πρὸς ὀλομπιάδαν ἐν κωνσταντινῶσι πόλει. incip.: Τῆ δεσποίνῃ μου τῆ αἰδευοτάτῃ καὶ θεοφιλεστάτῃ, διακονίσσῃ ὀλομπιάδι (cf. Migne, Patrol. gr. tom. LII p. 519).

2) Cod. Phill. 14041, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 217; inest (Olympiodori) Catena in librum Iob.

3) cf. H. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque Nationale, vol. III p. 239.

4) Cod. Phill. 11607, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 93; insunt: 1. τοῦ μακαρίου θεοδώριτου ἐπισκόπου κέρου ἐρασιπῆς ἦτοι πολέμορος (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIII p. 27 sqq.). 2. (eiusdem) ἀσύγχητος ἀλόγος (ibid. p. 105 sqq.).

5) Cod. Phill. 3081, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 377; insunt: 1. scripta Iustini martyris (cf. catal. eodd. Pélie. Clarom. Meerm.); praemittuntur de Iustino quaedam e Snida et Photio descripta. 2. fol. 340^r: (Athenagorae) περὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. 3. fol. 359^v: (iterum) Iustini epistula ad Zenam et Serenum fratres. 4. fol. 366^v: (iterum) Iustini expositio fidei. — In folio 359^r haec legitur subscriptio: θεοῦ τοῦ δῶρον καὶ γεωργίου (Georgii Coccolli?) πόνος. μαμαῶ μιν(ὸς) ἀπρὸλλ(ίω) β'. cf. cod. Phill. 1514.

6) Omont hunc codicem eundem esse atque Clarom. 132 = Meerm. 137 = Phill. 1473 falso adnotavit.

7) cf. Coxe l. l. p. 758.

Pélic. 35 [34]	Nauloti	Clarom. 74	Meerm. 101	Phill. 1453 (Berol.)
* » 36 [35] ^a	»	» 234	» 304	Phill. 1638 (Berol.)
* » 36 [35] ^b	»	» 286 (3 ^o)	» 250 (3)	Bodl. Misc. 200 (5) ¹⁾
» 36 [35] ^c	»	» 207	» 370	Leid. suppl. 11 ²⁾
» 37 [36]	—	» 366	» 335	Bodl. Misc. 207 ³⁾
» 38 [37, 38]	Nauloti	» 368	» 308	Phill. 1586 (Berol.)
» 39	?	—	—	?
» 40	?	—	—	?
» 41	—	Clarom. 372	—	Paris. suppl. gr. 135 ⁴⁾
» 42	—	» 371	Meerm. 339	Phill. 1604 (Berol.)
* » 43 ^a	?	?	?	?
» 43 ^b	?	?	?	?
» 43 ^c	Nauloti	Clarom. 375	Meerm. 336	Leeuward. 35 ⁵⁾
» 44	»	» 301	» 262	Phill. 1560 (Berol.)
» 45	»	» 303	» 263	Phill. 1561 (Berol.)
» 46	»	» 335	» 345	Phill. 1608 (Berol.)
» 47	?	—	—	?
» 48	Nauloti	Clarom. 376	Meerm. 346	Leid. suppl. 123 ⁶⁾
* » 49	»	» 193	» 171	Lips. bibl. Univ. MG 147 ⁷⁾
» 50	»	» 191	» 169	Lips. bibl. Univ. MG 145 ⁸⁾
* » 51	»	» 192	» 170	Lips. bibl. Univ. MG 146 ⁹⁾

¹⁾ cf. Coxe l. l. p. 757.

²⁾ cf. I. Geel, Catalogus librorum manuscriptorum qui inde ab anno 1741 bibliothecae Lugduno-Batavae accesserunt (Lugd. Bat. 1852), p. 5.

³⁾ cf. Coxe l. l. p. 765 sq.

⁴⁾ cf. Omont, Inventaire sommaire etc. III p. 221.

⁵⁾ cf. Omont, Catalogue des manuscrits grecs des bibliothèques des Pays-Bas (Centralblatt für Bibliothekswesen 1887 p. 185 sqq., et seorsum Lipsiae 1887), p. 19.

⁶⁾ cf. Geel l. l. p. 36.

⁷⁾ Cod. Lips. MG 147 (ex bibliotheca F. A. Bieneri), chart. in fol., saec. XVI, foliorum 133 (folia 127—133 forma minore et altera manu descripta): inest *Λέωντος καὶ κωνσταντίνου βασιλέων ἐκλογὴ τῶν νόμων ἐν συντόμῳ*. incip.: *Νόμος ἐστὶ κοινόν*. (cf. Ius Graeco-Romanum ed. Zachariae a Lingenthal, t. IV p. 180 sqq.). adiecta est (fol. 127 sqq.) *Μνημῆτα κυροῦ ἀνδρονίκου τοῦ καλλίστου ἐπὶ τῆ ἁυστουχῆ κωνσταντίνου πόλει*. de hoc codice (Bieneriano 3) cf. Zachariae, Imperatorum Basili Constantini et Leonis Prochiron, p. CLXXXVIII.

⁸⁾ Cod. Lips. MG 145 (ex bibliotheca F. A. Bieneri), chart. in fol., saec. XVI, foliorum 403; insunt: 1. *Ἐκλογὴ καὶ σύνολος τῶν βασιλικῶν ἐξήκοντα βιβλίων συμπαραπομπαῖς κατὰ στοιχεῖον τοῦ περὶ πίστεως μόνου τίτλου προτεθέντος πάντων τῶν στοιχείων διὰ τὸ τίμημα*. incipit: *Χριστιανός ἐστιν*. praecedit *πίναξ*. (Ius Graeco-Rom. ed. Zachariae a Lingenthal, t. V p. 21 sqq.). 2. fol. 336: *Ἐκλογὴ ἐκ τῶν νεαρῶν Λέωντος τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως*. incip.: *Θεοπέζομεν ἀπὸ τοῦ*. cf. de hoc codice (Bieneriano 1), quem Venetiis anno 1541 exaratum esse dicit, Zachariae l. l.

⁹⁾ Cod. Lips. MG 146 (ex bibliotheca F. A. Bieneri), chart. in fol., saec. XVI, foliorum 159, binis columnis scriptus; insunt: 1. *Λέωντος βασιλέως ποιητοὶ νόμοι*. incip.: *Λέων βασιλεύς . . . Νόμος ἐστὶ κοινόν*. 2. fol. 149: *αἱ μετροπόλεις τοῦ κωνσταντινουπόλεως θρόνου*. sequuntur indices regum Hebraicorum, imperatorum Romanorum et Byzantinorum, Patriarcharum. cf. de hoc codice (Bieneriano 2) Zachariae l. l.

* Pélie. 52	Nauloti	Clarom. 190	Meerm. 168	Lips. bibl. Univ. MG 144 ¹⁾
» 53 ^a	?	» 287	» 282	?
» 53 ^b	—	» 275	» 238	Phill. 1542 (Berol.)
» 54	Nauloti	» 291	» 284	Phill. 1574 (Berol.)
» 55	?	» 290	» 283	?
* » 56	Nauloti	—	—	Bodl. Canon. gr. 8 ²⁾
» 57	»	Clarom. 363	Meerm. 344	Leid. suppl. 104 ³⁾
» 58	»	» 294	» 252	Phill. 1551 (Berol.)
» 59 ^a	—	» 274	» 237	Phill. 1541 (Berol.)
» 59 ^b	?	—	—	?
» 60	?	—	—	?
» 61	?	Clarom. 326	Meerm. 227	?
» 62	?	—	—	?
» 63	Nauloti	Clarom. 322	Meerm. 223	Phill. 1531 (Berol.)
» 64	?	—	—	?
* » 65	?	—	—	?
» 66	—	Clarom. 319	Meerm. 270	Phill. 1567 (Berol.)
» 67	Nauloti	» 317	» 219	Phill. 1528 (Berol.)
» 68	»	» 337	» 231	Phill. 1536 (Berol.)
» 69	—	» 338	» 277	Phill. 1576 (Berol.)
» 70	Nauloti	» 334	» 273	Phill. 2355 (Cheltenham.) ⁴⁾
» 71	»	» 342	» 233	Phill. 1537 (Berol.)
» 72	»	» 320	» 221	Phill. 1530 (Berol.)
» 73	»	» 345	» 235	Phill. 1539 (Berol.)
* » 74	?	—	—	?
» 75	Nauloti	Clarom. 313	Meerm. 215	Phill. 1525 (Berol.)
» 76	—	» 321	» 222	Phill. 3084 (Cheltenham.) ⁵⁾
» 77	Nauloti	» 331	» 230	Phill. 1535 (Berol.)
» 78	»	» 306	» 265	Phill. 1562 (Berol.)
» 79 ^a	»	» 315	» 217	Phill. 1527 (Berol.)
» 79 ^b	?	» 341	» 278	?
» 80 ^a	—	» 312 (1 ^o , 2 ^o)	» 269 (1—3)	Phill. 1566, 1—5 (Berol.)
* » 80 ^b	—	» 316	» 218	Phill. 1991 (Berol.)
* » 80 ^c	—	» 314	» 216	Phill. 1526 (Berol.)

¹⁾ Cod. Lips. MG 144 (ex bibliotheca F. A. Bieneri), chart. in fol., saec. XVI, foliorum 499: inest ecloga Basilicorum libb. I—X, cum commentario. incip.: *πέντε τῶ πρώτου τεύχους τῶν ἐκλογῶν*. ecloga ipsa incipit: *περὶ νόμου καὶ δικαιοσύνης βασιλέως. Βασιλεὺς ἐστὶν ἔννομος*. notitiam huius codicis debeo benignitati V. Gardthauseni. — Ceterum notae et numeri quattuor horum codicum (MG 144—147) non sunt bibliothecae Lipsiensis, sed ex bibliotheca Claromontana repetiti: tales etiam in multis codicibus Phillipicis extant, ut ML in codicibus latinis, non tamen congruunt cum numeris catalogi Claromontani.

²⁾ cf. Coxe, Catalogi codd. mss. bibl. Bodl. pars III p. 7.

³⁾ cf. Geel l. l. p. 29 sq.

⁴⁾ Cod. Phill. 2355, chart. in 4°, saec. XVI, foliorum 91: inest *συμπεῶν πρωτοβεστάρου τοῦ ἀντιόχου περὶ τρωπῶν δυνάμεως κατὰ στοιχεῖον* (cf. Simeonis Sethi Syntagma de alimentorum facultatibus ed. B. Langkavel, Lipsiae 1868).

⁵⁾ Cod. Phill. 3084, chart. in fol., saec. XV—XVI, foliorum 105: inest *πεδακίου διασκορίδου ἀναζαμῆ(έως) κιλιαίας... καὶ ῥίζων καὶ χυλίσματων καὶ σπερμάτων συνψήλων φαρμάκων κατὰ στοιχεῖον*. incip.: *Ἀβρότονον τὸ μέγα· οἱ δὲ ἔρωθαίς.*

* Pélie. 80 ^d	—	Clarom. 318	Meerm. 220	Phill. 1529 (Berol.)
» 80 ^e	—	» 312 (3 ^o —8 ^o)	» 269 (1—10)	Phill. 1566, 6—19 (Berol.)
» 81	Nauloti	» 335	» 274	Athen. cod. Med. 6 ¹)
» 82	—	» 336	» 275	Phill. 3892 (Cheltenham.) ²⁾
» 83 ^a	Nauloti	» 332 ^a	» 272	Phill. 6763 (Cheltenham.) ³⁾
» 83 ^b	»	» 332 ^b	» 276	Phill. 1569 (Berol.)
» 83 ^c	»	» 332 ^c	» 279	Phill. 1571 (Berol.)
» 84	?	—	—	?
» 85	?	—	—	?
* » 86 ^a	—	Clarom. 329 ^a	Meerm. 229 vol. I	Phill. 1534 vol. I (Berol.)
» 86 ^b	—	» 329 ^b	» 214	Phill. 1524 (Berol.)
* » 86 ^c	—	» 329 ^c	» 181	Phill. 1501 (Berol.)
* » 87	—	» 330	» 229 vol. H	Phill. 1534 vol. II (Berol.)
» 88	—	» 328	» 228	Berol. Manuscr. Gr. Fol. 37 ⁴)
» 89	Nauloti	» 292	» 285	Phill. 1575 (Berol.)
» 90 ^a et 90 ^e	»	» 324 (1 ^o , 3 ^o , 4 ^o)	» 225 (1, 3, 4)	Phill. 1532, 1, 5, 6, 2 (Berol.) ⁵⁾
* » 90 ^b	?	» 339	» 232	?
» 91	?	—	—	?
» 92	—	Clarom. 245	Meerm. 191	Phill. 1507 (Berol.)
* » 93	—	» 246	» 192	Phill. 1508 (Berol.)

1) De codice Atheniensi Med. 6, quem olim Nauloti tum deinceps Claromontanum et Meermannianum fuisse indicis quae in foliis 1^e, 2^e, 71^e extant demonstratur, Spyr. Lambros liberalissime haec per litteras mihi nuntiavit: »Codex chartaceus in 8°, saec. XVI, foliorum 71, antea fuit Demetrii Postolacae: insunt: 1. fol. 2^e: *Νεοφύτου διδασκαλία περί τῶν ἐν τοῖς ὀδοῦσι παθῶν.* incip.: (Τῶν) ἐν τοῖς ὀδοῦσι παθῶν ἕνα μὲν ἐναργῶς ἕπασσι φαίνεται. desin.: πρὸς πᾶσαν φλεγμονὴν καὶ ὀφθαλμίαν. 2. fol. 42^v: *Διόγνωσις βελίου τοῦ οὔρου περί τε χρομάτων (sic) καὶ ὑποστάσεων αὐτῶν, αἰτίας ὅθεν συνέβη καὶ ἐφεξῆς θεραπείαι αὐτῶν, ἐκτεθειτα παρὰ τοῦ σφοδρῆτος μοναχοῦ κυροῦ Μαξίμου τοῦ Πλανουδῆ.* incip.: Τὸ λευκὸν βελίον δηλοῖ ψυχρότητα καὶ τόνον νεφρῶν καὶ βλάβης. desin.: καὶ ἐπάνω θῆς τι ῥάκος καὶ ἐπίδηρον. 3. fol. 47^r: *Γνωστικὸς ἐπιτεκτόνου Πριτοδρουανῶν περί οὔρων διάγνωσις καὶ πραγματεία ἀρίστη.* incip.: Τὴν περί τῆς τῶν οὔρων διαφορᾶς πραγματείας πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ἱατρῶν ἐπεχείρησαν συγγράψαι. desinit abrupte: καὶ αὕτη ἢ συμπλοκὴ συνίσταται καὶ ὑπερίπτηται (sic) κατὰ τὴν σύστασιν καὶ.«

2) De codice Phill. 3892 (chart. in 4°, saec. XVI, foliorum 114, quo continetur *Μελετίου μοναχοῦ περί φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς*) cf. Ch. Daremberg, Notices et extraits des mss. médicaux I p. 155.

3) Cod. Phill. 6763, chart. in 4°, saec. XVI [non XIV], foliorum 41; insunt: fol. 1^r: *Μήγνου σοφιστοῦ ἐξήγησις εἰς τὸ περί οὔρων, καὶ ἄλλων πολλῶν παλαιῶν σοφῶν τε καὶ διδασκάλων συνθεθεῖσα παρὰ τοῦ φιλοσοφοῦστος στεφάνου τοῦ ἀλεξάνδρου.* incip.: Περὶ οὔρων προθέμενος γράψαι, θέον ἔδοξέ μοι τῷ προθέμενο. desin.: ἀναγνωστικὴν ἐπαφίχαμεν. 2. fol. 29^v: excerpta ex Olymnio Alexandrino.

4) Berol. Ms. Gr. Fol. 37, chart. in fol., saec. XVI [non XIV], foliorum 502; insunt: 1. Actii Amideni synopsis trium Oribasii librorum libris XVI constans. 2. *Ἀφρικανῶς περί σταθμῶν καὶ μέτρων.* codex anno 1873 bibliothecae regiae Berolinensi acquisitus est, antea fuit Caroli Weigeli Lipsiensis: cf. Catalogue des livres anciens et rares en vente, chez T. O. Weigel, 6me partie, Philol. gr. et lat., Leipzig 1873.

5) Ordo opusculorum quae codice Pélie. 90 continebantur in catalogo ab H. Omont edito videtur inversus esse, si quidem id quod ultimo loco commemoratur nunc altero loco extat. inerat etiam quod sub num. 237 commemoratur opusculum *Θεοφίλου περί διαχωρημάτων.* in compingendo avulsa esse videntur opuscula *Ἀκουαρίου περί ἐνεργείων τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος λόγος* πρώτος et *τοῦ αὐτοῦ περί διαίτης τροφῶν δεύτερος λόγος.* ceterum iam Naulotus codicem talem habebat qualem codicem Phill. 1532 descripsimus.

* P ^{alic} .	94	—	Clarom.	247	Meerm.	291	Phill.	6764 (Cheltenham.) ¹⁾
»	95	—	»	249	»	293	Phill.	3085 (Cheltenham.) ²⁾
»	96	Nauloti	»	258	»	201	Phill.	1514 (Berol.)
»	97	»	»	253	»	196	Bodl. Misc.	194 ³⁾
»	98	»	»	257	»	200	Phill.	1513 (Berol.)
»	99	—	»	250	»	193	Bodl. Misc.	196 ⁴⁾
»	100 ^a	Nauloti	»	251	»	194	Phill.	1509 (Berol.)
* »	100 ^b	»	»	264	»	205	Bodl. Misc.	129 ⁵⁾
»	101	»	»	256	»	199	Phill.	1512 (Berol.)
»	102	»	»	241	»	187	Phill.	1505 (Berol.)
»	103	»	»	242	»	188	Phill.	1506 (Berol.)
»	104	»	»	244	»	190	Phill.	6761 (Cheltenham.) ⁶⁾
»	105	»	»	269	»	209	Phill.	1520 (Berol.)
»	106	»	»	243	»	189	Brit. Mus. Addit.	10,063 ⁷⁾
»	107	»	»	273	»	210	Phill.	1521 (Berol.)
* »	108	»	»	261	»	203	Phill.	1516 (Berol.)
»	109	—	—	—	—	—	Montepessul. schol. med.	127 ⁸⁾
»	110	Nauloti	Clarom.	239	Meerm.	186	Phill.	1504 (Berol.)
»	111	—	—	—	—	—	Paris. gr.	1954 ⁹⁾
»	112	?	—	—	—	—	?	
»	113	—	—	—	—	—	?	¹⁰⁾
»	114	Nauloti	Clarom.	130	Meerm.	136	Leid. suppl.	107 ¹¹⁾
* »	115 ^a	»	»	324 (2 ⁰)	»	225 (2)	Phill.	1532, 4 (Berol.) ¹²⁾
* »	115 ^b	»	»	305	»	211	Phill.	1522 (Berol.)
»	116	»	»	268	»	259	Phill.	1557 (Berol.)
»	117	»	»	323	»	224	Leid. suppl.	106 ¹³⁾
»	118	»	»	293	»	286	Phill.	1576 (Berol.)
»	119	—	»	308	»	267	Phill.	1564 (Berol.)
* »	120	?	—	—	—	—	?	

¹⁾ Cod. Phill. 6764, membran. in 4°, saec. XV, foliorum 118: insunt Aristotelis Ethica Nicomachea.

²⁾ Cod. Phill. 3085, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 125: insunt: 1. ἀριστοτέλους ἠθικῶν νομομαχείων μεγάλων (libri duo). 2. ἀριστοτέλους ἠθικῶν ἐπιδημίων (libri quinque). 3. ἀριστοτέλους οἰκονομικάς. 4. ἐκ τῶν θεοφράστου περί φωτῶν ἱστορίας (excerpta). incip.: Ἔστι πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα καὶ κοινὰ τῶν πλείστων τάδε· ἥμισυ. 5. θεοφράστου περί φωτῶν ὁπῶν. incip.: Συμβαίνει δὲ πᾶσι τῶν φωτῶν καὶ χροῖας ἰδίαις ἔχειν. desin.: πρὸς τὰ ἔλατη μετ' ἀλφίτου.

³⁾ cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 754.

⁴⁾ ibid p. 755.

⁵⁾ ibid. p. 695.

⁶⁾ Cod. Phill. 6761, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 178: insunt Ἑρμείου φιλοσόφου τῶν εἰς τὸν πλάτωνος παῖδρον σχολίων (libri tres).

⁷⁾ cf. ea quae adnotavit H. Omont.

⁸⁾ cf. H. Omont, Catalogue des manuscrits grecs des départements (Paris 1886), p. 47.

⁹⁾ cf. H. Omont, Inventaire sommaire etc. II p. 170.

¹⁰⁾ v. infra p. XIII adn. 5.

¹¹⁾ cf. Geel l. l. p. 31.

¹²⁾ caput περί τετάνου (sextum in editionibus) in codice sic notatur: ΠΕΡΙ ΤΕΤΑΝΟΥ. Π.

¹³⁾ cf. Geel l. l. p. 30 sq.

Pélic. 121	—	Clarom. 359	Meerm. 305	Leid. suppl. 67 ¹⁾
» 122	Nauloti	» 284	» 248	Phill. 1549 (Berol.)
» 123	?	—	—	?
» 124 ^a	Nauloti	Clarom. 286 (1 ^o , 2 ^o)	Meerm. 250 (1, 2)	Bodl. Misc. 200, 1—4 ²⁾
» 124 ^b	»	» 300 (4 ^o)	» 256 (4)	Phill. 1555, 8 (Berol.)
» 125 ^a	—	» 217 ^a	» 402	Phill. 1643 (Berol.)
» 125 ^b	—	» 217 ^b	» 358	Leeuward. 33 ³⁾
» 125 ^c	—	» 217 ^c	» 289	Phill. 1579 (Berol.)
» 125 ^d	—	» 217 ^d	» 290	Phill. 1580 (Berol.)
» 126	—	» 200	» 377	Bodl. Misc. 186 ⁴⁾
» 127	?	» 237	—	?
» 128	—	» 295	Meerm. 287	Phill. 1577 (Berol.)
» 129	—	» 235	» 395	Phill. 1639 (Berol.)
» 130	Nauloti	» 282	» 246	Leid. suppl. 59 ⁵⁾
» 131	»	» 201	» 378	Phill. 1625 (Berol.)
» 132	»	» 229	» 390	Phill. 1635 (Berol.)
» 133	»	» 203	» 379	Phill. 1626 (Berol.)
» 134	?	—	—	?
» 135	Nauloti	Clarom. 236	Meerm. 396	Phill. 6767 (Cheltenham.) ⁶⁾
» 136	»	» 199	» 376	Leeuward. 40 ⁷⁾
» 137	»	» 228	» 389	Phill. 1634 (Berol.)
» 138	»	» 232	» 392	Bodl. Misc. 188 ⁸⁾
» 139	»	» 230	» 391	Phill. 1636 (Berol.)
» 140	»	» 223	» 386	Phill. 1633 (Berol.)
» 141 ^a	»	» 206	» 369	Phill. 1620 (Berol.)
» 141 ^b	»	» 205	» 368	Phill. 1619 (Berol.)
» 142	»	» 222	» 385	Phill. 1632 (Berol.)
» 143	—	» 213	» 397	Phill. 1640 (Berol.)
» 144	—	» 311 ?	» 297 ?	Phill. 1581 (Berol.) ? ⁹⁾
» 145	Nauloti	» 310	» 268	Phill. 1565 (Berol.)
» 146	?	» 283	» 247	?
» 147	?	—	—	?

¹⁾ cf. Geel l. l. p. 22.

²⁾ cf. Coxe l. l. p. 756 sq.

³⁾ cf. H. Omont, Catalogue des mss. grecs des bibliothèques des Pays-Bas, p. 18.

⁴⁾ cf. Coxe l. l. p. 740.

⁵⁾ cf. Geel l. l. p. 20.

⁶⁾ Cod. Phill. 6767, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 370: inest τοῦ μεγάλου λογοθέτου καὶ ἐπὶ τῶν κρίσεων γενικοῦ καὶ ἐφόρου κυρίου νικήτα τοῦ χωνιάτου χρονική διήγησις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ κομνηνοῦ κυρίου ἰωάννου (cf. cod. Phill. 1639). codex a. 1541 scriptus est a Nicolao Cocolo, cuius in fine extat subscriptio: Ἐγγράφη ἐνεπίησι παρὰ νικολάου κοκόλου. ἔτει ἄψμα ἰκτωβρίω γ'.

⁷⁾ cf. H. Omont l. l. p. 20 sq.

⁸⁾ cf. Coxe l. l. p. 740 sq.

⁹⁾ Scriptura codicis Phill. 1581 paulo vetustior videtur esse quam scriptura codicis 1565: itaque illum eundem esse existimo cum codice Pélic. 144, alterum eundem cum codice Pélic. 145.

Pélic. 148	Nauloti	Clarom. 281	Meerm. 245	Bodl. Misc. 199 ¹⁾
» 149	?	—	—	?
» 150	Nauloti	—	—	Bodl. Selden. 21, 2 ²⁾
» 151	—	Clarom. 352	—	Paris. suppl. gr. 96 ³⁾
» 152	?	—	—	?
» 153	?	Clarom. 354	—	?
» 154	Nauloti	» 347	Meerm. 304	Leid. suppl. 172 ⁴⁾
» 155	»	» 353	» 302	Phill. 1584 (Berol.)
» 156	»	» 382	» 314	Bodl. Misc. 197 ⁵⁾
» 157	»	» 383	» 347	Athen. cod. Philol. 44 ⁶⁾
» 158	»	» 351	» 324	Phill. 1597 (Berol.)
» 159	?	—	—	?
160 ^a	—	Clarom. 355 ^a	Meerm. 356	Leid. suppl. 177 ⁷⁾
» 160 ^b	—	» 355 ^b	» 354	Phill. 1614 (Berol.)
» 160 ^c	—	» 355 ^c	» 363	Bodl. Misc. 217 ⁸⁾
» 161	—	» 75	» 127	Bodl. Misc. 211 ⁹⁾
» 162	—	» 364	» 364	Phill. 3087 (Cheltenham.) ¹⁰⁾
» 163	?	—	—	?
» 164	—	Clarom. 97	Meerm. 159	Phill. 1491 (Berol.)
» 165	?	—	—	?
» 166	?	—	—	?
» 167	?	Clarom. 81	—	?
» 168	?	—	—	?
» 169	—	Clarom. 346	Meerm. 303	Bodl. Misc. 193 ¹¹⁾
» 170	—	» 361	» 328—329	Bodl. Misc. 190—191 ¹²⁾
» 171	?	—	—	?
» 172 liber impressus]				

¹⁾ cf. Coxe l. l. p. 756.

²⁾ ibid. p. 597.

³⁾ cf. H. Omont, Inventaire sommaire etc. III p. 216.

⁴⁾ cf. Geel l. l. p. 48.

⁵⁾ cf. Coxe l. l. p. 755.

⁶⁾ De codice Atheniensi Philol. 44 Spyr. Lambros haec mihi rescripsit: »Codex chartaceus in 4°, saec. XVI. foliorum 144. olim Nauloti, tum deinceps Claromontanus Meermannianus Demetrii Postolaccae fuit: inest Ζηνοβίου ἐπιτομή τῶν Ταρραίου καὶ Διδύμου παροιμιῶν συνεθεῖσα κατὰ στοιχεῖον. incip.: Ἀβουδύγῶν ἐπιφόρημα· ἐπὶ τῶν ἀγῶν πάταται ἡ παροιμία. desin.: ὃν ἀσπίδα καλεῖσθαι.« cf. Corp. Paroem. Graec. I p. 1—175.

⁷⁾ cf. Geel l. l. p. 50.

⁸⁾ cf. Coxe l. l. p. 773.

⁹⁾ ibid. p. 767.

¹⁰⁾ Cod. Phill. 3087, chart. in 8°, saec. XIV—XV, foliorum 253, initio mutilus; insunt: 1. fol. 1^r: Libanii epistulae. 2. fol. 149^v: ἐπιστολή τοῦ λακαπηνῶ κυροῦ γεωργίου καὶ τοῦ ζαρίδου κυροῦ ἀνδρονίκου, cum glossis interlinearibus et marginalibus. 3. fol. 246^v: παροιμίαι συλλεγέσαι παρὰ τοῦ ἀγνωτάτου πατριάρχου κυροῦ γρηγορίου τοῦ κυπρίου κατὰ ἀλφάβητον. incip.: Ἀπὸ τῆς ἡμέρας. cf. Corp. Paroem. Gr. I p. 349—378.

¹¹⁾ cf. Coxe l. l. p. 753 sq.

¹²⁾ ibid. p. 752 sq.

* Pelic. 173	—	Clarom. 214	—	Paris. suppl. gr. 119 ¹⁾
» 174	?	—	—	?
» 175 ^a	Nauloti	Clarom. 297 (3 ^o —6 ^o)	Meerm. 254 (3—6)	Phill. 1553, 3—8 (Berol.)
» 175 ^b	»	» 300 (3 ^o)	» 256 (3)	Phill. 1555, 6 (Berol.) ²⁾
» 176	»	» 259	» 236	Phill. 1540 (Berol.)
» 177	»	» 266	» 206	Phill. 1518 (Berol.)
» 178	—	—	—	Paris. suppl. gr. 250 ³⁾
» 179	—	Clarom. 280	Meerm. 244	Phill. 1548 (Berol.)
» 180	—	» 288	» 251	Phill. 1550 (Berol.)
[» 181—236 libri impressi]				
* » 237	Nauloti	Clarom. 324	Meerm. 225	Phill. 1532, 8 (Berol.) ⁴⁾
» 238	»	» 378 (2 ^o)	» 334 (2)	Phill. 1601, 2 (Berol.)
» 239	»	» 271	» 294	Phill. 2381 (Cheltenham.) ⁵⁾
» 240	?	—	—	?
» 241	Nauloti	Clarom. 270 (1 ^o)	Meerm. 260 (1)	Phill. 1558, 1 (Berol.)
» 242	»	» 158 (2 ^o —9 ^o)	» 143 (2—9)	Phill. 1478, 2—10 (Berol.)
» 243	»	» 387	» 349	Phill. 1610 (Berol.)
» 244	?	—	—	?
» 245	Nauloti	Clarom. 270 (3 ^o)	Meerm. 260 (3)	Phill. 1558, 3 (Berol.)
» 246	»	» 270 (6 ^o)	» 260 (6)	Phill. 1558, 7 (Berol.)
» 247	—	—	—	? ⁶⁾
» 248	Nauloti	Clarom. 158 (1 ^o)	Meerm. 143 (1)	Phill. 1478, 1 (Berol.)
» 249	»	» 378 (1 ^o)	» 334 (1)	Phill. 1601, 1 (Berol.)
» 250	»	» 270 (2 ^o)	» 260 (2)	Phill. 1558, 2 (Berol.)
» 251	?	—	—	?
* » 252	Nauloti	Clarom. 327 (2 ^o)	Meerm. 271 (2)	Phill. 1568, 2 (Berol.)

Tres igitur codices Peliceriani (23. 111. 178) in bibliothecam nationalem Parisiensem diversa via pervenerunt; unus (109) ad Iesuitarum collegium Montepessulanum transit, inde in scholam medicam eiusdem urbis, ubi etiam nunc adservatur; unus (56) in bibliothecam Canonicianam nescio qua via pervenit, unus (150) in bibliothecam Ioannis Seldeni, quorum uterque Oxonii in bibliotheca Bodleiana nunc adservatur; ceteri in bibliothecam collegii Claromontani translati sunt. triginta quinque codices (vel codicum particulae) quo pervenerint, nondum exploratum est: quorum descriptionem ex catalogo librorum Pelicerianorum hoc loco repetii:

¹⁾ cf. H. Omont, Inventaire sommaire etc. III p. 218.

²⁾ Cod. Pelic. 175 in catalogo satis neglegenter describitur; Naulotus codices Phill. 1553 et 1555 tales iam habebat quales nunc extant.

³⁾ cf. H. Omont l. l. III p. 238.

⁴⁾ Opusculum ad codicem Pelic. 90 pertinebat: v. sup. p. VIII adn. 5.

⁵⁾ Cod. Phill. 2381, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 29: inest *Χριστοφόρου τοῦ κοντελέοντος περὶ ἀθανασίας ψυχῆς*. incip.: *Πᾶσα γινῶσις ἀγαθῆ καὶ πᾶν ἀγαθὸν ἐπιαινετὸν ὅσοι τόνον τὰ πλείω γινῶσιν*. desin.: *αἰσθητῆς ἢ νοητῆς ἢ ψυσικῆς σύνεστιν*.

⁶⁾ v. p. XIII adn. 5.

1. Παλιότερον τοῦ Δαβὶδ¹⁾).
26. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς Ἡσαΐαν βίβλος ἀκέφαλος.
31. Ἡσαυρῶν τῆς βίβλου στοιχεῖα εἴκοσι καὶ ἓν.
39. Ἰλιάδος Ὀμήρου μετάφρασις κατὰ λέξιν τοῦ Ψελλοῦ.
40. Ἐτέρω τοῦ αὐτοῦ καὶ ταυτὴ τῆ προτέρω.
43. a) Διονύσιος περὶ οἴκουμένης, μετ' ἐξηγήσεως. b) Πίνδαρος, σὺν ἐξηγήσει.
47. Κορνοῦτου, ἧ ὡς ἄλλοι Φουρνοῦτου, σύγγραμμα πρὸς τὸν τῶν ποιητῶν ὠφελιμώτατον, οὗ ἡ ἀρχὴ τοιαύτη. Ὁ οὐρανός, ὦ παιδῶν Γεώργιε.
- 59^{b)}. . . Ὁριβασίου πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Εὐστάθιον ἑννέα λόγοι. Τοῦ αὐτοῦ περὶ οὐρῶν.
60. Ὁριβασίου ἱατρικῶν συναγωγῶν βιβλία ε'.
62. Ὁριβασίου συναγωγῶν ἱατρικῶν ἀπὸ τοῦ ια' μέχρι τοῦ ιε'.
64. Μοσχίωνος περὶ γυναικείων παιδῶν²⁾).
65. Βίβλος ἱππιατρικῆς μετὰ πεύσεως ἐρμηνευομένου Σωστράτου καὶ Ἰπποκράτους³⁾).
74. Πεδολοίου Διουσκορίδου Ἀναζαρβέως πρὸς Ἀνδρόμαχον τῶν ἀπλῶν φαρμάκων παράδοσις.
84. Εἰς τὰ Ἰπποκράτους περὶ ὀξέων νοσημάτων τμήματα γ' ἐξηγήσεις ἀνωνόμου. Λεξικὸν Ἰπποκράτους κατὰ στοιχεῖον.
85. Περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων καὶ ὅπως χρῆ ἔκ τε γενέσεως καὶ τῆς ὁσμῆς καὶ τοῦ χρωτὸς τεκμαίρεσθαι τὴν ἐκείνου τῶν ἀπλῶν δύναμιν.
91. Εἰσαγωγή Πορφυρίου πρὸς Χρυσόστομον. Ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίαι. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐρμηγείας. Τοῦ αὐτοῦ ἀναλυτικῶν προτέρων βιβλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ ἀναλυτικῶν ὑστέρων βιβλία β'. Τοῦ αὐτοῦ τοπικῶν βιβλία ὀκτώ. Τοῦ αὐτοῦ ἐλέγχων σοφιστικῶν. Πάντα παλαιόγραφα καὶ μετὰ σχολίων ἱκανῶν Πλωτίνου.
112. Περὶ ὀρνίθων ἀνωνόμου, οὗ ἀρχὴ μὲν ἐστὶ Ἐπειδὴ σοι τῆς γῆς ἀπάσης ἔχοντι⁴⁾). Βιβλίον ἄλλο ἀρχόμενον Ἰππος ὅτ' ἂν τέκει τοῦ βρέφους. Φυσιολόγος τινὸς περὶ λέοντος καὶ ἄλλων, οὗ ἀρχὴ ἐστὶ Ὁ λέων τρεῖς φύσεις ἔχων ἐν ἑαυτῷ. Μελετίου μοναχοῦ περὶ φύσεως καὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου. Σύνοψις περὶ φύσεως καὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου ἐκ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἐνόθων καὶ τῶν ἔξω λογίων καὶ φιλοσόφων.
113. Γνωμαὶ κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτου καὶ ἐτέρων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν καὶ ῥητόρων. Ἑρμείου φιλοσόφου διασυρμὸς τῶν ἔξω φιλοσόφων. Δημηγορία Ἀγρίππα βασιλέως καὶ Βερενίκης τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ πρὸς Ἰουδαίους ἐπαναστῆναι βουλομένους κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Ἰππολύτου περὶ τῶν δώδεκα ἀποστόλων ὅπου ἕκαστος ἐκήρυξεν. Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῶν εἰς λίθων τῶν ἐν τῷ λογίῳ τοῦ ἱερέως ἐνπεσορημένων. Πρὸς Κωνσταντῖνον βασιλέα Κωνσταντινουπόλεως τὸν πορφυρογέννητον⁵⁾).

1) Fortasse idem est cum codice Clarom. 52 — Meerm. 154 — Phill. 1486.

2) Nescio an sit codex Paris. gr. 2152, quem anno 1539 a Nicolao quodam exaratum esse hae subscriptione indicatur (fol. 1^v): Νικόλαος ὁ παλὸς ἔγραψα ἔτους ρϛϛ̄ σεπτεβρίῳ κβ.

3) Eundem esse cum codice Clarom. 344 — Meerm. 234 — Phill. 1538 adnotat H. Omont; non credo.

4) cf. Cramerii Anecd. Graec. Paris. I p. 21 sqq.

5) Percurrenti Catalogum bibliothecae Lugduno-Batavae (a. 1716) codex Pelicerianus 113 cum num. 247 coniunctus idem esse mihi visus est cum codice Vossiano graeco in 4° n. 13 (Catal. p. 395 col. I sq.). constat is codex (chart., saec. XVI, foliorum 54) ex quattuor particulis quattuor manibus descriptis: I. fol. 2—15: Γνωμαὶ κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτου ἐπι(τή)του καὶ ἐτέρων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν καὶ ῥητόρων. II. fol. 16—21: Ἑρμείου φιλοσόφου διασυρμὸς τῶν ἔξω φιλοσόφων. fol. 22—38: Εὐνομίου τοῦ δυσσεβοῦς ἀπολογητικὸς πρὸς ὃν ἔγραψε τοὺς ἀντιρρητικούς ὁ μέγας

120. Πλουτάρχου περί δεισιδαιμονίας. Πότερον τῶν Ῥωμαίων πράγματα τύχης ἢ ἀρετῆς. Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς. Περὶ τοῦ πῶς χρῆ τὸν φιλόσοφον πολιτεύεσθαι. Ἀποφθέγματα βασιλέων καὶ στρατηγῶν. Ἀποφθέγματα Λακωνικά. Πλουτάρχου συναγωγὴ ἱστοριῶν παραλλήλων Ῥωμαίων καὶ ἑλληνικῶν. Τοῦ αὐτοῦ περί σαρκοφαγίας. Πρὸς ἡγεμόνα ἀπαίδευτον. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν δανείζεσθαι. Κεφαλαίων καταγραφὴ τοῦ αὐτοῦ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων. Ὀμήρου βίος καὶ γένος καὶ περὶ τίνων λέγει, Πλουτάρχου.

123. Συμπλεκτοῦ μεγάλου φιλοσόφου ἐξηγήσεις εἰς τὸ τοῦ Ἐπικτήτου ἐγγχειρίδιον. Παροιμίαι κατ' ἀλφάβητον.

134. Ἐὐναπίου βίος φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν.

147. Περὶ πολιτοκρατικῶν μηχανημάτων, ἀνωνύμου.

149. Τοῦ αὐτοῦ [scil. Πολυαίνου] πάλιν στρατηγήματα. Διονυσίου οἰκουμένης περιήγησις.

152. Τοῦ Ἑλλοῦ αἱ φωναὶ τῶν ζώων. Λέξεις τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Ἑβραίους καὶ τῆς πρὸς Φιλιππησίους καὶ τῆς πρὸς Κολοσσαεῖς καὶ τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς καὶ τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς β'. Λέξεις τῆς πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῆς καὶ τῆς πρὸς Τιμόθεον δευτέρας. τῆς πρὸς Τίτον, καὶ τῆς πρὸς Ῥωμαίους, καὶ τῆς πρὸς Κορινθίους, καὶ τῆς πρὸς Κορινθίους δευτέρας. Λέξεις τῆς πρὸς Γαλάτας. Λέξεις Ὀμηρικαὶ ἐκ τῆς Ὀδυσσεΐας. Λέξεις ἐκ τοῦ Ἡσιόδου. Περὶ τῶν πέντε φωνῶν. Ὀνόματα μῶν κατ' Αἴγυπτίους καὶ Ῥωμαίους. Ἐκλογαὶ καὶ ἐρμηνεῖαι διάφοροι. Λέξεις ψαλτηρίου. Λέξεις τῶν ὠδῶν. Λέξεις τῆς βίβλου τοῦ ἁγίου Διονυσίου τῆς παναρέτου. Ἔτερον λεξικὸν τῶν ἰβ' προφητῶν. Ἐκ τοῦ προφήτου Ἐζεκιήλ. Ἡσαίου τοῦ προφήτου. Λέξεις ἐγκείμεναι ἐν τοῖς ἁγίοις Εὐαγγελίοις. Λέξεις τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγίου Παύλου, τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς.

159. Ἱστοριώδης συναγωγὴ ὀνομάτων ἐλλογίμων ἀνδρῶν συγγραφέων ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν.

163. Ἐπιστολαὶ Φαλακρίδος τοῦ τυράννου Ἀκραγαντίνων.

165. Περὶ τῆς τοῦ σώματος ἡμῶν κατασκευῆς, Γρηγορίου τοῦ Νύσσης. Περὶ συνθέσεως ἀνθρώπου σώματος, πάνυ ὠραῖον καὶ σαφέστατον. Ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ τῆς ἱατρικῆς τέχνης, τοῦ (αὐτοῦ) πρόδρομοις περὶ θανάτου προγνωστικῆ, ἣν εἶπεν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. Ἔτερα κεφάλαια περὶ σφυγμῶν, Μερκουρίου μοναχοῦ. Βιβλίον ἀνθολόγιον τὰς τῶν παθῶν θεραπείας παριστὰν καὶ ἕτερα σφοδράτου ἀνδρός διὰ τῶν κδ' στοιχείων. Περὶ τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον καὶ νοτιαίων παθῶν. Σχόλια διάφορα ἢ τμήματά τινος. Δυσκόλους ἐπιστολὴ προφυλακτικῆ. Ἱπποκράτους περὶ μαγνήτιδος λίθου. Περὶ κωνώπων. Λόγος Μελετίου μοναχοῦ καὶ ἱατροῦ περιέχων φαρμάκων ἐμπειρίας ἱατρικῶν κατὰ ἀλφάβητον. Δυσκορίδου ἱατροῦ περὶ βοτανῶν δυνάμεως, κατὰ στοιχεῖον. Περὶ λίθων. Ἐκ τῶν περὶ τροφῶν δυνάμεως μερικὴ ἐκλογὴ, ἐκ τοῦ α' θεραπευτικοῦ βιβλίου τοῦ σφοδράτου Συμεὸν Μαγίστρου τοῦ Σχῆθ. Δυσκορίδου περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαίτης ὕμναινης. Ἐπίσκεψις ἱατρικωτέρα Δυσκορίδου περὶ ζώων. Ἔτερα περὶ βοτανῶν. Περὶ ὀγκλητηρίων. Βιβλίον δ' ἐκ Δυσκορίδου ἐτέρων. Αὐθις περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν Δυσκορίδου. Περὶ τῶν κατὰ φύσιν ἀρίστων οὔρων. Περὶ ἀπλῶν φαρμάκων. Περὶ οὔρων. Γαληνοῦ καὶ Ἱππο-

Βασιλείου. fol. 39—41: διάλογος τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. III. fol. 43—48: Δημογραφία Ἀγρίππα βασιλέως καὶ Βερενίκης τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ πρὸς Ἰουδαίους ἐπαναστῆναι βουλομένους κατὰ Ῥωμαίων. fol. 49^v—50^v: πρὸς Κωνσταντῖνον βασιλέα Κωνσταντίνου πόλιος τὸν Ἡορρογομένητον. IV. fol. 52—54: Ἀλβίνος περὶ τάξεως τῶν βιβλίων τοῦ Πλάτωνος. addit S. G. de Vries, eius eximiae benevolentiae hanc descriptionem acceptam refero. non eundem esse cum cod. Pélie. 113 + 247 codicem Vossianum, quem olim Petri Bourdelotii medici Parisiensis (1610—1685) fuisse constare. equidem in dubio rem relinquendam esse censeo; mihi discrepantiae quae inter codicem Vossianum et descriptionem codicis Peliceriani extant non tantae videntur esse, ut diversos codices esse pro certo affirmari possit: fieri enim potuit ut Ennomii opusculum et Basillii dialogus in describendo codice Peliceriano neglegerentur, ac rursus Hippolyti et Epiphaniī opuscula quae a Vossiano absunt inter folium 48 et folium 49 intercedere potuisse facile apparet.

κράτους ἐκ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῶν διόρθωσις καὶ διαταγὴ τῶν ζώων. ἔππων τε ὄνων καὶ ἄλλων ζώων, καὶ τῶ κτηνῶ πῶς ἀφελῶσιν αὐτὰ χειροουργεῖν.

166. Λεξικὸν ἀκέφαλον καὶ παλαιογραφώτατον.

168. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, συντεθὲν παρὰ Θεοδώρου Μαγίστρου ἀπὸ διαφόρων λόγων Ἰωάννου χρυσοστόμου. Ἐκλογή ἐκτεθειῶσα παρὰ Συμεῶν Μαγίστρου τοῦ λογοθέτου ἀπὸ τῶν ὄλων βιβλίων τοῦ ἐν ἀγίοις ἡμῶν πατρὸς Βασιλείου, ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας, διὰ λόγων κῆ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἐλεημοσύνης. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀγάπης. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ διδαχῆς καὶ νοουθεσίας. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀμαρτίας καὶ ἐξαγορεύσεως. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀνδρείας καὶ ἰσχύος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὄρκων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ θανάτου. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ παιδῶν ἀνατροφῆς. Τοῦ (αὐτοῦ) περὶ ἀκακίας καὶ μνησι-κακίας. Τοῦ αὐτοῦ ἑμιλία περὶ εὐχῆς. Τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας ἑμιλία. Τοῦ αὐτοῦ περὶ φθόνου. Περὶ τοῦ μὴ καταφρονεῖν τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας καὶ τῶν μυστηρίων αὐτῆς.

171. Ὅμηρου πᾶσα Ὀδυσσεΐα μετὰ τῶν ὑποθέσεων, σύγγραμμα νῆ Δία παλαιογραφώτατον.

174. Βίβλος περὶ συνθέσεως ἐπιστολῶν.

240. Σύνοψις περὶ φύσεως ἀνθρώπου, ἀνωνύμου.

244. Ἰωάννου Ἀργυροπούλου λύσις ἀπαριῶν καὶ ζητημάτων τινῶν, ἅπερ ἐζήτησέ τις τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ φιλοσόφων καὶ ἱατρῶν.

247. Ἀλβίνος περὶ τάξεως τῶν βιβλίων τοῦ Πλάτωνος¹⁾.

251. Φυσιολογος.

Sequitur index codicum collegii Claromontani.

Clarom. 51	—	?
» 52	Meerm. 154	Phill. 1486 (Berol.)
» 53	» 115	Bodl. Misc. 204 ²⁾
» 54	» 117	?
» 55	118	Phill. 1461 (Berol.)
» 56 (= Pélic. 11)	» 33	Phill. 1405 (Berol.)
» 57	» 48	Phill. 1418 (Berol.)
» 58 (= Pélic. 21 ^a)	» 35	Phill. 1407 (Berol.)
» 59 (= Pélic. 21 ^b)	» 36	Phill. 14041 (Cheltenham.) ³⁾
» 60 (= Pélic. 29)	» 38	Phill. 1409 (Berol.)
» 61	» 39	Phill. 1410 (Berol.)
» 62	» 119	Bodl. Misc. 203 ⁴⁾
» 63 (= Pélic. 19)	41	Phill. 1412 (Berol.)
» 64 (= Pélic. 28)	» 40	Phill. 1411 (Berol.)

¹⁾ cf. adnot. 5 p. XIII—XIV.

²⁾ cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 759.

³⁾ v. sup. p. V adnot. 2.

⁴⁾ cf. Coxe l. l. p. 758.

Clarom. 65	Meerm. 44	Phill. 1415 (Berol.) ¹⁾
» 66 (olim Beccatelli)	» 47	Phill. 1417 (Berol.)
» 67	» 124	Phill. 1465 (Berol.)
» 68 (= Pélie. 2)	» 125	Bodl. Misc. 201
» 69 (olim Nauloti)	» 51	Phill. 11605 (Cheltenham.) ²⁾
» 70 (= Pélie. 16)	» 52	Phill. 1420 (Berol.)
» 71	» 53	Bodl. Misc. 185 ³⁾
» 72	» 56	Phill. 1422 (Berol.)
» 73 (olim Nauloti)	» 55	Phill. 3080 (Cheltenham.) ⁴⁾
» 74 (= Pélie. 35)	» 101	Phill. 1453 (Berol.)
» 75 (= Pélie. 161)	127	Bodl. Misc. 211
» 76	—	Phill. 23242 (Cheltenham.) ⁵⁾
» 77	Meerm. 155	Phill. 1487 (Berol.)
» 78 ^a (1 ^o —12 ^o)	» 147	Bodl. Misc. 205 ⁶⁾
» 78 ^b (13 ^o)	» 321	Bodl. Misc. 209 ⁷⁾
» 79	156	Phill. 1488 (Berol.)
» 80	» 157	Phill. 1489 (Berol.)
» 81 (= Pélie. 167)	—	?
» 82 (= Pélie. 30)	Meerm. 57	Phill. 3081 (Cheltenham.) ⁸⁾
» 83 (= Pélie. 7)	» 129	Bodl. Misc. 212
» 84 (= Pélie. 20)	» 34	Phill. 1406 (Berol.)
» 85 (= Pélie. 6)	» 58	Phill. 1423 (Berol.)
» 86	—	Uagae Comitum bibl. reg. V. 60 ⁹⁾
» 87	Meerm. 37	Phill. 1408 (Berol.)

1) Codice Clarom. 65 praeter Procopii in Iesaiam commentationes haec continebantur: 2°. *Ioachimi Camerarii annotationes in Suidam manu Simonis Fabricii Augustae Vindelicorum Gymnasiarchae descriptae*. 3°. *Desiderius Erasmus de bello Turcis inferendo (Latine)*. in bibliotheca Meermanniana codice Claromontano discerpto altera parte efficiebatur codex Meerm. 657, qui nunc est codex Phill. 3891 (Cheltenham.); est chartaceus in fol., saec. XVII, foliorum 86; insunt ἀποσημειώσεις ἰωαχείμου καμεραρίου πρὸς τὰ τοῦ Σουΐδα κατὰ στοιχείου τε καὶ σελίδα. quas descripsit Σίμων φαρβέλιος φραγκὸς τῆς ἐν ἀργόστη τῆ βενδελικῶν σχολῆς ἑπαρχίης.

2) Cod. Phill. 11605, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 207: inest Theophylacti commentarius in Evangelium Ioannis (Migne, Patrol. gr. tom. CXXIII p. 1127 sqq.).

3) cf. Coxe l. l. p. 739.

4) Cod. Phill. 3080, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 184: inest Ἐρακλεία κατὰ στοιχείου τῆς θείας γραφῆς, comprehendens CCXLVI capita, quorum primo agitur περὶ δημιουργίας ἀγγέλων, ultimo περὶ ψευδοπροφητῶν. scriptus est codex anno 1542 a Ioanne Catelo Naupliota, cuius subscriptio in fine extat haec: *ααρμβ. ναεμβέρλου καὶ ἐν τῆ βενετία· διὰ χειρὸς καὶ ἀόπου ἰωάννου κατέλου τοῦ ναυπλιώτου.*

5) Cod. Phill. 23242 (qui non fuit Meermannianus), bomb. in 8°, saec. XIV—XV, foliorum 244, in initio et in fine mutilus; insunt: 1. fol. 1^r: Theodori Prodromi commentarii in canones Cosmae Ioannis Damaseeni aliorum. 2. fol. 223^r: excerpta ex Ioanne Chrysostomo. 3. fol. 230^r: Aesopi fabulae. incip.: *ἀρχὴ τοῦ ἄλφα: — μύθος. Αετός καὶ ἀλώπηξ.* praeuittitur vita Aesopi.

6) cf. Coxe l. l. p. 760 sqq.

7) ibid. p. 767.

8) v. sup. p. V adnot. 5.

9) cf. H. Omont, Catal. des mss. grecs des bibl. des Pays-Bas, p. 16.

Clarom. 88	Meerm. 59	Phill. 11 606 (Cheltenham.) ¹⁾
» 89	» 60	Phill. 1424 (Berol.)
» 90	» 61	Phill. 1425 (Berol.)
» 91	» 62	Phill. 3082 (Cheltenham.) ²⁾
» 92 (= Pélic. 33)	» 120	Phill. 1462 (Berol.)
» 93	» 63	Phill. 1426 (Berol.)
» 94 (= Pélic. 27)	» 43	Phill. 1414 (Berol.)
» 95	» 130	Phill. 1467 (Berol.)
» 96	» 64	Phill. 1427 (Berol.)
» 97 (= Pélic. 164)	» 159	Phill. 1491 (Berol.)
» 98 (= Pélic. 15)	» 121	Phill. 1463 (Berol.)
» 99	» 65	Bodl. Misc. 180 ³⁾
» 100	» 66	Phill. 1428 (Berol.)
» 101 (= Pélic. 32)	» 67	Phill. 1429 (Berol.)
» 102	» 132	Phill. 1469 (Berol.)
» 103 (= Pélic. 4)	» 68	Phill. 1430 (Berol.)
» 104	» 69	Phill. 1431 (Berol.)
» 105	» 133	Phill. 1470 (Berol.)
» 106 (olim Beccatelli)	» 70	Bodl. Misc. 181 ⁴⁾
» 107 (= Pélic. 9)	» 160	Bodl. Misc. 216
» 108 (= Pélic. 17)	» 71	Phill. 1432 (Berol.)
» 109	» 161	Phill. 1492 (Berol.)
» 110 (olim Beccatelli)	» 134	Phill. 1471 (Berol.)
» 111	» 122	Phill. 1464 (Berol.)
» 112	» 72	Phill. 1433 (Berol.)
» 113	» 73	Phill. 1434 (Berol.)
» 114	» 74	Phill. 1435 (Berol.)
» 115	» 75	Phill. 1436 (Berol.)
» 116	» 76	Bodl. Misc. 182 ⁵⁾
» 117	» 49	Phill. 3079 (Cheltenham.) ⁶⁾

¹⁾ Cod. Phill. 11 606, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 129: inest Εύσεβίου τοῦ παμφίλου τῶν κατὰ μαρκέλλου τοῦ ἀγκύρας ἐπισκόπου (libri quinque). cf. Migne, Patol. gr. tom. XXIV p. 707—1046.

²⁾ Cod. Phill. 3082, chart. in fol., saec. XVI [non XIV], foliorum 262: insunt: 1. fol. 1^r: Καισαρίου τοῦ σοφωτάτου τοῦ τοῦ (sic) ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου τοῦ θεολόγου ὁμαίμονος βιβλος πάσης ἀρχιεπισκοπίας μεστή. alter titulus: Πέυσεις προσαχθεῖσαι ὑπὸ κωνσταντίου· θεοχαρίστου· ἀνδρέου· γρηγορίου· δόμνου· ἰσηδώρου· λεοντίου· ἐπισκερίτω· καισαρίῳ τῷ ἀδελφῷ τοῦ ἀγίου γρηγορίου ἐπισκόπου ναζιαν ζηνού. ὁπηνίκα ἐκρατήθη ἐν κωνσταντινουπόλει διδασκῶν ἐπὶ ἔτη εἴκοσι (cf. Migne, Patol. gr. tom. XXXVIII p. 851 sqq.). 2. fol. 131^r: Ἠ θεόφιλος ἱστορία· τοῦ μακαρίου θεοδοωρήτου ἐπισκόπου κύρου· διήγησις περὶ βίων ἀγίων. ἧτις λέγεται ἱστορία θεόφιλος. incip.: Τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν καὶ τῆς ἀρετῆς ἀθλητῶν. (cf. Migne, Patol. gr. t. LXXXII p. 1284 sqq.).

³⁾ cf. Coxe l. l. p. 733 sqq.

⁴⁾ ibid. p. 735 sq.

⁵⁾ ibid. p. 736 sq.

⁶⁾ Cod. Phill. 3079, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 117: insunt: 1. ἐρημνία τοῦ κατὰ μάρκον εὐαγγελίου. in folii 1^r margine superiore haec leguntur: μεταγράφη ἀπὸ βιβλίου τινὸς ἑρχαιοτάτου ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀγίου ἀντωνίου ἐνετέχισιν, οὗ ἡ ἐπιγραφή τοιαύτη τις ἔην· Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὸ κατὰ ματθαῖον καὶ

Clarom. 118 (= Péllic. 5)	Meerm. 50	Phill. 1419 (Berol.)
» 119 ^a (= Péllic. 3 ^a)	» 77	Phill. 1437 (Berol.)
» 119 ^b (= Péllic. 3 ^b)	» 108	Phill. 1458 (Berol.)
» 120	» 54	Phill. 1421 (Berol.)
» 121 (= Péllic. 14)	» 135	Phill. 1472 (Berol.)
» 122	» 78	Phill. 1438 (Berol.)
» 123	» 79	Phill. 1439 (Berol.)
» 124	» 80	Bodl. Misc. 183 ¹⁾
» 125	» 81	Phill. 1440 (Berol.)
» 126	» 82	Phill. 1441 (Berol.)
» 127 ^a	» 83	Phill. 1442 (Berol.)
» 127 ^b	—	?
» 128	Meerm. 167	Phill. 6759 (Cheltenham.) ²⁾
» 129 (olim Beccatelli)	» 84	Phill. 1443 (Berol.)
» 130 (= Péllic. 114)	» 136	Leid. suppl. 107
» 131	» 85	Phill. 1444 (Berol.)
» 132	» 137	Phill. 1473 (Berol.)
» 133 (= Péllic. 22)	» 42	Phill. 1413 (Berol.)
» 134	» 45	Phill. 1416 (Berol.)
» 135	» 46	?
» 136 (= Péllic. 34)	» 123	Bodl. Misc. 202
» 137 (= Péllic. 24)	» 87	Phill. 11 607 (Cheltenham.) ³⁾
» 138	» 86	Phill. 1445 (Berol.)
» 139	» 88	Phill. 1446 (Berol.)
» 140	» 162	Phill. 1493 (Berol.)
» 141	» 163	Phill. 1494 (Berol.)
» 142	» 128	?
» 143	» 89	Phill. 11 608 (Cheltenham.) ⁴⁾
» 144 (= Péllic. 12)	» 126	Phill. 1466 (Berol.)
» 145	» 90 (2)	Phill. 1447, II (Berol.)
» 146	» 138	Phill. 1474 (Berol.)
» 147	» 91	Phill. 1448 (Berol.)

κατὰ μάρκον εὐαγγέλιον: τὸ ἕρπην βιβλίον περιεῖχε καὶ ἑτέρας ἐρμηναίας οὕτως ἐπιγραφόμενας· Τοῦ ἐν ἀγίοις τίτου ἐπισκόπου βουστρωῶν καὶ ἰωάννου τοῦ γρουσοτόμου καὶ ἑτέρων ἐρμηναία εἰς τὸ κατὰ λουκᾶν εὐαγγέλιον. 2. (altera manu) τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου νόσσης ἱερωτοῦ περι ψυχῆς μετὰ τῆς ἰδίας ἀδελφῆς μακρίνης. (cf. Migne, Patrol. gr. tom. XLVI p. 11—160). 3. Catena in Psalmos, in fine mutila.

¹⁾ cf. Coxe l. l. p. 737 sq.

²⁾ Cod. Phill. 6759, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 34, misere mutilatus; insunt: 1. initium libri hymnologici (tit.: Ἀρχὴ τῶν θεῶ ἀγίω τῶν ἀνωνόμων ἀκολουθιῶν). 2. Ioannis Chrysostomi orationes duae. 3. Leontii oratio.

³⁾ v. sup. p. V adnot. 4.

⁴⁾ Cod. Phill. 11 608, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 39; insunt: 1. Τοῦ ἐν ἀγίοις ἀββᾶ μαξίμου κεφαλαϊώδης λόγος περὶ θεολογίας καὶ ἀλληγορικῶς περὶ ἀρετῶν (centuriae duae). incip.: Εἰς θεὸς ἀναρχος ἀκατάληπτος ὄντων ἔχων τοῦ εἶναι τὴν δύναμιν ὁλόγου τὴν πότε (cf. Migne, Patrol. gr. tom. XC p. 1083 sqq.). 2. Τοῦ ἐν ἀγίοις ἀββᾶ θαλασσίου περὶ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας καὶ τῆς κατὰ νόον πολιτείας· πρὸς παῦλον πρεσβύτερον ἑκατοντᾶς δ' ἧς ἡ ἀκροστιχίς ἦδε· πνευματικῶ κτλ. incip.: Πόθος πρὸς θεὸν ὁλικός (cf. Migne, tom. XCI p. 1427 sqq.).

Clarom. 148 (= Péllic. 13)	Meerm. 139	Phill. 6911 (Cheltenham.) ¹⁾
» 149	» 93	Phill. 11 812 (Cheltenham.) ²⁾
» 150	» 94	Phill. 1450 (Berol.)
» 151	» 140	Phill. 1475 (Berol.)
» 152	» 95	Phill. 1451 (Berol.)
» 153	» 164	Phill. 1495 (Berol.)
» 154 (= Péllic. 8)	» 141	Phill. 1476 (Berol.)
» 155	» 142	Phill. 1477 (Berol.)
» 156 ^a	» 96	Phill. 3083 (Cheltenham.) ³⁾
» 156 ^b	» 97	Brit. Mus. Addit. 15,435 ⁴⁾
» 156 ^c	» 98	?
» 157	—	Hagae Comitum bibl. reg. Z. 202 ⁵⁾
» 158 (= Péllic. 243 + 242)	Meerm. 143	Phill. 1478 (Berol.)
» 159 (olim Nauloti)	» 144	Phill. 1479 (Berol.)
» 160	» 99	?
» 161	» 145	Phill. 6757 (Cheltenham.) ⁶⁾
» 162	» 165	Phill. 1496 (Berol.)
» 163 (= Péllic. 25)	» 100	Phill. 1452 (Berol.)
» 164	—	Hagae Comitum bibl. reg. V. 50 ⁷⁾
» 165	Meerm. 103	Phill. 1455 (Berol.)
» 166	—	?

¹⁾ v. sup. p. V adnot. I.

²⁾ Cod. Phill. 11 812, chart. in fol., saec. XVII, foliorum 27: inest Γερμανοῦ τοῦ ἀγιοτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνου πόλεως νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου λόγος εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν. incip.: 'Ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι (Migne, Patrol. gr. tom. CXL p. 677 sqq.). adiecta est versio latina.

³⁾ Cod. Phill. 3083, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 87: insunt: 1. τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου ἡγουμένου τῶν στουδίου κατὰ εἰκονομάχων (libri tres: cf. Migne, Patrol. gr. tom. XCIX p. 327 sqq.). 2. τοῦ αὐτοῦ ἔλεγχος καὶ ἀνατροπὴ τῶν ἀσεβῶν παρημάτων Ἰωάννου ἰγνατίου· σεργίου· καὶ στεφάνου· τῶν νέων χριστομάχων· πρῶτον μὲν δι' ἐμμέτρων στίχων Ἰσραήθμων αὐτοῖς καὶ ἐτέρων, ἔπειτα δὲ διὰ πεζῆς λέξεως ἑμῶν τὸ καὶ τῆς ἀσεβοῦς ὑπογραφῆς. (ibid. p. 435 sqq.). 3. τοῦ αὐτοῦ προβλήματα τινὰ πρὸς εἰκονομάχους λέγοντας τὸν κύριον ἡμῶν ἱεροῦν χριστὸν μὴ ἐγγράφεισθαι κατὰ τὸν σωματικὸν χαρακτήρα. (ibid. p. 477 sqq.). 4. τοῦ αὐτοῦ κατὰ εἰκονομάχων κεφάλαια ζ'. (ibid. p. 485 sqq.). 5. τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου ἡγουμένου τῶν στουδίου ἐκ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἐπιστολῶν ἐκλογὴ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας ἐξορίας. (ibid. p. 903 sqq.). teste indice praemisso olim extabant epistulae XLVI, codex autem in fine mutilus abruptitur in epistula XXI.

⁴⁾ Is codex manu Ioannis de Sancta Maura exaratus est: cf. H. Omont, Bibliothèque de Pécole des chartes XLV (1884) p. 342.

⁵⁾ cf. H. Omont, Catal. des mss. grecs des bibl. des Pays-Bas, p. 17.

⁶⁾ Cod. Phill. 6757, chart. in 4°, saec. XVII, foliorum 190: praecedit iudex cum titulo: Πίναξ περιέχων τὰς τῶν παθῶν πάντων κατηγορίας, δι' ἐπιστολῶν παραδειγματικῶν τῆς τε παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης τῶν ἀπὸ ἀδάμ καὶ καθ' ἑξῆς· συγγραφῆς παρὰ συμεῶν μοναχοῦ ἀνδρὸς ἀμαρτωλοῦ καὶ παναθλοῦ, πρὸς τὴν ἐαυτοῦ ψυχὴν ἐκείτης κατηγορίας τὸν παλαμιστὸν ἀναφέροντος, ἐν κεφαλαίοις τριάντοισι καὶ δυσὶ, καθὼς ὑποτίταται. codex manu Sirmondi anno 1608 Genuae scriptus est, ut ipse adnotavit: *Descripsi Genuae ex codice Bibliothecae Xenodochioli, quae olim fuit Philippi Saubii Episcopi Brugnatisensis* etc.; in illo codice subscriptio librarii legebatur haec: μοναχοῦ καὶ ἱεροδιακόνου γερασίμου ἀμαρτωλοῦ.

⁷⁾ cf. H. Omont l. l. p. 16.

Clarom. 167	Meerm. 104	Phill. 11609 (Cheltenham.) ¹⁾
» 168 ^a	» 105	Phill. 1456 (Berol.)
» 168 ^b	» 107	?
» 168 ^c	» 106	Phill. 1457 (Berol.)
» 169	» 148	Phill. 6758 (Cheltenham.) ²⁾
» 170	—	Hagae Comitum bibl. reg. X. 41 ³⁾
» 171	Meerm. 109	Bodl. Misc. 184 ⁴⁾
» 172	» 149	Phill. 1481 (Berol.)
» 173 (= Pélic. 10)	» 150	Phill. 1482 (Berol.)
» 174	» 151	Phill. 1483 (Berol.)
» 175	» 152	Phill. 1484 (Berol.)
» 176	» 110	Phill. 1459 (Berol.)
» 177	» 111	Phill. 6756 (Cheltenham.) ⁵⁾
» 178	» 112	Bodl. Misc. 179 ⁶⁾
» 179	» 113	Phill. 11610 (Cheltenham.) ⁷⁾
» 180	» 114	Phill. 1460 (Berol.)
» 181	—	(Paris. suppl. gr. 407?)
» 182	—	(Paris. suppl. gr. 592?)
» 183	Meerm. 176	Bodl. Misc. 206 ⁸⁾
» 184	» 177	Phill. 1498 (Berol.)
» 185	» 158	Phill. 1490 (Berol.)
» 186 (olim Beccatelli)	» 178	Phill. 1499 (Berol.)
» 187	» 179	Phill. 6760 (Cheltenham.) ⁹⁾
» 188	» 184	Phill. 1502 (Berol.)
» 189	» 180	Phill. 1500 (Berol.)

1) Cod. Phill. 11609, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 202; insunt: 1. Νικολάου τοῦ καβασιλα περὶ τῆς ἐν χριστῷ ζωῆς libri sex (Migne, Patrol. gr. tom. CL p. 493 sqq.). 2. (eiusdem) oratio κατὰ τοικζόντων (ibid. p. 727 sqq.) 3. εἰσαγωγή δογματικῶν στοιχειώδης ἀπὸ φωνῆς ἰωάννου τοῦ ταπεινοῦ μοναχοῦ τοῦ θαμασκηνοῦ πρὸς ἰωάννην τὸν ἁγιώτατον καὶ ἀγιώτατον ἐπίσκοπον λαοδικίας (Migne, Patrol. gr. tom. XCV p. 99 sqq.). 4. Ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς ἰερδάνην ἀρχιμανδρίτην περὶ τοῦ τρισαχίου τῷ θεοσημῆτι καὶ ζήλω θείῳ κεκοσμημένῳ κερῶ ἰερδάνη ἀρχιμανδρίτη ἰωάννης ὁ θαμασκηνός ἐν κυρίῳ χαίρειν: (ibid. p. 21 sqq.). 5. τοῦ αὐτοῦ λόγος διαλεκτικός πρὸς τοὺς τὰς ἀγίας εἰκόνας διαβάλλοντας (Migne, tom. XCIV p. 1231 sqq.). 6. γρηγορίου ἐπισκόπου νύσσης καὶ νεῖλου (λεῖλου cod.) μοναχοῦ εἰς τὸ τῶν ἀσμάτων ἄσμα. incip.: Τὸ τῶν ἀσμάτων βιβλίον ἔοικε γυναίκα.

2) Codicem Phill. 6758 (bomb. in 4°, saec. XIV, foliorum 225), de quo cf. catal. Clarom. et Meerm., G. Studemund obiter inspexit neque accuratius descripsit.

3) cf. H. Omont l. l. p. 16 sq.

4) cf. Coxe l. l. p. 738 sq.

5) Cod. Phill. 6756, chart. in fol., saec. XVII, foliorum 311; insunt collectanea varia theologica, pleraque e codicibus Parisinis transcripta videntur esse. accuratius G. Studemund hunc codicem non descripsit.

6) cf. Coxe l. l. p. 724 sq.

7) Cod. Phill. 11610, chart. in fol., saec. XVII—XVIII, foliorum 169; insunt collectanea varia, velut excerpta ex Asterio et Andrea Cretensi, Maximi Planudae σύγκρισις χειμῶνος καὶ ἔαρος, excerpta ex Nicolai Cabasilae et Theodori Moneremita scriptis. hunc quoque codicem G. Studemund obiter tantum inspexit.

8) cf. Coxe l. l. p. 763 sqq.

9) Cod. Phill. 6760, bomb. in 4°, saec. XIV [non XVI], foliorum 386; insunt Conciliōrum canones cum Nomocanone Photii et commentariis Theodori Balsamonis. accuratius hunc codicem G. Studemund non descripsit.

Clarom. 190 (= Pélic. 52)	Meerm. 168	Lips. bibl. Univ. MG 144 ¹⁾
» 191 (= Pélic. 50)	» 169	Lips. bibl. Univ. MG 145 ²⁾
» 192 (= Pélic. 51)	» 170	Lips. bibl. Univ. MG 146 ³⁾
» 193 (= Pélic. 49)	» 171	Lips. bibl. Univ. MG 147 ⁴⁾
» 194 (olim Nauloti)	» 172	Phill. 1497 (Berol.)
» 195	—	?
» 196	Meerm. 182	Lips. bibl. Univ. (Bienerianus 5) ⁵⁾
» 197	—	?
» 198	Meerm. 375	Leid. suppl. 105 ⁶⁾
» 199 (= Pélic. 136)	» 376	Leeuward. 40
» 200 (= Pélic. 126)	» 377	Bodl. Misc. 186
» 201 (= Pélic. 131)	» 378	Phill. 1625 (Berol.)
» 202	—	?
» 203 (= Pélic. 133)	Meerm. 379	Phill. 1626 (Berol.)
» 204	» 367	Phill. 1618 (Berol.)
» 205 (= Pélic. 141 ^{b)})	» 368	Phill. 1619 (Berol.)
» 206 (= Pélic. 141 ^{a)})	» 369	Phill. 1620 (Berol.)
» 207 (= Pélic. 36 ^{c)})	» 370	Leid. suppl. 11.
» 208	» 371	Phill. 1621 (Berol.)
» 209	» 372	Phill. 1622 (Berol.)
» 210	» 373	Phill. 1623 (Berol.)
» 211	» 374	Phill. 1624 (Berol.)
» 212	» 401	Leid. suppl. 17 ⁷⁾
» 213 (= Pélic. 143)	» 397	Phill. 1640 (Berol.)
» 214 (= Pélic. 173)	—	Paris. suppl. gr. 119
» 215 (olim Nauloti)	Meerm. 398	Phill. 1641 (Berol.)
» 216	» 380	Phill. 1627 (Berol.)
» 217 ^{a)} (= Pélic. 125 ^{a)})	» 402	Phill. 1643 (Berol.)
» 217 ^{b)} (= Pélic. 125 ^{b)})	» 358	Leeuward. 33
» 217 ^{c)} (= Pélic. 125 ^{c)})	» 289	Phill. 1579 (Berol.)
» 217 ^{d)} (= Pélic. 125 ^{d)})	» 290	Phill. 1580 (Berol.)
» 218 (olim Beccatelli)	» 381	Phill. 1628 (Berol.)
» 219	» 382	Phill. 1630 (Berol.)
» 220	» 383	Phill. 1631 (Berol.)
» 221 (olim Beccatelli)	» 384	Phill. 1629 (Berol.)
» 222 (= Pélic. 142)	» 385	Phill. 1632 (Berol.)
» 223 (= Pélic. 140)	» 386	Phill. 1633 (Berol.)
» 224	» 403	Leid. suppl. 55 ⁸⁾
» 225	» 387	Bodl. Misc. 187 ⁹⁾

¹⁾ v. supra p. VII adnot. 1.

²⁾ v. sup. p. VI adnot. 8.

³⁾ ibid. adnot. 9.

⁴⁾ ibid. adnot. 7.

⁵⁾ cf. Zachariae, Prochiron, p. CLXXXIX.

⁶⁾ cf. Geel l. I. p. 30.

⁷⁾ ibid. p. 7.

⁸⁾ ibid. p. 18.

⁹⁾ cf. Coxe l. I. p. 740.

Clarom. 226	Meerm. 399	?
» 227	» 388	Phill. 6766 (Cheltenham.) ¹⁾
» 228 (= Pêlic. 137)	» 389	Phill. 1634 (Berol.)
» 229 (= Pêlic. 132)	» 390	Phill. 1635 (Berol.)
» 230 (= Pêlic. 139)	» 391	Phill. 1636 (Berol.)
» 231 (= Pêlic. 18)	» 102	Phill. 1454 (Berol.)
» 232 (= Pêlic. 138)	» 392	Bodl. Misc. 188.
» 233	» 393	Phill. 1637 (Berol.)
» 234 (= Pêlic. 36 ^a)	» 394	Phill. 1638 (Berol.)
» 235 (= Pêlic. 129)	» 395	Phill. 1639 (Berol.)
» 236 (= Pêlic. 135)	» 396	Phill. 6767 (Cheltenham.) ²⁾
» 237 (= Pêlic. 127)	—	?
» 238	Meerm. 400	Phill. 1642 (Berol.)
» 239 (= Pêlic. 110)	» 186	Phill. 1504 (Berol.)
» 240	» 257	Brit. Mus. Addit. 6791 ³⁾
» 241 (= Pêlic. 102)	» 187	Phill. 1505 (Berol.)
» 242 (= Pêlic. 103)	» 188	Phill. 1506 (Berol.)
» 243 (= Pêlic. 106)	» 189	Brit. Mus. Addit. 10,063
» 244 (= Pêlic. 104)	» 190	Phill. 6761 (Cheltenham.) ⁴⁾
» 245 (= Pêlic. 92)	» 191	Phill. 1507 (Berol.)
» 246 (= Pêlic. 93)	» 192	Phill. 1508 (Berol.)
» 247 (= Pêlic. 94)	» 291	Phill. 6764 (Cheltenham.) ⁵⁾
» 248	» 292	Brit. Mus. Addit. 6790 ⁶⁾
» 249 (= Pêlic. 95)	» 293	Phill. 3085 (Cheltenham.) ⁷⁾
» 250 (= Pêlic. 99)	» 193	Bodl. Misc. 196
» 251 (= Pêlic. 100 ^a)	» 194	Phill. 1509 (Berol.)
» 252	» 195	Phill. 1510 (Berol.)
» 253 (= Pêlic. 97)	» 196	Bodl. Misc. 194
» 254	» 197	Phill. 1511 (Berol.)
» 255	» 198	Bodl. Misc. 195 ⁸⁾
» 256 (= Pêlic. 101)	» 199	Phill. 1512 (Berol.)
» 257 (= Pêlic. 98)	» 200	Phill. 1513 (Berol.)
» 258 (= Pêlic. 96)	» 201	Phill. 1514 (Berol.)
» 259 (= Pêlic. 176)	» 236	Phill. 1540 (Berol.)
» 260 (olim Beccatelli)	» 202	Phill. 1515 (Berol.)

¹⁾ Cod. Phill. 6766, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 647; insunt: 1. Georgii Syncelli Historia. 2. Theophanis Chronographia.

²⁾ v. sup. p. X adnot. 6.

³⁾ Cod. Mus. Brit. Addit. 6791, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 174; insunt: 1. Hierocelis commentarius in Pythagorae Aureum Carmen. 2. Pselli expositiones quaestionum physicarum.

⁴⁾ v. sup. p. IX adnot. 6.

⁵⁾ v. sup. p. IX adnot. 1.

⁶⁾ Cod. Mus. Brit. Addit. 6790, membr. in 8°, saec. XV, foliorum 134; insunt Aristotelis Ethica Nicomachea.

⁷⁾ v. sup. p. IX adnot. 2.

⁸⁾ cf. Coxe l. l. p. 754.

Clarom. 261 (= Pél. 108)	Meerm. 203	Phill. 1516 (Berol.)
» 262	—	?
» 263 ^a	Meerm. 204	Phill. 1517 (Berol.)
» 263 ^b	» 205	Phill. 1519 (Berol.)
» 264 (= Pél. 100 ^b)	» 205	Bodl. Misc. 129
» 265	» 258	Phill. 1556 (Berol.)
» 266 (= Pél. 177)	» 206	Phill. 1518 (Berol.)
» 267	» 207	Bodl. Misc. 198 ¹⁾
» 268 (= Pél. 116)	» 259	Phill. 1557 (Berol.)
» 269 (= Pél. 105)	» 209	Phill. 1520 (Berol.)
» 270 (= Pél. 241 + 250 + 245 + 246)	» 260	Phill. 1558 (Berol.)
» 271 (= Pél. 239)	» 294	Phill. 2381 (Cheltenham.) ²⁾
» 272	» 261	Phill. 1559 (Berol.)
» 273 (= Pél. 107)	» 210	Phill. 1521 (Berol.)
» 274 (= Pél. 59 ^a)	» 237	Phill. 1541 (Berol.)
» 275 ^a (= Pél. 53 ^b)	» 238	Phill. 1542 (Berol.)
» 275 ^b	» 239	Phill. 1543 (Berol.) ³⁾
» 276	» 240	Phill. 1544 (Berol.)
» 277	» 241	Phill. 1545 (Berol.)
» 278	» 242	Phill. 1546 (Berol.)
» 279	» 243	Phill. 1547 (Berol.)
» 280 (= Pél. 179)	» 244	Phill. 1548 (Berol.)
» 281 (= Pél. 148)	» 245	Bodl. Misc. 199
» 282 (= Pél. 130)	» 246	Leid. suppl. 59
» 283 (= Pél. 146)	» 247	?
» 284 (= Pél. 122)	» 248	Phill. 1549 (Berol.)
» 285	» 249	Brit. Mus. Addit. 15,276 ⁴⁾
» 286 (= Pél. 124 ^a + 36 ^b + ?)	» 250	Bodl. Misc. 200
» 287 (= Pél. 53 ^a)	» 282	?
» 288 (= Pél. 189)	» 251	Phill. 1550 (Berol.)
» 289	—	?
» 290 (= Pél. 55)	Meerm. 283	?
» 291 (= Pél. 54)	» 284	Phill. 1574 (Berol.)
» 292 (= Pél. 89)	» 285	Phill. 1575 (Berol.)
» 293 (= Pél. 118)	» 286	Phill. 1576 (Berol.)
» 294 (= Pél. 58)	» 252	Phill. 1551 (Berol.)
» 295 (= Pél. 128)	» 287	Phill. 1577 (Berol.)
» 296	» 253	Phill. 1552 (Berol.)

¹⁾ *ibid.* p. 755 sq.

²⁾ v. sup. p. XII adnot. 5.

³⁾ Et codicem Phill. 1542 et codicem 1543 ad bibliothecam Claromontanam olim pertinuisse comprobatur nota illa *Paraphé* etc. in folio 1^r ntriusque codicis adscripta; codicis Clarom. 275 foliorum numerus (306), qui in catalogo adnotatus est. errore videtur ortus esse (pro 106⁷).

⁴⁾ Codicem Mus. Brit. Add. 15,276 (chart. in fol., saec. XVI, quo continentur Heronis liber de machinis bellicis et Heronis Alexandrini liber de geodaesia) exaravit Antonius Episcopopulus: cf. H. Omont, *Bibl. de l'école des chartes* XLV (1884) p. 335.

Clarom. 297 (= Pélic. 175 ^a)	Meerm. 254	Phill. 1553 (Berol.)
» 298	» 255	Phill. 1554 (Berol.)
» 299	» 288	Phill. 1578 (Berol.)
» 300 (= Pélic. 175 ^b + 124 ^b)	» 256	Phill. 1555 (Berol.)
» 301 (= Pélic. 44)	» 262	Phill. 1560 (Berol.)
» 302 ^a	» 296 ^a	Brit. Mus. Addit. 11,890 ¹⁾
» 302 ^b	» 296 ^b	Phill. 3086 (Cheltenham.) ²⁾
» 303 (= Pélic. 45)	» 263	Phill. 1561 (Berol.)
» 304	» 264	Bodl. Misc. 215 ³⁾
» 305 (= Pélic. 115 ^b)	» 211	Phill. 1522 (Berol.)
» 306 (= Pélic. 78)	» 265	Phill. 1562 (Berol.)
» 307 (olim Nauloti)	» 266	Phill. 1563 (Berol.)
» 308 (= Pélic. 119)	» 267	Phill. 1564 (Berol.)
» 309	» 213	Phill. 1523 (Berol.)
» 310 (= Pélic. 145)	» 268	Phill. 1565 (Berol.)
» 311 (= Pélic. 144?)	» 297	Phill. 1581 (Berol.)
» 312 (= Pélic. 80 ^a + 80 ^c)	» 269	Phill. 1566 (Berol.)
» 313 (= Pélic. 75)	» 215	Phill. 1525 (Berol.)
» 314 (= Pélic. 80 ^c)	» 216	Phill. 1526 (Berol.)
» 315 (= Pélic. 79 ^a)	» 217	Phill. 1527 (Berol.)
» 316 (= Pélic. 80 ^b)	» 218	Phill. 1991 (Berol.)
» 317 (= Pélic. 67)	» 219	Phill. 1528 (Berol.)
» 318 (= Pélic. 80 ^d)	» 220	Phill. 1529 (Berol.)
» 319 (= Pélic. 66)	» 270	Phill. 1567 (Berol.)
» 320 (= Pélic. 72)	» 221	Phill. 1530 (Berol.)
» 321 (= Pélic. 76)	» 222	Phill. 3084 (Cheltenham.) ⁴⁾
» 322 (= Pélic. 63)	» 223	Phill. 1531 (Berol.)
» 323 (= Pélic. 117)	» 224	Leid. suppl. 106
» 324 (= Pélic. 90 + 115 ^a + 237)	» 225	Phill. 1532 (Berol.)
» 325	» 226	Phill. 1533 (Berol.)
» 326 (= Pélic. 61)	» 227	?
» 327 (= Pélic. 252)	» 271	Phill. 1568 (Berol.)
» 328 (= Pélic. 88)	» 228	Berol. Mscr. gr. Fol. 37 ⁵⁾
» 329 ^a (= Pélic. 86 ^a)	» 229 vol. I	Phill. 1534 vol. I (Berol.)
» 329 ^b (= Pélic. 86 ^b)	» 214	Phill. 1524 (Berol.)
» 329 ^c (= Pélic. 86 ^c)	» 181	Phill. 1501 (Berol.)
» 330 (= Pélic. 87)	» 229 vol. II	Phill. 1534 vol. II (Berol.)

¹⁾ Cod. Mus. Brit. Addit. 11,890, chart. in 8°, saec. XVI; insunt Oppiani Halieuticon libri IV priores cum scholiis interlinearibus.

²⁾ Cod. Phill. 3086, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 175, constat ex quattuor fasciculis, quibus continentur haec: I. Euripidis Phoenissae. II. Aeschyli Persae. III. 1. Pselli opusculum. tit.: τοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων. incip.: Ἰητροῖς μὲν μέλον τῷ διαγνώσκειν. 2. Pselli versus de dogmate Christiano, ὑπερτίμου τοῦ ψελλοῦ πρὸς τὸν βασιλέα κωνσταντῖνον τοῦ δούλου. incip.: Δέχου καὶ τὸ θεμέλιον τὸ καθ' ἡμᾶς δογματῶν (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 811 sqq.). 3. (Ioannis Pediasimi) opusculum de Herculis XII laboribus. IV. Ξενοφώντος ῥήτορος περὶ ἱππικῆς.

³⁾ cf. Coxe l. l. p. 772.

⁴⁾ v. sup. p. VII adnot. 5.

⁵⁾ v. sup. p. VIII adnot. 4.

Clarom. 331 (= Pél. 77)	Meerm. 230	Phill. 1535 (Berol.)
» 332 ^a (= Pél. 83 ^a)	» 272	Phill. 6763 (Cheltenham.) ¹⁾
» 332 ^b (= Pél. 83 ^b)	» 276	Phill. 1569 (Berol.)
» 332 ^c (= Pél. 83 ^c)	» 279	Phill. 1571 (Berol.)
» 333	» 298	Phill. 6765 (Cheltenham.) ²⁾
» 334 (= Pél. 70)	» 273	Phill. 2355 (Cheltenham.) ³⁾
» 335 (= Pél. 81)	» 274	Athen. cod. Med. 6 ⁴⁾
» 336 (= Pél. 82)	» 275	Phill. 3892 (Cheltenham.) ⁵⁾
» 337 (= Pél. 68)	» 231	Phill. 1536 (Berol.)
» 338 (= Pél. 69)	» 277	Phill. 1570 (Berol.)
» 339 (= Pél. 90 ^b)	» 232	?
» 340	» 299	Phill. 1582 (Berol.)
» 341 (= Pél. 79 ^b)	» 278	?
» 342 (= Pél. 71)	» 233	Phill. 1537 (Berol.)
» 343	» 300	Phill. 1583 (Berol.)
» 344	» 234	Phill. 1538 (Berol.)
» 345 (= Pél. 73)	» 235	Phill. 1539 (Berol.)
» 346 (= Pél. 169)	» 303	Bodl. Misc. 193
» 347 (= Pél. 154)	» 304	Leid. suppl. 172
» 348	» 352	Bodl. Misc. 214 ⁶⁾
» 349 (olim Nauloti)	» 320	Phill. 1594 (Berol.)
» 350	353	Phill. 1613 (Berol.)
» 351 (= Pél. 158)	» 324	Phill. 1597 (Berol.)
» 352 (= Pél. 151)	—	Paris. suppl. gr. 96
» 353 (= Pél. 155)	Meerm. 302	Phill. 1584 (Berol.)
» 354 (= Pél. 153)	—	?
» 355 ^a (= Pél. 160 ^a)	Meerm. 356	Leid. suppl. 177
» 355 ^b (= Pél. 160 ^b)	» 354	Phill. 1614 (Berol.)
» 355 ^c (= Pél. 160 ^c)	» 363	Bodl. Misc. 217
» 356	—	?
» 357	Meerm. 357	Phill. 1615 (Berol.)
» 358 ^a	» 327	Bodl. Misc. 208 ⁷⁾
» 358 ^b	» 330	Phill. 1598 (Berol.)
» 359 (= Pél. 121)	» 305	Leid. suppl. 67
» 360	» 306	Bodl. Misc. 189 ⁸⁾
» 361 (= Pél. 170)	» 328—329	Bodl. Misc. 190—191

¹⁾ v. sup. p. VIII adnot. 3.

²⁾ Cod. Phill. 6765, membran. in 8°, saec. XII—XIII, foliorum 172: insunt: 1. *συμβών πρωτοβεστάρχου τῶν ἀντιόχου περὶ τροφῶν δυνάμειος κατὰ στοιχεῖον* (cf. Simeonis Sethi Syntagma de alimentorum facultatibus ed. B. Langkavel, Lipsiae 1868).

³⁾ v. sup. p. VII adnot. 4.

⁴⁾ v. sup. p. VIII adnot. 1.

⁵⁾ *ibid.* adnot. 2.

⁶⁾ cf. Coxe l. l. p. 771.

⁷⁾ *ibid.* p. 766 sq.

⁸⁾ *ibid.* p. 742 sqq.

Clarom. 362	Meerm. 366	Leid. suppl. 115 ¹⁾
› 363 (= Pêlic. 57)	› 344	Leid. suppl. 104
› 364 (= Pêlic. 162)	› 364	Phill. 3087 (Cheltenham.)
› 365 ^a	› 331	Phill. 1599 (Berol.)
› 365 ^b	› 281	Phill. 1573 (Berol.)
› 365 ^c	› 325	Bodl. Misc. 213 ²⁾
› 365 ^d	› 323	Phill. 1596 (Berol.)
› 365 ^e	› 319	Phill. 1593 (Berol.)
› 366 (= Pêlic. 37)	› 335	Bodl. Misc. 207
› 367	› 307	Phill. 1585 (Berol.)
› 368 (= Pêlic. 38)	› 308	Phill. 1586 (Berol.)
› 369	› 309	Phill. 1587 (Berol.)
› 370	› 310	Phill. 1588 (Berol.)
› 371 (= Pêlic. 42)	› 339	Phill. 1604 (Berol.)
› 372 (= Pêlic. 41)	—	Paris. suppl. gr. 135
› 373	—	Paris. suppl. gr. 97 ³⁾
› 374	Meerm. 360	Leeuward. 34 ⁴⁾
› 375 (= Pêlic. 43 ^c)	› 336	Leeuward. 35
› 376	› 311	Phill. 1589 (Berol.)
› 377	› 312	Bodl. Misc. 192 ⁵⁾
› 378 (= Pêlic. 249 + 238)	› 334	Phill. 1601 (Berol.)
› 379 A	› 359	Phill. 1616 (Berol.) ⁶⁾
› 379 B	› 355	Bodl. Misc. 210 ⁷⁾
› 379 C	› 361	Leid. suppl. 54 ⁸⁾
› 379 D	› 351	Phill. 1612 (Berol.)
› 380	› 340	Phill. 1605 (Berol.)
› 381 ^a (1 ⁰ —3 ⁰ ; 5 ⁰ —8 ⁰)	› 342	Phill. 1607 (Berol.)
› 381 ^b (4 ⁰)	› 317	Phill. 1592 (Berol.)
› 381 ^c (9 ⁰ , 10 ⁰)	› 318	Leid. suppl. 178 ⁹⁾
› 381 ^d (11 ⁰)	› 322	Phill. 1595 (Berol.)
› 381 ^e (12 ⁰)	› 343	Leid. suppl. 103 ¹⁰⁾
› 381 ^f (14 ⁰ —16 ⁰)	› 333	Phill. 1600 (Berol.)
› 381 ^g (17 ⁰ , 13 ⁰)	› 337	Phill. 1602 (Berol.)
› 381 ^h (18 ⁰)	› 338	Phill. 1603 (Berol.)

¹⁾ cf. Geel l. l. p. 33.

²⁾ cf. Coxe l. l. p. 770 sq.

³⁾ cf. H. Omont, Inventaire sommaire etc. III p. 216.

⁴⁾ cf. H. Omont, Catal. des mss. grecs des bibl. des Pays-Bas, p. 18 sq.

⁵⁾ cf. Coxe l. l. p. 753.

⁶⁾ Codice Phill. 1616 continentur omnia quae in catalogo Claromontano (cod. 379) sub num. 1⁰—14⁰ enarrantur, deest num. 15 (Theophrasti Characteres): haec particula codicis Clarom. 379 deperuisse videtur.

⁷⁾ cf. Coxe l. l. p. 767.

⁸⁾ cf. Geel l. l. p. 18.

⁹⁾ ibid. p. 50.

¹⁰⁾ ibid. p. 29.

Clarom. 381 ⁱ (19 ^o —21 ^o)	Meerm. 316	Leid. suppl. 176 ¹⁾
» 382 (= Pél. 156)	» 314	Bodl. Misc. 197
» 383 (= Pél. 157)	» 347	Athen. cod. Philol. 44 ²⁾
» 384	» 362	Leid. suppl. 122 ³⁾
» 385 (= Pél. 46)	» 345	Phill. 1608 (Berol.)
» 386 (= Pél. 48)	» 346	Leid. suppl. 123
» 387 (= Pél. 243)	» 349	Phill. 1610 (Berol.)
» 388	» 365	Phill. 1617 (Berol.)
» 389	» 315	Phill. 1591 (Berol.)
» 390	» 348	Phill. 1609 (Berol.)
» 391 A	» 146	Phill. 1480 (Berol.)
» 391 B	» 280	Phill. 1572 (Berol.)
» 391 C	» 350	Phill. 1611 (Berol.)
» 391 D	» 185	Phill. 1503 (Berol.)

Quattuor igitur codices Claromontani (86. 157. 164. 170) Hagas Comitum in bibliothecam regiam migrarunt: quattuor (214. 352. 372. 373) Parisiis regi Francogallorum dono relictis sunt (v. sup. p. III adnot. 5); praeter eos duo (181. 182) videntur Parisiis mansisse; unus codex (76) in bibliothecam Thomae Phillipps nescio qua via pervenit et Cheltenhami nunc adservatur; ceteri bibliothecae Meermannianae adscripti sunt. duodecim dumtaxat codices (vel codicum particulae) in catalogo bibliothecae Meermannianae non commemorantur et aut deperierunt aut in bibliothecis adhuc latent. quorum descriptionem ex catalogo Claromontano (et catalogo Peliceriano) hoc loco repetendam duxi:

Clar. 51. *Codex chartaceus in 4° (constans foliis 233) saeculo XV exaratus, initio et in fine mutilus, maculis situque deformis. Ibi continentur quinque libri Moysis, Iosue et Iudices.*

Clar. 81. *Codex chartaceus in 8° (foliorum 318) saeculo XV exaratus, mucore et situ deformis. Ibi continentur:*
 1°. *Theodori Cursiotae (ut videtur, episcopi) Antirreticus, seu contradictiones adversus quemdam Angelum archiepiscopum Russorum, de quibusdam Russorum liturgicis usibus. Incipit:*
 ἄκουε οὐρανὸν καὶ ἐνωπίῳ ἡ γῆ.

2°. *Georgii Scholarii Confessio, quam liber fecit Florentiae coram imperatore et ecclesia C^{ra}.*

3°. *Anonymi Canones ecclesiastici, quorum initium desideratur.*

4°. *Epiphanius ex libro I° Panarii.*

5°. *Imperatoris Iustiniani Leges agricularum.*

Pél. 167. Θεολόγος τοῦ Κουρσιώτου λόγος ἀντιρρητικός κατὰ Ἀγγελίου ὀνόματος, τῆς Ῥουσανῶν ἐκκλησίας προέδρου. Νόμος γεωργικός κατὰ ἐκλογὴν ἐκ τῶν Ἰουστινιανοῦ τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως περαινόμενος ἐν κεφαλαίοις ὀγδοήκοντα εἶ. Ἰωάννου πρεσβυτέρου Ἀντισχείας, ὁ ἀπὸ σχολαστικῶν οὕτως συντάττει τοὺς ὅλους κανόνας εἰς ἅ τίτλους. Τάξις γινόμενη ὅτε μέλλει ὁ ἀρχιερεὺς λειτουργῆσαι. Μετὰ τὸ τοῦ Ἀνθυπάτου τοῦ

¹⁾ ibid. p. 49 sq.

²⁾ v. sup. p. XI adnot. 6.

³⁾ cf. Geel l. l. p. 36.

6°. *Ioannis presbyteri antiocheni Canones Apostolorum et Conciliorum.*

7°. *Anonymi Canones de Matrimoniis ineundis vel non ineundis, id est, de gradibus inter quos licet inire matrimonium.*

8°. *Ordo et Caeremoniae quarundam Ordinationum.*

9°. *Variae Confessiones fidei, inter quas Confessio Iosephi Patriarchae C^{pm}, ubi declarat se vi coactum fuisse ad assentendum dogmati Latinorum de Processione Spiritus sancti.*

10°. *Michael Attaliota (Iurisconsultus saeculo XI clarus) de Officiis Domus Augustae et de Festis (Opus, ut videtur, ineditum; at certe diversum ab eiusdem authoris Synopsi edita in tomo 2° Iuris Graeco-Romani). Incipit: Πάντες ἄνθρωποι ἢ δοῦλοι εἰσὶν ἢ ἐλευθέρου.*

11°. *Anonymi vita Aesopi.*

12°. *Anonymi Dialogus Graecorum et Latinorum de Schismate quod inter eos occurrit.*

13°. *Liber Poenitentialis, et alia de diversis argumentis.*

Is codex initio mutilus est, ac mucore plurimum foedatus.

Ἀτταλειώτου πρόχειρον. Περὶ τῆς τάξεως τῶν τε ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ὑφικίων. Αἰσώπου βίος, ἀτελής. Θεολογικά τινα Βασιλείου καὶ τῶν ἄλλων. Ἐρώτησις εἰ οὐκ ἦν ἔνδεκτον μένειν τινὰ διηγετικῶς ἔνδον θεοῦ ναοῦ καὶ ἐντὸς τοῦτου ἐσθίειν καὶ μάλιστα ἐλν οὐδὲ νεωκόρος ἦν ἐκεῖνος. Ἀρχὴ τῶν ἐλληνικῶν θεῶν λαμβανόντων τὰ ὀνόματα. Τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ συνελθόντων πατέρων τὸ β' ὑφ' ὧν ἐξετέθησαν κανόνες κή'. Κανουργία (?) καὶ διαφορὰ ἐπιτιμίων εἰληκρινῶν ῥηγι-νῶς (?) ὅτι κατὰ ἰσχὺν καὶ προσεξομολογημένων. Ἀπόκρισις πρὸς Ἐβραίους. Σύνοδος τ' περὶ τῶν βαπτίζομένων Ἀγαρηνῶν κεφάλαια γ'.

Clar. 127. *Codex membranaceus in fol. (constans foliis 441), saeculo circiter XI exaratus, quo continentur,*

(a) 1°. *S. Ioannis Chrysostomi Sermones XLIII [= Meerm. 83 = Phill. 1442].*

(b) 2°. *Metaphrastae Orationes XVI.*

(Is codex nec integer est nec compactus.)

Clar. 166. *Quaterniones chartacei in fol. (complectentes folia 94) saeculo XVII exarati, quibus continentur,*

1°. *Philotheus (Patriarcha C^p) de Cordis custodia, (editus in Thesaurο ascetico Petri Possini, qui hunc librum alteri, nescio cui, Philotheo perperam tribuit).*

2°. *Theodori Edessenī capita centum practica (sive Ascetica). Incipiunt: Ἐπειδὴ περ θεοῦ τοῦ ἀγαθοῦ.*

3°. *S. Gregorū Nazianzenī Epicedium in S. Basilium Magnum, et notae in XX^{um} ipsius Gregorū Orationem; eiusdem de S. Basilio.*

4°. *Africani fragmentum in vetus Testamentum.*

5°. *Autographum brevis Epistolae primae mensis Februarii anno 1662 scriptae a quattuor Episcopis Peloponnesi ad Regem Francorum Ludovicum XIV. (In hac Epistola gratias agunt Episcopi Ludovico Magno, quod ipso deprecante benignum erga se suosque greges sentiant Imperatorem Turcarum.)*

6°. *Ichnographia Templi S. Sophiae C^p.*

7°. *Epiphaniū fragmentum de Sepulchro Christi in pergamena saeculo XII exaratum.*

Clar. 195. *Codex chartaceus in fol. (constans foliis 404) saeculo XVI exaratus, quo continentur,*

1°. *Anonymi Leges variae.*

2°. *Historia Manuelis Imperatoris.*

3°. *Epiphanius Cypri contra Haereses, sive Panarium.*

4°. *Georgius Lapithes (scriptor saeculi XIVⁱ Barlaamo coaevus) de Spiritu sancto adversus Latinos.*

(*Huius Codicis finis et quaedam in medio desiderantur.*)

Clar. 197. *Quaterniones chartacei in 4° (foliorum 76), in quibus habetur Ius manuale Basilii Constantini et Leonis Imperatorum graece et latine interprete, ut putabat Harduinus, Vavassore et certe ipsius manu descriptum.*

Clar. 202. *Codex chartaceus in fol. (constans foliis 185) saeculo XVI exaratus, non compactus, initio et fine mutilus, quo continentur Flaviï Ioseph Antiquitatum iudaicarum et de bello iudaico fragmenta.*

Clar. 237. *Codex bombycinus in 8° (foliorum 163) saeculo XIV exaratus, quo continetur Anonymi Historia a creatione mundi ad tempora Synodi sextae, cum aliis quibusdam opusculis. Is codex adeo mucore infectus est, ut mediâ sui parte legi nequeat, litteris paene extinctis et oculorum aciem fugientibus.*

Pêlic. 127. *Χρονικός λόγος ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου κτίσεως μέχρι τῶν Κωνσταντίνου χρόνων, παλαιογραφώτατος.*

Clar. 262. *Codex chartaceus in 8° (foliorum 250) saeculo XV eleganter descriptus, initio et in fine situ corruptus ac mutilus. Ibi continetur Nicephori Blemmidæ epitome introductoria in Physicam Aristotelis.*

Clar. 289. *Codex chartaceus in fol. min. saeculo XVI exaratus, initio et in fine lacer, quo continentur,*

1°. *Copernici de Astrorum revolutionibus liber, cuius scriptura prae mucore paene evanuit.*

2°. *Anonymi Sententiae ordine alphabetico dispositae.*

(*Constat is codex foliis 200.*)

Clar. 354. *Codex chartaceus in 4° (foliorum 202) saeculo XIV exaratus, mucore situque deformis. Ibi continetur Lexicon vocum collectarum ex Veteribus ac novis Scriptoribus.*

Pêlic. 153. *Λεξικὸν ἄλλο κατὰ στοιχεῖον, οὗ ἡ ἐπιγραφή ἠφανισμένη, ἀρχεται δὲ οὕτως· Ἄαπτος, ὁ ἀπροσπέλαστος, καὶ τὰ ἐφεξῆς. [Pseudo-Zonaræ lexicon.]*

Clar. 356. *Codex chartaceus in 16° (foliorum 186) formae oblongae, saeculo XVII exaratus. Ibi continetur Manuale Lexicon Graeco-Latinum.*

Sequitur tandem index codicum graecorum bibliothecae Meermannianae.

Meerm. 33 (= Clarom. 56)	Phill. 1405 (Berol.)	Meerm. 43 (= Clarom. 94)	Phill. 1414 (Berol.)
» 34 (» 84)	Phill. 1406 (Berol.)	» 44 (» 65)	Phill. 1415 (Berol.)
» 35 (» 58)	Phill. 1407 (Berol.)	» 45 (» 134)	Phill. 1416 (Berol.)
» 36 (» 59)	Phill. 14041 (Cheltenham.)	» 46 (» 135)	?
» 37 (» 87)	Phill. 1408 (Berol.)	» 47 (» 66)	Phill. 1417 (Berol.)
» 38 (» 60)	Phill. 1409 (Berol.)	» 48 (» 57)	Phill. 1418 (Berol.)
» 39 (» 61)	Phill. 1410 (Berol.)	» 49 (» 117)	Phill. 3079 (Cheltenham.)
» 40 (» 64)	Phill. 1411 (Berol.)	» 50 (» 118)	Phill. 1419 (Berol.)
» 41 (» 63)	Phill. 1412 (Berol.)	» 51 (» 69)	Phill. 11605 (Cheltenham.)
» 42 (» 133)	Phill. 1413 (Berol.)	» 52 (» 70)	Phill. 1420 (Berol.)

Meerm. 53 (= Clarom. 71)	Bodl. Misc. 185	Meerm. 100 (= Clarom. 163)	Phill. 1452 (Berol.)
» 54 (» 120)	Phill. 1421 (Berol.)	» 101 (» 74)	Phill. 1453 (Berol.)
» 55 (» 73)	Phill. 3080 (Cheltenham.)	» 102 (» 231)	Phill. 1454 (Berol.)
» 56 (» 72)	Phill. 1422 (Berol.)	» 103 (» 165)	Phill. 1455 (Berol.)
» 57 (» 82)	Phill. 3081 (Cheltenham.)	» 104 (» 167)	Phill. 11609 (Cheltenham.)
» 58 (» 85)	Phill. 1423 (Berol.)	» 105 (» 168 ^a)	Phill. 1456 (Berol.)
» 59 (» 88)	Phill. 11606 (Cheltenham.)	» 106 (» 168 ^c)	Phill. 1457 (Berol.)
» 60 (» 89)	Phill. 1424 (Berol.)	» 107 (» 168 ^b)	?
» 61 (» 90)	Phill. 1425 (Berol.)	» 108 (» 119 ^b)	Phill. 1458 (Berol.)
» 62 (» 91)	Phill. 3082 (Cheltenham.)	» 109 (» 171)	Bodl. Misc. 184
» 63 (» 93)	Phill. 1426 (Berol.)	» 110 (» 176)	Phill. 1459 (Berol.)
» 64 (» 96)	Phill. 1427 (Berol.)	» 111 (» 177)	Phill. 6756 (Cheltenham.)
» 65 (» 99)	Bodl. Misc. 180	» 112 (» 178)	Bodl. Misc. 179
» 66 (» 100)	Phill. 1428 (Berol.)	» 113 (» 179)	Phill. 11610 (Cheltenham.)
» 67 (» 101)	Phill. 1429 (Berol.)	» 114 (» 180)	Phill. 1460 (Berol.)
» 68 (» 103)	Phill. 1430 (Berol.)	» 115 (» 53)	Bodl. Misc. 204
» 69 (» 104)	Phill. 1431 (Berol.)	» 116	Leid. suppl. 3
» 70 (» 106)	Bodl. Misc. 181	» 117 (= Clarom. 54)	?
» 71 (» 108)	Phill. 1432 (Berol.)	» 118 (» 55)	Phill. 1461 (Berol.)
» 72 (» 112)	Phill. 1433 (Berol.)	» 119 (» 62)	Bodl. Misc. 203
» 73 (» 113)	Phill. 1434 (Berol.)	» 120 (» 92)	Phill. 1462 (Berol.)
» 74 (» 114)	Phill. 1435 (Berol.)	» 121 (» 98)	Phill. 1463 (Berol.)
» 75 (» 115)	Phill. 1436 (Berol.)	» 122 (» 111)	Phill. 1464 (Berol.)
» 76 (» 116)	Bodl. Misc. 182	» 123 (» 136)	Bodl. Misc. 202
» 77 (» 119 ^a)	Phill. 1437 (Berol.)	» 124 (» 67)	Phill. 1465 (Berol.)
» 78 (» 122)	Phill. 1438 (Berol.)	» 125 (» 68)	Bodl. Misc. 201
» 79 (» 123)	Phill. 1439 (Berol.)	» 126 (» 144)	Phill. 1466 (Berol.)
» 80 (» 124)	Bodl. Misc. 183	» 127 (» 75)	Bodl. Misc. 211
» 81 (» 125)	Phill. 1440 (Berol.)	» 128 (» 142)	?
» 82 (» 126)	Phill. 1441 (Berol.)	» 129 (» 83)	Bodl. Misc. 212
» 83 (» 127 ^a)	Phill. 1442 (Berol.)	» 130 (» 95)	Phill. 1467 (Berol.)
» 84 (» 129)	Phill. 1443 (Berol.)	» 131	Phill. 1468 (Berol.)
» 85 (» 131)	Phill. 1444 (Berol.)	» 132 (= Clarom. 102)	Phill. 1469 (Berol.)
» 86 (» 138)	Phill. 1445 (Berol.)	» 133 (» 105)	Phill. 1470 (Berol.)
» 87 (» 137)	Phill. 11607 (Cheltenham.)	» 134 (» 110)	Phill. 1471 (Berol.)
» 88 (» 139)	Phill. 1446 (Berol.)	» 135 (» 121)	Phill. 1472 (Berol.)
» 89 (» 143)	Phill. 11608 (Cheltenham.)	» 136 (» 130)	Leid. suppl. 107
» 90 (» 145)	Phill. 1447 (Berol.)	» 137 (» 132)	Phill. 1473 (Berol.)
» 91 (» 147)	Phill. 1448 (Berol.)	» 138 (» 146)	Phill. 1474 (Berol.)
» 92	Phill. 1449 (Berol.)	» 139 (» 148)	Phill. 6911 (Cheltenham.)
» 93 (= Clarom. 149)	Phill. 11812 (Cheltenham.)	» 140 (» 151)	Phill. 1475 (Berol.)
» 94 (» 150)	Phill. 1450 (Berol.)	» 141 (» 154)	Phill. 1476 (Berol.)
» 95 (» 152)	Phill. 1451 (Berol.)	» 142 (» 155)	Phill. 1477 (Berol.)
» 96 (» 156 ^a)	Phill. 3083 (Cheltenham.)	» 143 (» 158)	Phill. 1478 (Berol.)
» 97 (» 156 ^b)	Brit. Mus. Addit. 15,435	» 144 (» 159)	Phill. 1479 (Berol.)
» 98 (» 156 ^c)	?	» 145 (» 161)	Phill. 6757 (Cheltenham.)
» 99 (» 160)	?	» 146 (» 391A)	Phill. 1480 (Berol.)

Meerm. 147 (= Clarom. 78 ^a)	Bodl. Misc. 205	Meerm. 186 (= Clarom. 239)	Phill. 1504 (Berol.)
» 148 (» 169)	Phill. 6758 (Cheltenham.)	» 187 (» 241)	Phill. 1505 (Berol.)
» 149 (» 172)	Phill. 1481 (Berol.)	» 188 (» 242)	Phill. 1506 (Berol.)
» 150 (» 173)	Phill. 1482 (Berol.)	» 189 (» 243)	Brit. Mus. Addit. 10,063
» 151 (» 174)	Phill. 1483 (Berol.)	» 190 (» 244)	Phill. 6761 (Cheltenham.)
» 152 (» 175)	Phill. 1484 (Berol.)	» 191 (» 245)	Phill. 1507 (Berol.)
» 153	Phill. 1485 (Berol.)	» 192 (» 246)	Phill. 1508 (Berol.)
» 154 (= Clarom. 52)	Phill. 1486 (Berol.)	» 193 (» 250)	Bodl. Misc. 196
» 155 (» 77)	Phill. 1487 (Berol.)	» 194 (» 251)	Phill. 1509 (Berol.)
» 156 (» 79)	Phill. 1488 (Berol.)	» 195 (» 252)	Phill. 1510 (Berol.)
» 157 (» 80)	Phill. 1489 (Berol.)	» 196 (» 253)	Bodl. Misc. 194
» 158 (» 185)	Phill. 1490 (Berol.)	» 197 (» 254)	Phill. 1511 (Berol.)
» 159 (» 97)	Phill. 1491 (Berol.)	» 198 (» 255)	Bodl. Misc. 195
» 160 (» 107)	Bodl. Misc. 216	» 199 (» 256)	Phill. 1512 (Berol.)
» 161 (» 109)	Phill. 1492 (Berol.)	» 200 (» 257)	Phill. 1513 (Berol.)
» 162 (» 140)	Phill. 1493 (Berol.)	» 201 (» 258)	Phill. 1514 (Berol.)
» 163 (» 141)	Phill. 1494 (Berol.)	» 202 (» 260)	Phill. 1515 (Berol.)
» 164 (» 153)	Phill. 1495 (Berol.)	» 203 (» 261)	Phill. 1516 (Berol.)
» 165 (» 162)	Phill. 1496 (Berol.)	» 204 (» 263 ^a)	Phill. 1517 (Berol.)
» 166	?	» 205 (» 264)	Bodl. Misc. 129
» 167 (= Clarom. 128)	Phill. 6759 (Cheltenham.)	» 206 (» 266)	Phill. 1518 (Berol.)
» 168 (» 190)	Lips. bibl. Univ. MG 144	» 207 (» 267)	Bodl. Misc. 198
» 169 (» 191)	Lips. bibl. Univ. MG 145	» 208 (» 263 ^b)	Phill. 1519 (Berol.)
» 170 (» 192)	Lips. bibl. Univ. MG 146	» 209 (» 269)	Phill. 1520 (Berol.)
» 171 (» 193)	Lips. bibl. Univ. MG 147	» 210 (» 273)	Phill. 1521 (Berol.)
» 172 (» 194)	Phill. 1497 (Berol.)	» 211 (» 305)	Phill. 1522 (Berol.)
» 173	?	» 212	Phill. 6762 (Cheltenham.) ²⁾
» 174	Leid. suppl. 118	» 213 (= Clarom. 309)	Phill. 1523 (Berol.)
» 175	Lips. bibl. Univ. (Bieneria-	» 214 (» 329 ^b)	Phill. 1524 (Berol.)
» 176 (= Clarom. 183)	Bodl. Misc. 206 ^{[nus 4]¹⁾}	» 215 (» 313)	Phill. 1525 (Berol.)
» 177 (» 184)	Phill. 1498 (Berol.)	» 216 (» 314)	Phill. 1526 (Berol.)
» 178 (» 186)	Phill. 1499 (Berol.)	» 217 (» 315)	Phill. 1527 (Berol.)
» 179 (» 187)	Phill. 6760 (Cheltenham.)	» 218 (» 316)	Phill. 1991 (Berol.)
» 180 (» 189)	Phill. 1500 (Berol.)	» 219 (» 317)	Phill. 1528 (Berol.)
» 181 (» 329 ^c)	Phill. 1501 (Berol.)	» 220 (» 318)	Phill. 1529 (Berol.)
» 182 (» 196)	Lips. bibl. Univ. (Bieneria-	» 221 (» 320)	Phill. 1530 (Berol.)
» 183	? ^[nus 5]	» 222 (» 321)	Phill. 3084 (Cheltenham.)
» 184 (= Clarom. 188)	Phill. 1502 (Berol.)	» 223 (» 322)	Phill. 1531 (Berol.)
» 185 (» 391D)	Phill. 1503 (Berol.)	» 224 (» 323)	Leid. suppl. 106

¹⁾ De hoc codice V. Gardthausen haec mihi benignissime scripsit: »Codex est partim membranaceus partim chartaceus, foliorum 45 formae et scripturae diversae. insunt fragmenta varia iuridica, in tergo inscripta *Paratitla Graecorum etc.* tituli manu recentiore scripti fol. 1 *Ex Theodori Balsamonis sylloge*, fol. 17 *Ex Harmenopulo*. folia 9—16 et 40—45 membranacea sunt.« cf. Zachariae, Prochiron, p. CLXXXIX et p. 306; Ius Graeco-Romanum tom. V p. VI.

²⁾ Cod. Phill. 6762, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 143, olim Claudii Mitalieri fuit (in folio 1^r haec verba leguntur: *Κλαύδιος μεταλίερος 1555*, in pagina extrema haec: *Κλαυδ. Μεταλίερος Ούβενγαίου 1560*); insunt Geoponicorum libri XX.

Meerm. 225 (= Clarom. 324)	Phill. 1532 (Berol.)	Meerm. 272 (= Clarom. 332 ^a)	Phill. 6763 (Cheltenham.)
» 226 (» 325)	Phill. 1533 (Berol.)	» 273 (» 334)	Phill. 2355 (Cheltenham.)
» 227 (» 326)	?	» 274 (» 335)	Athen. cod. Med. 6
» 228 (» 328)	Berol. Mscr. Gr. Fol. 37	» 275 (» 336)	Phill. 3892 (Cheltenham.)
» 229 (» 329 ^a +330)	Phill. 1534 (Berol.)	» 276 (» 332 ^b)	Phill. 1569 (Berol.)
» 230 (» 331)	Phill. 1535 (Berol.)	» 277 (» 338)	Phill. 1570 (Berol.)
» 231 (» 337)	Phill. 1536 (Berol.)	» 278 (» 341)	?
» 232 (» 339)	?	» 279 (» 332 ^c)	Phill. 1571 (Berol.)
» 233 (» 342)	Phill. 1537 (Berol.)	» 280 (» 391B)	Phill. 1572 (Berol.)
» 234 (» 344)	Phill. 1538 (Berol.)	» 281 (» 365 ^b)	Phill. 1573 (Berol.)
» 235 (» 345)	Phill. 1539 (Berol.)	» 282 (» 287)	?
» 236 (» 259)	Phill. 1540 (Berol.)	» 283 (» 290)	?
» 237 (» 274)	Phill. 1541 (Berol.)	» 284 (» 291)	Phill. 1574 (Berol.)
» 238 (» 275)	Phill. 1542 (Berol.)	» 285 (» 292)	Phill. 1575 (Berol.)
» 239 (» 275)	Phill. 1543 (Berol.)	» 286 (» 293)	Phill. 1576 (Berol.)
» 240 (» 276)	Phill. 1544 (Berol.)	» 287 (» 295)	Phill. 1577 (Berol.)
» 241 (» 277)	Phill. 1545 (Berol.)	» 288 (» 299)	Phill. 1578 (Berol.)
» 242 (» 278)	Phill. 1546 (Berol.)	» 289 (» 217 ^c)	Phill. 1579 (Berol.)
» 243 (» 279)	Phill. 1547 (Berol.)	» 290 (» 217 ^d)	Phill. 1580 (Berol.)
» 244 (» 280)	Phill. 1548 (Berol.)	» 291 (» 247)	Phill. 6764 (Cheltenham.)
» 245 (» 281)	Bodl. Misc. 199	» 292 (» 248)	Brit. Mus. Addit. 6790
» 246 (» 282)	Leid. suppl. 59	» 293 (» 249)	Phill. 3085 (Cheltenham.)
» 247 (» 283)	?	» 294 (» 271)	Phill. 2381 (Cheltenham.)
» 248 (» 284)	Phill. 1549 (Berol.)	» 295	Phill. 1580* (Berol.)
» 249 (» 285)	Brit. Mus. Addit. 15,276	» 296 ^a (= Clarom. 302 ^a)	Brit. Mus. Addit. 11,890
» 250 (» 286)	Bodl. Misc. 200	» 296 ^b (» 302 ^b)	Phill. 3086 (Cheltenham.)
» 251 (» 288)	Phill. 1550 (Berol.)	» 297 (» 311)	Phill. 1581 (Berol.)
» 252 (» 294)	Phill. 1551 (Berol.)	» 298 (» 333)	Phill. 6765 (Cheltenham.)
» 253 (» 296)	Phill. 1552 (Berol.)	» 299 (» 340)	Phill. 1582 (Berol.)
» 254 (» 297)	Phill. 1553 (Berol.)	» 300 (» 343)	Phill. 1583 (Berol.)
» 255 (» 298)	Phill. 1554 (Berol.)	» 301	?
» 256 (» 300)	Phill. 1555 (Berol.)	» 302 (= Clarom. 353)	Phill. 1584 (Berol.)
» 257 (» 240)	Brit. Mus. Addit. 6791	» 303 (» 346)	Bodl. Misc. 193
» 258 (» 265)	Phill. 1556 (Berol.)	» 304 (» 347)	Leid. suppl. 172
» 259 (» 268)	Phill. 1557 (Berol.)	» 305 (» 359)	Leid. suppl. 67
» 260 (» 270)	Phill. 1558 (Berol.)	» 306 (» 360)	Bodl. Misc. 189
» 261 (» 272)	Phill. 1559 (Berol.)	» 307 (» 367)	Phill. 1585 (Berol.)
» 262 (» 301)	Phill. 1560 (Berol.)	» 308 (» 368)	Phill. 1586 (Berol.)
» 263 (» 303)	Phill. 1561 (Berol.)	» 309 (» 369)	Phill. 1587 (Berol.)
» 264 (» 304)	Bodl. Misc. 215	» 310 (» 370)	Phill. 1588 (Berol.)
» 265 (» 306)	Phill. 1562 (Berol.)	» 311 (» 376)	Phill. 1589 (Berol.)
» 266 (» 307)	Phill. 1563 (Berol.)	» 312 (» 377)	Bodl. Misc. 192.
» 267 (» 308)	Phill. 1564 (Berol.)	» 313 (» 737 ^b)	Phill. 1590 (Berol.)
» 268 (» 310)	Phill. 1565 (Berol.)	» 314 (» 382)	Bodl. Misc. 197
» 269 (» 312)	Phill. 1566 (Berol.)	» 315 (» 389)	Phill. 1591 (Berol.)
» 270 (» 319)	Phill. 1567 (Berol.)	» 316 (» 381 ^d)	Leid. suppl. 176
» 271 (» 327)	Phill. 1568 (Berol.)	» 317 (» 381 ^b)	Phill. 1592 (Berol.)

Meerm. 318 (= Clarom. 381 ^c)	Leid. suppl. 178	Meerm. 361 (= Clarom. 379C)	Leid. suppl. 54
» 319 (» 365 ^e)	Phill. 1593 (Berol.)	» 362 (» 384)	Leid. suppl. 122
» 320 (» 349)	Phill. 1594 (Berol.)	» 363 (» 355 ^e)	Bodl. Misc. 217
» 321 (» 78 ^b)	Bodl. Misc. 209	» 364 (» 364)	Phill. 3087 (Cheltenham.)
» 322 (» 381 ^d)	Phill. 1595 (Berol.)	» 365 (» 388)	Phill. 1617 (Berol.)
» 323 (» 365 ^d)	Phill. 1596 (Berol.)	» 366 (» 362)	Leid. suppl. 115
» 324 (» 351)	Phill. 1597 (Berol.)	» 367 (» 204)	Phill. 1618 (Berol.)
» 325 (» 365 ^c)	Bodl. Misc. 213	» 368 (» 205)	Phill. 1619 (Berol.)
» 326	?	» 369 (» 206)	Phill. 1620 (Berol.)
» 327 (= Clarom. 358 ^a)	Bodl. Misc. 208	» 370 (» 207)	Leid. suppl. 11
» 328 (» 361)	Bodl. Misc. 190	» 371 (» 208)	Phill. 1621 (Berol.)
» 329 (» 361)	Bodl. Misc. 191	» 372 (» 209)	Phill. 1622 (Berol.)
» 330 (» 358 ^b)	Phill. 1598 (Berol.)	» 373 (» 210)	Phill. 1623 (Berol.)
» 331 (» 365 ^a)	Phill. 1599 (Berol.)	» 374 (» 211)	Phill. 1624 (Berol.)
» 332	Leid. suppl. 46	» 375 (» 198)	Leid. suppl. 105
» 333 (= Clarom. 381 ^f)	Phill. 1600 (Berol.)	» 376 (» 199)	Leeuward. 40
» 334 (» 378)	Phill. 1601 (Berol.)	» 377 (» 200)	Bodl. Misc. 186
» 335 (» 366)	Bodl. Misc. 207	» 378 (» 201)	Phill. 1625 (Berol.)
» 336 (» 375)	Leeuward. 35	» 379 (» 203)	Phill. 1626 (Berol.)
» 337 (» 381 ^e)	Phill. 1602 (Berol.)	» 380 (» 216)	Phill. 1627 (Berol.)
» 338 (» 381 ^h)	Phill. 1603 (Berol.)	» 381 (» 218)	Phill. 1628 (Berol.)
» 339 (» 371)	Phill. 1604 (Berol.)	» 382 (» 219)	Phill. 1630 (Berol.)
» 340 (» 380)	Phill. 1605 (Berol.)	» 383 (» 220)	Phill. 1631 (Berol.)
» 341	Phill. 1606 (Berol.)	» 384 (» 221)	Phill. 1629 (Berol.)
» 342 (= Clarom. 381 ^a)	Phill. 1607 (Berol.)	» 385 (» 222)	Phill. 1632 (Berol.)
» 343	Leid. suppl. 103	» 386 (» 223)	Phill. 1633 (Berol.)
» 344 (= Clarom. 363)	Leid. suppl. 104	» 387 (» 225)	Bodl. Misc. 187
» 345 (» 385)	Phill. 1608 (Berol.)	» 388 (» 227)	Phill. 6766 (Cheltenham.)
» 346 (» 386)	Leid. suppl. 123	» 389 (» 228)	Phill. 1634 (Berol.)
» 347 (» 383)	Athen. cod. Philol. 44	» 390 (» 229)	Phill. 1635 (Berol.)
» 348 (» 390)	Phill. 1609 (Berol.)	» 391 (» 230)	Phill. 1636 (Berol.)
» 349 (» 387)	Phill. 1610 (Berol.)	» 392 (» 232)	Bodl. Misc. 188
» 350 (» 391C)	Phill. 1611 (Berol.)	» 393 (» 233)	Phill. 1637 (Berol.)
» 351 (» 379D)	Phill. 1612 (Berol.)	» 394 (» 234)	Phill. 1638 (Berol.)
» 352 (» 348)	Bodl. Misc. 214	» 395 (» 235)	Phill. 1639 (Berol.)
» 353 (» 350)	Phill. 1613 (Berol.)	» 396 (» 236)	Phill. 6767 (Cheltenham.)
» 354 (» 355 ^b)	Phill. 1614 (Berol.)	» 397 (» 213)	Phill. 1640 (Berol.)
» 355 (» 379B)	Bodl. Misc. 210	» 398 (» 215)	Phill. 1641 (Berol.)
» 356 (» 355 ^a)	Leid. suppl. 177	» 399 (» 226)	?
» 357 (» 357)	Phill. 1615 (Berol.)	» 400 (» 238)	Phill. 1642 (Berol.)
» 358 (» 217 ^b)	Leeuward. 33	» 401 (» 212)	Leid. suppl. 17
» 359 (» 379A)	Phill. 1616 (Berol.)	» 402 (» 217 ^a)	Phill. 1643 (Berol.)
» 360 (» 374)	Leeuward. 34	» 403 (» 224)	Leid. suppl. 55

Codices igitur Meermanniani graeci viginti unus in bibliothecam Leidensem transferunt¹⁾, quattuor in bibliothecam Leeuwardensem²⁾, sex in bibliothecam Musei Britannici³⁾, quadraginta in bibliothecam Bodleianam⁴⁾; duo in possessionem Demetrii Postolaccae venerunt, deinde in bibliothecam regiam Atheniensem⁵⁾; sex a F. A. Bienero acquisiti sunt, ex cuius legato in bibliothecam Universitatis Lipsiensis pervenerunt⁶⁾; unus paulisper Caroli Weigelii Lipsiensis fuit, anno 1873 in bibliothecam regiam Berolinensem migravit⁷⁾; triginta tres a Thoma Phillippsio post annum 1824 paulatim acquisiti etiam nunc Cheltenhami adservantur⁸⁾; ceteri (CCXLI) anno 1824 vel paulo post ab eodem empti nunc in bibliotheca regia Berolinensi extant. duodeviginti codices Meermanniani graeci quo delati sint ut explorarem, adhuc non contigit. in catalogo bibliothecae Meermannianae (et Catal. Claromontano et Peliceriano) de illis narrantur haec:

Meerm. 46. *Theodoretī in prophetas Ezechielē et Daniele m expositio. Saec. XVII, fol. 87, mucore vitiatas. p.*

Meerm. 98. *Naucratiī epistola et Germani, Episcopi Cyprii, synodicon. Saec. XVII, fol. 38. p.*

Meerm. 99. *Theophylacti epistolae LXII. Saec. XVI, fol. 47, in fine deiciens. p.*

Meerm. 107. *Anonymi expositio unionis ecclesiarum sub Constantino et Romano. Saec. XVI, fol. 17. p.*

Clar. 135. *Codex chartaceus in fol. (constans 87 foliis) saeculo XVII exaratus et non compactus, quo continentur Theodoretī in Ezechielem Prophetam Expositio, et eiusdem de diversis Scripturae sacrae versionibus.*

Clar. 156^c. . . . *Ibi continentur . . . et Naucratiī . . . Epistolae.*

Clar. 160. *Codex chartaceus in fol. (constans foliis 51) saeculo XVI exaratus et non compactus, quo continentur,*

1°. *Theophylacti Bulgariae archiepiscopi Epistolae LXII.*

2°. *Theodori Edesseni Capita ascetica centum (Latine).*

Clar. 168^b. . . . 2°. *Anonymi Expositio unionis Ecclesiarum sub Constantino et Romano. Initium: 'Ο κρίσις ἡμῶν ἰησοῦς.*

¹⁾ Meerm. 116. 136. 174. 224. 246. 304. 305. 316. 318. 332. 343. 344. 346. 356. 361. 362. 366. 370. 375. 401. 403.

²⁾ Meerm. 336. 358. 360. 376.

³⁾ Meerm. 97. 189. 249. 257. 292. 296^a.

⁴⁾ Meerm. 53. 65. 70. 76. 80. 109. 112. 115. 119. 123. 125. 127. 129. 147. 160. 176. 193. 196. 198. 205. 207. 245. 250. 264. 303. 306. 312. 314. 321. 325. 327. 328. 329. 335. 352. 355. 363. 377. 387. 392.

⁵⁾ Meerm. 274. 347.

⁶⁾ Meerm. 168. 169. 170. 171. 175. 182.

⁷⁾ Meerm. 228.

⁸⁾ Meerm. 36. 49. 51. 55. 57. 59. 62. 87. 89. 93. 96. 104. 111. 113. 139. 145. 148. 167. 179. 190. 212. 222. 272. 273. 275. 291. 293. 294. 296^b. 298. 364. 388. 396.

Meerm. 117. *Evangelia quatuor, secundum liturgiam Graecorum disposita. In membr., saec. XI, fol. 277, nitide et integerrime conservata. cor. russ.*

Meerm. 128. *Maximi, Confessoris et Abbatis, explanatio orationis Dominicae; Graece et Latine. Saec. XVII, fol. 29, in fine deficiens.*

Meerm. 166. *Collectanea quaedam ad Theologiam et historiam ecclesiasticam pertinentia, quorum index praefigitur. Saec. XVI, fol. 84. mucidior est. p.*

Meerm. 173. *Theodori Hermopolitae synopsis ἐκλογή codicis Iustiniani, ex duobus Mss. bibliothecae Vindobonensis Caesariae descripta, cum notis in margine, fol. 27. p.*

Meerm. 183. *Michaelis Attalioetae synopsis iuris. — Georgius Codinus, de officiis domus Augustae et de festis. Saec. XV, fol. 62. initio mutilus ac mucore valde foedatus¹⁾.*

Meerm. 227. *Oribasii praeparationes medicae emplastrorum ad Eustathium filium; eiusdem euporiston ad Eunapium, libri IV. Saec. XIV, fol. 155. situ est corruptus et lacer, at charta in integrum restitutus, salva adhuc omni fere scriptura. p.*

Meerm. 232. *Actuarius philosophus, de virtute spirituum animalium ac de diaeta. Saec. XVI, fol. 45. mucore deformis et exesus, quantum potuit, redintegratus.*

Meerm. 247. *Anonymi de bellicis terra marique praeparationibus, libri XX. — Aelianus, de instruendis aciebus, cum figuris. Saec. XVI, fol. 188. p.*

Clar. 54. *Codex membranaceus in 4° (foliorum 277) saeculo circiter XI exaratus, complectens quatuor Evangelia secundum liturgiam Graecorum disposita.*

Clar. 142. *Quaternio (sic) chartaceus in 4° (foliorum 29) saeculo XVII exaratus, quo continetur Maximi confessoris et abbatis Explanatio Orationis Dominicae.*

Clar. 326. *Codex chartaceus in fol. saeculo XIV exaratus, situ corruptus et lacer, salva tamen adhuc omni poene scriptura. Ibi continentur Oribasii Praeparationes medicae Emplastrorum ad Eustathium filium. Eiusdem Euporiston ad Eunapium libri IV. (Constat is codex foliis 155).*

Clar. 339. *Codex chartaceus in fol., saeculo XVI exaratus, mucore deformis. Ibi habetur Actuarius philosophus de Virtute spirituum animalium et de Diaeta. (Constat foliis 45.)*

Clar. 283. *Codex chartaceus in fol., saeculo XVI exaratus, quo continentur,
1°. Anonymi de Bellicis terra marique praeparationibus libri XX.
2°. Aelianus de instruendis aciebus cum figuris. Versus finem quaedam folia in medio pertusa. (Constat is codex foliis 188).*

Pélic. 61. Ὁριβασίου βιβλίον περιέχον τὰς ἰατρικὰς σκευασίας τῶν ἐμπλάστρων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ πασῶν ἐμπλάστρων καὶ (ἐ)σκευασμένων διὰ πείρας. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐνάπιον. Τοῦ αὐτοῦ περὶ δυνάμεως τῶν ἀπλῶν κατὰ στοιχείων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν πανδήμων νοσημάτων.

Pélic. 90^b. . . . Ἀκτουαρίου περὶ ἐνεργειῶν τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος λόγος πρῶτος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαίτης τροφῶν δεύτερος λόγος.

Pélic. 146. Πολεμικῶν παρασκευῶν διατάξεις κ'. Περὶ στρατηγῶν (I. στρατηγικῶν) ὀνομάτων τε καὶ τάξεων Αἰλιανοῦ.

¹⁾ Codex Meerm. 183 videtur particula esse codicis Claromontani 81 (= Pélic. 167), v. sup. p. XXVIII (no. 10°).

Meerm. 278. <i>Ioannis, Episcopi Prisdryanensis, excerpta ex Palladio, Archelao, Stephano Alexandrino, et aliis veteribus medicis; accedunt alia ad rem medicam pertinentia. Saec. XVI, fol. 112. p.</i>	Clar. 341. <i>Codex chartaceus in 4° (foliorum 262) saeculo XVI exaratus, quo continentur Excerpta ex Palladio, Archelao, Stephano Alexandrino, Ioanne episcopo Prisdryano et diversis aliis veteribus Medicis insignibus. Accedunt Hippocratis praesagia et alia ad Rem medicam pertinentia.</i>	Pélic. 79^b. . . Ἰωάννου, ἐπισκόπου Πρισδρυανῶν, ἐκ τοῦ Παλλαδίου, Ἀρχελαίου, Στεφάνου Ἀλεξανδρέως καὶ διαφόρων παλαιῶν ἱατρῶν περὶ ἐντέρων.
Meerm. 282. <i>Anonymi ad Hermippum de astrologia libri II. — Theon, Alexandrinus, in Ptolemaei canones. Saec. XVI, fol. 145. p.</i>	Clar. 287. <i>Codex chartaceus in 4° (constans foliis 145), saeculo XVI exaratus, quo continentur. 1°. Anonymi ad Hermippum de Astrologia libri duo. 2°. Theon Alexandrinus in Ptolemaei Canones.</i>	Pélic. 53^a. Ἑρμιππος ἢ περὶ ἀστρολογίας. Θέωνος Ἀλεξανδρέως εἰς τοὺς προγεύρους κανόνας.
Meerm. 283. <i>Anonymi opus de astrologia et botanica. Saec. XVI, fol. 232. initio duo folia sunt avulsa. p.</i>	Clar. 290. <i>Codex chartaceus in 4° foliorum 232, saeculo XVI exaratus, quo continetur incerti authoris opus de Astrologia et Botanica. (Codicis initio duo folia sunt avulsa.)</i>	Pélic. 55. Ἄλλο σύγγραμμα συνέχον τινὰ τῆς γεωμαντίας τε καὶ ἀστρολογίας. ἀνωνύμου.

Meerm. 301. *Niphonis monachi, Patriarchae Constantinop., grammatica, cum epistola Manuelis Moschopuli, eius avunculi, recentiori manu scripta. — Accedit Theodori introductiva grammatica; idem, de mensibus; Apollonius, de constructione, et Herodianus, de numeris; omnia Venetiis, apud Aldum, 1495. Theodori libro adscriptae sunt variae observationes in margine, Apollonius autem innumeris locis quin et sedecim integris foliis ex cod. Ms. suppletus est. constat 228 fol. p.*

Meerm. 326. *Cyrilli lexicon, ordine alphabetico, desinens in π, recentiori manu scripta, fol. 170. p. Ex Bibliotheca I. Vossii.*

<p>Meerm. 399. <i>Theophylacti Simocattae historiae universalis libri XIII (l. VIII), cum indice praecio, Sirmondi manu descripti. fol. 85. p.</i></p>	<p>Clar. 226. <i>Codex chartaceus in 4° minori (foliorum 84), Sirmondi manu descriptus. Ibi continentur Theophylacti Simocattae (medio saeculo VIII clari) Historiae universalis libri VIII.</i></p>
--	---

Haec habui quae de historia codicum Phillipicorum et qui cum illis artissime coniuncti sunt Meermannianorum Claromontanorum Pelicerianorum praemitterem. restat ut gratias agam quam maximas omnibus qui nuntiis de codicibus quibusdam officiosissime relatis in perscribenda haec praefatione me adinverunt.

Dabam Vratislaviae m. Aprili 1890.

1.

Codex 1405 Phill. = 33 Meerm. = 56 Clar. = 10 Pel., chartaceus, cm. 33,5 x 23,8, saec. XVI, foliorum 321, olim Nauloti.

CATENA SS. Patrum in libros Pentateuchum Iosuae Iudicum Ruth Regum Paralipomenon, ex diversis scriptoribus compilata, inprimis e THEODORETI Quaestionibus in hos Veteris Testamenti libros (Migne, Patrol. graec. tom. LXXX p. 75 — 858). in fine adiectus est THEODORETI tractatus de Scripturae Sacrae editionibus antiquis.

Scriptus est codex eadem manu qua codex 1407 i. e. a Malaxo.

2.

Codex 1406 Phill. = 34 Meerm. = 84 Clar. = 19 Pel., chartaceus, cm. 32,7 x 23,9, saec. XVI, foliorum 146, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: ORIGENIS (?) commentarius in librum Iob. incipit: Σημαίνει ἡ βίβλος τοῦ μακαρίου ἰωβ τὴν εἰς ἰουδαίους τοῦ θεοῦ κηδεμονίαν. desinit (fol. 123^r supra): καὶ τὸν θεὸν καὶ τὴν αὐτοῦ δικαιοσύνην ἐπίπροσθεν παντὸς οὐτινοσοῦν τιθήμενος.

2. fol. 123^r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] in librum Iob homiliae quattuor (Migne, Patrol. graec. tom. LVI p. 563 — 582).

Subscriptio (fol. 146^v):

λλ. —
αφμβ. ἰου ζ' ἐγράφη: —
γ' κλ.
γεωρ κ : — ἐν βενετείαι: —

codex igitur finitus est die VII m. Iulii a. 1542 Venetiis manu Georgii Cocoli.

3.

Codex 1407 Phill. = 35 Meerm. = 58 Clar. = 20 Pel., chartaceus, cm. 33,4 x 24,3, saec. XVI, foliorum 230, olim Nauloti.

CATENA SS. Patrum in librum Iob, ex diversis scriptoribus compilata, inprimis ex OLYMPIODORI diaconi commentario (Migne, Patrol. graec. tom. XCIII p. 13 — 469).

In fine Malaxus librarius hanc acrostichida adscripsit:

Ὀλβος καθὼς περ ἐνθα πάρεστιν λίθους,
Μαργαρίτας τε πολυτίμους ξυνάγει,
Ἀρετῶν τὼς πυκτὰ ἢ πυκνότης,
Λόγων λίθοις σὺν μαργάραις ὧ' ὑπερήμοις,
Ἀστραποφωτῆμορον ἄδε ταυῖαν.
Ξένως ἐγὼ φέρουσα δέλτος παντόφου,
Ὅντως ἀνακτος σαλαμῶντος τοῦ πάνου,
Σπερσοὶ τ' ἀδάμαντος ἰωβ ἐν πόνοις,
Ἐχουσα ἀμφὶ τ' ἐνθέων διδασκάλων,
Γερουσίης νοῦν πνευματεμορομένης,
Ῥάδια ὧς κε τὰ δυσέληπτα πέλει,
Ἀρχιερεῖ πρέσβυί τ' ἐξ ἀνακτέρων
Ψυχὴν δέμας τε ἱρεταῖς ἐστεμμένον,
Ἐχοντι ὄλβον ἀναφαίρετον πόθον.
Ἐρυπῆν ἀόκως ἐνθέω θεωρίῃ,
Ἀρμουδίως ἤρρωσμαι εὐκλειεστάτως,
Δοθίσεται γάρ Χριστὸς ἀρεκεστάτως,
Ἐχοντι παντὶ καὶ περισεύσει ἔφη.

accipiendus videtur esse Nicolaus Malaxus: cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 204. Legrand, Bibliogr. Hellén. I p. 251. 305 sqq.: quamquam Manuel quoque Malaxus codices exarabat.

4.

Codex 1408 Phill. = 37 Meerm. = 87 Clar., chartaceus, cm. 33,8 × 21,8, saec. XVI, foliorum 143.

EUSEBII CAESARIENSIS commentarius in Psalmos (Migne, Patrol. graec. tom. XXIII p. 65 sqq.). finitur expositione Psalmi CXII (Migne l. l. p. 1333).

5.

Codex 1409 Phill. = 38 Meerm. = 60 Clar. = 28 Pel., chartaceus, cm. 33 × 24,4, saec. XVI, foliorum 420, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: CATENA SS. Patrum in Psalmos LXXVII—CL.

2. fol. 379^r: CATENAE in Cantica Mosis, Annae matris Samuelis, Ionae Abbaeum Iesaeae prophetarum, Sanctorum trium puerorum, S. Deiparae, Zachariae patris Ioannis Baptistae, Hiskiae regis.

Scriptus est codex eadem manu qua codex 1407 i. e. a Malaxo.

6.

Codex 1410 Phill. = 39 Meerm. = 61 Clar., chartaceus, cm. 28,6 × 21,5, saec. XV, foliorum 269, binis columnis scriptus.

IOANNIS CHRYSOSTOMI commentarii in Psalmos.

Initio codex mutilus est, desunt enim nunc novem quaterniones; decimus quaternio incipit his verbis: ψευδής· ἡ δὲ ἀληθής· καὶ ἀλλή καὶ δυναστεία καὶ δόξα (Migne, Patrol. graec. tom. LV p. 145 v. 29). insunt

1. fol. 1^r: commentarius in Psalmum XI et initium commentarii in Psalmum XII usque ad verba σπουδαιότεροι οἱ ὑλιχωρότεροι (sic) γένωνται (Migne l. l. p. 150 v. 3 inf.).

2. fol. 4^v: commentarii in Psalmos XLI, XLIII—XLIX, CVIII—CXVII, CXIX—CXLIX (= Migne l. l. p. 155—495). folia 224 et 225 a biblioepogo perperam collocata sunt, suum

locum habere debent post fol. 235, atque ante folium 236 duo circiter folia interciderunt.

3. folia 245—269 biblioepogi errore hic collocata neque inter se iusto ordine disposita mutilae particulae sunt novem quaternionum illorum, quos in initio codicis nunc deesse supra diximus. continent autem folia 245 et 246 fragmentum commentarii in Psalmum IX inde a verbis ἀλολάστου ἐπιθυμίας usque ad verba καλῶς τοῖς ὀνόμασι γοηνοῖς (Migne l. l. p. 131 v. 30 usque ad p. 134 v. 33); folia 247—250 fragmentum commentarii in Psalmum IV a verbo (ἀγα)νακτήσεις usque ad verbum ἀναπλάττουσι (ibid. p. 51 v. 30 usque ad p. 57 v. 12); folium 251 frustulum ex eodem commentario a verbis καὶ εὐκολίας usque ad verba εἰ γὰρ τὰ φου(σικά) (ibid. p. 58 v. 36 usque ad p. 60 v. 4); folia 252—254 fragmentum commentarii in Psalmum VI a verbis πρὸς τὴν τέχνην usque ad verba ἔμπροσθεν ἀπαν(τήσεται) (ibid. p. 74 v. 57 usque ad p. 79 v. 20); folia 255—258, 259^v, 259^r, 260^v, 260^r, 261—263 fragmenta commentarii in Psalmum VII inde a verbis καὶ τῆ φιλαρχία usque ad verba βιωτικὸν αἰτεῖς (ibid. p. 82 v. 28 usque ad p. 95 v. 51); fol. 264 frustulum ex commentario in Psalmum IX a verbo (εὐφρα)νεσθαι usque ad verba ὁ κρίνων δικαιοσ(ύνην) (ibid. p. 124 v. 16 usque ad p. 125 v. 48); fol. 265 ex eodem a verbis κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν usque ad verba καθ' ἐκάστην ἡμέραν (ibid. p. 135 v. 2 inf. usque ad p. 137 v. 24); fol. 266 et 267 ex eodem a verbis ἡ τε γὰρ συμφορά usque ad verbum εὐρεῖν (ibid. p. 127 v. 12 usque ad p. 130 v. 7); fol. 268 fragmentum commentarii in Psalmum X a verbis δοκιμάζει καὶ ἀσεβῆ usque ad verba καὶ οἱ μοιχοί (ibid. p. 142 v. 36 usque ad p. 143 v. 5 inf.); denique folium 269 fragmentum commentarii in Psalmum IV a verbo χάριωμεν usque ad verba ἀδικουμένων ἀγα(νακτήσεις) (ibid. p. 49 v. 3 inf. usque ad p. 51 v. 30).

Scriptus est codex variis manibus: I fol. 1—68, fol. 89ra—93, fol. 158—269; II fol. 69—89ra, fol. 126—157; III fol. 94—109; IV fol. 110—125.

7.

Codex 1411 Phill. = 40 Meerm. = 64 Clar. = 27 Pel., chartaceus, cm. 32 × 24, saec. XVI, foliorum 217, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: PROCOPII SOPHISTAE eclogarum expositionum in Proverbia Salomonis epitome. incipit: Τρεῖς εἰσὶ τοῦ σοφωτάτου σολομῶντος αἱ πραγματεῖαι. desinit (fol. 102^r supra): οὐ μόνον τὰ περιφανῆ δόγματα αὐτῆς εἰσηγούμενος, ἀλλὰ καὶ τὰ εἰσαγωγικά. non est commentarius ille quem post Angelum Maium edidit Migne, Patrol. graec. tom. LXXXVII p. 1221 sqq., sed Catena, eadem ut videtur quam in Parisiis 153 et 172 et aliis codicibus extare monuit Harles in Fabricii Bibl. Gr. VIII p. 563. cf. etiam Olympiodori diaconi commentarium in Proverbia (Migne, tom. XCIII p. 469 sqq.).

2. fol. 106^r: (eiusdem Procopii?) CATENA in Ecclesiasten. incipit: Ματαιότης ματαιότητων κτλ. Ὁ ἐκκλησιαστής φυσιολογίας ἀπτόμενος ἀποκαλύπτει τοῦ παρόντος βίου τὸ μάταιον. des. (fol. 127^r): τοῦτο οὖν πᾶς ἄνθρωπος ὀφείλει εἶναι. praemissa est fol. 105^v hypothesis (Olympiodori diaconi: cf. Migne, tom. XCIII p. 477—480).

3. fol. 129^r: CATENA in Canticum Canticorum. incipit: Πηγὴ ζωῆς ἐστὶν ὁ νομφύς βρωῶν· εἴ τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με. est Catena Procopii Sophistae (cf. Migne, tom. LXXXVII, 2 p. 1545—1753). praecedit Neophyti Presbyteri πρόλογος εἰς τὸ ᾄσμα τῶν ᾄσμάτων. incipit: Τὰ ἐν τῷ ᾄσματι τῶν ᾄσμάτων φαινόμενα ἀσύστατα.

4. fol. 215^r: tractatus de Proverbiis Salomonis. incipit: Σοφὸς μὲν Δαυιδὸς πεπαρησιασμένως εἰπών· τὰ ἄδελφα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι. desinit (fol. 217^r): καὶ λοιμοῦ μαστιγωμένου ἄφρων πανουργότερος γίνεσθαι. est prooemium Catenae a Polychronio collectae: cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 646.

Subscriptio (fol. 102^r): ἐγγράφη παρεμὸν निकολάου, πόνου, est Nicolaus Cocolus: cf. cod. 1625.

8.

Codex 1412 Phill. = 41 Meerm. = 63 Clar. = 18 Pel., chartaceus, cm. 32 × 23,3, saec. XVI, foliorum 156, olim Nauloti.

CATENAE in Proverbia Salomonis, in Ecclesiasten, in Canticum Canticorum, simillimae eis quae in codice 1411 leguntur.

Codex eadem manu exaratus est qua codex 1407 i. e. a Malaxo.

9.

Codex 1413 Phill. = 42 Meerm. = 133 Clar. = 21 Pel., chartaceus, cm. 33,8 × 23,2, saec. XVI, foliorum 112.

CATENA SS. Patrum in Canticum Canticorum ex THEODORETI commentario (Migne, Patrol. graec. tom. LXXXI p. 28—213) et excerptis ex Gregorio Nysseno Nilo Maximo (ἐκ τῶν τριῶν πατέρων) Pselloque (cf. Biblioth. Patrum, Paris. 1624, tom. II p. 681 sqq.) adhibitibus compilata.

Inter folia 24 et 25 interciderunt non nulla (unus quaternio ut videtur); in imo margine fol. 24^v manu recentissima haec adnotata sunt: *Quae hic desiderantur, in alio sunt volumine.*

Inde a folio 7 codex scriptus est a Bartholomaeo de Zanettis (cf. cod. 1639).

10.

Codex 1414 Phill. = 43 Meeru. = 94 Clar. = 26 Pel., chartaceus, cm. 32,5 × 23, saec. XVI, foliorum 200, olim Nauloti.

BASILII MAGNI commentarius in Iesaiam (Migne, Patrol. graec. tom. XXX p. 117—668).

Scriptus est codex eadem manu qua codex 1406 i. e. a Georgio Cocolo. in folio 200^v haec subscriptio legitur: ἐπιηρώθη τὸν θεῶ τὰ εἰς τὸν ἡσαϊαν· τοῦ ἁγίου
 λ
 βασι μηγὶ μαίω· $\bar{\gamma}$ · ἡμέρα τρίτη· ἢ ἢ εἰς ἔτους ἀπὸ κτήσεως
 Δ
 κόσμου β $\bar{\gamma}$ $\bar{\nu}$ (sic, sed β in rasura). sine dubio haec subscriptio a librario ex antiquo exemplari suo tran-

scripta est: $\beta\Upsilon\text{N}$ erratum vel male correctum est pro $\zeta\Upsilon\text{N}$ (6450) i. e. anno p. Chr. n. 942. codex igitur apographum est codicis Parisini gr. 492.

11.

Codex 1415 Phill. = 44 Meerm. = 65 Clar., chartaceus, cm. 31,6 $\times$ 21,6, saec. XVI, foliorum 412.

PROCOPII SOPHISTAE in Iesaiam prophetam commentationum variarum epitome (Migne, Patrol. graec. tom. LXXXVII, 2 p. 1817—2717).

Insertae sunt multae foliorum particulae editionis impressae, cum variis emendationibus (Kusteri teste catalogo Claromontano).

12.

Codex 1416 Phill. = 45 Meerm. = 134 Clar., chartaceus, cm. 34,3 $\times$ 23,4, saec. XVI, foliorum 98.

THEODORETI in Ieremiae prophetiam commentarius (Migne, Patrol. graec. tom. LXXXI p. 496—805).

Scriptus est codex duabus manibus: I fol. 1^r—42^r; II fol. 42^v—98^r.

13.

Codex 1417 Phill. = 47 Meerm. = 66 Clar., chartaceus, cm. 32 $\times$ 22,7, saec. XVI, foliorum 250.

1. fol. 1^r: THEOPHYLACTI expositiones in prophetas Oseam Ionam Abbaeum Naum Michaeam (Migne, Patrol. graec. tom. CXXVI p. 564—820; p. 905—968; p. 820—904; p. 969—1189).

2. fol. 210^r: THEOPHYLACTI epistolae LXII (Migne l. l. p. 501—520; p. 381—384; p. 520—536 med.; p. 384—392; p. 536 inf.—557; p. 312—336; p. 373 inf.—376; p. 336; p. 376—377; p. 336—337; p. 381; p. 337—353; p. 404—413). ultima epistula mutila est, abrumpitur (fol. 250^r) verbis *κράτιστον ἡμῶν βασιλέα· τί δὲ* (Migne l. l. p. 413 v. 20).

Maior pars codicis (fol. 51^v—209^v) manu Bartholomaei de Zanettis videtur exarata esse (cf. cod. 1518). in folio praefixo primus possessor haec adnotavit:

Meus Ludouici Beccatelli ep(iscop)i Rauellensis, quem Venetiis emi scutis aureis sex 1553. idem vir olim possedit codicem Bodleianum Miscell. 181 (ser. a. 1545): cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I pag. 735. cf. etiam infra codd. 1443. 1471. 1499. 1515. 1628. 1629.

14.

Codex 1418 Phill. = 48 Meerm. = 57 Clar., chartaceus, cm. 32,2 $\times$ 21, saec. XVII, foliorum 240.

Expositiones in libros Veteris Testamenti Pentateuchum Iosuae Iudicum Ruth Regum Paralipomenon, ex variis scriptoribus et Catenis excerptae.

15.

Codex 1419 Phill. = 50 Meerm. = 118 Clar. = 4 Pel., chartaceus, cm. 31 $\times$ 21,4, saec. XVI, foliorum 110.

1. fol. 1^r: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην ἄγιον εὐαγγέλιον. incipit: Τίνας ἔνεκεν τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν ἀπὸ τῆς οἰκονομίας ἀρξάμενων τοῦτο μὴ ἐν βραχεῖ μετὰ ταῦτα ἠνέξατο εἰπὼν καὶ ὁ λόγος σάρξ ἐγένετο, τὰ δ' ἄλλα πάντα παραδραμῶν τὴν σύλληψιν, τὸν τόκον κτλ. desinit (fol. 66^r supra): ὁέον γὰρ ἐρωτῆσαι· εἴγε ἐσπούδασεν ὁ Χριστὸς ἐπιθέσθαι τυραννίδι. non sunt Ioannis Chrysostomi homiliae in Evang. Ioannis (Migne, Patrol. graec. tom. LIX), sed commentarius continuus, fortasse Titi Bostrensis: cf. Fabricius, Biblioth. graec. VIII p. 684. Migne, Patrol. graec. tom. LXIV p. 1411 (ind. alph.). Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 737.

2. fol. 66^r: Excerpta ex Peseychio Presbytero et Ioanne Chrysostomo.

3. fol. 73^r: TITI BOSTRENSIS commentarius in Evangelium Lucae (editus in Magnae Bibliothecae Patrum tom. XIII (Paris. 1654) p. 762—836).

In margine satis multa scholia minio adscripta sunt ab eadem manu.

16.

Codex 1420 Phill. = 52 Meerm. = 70 Clar. = 15 Pel., chartaceus, cm. 33,3 × 24, saec. XVI, foliorum 295, olim Nauloti.

CATENA SS. Patrum in Evangelium Ioannis.

Subscriptio (fol. 295^r):

Ὡς ἐμνήσθης, κύριε, ληστοῦ ἐν ξύλῳ,
Δομένου μνήσθητι, τοῦ Ἰωάννου
Ἀποστόλου πατέρων συνωνύμων
Τῶν ἐκ πνεύματος ἁγίου λαλησάντων.

Ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως αὐτῷ^ω· μηνὶ ἀγούστῳ
εἰ^η, κόπῳ καὶ δεξιότητι Ἰωάννου κατέλου τοῦ Ναυ-
πλιοῦ τούτου: — εὐρισκαμένον ἐν τῇ λαμπρᾷ πόλει τῶν βενε-
τειῶν. μετὰ τὴν αἰχμάλωσιν τῆς ἐαυτοῦ πατρίδος: — καὶ οἱ
ἀναγκασθέντες ἐῤῥεσθε διὰ τὸν κύριον. codex igitur finitus
est die V m. Augusti a. 1542 manu Ioannis Cateli
Naupliotae.

17.

Codex 1421 Phill. = 54 Meerm. = 120 Clar., chartaceus, cm. 29,3 × 21, saec. XV—XVI, foliorum 244, binis columnis scriptus.

IOANNIS CHRYSOSTOMI homiliae XLIV in priorem epistolam ad Corinthios (Migne, Patrol. graec. tom. LXI p. 9 sqq.). folia 1 et 2 manu recentiore (saec. XVI) suppleta sunt. in fine unum folium periit, abrumpitur homilia XLIV his verbis: ὅταν φέρωσι γενναίως τὰ λεγόμενα (Migne l. l. p. 381 v. 19).

18.

Codex 1422 Phill. = 56 Meerm. = 72 Clar., chartaceus, cm. 34 × 23,5, saec. XVI—XVII, foliorum 224.

Hic codex ex variis variorum codicum particulis compositus est. insunt:

1. fol. 1^r: fragmentum CATENAE in Genesis.
2. fol. 11^r: alterius CATENAE in Genesis fragmentum.
3. fol. 31^r: fragmentum CATENAE in Psalmos.
4. fol. 61^r: Ἐξήγησις εἰς τὸν μακάριον ἰὼβ συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου ἡρακλείας κυροῦ νικῆτα. incipit: Ὑπόθεσις μὲν ἡμῖν

καὶ σκοπὸς τοῦ λόγου. desinit: ἐξαλείφειν διὰ θοσιῶν καὶ τῆς εἰς θεὸν δεήσεως. cf. Catena Graecorum Patrum in beatum Iob, collectore NICETA, opera et studio Patricii Iunii, Londini 1637, fol. insunt in codice Catenae huius prooemium et προθεωρία in Iobi caput primum.

5. fol. 65^r: fragmentum CATENAE in Psalmos.

6. fol. 75^r: excerpta ex CATENA (Procopii Sophistae) in Proverbia Salomonis.

7. fol. 83^r: excerpta ex CATENA (Procopii Sophistae) in Ecclesiasten.

8. fol. 91^r: Ἐκλογαὶ ἐρμηνειῶν Γρηγορίου Νύσσης καὶ Νείλου ἀσκητοῦ εἰς τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων σολομῶντος.

9. fol. 99^r: fragmenta CATENARUM in prophetas Iesaiam Ieremiam Ezekiel.

10. fol. 137^r: fragmentum commentarii in prophetam Daniel.

11. fol. 147^r: fragmentum CATENAE in prophetam Ioel.

12. fol. 157^r: fragmenta CATENARUM in Evangelia Marci Lucae Ioannis et in Actus Apostolorum.

19.

Codex 1423 Phill. = 58 Meerm. = 85 Clar. = 5 Pel., chartaceus, cm. 31,8 × 22,5, saec. XVI, foliorum 71, olim Nauloti.

ORIGENIS quae dicitur Philocalia (cf. Migne, Patrol. gr. tom. XIV p. 1309—1316).

Codex variis manibus scriptus est.

20.

Codex 1424 Phill. = 60 Meerm. = 89 Clar., chartaceus, cm. 26,4 × 19,2, saec. XVII, foliorum 101.

1. fol. 1^r: EUSEBII PAMPHILI liber de nominibus locorum in S. Scriptura (ed. Lagarde, Onomastica sacra, Gottingae 1870, p. 207—304).

2. fol. 42^r: Excerptum ex HIPPOLYTI THEBANI Chronico de incarnatione Domini.

incipit: Ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ κυρίου μέχρι τῆς τῶν μάρτυρων παρουσίας κτλ. desinit: ἀδελφοὺ δὲ ζαχαρίου τοῦ ἱερέως. cf. Migne, Patrol. gr. tom. CXVII p. 1036 med. — 1041 med.

3. fol. 43^r: EXCERPTUM EX PALLADII historia Braechmanum. incipit: Ἀλεξάνδρου τοῦ τῶν μακεδόνων βασιλέως διαβάντος κτλ. desinit: καὶ ἐπὶ ἀκούσεως μου τῶν λόγων, κτήση ἐμῶν ἀγαθῶν. cf. Fabricius, Bibl. graec. X p. 108 ed. Harles.

4. fol. 44^r: ANASTASII SINAITAE περὶ μήκους καὶ βραχύτητος ζωῆς καὶ περὶ ποικίλων καὶ αἰφνηθίων θανάτων. est Anastasii quaestio XCVI: cf. Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIX p. 736—749.

5. fol. 50^v: [EUSTATHII] homilia in Hexaemeron, τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν, εὐσταθίου ἐπισκόπου ἀντιοχείας ἑκ μιλίας εἰς τὴν ἑξάήμερον ὑπόμνημα θαυμαστῶν (Migne, Patrol. gr. tom. XVIII p. 708—794).

6. fol. 80^r: MICHAELIS PSELLI libellus de lapidum virtutibus (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 888—900).

7. fol. 81^v: Menses Atheniensium, Aegyptiorum, Ascalonitarum, Bithyniorum, Cappadocum, Cypriorum, Hebraeorum, Romanorum.

8. fol. 83^r: STEPHANI et aliorum ἐρμηγνεῖα λέξεων τῆς ἀγίας γραφῆς ἐμφερομένων.

9. fol. 93^v: STEPHANI et aliorum ἐρμηγνεῖα τῶν ἑβραϊκῶν ὀνομάτων τῶν ἐν τῇ θεοπνευστῇ γραφῇ ἐμφερομένων.

10. fol. 101^v: Ἀέξεις λατινικαὶ κατὰ ἀλφαβήτου. incipit: ἄδνουμερον, κατ' ὄνομα διέρχασθαι κτλ.

21.

Codex 1425 Phill. = 61 Meerm. = 90 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23,1, saec. XVI, foliorum 31.

S. ASTERII AMASENI homiliae quinque priores (Migne, Patrol. gr. tom. XL p. 164—240).

Index libri ΑΣΤΕΡΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΟΜΙΑΙΑΙ et titulus homiliae primae Εἰς τὸν πλοῦσιον καὶ εἰς τὸν Ἀζάρον manu recentiore additi sunt.

Scriptus est codex duabus manibus: I fol. 1—15; II fol. 16—31.

22.

Codex 1426 Phill. = 63 Meerm. = 93 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23,3, saec. XVI, foliorum 363.

1. fol. 1^r: ATHANASII ARCHIEPISCOPI ALEXANDRIAE vita S. Antonii (Migne, Patrol. gr. tom. XXVI p. 835—976). folia 36—38 vacua sunt.

2. fol. 39^r: [EUSTATHII] homilia in Hexaemeron (Migne, Patrol. gr. tom. XVIII p. 708—794). cf. cod. 1424. folia 71^v et 72 vacua sunt.

3. fol. 73^r: PROCOPII SOPHISTAE commentariorum in Genesin eclogarum epitome (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVII, 1 p. 21 sqq.). fol. 103^v spatium dimidia fere paginae vacuum relictum est, in quo lacuna hiat eadem atque in editione l. l. p. 113 med. in fine opus mutilum est, abrumpitur fol. 192^r his verbis: εἶρηται γὰρ καὶ πρότερον ὅτι ὄφθη θεὸς αὐτῷ· ὅθεν φιλόως ὁ πρεσβύτερος προσδραμὸν μεταφύβου καὶ χαρᾶς προσεκύνησεν, ὃ καὶ τὴν δοξολογίαν εὐχαρίστω καρδίᾳ ἀνέπεμψεν ὅτι αὐτῷ πρόπει τιμῆ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν (Migne l. l. p. 365 v. 10). folia 192^v—194^v vacua sunt.

4. fol. 195^r: σύγγραμμα παρὰ μαγνοσύηλ συντεθὲν τοῦ καλέκα, τῆ τῶν λατίνων δόξῃ συναγορευδόν· ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεται. incipit: κεφάλαιον πρῶτον: Ἐπειδὴ τῆς μὲν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης πάντα πραγματεύεσθαι χρὴ· τοῦτο τῆς ἐντολῆς κλειουούσης. desinit (fol. 363^v): ἵνα καὶ ὁ σπεύρων καρπὸν θερίσῃ, καὶ ὁ συνάγων μισθὸν λάβῃ καὶ πάντα εἰς τὴν οὐράνιον πατρίδα συνεισελθεῖν. τῆς τοῦ κυρίου χαρᾶς ἀπολαύσοντας· εἰς δόξαν τοῦ ἐνὸς θεοῦ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· τῆς ἀγίας καὶ μακαρίας τριάδος τῆς μιᾶς καὶ ἀληθοῦς θεότητος. ἀμήν. ἀμήν. ἀμήν. sequitur hic senarius: τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν θεῷ χάρις. graece hoc opus nondum editum est, latine prodiit interprete Ambrosio Camaldulensi (= Migne, Patrol. gr. tom. CLII p. 13—258).

Codex variis manibus scriptus est: maximam partem Bartholomaeus de Zanettis videtur exarasse (cf. cod. 1518).

23.

Codex 1427 Phill. = 64 Meerm. = 96 Clar., chartaceus, cm. 32.7 × 22.3, saec. XVI, foliorum 192.

BASILII MAGNI epistulae CCXLVIII (Migne, Patrol. gr. tom. XXXII p. 220 sqq.).

Insunt epistulae in editione his numeris notatae: 102. 302. 269. 62. 40. 41. 295. 259. 99. 5. 6. 247. 219. 54. 323. 65. 156. 134. 123. 262. 154. 164. 252. 212. 299. 84. 94. 63. 186. 187. 304. 147. 276. 81. 153. 50. 152. 100. 17. 56. 328. 118. 208. 260. 111. 104. 110. 280. 300. 163. 148. 272. 96. 180. 177. 76. 33. 193. 127. 324. 149. 75. 74. 313. 325. 21. 265. 245. 145. 160. 52. 214. 291. 48. 55. 105. 279. 173. 161. 176. 191. 150. 231. 202. 200. 201. 236. 218. 232. 248. 190. 131. 179. 128. 130. 64. 101. 113. 114. 205. 206. 133. 266. 292. 159. 172. 79. 301. 216. 238. 73. 283. 296. 136. 162. 98. 241. 182. 31. 146. 168. 157. 158. 227. 228. 290. 91. 240. 258. 281. 178. 26. 229. 230. 71. 183. 119. 72. 225. 242. 365. 215. 126. 15. 274. 49. 286. 142. 143. 144. 311. 165. 107. 109. 108. 303. 312. 18. 306. 278. 297. 83. 106. 175. 121. 254. 122. 255. 184. 185. 132. 181. 253. 256. 103. 87. 78. 273. 275. 315. 318. 316. 70. 319. 320. 317. 322. 326. 327. 77. 209. 36. 285. 309. 314. 249. 305. 308. 117. 298. 35. 310. 11. 331. 155. 213. 88. 270. 287. 288. 307. 37. 289. 195. 46. 45. 329. 208. 196. 169. 321. 174. 170. 171. 282. 95. 141. 189. 237. 85. 284. 71. 137. 294. 257. 233. 234. 235. 153. 93. 264. 267. 222. 221. 220. 89. 124. 268. insertae sunt fol. 162^r—167^r BASILII homiliae duae, κατὰ Σαββαλιανῶν, Ἀρείου καὶ τῶν ἀνομιῶν (sic) et πρὸς τοὺς συκοφαντοῦντας αὐτὸν ὅτι τρεῖς θεοὺς λέγει (Migne, Patrol. gr. tom. XXXI p. 600 sqq. et p. 1488 sqq.).

24.

Codex 1428 Phill. = 66 Meerm. = 100 Clar., membranaceus, cm. 31.5 × 24, saec. XI, foliorum 214, binis columnis scriptus.

GREGORII NAZIANZENI orationes.

Codex in initio et in fine mutilus est, in medio laeunusos et perperam compactus. fol. 3^v incipit oratio in summo margine λόγος Ἐ inscripta, in initio igitur perierunt orationes tres et maior pars quartae. incipit fol. 1^r: (ἐπιχρῶ)ταις ἡμέραις λέγοντος· ἐκχεῖ, quae verba sunt capitis 13 orationis XLI (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVI p. 445). sequuntur inde a folio 3^v usque ad folium 211^v orationes XV. XVI. XXIV. XIX. XXXVIII. XLIII. XXXIX. XL. XXI. XIV. XI. XLII. XXXIII. XXVI (Migne, tom. XXXV p. 912 sqq. 933 sqq. 1169 sqq. 1044 sqq., tom. XXXVI p. 312 sqq. 493 sqq. 336 sqq. 360 sqq., tom. XXXV p. 1081 sqq. 857 sqq. 832 sqq., tom. XXXVI p. 457 sqq. 213 sqq., tom. XXXV p. 1228 sqq.). oratio XIX (fol. 39^r—50^v) in fine mutila est, post folium 50 unum folium intercidit. oratio XLIII (fol. 61^r—101^r) non est integra, inter folia 64 et 65 unus quaternio (vel ternio) intercidit. quinque quaterniones (terniones) a bibliopogo perperam collocati sunt, foliorum 91—128 rectus ordo hic est: 91. 100—113. 122—127. 114—121. 92—99. 128. folium 137 postea (manu saec. XIII) substitutum est pro folio deperdito. in fine (fol. 211^v inf.) adiecta est vita Gregorii Nazianzeni (Migne, tom. XXXV p. 244 sqq.), cuius maior pars interiit: abrumpitur verbis καὶ ἔφθανε τὴν ἐξ ὕδατος σωτηρίαν ὁ ἐν ὕδασι θάνατος (Migne l. l. p. 249 v. 10).

In margine scholia non multa adscripta sunt eadem manu (ut videtur). Initia orationum ornamentis distincta erant, quorum non nulla excisa sunt.

25.

Codex 1429 Phill. = 67 Meerm. = 101 Clar. = 31^a Pel., membranaceus, cm. 34 × 27, saec. XI—XII, foliorum 196, binis columnis scriptus.

GREGORII NAZIANZENI orationes.

Codex in initio et in fine mutilus est. in initio tres fere quaterniones interierunt in eisque duae Gregorii orationes et longe maxima pars tertiae: folium quod nunc est primum olim fuit ultimum quaternionis tertii. in fine duo pluresve quaterniones perierunt. praeterea inter folia 27 et 28, 121 et 122, 140 et 141 singula folia interciderunt. codicem iam mutilatum habebat collegium Claromontanum, integer fuit in bibliotheca Peliceriana.

fol. 1^r incipit: ἡμεῖς ὁ χριστοῦ μελεσσῶν· καὶ τοιοῦτον λαβόντες, quae verba sub finem orationis XLIV leguntur (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVI p. 620 v. 16). antecesserant olim orationes εἰς τὸ ἄγιον πνεῦμα (or. I et XLV: cf. Omont, Catalogue des mscr. grecs de Guillaume Pelicier, p. 23). sequuntur inde a folio 1^v orationes XL. XV. XXIV. XIX. XXXVIII. XLIII. XXXIX. XL. XI. XXI. XLII. XIV. XVI (cf. Migne, tom. XXXV et XXXVI). oratio XVI in folio 196^v abrupitur his verbis: καὶ εἶπατε ἀνδρῶν· μεθα· ἐπὶ γὰρ ὄντων γὰρ ἄλλαν (Migne, tom. XXXV p. 948 v. 26). praeter Gregorii orationes olim in hoc codice inerant Basilii Magni homilia protreptica εἰς βαπτισμὸν et Theophylacti commentarii in Evangelia Matthaei et Ioannis (cf. Omont l. l.).

Scholia adscripta sunt manu recentiore (saec. XIV) in foliis plerisque: eadem manus in marginibus paginarum 28^r et 140^v et 141^r ea supplevit quae foliis inter folia 27 et 28 et inter folia 140 et 141 deperditis interciderant.

Fol. 48^r post orationem XXXVIII manu saeculi XV haec adnotata sunt: (ἐπέ)θη ὁ παρὸν θεολόγος εἰς τὸν ναὸν τοῦ σωτήρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ὁ ἔστιν ὁ ναὸς τοῦ τιμιωτάτου μοναχοῦ κυροῦ ἰωάννου τοῦ γιο^σ (sic) καὶ ἀρχιμανδρίτου σφρουσ· εἰς ψυχικὴν σωτηρίαν κυροῦ ἰωάννου τοῦ κουνία· καὶ ἀπερὶ ἧθι νὰ ἴσταται εἰς τὸν αὐτὸν θεῖον ναὸν: — eadem manus fol. 97^r post orationem XLIII haec adscripsit: ὁ παρὸν θεολόγος ἐπέθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ σωτήρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ διὰ ψυχικὴν σωτηρίαν ἰωάννου τοῦ κουνία· ὅστις

ἐτάφη μέσω τοῦ αὐτοῦ θεοῦ ναοῦ. σὺν τοῖς τέκνοις ἐνέται σ^σ λ^λ β^β γ^γ δ^δ. ε^ε. μ^μ ν^ν ξ^ξ. ἡμέρα κυριακή: (i. e. die XXIX m. Februarii a. 1428 p. Chr. n.).

26.

Codex 1430 Phill. = 68 Meerm. = 103 Clar. = 3 Pel., chartaceus, cm. 32 × 25, saec. XVI, foliorum 63, olim Nauloti.

GREGORII NAZIANZENI orationes tres contra Iulianum (or. IV, V, XIX ed. Migne, Patrol. gr. tom. XXXV p. 532 — 720 et p. 1044—1064).

27.

Codex 1431 Phill. = 69 Meerm. = 104 Clar., chartaceus, cm. 31,8 × 21,4, saec. XVI, foliorum 143.

1. fol. 1^r: GREGORII NAZIANZENI orationes XXII. XXXII. XXXVI. XLII. III. XXV. XXXIV. XVII. VI. XXIII (Migne, Patrol. gr. tom. XXXV. XXXVI).

2. fol. 83^r: GREGORII NAZIANZENI ad Cleodonium epistulae (CI et CII ed. Migne, tom. XXXVII p. 176 sqq. et 193 sqq.).

3. fol. 91^v: GREGORII NAZIANZENI orationes XXXVII. XXVI. XXXIII (Migne, tom. XXXV. XXXVI).

4. fol. 117^r: GREGORII NAZIANZENI ad Nectarium epistula adversus Apollinarium (CCII ed. Migne, tom. XXXVII p. 329 sqq.).

5. fol. 118^v: GREGORII NAZIANZENI oratio XIII (Migne, tom. XXXV p. 852 sqq.).

6. fol. 120^r: τοῦ αὐτοῦ πρὸς παρθένον παρανετικός. incipit: Παρθένε, νόμφη χριστοῦ· δόξαζέ σου τὸν νομόφον (Christ et Paranikas, Anthologia graeca carminum christianorum, Lipsiae 1871, p. 29—32). Sequitur eiusdem alterum carmen, incipiens: σὲ καὶ νῦν ἐλόγοῦμεν (ibid. p. 29).

7. fol. 122^r: τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἐδάγγιον μοναχὸν περὶ θεότητος. inter Gregorii Nyssemi epistulas ed. Migne, Patrol. gr. tom. XLVI p. 1101—1108.

8. fol. 125^r: GREGORII NAZIANZENI homilia in Ezekiel prophetam (Migne, tom. XXXVI p. 665—669).

9. fol. 126^r: GREGORII (THAUMATURGI) Metaphrasis in Ecclesiasten (Migne, Patrol. gr. tom. X p. 988—1017).

10. fol. 138^r: GREGORII NAZIANZENI orationes XII. IX. X (Migne, tom. XXXV).

Codex manibus variis exaratus est: I fol. 1—88; II fol. 89—137; III fol. 138—143.

28.

Codex 1432 Phill. = 71 Meerm. = 108 Clar. = 16 Pel., chartaceus, cm. 32,4 × 23,2, saec. XVI, foliorum 133, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: (GREGORII NYSSENI liber de hominis opificio). titulus deest. incipit: κεφάλαιον πρώτων· ἐν ᾧ τίς ἐστὶ μερικὴ περὶ τοῦ κόσμου φυσιολογία· καὶ τίς ἀβροτέρα διήγησις περὶ τῶν προγεγονότων τῆς τοῦ ἀνθρώπου γενέσεως: — Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, φησὶν ἡ γραφὴ κτλ. (Migne, Patrol. graec. tom. XLIV p. 128—256). praemissa est tabula capitulorum.

2. fol. 59^r: (IOANNIS ZONARAE historiarum epitome). titulus desideratur. incipit: Θεὸς ἔστι μὲν ἀνεκδέχης φύσις, αὐτὴ ἑαυτῇ αὐτάρχης εἰς ὁρῶσαν καὶ εἰς κατάληψιν. insunt libri I et II et capita sex priora libri III, abrumpitur opus fol. 130^v his verbis: ἀτελεῖ δὲ τὴν φρόνησιν ὄντα, οὐ φύσει τοιοῦτον παραχθέντα (lib. III cap. 6 extr.). fol. 131^r incipit: οὐδὲ πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν ἀκερδῆς ὁ πόνος ἔσται καὶ ἡ περὶ τὴν συγγραφὴν ἀσχυρία ἐλήλυθε κατὰ νοῦν κτλ., quae verba sunt Ioannis Zonarae ex praefatione (cf. Ioann. Zonar. ed. L. Dindorf, Lipsiae 1868, vol. I p. 4 infra); desinit fol. 133^v: ἀρχὴν ταύτης ποιούμενω τὴν πρώτην ἀρχὴν· τὴν τῶν ὅλων αἰτίαν· τὴν ἀναρχόν τε καὶ ἄχρονον· καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνης παραχθέντων ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς ὑπόστασιν καὶ οὐσίωσιν, τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν γένεσιν, quibus verbis praefatio finitur (cf. edit. land. p. 11). tria igitur folia 131—133 a biblioepogo perperam in fine codicis collocata sunt, et ante folium

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

quod nunc est 131 unum folium interiit, in quo initium praefationis descriptum fuit.

Codex duabus manibus scriptus est: I (manu Nicolai Coccoli) fol. 1—58; II fol. 59—133.

29.

Codex 1433 Phill. = 72 Meerm. = 112 Clar., membranaceus, cm. 33,8 × 24,6, saec. XI, foliorum 398, binis columnis elegantissime exaratus.

IOANNIS CHRYSOSTOMI in Genesin homiliae XXXI—LXVII (Migne, Patrol. graec. tom. LIII et LIV p. 282 sqq.).

Foliis 1—392 efficiuntur XLIX quaterniones a librario in margine inferiore primi cuiusque folii numerati (numeri partim conservati partim abscisi partim mutilati sunt); a folio 393 incipit quaternio L, cuius duo folia extrema finem homiliae LXVII olim continentia perierunt; abrumpitur fol. 398^v his verbis: ὡς οὐδὲν εἰς αὐτὸν ἡμαρτήκασι· φησὶ γάρ· μὴ φοβεῖ(σθε) (Migne, l. l. tom. LIV p. 578 v. 2).

In dextro margine pauca abscisa sunt his foliis: 92^r, 163^r, 197^r, 198^r, 286^r, 343^r.

30.

Codex 1434 Phill. = 73 Meerm. = 113 Clar., membranaceus, cm. 29,7 × 22,4, saec. XI, foliorum 291, binis columnis nitide scriptus.

IOANNIS CHRYSOSTOMI in Genesin homiliae XXIX priores (Migne, Patrol. graec. tom. LIII p. 21 sqq.).

Folia 1 et 2 liquore quodam ita maculata sunt, ut scriptura passim evanescat et legi vix possit. in fine codex mutilus est, abrumpitur homilia XXIX fol. 291^v his verbis: τοῦ αὐτοῦ προφήτου λέγοντος· ἐπίρριψον (Migne l. l. p. 261 v. 33).

31.

Codex 1435 Phill. = 74 Meerm. = 114 Clar., membranaceus, cm. 29,7 × 23,3, saec. XI, foliorum 274, binis columnis scriptus.

IOANNIS CHRYSOSTOMI in Evangelium Matthaei homiliae II—XLI.

Folia 1—21 et folium 274 plus minusve lacerata sunt, scriptura in his passim evanida. codex et in initio et in fine mutilus est; incipit: (τάς) πύλας ἡμῶν ἀνοικτούμενας (Migne, Patrol. graec. tom. LVII p. 25 v. 9); abrumptur fol. 274^v his verbis: μή γάρ μοι τὸ μέτρον εἴπησ. ἀλλ' ὁ(τι) (Migne l. l. p. 450 v. 48). singula folia ab antiqua manu numeris notata sunt κε' — σσγ'; folia igitur viginti quattuor priora sive tres quaterniones in initio codicis perierunt. eisdem numeris antiquis efficitur folia 264—274 male nunc compacta esse; hoc enim ordine olim recte sese excipiebant: fol. 272. 273. 270. 271. 264—269. 274.

32.

Codex 1436 Phill. = 75 Meerm. = 115 Clar., membranaceus, cm. 34,5 × 24, saec. XII, foliorum 324, binis columnis scriptus.

IOANNIS CHRYSOSTOMI in Evangelium Matthaei homiliae LIV—XC (Migne, Patrol. graec. tom. LVIII p. 531—794).

Codex nitide scriptus et in initiis homiliarum variis ornamentis distinctus est, quorum non nulla excisa sunt. in foliis 2—5 praemissus est index homiliarum hoc versiculo inscriptus: πῖναξ ἀριστος τῆς παρούσης ποικίδος.

33.

Codex 1437 Phill. = 77 Meerm. = 119^a Clar. = 2^a Pel., membranaceus, cm. 30,6 × 22,3, saec. XI, foliorum 302, binis columnis scriptus.

IOANNIS CHRYSOSTOMI homiliae in Evangelium Ioannis (Migne, Patrol. graec. tom. LIX p. 23—482).

Codex initio mutilus est, perit quaternio primus in eoque homilia prima et maior pars secundae. incipit fol. 1^r: ἀχροατῆς εἰπέ μοι πῶς οὐκ ἂν εἶη παντός ἀλογώτερος ἀλόγου (Migne

l. l. p. 36 v. 51). praefixa sunt duo folia membranacea, quibus theologica varia adnotata sunt manu recentiore (saec. XIII): ab eadem manu passim in margine scholia adscripta sunt.

34.

Codex 1438 Phill. = 78 Meerm. = 122 Clar., chartaceus, cm. 28,2 × 18,2, saec. XVII, foliorum 142.

1. fol. 1^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI (vel Pseudo-Chrysostomi) homiliae variae, e codicibus Parisinis descriptae.

2. fol. 113^r: SEVERIANI GABALITANI homilia εἰς τὸ πάτερ παρελθέτω τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ κτλ. initium deest, incipit fol. 115^r: εἰρήσθαι. ἀλλὰ παρὰ τὸ καλῶς νοεῖσθαι. non commemorat Fabricius-Harles, Biblioth. graec. tom. X p. 507 sqq. (= Migne, Patrol. graec. tom. LXV p. 9 sqq.).

3. fol. 123^r: EIUSDEM de cruce homilia. incipit: καλῶς ἡμῶν καὶ σοφῶς ἡ προηγουμένη (ed. Savilius inter dubia Chrysostomi tom. V p. 898 sqq.).

4. fol. 132^v: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] in Psalmum XCVI homilia (Migne, tom. LV p. 603—612).

5. fol. 142^r: SEVERIANI GABALITANI homilia εἰς τὸ βῆτον ἀποστολικὸν ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς. incipit: Καὶ μὲν εἰ ἀπερίγραπτος τυγχάνει ἡ θεότης. cf. Fabricius-Harles, Bibl. graec. tom. X p. 507 (= Migne, Patrol. graec. tom. LXV p. 11/12).

Folia 32—34, 40, 58, 88, 112—114 vacua sunt.

35.

Codex 1439 Phill. = 79 Meerm. = 123 Clar., membranaceus, cm. 33,4 × 24,7, saec. XII, foliorum 404, binis columnis scriptus.

1. fol. 1^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI adversus Iudaeos orationes I et IV—VIII (Migne, Patrol. graec. tom. XLVIII p. 843—856 et

p. 871—942). in fine haec subscripta sunt (fol. 86^r): τετέλεσται σὺν Θεῷ τὰ κατὰ ἰουδαίων τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου :: ἐν λόγοις ἔξ ::

2. fol. 86^v: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] oratio εἰς τὸ ὅτι παλαιᾶς καὶ καινῆς (διαθήκης) εἰς ὁ νόμος-θέτης κτλ. (Migne l. l. tom. LVI p. 397—410).

3. fol. 98^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI homiliae duae (Migne l. l. p. 153—162 et p. 141—152).

4. fol. 117^v: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸν ἀκάσιον (sic) τὸν ποιμένα κτλ. (Migne, tom. LII p. 827—836).

5. fol. 127^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI homiliae duae (Migne, tom. LVI p. 175—192 et tom. LV p. 511—518).

6. fol. 148^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI de Davide et Saule homiliae tres (Migne, tom. LIV p. 675—708).

7. fol. 182^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI homilia ad Demetrium de compunctione (Migne, tom. XLVII p. 393—410).

8. fol. 199^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI ad Stagerium libri tres (Migne, tom. XLVII p. 423—494).

9. fol. 267^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI epistulae I et III (Migne, tom. LII p. 549—556 et p. 572—590). in codice πρὸς Κορυακὸν ἐπιτοκίων inscriptae sunt.

10. fol. 289^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI ad Theodorum lapsum libri duo (Migne, tom. XLVII p. 277—316).

11. fol. 327^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI ad Stelechium de compunctione libellus (Migne l. l. p. 411—422).

12. fol. 339^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI de incomprehensibili homiliae sex (Migne, tom. XLVIII p. 701—748 et p. 795—802).

13. fol. 390^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI in S. Romanum et in S. Ignatium martyres laudationes (Migne, tom. L p. 605—612 et p. 587—596).

36.

Codex 1440 Phill. = 81 Meerm. = 125 Clar., chartaeus, cm. 32 × 22,4. saec. XVI, foliorum 237.

1. fol. 4^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI de virginitate liber (Migne, Patrol. graec. tom. XLVIII p. 533—596).

2. fol. 65^r: Excerpta varia e IOANNIS CHRYSOSTOMI scriptis (λόγοι περὶ διαφόρων ὑποθέσεων).

3. fol. 120^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI de Davide et Saule homiliae I et II (Migne, tom. LIV p. 675—695).

4. fol. 135^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI de Anna sermones I—II et IV—V (ibid. p. 631—652 et p. 660—676).

5. fol. 163^r inf: IOANNIS CHRYSOSTOMI homiliae quattuor (Migne, tom. LI p. 77—88. 65—76. 87—98. 131—144).

6. fol. 197^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI homiliae tredecim (Migne, tom. LXIII p. 589—602. 615—656. 665—672. 601—606. 671—682).

Folia 1—3 et folium 64 scriptura vacua sunt.

37.

Codex 1441 Phill. = 82 Meerm. = 126 Clar., chartaeus, cm. 32 × 22,2. saec. XVI, foliorum 335.

IOANNIS CHRYSOSTOMI (vel Pseudo-Chrysostomi) homiliae XLV (Migne, Patrol. graec. tom. LI p. 353—372; tom. L p. 653—662; tom. LXI p. 755—758; tom. LIX p. 599—610 et p. 653—664; tom. LII p. 449—460; tom. LIX p. 627—636; tom. LXIII p. 213—218 et p. 879—888; tom. LVI p. 279—290; tom. LIX p. 619—628; tom. XLIX p. 257—264; tom. LIX p. 663—674; tom. XLVIII p. 1043—1054; tom. LI p. 271—302; tom. LIX p. 515—522; tom. L p. 683—694; tom. LIV p. 695—708; tom. XLIX p. 363—372; tom. LX p. 735—738; tom. LXI p. 689—698; tom. XLIX p. 223—232; tom. L p. 719—726; tom. LXIV p. 37—44; tom. LXI p. 745—752 et p. 781—784; tom. XLIX p. 393—398 et p. 283—292; tom. LVI

p. 153—162; tom. LX p. 747—752; tom. XLIX p. 263—276; tom. LVI p. 97—107 et p. 397—410 et p. 553—564; tom. LXIII p. 531—544; tom. LIX p. 485—490 et p. 525—528; tom. LXII p. 737—740; tom. LXIII p. 817—822; tom. LVI p. 587—590). duae homiliae (XL et XLIII) in editionibus non leguntur: una εἰς τὴν βάζων τῶν νηστεῶν κτλ. (fol. 302^r) incipit: Ἀγαπητοί, πάλιν ἡ ἀγία καὶ εὐπρόσδεκτος παρὰ θεῶν νηστεία παραγγέλλοιεν, altera περὶ ὄρκου καὶ ἐπιτοκίας (fol. 327^r) incipit: ἀκούσατε ἀδελφοὶ τοῦ προφήτου.

Folia 110 et 252—254 vacua sunt. scriptus est codex variis manibus: I fol. 1—109. 159—187. 208—232^r supra. 242—251; II fol. 111—152; III fol. 153—158. 188—199^r med., 232^r med.—241. 302—335; IV fol. 199^r med.—207. 296—301; V fol. 255—295.

38.

Codex 1442 Phill. = 83 Meerm. = 127^a Clar., membranaceus, cm. 41 × 28,7, saec. XI—XII, foliorum 374, binis columnis scriptus.

Codex initio mutilus est, perit unus quaternio in eoque una oratio (nescio quae) et initium secundae, nam proxime sequens (fol. 7^v) numeratur λόγος γ'.

1. fol. 1^r incipit: τὰ τριακοντα τελευτῶντα χριστιανὸν εὐλιχρινῆ i. e. in IOANNIS CHRYSOSTOMI adversus Iudaeos oratione prima (Migne, Patrol. graec. tom. XLVIII p. 847 v. 44). sequuntur (fol. 7^v) eiusdem adversus Iudaeos orationes IV—VIII (Migne l. l. p. 871—942).

2. fol. 55^r: EIUDEM de incomprehensibili homiliae II—VI (Migne l. l. p. 709—748 et p. 795—802).

3. fol. 84^v: EIUDEM de sacerdotio libri sex (Migne l. l. p. 623—692).

4. fol. 134^r: EIUDEM ad Stagiriam libri tres (Migne, tom. XLVII p. 423—494).

5. fol. 185^r: EIUDEM oratio in Kalendas (Migne, tom. XLVIII p. 953—962).

6. fol. 191^v: [EIUDEM] oratio εἰς τὸ πάντες παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ χριστοῦ. incipit:

Μεγάλα τινὰ καὶ ὑπερφουῖ κτλ. tamquam spuria praetermissa in editionibus.

7. fol. 197^r: EIUDEM homilia in illud, Vidua eligatur (Migne, tom. LI p. 321—338).

8. fol. 208^v: GEORGHII (Gregorii) PRESBYTERI CAESAREAE CAPPADOCIAE oratio in Sanctos CCCXVIII patres et in Constantinum imperatorem (Migne, tom. CXI p. 420—440).

9. fol. 214^v: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia in principium ieiuniorum (Migne, tom. LXII p. 745—748).

10. fol. 220^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI in epistolam ad Hebraeos homilia XXXI (Migne, tom. LXIII p. 213—218).

11. fol. 226^v: EIUDEM liber Quod nemo laeditur nisi a se ipso (Migne, tom. LII p. 459—480).

12. fol. 241^r: EIUDEM homilia in Ierem. X 23 (Migne, tom. LVI p. 153—162).

13. fol. 247^r: EIUDEM de precatatione homiliae duae (Migne, tom. L p. 775—786).

14. fol. 255^r: EIUDEM in Maximum laudatio (Migne, tom. LI p. 225—242).

16. fol. 268^v: EIUDEM homilia Non esse desperandum (Migne, tom. LI p. 363—372).

16. fol. 273^v: EIUDEM comparatio regis et monachi (Migne, tom. XLVII p. 387—392).

17. fol. 277^v: EIUDEM homiliae quinque (Migne, tom. LI p. 353—364; tom. L p. 441—452, p. 527—534, p. 571—578; tom. LI p. 65—76).

18. fol. 304^r: EIUDEM adhortatio ad Theodorum lapsum (Migne, tom. XLVII p. 277—316).

19. fol. 336^r: EIUDEM de compunctione libri duo (Migne, tom. XLVII p. 393—422).

20. fol. 357^v: EIUDEM in illud, Salutate Priscillam etc. homiliae duae (Migne, tom. LI p. 187—208).

21. fol. 371^v: EIUDEM de proditione Iudae homilia secunda (Migne, tom. XLIX

p. 381 sqq.), in fine mutila: perierunt enim ultimi quaternionis duo folia extrema.

Folia 24, 29—36, 40 interciderunt, eorum loco folia chartacea (vacua) inserta sunt. praeter quaternionem primum toti interierunt quaterniones XXXVI (inter folia 272 et 273), XL et XLI (inter folia 296 et 297), XLVI (inter folia 328 et 329). pauca in dextro margine abscisa sunt de foliis 85, 88, 120, 267, 272, 282, 283, 310.

39.

Codex 1443 Phill. = 84 Meerm. = 129 Clar., chartaceus, cm. 32,7 × 24, saec. XVI, foliorum 301.

1. fol. 1^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI de Davide et Saule homiliae tres (Migne, Patrol. graec. tom. LIV p. 675—708).

2. fol. 31^r: EIUSDEM de Anna sermones quinque (Migne l. l. p. 631—676).

3. fol. 69^v: EIUSDEM homiliae septem (Migne, tom. LI p. 77—88, p. 65—76, p. 87—98, p. 131—144, p. 113—132, p. 97—112).

4. fol. 136^r: EIUSDEM in Genesin sermo IX (Migne, tom. LIV p. 619—630).

5. fol. 145^r: [EIUSDEM] homilia in Annuntiationem b. Virginis (Migne, tom. L p. 791—796).

6. fol. 148^r: (IOANNIS GEOMETRAE) oratio in S. Deiparae Annuntiationem (Migne, tom. CVI p. 812—848).

7. fol. 157^r: BASILII SELEUCIENSIS oratio in S. Deiparae Annuntiationem (Migne, tom. LXXXV p. 425—452).

8. fol. 165^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI in Evangelium Ioannis homiliae LXII—LXIV (Migne, tom. LIX p. 341—360).

9. fol. 179^r: EIUSDEM in Evangelium Matthaei homilia LXVI (Migne, tom. LVIII p. 625—632).

10. fol. 185^r: ANDREAE CRETENSIS oratio in ramos Palmarum (Migne, tom. XCVII p. 985—1017).

11. fol. 194^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI in Evangelium Matthaei homiliae LXXVII, LXXVIII, LXXX, LXXXII, LXXXIII, LXXXVI—XC (Migne, tom. LVIII p. 701—718, p. 723—730, p. 737—752, p. 763—794).

12. fol. 249^r: S. EPIPHANI homilia in Sabbato magno (Migne, tom. XLIII p. 440—464).

13. fol. 258^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI homilia in sanctum Pascha (Migne, tom. LII p. 765—772).

14. fol. 263^r: GREGORII NYSSENI oratio in sanctum Pascha (Migne, tom. XLVI p. 681—684).

15. fol. 264^v: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] sermo catecheticus in Pascha (Migne, tom. LIX p. 721—724).

16. fol. 266^r: Vita IOANNIS DAMASCENI ab Ioanne patriarcha Hierosolymitano conscripta (Migne, tom. XCIV p. 429 sqq.).

17. fol. 281^r: PHILOTHEI PATRIARCHAE in eximios pontifices et doctores laudatio (Migne, tom. CLIV p. 768—820).

Scriptus est codex variis manibus: folia 1—144 Bartholomaeus de Zanettis exaravit (cf. cod. 1639). fol. 1^r in summo margine haec leguntur: *Meus Ludouici Beccatelli ep(iscop)i Raucllensis, quem Venetiis emi scutis aureis tredecim cum dimidio. 1553. cf. cod. 1417.*

40.

Codex 1444 Phill. = 85 Meerm. = 131 Clar., chartaceus, cm. 34,4 × 23,5, saec. XVI, foliorum 247.

1. fol. 1^r: S. CYRILLI ALEXANDRINI contra Iulianum imperatorem libri duo, in quinque tomos uterque divisus (Migne, Patrol. graec. tom. LXXVI p. 503—1058).

2. fol. 224^r: EIUSDEM adversus Anthropomorphitas liber (Migne, tom. LXXVI p. 1065—1132).

Codex variis manibus scriptus est.

41.

Codex 1445 Phill. = 86 Meerm. = 138 Clar., chartaceus, cm. 34 × 23, saec. XVI, foliorum 109.

1. fol. 1^r: THEODORETI contra Nestorium libellus ad Sphoracium (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIII p. 1153—1164).

2. fol. 5^v: THEODORETI epistulae CXLVI (Migne l. l. p. 1173—1409). epistula CXII manu recentissima exarata est in quattuor foliis formae minoris inter folia 68 et 69 insertis: in fine adnotatum est hanc epistulam descriptam esse e codice Vaticano et collatam Neapoli ad aliud vetustissimum exemplar, quod Card. Seripandus bibliothecae S. Ioannis ad Carbonariam legavisset.

42.

Codex 1446 Phill. = 88 Meerm. = 139 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23, saec. XVII, foliorum 62.

BASILII SELEUCIENSIS de vita et miraculis S. Theclae martyris libri duo (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXV p. 477—617).

43.

Codex 1447 Phill. = 90 Meerm., chartaceus, saec. XVII, foliorum 78.

Hic codex in bibliotheca Meermanniana (ut videtur) e duabus codicum particulis compactus est:

I fol. 1—36, cm. 30,6 × 20,5.

1. fol. 1^r: IOANNIS DAMASCENI oratio de iis qui in fide dormierunt (Migne, Patrol. gr. tom. XCV p. 248—277).

2. fol. 17^r: EIUSDEM in dormitionem b. Mariae Virginis homilia prima (Migne, tom. XCVI p. 700—721).

II fol. 37—78 (= cod. 145 Clar.), cm. 30 × 21.

1. fol. 37^r: ANDREAE CRETENSIS in nativitatem b. Mariae oratio prima (Migne, tom. XCVII p. 805—820).

2. fol. 40^r: EIUSDEM in nativitatem b. Mariae oratio quarta (Migne l. l. p. 861 sqq.). huius orationis initium tantum servatum est, abrumpitur fol. 40^v verbis πρὸς τὸ ἐν ἀγαλλιάσει τίπτειν μεταπεποιήται· ἐδόλογγμένη σὺ ἐν γοναίῃ (Migne l. l. p. 865 v. 23); post folium 40 folia aliquot interciderunt.

3. fol. 41^r: EIUSDEM in nativitatem b. Mariae oratio secunda (Migne l. l. p. 820—844).

4. fol. 47^r: EIUSDEM in nativitatem b. Mariae oratio tertia (Migne l. l. p. 844—861).

5. fol. 51^r: EIUSDEM in dormitionem b. Mariae oratio prima (Migne l. l. p. 1045 sqq.).

6. fol. 58^r: IOANNIS DAMASCENI in dormitionem b. Mariae homiliae II, I, III (Migne, tom. XCVI p. 721—753, p. 700—721, p. 753—761).

7. fol. 72^r: MODESTI IEROSOLYMITANI encomium in dormitionem b. Mariae (Migne, tom. LXXXVI, 2 p. 3277—3312).

In fine (fol. 78^r) haec extat subscriptio: ἐγράφη τὸ παρὸν πανηγυρικὸν διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀποκριτάρη τοῦ ἐνδοξοτάτου ῥηγῆος φράντζα· διὰ χειρὸς γαβριήλ ἱερομονάχου Σουμαροῦπα. καὶ πρωτοσυγγέλου τῆς ἐν κωνσταντινουπόλει μεγάλης ἐκκλησίας ἐν ἔτει ζρισ^ω ἰν(δικτιών)ος ̅ς (i. e. anno 1608 p. Chr. n.) μηνὶ ἀγόστου(ω) (ex ἰουάνη correctum)· ἀντεγράφη δὲ ἐξ ἐνὸς βιβλίου τῆς παναγίας τῆς ἐν χάλκη· ὅπερ ἐγράφη ἐν ἔτει (sic) ̅ωνζ ἰν(δικτιών)ος ̅β (i. e. anno 1319 p. Chr. n.) διὰ χειρὸς ἀναστασίου μοναχοῦ ἄντικρου βυζαντίου: —

44.

Codex 1448 Phill. = 91 Meerm. = 147 Clar., chartaceus, cm. 28,3 × 20, saec. XVII, foliorum 146.

ANASTASII SINAITAE Anagogicarum contemplationum in Hexaemeron libri XI. incipit prooemium libri primi: Φωνὴ Θεοῦ ἱερὰ, ἀρρόεσθα ὕδωρ ζῶν ἐκ σωτηρίων πηγῶν. desinit liber undecimus: ἡμεῖς δὲ ἐνταῦθα τὸν λόγον διαναπαύσαντες τῷ παμβασιλεῖ χριστῷ δόξαν ἀναπέμφωμεν, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν

αίωνων. Ἀρ.γ. liber XII deest. huius operis libri I—XI latine tantum editi sunt: cf. Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIX p. 851—1052.

Codicem exaravit Claudius Cheraeus; subscriptio (fol. 29^v): *Claudius Cheræus, ex agro Lingonico* [Langres]. 28. *Novembris 1615.* et fol. 146^v: *Claudius Cheraeus Lingonensis 1° Ianuarii 1616.*

45.

Codex 1449 Phill. = 92 Meerm., chartaceus, cm. 26,4 × 19,7, saec. XVII, foliorum 217.

ANASTASII SINAITAE Anagoge in Hexameron. est idem opus quod in codice 1448 legitur.

In folio praefixo haec adnotata sunt: *Anastasius Sinaita in Hexameron. gr. ms. Ex bibliotheca S. Silvestri in monte Quirinali transcribi curavit Lucas Holstenius. CICIOCXXXVI.*

46.

Codex 1450 Phill. = 94 Meerm. = 150 Clar., membranaceus, cm. 40 × 30, saec. XII, foliorum 284.

IOANNIS DAMASCENI Eclogae sive Sacra Parallela (Migne, Patrol. gr. tom. XCV p. 1041 sqq., XCVI p. 9 sqq.). fol. 1^r praefatio incipit: Τῆς θεοπνεύστου γραφῆς ἡ ἄσκησις κτλ. sequitur fol. 1^v—6^r πῖνάξ τῶν κεφαλαίων. fol. 7^r incipit opus: περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου πλάσεως καὶ κατασκευῆς καὶ ὅσα περὶ ἡμῶν ἐν γραφαῖς ἐμφέρεται: — στοιχεῖον ᾧ. τίτλος ᾧ. ἰώβ. Αἱ χεῖρες σου ἔπλασαν με κτλ.

Collegio Claromontano hunc codicem donavit Cardinalis Rupefucaldus. Michael Lequien in edendo Damasceno hoc codice usus est: cf. Ioann. Damasc. opera ed. Lequien, tom. II p. 731 sqq. (= Migne, Patrol. gr. tom. XCVI p. 441 sqq.).

Inter folia 161 et 162 octo folia quae intercederant manu saeculi XVII ex Vaticano suppleta sunt foliis chartaceis.

47.

Codex 1451 Phill. = 95 Meerm. = 152 Clar., membranaceus, cm. 25 × 16,5, saec. XII, foliorum 115.

1. fol. 1^r: IOANNIS DAMASCENI Dialectica (Migne, Patrol. gr. tom. XCIV p. 521—676).

2. fol. 34^r: EIUDEM Expositio fidei orthodoxae (Migne l. l. p. 789—1228). ordo rerum discrepat ab editione, capita in codice sese excipiunt hoc ordine: 1—18. 82—100. 19—81.

Folia 1—9 et 11—12 manu recentiore (saec. XIII—XIV) suppleta sunt.

48.

Codex 1452 Phill. = 100 Meerm. = 163 Clar. = 24 Pel., chartaceus, cm. 33 × 24,7, saec. XVI, foliorum 240, olim Nauloti.

THEOPHANIS sive GREGORII (GEORGII) CERAMEI ARCHIEPISCOPI TAUROMENTANI in Evangelia Dominicalia et in dies festos homiliae LIV (Migne, Patrol. gr. tom. CXXXII p. 136 sqq.). incipit prima homilia: Τοῦ σωφωτάτου καὶ βίτορικωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ταυρομενεῖας τῆς σικελίας τοῦ ἐπίκλην κεραμέως ὁμιλία εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰνδίκτου ἢ τοῦ νέου ἔτους. λόγος ᾧ. Ἐλλογγητός ὁ θεός κτλ. ordo homiliarum in codice hic est: 1—7. 9. 8. 42. 43. 10. 12. 13. 47—51. 14. 52—61. 18—23. 25. 26. 24. 27. 38—41. 62. 46. 44. 45. 28. 29. 30. 33. 36. 37.

Inter Ceramei homilias 61 et 18 (fol. 120^v—126^r) inserta est Ioannis Phurnae oratio sic inscripta: Τοῦ μακαριωτάτου κυροῦ ἰωάννου τοῦ φουρνῆ καὶ πρώτου ὄρας τοῦ γάνου λόγος περὶ τῆς μετὰστάσεως τοῦ πανσέπτου τῆς θεοτόκου σώματος, ὅταν ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, πρὸ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως. incipit: Περὶ τῆς μετὰστάσεως τοῦ πανσέπτου σώματος τῆς τετοκίας τὸν λόγον.

Scriptus est codex eadem manu qua codex 1406 i. e. a Georgio Coccolo.

49.

Codex 1453 Phill. = 101 Meerm. = 74 Clar. = 34 Pel., chartaceus, cm. 39,5 × 28,5, saec. XVI, foliorum 287, olim Nauloti.

(EUTHYMI ZIGABENI Panoplia dogmatica). titulus deest. incipit fol. 1^r: Καὶ πάντα μὲν τὰ κατορθώματα κτλ. desinit fol. 287^r: καὶ χάριουσιν ἠφιδάλμοις καθορθᾶσθαι καὶ ἐναγλαΐζεσθαι παντὶ τῷ τῶν πιστῶν πληρώματι, παρεσκευάσεν (Migne, Patrol. gr. tom. CXXX p. 20 sqq.).

Fol. 287^v adiecti sunt hi versus:

- Σύμπνοια σεπτῆ πατέρων σεβασμίων:
 τριτῆς τριάδος ἄχρῃς ἐκμετρομένη:
 ὡς τῆς τριάδος εὐσεβεστάτῃ λάτρῃς:
 δόγματος ὑπέρμαχε τοῦ σωτηρίου:
 5 ὀλεθρίων δὲ πλάσματων καθαιρέτις:
 δι' ὧν ἐνεπνεύσθητε θείων δογμάτων:
 ὧν ἡ παρούσα βίβλος ἐνδοθὲν φέρει:
 ψυχῆς ἐμῆς ἔδρασον ἐν πίστει βάσεις:
 ταῖς τοῦ βελίτου μὴ κλονομέναις ζήλοισι:
 10 ἔπειτα διδοῦ καὶ μετάνοιαν βίου:
 μεταμέλειαν τῶν πεπλημμελημένων:
 ἀρκεῖν γὰρ οὐκ ἔγνωμεν εἰς σωτηρίαν:
 (υ - υ -) ἔργμον ἔργων ἐνθέων:
 βίου καθαρότητα μὴ κεκτημένην:
 15 ὑμῶν δὲ τοῦτο διδαχὴ σωφροσύνη. τέλος.

50.

Codex 1454 Phill. = 102 Meerm. = 231 Clar. = 17 Pel., chartaceus, cm. 33,8 × 23,4, saec. XVI, foliorum 185, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: Ἐπιστολαὶ κυρῶ ἰωάννου ζωναρᾶ καὶ πρωτοσυγκρίτου καὶ ὀρογαρίου τῆς βίβλας. sunt epistolae XLVI. prima incipit: Καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων, ὃ θεῖα καὶ ἱερὰ κεφαλὴ. tres tantum harum epistularum (XIII, XXXIII, X) edidit Bonav. Vulcanius in notis ad Cyrilli librum adversus Anthropomorphitas (= Migne, Patrol. gr. tom. LXXVI pag. 1070 sqq. et p. 1121 sqq. in notis). in aliis libris manu scriptis Michaeli Glycae adscribuntur: cf. Fabricius, Bibl. gr. XI p. 226 sqq. ed. Harles; Migne, Patrol. gr. tom. CLVIII p. XXVII sqq. 647 sqq.

2. fol. 157^r med.: ἀνταπολογητικὸν ἐκ μέρους πρὸς τὴν ἐγγχειρισθῆσαν αὐτῷ γραφὴν τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν βασιλέως κυρῶ ἑμανουὴλ τοῦ κομνηνοῦ τὴν ἀπολοιδεῖσαν πρὸς τινὰ μοναχὸν ἐπιπεμφόμενον οὐ μικρῶς αὐτῷ· διὰ γε τὸ τῆς ἀστερολογίας μάθημα καὶ φιλονικιοῦσαν τὸ τοιοῦτον συστήσαι μάθημα· φυσικαῖς καὶ γραφικαῖς ἀποδείξεις. incipit: Τοῦ μὲν ὑπομνηστικῶ τοῦ προγεγονότος γράμμα τῆς βασιλείας σου. idem opusculum cum eisdem Zonarae epistulis coniunctum extat in codice Parisino graeco 3045.

3. fol. 165^v: Μέθοδος τοῦ εὑρεῖν πόσα κοουκία κρατεῖ εἰς χεῖρας τοιαύτας: (exempla mathematica varia).

51.

Codex 1455 Phill. = 103 Meerm. = 165 Clar., chartaceus, cm. 30 × 20,7, saec. XVI exeunt., foliorum 154.

ANDRONICUS COMNENUS IMPERATOR contra Iudaeos (latine ed. Migne, Patrol. gr. tom. CXXXIII p. 797—924, graece opus adhuc editum non est, si a parvis excerptis recesseris). incipit: Ἐπειδὴ περ πολλοὶ τὴν τῶν παρανόμων ἰουδαίων ἐπεχειρήσαν παραστήσαι δυσσέβειαν. desinit: οὐλοῦν τῷ ἀνάρχῳ καὶ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ ποιητῇ τῶν αἰώνων, μόνῳ σοφῷ θεῷ εἰῆ ἡ δόξα, κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ μονογενεῖ καὶ συμφυεῖ καὶ συναϊδίῳ υἱῷ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. pro inscriptione operis fol. 1^r extant hi versus (cf. Migne l. l. p. 794):

Ἡ δογματικὴ τῶνδε τῶν λόγων χάρις
 τὴν ἐβραϊκὴν ἐξελέγχουσα πλάνην
 τοὺς εὐσεβεῖς δείκνυσσι τοῖς πιστοῖς τρίβους.
 ἔγραψα δ' αὐτὴν ἀνδρόνικος ἐκ πόθου.
 ἀδελφός παις ἀνακτος αὐσόνων γένους
 Κομνηνοφουδῶς ἐκ σεβαστοκράτορος
 εἰς γῆν προαχθεῖς καὶ γλυκὺ βλέψας φάος.
 Fuit codex olim Collegii Societ. Iesu Antuerpiae.

52.

Codex 1456 Phill. = 105 Meerm. = 168^a Clar., chartaceus, cm. 30 × 20,7, anno 1618 scriptus, foliorum 10.

Τοῦ σοφωτάτου γεωργίου τοῦ σχολαρίου εἰς τὸ ἀγλαότιμον γένος τῶν μελισσηγῶν δι' ἐντάλματος τοῦ κραταιοτάτου βασιλέως ἰωάννου τοῦ παλαιολόγου, ἐκλογὴ ἐκ διαφόρων ἱστοριῶν. incipit: Κατὰ τὴν πρόσταξιν τὴν σὴν θεοπροχέριστε ἀναξ. desinit: καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ γένους τούτου μέχρι τῆς σήμερον. ἔρρωσθε. *ρχιη^m*. τέλος. inter Georgii Scholarii opuscula non commemorat Eusebius Renaudot (= Migne, Patrol. gr. tom. CLX p. 285 sqq.).

53.

Codex 1457 Phill. = 106 Meerm. = 168^c Clar., chartaceus, cm. 26 × 19,4, saec. XVII, foliorum 54.

1. fol. 1^r: IOANNIS METROPOLITAE EUCHAITENSIS oratio in Basilium, Gregorium, Ioannem Chrysostomum (cf. Ioannis Euchaitensis quae supersunt, ediderunt Bollig et Lagarde, Abhandl. der Gesellsch. der Wissensch. zu Göttingen, tom. XXVIII, Gottingae 1882, p. 106 sqq.).

2. fol. 22^r med.: Ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ λόγου τῶν περὶ τοῦ χρυσοστόμου ὑπὸ τινὸς τῶν ἐπισκόπων πρὸς Θεόδωρον διάκονον Ρώμης λεχθέντος. incipit: ὁ ἐπίσκοπος. Θαυμάζω σε ἀνδρῶν τιμώτατε, τοῦτο πολλοστὸν κτλ. excerptum est ex PALLADII dialogo de vita S. Ioannis Chrysostomi (cf. Migne, Patrol. graec. tom. XLVII p. 76 v. 2 infra). abrupitur in folio 24^v; folium 25 deest.

3. fol. 26^r incipit: τὰ τραύματα ἀναξάνων· ᾧ δὴ καὶ νῦν ἐπιχειρῶν οὐ παύεται κτλ. verba sunt IOANNIS CHRYSOSTOMI ad Olympiadem epistulae quintae (cf. Migne, tom. LII p. 596 v. 34). sequuntur eiusdem ad eandem epistulae VI—XIII (Migne l. l. p. 598—612) in codice ε'—ιβ' numeratae.

54.

Codex 1458 Phill. = 108 Meerm. = 119^b Clar. = 2^b Pel., membranaceus, cm. 29 × 22, saec. XI—XII, foliorum 24, binis columnis scriptus.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

1. fol. 1^r: Μαρτύριον τῶν ἁγίων εὐστρατίου· αὐξεντίου· εὐγενίου· μαρδαρίου· καὶ ορέστου. incipit: Βασιλεύοντος διόκλητιανῶ καὶ μαξιμιανῶ (Migne, Patrol. gr. tom. CXVI p. 467—505).

2. fol. 9^r: βίος καὶ μαρτύριον ἀναστασίου μοναχοῦ· μονῆς τοῦ εναγίου ἀββᾶ ἀναστασίου. incipit: Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. latine in Actis SS. Ian. II p. 432 sqq.

3. fol. 15^r: ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἀναστασίου ἐκ περσίδος εἰς τὸ μοναστήριον αὐτοῦ. incipit: Τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὅς ἐστιν θεοῦ δύναμις.

4. fol. 16^r inf.: Θαύμα τοῦ ἁγίου ἀναστασίου ἐν μερικῇ διηγήσει· γενόμενα ἐν ῥώμῃ τῇ πόλει περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐπισκόπου ἀρτίως ἀπὸ πνεύματος ἀκαθάρτου ἐλευθερωθήσης. incipit: Μυστήριον μὲν βασιλέως κρύπτειν καλόν, τὰ δὲ τοῦ θεοῦ θαυμάσια.

5. fol. 19^r inf.: σωφρονίου πατριάρχου ἱεροσωλόμεν ἐγκλήμιον (sic) εἰς τὴν ἱστομάρτυρα ἀναστάσιον. incipit: Νόμος τις δεδωρήται τοῖς εὐσεβοῦσιν οὐράνιος. abrupitur fol. 24^v his verbis: ἀνιστόρει τοῦ μάρτυρος ἀσκαρδαμικτὴ τὴν στερρότητα· τὸ θαυμαζόμενον γὰρ οὐδὲν ἀλχημαλώτου.

Codices 1437 et 1458 in bibliothecis Peliceriana et Claromontana unum eodiem efficiebant.

55.

Codex 1459 Phill. = 110 Meerm. = 176 Clar., chartaceus, cm. 34,5 × 22,3, saec. XVI, foliorum 145.

1. fol. 1^r: S. MAXIMI CONFESSORIS de theologia capita CC (Migne, Patrol. gr. tom. XC p. 1084—1173).

2. fol. 27^r: THALASSII ABBATIS de caritate et continentia centuriae quattuor (Migne, tom. XCI p. 1428—1469).

3. fol. 41^r: Vita S. Epiphanii (Migne, tom. XLI p. 24—112).

4. fol. 76^v: ἐπιστολὴ Πολυβίου ἐπισκόπου πόλεως ῥινοκουρούρων πρὸς σαβίνον ἐπίσκοπον κωνσταντίας τῆς κύπρου (Migne l. l. p. 112—113).

sequitur fol. 77^r—78^v ἐπιστολὴ Σαβίνου ἐπισκόπου πάλεως κωνσταντίας τῆς κύπρου πρὸς πολύβιον ἐπίσκοπον ῥινοκουροῦρων. incipit: Χάριν ἔχω τῷ θεῷ καὶ τῇ ὑμετέρᾳ προθυμίᾳ (ed. A. Mai, Script. vet. nov. coll. vol. VII, 1 p. 178—180).

5. fol. 79^r: (EUSEBII commentarius in Iesaiæ capp. I—XVI). titulus deest. cf. Migne, tom. XXIV p. 77—205.

6. fol. 107^r: (THEODORETI expositiones in Iesaiæ capp. I—XVI), excerptae ut videtur ex Catena aliqua (= Migne, tom. LXXXI p. 216—345). inserta sunt fol. 110^r—113^r med. excerptum ex Theodoreti Quaestionibus in Leviticum (= Migne, tom. LXXX p. 300—308) et fol. 113^v et 114^r excerpta breviora ex eiusdem Quaestionibus in Exodum (Quaest. 54. 52. 43) et in Genesin (Quaest. 21).

Codex manu Constantini Palaeocappae exaratus est.

56.

Codices (tres) 1460 Phill. = 114 Meerm. = 180 Clar., chartacei, foliorum 276.

I. Vol. I, saec. XVII, foliorum 162; folia sunt variae magnitudinis, maxima cm. 34 × 22. *Sacra Opuscula ex codicibus Graecis manuscriptis illustrium bibliothecarum Bavaricae et Augustanae in Latinum conversa a Jacobo Pontano, Societatis Iesu Sacerdote, cum notis Iacobi Gretseri, eiusdem Societatis Theologi.*

II. Vol. II, saec. XVII, foliorum 112; folia sunt variae magnitudinis, maxima cm. 31,5 × 21. insunt excerpta varia theologica, partim Graece partim Latine.

III. Vol. III, cm. 34 × 24,3, saec. XVI, duo tantum folia continet, quorum in tribus paginis MICHAELIS PSELLI λόγος σύντομος περὶ τῆς θείας μυσταγωγίας descriptus est. incipit: ἀναγκαῖον καθέστηκε τοῖς ἱερεῦσι πᾶσι. desinit: ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς εὐχῆς, σφραγίσας ἀπολύει.

57.

Codex 1461 Phill. = 118 Meerm. = 55 Clar., membranaceus, cm. 24 × 16, saec. XIII, foliorum 234.

Actus Apostolorum, epistulae Apostolorum, Apocalypsis Ioannis, ad usum liturgiae graecae dispositi.

Codex in initio et in fine mutilus est. incipit: τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ διὰ στόματος, quae verba sunt Act. Apost. cap. IV vers. 24. abrumpitur fol. 234^v his verbis: ἃ ἐστὶ τὰ ἀνόματα τῶν δώδεκα φυλῶν υἱῶν Ἰσραήλ (Apocal. cap. XXI vers. 12). praeterea variis locis multa folia interciderunt: inter folia 1 et 2, 3 et 4, 4 et 5, 7 et 8, 9 et 11, 53 et 54, 57 et 58, 73 et 74, 115 et 116, 122 et 123, 136 et 137, 144 et 145, 148 et 149; folium 10 suum locum habere debet inter folia 6 et 7; par foliorum 230. 231 bibliopecti culpa capite sistit.

Codex variis manibus scriptus est.

58.

Codex 1462 Phill. = 120 Meerm. = 92 Clar. = 32 Pel., chartaceus, cm. 20,7 × 13,8, saec. XV—XVI, foliorum 418.

1^a. fol. 1^r: Collectio scholiorum in Psalmos. praemissa est ATHANASII ARCHIEPISCOPI ALEXANDRIAE hypothesis in Psalmos (Migne, Patrol. gr. tom. XXVII p. 56—60). expositio Psalmorum incipit (fol. 3^v): ψαλμὸς πρῶτος: Οὗτος ὁ ψαλμὸς προτρέπεται πρὸς ἐλθεῖν μὲν τῇ θεοσεβείᾳ καὶ τῷ ἐναρέτῳ βίῳ. desinit (fol. 360^v): τοῦτο ποιοῦντες καὶ τὸν παρόντα βίον ἀπροσκόπως ἀνύσομεν, καὶ τῶν μελλόντων ἀπολαύσομεν ἀγαθῶν· χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ· μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν. τέλος σὺν θεῷ τῶν σκληρίων τοῦ ψαλτῆρος. initio in margine nomina auctorum adnotata sunt, ut Basili et Theodreti.

1^b. fol. 361^r: Collectio scholiorum in Cantica Mosis, Annae matris Samuelis,

Abbacum, Iesaiæ, Ionæ, Azariæ, Sanctorum trium puerorum, S. Deiparae, Zachariæ patris Ioannis Baptistæ. folia 394—397 vacua sunt.

2. fol. 398^r: Physiologus. incipit: ἀρχὴ τοῦ φυσιολόγου. περὶ τοῦ λέοντος. Ἔστιν ὁ λέων, τρεῖς φύσεις ἔχων ἐν ἑαυτῷ. desinit: καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρὶόν· καὶ πάντων τῶν κτισμάτων. τέλος τοῦ φυσιολόγου. hic Physiologi textus valde discrepat ab eo quem edidit Pitra, Spicileg. Solesm. tom. III p. 338 sqq., proxime abest a memoria codicis Parisini 2027 (Δ), quem in annotationibus Pitra laudat. cf. etiam F. Lauchert, Geschichte des Physiologus, Strassburg 1889. capita in hoc codice insunt haec: 1. περὶ τοῦ λέοντος. 2. περὶ τοῦ ὕδρωπος. 3. περὶ τοῦ ἐλέφαντος. 4. περὶ ἐλάφου. 5. περὶ ὕδρίππου. 6. περὶ ἀσπίδος. 7. περὶ ἐχιδνῆς. 8. περὶ γοργόνης. 9. περὶ τοῦ ὄφεως. 10. περὶ ἀλώπεκος. 11. περὶ ξηροβατραχίων. 12. περὶ τοῦ μύρμικος (1. μύρμηκος). 13. περὶ ἀετοῦ. 14. περὶ γρόψου (sic). 15. περὶ πελεκάνου. 16. περὶ πέρδικος. 17. περὶ τρυγόνος. 18. περὶ περιστερᾶς. 19. περὶ φοίνικος. 20. περὶ ταῶνος. 21. περὶ δενδροκολάφου. 22. περὶ ἐπώπου. 23. περὶ μελίσης.

3. fol. 407^r: Ἰπποκράτους ἐπιστολὴ πρὸς ποτλεμαῖον βασιλέα περὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου. incipit: Συνέστηκεν ὁ κόσμος ἐκ στοιχείων τεσσάρων. desinit: τότε συνάγεται ὁ ἐνιαυτὸς εἰς ἡμέρας τῆς τέταρτον (ed. Ermerins, Anecdota Medica Graeca p. 279—297).

4. fol. 410^r: διαθήκη Γαληνοῦ· περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος κατασκευῆς (sic). incipit: Ἐγὼ γαληνὸς πεπειραμένος πάντο τῶν ἀνθρώπων ἦθους. desinit: ἀρκεῖ γὰρ καὶ πάντα πρὸς ὑγίαν τοῖς σώμασι τοῖς καλῶς χρωμένους: cf. Daremberg, Notices et Extraits des manuscrits médicaux I (Paris 1853) p. 152.

5. fol. 411^r: περὶ τῆς διαίτης τῶν ἱβ̄ μηνῶν. incipit: μὴν Ἰαννουάριος· ἀπὸ τῆς κ̄ε τοῦ δεκ(εμβρίου) μηνὸς ἀρχὴν τοῦ χειμῶνος ἀξάνει ἡ ἡμέρα καὶ αὖξει τὸ φλέγμα. desinit: κατὰ τὸν δεκ(εμβριον)

βρῶμα μὲν θαψιλῶς φαγεῖν λέγω· κράμβην δὲ ψεύσειν τὴν μελάγχρολην μόνην.

6. fol. 411^v med.: στίχοι εἰς τοὺς ἱβ̄ μήνας· κυροῦ Θεοδώρου τοῦ προδρόμου. incipit: μάρτ(ως). Ἐγὼ στρατιγὸς πρὸς πανοπλίαν ἄγω (ed. Ideler, Physici et medici graeci min. I p. 418—420).

7. fol. 413^r: αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν. incipit: ὁ μάρτιος ἔχει ἐπακτὰς ἑ.

8. fol. 416^r: νικηφόρου καλλιέστου τοῦ ξανθοπούλου συνοπτικὴ σύνοψις ἁγίων χρόνου. cf. Cyri Theodori Prodromi epigrammata, Basileae apud Ioannem Bebelium 1536, sub finem.

9. fol. 418^r: τοῦ αὐτοῦ ξανθοπούλου εἰς τὰς δώδεκα ἑορτὰς στίχοι ἕξ et τριωθίου σύνοψις ἀκριβεστάτη. στίχοι κς (extant impressa ibidem).

59.

Codex 1463 Phill. = 121 Meerm. = 98 Clar. = 14 Pel., chartaceus, cm. 22,7 × 16,5, saec. XVI, foliorum 157, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: APOLLINARI Metaphrasis in Psalmos versibus heroicis (Migne, Patrol. gr. tom. XXXIII p. 1313—1537). titulus: Ἀπολλιναρίου μετάφρασις εἰς τὸν φαλτῆρα· Καὶ Ἰωάννου γεωμέτρου ἐν οἷς ἔγραψε καὶ εὐδοκία ἀυγούστου· Καὶ δι' ἱάμβων δωρόθεος ἱεροσολυμίτης. incipit (ut in codice Barocciano 25): Ὁλβιος ὅστις ἀνὴρ ἀγορῆν δ' οὐ νίσσετ' ἀλιτροῖς | οὐδ' ἐπὶ δὴν στῆριξεν ἀτάσθαλον ἔχνος ἀταρπῷ.

2. fol. 146^v: μετάφρασις τῶν ὠδῶν ἀπὸ φωνῆς Ἰωάννου γεωμέτρου (Migne, tom. CVI p. 987—1002).

60.

Codex 1464 Phill. = 122 Meerm. = 111 Clar., chartaceus, cm. 20,7 × 13,7, saec. XVII, foliorum 78.

τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου νύσσης ἐξήγησις εἰς τὸν ἐκκλησιαστικόν. incipit: λόγος α'. Ἄμελγε γάλα καὶ ἔσται σοι βοῦτυρον· φησί σου τὸ παροιμιακὸν καὶ σφώτατον λόγιον. non sunt

Gregorii Nysseni homiliae in Ecclesiasten (Migne, Patrol. gr. tom. XLIV p. 616—753), sed GREGORII AGRIGENTINI in Ecclesiasten explanationis libri decem (Migne, tom. XCVIII p. 741—1181).

Codex manu Sirmondi litteris minutis eleganter scriptus est. in fine haec leguntur: αὐτῆ ἡ βίβλος τοῦ σοφωτάτου ἐκκλησιαστοῦ ἀπεγαρήθη τῷ ἐλαχίστῳ ἐν ἱερομονάχῳ δωροθέῳ τῷ ἀρχιμανδρίτῃ πόλει βελλαγραδάων, παρὰ τοῦ τιμωτάτου ἐν μοναχοῖς κρείου νεμζώνος τοῦ γραμματικοῦ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ καρκαίου καλουμένης καὶ διακειμένης ἐντὸς τοῦ ἁγίου ὄρους (cf. Victor Langlois, Géographie de Ptolémée, reproduction photolithographique du manuscrit grec du monastère de Vatopédi au mont Athos etc., Paris 1867, p. 20). sequitur Sirmondi adnotatio de auctore harum homiliarum: *Hic Gregorius forte Antiochenus Archiepiscopus, qui scripsit λόγους εἰς τὴν θεόσωμον ταξὶν τοῦ κρείου ἡμῶν καὶ εἰς τὸν ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ἀρμαθείας καὶ εἰς τὴν τριήμερον ταξὶν* [Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVIII p. 1848 sqq.]. *Aut potius Agrigentini qui fuit tempore Martini primi oppugnator Monothelitarum acerrimus. interpretatus est multos sermones et alios ipse composuit. vide in Sanctis Nouemb. Lipomani. Aut denique Gregorii cog(nomen)to Κεραμέως Archiepiscopi Tauromenii Siciliae.*

61.

Codex 1465 Phill. = 124 Meerm. = 67 Clar., chartaceus, cm. 21 × 14.4, saec. XVI, foliorum 239.

THEOPHYLACTI ARCHIEPISCOPI BULGARIAE commentarii in Evangelia Matthaei et Marci (Migne, Patrol. gr. tom. CXXIII p. 144—488 et p. 492 sqq.). in fine unum folium periit; abrumpitur fol. 239^v his verbis: ὅτε καὶ οἱ ἐξ ἄγροῦ ὑποστρέψαντες εἶδον αὐτοὺς λέγοντας ὅτι ἡ(γέροντα) (Migne l. l. p. 680 v. 20).

62.

Codex 1466 Phill. = 126 Meerm. = 144 Clar. = 11Pel., chartaceus, cm. 20 × 14.8, saec. XVI, foliorum 152, olim Nauloti.

(Anonymi enarratio tropariorum Magni Canonis ANDREAE CRETENSIS). titulus deest. incipit: (Α)γαμαί σε, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ ριγίνε·

τῆς ἀγαθῆς προαιρέσεώς σου καὶ εὐμαθείας. in fine opus mutilum est, abrumpitur fol. 152^r med. his verbis: ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ εἰς ὄψωμα ἰσραήλ· ὅτι νῦν καὶ. in initio enarrationum singulorum tropariorum spatia vacua relicta sunt, in quibus scilicet rubricator verba tropariorum (Migne, Patrol. gr. tom. XCVII p. 1329 sqq.) adscripturus fuerat.

63.

Codex 1467 Phill. = 130 Meerm. = 95 Clar., byzincus, cm. 25 × 16.5, saec. XIII—XIV, foliorum 270.

S. BASILII MAGNI homiliae.

1. fol. 1^r incipit: ἡλιγιᾶ γοῶν πᾶσα ψυχὴ καὶ μετοκλάζει τοῖς λογισμοῖς κτλ. sunt verba BASILII homiliae in Psalmum I (Migne, Patrol. gr. tom. XXIX p. 224 v. 15). in initio codicis quinque folia perierunt.

2. fol. 2^v inf.: BASILII homiliae in Psalmos VII, XIV, XXVIII, XXIX, XXXII, XXXIII (Migne l. l. p. 228—385).

3. fol. 61^v inf.: [BASILII] homilia in Psalmum XXXVII (Migne, tom. XXX p. 81—104).

4. fol. 69^v: BASILII homiliae in Psalmos XLIV, XLV, XLVIII, LIX, LXI, CXIV (Migne, tom. XXIX p. 388—494).

5. fol. 107^v: [BASILII] homilia in Psalmum CXV (Migne, tom. XXX p. 104—116).

6. fol. 112^r: BASILII homilia εἰς τὸ, ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος (Migne, tom. XXXI p. 472—481).

7. fol. 115^v: [BASILII] homilia περὶ τριάδος, alias περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος (ibid. p. 1429—1437).

8. fol. 121^r: BASILII homilia περὶ πίστεως (ibid. p. 464—472).

9. fol. 123^v: [BASILII] homilia πρὸς τοὺς σοκοφαντοῦντας ὅτι τρεῖς θεοὺς λέγομεν (ibid. p. 1488—1496).

10. fol. 126^v: BASILII homilia κατὰ σαββαλιανῶν καὶ ἀρειανῶν καὶ ἀνομοίων (ibid. p. 600—617).

11. fol. 132^r: BASILII epistula ad Gregorium Theologum (ep. CXXIII alias Οὐρβικίῳ μονάζοντι inscripta: Migne, tom. XXXII p. 544).

12. fol. 132^v: BASILII homilia εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου, εἰς τὸ καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας κτλ. (Migne, tom. XXXI p. 261—277).

13. fol. 138^v: BASILII homilia πρὸς τοὺς πλουτοδόντας (ibid. p. 277—304).

14. fol. 146^v: BASILII homilia εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν παροιμιῶν (ibid. p. 386—424).

15. fol. 159^r inf.: BASILII homiliae tres περὶ νηστείας (ibid. p. 164—197 et p. 1508—1509).

16. fol. 172^v: BASILII homilia κατὰ μεθυόντων (ibid. p. 444—464).

17. fol. 179^v: BASILII homilia ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ θεός (ibid. p. 329—353).

18. fol. 188^v: BASILII homilia περὶ εὐχαριστίας (ibid. p. 217—237).

19. fol. 195^v: BASILII homilia εἰς τὴν μάρτυρα ἐουλέτταν (ibid. p. 237—261).

20. fol. 204^r: BASILII homilia πῶς δεῖ σωφρονεῖν, alias περὶ ταπεινοφροσύνης (ibid. p. 525—540).

21. fol. 209^v: BASILII λόγος β' περὶ σωφροσύνης. incipit: Οἱ μὲν ἀγγελικοὶ τὴν προαίρεσιν ἀνθρώπου. inter opera edita Basilii non extat.

22. fol. 212^r: [BASILII] homilia εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον (Migne, tom. XXXI p. 1713—1721).

23. fol. 214^v inf.: BASILII homilia περὶ καρτερίας καὶ θεραπευτικῶν πόνων. incipit: Ἄγαθότης μὲν θεοῦ πάντων ἀπαρχῆς αἰτία τῶν καλῶν. inter opera edita Basilii non extat.

24. fol. 218^r: BASILII homilia περὶ τῆς ἐν Χριστῷ πολιτείας. incipit: Ἀδελφοὶ μακαρίας κλήσεως μέτοχοι. inter opera edita Basilii non extat.

25. fol. 218^v inf.: BASILII homilia περὶ τῆς εὐποιίας. incipit: Περὶ τῆς πολιτείας ἡμῶν ἀδελφοί. inter opera edita Basilii non extat.

26. fol. 219^v inf.: [BASILII] homilia περὶ ἐλέου καὶ κρίσεως (Migne, tom. XXXI p. 1705—1714).

27. fol. 222^r inf.: BASILII homilia περὶ παρθενίας. incipit: Ἐκαστος ἡμῶν τὸ ἀντεξούσιον λαβὼν παρὰ τοῦ θεοῦ. inter opera edita Basilii non extat.

28. fol. 228^r: BASILII homilia εἰς τὸ πρόσεξε σεαυτῷ (Migne, tom. XXXI p. 197—217).

29. fol. 234^v: BASILII homilia περὶ ὀργῆς (ibid. p. 353—372).

30. fol. 240^v inf.: BASILII homilia περὶ φθόνου (ibid. p. 372—385).

31. fol. 245^v inf.: BASILII ἐγκώμιον εἰς Βαρλαάμ τὸν μάρτυρα (ibid. p. 484—489).

32. fol. 248^r: BASILII ἐγκώμιον εἰς Γόρδιον τὸν μάρτυρα (ibid. p. 489—508).

33. fol. 254^r: [BASILII] ἐγκώμιον εἰς Μελέτιον ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας. incipit: Ἡἴξησεν ἡμῶν τὸν ἀριθμὸν ὁ νέος ἀπόστολος. inter Gregorii Nysseni opera ed. Migne, Patrol. gr. tom. XLVI p. 852—864.

34. fol. 258^v: BASILII ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας (Migne, tom. XXXI p. 508—526).

35. fol. 264^v: BASILII homilia πρὸς τοὺς νέους. ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν ὠφελοῦντο λόγων (ibid. p. 564 sqq.). in fine aliquot folia perierunt, abrumptur fol. 270^v his verbis: καὶ κοσμίως φέροντες ὕδωρ καὶ (ibid. p. 581 v. 15).

64.

Codex 1468 Phill. = 131 Meerm., chartaceus, cm. 21,4 × 16,5, saec. XVII, foliorum 21.

1. fol. 1^r: EUSTATHII EPISCOPI ANTIOCHENI contra Origenem de Engastrimytho dissertatio (Migne, Patrol. gr. tom. XVIII p. 613—673).

2. fol. 17^r: ORIGENIS homilia in primum librum Regum (Migne, tom. XII p. 1012—1028).

In catalogo bibliothecae Claromontanae hic codex non commemoratur. fortasse haec opuscula partem alicuius codicis Claromontani efficiebant: certe Origenis homilia olim bibliothecae Claromontanae fuit, si quidem in folio 17^r cum alia indicia extant quibus comprobatur hunc fasciculum olim ad bibliothecam illam pertinuisse tum verba quae sunt *Paraphé au désir de l'arrest du 5. juillet 1763. Mesnil.*

65.

Codex 1469 Phill. = 132 Meerm. = 102 Clar., bombycinus, cm. 24 × 15,7, saec. XIV, foliorum 70.

1. fol. 1^r: NICOMACHI GERASENI Introductio Arithmetica, cum scholiis rubro in margine adscriptis. huius operis initium tantum in codice servatum est, quoniam post folium 4 multa folia intereiderunt; abrumpitur fol. 4^v his verbis: *ποδαπὸν χρόνι τὸν ὄντως φιλόσοφον εἶνα, ἀνακεφαλαιοῦμενος τὰ διὰ πλειόνων προδιαλεχθέντα καὶ προδία . . .*: cf. Nicom. Geras. Introd. Arithm. ed. Hoehle (Lips. 1866) p. 7, 9.

2. fol. 5^r: GREGORII NAZIANZENI orationes XXIX—XXXI (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVI p. 73—172).

66.

Codex 1470 Phill. = 133 Meerm. = 105 Clar., chartaceus, cm. 19,6 × 14,4, saec. XVI, foliorum 65.

GREGORII NAZIANZENI epistulae ad diversos (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVII p. 21 sqq.).

Insunt epistulae in editione his numeris notatae: 77. 159. 157. 124. 160. 161. 115. 152. 162. 122. 168. 169. 209. 210. 197. 107. 109. 108. 116. 117. 118. 111. 95. 239. 14. 23. 21. 37. 39. 22. 189. 228. 229. 230. 174. 175. 176. 187. 177. 179. 180. 227. 225. 237. 155. 150. 156. 204. 205. 206. 233. 181. 133. 134. 136. 137. 70. 71. 38. 24. 89. 74. 240. 226. 75. 207. 208. 82. 83. 86. 84. 85. 3. 55. 12. 97. 128. 129. 9. 13. 63. 62. 27. 184. 234. 67. 69. 68. 16. 17. 18. 231. 141. 142. 105. 104. 143. 144.

106. 126. 146. 238. 145. 149. 198. 200. 201. 242. 164. 188. 165. 166. 192. 96. 232. 10. 15. 203. 98. 78. 235. 56. 223. 222. 79. 236. 66. inter epistulas 79 et 236 (fol. 57^v—63^v) inserta est epistula *Φλαβιανῶ ἐπιστολῆ* inscripta (incipit: *ὄχι ἐν καλοῖς, ὃ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, τὰ ἡμέτερα*), quam inter Gregorii Nysseni epistulas edidit Migne, tom. XLVI p. 1000—1009. in fine codicis (fol. 64^r—65^v) tres epistulae adiectae sunt *Γρηγορίῳ* et *Γλωκερίῳ* inscriptae, quas inter S. Basilii Magni epistulas edidit Migne, tom. XXXII p. 641—645.

67.

Codex 1471 Phill. = 134 Meerm. = 110 Clar., chartaceus, cm. 22,8 × 16, saec. XVI, foliorum 149.

1. fol. 1^r: GREGORII NYSSENI Testimonia adversus Iudaeos de Trinitate (Migne, Patrol. gr. tom. XLVI p. 193—233).

2. fol. 27^r: EIUSDEM in Hexaemeron liber (Migne, tom. XLIV p. 61—124).

3. fol. 79^r: EIUSDEM oratio εἰς τὸ, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε (Migne, tom. XLVI p. 472—489).

4. fol. 94^r: EIUSDEM libellus περὶ τῶν πρὸ ὄρας ἀφαρπαζομένων νηπίων πρὸς Ἱέρων (ibid. p. 161—192).

5. fol. 117^r: EIUSDEM oratio εἰς τοὺς κοιμηθέντας (ibid. p. 497—537).

Inter folia 35 et 36 duo folia inserta sunt, in quibus altera manus (Barthol. de Zanettis) lacunam a librario relictam explevit.

In folio praefixo haec leguntur: *Meus Ludouici Beccatelli ep(iscop)i Ravellensis, emptus Venetiis scutis aureis tribus 1553. de mense martii. cf. cod. 1417.*

68.

Codex 1472 Phill. = 135 Meerm. = 121 Clar. = 13 Pel., chartaceus, cm. 19,4 × 15, saec. XVI, foliorum 331, olium Nauloti.

IOANNIS CHRYSOSTOMI in epistulam ad Hebraeos homiliae XXXIV (Migne, Patrol. gr. tom. LXIII p. 9—236).

Initio codex mutilus est, perierunt praefatio et maior pars homiliae primae; incipit fol. 1^r: τοῦτου τυγχάνει· οὐ γὰρ σβέννυται (Migne l. l. p. 18 v. 32). homilia II incipit: Πανταχοῦ μὲν εὐλαβοῦς διανοίας δεῖ. maior pars folii 254 et folia 255^r—257^r vacua sunt cum lacuna (in homilia XXVI); vacua etiam folii 264^v pars inferior et folia 265 et 266.

In fine haec subscriptio legitur senariis concepta:

τῷ ἐπιτελεστῇ τῶν καλῶν θεῶν χάρις.
τὸν δακτύλοις γράψαντα τὸν κεκτημένον
τὸν ἀναγιγνώσκοντα μετεπιλάβειας.
φύλαττε τοὺς τρεῖς ἢ τριᾶς τριτάβειας.

Ἐτελιώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ निकολάου παυλοπούλου· καὶ οἱ ἀναγιγνώσκοντες αὐτὸ· εὐχεσθε διὰ τὸν πολλῶν ἕνεκέν μοι σφαλμάτων. ἐν ἔτει αψλθ ἐν μηνί νοεμβρίου κτ. τέλος. absolutus igitur est codex die 26. m Novembr. a. 1539 a Nicolao Paulopulo.

69.

Codex 1473 Phill. = 137 Meerm. = 132 Clar., chartaceus, cm. 22 × 15, saec. XVI exeunt., foliorum 300.

CYRILLI ALEXANDRINI Thesaurus de sancta et consubstantiali Trinitate (Migne, Patrol. gr. tom. LXXV p. 9—656).

In fine haec leguntur: τέλος τοῦ β^{ου} βιβλίου τῶν θεσασυμένων. τῷ τὸ τέλος δεδωκότι θεῶν δόξα.

Ἰσχεῖ μοι χεῖρ ἡ ἐ δόναξ ἐπὶ τέρμα μολοῦντι.
μηρὶ ἰουλλίῳ ἱε^{ρι} ἐν(διεπίωνος) ε^{ρι} τῷ ρ^{ου} ρ^{ου} ε^{ρι} ε^{ρι} ε^{ρι}
(i. e. anni p. Chr. n. 1442). hanc subscriptionem librarius ex archetypo suo (cod. Paris. gr. 1048) transcripsit.

Donatus est hic codex collegio Claromontano a domino de Létoile anno 1597 (*Du don de Monsieur de lestoille*).

70.

Codex 1474 Phill. = 138 Meerm. = 146 Clar., membranaceus, cm. 25 × 19, saec. XII, foliorum 216, binis columnis scriptus.

ANASTASII SINAITAE Quaestiones et responsiones de diversis capitibus (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIX p. 329 sqq.).

Codex partim pauciora partim plura continet quam opus editum et quaestiones in eo dispositae sunt aliter atque in editione. ordo quaestionum cum editione collatus in codice hic est: 1. fol. 1^r sqq. quaestiones A—NΘ. 2. fol. 154^r sqq. quaestiones PMB—PNA. 3. fol. 159^v sqq. quaestiones Ξ—O. 4. fol. 188^v quaestio PKH. 5. fol. 189^r sqq. quaestiones OA—OΔ. 6. fol. 191^v sqq. quaestiones PNB—PNΔ. 7. sequuntur tres quaestiones quae in editione desiderantur: fol. 198^r inf. Τί τὰ τέσσαρα θηρία ἄπερ ἐώρακεν Δανιὴλ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναβαίνοντα. fol. 201^r τί τὸ μικρὸν κέρασ τὸ ἀναβάν μέσων τῶν δέκα κεράτων τὸ ἔχων ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ ὅτι ἔρριξεν ἐκ τῶν ἔμ-προσθεν αὐτοῦ κεράτων τρία. fol. 201^v πότε ταῦτα καὶ ποῖω καιρῷ γέγραπται ἢ τοῦ ἀντιχρίστου παρουσία. 8. fol. 211^v sqq. quaestiones ΠΘ, QZ, QH, P, PΔ, PE, PM.

Post folium 142 quinque folia chartacea (vacua) inserta sunt tamquam lacunae explendae causa; sed re vera duo tantum folia intercederunt, quibus maior pars quaestionis NZ assumpta est.

Folia 105, 106, 109, 110 rescripta sunt, antiquior scriptura litteris maiusculis leviter inclinatis constat; ea quae in folio 106^r dispici possunt coarguunt antiquam scripturam huius paginae ad Evangelii Ioannis caput XI pertinere.

In fine recentior manus (saec. XIII) haec conscribavit: ἀγόρου (?) κατῶ γερασιμος ἱερομόναχος ἀποτῶν μετσοράων (me dubia) υἱὸς τοῦ ἀπηχομένου निकολάου Γρηγορίου τοῦ πολλοφάγου τὸ παρὸν ἀνθολόγιον σ^πτ^ρ σ. ἐν(διεπίων) ἐγ ἔτος ρσψλγ (i. e. die I m. Septembr. anni p. Chr. n. 1225). cf. cod. 1491. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 323.

71.

Codex 1475 Phill. = 140 Meerm. = 151 Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 14,4, saec. XVI, foliorum 28.

1. fol. 1^r: Τοῦ ἁγίου ἐπιφανίου ἐπισκόπου κύριου διήγησις σύντομος τῶν ἐκτεθεισῶν αἱρέσεων παστῶν ὧν μητέρες καὶ πρωτότυποι καὶ ὀνομαστὰὶ ὁ, ἐξ ὧν αἱ ἄλλαι πᾶσαι ἀνεφύησαν. incipit: α'. βαρβαρισμὸς ἦτις καθ' ἑαυτὴν ἐστὶ διαρκέσασα. est S. EPIPHANII Ἀνακεφαλαίωσις (Migne, Patrol. gr. tom. XLII p. 833 sqq.). codex et ab hoc opere et a simillimo IOANNIS DAMASCENI de haeresibus compendio (Migne, tom. XCIV p. 677 sqq.) passim discrepat; in fine adiuncta habet excerpta ex Cyrillo, Basilio, Chrysostomo, aliis.

2. fol. 28^v inf.: Τιμωθέου πρεσβυτέρου κωνσταντινουπόλεως· περὶ τῶν προσεργομένων τῇ ἀγία τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ. incipit: Τρεῖς εὐρίσκωμεν τάξεις τῶν προσεργομένων τῇ ἀγία τοῦ θεοῦ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ ἐκκλησίᾳ (Migne, tom. LXXXVI, 1 p. 12 sqq.). initium tantum huius opusculi in codice superest, reliqua perierunt, quoniam folia post folium 28 omnia amissa sunt.

72.

Codex 1476 Phill. = 141 Meerm. = 154 Clar. = 7 Pel., chartaceus, cm. 23,3 × 16,6, saec. XVI, foliorum 267.

1. fol. 1^r: IOANNIS DAMASCENI Dialectica (Migne, Patrol. gr. tom. XCIV p. 521—676).

2. fol. 59^r: EIUSDEM Expositio fidei orthodoxae (ibid. p. 789—1228). ordo capitulum in hoc codice idem est atque in codice 1454.

3. fol. 209^r: NICEPHORI BLEMMIDAE de fide sermo (Migne, tom. CXLII p. 585—604).

4. fol. 220^r: Θωμᾶ τοῦ ἀπὸ τῆς τῶν κηρύκων τάξεως καὶ διδασκάλου παρὰ λατίνους τῶν χριστιανῶν γεγονότος θεολογίας ἐκ τῶν ἐν ταῖς διαλέξεσι ζητημάτων ἐν τῷ περὶ δυνάμεως κεφαλαίῳ περὶ τῆς ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως. incipit: Πότερον τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἢ ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς. desinit: ἔτι ὁ θαυμαστικὸς φησὶ, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον λέγεται μὲν εἶναι τοῦ υἱοῦ· ἀλλ' οὐκ ἐκ τοῦ υἱοῦ.

5. fol. 225^r: Excerpta varia ex Basilio, Severiano, Theodoreto, Cyrillo, Chrysostomo, aliis.

6. fol. 265^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI λόγος περὶ πίστεως sive de poenitentia homilia IX (Migne, tom. XLIX p. 343—350).

Codex variis manibus scriptus est.

73.

Codex 1477 Phill. = 142 Meerm. = 155 Clar., chartaceus, cm. 22 × 14,4, saec. XV, foliorum 321.

1. fol. 1^r: IOANNIS DAMASCENI περὶ τῶν ἐν πίστει κεκοιμημένων (Migne, Patrol. gr. tom. XCV p. 248—277). adnexus est in foliis 17 et 18 postea insertis altera manu (saec. XVI) commentariolus περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. incipit: οἱ πιστεύουσιν κατὰξιοθύντες (inter BASILII opera latine edidit Migne, Patrol. gr. tom. XXX p. 831—836). eadem manu in fol. 18^v et in margine inferiore folii 19^r excerpta varia descripta sunt.

2. fol. 19^r: GERMANI PATRIARCHAE CONSTANTINOPOLITANI ἔκθεσις πίστεως ὀρθοδόξου περὶ τῆς ἁγίας τριάδος κτλ. incipit: Ηἰστεῶ εἰς ἓνα θεόν, πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς. desinit: καὶ βασιλεῖον ἀντισχεῖας καὶ πισυρίας τὸν λεγόμενον τριτάκτον. inest descriptio VII synodorum oecumenicarum.

3. fol. 26^v: LXXXV Canones Apostolorum (Iuris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta ed. Pitra, vol. I p. 13—36).

4. fol. 36^r: Κανόνες συνοδικοὶ ἐν ἐπιτομῇ κατ' ἐκλογὴν βιβλίου. incipit: ἀπὸ τῆς πρώτης συνόδου κανὼν γ': περὶ δὲ τῶν ἐξοδευόντων κτλ. sunt selecti canones synodorum Nicaenae, oecumenicae Constantinopolitanae, oecum. Chalcedonensis, Trullanae (Pitra l. l. vol. I p. 432 sqq. 508 sqq. 522 sqq. vol. II p. 17 sqq.).

5. fol. 45^r: S. NICEPHORI PATRIARCHAE canones selecti (Pitra l. l. vol. II p. 327 sqq.).

6. fol. 46^r: S. BASILII canon LXX (Pitra l. l. vol. I p. 597) cum expositione Theodori Balsamonis.

7. fol. 48^r inf.: Canones de nuptiis. incipit: Τίμιον εἶναι τὸν γάμον.

8. fol. 53^r: IOANNIS IERONATORIS λόγος πρὸς τὸν μέλλοντα ἐξαγορευῆσαι τὰ ἑαυτοῦ πλημμελήματα πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πνευματικὸν πατέρα (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVIII p. 1919 sqq.). codex plura continet editione.

9. fol. 76^r: ἐρμηνεῖται λέξεων ῥωμαϊκῶν. incip.: Λουθεμπιστῆς ἐρμηνεύεται ὁ διακονητής.

10. fol. 76^v: Synodi Ancyrae canon XVII (Pitra l. l. vol. I p. 446) cum commentario.

11. fol. 77^r: Interrogationes monachorum sacri montis ad NICOLAUM PATRIARCHAM eiusque responsiones (ed. Pitra, Spicileg. Solesm. vol. IV p. 477—480).

12. fol. 81^r: S. BASILII Canones ad Amphiloichium, a capite 48 usque ad caput 85, cum Anonymi expositione (Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et mon. vol. I p. 594—601).

13. fol. 94^r: Index sedium metropolitanarum ecclesiae Constantinopolitanae, Alexandrinae, Antiochenae, Hierosolymitanae, Bulgarensi, Thessalonicensi subditarum (cf. Hierocles ed. Parthey, Berlini 1866, p. 95 sqq.).

14. fol. 96^r: ἐπιτίμια ἐν ἐπιτομῇ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τοῦ μεγάλου βασιλεῖου, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων.

15. fol. 96^r med.: περὶ τῶν μελλόντων ἱερωθῆναι κανόνες διαφοροί. incip.: Εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν χειροτονεῖσθω διάκονος.

16. fol. 103^r: Excerpta ex SS. Patribus de sacra communione. incip.: τοῦ ἁγίου ἰσιδώρου: κοινωνία κέκληται ἡ τῶν θεῶν μυστηρίων μετέληψις.

17. fol. 107^r: Canones de monachis. incip.: Εἴ τις μοναχὸς θεάσεται σῶμα ἀλλότριον πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτοῦ.

18. fol. 109^v: Excerpta ex Chrysostomo, Maximo Confessore, Ephraemo Syro, Anastasio Antiocheno, Isidoro, Paterio, Symeone Thaumaturgo de sacerdotio.

19. fol. 118^v: ἐκ τοῦ γεροντικοῦ (excerpta). incip.: Ἐλεγον περὶ τοῦ ἀββᾶ θεοδώρου τοῦ τῆς φέρμας.

20. fol. 119^v: S. NILI epistula ad Anastasium episcopum (epist. CCXCIV ed. Migne, Patrol. gr. tom. LXXIX p. 345).

21. fol. 120^r: τοῦ ἁγίου κασιανοῦ ἐκ τῶν πρὸς λεόντιον περὶ τῶν κατὰ τὴν σαῆτιν πατέρων. incip.: Ὁ ἅγιος σέρινος ἔφη πρὸς ἡμᾶς.

22. fol. 120^v: τοῦ ἁγίου βασιλεῖου εἰς χρῆ εἰς κοινὸν οἶκον προσκομιδῆν γίνεσθαι. incipit: Ὡσπερ οὐδὲ κοινὸν σκευὸς ἐπιτρέπει ὁ λόγος.

23. fol. 121^r: Ascetica varia ἐκ τοῦ ἁγίου βαρσανουφρίου, ἐκ τῶν νοουθεσιῶν τῶν ἁγίων γερόντων, ἐκ τοῦ γεροντικοῦ.

24. fol. 122^v: Excerpta varia ex Chrysostomo, Dionysio Areopagita, Dionysio Alexandrino.

25. fol. 127^v: Excerptum ex Anonymi vita S. Lucae Iunioris. incipit: Ὁ τῆς κορίνθου πρόεδρος εἰς τὴν βασιλῖδα τῶν πόλεων ἀνιών (cf. Migne, Patrol. gr. tom. CXI p. 453 sqq.).

26. fol. 128^r: S. NILI περὶ τῶν ὑπὸ τῆς πονηρίας πνευμάτων (Migne, tom. LXXIX p. 1145—1164). hic commentarius longior est in codice, in quo post verba ταπεινῶς ἀνδρός, quae in editione sunt ultima, sic pergitur (fol. 138^v med.): ἄζυμα ἐσθίει ποιῶν πάσχα καὶ ἐνάρτετος ψυχὴ τρέφεται ἀτυφία κτλ. desinit fol. 139^v med.: τοὺς δὲ ταπεινοὺς ἐνεργεῖρι ἐν ὁδῷ. sequitur caput περὶ θεωρίας, incipit: θεωρία ἐστὶν αἴσθησις τῶν θεῶν μυστηρίων, tum (fol. 141^v) caput περὶ λογισμῶν, denique (fol. 142^r) caput περὶ τοῦ τίνα δεῖ αἰτεῖν τὸν θεόν.

27. fol. 145^r: τοῦ αὐτοῦ [cuius?] ἐκ τῆς αὐτῆς ἡμιλίας περὶ τῆς τῶν δακρύων διαφορᾶς. incipit: εἰς τινὰ μὲν τῶν δακρύων καίοντα. adiectum est (fol. 145^r inf.) σχόλιον ἀναστασίου μοναχοῦ τοῦ σιναΐτου, incipit: εἰς τὰ δάκρυα φυσικά.

28. fol. 148^v inf.: τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς τάξεως τῆς μοναχικῆς πολιτείας, συντομίας τε καὶ διαφορᾶς. incipit: Ἐκ τῆς βιαίας ἐργασίας.

29. fol. 150^r med.: ἐκ τῆς διδασκαλείας τοῦ μεγάλου βασιλείου πρὸς τὸν Εὐβουλον. incipit: Τούτων οὖν ἐν αἰσθήσει γενόμενος ὁ Εὐβουλος εἶπε.

30. fol. 153^v: Excerptum ex ATHANASII vita S. Antonii (Migne, Patrol. gr. tom. XXVI p. 837 sqq.).

31. fol. 158^v: ISAACI MONACHI parva capitula ascetica. incip.: Ἄνθρωπος ζηλωτῆς οὐδέποτε φθάνει τὴν εἰρήνην τῆς διανοίας.

32. fol. 170^r: EIUDEM περὶ ἀγρυπνίας τῶν νοκτῶν aliaque capita ascetica.

33. fol. 178^v: Canones selecti Apostolorum et S. Basilii Magni.

34. fol. 186^r med.: Κεφάλαια τοῦ ἁγίου ἀναστασίου τοῦ ἁγιοσαβίτου (interrogationes et responsiones). incip.: Ἐρώτησις. ἄρα πρέπει τὸν ἐνοπνιαζόμενον μεταλαμβάνειν τῶν θείων μυστηρίων ἢ οὐ.

35. fol. 229^v: Γρηγορίου θεολόγου πρὸς τὸν μέγαν βασιλεῖον περὶ ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως. incipit: Διὰ τί ἱερεὺς καὶ κατὰ τί καὶ ποῖω τρόπῳ.

36. fol. 230^v: NICOLAI PATRIARCHAE CONSTANTINOPOLITANI epistula ad praepositum sacri montis de vita monastica. incipit: Πολλάκις με ἠξίωσας τέκνον ἡγαπημένον. cf. Migne, Patrol. gr. tom. CXI p. 392 sqq.

37. fol. 235^v inf.: Γρηγορίου τοῦ θεολόγου περὶ τῶν συνόδων ποίας δεῖ ὁμολογεῖν ὡς οἴκου-μενικῆς. incipit: Τὴν ἐν νικαία τὸ πρότερον.

38. fol. 238^r: Canones selecti Apostolorum, synodorum Nicaenae, Gangrensis, Laodicensis, Constantinopolitanae, Chalcedonensis, Carthaginiensis, Trullanae, cum commentariis.

39. fol. 257^v: τοῦ μεγάλου ἀθανασίου πρὸς ἀμμῶν μονάζοντα περὶ ἐνοπνιαζομένων. incipit: Τινὲς μὲν φασιν ὅτι τῶν μορίων τοῦ σώματος. non est ea epistula quam edidit Migne, Patrol. gr. tom. XXVI p. 1169 sqq.

40. fol. 258^r: Canones THEOPHILI ALEXANDRINI (cf. Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et mon. I p. 646).

41. fol. 258^v: Canones GENNADII ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI (cf. Pitra I. I. vol. II p. 183 sqq.).

42. fol. 259^r: Canones Apostolorum Petri et Pauli (Pitra I. I. vol. I p. 67 sqq.).

43. fol. 260^v: τοῦ μεγάλου βασιλείου περὶ τίτλου καὶ χρόνου ἁμαρτημάτων. incipit: Ὁ χειροτονῶν ὑπερόρια καθαιρεῖσθω.

44. fol. 261^r: τοῦ αὐτοῦ πόσοι τόποι τῶν ἐπιτιμίων καὶ τίνες. incipit: Τέσσαρες εἰσιν οἱ τῶν ἐπιτιμίων τόποι.

45. fol. 261^v: Δημητρίου μητροπολίτου κυζίκου περὶ ἰακωβιτῶν καὶ χαντζιτζαρίων. incipit: Οἱ ἰακωβῖται οἱ αὐτοὶ εἰσι.

46. fol. 262^v: Πέτρου ἀντιοχείας πρὸς τὸν βενετίας. incipit: Οὐδαμῶς γέγραπται τὸν πρόεδρον ἀκυλίας ἤτοι βενετίας πατριάρχην ὀνομαζεσθαι.

47. fol. 263^r: Λέοντος ἀρχιεπισκόπου βουλγαρίας ἐκ τῶν τριῶν ἐπιστολῶν περὶ ἀζύμων.

48. fol. 263^r inf.: (eiusdem?) πρὸς τοὺς λέγοντας ὡς ἡ ῥώμη πρωτόθρονος ἐστίν. incipit: Εἰ ἡ ῥώμη ὅτι ἐδέξατο τὸν κορυφαῖον ἐπίσκοπον.

49. fol. 268^r: τοῦ μεγάλου βασιλείου παραγγελία πρὸς τὸν ἱερέα περὶ τῆς θείας λειτουργίας. Incipit: Σπούδασον, ὦ ἱερεῦ, σουτὸν παραστῆσαι.

50. fol. 269^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς ἁγίας μεταλήψεως. incipit: Τὸ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μεταλαμβάνειν τῶν θείων μυστηρίων.

51. fol. 269^r inf.: τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν καταφρονούντων τῶν ἐπιτιμίων. incipit: Ὁν οὐ σωφρονίζει τὰ κοινὰ ἐπιτίμια.

52. fol. 269^v: κανονάριον διαγορευθὲν περὶ πάντων λεπτομερῶς τῶν παθῶν καὶ τῶν τούτοις προσφύρων ἐπιτιμίων. περὶ τε τῆς ἁγίας κοινωνίας, βρωμάτων τε καὶ πομάτων καὶ εὐχῶν, λίαν συμπαθέστατα· ἰωάννου μαθητοῦ τοῦ μεγάλου βασιλείου τοῦ τέκνου τῆς ὑπακοῆς. incipit: Τῆς θείας καὶ παναγάθου (cf. Morinus, Comment. historicus de sacramento poenitentiae, Venetiis 1702, p. 635 sqq.).

53. fol. 289^r inf.: Excerpta ex IOANNE Ieiunatore. incipit: Ἡ πορνεία ἐν μὲν τοῖς κατὰ κόσμον ἔτη κέκτηται τρία.

54. fol. 292^v: Κανόνες τῶν συνόδων (Nicaenae et Constantinopolitanae).

55. fol. 295^r: CANONES DIONYSII ALEXANDRINI et BASILII MAGNI (cf. Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et mon. I p. 544. 581. 589 sq. 594).

56. fol. 296^r: Excerptum ex S. Pauli Apostoli epist. ad Corinthios cap. 48 eum commentario.

57. fol. 296^v inf.: TIMOTHEI ALEXANDRINI responsiones canonicae (Pitra l. l. vol. I p. 630 sqq.).

58. fol. 299^r: Excerptum ex IOANNE Ieiunatore περί κληρικῶν καὶ ἱερωμένων. incipit: Τοὺς ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἐμβάθιμους διακόνους.

59. fol. 299^v: λύσεις κατὰ ἀπόφασιν τοῦ τιμωτάτου μητροπολίτου θεσσαλονίκης κυροῦ μιχαήλ τοῦ χούμνου πρὸς τὸν μοναχὸν κυρὸν νεόφυτον τὸν γραμματικὸν περὶ ὧν αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσεων ἐδεήθη κατὰ μῆνα Ἰανουάριον ἰν(δικτιῶν)ος ἰε. ἐν ἔτει ςζλ (i. e. anno 1122 p. Chr. n.). incip.: περὶ νηστείας κεφάλαιον α'. περὶ νηστείας ἐκάστης τετραδῶς καὶ παρασκευῆς.

60. fol. 301^v: περὶ τῆς νηστείας τῶν τετραδο- παρασκευῶν, ἐκ τῶν νομοκανόνων τῶν ἁγίων ἀποστόλων etc. incipit: Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος.

61. fol. 310^r: ἐρωτήσεις Ἰωάννου μοναχοῦ πρὸς νικόλαον πατριάρχην κωνσταντινουπόλεως (eiusque responsa). incip.: Τοιμῶν ὁ ἀνάξιτος καὶ πανευτελής δοῦλος τῆς μεγίστης ἀγιωσύνης σου.

62. fol. 313^v: τοῦ ἁγίου Γορδίου περὶ μοναχοῦ τινὸς διτήγησις. incipit: Ποτὲ τις τῶν κοσμηκῶν ἐλθὼν πρὸς τὸν μοναχὸν γεράσιμον.

63. fol. 314^r: μετάνοια βασιλέως Λέοντος ἐπὶ τῆ αὐτοῦ ἐξέδω. incipit: Ἐπειδὴ παρεσφάλην ἐν τῷ κατὰ τὴν τετραγαμίαν παραπτώματι.

64. fol. 314^v: τοῦ ἁγίου μαξίμου κεφάλαια δ'. incip.: Σπούδασον ὅσον δύνασαι πάντα ἀνθρώπων ἀγαπήσαι.

65. fol. 315^r: περὶ βιβλίων τῆς θείας γραφῆς γνησίων καὶ νόθων. incipit: Ὁ π^{ος} ε^{ος} τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν ταυτί φησι κτλ. (ex Matthaei

Blastaris Syntagmate: cf. Migne, Patrol. gr. tom. CXLIV p. 1140 med.—1145 med.).

66. fol. 318^r: λέξεις λατινικαὶ κατὰ ἀλφάβητου. incip.: Ἄδνοῦμιον· κατ' ὄνομα διέρχασθαι.

67. fol. 318^v med.: ἐκκλησιαστικὴ κατάσταση τῶν τῆς ἐκκλησίας ἀρχόντων, ὡς ἡ παλαιὰ παράδοσις. incipit: πρῶτος ἐστὶν ὁ μέγας οἰκονόμος.

68. fol. 321^v: λέξεις ἐβραϊκαὶ ἐρμηνευόμεναι. incip.: ^{ἐν ἀρχῇ} βερεχ^ίθ· ^{ἐποίησεν} βαρρά.

69. ibid.: Αἱ ὑπὸ τὴν θεσσαλονίκην ἐπισκοπαί. incip.: Ὁ κίτρος· ὁ βερροίας.

74.

Codex 1478 Phill. = 143 Meerm. = 158 Clar. = 248 + 242 Pel., chartaceus, em. 23 × 17, saec. XVI, foliorum 70, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: BASILII imperatoris ad Leonem Sapientem filium suum capita par-aenetica LXV (Migne, Patrol. gr. tom. CVII p. XXI—LVI). deest in codice caput περὶ ὑπεροψίας χρημάτων (l. l. p. XXXIII). haec capita sola inerant in codice 248 bibliothecae Pelicerianae.

2. fol. 16^r: GEORGII GEMISTI opusculum de virtutibus (Migne, tom. CLX p. 865—882).

3. fol. 22^v—23^v: (EUSDEM) compendium Zoroastris et Platonis dogmatum (ibid. p. 973—974).

4. fol. 48^r: περὶ ἡλίου. incipit: Ἀναξίμανδρος κύκλον εἶναι ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πολλαπλασίονα τῆς γῆς.

5. fol. 48^v—55^v et fol. 24^r—26^v: Excerpta e XENOPHONTIS Memorabilibus.

6. fol. 27^r: περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς καὶ ἐξ ὧσων συνίσταται i. e. excerpta varia ex MELETHI opere de natura hominis (Migne, Patrol. gr. tom. LXIV p. 1080 sqq.).

7. fol. 35^r: (brevis descriptio monachi). incipit: Δεῖ τὸν μοναχὸν πρὸ πάντων ἀκτῆμονα βίον κερτῆσθαι. est initium BASILII sermonis περὶ ἀσκήσεως: cf. Migne, tom. XXXI p. 648 sq.

8. fol. 35^r inf.: (LIBANI) declamatio de muliere loquaci (Liban. ed. Reiske, tom. IV p. 134—150).

num. 2—8 inerant in codice 242 bibl. Pelic.

9. fol. 43^v med.—47^v: *Medicamenta ex diversis animalibus.*

10. fol. 56^r—70^v: *νομοθεσία λυκούργου πρὸς λακεδαιμονίους* i. e. XENOPHONTIS *Respublica Lacedaemoniorum.*

Ordo foliorum bibliopecti culpa confusus est, folia 48—55 ante folia 24—47 collocari debebant. Folia 56—70 manu altera scripta sunt.

75.

Codex 1479 Phill. = 144 Meerm. = 159 Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 15,2, saec. XVI, foliorum 30, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: *Μέθοδος προγνωστική τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἢ τοῦ ψαλτηρίου, ποιήμα κυροῦ λέοντος τοῦ σοφοῦ.* incipit: *Λαβὼν τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον ἢ τὸ ψαλτήριον.* in fine: *τέλος τῆς πυθαγορικῆς βίβλου.*

2. fol. 4^v sup.: *Ὀνειροκριτικὸν βιβλίον τοῦ προφήτου Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα ναβουχοδονοσοῦρ κατὰ ἀλφάβητον.* incipit: *Ἄργυρά ἢ χρυσὰ πετεινὰ ἐὰν ἴδῃς, ἄκαιρον μάχην σημαίνει.*

3. fol. 10^v: (Christus patiens, tragoedia Gregorio Nazianzeno falso attributa). titulus deest. incipit: *(Ε)πεὶ δ' ἀκούσας εὐσεβῶς ποιημάτων* (ed. I. G. Brambs, Lipsiae 1885). poema in codice mutilum, abrumpitur in quaternionis fine hoc versu: *τὸ σωφρονεῖν ἔνεστιν εἰς τὰ πάντ' ἀεὶ* i. e. versu 264 (ed. Brambs p. 43).

4. fol. 18^r: *Excerpta ex Euripidis Phoenissis.* folia 18—19 manu recentissima (saec. XVIII) scripta sunt.

5. fol. 20^r: *Astrologica quaedam et chiromantica cum figuris.*

76.

Codex 1480 Phill. = 146 Meerm. = 391A Clar., chartaceus, cm. 21,7 × 14,8, saec. XV, foliorum 16.

1. fol. 1—14^r sup.: EUTHYMI ZIGABENI *epistulae XXVII.* incipit *epistula prima:* *τοῦ ὑπερτίμου πατρὸς κυροῦ εὐθυμίου ἐπιστολή πρὸς τὸν ἀθηνῶν κυρὸν μιχαὴλ τὸν χωνιάτην:—Ἀνδρείαν μὲν καὶ στρατηγίαν τῶν ἀθηνῶν ἐκλιπεῖν σόλωνός τε νομοθεσίαν καὶ τᾶλλα ὅσα πόλιν συνιστᾶ καὶ δῆμον κοσμεῖ.*

2. fol. 14^r sup.: *Excerpta quaedam Astrologica ex Sereno episcopo, Basso Martonymo, Severiano.*

3. fol. 15^r med.: *Anonymi πρὸς ἱερέα.* incipit: *Ἐμοὶ μὲν οὐ γράφειν τῇ εὐλαβείᾳ σου ἐφετόν.*

4. fol. 15^r inf.: *Versus politici:*

Τοὺς σέρβους εἶναι λέγουσι τοὺς δάκας καὶ δαλμάτας τοὺς δὲ βουλγάρους τριβαλοὺς ἰλυριοὺς συνάμα (x)παίονας καὶ πάνονας καὶ γήπαιδας τοὺς οὐγκρους. οὐνοὺς δὲ πάλιν λέγουσιν σκούθας καὶ τοὺς κομάνους. δ' ἀγαρινούς δὲ γίνωσκε πέρσας ἰσμαηλίτας. [στων τοὺς κεκλημένους σήμερον τούρκους παρὰ τῶν πλεί-(ἐ)πεὶ γὰρ συνεμίγησαν σαρακίνοις οἱ τούρκοι, τὰς κλήσεις τῶν σαρακινῶν ἐκλήθησαν οἱ πάντες.

5. fol. 15^v (altera manu): *εὐχὴ ἐπὶ ἔξομολογούμενων· καὶ ἐπὶ τῶν προπετώς ἡμυόντων.* incipit: *Δέσποτα κύριε ἰησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁμογενῆς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ.*

Hic codex cum codicibus 1572, 1611, 1503 in bibliotheca Claromontana unum codicem videtur effecisse: quattuor omnes eadem manu exarati sunt. in catalogo Claromontano non commemorantur.

77.

Codex 1481 Phill. = 149 Meerm. = 172 Clar., membranaceus, cm. 23,3 × 18,6, saec. XII, foliorum 263, binis columnis scriptus (exceptis foliis 110^v—115^r).

1. fol. 1^r: S. ATHANASII sermo in descriptionem Deiparae (Migne, Patrol. gr. tom. XXVIII p. 944—957).

2. fol. 6^v: S. BASILII MAGNI homilia in Christi generationem (Migne, tom. XXXI p. 1457—1476).

3. fol. 11^v: EIUDEM homilia in sanctum baptisma (ibid. p. 424—444).

4. fol. 19^r: S. AMPHILOCII ICONIENSIS oratio in Deiparam, Symeonem, S. Annam (Migne, tom. XXXIX p. 44—60).

5. fol. 24^r: Martyrium S. Nicephori martyris (Migne, tom. CXIV p. 1368—1376).

6. fol. 27^r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸν πελώνην καὶ φαρισαῖον. incipit: Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεβύξασθαι (inter Ioannis Chrysostomi opera ed. Savilius tom. V p. 261). maior pars compilata est ex Chrysostomi homilia V de incomprehensibili (Migne, tom. XLVIII p. 745—748).

7. fol. 30^r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸν ἄσωτον οὖνον (Migne, tom. LIX p. 515—522).

8. fol. 38^r: IOANNIS DAMASCENI oratio de iis qui in fide dormierunt (Migne, tom. XCV p. 248—277).

9. fol. 46^r: EPHRAEMI SYRI oratio in Crucem (Ephraemi opera omnia, Romae 1732—1746, tom. II p. 247—258).

10. fol. 56^r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὴν ἐξορίαν τοῦ ἀδάμ καὶ περὶ πονηρῶν γυναικῶν (Migne, tom. LVI p. 525—538).

11. fol. 72^v: S. BASILII MAGNI de ieiunio homilia I (Migne, tom. XXXI p. 164—184).

12. fol. 81^r: EIUDEM homilia in quadraginta martyres (ibid. p. 508—526).

13. fol. 88^r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου (Migne, tom. L p. 791—796).

14. fol. 91^v: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] altera homilia εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου (Migne, tom. LX p. 755—760).

15. fol. 95^r: Ἐκ τῆς διηγήσεως ἀφροδιτιανοῦ τοῦ φιλοσόφου περὶ τῶν μάγων καὶ τοῦ ἀστέρος· τὰ γενόμενα ἐν περσίῃ· μετὰ δὲ χριστιανῶν καὶ ἐλλήνων καὶ ἰουδαίων· φιλιππος πρεσβύτερος καὶ σύγκελλος γενόμενος ἰωάννου ἐπισκόπου κωνσταντινουπόλεως ἀνέθετο. incipit: Βασιλεύοντος ἀρρινάτου τῆς περσι-

κῆς χώρας, γέγονε φιλονικία μετὰ δὲ χριστιανῶν, ἐλλήνων τὲ καὶ ἰουδαίων. de Aphrodisiano seu Aphroditiano cf. Fabricius, Bibl. Gr. XI p. 578 ed. Harles.

16. fol. 99^v: DOROTHEI expositio de sanctis ieiuniis (Migne, tom. LXXXVIII p. 1788—1793).

17. fol. 102^r: NECTARII enarratio de festo S. Theodori etc. (Migne, tom. XXXIX p. 1821—1840).

18. fol. 110^r: Anonymi ζήτησις καὶ ἀνεύρεσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ, ἐν ᾧ ἐκρεμάσθη ὁ δεσπότης ἡμῶν καὶ θεὸς ἡμετέρος χριστός. incipit: Ἔτους διακοσιοστοῦ τριακοστοῦ τρίτου ζήτησις καὶ ἐξηρεσθήσις ἐγένετο. emendari hinc potest ea narratio, quam nuper edidit Alfredus Holder, Inventio sanctae crucis (Lipsiae 1889), p. 30—39.

19. fol. 116^r: βίος μαρίας αἰγυπτίας τῆς ἀπὸ αἰτεριδῶν ὁσίων ἀσκητάσης κατὰ τὴν ἀρχαίαν τοῦ ἱεροδάνου. est SOPHRONII PATRIARCHAE HIERSOLYMITANI vita S. Mariae Aegyptiacae (Migne, tom. LXXXVII, 3 p. 3697—3726).

20. fol. 139^v: S. ANDREAE CRETENSIS oratio in Lazarum quatrividuum (Migne, tom. XCVII p. 960—985).

21. fol. 155^v: EIUDEM oratio in Ramos palmarum (ibid. p. 985—1017).

22. fol. 173^v: [ATHANASII] homilia in caecum a nativitate (Migne, tom. XXVIII p. 1001—1024).

23. fol. 186^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI homilia in Psalmum CXLV (Migne, tom. LV p. 519—529).

24. fol. 195^r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὰς δέκα παρθένους (Migne, tom. LIX p. 527—532).

25. fol. 199^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI in Evangelium Matthaei homilia LXXX (Migne, tom. LVIII p. 723—730).

26. fol. 206^v: EIUDEM homilia in proditionem Iudae (Migne, tom. XLIX p. 373—382).

27. fol. 216^v: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸν σταυρὸν. incipit: Ἀπαρξώμεθα τῆς ἡμέρας τοῦ σταυροῦ. ut spuria in editionibus praetermissa.

28. fol. 219^r: [S. EPIPHANII] homilia in Sabbato magno (Migne, tom. XLIII p. 440—464).

29. fol. 230^v: GREGORII NAZIANZENI oratio in sanctum Pascha (or. I ed. Migne, tom. XXXV p. 396—401).

30. fol. 232^v: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸ ἅγιον πάσχα (Migne, tom. LIX p. 721—724).

31. fol. 233^r inf.: IOANNIS CHRYSOSTOMI homilia εἰς τὸ ἅγιον πάσχα. incipit: Πᾶσα μὲν ἡμέρα φαυδρὰ καὶ περιβλεπτος. inter Chrysostomi opera edita non extat.

32. fol. 235^r inf.: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὴν ἀπιστεῖαν τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Θωμᾶ (Migne, tom. LIX p. 681—688).

33. fol. 239^v: [EIUSDEM] homilia εἰς τὸν ἅγιον Θωμᾶν τὸν ἀπὸστολον (ibid. p. 497—500).

34. fol. 241^v: [EIUSDEM] homilia εἰς τὴν μεσοπεντηκοστήν. incipit: Ὁ τῆς ἀναστασίμου ἑορτῆς αἴτιος. in editionibus ut spuria omisa.

35. fol. 242^r: [EIUSDEM] homilia εἰς τὴν μεσοπεντηκοστήν (Migne, tom. LXI p. 741—744).

36. fol. 243^v: [EIUSDEM] homilia εἰς τὸ, μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς (ibid. p. 739—742).

37. fol. 246^v inf.: [EIUSDEM] homilia εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου. incipit: Εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐρανοί. in editionibus ut spuria omisa.

38. fol. 248^r: [EIUSDEM] altera homilia εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου. incipit: Θεία τις ὡς ἔοικεν ἢ παροῦσα πανήγυρις. in editionibus ut spuria omisa.

39. fol. 249^v: S. CYRILLI ALEXANDRINI oratio in ascensionem Domini. incipit: Φαυδρὸν μοι τῆς ἐκκλησίας τὸ θέατρον σήμερον. inter Cyrilli orationes editas non legitur.

40. fol. 252^r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν (Migne, tom. LII p. 803—808).

41. fol. 256^r: [EIUSDEM] homilia altera εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν. incipit: Πικρὰ μὲν ἡμῶν ἀλλ' ἐπύφελῆ τῆς ἐκκλησίας. inter Chrysostomi orationes editas non legitur.

42. fol. 257^r: [EIUSDEM] homilia tertia εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν (Migne, tom. LII p. 807 sqq.).

43. fol. 258^r: IOANNIS CHRYSOSTOMI homilia in omnes Sanctos (Migne, tom. L p. 705—712).

Quattuor ultima folia maculis inspersa sunt.

78.

Codex 1482 Phill. = 150 Meerm. = 173 Clar. = 9 Pel., chartaceus, cm. 17,8 × 12,5, saec. XVI, foliorum 344, olim Nauloti.

Γνωμαὶ εὐαγγελίου ἁγίων καὶ διαφορῶν ἀνδρῶν. sunt MAXIMI Eclogae, in capita LXX divisae (Migne, Patrol. gr. tom. XCI p. 721 sqq.). primum caput est περὶ βίου ἀρετῆς καὶ κακίας, ultimum in tabula capitum praefixa περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. desunt in codice caput ultimum et praenultimum (περὶ γήρωος καὶ νεότητος), abrumpitur in capite LXVIII (περὶ ἀντιλογίας καὶ θρασύτητος) Menandri verbis οὐκ ἔστιν ἀνοίας οὐδὲν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τολμηρότερον (Migne l. l. p. 916). ordo capitum partim diversus est ab editione.

79.

Codex 1483 Phill. = 151 Meerm. = 174 Clar., chartaceus, cm. 20,7 × 13,8, saec. XV—XVI, foliorum 133.

1. fol. 1^r: τοῦ ἀγίου ἱερωνόμου εὐχαί. incip.: Ἐπιγνοίην σε κύριε τὸν ἐπιγενώσκοντά με. in summo margine manus recentissima adnotavit: *Soliloquia S. Augustini*.

2. fol. 37^r: (tractatus de fide). inscriptio legi nequit. incipit: (Ὁ)τι κυρίως διάκρισις τῶν ἐν τῇ πίστει ἔστιν τό τε περὶ τοῦ τῆς θεότητος

μεγαλείου καὶ τὸ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ
χριστοῦ μυστηρίου.

3. fol. 37^v med.: περὶ τῶν μυστηρίων τῆς
ἐκκλησίας. incipit: Δεῖ εἰδέναι ὅτι μυστήρια τῆς
ἐκκλησίας εἰσὶν ἑπτὰ.

4. fol. 39^r med.: περὶ τῶν ἱβ̄ τῆς ταπεινοφρο-
σύνης ἔτι καὶ ὑπερηφανίας βαθμῶν. incipit: Οἱ
βαθμοὶ τῆς ταπεινοφροσύνης εἰσὶ δώδεκα.

5. fol. 40^r: σύμβολον τῶν ἀγίων ἀποστόλων
(cf. Hahn, Bibliothek der Symbole und Glaubens-
regeln der alten Kirche, 2. Aufl. Breslau 1877,
p. 49. 59).

6. fol. 40^r med.: Symbolum Nicaenum
(Hahn l. l. p. 78 sqq.).

7. fol. 40^r inf.: σύμβολον τῶν ἐν νικαία τρια-
κωσίων δέκα καὶ ὀκτώ (Hahn l. l. p. 102).

8. fol. 40^v inf.: σύμβολον τῶν ρν̄ τῶν ἐν κων-
σταντινουπόλει (Hahn l. l. p. 81 sq.).

9. fol. 41^r med.: Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου
ὁμολογία τῆς καθολικῆς πίστεως ἣν δέδωκε πρὸς
ἰούλιον πάπαν Ῥώμης. incipit: Τῷ θέλοντι σωθῆναι
πρὸ πάντων ἀνάγκη τὴν καθολικὴν πίστιν κατέχειν
(Migne, Patrol. gr. tom. XXVIII p. 1585 sq.).
Inter folia 41 et 42 aliquot folia interciderunt,
quibuscum finis symboli Athanasiani et initium
opusculi subsequentis nescio cuius perierunt.
fol. 42^r incipit: — γενοὺς θεῖαν φύσιν τῆ συγχύσει
τερατούμενοι. desinit illud opusculum: εἰ δὲ μο-
νάζοντες εἶεν ἢ λαϊκοί, ἀναθεματίζεσθαι αὐτούς: —

10. fol. 43^r: (Decretum synodi Con-
stantinopolitanae III). incipit: Ἡ ἀγία με-
γάλη καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος ἡ κατὰ θεοῦ χάριν καὶ
θεσπίσματοι πανευσεβῆ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ πιστο-
τάτου μεγάλου βασιλέως κωνσταντίνου συναχθεῖσα ἐν
ταύτῃ τῇ θεοφυλάκτῳ καὶ βασιλίδι πόλει. desinit:
θεοπνεύστως ἐπεσφράγισε σύνοδος (cf. Mansi, SS.
conciliorum nova et ampliss. collectio, tom. XI
p. 684).

11. fol. 43^v: ἔκθεσις τῶν τιῆ ὁμοίως καὶ τῶν ρν̄.
incipit: Ἦρκει μὲν εἰς ἐντελεῆ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως
ἐπίγνωσιν (Mansi, tom. X p. 1044).

12. fol. 46^r: ὄρος τῆς ἀγίας μεγάλης καὶ οἰκου-

μενικῆς συνόδου ἐν νικαία τὸ δεύτερον. incipit:
Ἡ ἀγία μεγάλη καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος. desinit:
τῆς κοινωνίας ἀφοριζέσθωσαν.

13. fol. 48^v: (CYRILLI ALEXANDRINI ana-
thematismi contra Nestorianos). incipit:
Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ θεὸν εἶναι (Hahn l. l. p. 238).

14. fol. 49^v: ὄρος τῆς ἐν φλωρεντία οἰκουμενι-
κῆς συνόδου (Mansi, SS. concil. nov. coll. tom.
XXXI p. 1025—1032).

15. fol. 52^v: LEONIS PAPAE I epistula
ad Flavianum. incipit: Ἀναγνόντες τὰ γράμματα
(Migne, Patrol. lat. tom. LIV p. 756—782).

16. fol. 59^r: (Expositio fidei). incipit:
Τὸν ἀρχιερέα μέσον ἐστηκότα θεοῦ καὶ ἀνθρώπων
καὶ τῶν ὑφ' ἑαυτὸν ἀναγωγέα πρὸς τὴν πρώτην αἰτίαν.

17. fol. 65^v: ἔκθεσις τῆς ὀρθοδόξου τῶν
χριστιανῶν πίστεως συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀγιωτάτου
καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ γενναδίου
(Migne, Patrol. gr. tom. CLX p. 333—349).

18. fol. 69^r: γεωργίου τοῦ σοφιστάτου γεμι-
στοῦ τοῦ καὶ πλῆθονος λεγομένου (de pro-
cessione spiritus sancti: Migne l. l. p. 975
—980).

19. fol. 70^r: MARCI EUGENICI METROPOLITAE
EPHESII confessio fidei. incipit: Ἐγὼ τῆ τοῦ
θεοῦ χάριτι δόγμασιν ἐντραφεῖς (cf. Migne, tom.
CLX p. 16 sqq.).

20. fol. 75^v: (Epistula sive oratio de
processione spiritus sancti adversus
Latinos). incipit: Πατέρες μου ἄγιοι καὶ κατὰ
κύριον τέκνα καὶ ἀδελφοί, εἴη ἡ ἀγιωσύνη ὑμῶν
φουλαττομένη πάσης βλάβης.

21. fol. 80^r: (MARCI EUGENICI epistula
ad Isidorum Hieromonachum de vitae
termino). incipit: Οὔτ' αὐτὸς ἠπόρεις, ὦ μα-
κάριε δέσποτα (Migne, tom. CLX p. 1193—1200).

22. fol. 85^v: GREGORII CYPRII expositio
fidei contra Ioannem Veccum (Migne,
tom. CXLII p. 233—246). in fine adiectae
sunt subscriptiones Andronici Palaeologi impe-
ratoris, Gregorii patriarchae, ceterorum ecclesiae
principum.

23. fol. 99^v: (Anonymi dissertatio ad-versus Iudaeos). titulus deest. incipit: Τῶν Ἰουδαίων ἀμφιβαλλόντων ὅτι οὕτε θεός ἐστιν ὁ χριστός ὁ ἐλθὼν οὕτε μὴν ἐλήλυθεν ὁ ἀληθὴς χριστός. ἀλλὰ μέλλει παραγενέσθαι.

24. fol. 106^v: περὶ ψυχῆς λογικῆς καὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς καὶ τῆς ἐκ τοῦ παραδείσου ἐκβολῆς τοῦ ἀδάμ καὶ περὶ τοῦ κατ' εἰκόνα θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν αὐτὴν εἶναι. incipit: Ἐκ ταύτης τῆς διαιρέσεως συνάγεται ὡς ὁ ἄνθρωπος ὕστατος δημιουργηθεῖς.

25. fol. 128^r: (de nuptiis inter affines). incipit: Ὁ βράδηνός. ὁ μιχαὴλ ἡ ἄννα. κεκωλυμένος ὁ γάμος.

Tituli opusculorum minio scripti plerique evanidi et lectu difficillimi sunt, non nulli eorum manu recentiore in margine instaurati.

80.

Codex 1484 Phill. = 152 Meerm. = 175 Clar. chartaceus. cm. 20,7 × 15, saec. XVII. foliorum 190.

1. fol. 1^r: ἐρμηνεῖται διαφόρων ἐξηγητῶν εἰς τὰς ᾠδὰς: scilicet in cantica Mosis, Annae matris Samuelis, Abbaeum, Iesaiiae, Ionae, Ezekiel, SS. trium puerorum, S. Mariae Deiparae, Zachariae, Symeonis.

2. fol. 48^r: Ecclesiastes cum Anonymi commentario.

3. fol. 81^r: Canticum Cantecorum cum Anonymi commentario. in fine (fol. 109^r) haec legitur vetus subscriptio: ἐτελειώθη ἡ βέλος αὐτῆ διὰ χειρὸς Θεοδώρου μοναχοῦ μηνὶ μαΐου κθ. Ἰνδικτιῶνος ιγ' ἐν τῷ ς' φ' πγ' εἴτει (i. e. anno p. Chr. n. 1075).

4. fol. 110^r: Θεωδωρου μοναχου (THEODORI ABUCARAE) αποδείξεις ὅτι ὁ πατήρ ἀεὶ γεννᾷ· ὁ δὲ οὐὲς ἀεὶ γεννᾶται (Migne, Patrol. gr. tom. XCVII p. 1561).

5. fol. 110^v inf.: διάλξεις περὶ θεοῦ ὀνόματος Θεοδώρου ἀγιοπολίτου (ibid. p. 1565).

6. fol. 111^v med.: τοῦ αὐτοῦ περὶ θεοῦ καὶ θεότητος (ibid. p. 1568).

7. fol. 114^r inf.: Διάλξεις περὶ νεστοριανῶν Θεοδώρου (ibid. p. 1576).

8. fol. 116^r med.: σχόλιον ἀνομοίου καὶ περὶ ταῦτά ὀρθοδόξου. incipit: Ὅτι ἡ θέλησις καὶ ἡ βούλησις οὐ ταῦτὸν τῆ οὐσία τοῦ θεοῦ.

9. fol. 119^v med.: περὶ τοῦ ὅτι ὠρισμένη ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. incipit: Ὁ τις ἐπίσταται ἀναμφιβόλως, ὠρισμένως τοῦτο ἐπίσταται.

10. fol. 120^r med.: Ἀντίθεσις ἐκ προσώπου τῶν σευηριανῶν κατὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. incipit: Οἶδα σαφῶς ὡς ἀναντιρρήτως.

11. fol. 120^v inf.: Ἐνδεκα κεφάλαια, ἐν οἷς δεῖκνυται τὸ ἀπεικὸς τοῦ παραδείγματος τοῦ τινος ἀνθρώπου τῆ κατὰ χριστὸν ἐνώσει. incipit: α. Ἡ ψυχὴ πέτρου οὐκ ἔστι πρὸ τοῦ ἰθίου σώματος.

12. fol. 122^r: Ἀντίρρησις Ζαχαρίου ἐπισκόπου μιτωλήνης εὐρόντος ταύτην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐν χάρτη· ἐπὶ Ἰουστινιανῶ βασιλέως· βύβαντος αὐτὴν μανχαίου. incipit: Εἰ κατὰ πάντα ἐναντίας εἶναι λέγεις (latine edidit Migne, Patrol. gr. tom. LXXXV p. 1143 sq.; cf. etiam p. 1010).

13. fol. 124^r: Ἐκ τῆς βίβλου τοῦ ἀγίου νικηφόρου. incipit: Ταῦτα οἶ γε νηπιώδεις τὴν φρένα.

14. fol. 133^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ ποιήσεως τῶν χειροβίμ. incipit: Ἡ τῶν χειροβίμ φύσις ἡ μία ἐστὶν ἢ τὸ ἐν διαφυγοῦσα εἰς πλῆθος ἐσκέδασται.

15. fol. 135^v: περὶ τοῦ καλὰ ἢ προσκονητά. incipit: Ἡ καλὸν τὸ ποιῆσαι αὐτὰ ἢ κακὸν τῶ ποιῶντι ἐπιγράφεται.

Sequuntur alia excerpta similia.

16. fol. 145^r: Θεοδώρου ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις. incipit: πότερόν σοι δοκεῖ· ἀθάνατος ἦν ὁ ἀδάμ πρὸ τῆς ἁμαρτίας ἢ θνητός.

17. fol. 146^r: (eiusdem) περὶ χρόνου (Migne, tom. XCVII p. 1585). sequuntur aliae quaestiones similes.

18. fol. 149^r: Πρώτη ἀπορία αἰρετικῆ παρὰ Θεοδώρου διακόνου κατὰ ἀγνοητῶν. sequitur fol. 149^r inf.: Μαξίμου λύσις περὶ τῶν αὐτῶν ἀποριῶν πρὸς Μαρίνον (Migne, tom. XCI p. 216 et p. 217 sqq.).

19. fol. 151^r: περί φιλοσόφων φωνῶν τῶν ἐν τοῖς δόγμασι λεγομένων. incipit: Τὸ μὲν τῆς οὐσίας ὄνομα, αὐτὴν τὴν κληῖσιν φημί.

20. fol. 158^r: LEONTHI BYZANTINI contra Nestorianos et Eutychianos liber primus (Migne, tom. LXXXVI, 1 p. 1268—1309). sequuntur (fol. 177^v—190^v) χρῆσεις τῶν ἀγίων πατέρων: cf. Migne l. l. p. 1309 sqq. abrumpitur codex (fol. 190^v med.) in medio excerpto ex Malchione his verbis: περί λόγου δὲ καὶ σοφίας διελέγχθημεν· καὶ πάντα.

Codex manu Sirmondi scriptus est.

81.

Codex 1485 Phill. = 153 Meerm., chartaceus. cm. 19,2 × 15, saec. XVII, foliorum 10.

Variantes lectiones duarum homiliarum B. Epiphaniū, quarum prior est in laudem B. Virginis, altera in sepulturam Domini nostri Iesu Christi ex vetustissimis membranis bibliothecae Oxoniensis publicae quae H. Savilii olim fuerunt.

De codice illo Oxoniensi librarius haec adnotavit: *Codex Mss. cum quo duas hasce homilias contuli vetustissimus est et membranaceus, legatus bibliothecae Oxoniensi ab Illustri Equite H. Savilio. continentur eo XLII diversorum SS. Patrum homiliae, ut Andreae Cretensis, Athanasii, Chrysostomi, Cyrilli, Antipatri Bostrensis, Procli, Amphilochoii, Hippolyti martyris aliorumque partim editae partim ineditae. fuit sine dubio codex Oxoniensis Miscell. 34 (saec. XII), de quo cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 637 sqq.*

82.

Codex 1486 Phill. = 154 Meerm. = 52 Clar., membranaceus, cm. 9,3 × 7, saec. XV, foliorum 185, elegantissime exaratus.

Psalterium Davidis (Ἀρμονίης ἱερῆς μελιχδέα ἄσματα θαυῶ). additus est (fol. 170) Psalmus idiographus Davidis ὅτε μονομαχίῃσας ἀνεῖλετο τὸν Γολιάθ. sequuntur (fol. 171) cantica

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

Mosis, Annae matris Samuelis, Abbae, Iesai, Ionae, SS. trium puerorum, S. Deiparae, Zachariae patris Ioannis Baptistae.

83.

Codex 1487 Phill. = 155 Meerm. = 77 Clar., chartaceus, cm. 15,1 × 10, saec. XV—XVI, foliorum 345.

1. fol. 1^r: Anonymi expositio canonum Dominicalium (Cosmae et Ioannis Damasceni). tit.: ἀρχὴ τῶν θεῶ τῶν κανόνων τῶν δεσποτικῶν ἐξηγημένων. incipit canon primus: Σταυρῶ πεποιθὼς ὕμνον ἐξερεύρομαι. τροπάριον. Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς ἐπ' εὐθείας ῥάβδῳ κτλ. expositio incipit: Ἐρυθρὴν θάλασσαν λέγει, οὐχ ὅτι ἐρυθρὸν, ἐν γὰρ ὕδωρ αὐτό· ἀλλ' οὐδὲ τὴν κόκκινον.

2. fol. 251^r: LXXXV Canones Apostolorum (Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et monum. I p. 13—36).

3. fol. 271^r: NICEPHORI epitome chronographiae. tit.: τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν νικηφόρου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως σύνορις χρονογραφίας ἐν ἐπιτόμῳ. incipit: ἀδάμ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος γενόμενος ἐτῶν σλ γεννᾷ τὸν σῆθ. desinit (fol. 274^r med.): πτωλομαῖος ὁ διόνυσος ἔτη λ (Nicephori opuscula ed. de Boor, p. 81—91,2).

4. fol. 275^r: περί τῶν ᾧ (sic) θανατήμων ἁμαρτημάτων: est S. NILI tractatus de octo spiritibus malitiae (Migne, tom. LXXIX p. 1145—1164). sequitur (fol. 285^v) tractatus sine inscriptione: incipit: Σφόδρα ζητοῦσεν οἱ δαίμονες τοὺς ἐν ὕποταγῇ πατρὸς ἀστράπτοντας. desinit: καὶ μὴ ἐπιλάβῃ τῆς προσκυνητῆς καὶ ἀγίας τριάδος.

5. fol. 291^v: (S. NILI institutio ad monachos). titulus deest. incipit: Ἀκρασίαν βρωμάτων (Migne l. l. p. 1236—1240).

6. fol. 294^r: (S. NILI capitula de oratione). titulus deest. incipit: Εἴ τις βούλοιο εὐδῶδες θυρίαμα κατασκευάσαι (ibid. p. 1168 sqq.).

7. fol. 307^r: Quaestiones et responsiones theologicae. incipit: περί τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος. ἐρώτησις, τί σημαίνει τὸ μοναχικὸν σχῆμα.

8. fol. 314^r: κυροῦ γεωργίου ζιγαβινού περὶ τῶν ἔφωιέντων· ποῦ ἁσίνονται καὶ ποῦ φιλοῦνται· ᾱ· ε̄· η̄· ῑ· ο̄· ῡ· καὶ ω̄· καὶ περὶ ἀντιστοίχων (versus politici). incip.: Βούλομαι φιλεῖ πρὸς μικρὸν, ὠδὲ σοι σαφηνίσει τῶν φωιέντων τῶν ἔ τὴν θέσει καὶ τὴν τάξει. desin.: καὶ λάβης γνῶσιν ἀχραιφνή γράφειν ἐπισταμένως. τέλος τῶν ἀντιστοίχων ὠδε. excepto initio edidit Emm. Miller in annalibus qui inscribuntur *Annuaire de l'Association pour l'encouragement des études grecques*, 8e année 1874, p. 225—248; initium idem postea adiecit eorundem annalium vol. X (1876) p. 122—124.

9. fol. 339^r: Medica et theologica varia. incip.: τοῦ ἱπποκράτους· τὸ ἀνθρωπίνω σώματι ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνίσταται.

84.

Codex 1488 Phill. = 156 Meerm. = 79 Clar.· bombycinus, cm. 11,5 × 7,5, saec. XIV, foliorum 219.

1. fol. 1^r: (Canones ecclesiastici per totum annum), a mense Septembri usque ad mensem Augustum. codex initio mutilus est, desunt aliquot folia. fol. 1^r incipit: ὠ(ὀ) δ̄. ἐπαρῆ(έντα) σε ἰδοῦσα· Τοῦ σταυροῦ σου τῆ ὑψώσει χριστὲ θεέ μου· πιστῶν τὸ καίρας ὕψωσον.

2. fol. 40^r: (Hymni in Sanctos). incip.: Συμεὼν ἀνομνείσθω μοι· οὐπερ στόλος τὸ γνῶρισμα· καὶ σὺν τούτῳ μάμας ὁ περιβόητος.

3. fol. 52^r: Κανὼν εἰς ἀγίους πάντας, οὗ ἡ ἀκροστιχίς τῆν (?): ἀπὸ τῆν στ' ὦ φῶδῃ μοναστοῦ Γρηγορίου τοῦ μόνου ἀμῆν. incipit: ὠδὴ ᾱ. ἡχος π̄δ': ἀρματηλάτη φαραώ. Ἄνευφημῆν προαιρουμένω κύριε τῆν τῶν ἀγίων πληθὺν· ὀρόμοις τὲ καὶ τὰ ἄθλα· τὰ σεπτὰ παλέσματα, λόγον σοφίας ἔμπνευσον κτλ.

4. fol. 68^r: στιχηρὰ κατανυκτικὰ εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον. π̄β'. πρὸς· ὄλην ἀποθέ(μενοι). incip.: Ὅρκω ὡς ὑπέσχετο· τῷ σῶ προπάτορι παλαι· θεὸς ὁ ὑπέρχρονος κτλ.

5. fol. 70^r: στιχηρὰ παρακλητικὰ εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν· καὶ εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον· ἡχος π̄α', πρὸς, χαίροις ἀσκητικῶν. incip.: Ἄπασαν τὴν ζωὴν μου χριστὲ ἐνανομίαις ἀναλώσας ὁ δεύλαιος κτλ.

6. fol. 74^v: τοῦ ἀγιωτάτου μητροπολίτου ἀμορίου παύλου κανὼν ἱκετήριος εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν, οὗ ἡ ἀκρο(στιχίς) αὐτῆ· σῶσον με σῶτερ ὡς θέλεις κἄν μὴ θέλω· παῦλον. incipit: ὠδὴ ᾱ. ἡχος π̄β'. ὡς ἐν ἡπείρω· Σὺ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου καὶ πλαστουργὸς κτλ. inter folium 74 et folium 75 aliquot folia interciderunt.

7. fol. 76^v: ἕτερος κανὼν παρακλητικὸς εἰς πάσας τῶν οὐρανίων δυνάμεις· εἰς τὸν πρόδρομον· εἰς τοὺς προφήτας· εἰς ἀποστόλους κτλ. incipit: Ἄναρχε λόγε ἱεραῖς δεήσεις τῶν χειροῦσιμ σεραφίμ.

8. fol. 88^v: ἕτερος κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον ἱκετήριος κατὰ ἀλφάβητον. in margine: Θεοφά(νοος). incipit: ὠδὴ ᾱ. ἡχος π̄β'. κύματι θαλάσσης. Ἄχραντε παρθένε· ἐν πίστει προστρέχω· ὑπὸ τὴν σκέπην σου. Folia 93 et 94 capite sistunt.

9. fol. 94^r: στιχηρὰ εἰς τὴν ἀγίαν τριάδα. ἡχος δ'· πρὸς, ὡς γενναῖον. incip.: Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος· ἡ παγγὴ τῆς χρηστότητος.

10. fol. 94^v med.: παύλου μητροπολίτου ἀμορίου· στιχηρὰ παρακλητικὰ εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον. ἡχος ᾱ· πρὸς, τῶν οὐρανίων. incip.: Δέησιν θέλω προσῆσαι τῆ σῆ χρηστότητι (v. inf. no. 16).

11. fol. 96^r: κανὼν παρακλητικὸς τοῦ κυροῦ ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. incipit: ὠδὴ ᾱ. ἡχος π̄β'. ὡς ἐν ὑπείρω πεζεύσας. Ὁ δικαίωςας τελώνην καὶ τὸν ληστήν.

12. fol. 102^r: κανὼν παρακλητικὸς τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου. incipit: ὠδὴ ᾱ. ἡχος π̄β'. ὡς ἐν ὑπείρω. Πῶς μου θρηνήσω τὸν βίον τὸν ῥουπαρόν. est EUTHYMI: cf. Daniel, Thesaur. hymnol. tom. III p. 17—20.

13. fol. 108^r inf.: ἕτερος κανὼν παρακλη-
τικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον. incipit: ἤχος
λ̄ πδ'. ὠδὴ ᾠ. ὕμνόν διουδεύσας. Πολλοῖς συνεχό-
μενος πειρασμοῖς· πρὸς σὲ καταφεύγω.

14. fol. 113^v: ἕτερος κανὼν τοῦ ἁγίου ἀν-
δρέου κριτίης εἰς ψυχολογούντας. incipit: ἤχος
λ̄ β'. ὡς ἐν ἡπαίρω πε(ζεύσας). Δεῦτε συνάχθητε
πάντες· οἱ εὐσεβῶς ἐν τῷ βίῳ ζήσαντες.

15. fol. 121^r: Νικολάου πατριάρχου κων-
σταντινουπόλεως ποιήματα πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ
ἁγίου ὄρους ὡς τυπικόν. incipit: Πολλάκις με
ἐβίασας καὶ ἐξέθλιψας, τέκνον (Migne, Patrol. gr.
tom. CXI p. 392—405).

16. fol. 132^r: Παύλου τοῦ ἀγιωτάτου μητρο-
πολίτου πόλεως ἀμορίου στιχηρὰ παρακλητικὰ
εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον κατ' ἤχον. incipit: ἤχος
ᾠ. πρὸς, τῶν οὐρανίων ταγματῶν. Δέησιν θέλω προσ-
οῖσαι τῇ σῇ χρηστότητι. sequuntur ἤχος β' (fol.
135^v), ἤχος γ' (fol. 140^r), ἤχος δ' (fol. 143^r),
ἤχος λ̄ πδ' (fol. 147^v).

17. fol. 151^r: Συναξάριον ἐν ἐπιτομῇ τοῦ
ἔτους ἐνιαυτοῦ. incipit: Μὴν Σεπτεμβρίου· ἡμέρας
ἔχει λ̄, κτλ. Ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου ἦται τοῦ νέου ἔτους
καὶ μνήμη τοῦ σοφοῦ πατρὸς ἡμῶν συμεῶν τοῦ
στολίτου κτλ. τροπάριον τῆς ἰνδίκτου ἤχος β' κτλ.

18. fol. 187^r med.: Ὑπόμνησις μικρὰ τῆς με-
γάλης μ̄ (τεσσαρακοστῆς) καὶ τῆς ν̄ (πεντηκοστῆς).
incipit: Κυριακῇ ἐν ἡ ἀναγινώ(σκειται) τὸ ἱερὸν
εὐαγγέλιον τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου· τρο-
πάριον εἰς τὴν ἀγρυπνίαν κτλ.

19. fol. 194^r: Τῇ ἁγία καὶ μεγάλη κυριακῇ
τοῦ πάσχα. incipit: ἤχος δ'. πᾶ': Χριστὸς ἀνέστη
ἐκ νεκρῶν· θανάτω θάνατον πατήσας.

20. fol. 199^v: Στιχηρὰ τριαδικά. incipit:
ἤχος ᾠ. πρὸς, ὃ τοῦ παραδό(ξου) θαύματος. Φωτὸς
με τοῦ ἀδούτου ἐμπλησον· ὃ τριάς θεέ μου.

21. fol. 206^v: Ἀλληλοῦσια. κα(νὼν) ιε̄. in-
cipit: Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδοῦ οἱ παρευόμενοι ἐν
νόμῳ κυρίου· μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια
αὐτοῦ.

22. fol. 217^r: κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν
ἅγιον πάντα φέρον τὸν ἀλφάβητον. in margine:
κοσμᾶ. incipit: ἤχος λ̄ πδ'. ὠδὴ ᾠ. ὕμνόν διουδεύ-
σας: Ἀρχὴν ὑπεράρχιον σε εἰδῶς· θεε θεῶν μόνε.

Subscriptio (fol. 219^v): Γρηγόριος εὐτελής ταπεινὸς καὶ
ἀμόναχος (?): πάντων τῶν καλῶν τὸ πλήρωμα τεκοῦσα· πληρω-
σον κυρὸς (?) Γρηγορίου παρθένε τὰς δεήσεις. ἀμήν: —

85.

Codex 1489 Phill. = 157 Meerm. = 80 Clar., char-
taceus, cm. 12,5 × 9,4, anno 1640 Constantinopoli scriptus,
foliorum 92.

THEODORA COMNENA de institutione mo-
nasterii a se conditi et de officiiis mo-
nialium. Praecedit descriptio imaginum quae
inerant in eo codice, ex quo hic liber descriptus
est. tit.: Θεοδούλη μοναχὴ καὶ κτητόρισα, tum
supra addita sunt verba: Θεοδώρα κομνηνὴ παλαιο-
λογίνα ἡ καὶ. incipit Theodoraе opusculum:
Πολλῶν μὲν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων ὄντων, desinit
fol. 85^v. adnexa est fol. 86 sqq. ὑποτύπωσις δευ-
τέρα τῆν διευτώσατο ἡ κτητόρισα τῆς μονῆς κυρὰ
Εὐφροσύνη ἡ παλαιολογίνα μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τῆς
ἀσιδίου μητρὸς αὐτῆς.

Vita huius Theodoraе extat in codice
Naniano 71 (Migne, Patrol. gr. tom. CXXVII
p. 904 sqq.).

86.

Codex 1490 Phill. = 158 Meerm. = 185 Clar., char-
taceus, cm. 23,6 × 15,3, saec. XVII, foliorum 18.

1. fol. 1^r: GREGORII PRESBYTERI CAE-
SARIENSIS homilia de Sanctis CCCXVIII
Patribus concilii Nicaeni et de Con-
stantino imperatore (Migne, Patrol. gr.
tom. CXI p. 420—440).

2. fol. 8^r: Acta synodi Nicaenae ad-
versus Arium, in quibus et narratio de
vita Constantini imperatoris. incipit:
Ἐνεακαιδεκάτῃ ἔτει τῆς Διοκλητιανοῦ βασιλείας.
desin.: βιωὺς δὲ ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα ἐν χριστῷ

ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν.

In fine (fol. 14^r) haec leguntur, ex quibus apparet folia 1—14 manu Lucae Holstenii scripta esse: *Ex Ms^o CXCXLIII Christianissimi Galliarum Regis bibliothecae, qui codex olim fuit Arsenii Monembasiae Episcopi, transcripsit Lucas Holsteinius Hamburg. Anno Christi MDCCXXVII idib. Februarii.* cf. cod. Paris. gr. 772 fol. 445 sqq. et 452 sqq. apud Henricum Omont, Inventaire sommaire des mscr. grecs etc. I p. 139.

3. fol. 15^r—18^v: adfixa sunt folia quattuor, quorum in quinque paginis (fol. 15^r—17^r) altera manu latine scripta sunt *Excerpta quaedam de Barsuma Nestoriano Episcopo e variis locis historiae Patriarcharum Nestorianorum Arabicā linguā scriptae auctore innominato sed vetere.* incip.: *Educatus est Barsuma in schola Edessena.*

87.

Codex 1491 Phill. = 159 Meerm. = 97 Clar. = 164 Pel., bombycinus, cm. 16.2 × 11.9, saec. XIII, foliorum 192.

1. fol. 1^r: Exhortatio ad pietatem, initio mutila.

2. fol. 3^v: Narratio de monacho quodam, qui praestrigarum falso insimulatus est.

3. fol. 5^v med.: *στοίχοι εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς πανενδόξου θεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου.* incip.: *Ναὶ στόμα, βᾶτε· ναὶ κόρη· ναὶ λυχνία.*

4. fol. 7^r inf.: *στοίχοι ἐξ ἱάμβων εἰς τὴν πάνσεπτον κοίμησιν τῆς θεοτόκου.* incip.: *Ἦ φῶς τὸ πρῶτον νηδύϊ δεξαμένη.*

5. fol. 8^r med.: *στοίχοι ἐξ ἱάμβων εἰς τὸν μέγαν βασιλεῖον.* incip.: *Ἄλλην μέλιτταν καθορῶ σὲ παρμάκαρ.*

6. fol. 9^v inf.: *στοίχοι πολιτικοὶ εἰς τὸν ἐν μάρτυσι μυσσορρόαν μέγαν ἀημήτριον.* incip.: *Τίς οὐ θαυμάσει σου χριστὲ θαυμάτων τὰς ἀβύσσους.*

7. fol. 12^r: τοῦ μεγάλου βασιλείου περὶ ἀσκήσεως πῶς δεῖ κοσμεῖσθαι τὸν μοναχόν (Migne, Patrol. gr. tom. XXXI p. 648—652).

8. fol. 14^r med.: *κεφάλαια ἀναγκαῖα· πῶς δεῖ τὸν ἄρχοντα εἶναι.* incip.: *Ἄρχε τοῖνον τῶν ὑπηκόων μὴ πεποιθῶς τυραννίδι· ἀλλὰ τῇ ἀρχομένων εὐνοία.*

9. fol. 15^r: ἐρμηνεῖα τοῦ ἁγίου συμβόλου ἐκτεθεῖσα παρὰ φιλοπόνου τινὸς μεγάλου ἀνδρὸς ἁγίου καὶ σεβασμίου. incipit: *Ἐμοὶ μὲν τὸ τοῖς ὑπὲρ δύναμιν ἐγγχειρεῖν.*

10. fol. 40^v: ἐρμηνεῖα τοῦ στίχου· Κύριε ἰησοῦ χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς. incipit: *Ἐκάστη λέξις πεπληρωμένη δογματῶν καὶ θεοσοφίας ἐστίν.*

11. fol. 41^v: Interrogationes et responsiones de fide Christiana. incip.: *Τῷ εὐαγγελίῳ μὴ πιστεύοντες ἔλληνας καὶ τὰς θείας ἀπάσας γραφὰς εὐτελίζοντας, πῶς αὐτοὺς πείσαι ὑφείλομεν, ὅτι ἔστι θεὸς ἄκτιστος, ποιητὴς οὐρανοῦ καὶ γῆς, εἰς καὶ μόνος καὶ οὐ πολλοὶ θεοί, ὡς αὐτοὶ πλανώμενοι νομίζουσιν.*

12. fol. 61^v med.: *κεφάλαιον τοῦ ἁγίου μαξίμου περὶ τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς.* incipit: *Αἰσθήσεις εἰσὶ παρ' ἡμῶν δέκα.*

13. fol. 62^r med.: *ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν εἰς τὸν ὄξιν.* incipit: *Μεῖζων ὄντως ἡ τῆς ἱεροσύνης ἀρχή.*

14. fol. 63^r: εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἐξηγημένα τοῦ βουλγαρίου: sunt THEOPHYLACTI commentarii in quattuor Evangeliorum capita extrema, in Evang. Matthaei cap. XXVIII, 16—20, in Evang. Marci cap. XVI, in Evang. Lucae cap. XXIV, in Evang. Ioannis capp. XX et XXI (Migne, Patrol. gr. tom. CXXIII p. 481—488, p. 676—681, p. 1109—1125, tom. CXXIV p. 288—317).

15. fol. 118^v: Excerpta ex THEOPHYLACTI commentariis in Evang. Matthaei capp. V—XXIV (Migne, tom. CXXIII p. 185 sqq.).

16. fol. 167^r: *ἐκ θεσις πίστεως ἐν ἐπιτομῇ.* incipit: *Πιστεύω καὶ προσκυνῶ πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα.*

17. fol. 173^r: Excerpta ex IOANNE CHRYSOSTOMO et aliis.

18. fol. 183^r: tractatus anepigraphus. incipit: Οὐ τῆς νομικῆς ἐντολῆς καταλύτης.

19. fol. 184^r: τοῦ μεγάλου ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα πάνυ ὠραιοτάτη (Migne, Patrol. gr. tom. LII p. 741—743 med.).

20. fol. 187^r: ἐτέρα τοῦ αὐτοῦ χρυσοστόμου ἐπιστολὴ πρὸς κυριακὸν ἐπίσκοπον ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν ἐξορίᾳ (ibid. p. 681—685).

In summo margine folii 184^r rubro scripta sunt haec: χριστέ βοήθει τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ τιμωτάτῳ κυρῷ μαρτινιανῷ ἱερομονάχῳ καὶ ἡγουμένῳ τῆς μονῆς τῆς κατάνης. in folio 182^v haec legitur subscriptio: εὐχου μοι διὰ τὸν κύριον, ἀγιώτατε πάτερ κυρὸ μαρτινιανέ· γερασίμῳ ἀγρείῳ καὶ τῷ γνησίῳ καὶ φιλομένῳ τῷ ἀδελφῷ· τῷ ἐξ ἐπιταγῆς τῆς τῷ παρόντι γραμμάτιον ἐγγράζοντι. cf. cod. 1474. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 323. in folio 192^v imo altera extat subscriptio, cuius tamen ea verba quae alienius momenti sunt hodie legi non possunt.

88.

Codex 1492 Phill. = 161 Meerm. = 109 Clar., chartaceus, cm. 21,2 × 13,9, saec. XIV, foliorum 177.

GREGORII NYSSENI homiliae in Canticum Canticorum (Migne, Patrol. gr. tom. XLIV p. 756—1120).

Folia 1 et 177 manu recentiore (saec. XVI) suppleta sunt.

89.

Codex 1493 Phill. = 162 Meerm. = 140 Clar., chartaceus, cm. 20,7 × 13,5, saec. XVI exeunt., foliorum 61.

BASILII SELEUCIENSIS orationes XXXV (or. I—IX et XI—XXXVI: Migne, Patrol. gr. tom. LXXXV p. 28—137 et p. 148—388).

In fine haec legitur subscriptio: *Sirleti Cardinalis iussu* μετέγραψεν ἰωάννης στανκαταμάρας ἐν ῥώμῃ μηνὸς φεβρουαρίου καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔτους. de Ioanne de Sancta Maura cf. Gardthausen, Griech. Palaeographie, p. 328. hic codex manu Sironi anno 1593 (16. Aug.) transcriptus est ex codice quem Ioannes de Sancta Maura anno 1584 exaraverat.

90.

Codex 1494 Phill. = 163 Meerm. = 141 Clar., membranaceus, cm. 18 × 13,4, saec. XI, foliorum 291.

1. fol. 1^r: IOANNIS CLIMACI Scala Paradisi (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVIII p. 624—1161). inserta est fol. 4^r med. — 9^v sup. vita Ioannis Climaci (ibid. p. 596—608). codex in initio laesus est nec tamen mutilus. folia 10 et 11 chartacea saeculo XVI suppleta sunt.

2. fol. 265^v: IOANNIS CLIMACI liber ad Pastorem (ibid. p. 1165—1208). inferior pars folii 285 saeculo XVI suppleta est.

Scholia in utrumque librum in margine passim adscripta sunt altera manu librario fere coaeva.

3. fol. 286^r—291^v (altera manu coaeva): historiae morales, in initio et in fine mutilae, quoniam et ante folium 286 et post folium 291 aliquot folia amissa sunt.

91.

Codex 1495 Phill. = 164 Meerm. = 153 Clar., membranaceus, cm. 14,6 × 10,4, saec. XIII, foliorum 252.

PETRI DAMASCENI Alphabetum seu commentarii varii theologici ex variis scriptoribus compilati. In initio unum folium cum initio praefationis desideratur. in foliis 1^v inf. et 2^r hic titulus legitur senariis Byzantinis conceptus:

πέτρου μοναχοῦ τοῦ δαμασκηνοῦ λόγος
 πρῶτος πεφυκὸς καὶ πρόλογος τῆς βίβλου:
 ἦν κέκληκε μὲν ἀλφάβητον διότι
 πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰκοσιτεσσάρων
 στοιχείων ἀρχὴν ἐκάστου λόγον ἔχει
 καὶ ἐπιγραφὴν ὁσαύτως διὰ στίχων:
 κεφάλαια δὲ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον:
 ἐπειδὴ φησὶν ἅγιος ἰωάννης
 ὁ δαμασκηνός, αἰμάτων γέμει βίβλη:
 ἡ πίστις ἡμῶν οὐκ ἐν τῷ ἄλλοτρίῳ
 ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ, ὑπὲρ ἄλλων χυθῆναι,
 ὥσπερ ὁ χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ πάντων

πᾶσι τειθειῶς ὑπογραμμὸν καὶ τύπον,
ἔφη μαθητῆς καὶ κορυφαῖος πέτρος:
διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐρυθρὸν τὸ γράμμα:
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ πάτερ:

opus ipsum incipit: Ἀρχὴ πάντων τῶν γραμμάτων
εἰς ἐκάστην διάλεκτον τὸ ἄλφα ὑπάρχει, καὶ τινὲς
ἀγνοοῦσι· καὶ ἀρχὴ πάντων τῶν ἀρετῶν, ἡ πνευ-
ματικὴ σοφία, καὶ τέλος πάντων ὑπάρχει πάλιν. in
fine mutilum est. de Petro Damasceno cf. Fa-
bricius, Biblioth. Graec. vol. IX p. 718. vol. XI
p. 336 ed. Harles.

92.

Codex 1496 Phill. = 165 Meerm. = 162 Clar., char-
taceus, cm. 14 × 10, saec. XVI, foliorum 36.

1. fol. 1^r: SYMEONIS THESSALONICENSIS ex-
positio sacri symboli (Migne, Patrol. gr.
tom. CLV p. 752—802).

2. fol. 31^r: Πρὸς εὐχὴ τοῦ ἁγίου καὶ θεοφόρου
πατρὸς ἡμῶν παῦσίου πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν
χριστόν, λεγομένη πρὸς τὸ ἀποβάλλειν πᾶν πονηρὸν
πειρασμόν. incipit: Κύριε ἰησοῦ χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν,
ἀγαθὴν ἡμέραν δός μοι.

3. fol. 32^r: ἑτέρα πρὸς εὐχὴ ἱεραρχίας καὶ κατα-
νοητικῆ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου καὶ θεοφόρου πατρὸς πρὸς
τὴν ὑπέραγνον θεοτόκον. incipit: Δέχου τόνον εὐ-
μενεστάτη δέσποινα ἀγαθὴ τὴν οὐκέραν μου δέξαι.

Fol. 30^r librarius haec adscripsit: ἅπαντα εἰσι τετράδια·
ἐνετὶ παρατοῦ εἰγνατίου. altera manu haec adnotata sunt:
+ τὰ παρόντα τετράδια τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου συμβόλου,
ὑπάρχουσι τοῦ τιμίου ἐν ἱερομονάχῳ καὶ πνευματικώτατου κυροῦ
προφητοσύμου ἰωνᾶ.

Folia 31—36 altera manu (saec. XVI) exarata sunt.

93.

Codex 1497 Phill. = 172 Meerm. = 194 Clar., char-
taceus, cm. 33 × 23,8, saec. XVI, foliorum 166, olim
Nauloti.

1. fol. 1^r: CONSTANTINI HARMENOPULI Ma-
nuale legum (ed. G. E. Heimbach, Lipsiae
1851. 8°).

2. fol. 160^r: λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον· ἐφερμηγεῦον
τὰς ῥωμαϊκὰς λέξεις· τὰς ἐν τῷ νόμῳ κειμένας.
incipit: Ἄδεις. ἔχει. ἀδπραετίουμ παρθικιπάνδοουμ·
ἑαυτὸν ἡνέσχετο παραθῆναι. cf. Thesaurus iuris
Romani ed. Otto, tom. III edit. II, Traiecti ad
Rhenum 1733, p. 1705 sqq.

3. fol. 166^v: λέξεις κατ' ἐκλογὴν τῶν νομικῶν
βιβλίων. incipit: Ἀγωγὴ, παρὰ τὸ ἄγειν τοὺς ἀγο-
μένους, εἰς τὸ δικαστήριον. ἀδέπτους· ἐπελάβετο
(extant ibid. p. 1706 sqq.). paucas harum glossa-
rum librarius descripsit, desiit (fol. 166^v med.)
verbis ἀκερτιλάσιον, ἀπορχή.

Folia 1—159 a Ioanne Mauromata a. 1541 perscripta
sunt. subscriptio (fol. 159^v): ρημα ἐτελειώθη τὸ (ex τῷ corr.)
παρῶν βιβλίον· ἐκ χειρὸς ἐμοῦ· ἰωάννου τοῦ μαυρωμάτου.
cf. Gardthausen. Griech. Palaeogr. p. 327 inf.

Folia 160—166 eadem manu scripta sunt qua codex
1420 i. e. a Ioanne Catelo Naupliota.

94.

Codex 1498 Phill. = 177 Meerm. = 184 Clar., char-
taceus, cm. 33 × 23, saec. XVI, foliorum 102.

1. fol. 1^r: (GELASII CYZICENI) Σύναγμα
τῶν κατὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ ἁγίαν σύνοδον παραθῆντων
(Mansi, SS. concil. nov. et ampliss. coll. tom. II
p. 760—945 = Migne, Patrol. gr. tom. LXXXV
p. 1192—1360).

2. fol. 65^v: S. ATHANASII ALEXANDRINUS
de sententia Dionysii Alexandrini (Migne,
Patrol. gr. tom. XXV p. 480—521).

3. fol. 77^r: τοῦ μεγάλου ἀθανασίου λόγος
τρίτος περὶ τῆς πανουργίας, καὶ ὑποκρίσεως τῶν
ἀρειομανιτῶν· καὶ πῶς μετασχηματιζόμενοι πλανᾶν
ἐπιχειροῦσιν τοὺς ἀγνοοῦντας αὐτούς (ibid. p. 537
—594).

4. fol. 90^r: THEODORI RAITHUENSIS Prae-
paratio et exercitatio de incarnatione
(Migne, tom. XCI p. 1484—1504).

5. fol. 96^v med.: Τοῦ ἁγίου ἀναστασίου
πατριάρχου ἀντιοχείας περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ὀρθῶν
τῆς ἀληθείας δογμάτων λόγος πρῶτος. incipit: Τὸν
περὶ τῆς ὑγιᾶς ἡμῶν πίστεως καὶ τῶν ἀληθῶν τῆς

ἐκκλησίας δογματῶν (latine edidit Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIX p. 1309 sqq.). huius orationis pauca verba in codice supersunt, abrumpitur fol. 96^v inf. in fine quaternionis verbis καὶ οὐκ ὤμην ἔτι δεῖν περαιτέρω μοχθεῖν. proximus quaternio, cuius prima verba erant οὐ μόνον, periit.

Adnexus est quaternio formae minoris manu recentiore (saec. XVII) perscriptus, cuius folia 97—102 exarata, reliqua scriptura vacua sunt:

6. fol. 97^r: S. ATHANASII ALEXANDRINI sermo de descriptione Deiparae (Migne, Patrol. gr. tom. XXVIII p. 944—957).

7. fol. 101^v: (IOANNIS CHRYSOSTOMI homilia). titulus deest. incipit: βαθεῖαν τομὴν τοῖς ἀρπάζουσιν καὶ πλεονεκτεῖν βουλομένοις (Migne, Patrol. gr. tom. LI p. 31 sqq.). extat initium tantum, abrumpitur fol. 101^v inf. verbis ἀπηλλαγμένῃ φροντιῶν βιωτικῶν ἢ ψυχῆ· ἵνα μὴ καταβλώμεν.

8. fol. 102^r: τοῦ αὐτοῦ λόγος πρὸς τοὺς σκανδαλισθέντας ἐπὶ ταῖς θυσημερίαις ταῖς γινόμεναις καὶ τῇ τοῦ λαοῦ καὶ πολλῶν ἰερέων διώξει καὶ διαστροφῇ καὶ περὶ ἀκαταλήπτου καὶ κατὰ ἰουδαίων· λόγος θ. incipit: Ἰατρῶν μὲν παῖδες ὅταν πυρέττοντάς τινας ἢ ἕτερόν τι νοσοῦντας μέλλωσιν θεραπεύειν (ibid. p. 479 sqq.). haec quoque homilia mutila est, abrumpitur fol. 102^r inf. his verbis: καὶ σιδήρου τομώτερον τέμνει τὰ σεσηπότα ἀνωδύνως· καὶ τοῦτο ποιοῦν δαπάνην (ibid. p. 481 lin. 19).

95.

Codex 1499 Phill. = 178 Meerm. = 186 Clar., chartaceus, em. 32,8 × 23, saec. XVI, foliorum 406.

1. fol. 1^r: Index copiosus rerum quae in codice insunt.

2. fol. 9^r: Παύλου τοῦ ἀγιοτάτου ἀποστόλου διατάξεις περὶ κανόνων ἐκκλησιαστικῶν (Pitra, Iur. eccles. Graec. hist. et mon. vol. I p. 64—67).

3. fol. 10^r: Πέτρου καὶ παύλου τῶν ἀγίων ἀποστόλων διατάξεις (ibid. p. 67—72).

4. fol. 11^v med.: Συναγωγὴ κανόνων ἐκκλησιαστικῶν εἰς Ἄ τίλους διειρημένη (in margine: Γρ. παρὰ Θεοδοωρήτου ἐπισκόπου κύρου). incipit: Οἱ τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι. est IOANNIS SCHOLASTICI Canonum collectionis proemium (Pitra l. l. vol. II p. 375—378). sequitur (fol. 13^r) Anonymi πρόλογος: τὰ μὲν σώματα καταλλήλως ἐνόλου μεταλαμβάνοντα τροφῆς κτλ., i. e. prologus Nomocanonis XIV titulorum (Pitra l. l. vol. II p. 445—447). sequitur (fol. 15^r) prologus Φωτίου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως: Ὁ μὲν παρῶν πρόλογος ἀφ' οὗ χριστιανῶν δόγμα κτλ. (ibid. p. 448 sqq.). sequuntur (fol. 17^r) tituli XIV Nomocanonis qui dicitur Photiani (ibid. p. 458—636).

5. fol. 84^r: TARASII PATRIARCHAE CONSTANTINOPOLITANI epistula canonica ad Adrianum papam (Pitra l. l. vol. II p. 304—309).

6. fol. 89^r: Canones synodi Constantinopolitanae I et II (ibid. p. 127—141).

7. fol. 97^r: S. DIONYSII ALEXANDRINI epistula canonica ad Basilidem (Pitra l. l. vol. I p. 541—545).

8. fol. 99^v: S. PETRI ALEXANDRINI canones de paenitentia (ibid. p. 551—561).

9. fol. 106^r: S. GREGORII THAUMATURGI epistula canonica (ibid. p. 562—565).

10. fol. 108^r: S. ATHANASII epistulae canonicae II (ibid. p. 567—572).

11. fol. 112^r: S. BASILII MAGNI epistulae canonicae III ad Amphilochem cum excerptis ex aliis epistulis eiusdem (ibid. p. 576—612).

12. fol. 134^v: GREGORII NYSSENI epistula canonica ad Letoium episcopum Melitenensem (ibid. p. 619—629).

13. fol. 141^r: Excerptum ex GREGORII NAZIANZENI poematis, qui libri veteris et novae Scripturae sint legendi (ibid. p. 654—655).

14. fol. 141^v med.: Excerptum ex S. AMPHILOCHII iambis ad Selenum (ibid. p. 655—658).

15. fol. 143^r: TIMOTHEI ALEXANDRINI responsiones canonicae XV (ibid. p. 630—634).

16. fol. 145^r med.: THEOPHILI ALEXANDRINI canonica varia (ibid. p. 646—649).

17. fol. 147^v: S. CYRILLI ALEXANDRINI epistula canonica ad Dominum aliaque canonica (ibid. p. 650—653).

18. fol. 149^v: GENNADII PATRIARCHAE CONSTANTINOPOLITANI epistulae canonicae II (Pitra l. l. vol. II p. 183—188).

19. fol. 153^v: S. ATHANASHI ALEXANDRINI epistula ad Rufinianum episcopum (Pitra l. l. vol. I p. 572—574).

20. fol. 156^r: (IOANNIS SCHOLASTICI) LXXXVII capitula (Pitra l. l. vol. II p. 385—405).

21. fol. 179^r: Collectio XXV capitulorum (ed. Heimbach, *Ἀνέκδοτα*, tom. II, Lipsiae 1840, p. 145—201. cf. Pitra l. l. p. 407—410).

22. fol. 205^r: Νόμος Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως. ἀρχὴ τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ κώδικος (XIII tituli). incip.: Τίτλος Ᾱ. *de summa trinitate et de fide catholica et ut nemo de ea publice contendere audeat.* περὶ τῆς ἀνωτάτω τριάδος καὶ περὶ πίστεως καθολικῆς ἧτοι ὁρθοδόξου (cf. Pitra l. l. p. 410—414).

23. fol. 209^r: LEONIS IMPERATORIS Novellae constitutiones (Ius Graeco-Romanum ed. Zachariae a Lingenthal, tom. III, Lipsiae 1857, p. 65 sqq.).

24. fol. 297^r: διάταξις ζήγωνος βασιλέως περὶ ξανοτομιῶν (= Cod. Iustinian. VIII 10, 12).

25. fol. 301^r: (IUSTINIANI Novellae XXIV). incip.: Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς ἐρμολόγει τῶ ἐνδοξοτάτῳ μαγίστρῳ τῶν θεῶν ὁφρακίων ἀπὸ ὑπάτων καὶ

πατριάρχῳ: — Καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν νενομοθετηκόσι. in summo margine folii 301^r manu recentiore haec adnotata sunt: *Constitutiones XXXIII* [immo XXIV] *D(omi)ni Iustiniani quae desunt in libro Novellarum eiusdem Imp.^{ris} grece impressarum Basileae, quorum principia sic se habent.*

26. fol. 363^r: EDICTA IUSTINIANI (Novellae XIII: cf. Corp. Iur. Civ. ed. Kriegel, tom. III p. 681—719).

27. fol. 397^r: IUSTINI Novellae (Ius Graeco-Romanum ed. Zachariae a Lingenthal, tom. III p. 3—17).

28. fol. 403^v: TIBERII Novella περὶ τῶν θεῶν οὓτων (ibid. p. 24—30).

In folio 1^r primus possessor haec adnotavit: *Meus Ludovici Beccatelli episcopi Ravellensis, quem emi Venetiis aureis sentis decem et octo. 1553.* cf. cod. 1417.

Scriptus est codex a Bartholomaeo de Zanettis (cf. cod. 1639).

96.

Codex 1500 Phill. = 180 Meerm. = 189 Clar., chartaceus, cm. 26,8 × 19,2, saec. XVIII ineunt., foliorum 96.

Acta synodi Pseudo-Photianae (Harduin. Coll. concil. VI p. 313 sqq.; Mansi, XVII p. 373 sqq.). tit.: Πρακτικὰ τῆς ἀγίας Συνόδου συγκροτηθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ φωτίου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐπὶ ἐνώσει τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγίας καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. incip.: Προκαθιθέμενος φωτίου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. desin.: καὶ ταῦτα εἰπόντες ἐπευφύμησαν πλὴλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλείων.

In fine haec adnotata sunt: *Concilium hoc e manuscripto Graeco Vaticano diligenter exscriptum, et cum archetypo collatum ac recognitum testamur Romae 14. 7bris 1703.*

Iosephus Innocencius S. I.

Philippus Amyot d'Inville socius Iesu.

Harduinus in actis huius synodi edendis hoc apographo usus est.

97.

Codex 1501 Phill. = 181 Meerm. = 329^c Clar. = 86^c Pel., chartaceus, cm. 27,3 × 21, saec. XV, foliorum 53.

1. fol. 1^r: περὶ τῶν ἀγίων ξ̄ καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων. incipit: Ἡ πρώτη ἀγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος γέγονεν ἐν νικαία.

2. fol. 1^v med.: Canones synodorum selecti cum expositionibus.

3. fol. 2^r med.: περὶ τοῦ βασιλέως σολομῶντος. incipit: Ὁ σοφώτατος Σολομῶν ἐν ἱεροσολύμοις τὸν πολυθρήλλουτον ἐκεῖνον ἀνεγύρων ναὸν.

4. fol. 3^r med.: MICHAELIS PSELLI versus politici (ad Michaelem Ducam) de dogmate (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 811—817).

5. fol. 4^v: Ἰαμβοὶ στίχοι Γρηγορίου τοῦ θεολόγου. incip.: Πιστὸν ἰκέτην καθ' ἑαυτὸν ἐπαίνει.

6. fol. 5^r: ἱππολίτου θηβαίου ἐκ τῶν χροنيκῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων. incip.: Ἰάκωβος γενόμενος ἐπίσκοπος πρῶτος ἱεροσολύμων. folium 5^v vacuum est.

7. fol. 6^r: IOANNIS DAMASCENI de ortho-doxa fide opus, in libros non divisum (Migne, Patrol. gr. tom. XCIV p. 789—1228). praecedunt index capitum huius operis et prooemium Dialecticorum IOANNIS DAMASCENI (Migne l. l. p. 521—525).

Folia numeris graecis notata sunt τβ—τδ: foliis quae olim praecesserunt 301 nunc efficiuntur codices 1534 (vol. I) et 1524.

98.

Codex 1502 Phill. = 184 Meerm. = 188 Clar., chartaceus, cm. 21,1 × 15,3, saec. XVI, foliorum 249.

1. fol. 1^r: ἡ γεγρονυα ὑποτύπωσης παρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ. ὅπως ἔχουσι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ πατρι-ἀρχῇ κωνσταντινουπόλεως. αἱ μητροπόλεις. (cf. Hieroclis Synecdemus ed. Parthey, Berol. 1866, p. 95 sqq.).

Sequuntur indices ecclesiarum episcopis Thessalonicensi et Heracleensi subditarum (ibid. p. 100 sq. 103 sq.).

2. fol. 3^r: Τὰ ὀφφείλια τοῦ παλατίου. incip.: ᾱ δεσπότης. β̄ σεβαστοκράτωρ. desin.: γ̄ καὶ κώμης. cf. CODINI CUROPALATAE de official. palatii cap. 2 p. 6 ed. Bekker.

3. fol. 4^v: Ὅπως γράφουσιν οἱ μητροπολίται τοῖς πατριάρχαις (cf. Migne, Patrol. gr. tom. CVII p. 404 sqq.).

4. fol. 5^v: αἱ ἐνεργεῖαι τῶν ὀφφικίων. incip.: Τοῦ μεγάλου οἰκονόμου τὸ κρατεῖν πάντα τὰ εἰσοδήματα τῆς ἐκκλησίας.

5. fol. 7^r inf.: (Quomodo principes ecclesiae sint appellandi). titulus deest.

6. fol. 8^v med.: Τάξις προκαθηδρίας τῶν ὑπὸ τῶν ἀποστολικῶν θρόνων μητροπολιτῶν κωνσταντινουπόλεως καὶ ὑπ' αὐτοὺς ἐπισκόπων. incipit: Τῷ καισαρεῖας· ὁ νόσσης (cf. Hierocles ed. Parthey, p. 101 sqq.).

7. fol. 15^v: Versus XV, manu recentiore scripti. incip.:

ἀρχή.
φεύγοις, μοναχέ, τῶς ἐναρέτους τρόπους (sic).
desin.: ἀρχεῖ καὶ λόγος τὴν συγχώρησιν δοῦναι.
τὸ δὲ γράφως ταύτην γε λαβεῖν τὸ κρείττον.

Ante folium 16 plures quaterniones videntur intercidisse.

8. fol. 16^r—16^v: finis libri alicuius liturgici. prima verba in folio 16^r haec sunt: μετὰ τὸ μνημονεῦσαι τὸν ἱερεῖ (ἱερέαν?) οὗς θέλει λ' (i. e. λόγους?): — Μνήσθητι κύριε παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος.

9. fol. 17^r: πόνημα τοῦ ἀγιωτάτου μητροπολίτου χαλκηδόνος κυροῦ ἰωάννου· ἐπ' ἐκκλησιαστικοῖς ζητήμασιν· ἐρωτήσεις μάρκου πάπα ἀλεξανδρείας· καὶ ἀποκρίσεις ἐπ' αὐταῖς· ἀναγνωσθεῖσαι συνοδικῶς ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦ ξιφυλίνου κυροῦ γεωργίου. incip.: Εἰ χροῖ μετὰ τῶν κοντακίων ἱερουργεῖν τοῦ ἀγίου ἰακώβου καὶ τοῦ ἀγίου μάρκου.

10. fol. 50^r: THEODORI STUDITAE responsiones ad Methodium (Migne, Patrol. gr. tom. XCIX p. 1645 sqq.).

11. fol. 53^r med.: EIUDEM κεφάλαια προτεθέντα παρά τινος ἱερέως (ibid. p. 1660 sqq.).

12. fol. 57^r med.: S. NICEPHORI Canones (cf. Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et mon., tom. II p. 330 sqq.).

13. fol. 61^v: Interrogationes Marci patriarchae Alexandrini et responsiones THEODORI BALSAMONIS (Migne, Patrol. gr. tom. CXXXVIII p. 952—1012).

14. fol. 93^v: Anonymi interrogationes et responsiones. incip.: ἐρώτησις· εἰ γυνὴ εὐτρεπισθῆι πρὸς γάμου εὐλόγησιν καὶ συμβῆι αὐτῆι τὰ συνήθη, ἄρα ὀφείλει μεταλαβεῖν.

15. fol. 103^r med.: τὰ τῶν λατίνων σφάλματα. incip.: Τὸ ξυρᾶσθαι τὸ γένειον σὺν τοῖς λαϊκοῖς καὶ τοὺς ἱερωμένους.

16. fol. 104^r med.: ἐρωτήματα ἅπερ ἔλυσεν ὁ τιμιώτατος χαρτοφύλαξ κῆρις πέτρος, καὶ διάκονος τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, ἐν ἔτει ̅Ϟ̅Ϟ̅Ϟ̅Ϟ̅ (i. e. anno p. Chr. n. 1092). incip.: ἐρώτησις· εἰς πόσον καιρὸν ὀφείλει βαπτίζεσθαι τὸ παιδίον (ed. Leunclavius, Iur. Graeco-Rom. tom. I p. 395—397).

17. fol. 106^r inf.: Excerpta ex Basilio, Theodoro Studita, Canonibus Apostolorum de poenis ecclesiasticis.

18. fol. 107^v: Κεφάλαια τῶν ἁγίων πατέρων (canones paenitentiales). incip.: Ὁ μοιχὸς ἔχει ἐπιτίμιον ἕτη γ'.

19. fol. 109^v med.: Κανόνες τοῦ μεγάλου βασιλείου. incip.: Ἐάν τις ποιήσῃ συντεκνίαν καὶ στραφή.

20. fol. 116^r: ἔκθεσις κανόνων τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως σισινίου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων. incipit: Ἡμέρας ἐφ' ἱκανὸς διασκεψάμενοι ἅμα, partem horum canonum edidit Pitra, Spicileg. Solesm. tom. IV p. 465.

21. fol. 118^v med.: (Τ)οῦ μητροπολίτου κρήτης ἡλίου· ἀποκρίσεις περὶ ὧν ἠρωτήθη παρά τινος μοναχοῦ διονυσίου. incip.: ἐρώτ. Ἐώρακα πολλαχρῶς τοὺς μὲν τῶν ἱερέων. cf. Leunclavii Iur. Graeco-Rom. tom. I p. 335—341.

22. fol. 120^r med.: NICETAE METROPOLITAE HERACLEENSIS responsa ad Constantinum episcopum (Migne, Patrol. gr. tom. CXIX p. 936 sq.).

23. fol. 122^v: (NICEPHORI) Χαρτοφύλακος τινὸς τῶν ἀρχαίων τῆς ἁγίας τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας· ἐπιστολὴ πρὸς θεοδόσιον μοναχόν, ἐκ κορινθίων ἐγκλειστον· γράψαντα αὐτῆι περὶ τινων ἀναγκαίων ζητημάτων ἐκκλησιαστικῶν· μοναχῶν τὲ καὶ κοσμικῶν (Migne, Patrol. gr. tom. C p. 1061—1065). Sequuntur excerpta ex aliis epistulis eiusdem.

24. fol. 128^v med.: διατάξεις συνοδικῆ· περὶ δευτερογαμίας. incipit: Τίμιον εἶναι τὸν γάμον.

25. fol. 131^r: τὰ ὀφείλια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. incip.: Πεντὰς πρώτη· Ὁ μέγας οἰκονόμος κρατεῖ τῶν κτημάτων τῆς ἐκκλησίας. cf. CODINI de official. palatii cap. 1 p. 3 sqq. ed. Bekker. folia 133—135 vacua sunt.

26. fol. 136^r: IOANNIS ZONARAE commentarii in canones synodi Trullanae (Migne, Patrol. gr. tom. CXXXVII p. 497—873).

27. fol. 246—249: Adnotationes canonicae variae.

Codex variis manibus exaratus est. omnia quae in foliis 17—132 (una manu scripta) leguntur eodem fere ordine redeunt in codice Bodleiano Roe 18 (fol. 106—167): cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 473 sqq.

99.

Codex 1503 Phill. = 185 Meerm. = 391 D Clar., chartaceus, cm. 21.5 × 14.7, saec. XV, foliorum 57.

1. fol. 1^r: συναγωγῆ κεφαλαίων διαφόρων ἐνοίων ὑποθέσεων καὶ ζητήσεων ἕκ τε τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων· ἀπὸ τε βασιλείου τοῦ μεγάλου γρηγορίου τοῦ θεολόγου· καὶ ἰωάννου τοῦ χρυ-

σοστρόμου· ἀθανασίου τοῦ μεγάλου καὶ γρηγορίου τοῦ νόσσης καὶ ἐτέρων ἀγίων. incipit: Ὁ οὖν βαπτισθεὶς ἀλλότριος ἀσεβείας ὑπαρχέτω.

2. fol. 38^r: S. BASILII MAGNI Constitutionum monasticarum capita I—IX (Migne, Patrol. gr. tom. XXXI p. 1321—1372). reliqua capita desunt.

3. fol. 51^r: MICHAELIS PSELLI versus de septem synodis oecumenicis (Migne, tom. CXXII p. 816 sq.).

4. fol. 51^v med.: (EIVSDEM Oblatio Nomocanonis ad Michaellem Ducam imperatorem). incipit: Ἐχε μοι γνῶσιν δέσποτα καὶ τοῦ νομοκανόνου (ibid. p. 920—924).

5. fol. 52^r inf.: ἐρμηνεία τοῦ στίχου τοῦ κύριε ἰησοῦ χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς. incipit: (Ἐ)κάστη λέξις πεπληρωμένη δογμάτων θεοσεβείας ἐστίν.

Sequuntur: (fol. 52^v inf.) ἐρμηνεία τοῦ τρισαγίου· ἅγιος ὁ θεός· ἅγιος ἰσχυρός· ἅγιος ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς. (fol. 53^v) ἐρμηνεία τοῦ παναγίου· τριάς ἐλέησον ἡμᾶς κτλ.

6. fol. 54^r: Πέτρου λαοδικέως (expositio illius, Pater noster). incipit: Τό τε πατήρ ἡμῶν ὁ θεός χρηματίζει.

7. fol. 55^r: ταῦθ' ἴστορεῖ ὁ καισαρίας εὐσέβειος ὁ παμφίλου ἐν τῷ λόγῳ δεσ ἐκλήθη βασιλικός· ἀρχὴ κόσμου: ἐπιτομή χρόνων τῶν ἀπὸ τοῦ ἀδάμ ἕως τῆς ρωμῆ ἔτους ἕως τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας τοῦ κυροῦ ἀλεξίου τοῦ κομνηνοῦ (tabula chronologica). incipit: ἀδάμ ἐγέννησε τὸν σὴθ' ἐτῶν σλ. desinit: ἀλέξιος ὁ κομνηνός ἔτη λη. ρχκς.

8. fol. 57^v: αἱ ὑπὸ τὴν κωνσταντινούπολιν μητροπόλεις (cf. Hierocelis Synecdemus ed. Parthey, p. 95 sqq.).

Cf. cod. 1480.

100.

Codex 1504 Phill. = 186 Meerm. = 239 Clar. = 110 Pel., chartaceus, cm. 32,6 × 24,6, saec. XVI, foliorum 61, olim Nauloti.

1. fol. 1^v: PYTHAGORAE Aureum Carmen. tit.: πυθαγόρου σαμίου. ἔπη τὰδ' ἔνεστι τὰ χρυσᾶ. incipit: Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεὸς νόμῳ ὡς διάκεινται. desinit: Ἔσσεαι ἀθάνατος θεός, ἀμβροτος, οὐδέτι θνητός.

2. fol. 3^r: HIEROCLIS commentarius in Aureum Carmen (ed. Mullach, Fragm. philos. Graec. vol. I p. 416—484).

101.

Codex 1505 Phill. = 187 Meerm. = 241 Clar. = 102 Pel., chartaceus, cm. 34 × 24, saec. XVI, foliorum 314, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: PROCLI DIADOCHI in Platonis theologiam libri VI (ed. Creuzer, Initia philosophiae etc., tom. III).

2. fol. 266^r: EIVSDEM θεολογικῆ στοιχειώσις ἐν κεφαλαίοις (ed. Duebner ante Creuzeri Plotinum, Parisiis 1855, p. LI—CXVII).

Codex eadem manu exaratus est qua codex 1625 i. e. a Nicolao Cocolo.

102.

Codex 1506 Phill. = 188 Meerm. = 242 Clar. = 103 Pel., chartaceus, cm. 32 × 24, saec. XVI, foliorum 363, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: PROCLI DIADOCHI commentariorum in Platonis Parmenidem libri VII (ed. Stallbaum, Lipsiae 1840).

2. fol. 320^r: Excerpta ex PROCLI commentariis in Platonis Cratylum (ed. J. F. Boissonade, Lipsiae 1820). tit.: ἐκ τῶν τοῦ φιλοσόφου πρόκλου σχολ(ίων) εἰς τὸν κρατύλον πλάτωνος ἐκλογαὶ χρήσιμοι. incip.: (Ὁ) σκοπὸς τοῦ Κρατύλου. desin.: κἄν χορεύειν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον (Boissonade l. l. p. 119, 6).

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—319^r (manu Ioannis Cateli Naupliotae: cf. cod. 1420); II fol. 320—363 (manu Ioannis Mauromatae: cf. cod. 1497). prior librarius in folio 319^r inf. haec adnotavit: In Venetia adi 29 maio 1542.

103.

Codex 1507 Phill. = 191 Meerm. = 245 Clar. = 92 Pel., chartaceus, cm. 28,4 × 21, saec. XVI, foliorum 353.

1. fol. 1^r: ARISTOTELIS de partibus animalium libri IV.

2. fol. 60^v: EIUDEM de animalium in-
cessu.

3. fol. 72^v: EIUDEM de sensu et sensibilibus.

4. fol. 85^v inf.: EIUDEM de memoria et reminiscencia.

5. fol. 102^v: EIUDEM de divinatione per somnum.

6. fol. 105^r: EIUDEM de motu animalium.

7. fol. 113^v: EIUDEM de generatione animalium libri V.

8. fol. 190^r: EIUDEM de longitudine et brevitae vitae.

9. fol. 192^v: EIUDEM de iuventute et senectute et vita et morte et de respiratione.

10. fol. 205^r: EIUDEM de somno et vigilia.

11. fol. 209^r inf.: EIUDEM de somniis et phantasmatis.

12. fol. 212^v: EIUDEM de divinatione quae per somnum fit et dicitur (idem opusculum quod supra num. 5).

13. fol. 214^r: EIUDEM de motu animalium (idem opusculum ac supra num. 6).

14. fol. 219^r: EIUDEM de lineis inseeabilibus.

15. fol. 223^r inf.: EIUDEM de spiritu.

16. fol. 228^r: EIUDEM de historia animalium libri IX. extant libri I—VI, VIII, IX, VII; liber X omittitur.

17. fol. 340^r: EIUDEM de coloribus.

18. fol. 347^r: EIUDEM Mechanica.

In fine librarius haec adnotavit: σημειωτέον, ὅτι πᾶν διεφθαρὸς ἔν τῷ ἀντίγραφῳ.

104.

Codex 1508 Phill. = 192 Meerm. = 246 Clar. = 93 Pel., chartaceus, cm. 32,4 × 22, saec. XVI, foliorum 194.

1. fol. 1^r: ARISTOTELIS Problemata physica. incip.: τοῦ ἀριστοτέλους ὄσα ἰατρικά.

2. fol. 125^r: (ARISTOTELIS Ethica ad Nicomachum). praeter titulum nihil deest.

In fine haec subscriptio legitur: τέλος τῶν ἠθικῶν Νικομαχείων ἀριστοτέλους. γεώργιος θύτης ὁ τοῦ γρηγοροπόδλου τὴν βιβλίον ταύτην ἐν κρήτῃ ἐξέγραψεν. χριστῷ τῷ δόντι ἀρχὴν καὶ τέλος, δόξα. idem librarius codicem Escorialensem Σ—II—16 exaravit: cf. Miller, Catalogue des mscr. grecs de la bibliothèque de l'Escorial p. 91.

105.

Codex 1509 Phill. = 194 Meerm. = 251 Clar. = 100^a Pel., chartaceus, cm. 30,5 × 23,3, saec. XVI, foliorum 132, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: (SOPHONIAE) Paraphrasis in Aristotelis Categorias (ed. M. Hayduck in Comment. in Arist. vol. XXIII, 2). nomen auctoris in codice deest.

2. fol. 58^v: ἐκ τῶν κατηγοριῶν. incipit: Ἐντεῦθεν παραλαμβάνονται ὄροι δύο ἐκ τῶν κατηγοριῶν καὶ γίνεται πρότασις.

3. fol. 69^r: ἠθικά τοῦ ἀριστοτέλους (Paraphrasis). incipit: Τὰ μὲν θεωρητικά, ὧν τὸ τέλος ἀλήθεια, πέρας ἔχει. desinit: μάλιστα ἐδαίμων καὶ κατὰ τὸν θεῖον τύπον τῶντι μακάριος.

4. fol. 112^r: ἀριστοτέλους φυσικά (Paraphrasis). incipit: Ὁ μὲν οὖν πλάτων ὄλην καὶ εἶδος ἔλεγεν. desinit: ἦς ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν· γενέσεως δὲ καὶ τοῦ εἶναι κατὰ συμβεβηχός.

Codex scriptus est manu Bartholomaei de Zanettis (cf. cod. 1639).

106.

Codex 1510 Phill. = 195 Meerm. = 252 Clar., chartaceus, cm. 32,6 × 23, saec. XVI, foliorum 47.

HERENNI philosophi commentarius in Metaphysica (ed. A. Mai, Auct. class. tom. IX p. 513 sqq.). tit.: Ἐρηνίου φιλοσόφου ἐξήγησις εἰς

τὰ μετὰ τὰ φυσικὰ. incipit: (Μ)ετὰ τὰ φυσικὰ λέγονται ἅπερ φύσεως ὑπερέχονται. desinit: διὸ καὶ τὸν ἀπλῶς ἀριθμὸν ἐν ἑαυτῇ συνήρηκε μονοσιδῶς. cf. J. Bernays, *Gesammelte Abhandlungen* I p. 349 sqq. E. Heitz in libro qui inscribitur *Strassburger Abhandlungen zur Philosophie* (1884), p. 10 sqq.

107.

Codex 1511 Phill. = 197 Meerm. = 254 Clar., chartaceus, cm. 27,3 × 18,4, saec. XVI, foliorum 325.

ASCLEPII Scholia in Aristotelis *Metaphysicorum* libros VI priores (ed. M. Hayduck in *Comment. in Arist.* vol. VI, 2).

Subscriptio: ἀφ' ἧς. 1570. τέλος τῶν εἰς τὸ ζήτα τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ τῶν ἀριστοτέλους σχολίων ἀσκληπιοῦ. χειρὶ ἀντωνίου τοῦ ἐπάρχου. ἄγοντος σὺν θεῷ τὴν ἐβδομηκοστὴν ἔνατον ἔτος. ἐνατίησι. ἡμέρας τρίτη. τοῦ μηνὸς μαΐου. 1571. de Antonio Eparcho cf. E. Legrand, *Bibliogr. Hellén.* I p. CCX sqq.

108.

Codex 1512 Phill. = 199 Meerm. = 256 Clar. = 101 Pel., chartaceus, cm. 32,4 × 22,6, saec. XVI, foliorum 52, olim Nauloti.

IOANNIS PHILOPONI Scholia in Aristotelis *Analyticorum priorum* librum II (cf. Ioannis Gramm. Philoponi comentaria in *Priora Analytica Aristotelis*, ed. Victor Trincavellus, Venetiis 1536, fol. LXXXVIII^v sqq.). incip.: Ἐν πόσοις μὲν σχήμασι καὶ διὰ ποίων καὶ πόσων προτάσεων. desin.: εἰ δὲ βούλει καὶ ἰατρὸς.

109.

Codex 1513 Phill. = 200 Meerm. = 257 Clar. = 98 Pel., chartaceus, cm. 31,4 × 24, saec. XVI, foliorum 281, olim Nauloti.

I. fol. 1—179: ANONYMI Paraphrasis in Aristotelis *Ethica Nicomachea*. sub HELIODORI PRUSAENSIS nomine edidit G. Heylbut in *Commentar. in Arist.* vol. XIX, 2 (1889). cf. Berl. Philol. Wochenschr. 1889 col. 1419. capitulum tituli usque ad VIII, 6 extant. codex multis locis altera manu correctus est. haec manus in fine hos versiculos adscripsit:

ὥσπερ ξένοι χαίροντες (sic) ἰδεῖν πατρίδα,
καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λιμένα·
οὕτω καὶ οἱ γράφοντες, βιβλίου τέλους.

Folia 181 et 182 vacua sunt.

2. in foliis 182—281 diversa manus eandem Paraphrasim inde a libro VI usque ad finem repetivit. capitulum tituli post VIII, 6 desunt. in fine libri VI (fol. 199^v) haec subscriptio extat: τὸ βιβλίον γέγονε δι' ἐξόδου τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου βασιλέως ἡμῶν, ἰωάνναφ μοναχοῦ τοῦ καντακουξινῶδ' ἐν ἔτει ᾧωσε μηνὸς νοέμβριος (sic) κδ'. ἰνδ. ε'.

Haec altera pars codicis a Bartholomaeo de Zanettis exarata est (cf. cod. 1639).

110.

Codex 1514 Phill. = 201 Meerm. = 258 Clar. = 96 Pel., chartaceus, cm. 32,5 × 24,5, saec. XVI, foliorum 168, olim Nauloti.

MICHAELIS PSELLI commentarius brevis in Aristotelis *Physicorum* libros VIII. tit.: τοῦ σοφωτάτου καὶ ὑπερτίμου μεγάλου τοῦ ψελλοῦ σύντομος καὶ σαφεστάτη ἐξηγήσις εἰς τὴν φυσικὴν ἀκρόασιν τοῦ ἀριστοτέλους. incipit: καὶ πρῶτα μὲν σοι φοιτητῶν ἄριστε. desinit: τί γὰρ τῶν κτισμάτων τὸν κτίσαν (sic) περιέξει. — Τέλος καὶ τοῦ θήτα τῆς φυσικῆς ἀκρόασεως, καὶ αὐτῆς. (latine Camotio interprete prodiit Venetiis 1554).

In fine librarius sese nuncupat his verbis: γεωργίου πόνος. est Georgius Coccolus: cf. cod. 1406.

III.

Codex 1515 Phill. = 202 Meerm. = 260 Clar., bombycinus, cm. 25,2 × 17, saec. XIII—XIV, foliorum 119.

I. fol. 1^r: NICEPHORI BLEMMIDAE *Epitome logica* (Migne, *Patrol. gr.* tom. CXLII p. 688—1004). tit.: τὸ βλεμύδου. praemissus est index capitulum IV—XL. textus operis integer est.

Folia 62 et 63 vacua sunt.

2. fol. 64^r: LUCIANI *Dialogi*, in initio et in fine mutili.

a. fol. 64^r incipit a verbis ἀμφοτέρους, εἰ λάβοι μέ ποτε μετ' αὐτοῦ (i. e. dial. meretr. VII § 4). sequuntur Dialogi meretricii VIII—XIII.

b. fol. 67^v inf.: Dialogi mortuorum.

c. fol. 79^r sup.: Menippus s. Neco-
mantia.

d. fol. 82^r med.: Charon s. Contem-
plantes.

e. fol. 86^r: De sacrificiis.

f. fol. 87^v sup.: Iuppiter tragoedus.

g. fol. 94^r sup.: Iuppiter confutatus.

h. fol. 96^r med.: De parasito.

i. fol. 102^r med.: Calumniae non temere
credendum.

k. fol. 105^v med.: Iudicium vocalium
(in margine λόγος η').

l. fol. 106^v med.: Cataplas (λόγος θ'). huic
dialogo in margine scholia adiecta sunt.

m. fol. 111^r med.: Convivium s. Lapi-
thae (λόγος ι'). in margine scholia adscripta
sunt.

n. fol. 117^r med.: Icaromenippus hyper-
nephelus. hic dialogus a librario non totus
descriptus est, abrumpitur fol. 119^v sup. initio
paragraphi 13 his verbis: εὖ με ὑπέμνησας· ὁ γὰρ
μάλιστα ἐχρῆν εἰπεῖν. τοῦτο.

In margine inferiore folii 1^r haec verba leguntur:
*Mens Ludovici ep(iscop)i Ravelensis, quem Venetis emi-
scutis aureis duobus 1553. cf. cod. 1417.*

112.

Codex 1516 Phill. = 203 Meerm. = 261 Clar. = 108 Pel.,
chartaceus, cm. 30,5 × 22,2. saec. XVI, foliorum 191, olim
Nauloti.

1. fol. 1^r: NICEPHORI BLEMMIDAE Epitome
logica (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII
p. 688—1004). tit.: Νικηφόρου μοναστοῦ καὶ
πρεσβυτέρου τοῦ κτήτορος, εἰσαγωγικῆς ἐπιτομῆς
βιβλίων α'.

2. fol. 89^v: EIVSDEM Epitome physica
(Migne l. l. p. 1021 sqq.). tit.: Νικηφόρου μο-

ναστοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ κτήτορος εἰσαγωγικῆς
ἐπιτομῆς βιβλίων β'.

in fine liber mutilus est,
abrumpitur his verbis: ἔκκεντροι γὰρ εἰσιν αἱ πᾶσαι
πρὸς τὴν σφαῖραν τοῦ στερεώματος καὶ πρὸς ἀλ(λήλας)
(Migne l. l. p. 1313 v. 3 inf.).

Codex manu Bartholomaei de Zanettis exaratus
est (cf. cod. 1639).

113.

Codex 1517 Phill. = 204 Meerm. = 263^a Clar., char-
taceus, cm. 30 × 21, saec. XVI, foliorum 127.

Folii 1 et 2 continentur Definitiones,
folio 3 Astronomica quaedam.

1. fol. 4^r: NICEPHORI BLEMMIDAE Epitome
physica (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII
p. 1021—1320). tit.: Νικηφόρου μοναστοῦ καὶ
πρεσβυτέρου τοῦ βλεμμίδου, εἰσαγωγικῆς ἐπιτομῆς
βιβλίων δεύτερον περὶ φυσικῆς ἀκροάζεως.

Sequuntur fol. 97^v — 98^v Astronomica,
fol. 99^r—102^v Definitiones philosophicae.

2. fol. 103^r: τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ τυπικοῦ αὐτοῦ.

a. fol. 103^r: περὶ πίστεως λόγος α' (Migne
l. l. p. 585—604).

b. fol. 108^v inf.: περὶ ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως
λόγος β'. incipit: Ἦδη τῆ πρώτῃ καὶ δευτέρῃ
ὑμῶν ὑπόμνησιν προσεκτέθημι.

c. fol. 117^v med.: (τ)οῦ αὐτοῦ λόγος περὶ
ψυχῆς. ἐγράφη ἐν ἔτει ρψοα' (a. 1263 p. Chr. n.).
incipit: Ἡ μὲν ὁρμὴ τοῦ λόγου διαλαβεῖν περὶ πάσης
ψυχῆς.

3. fol. 124^r: PORPHYRI opusculum de
virtutibus. incipit: Ἄλλα ἀρετὰι τοῦ πολιτικοῦ.
desinit: λύεσθαι τῆ γεινιάσει τοῦ λογίζομένου (ed.
Duebner ante Creuzeri Plotinum, Paris. 1855,
p. XXXVIII. 8—XL, 35).

4. fol. 125^v med.: ANDRONICI opusculum
de affectionibus animae. tit.: Ἀνδρονίκου
περιπατητικοῦ φιλοσόφου περὶ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν.
incipit: Ἡθὺς ἐστὶν ἄλογος ψυχῆς κίνησις καὶ παρὰ
φύσιν τῆ ὁρμῆ πλησιάζουσα. cf. Xav. Kreuttner,
Andronici qui fertur libelli περὶ παθῶν pars prior
de affectibus, Heidelbergae 1884.

5. fol. 127^r inf.: Αί διαγνωσθεῖσαι ἐπαρχίαι τῆς γῆς, ἤτοι σατραποῖαι, εἰσὶν αὗται. incip.: Εὐρώπης μὲν ἐπαρχία τριακοντατέσσαρες. πίνακες δέκα: Ἰουβερνία νῆσος βρετανική: Ἀλοῦίνος, νῆσος βρετανίας. Ἰσπανία βετική. desin.: μαῖωτις καὶ σαυρομάται· κατὰ καιρίαν κασπία θάλασσα καὶ σάκεις.

Codex variis manibus scriptus est, inde a folio 103 manu Antonii Eparchi, subscriptio (fol. 123^v): μετεγγραφή κατὰ τὸ αὐτῶν ἔτος ἀκτοβρίῳ ἑ' (corr. ex θ') ἡμετέρῳ παρασκευῆ· χειρὶ ἀντω(ν)ίου τοῦ ἐπάρχου: δόξα τῷ ἀγίῳ καὶ παναγῶν θεῷ ἡμῶν. finitus igitur codex est die X octobr. a. 1567. cf. cod. 1511.

114.

Codex 1518 Phill. = 206 Meerm. = 266 Clar. = 177 Pel., chartaceus, cm. 31,7 × 23,5, saec. XVI, foliorum 330, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: SEXTI EMPIRICI Pyrrhoniana-rum hypotheseon libri tres.

2. fol. 81^r: EIUSDEM adversus Mathematicos libri X (XI). incip.: Τὴν πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἀντίρρησιν (ed. Bekker, p. 599). desin.: τὴν σύμπασαν τῆς σκεπτικῆς ἀγωγῆς διεξέχον ἀπαρτίζομεν (ed. Bekker, p. 596). σέξτου ἐμπειρικῶ ὑπομνημάτων τὸ δέκατον. τέλος τῶν τοῦ σκεπτικῶ σέξτου τῶν πρὸς ἀντίρρησιν δέκα ὑπομνημάτων.

3. fol. 325^r: ὁμοικῆς διαλέκτου ἐντεῦθεν ἕως τοῦ τέλους. ζητεῖται δὲ εἰ καὶ τὸ παρὸν σύγγραμμα σέξτειόν ἐστιν. περὶ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. incipit: Δισσοὶ λόγοι λέγονται ἐν τῇ ἑλλάδι ὑπὸ τῶν φιλοσοφούντων περὶ τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ. desinit: τὰ δὲ πράγματα οὕτως. περὶ ἀνδρίας, ἐπὶ τὸν ἄρη καὶ τὸν ἀλλήλα. περὶ γαλκείας δὲ ἐπὶ τὸν ἤφαιστον. περὶ θειλίας, ἐπεὶ τὸν ἐπειδὴν. in margine minio adnotatum est: ση(μειώσαι) ὅτι τὸ ἐπίλοιπον οὐχ εὐρέθη. (ed. Mullach, *Fragm. philos. Gr.* vol. I p. 544—552).

In pagina extrema litteris latinis elegantissimis haec scripta sunt: *Hoc opus per me Camillum Barthol. de Zannettis Briscian. scriptum est sub anno a virginis puerperio M^o. D. XXXVII in alma Venetiarum urbe.*

115.

Codex 1519 Phill. = 208 Meerm. = 263^b Clar. chartaceus (charta laevigata), cm. 30 × 20,6, saec. XIV, foliorum 19.

BOETHI libellus de arte dialectica graece versus. tit.: βοετίου φιλοσόφου περὶ τέχνης διαλεκτικῆς. incipit: Πρώτασις ἐστὶ λόγος ἀληθὲς ἢ ψευδὲς σημάτων. desinit: ἀπὸ ἀναλογίας. ἀπὸ ὁμοιώσεως: + οὗτοι εἰσὶν οἱ διαλεκτικοὶ τόποι περὶ ὧν ὅσον ὁ τοῦ προκειμένου ἔργου λόγος ἀπῆται, σὺν θεῷ διεξήλθομεν. sequuntur duo senarii byzantini:

τῶν συλλογισμῶν ταῖσδε πλεκτάναις φέρε,
τραχηλιῶντας ἰταλὸς κρατῶν πνίγεις:

falso haec versio adscribitur Maximo Planudae (cf. Bandini, *Catal. codd. gr. Laur.* tom. III p. 21. Coxe, *Catal. codd. Bodl.* I p. 143. 174), re vera facta est a Maximo Holobolo: cf. Maximi monachi Planudis epistulae ed. Maxim. Treu (*Vrat.* 1889) p. 202. in foliis tribus prioribus scholia adscripta sunt.

In bibliotheca Claromontana hic fasciculus cum codice 1517 compactus fuit. olim plura continuerat, si quidem folia huius codicis numeris 28—32 notata sunt.

116.

Codex 1520 Phill. = 209 Meerm. = 269 Clar. = 105 Pel., chartaceus, cm. 31 × 23, saec. XVI, foliorum 356, olim Nauloti.

ΔΑΜΑΣΚΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ἈΠΟΡΙΑΙ ΚΑΙ ΑἸΥΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤῶΝ ΠΡΩΤῶΝ ἈΡΧῶΝ. incip.: Πότερον ἐπέκειντα τῶν πάντων ἐστὶν ἢ μία τῶν πάντων ἀρχὴ λεγομένη. desin.: ταύταις γὰρ εἶπετο τὸ οὐδέν (ed. Ios. Kopp, *Francofurti* 1826). insunt praeter opus in fronte significatum EIUSDEM εἰς τὸν Πλάτωνος Παρμενίδην ἀπορίαί καὶ ἐπιλύσεις, nullo discernendi indicio cum illo coninnetae. cf. E. Heitz in libro qui inscribitur *Strassburger philosophische Abhandlungen* (1884), p. 13 sqq.

In fine haec subscriptio legitur: Οὐβ αλεριανὸς ἀδελφὸς τῆς πολιτείας τοῦ ἀγίου σωτήρος ἡμῶν ταύτην ἔγραψε

βιβλίον ἐνέτιχται ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου ἁντωνίου ἔπει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ φθιόντος. codex igitur scriptus est m. Iulio a. 1540. de Valeriano Albini cf. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 341.

117.

Codex 1521 Phill. = 210 Meerm. = 273 Clar. = 107 Pel., chartaceus, cm. 33,2 × 24,5, saec. XVI, foliorum 335, olim Nauloti.

GEORGH PACHYMERAE philosophiae libri XII. tit.: Φιλοσοφία. πρόηγμα γεωργίου διακόνου πρωτεκλήτου δικαιοφύλακος τοῦ παχυμέρη. incip.: Γενῶνται παρ' ἡσυχίας, καὶ ἴρις τῷ θαύματι· καὶ ἔστιν ὁ μὲν θαύμασι, ἢ ἐφ' ἑκάστω τῶν πραττομένων ἐν τοῖς οὐρανοῖς τῶν ἀλλήλων ἀνδρῶν ἀπορία. in fine opus mutilum est, abrupitur (fol. 335^r sup.) his verbis: ἢ διότι, μολλὸς μὲν γίνεταί οὕτως ἐχόντων τὸ ξύλον· τὸ δὲ βάρους, ὑπομόχλιον· ὁ δὲ ἐγγυτέρων (sic) τοῦ βάρους (corr. ex βάρ') τῶν φερόντων, reliqua pars paginae scriptura vacat. prima pars huius operis (de Aristotelis logica) identidem edita est, Paris. 1548, Oxon. 1669, ab Ioanne Lertout 1581, c. t.: Γεωργίου διακόνου πρωτεκλήτου καὶ δικαιοφύλακος τοῦ παχυμέρου ἐπιτομή τῆς Ἀριστοτέλους λογικῆς. latine totum opus edidit Philippus Bechius, c. t.: *Georgii Pachymerii Hieronymonis in universam fere Aristotelis philosophiam epitome*, Basileae, apud Frobenium, 1560. cf. Ruelle, Annuaire de l'association pour l'encouragement des études grecques, vol. VII (1873) p. 158 sqq.

118.

Codex 1522 Phill. = 211 Meerm. = 305 Clar. = 115^b Pel., chartaceus, cm. 31,2 × 24, saec. XVI, foliorum 201, olim Nauloti.

AELIANI de natura animalium libri XVII. tit.: αἰλιανὸς περὶ ζώων ἰδιότητος.

Desinit Aeliani opus fol. 192^r infra. sequuntur fol. 193^r—201^v excerpta de animalibus, sine titulo, initio mutila: incip.: κεφάλαιον δὲ περὶ δάινης: — "Ὅτι ἐνιαυτὸν παρ' ἐνιαυτὸν γίνεταί

ἄρρηγν καὶ πάλιν θήλεια. desin.: κεφάλαιον γὰρ περὶ ἀρακτόμους. "Ὅτι ἀρακτόμους εἰς φυλάττει τῶν ἄλλων· βόσκουσι καὶ ἕκαστος ἀποφέρει αὐτῷ μέρος τῆς βοσκῆς. ἐὰν δὲ ἀμελήσῃ ἐκείνος τῆς φυλακῆς καὶ ἐπέλθῃ τις ἄρρω, ἀναιροῦσι τὸν φύλακα. cf. quae de codice Augustano (Monacensi 564) narrat Fr. Jacobs in Aeliani editionis (Ienae 1832) praef. p. LXXVIII adnot. 32.

In fine haec subscriptio legitur ex qua apparet codicem m. Ianuario a. 1542 scriptum esse: Ἰωάννου τοῦ φθιόντος ἐν τῇ βενετία. πῶς καὶ δεξιότῃσι ἰωάννου κατέλου ναυπλοῦτος. cf. cod. 1420.

119.

Codex 1523 Phill. = 213 Meerm. = 309 Clar., chartaceus, cm. 28,3 × 19,2, saec. XVI, foliorum 234.

(CASSIANI BASSI) Geoponicorum libri XX (ed. Niclas, Lipsiae 1781). praemissus est index capitum totius operis, Hénax τὸν θεῶ τοῦ βιβλίου τῶν γερονικῶν. in fine subscripta sunt haec verba: τέλος τοῦ περὶ γεωργίας βιβλίου εἰς ἄρ' (sic) βιβλία δετηρημένου. cf. de hoc codice H. Beckh in Actis seminarii philologici Erlangensis, vol. IV (1886) p. 296 sq.

In folio praefixo haec minio adnotata sunt: *Ex libris Do. Io. Ruellii. ex libris Alberti Fabricii. Constantini Caesaris de agricultura. Libri XX.*

120.

Codex 1524 Phill. = 214 Meerm. = 329^b Clar. = 86^b Pel., chartaceus, cm. 27,3 × 21, saec. XV, foliorum 49.

1. fol. 1^r: THEOPHILI commentarius in Hippocratis Aphorismos (cf. Apollonii Citiensis et aliorum scholia in Hippocratem et Galenum ed. Dietz, vol. II p. 246 sqq). tit.: οἱ τοῦ ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ ἐξηγηταὶ θεοφίλου φιλοσόφου. incipit: κείμενον· ὁ βίος βραχὺς, ἢ δὲ τέλη μακρά· ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς· ἢ δὲ πείρα σφαλέρ· ἢ δὲ κρίσις χαλεπή· ἐρμηνεία: Τὸ τοῦ βίου ὄνομα πολλαχῶς εἴρηται· λέγεται γὰρ βίος ὁ τόπος καθὼ φαιρὲν ἀμφίβια ζῶα. codex verbis ab editione discrepat nec totum commentarium continet, desinit his verbis: καὶ συνεξεμεῖται τῷ πῶς γυμῶ· καὶ τῇ τοῦ ζωτικῶ

πνεύματος, ὅθεν ἡ ἔκλυσις γίνεται (Dietz I. I. p. 522 adnot.). τέλος σὺν θεῷ τῶν ἱπποκράτους ἀφορισμῶν. cf. Daremberg, Notices et Extraits des manuscrits médicaux I (Paris 1853) p. 119.

2. fol. 36^r: ἀρχὴ σὺν θεῷ τὸ (τοῦ 2. man.) περὶ οὕρων ἀπὸ φωνῆς θεοφίλου καὶ μάγνου τοῦ σοφιστοῦ. incipit: Κατὰ πάσας αἰτίας γίνεται ἡ ἀπεψία: — Ἡ ἀπεψία γίνεται δι' αἰτίας τρεῖς. desinit: ἀλλὰ παρὰ φύσιν καὶ τοῦτο εἰπὼν, παρέλιπε. cf. Daremberg I. I.

3. fol. 41^r: GALENI ad Teuthram epistula de pulsibus sensibilibus (Galen. ed. Kühn, vol. VIII p. 453 sqq.). incipit: Κλαύδιος γαληνὸς φιλάτω ἡμετέρω τευθρᾷ τῷ ἀρχιῆτρῳ χαίρειν. Ὅσα τοῖς εἰσαγομένοις. opusculum in codice non integrum extat, desinit his verbis: ὡς μικτὸν ἔκ τε τῶν φρενιτιδῶς εἰδῶν ἔκ τε τοῦ λιθάργου· τοῦτο μὲν ἰδία σκεψόμεθα: — περὶ δὲ τῶν σφυγμῶν αὐτῷ εἰρήκαμεν (I. I. p. 484, 9), τὰ μὲν πολλὰ παραέσας ἐνέπιταμή (sic) ταῦτα σοι ἔγραψα φίλτατε τευθρᾶν· τὴν δὲ ὄλην ὑπὲρ αὐτῶν πραγματίαν τὴν εἰς πλάτος οὕσαν καλῶς διήλθας· ταύτην οὕσαν σύντομον πρόχειρον: —

4. fol. 46^v: βιβλίον εὐσύνωπτον σὺν θεῷ ἀγίου περὶ τῶν σφυγμῶν συντεθέντι περὶ γεωργί(ου) σανγινάτιου ὑπάτου Ῥωμαίων καὶ κόμητος. incipit: Ὅταν σὺν παρόντων μετακληθεῖς, ὃν οὐδέποτε τεθέασε, ἐπισκοπεῖν δεῖ. desinit: Φλεγμονῆς σφυγμῶς· ἀρχομένης σκληρῶς μικρῶς καὶ ἀμυδρῶς. τέλος τῆς βίβλου τῶν εὐσυνόπτων σφυγμῶν. excerpta ex hoc opuseulo ed. Daremberg-Ruelle, Oeuvres de Rufus d'Éphèse, p. 641 sq.

5. fol. 48^v med.: ὑπάτου Ῥωμαίων σανγινάτιου· εἰς τὰ ἰσ' θεάματα τῆς οἰκουμένης (versus politici XVI, ed. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 121). de Sanguinatio cf. Fabricius, Bibl. Gr. XII p. 135 ed. Harles.

6. fol. 49^r: τοῦ αὐτοῦ διαστίχων πολιτικῶν ἐν τῇ ἑλληνίδι φωνῇ ὀνομασίαι τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρώπου (ed. Daremberg I. I. p. 121—136).

Folia huius codicis numeris notata sunt σβ—τα; in bibliothecis Peliceriana et Claromontana hic codex cum codicibus 1534 (vol. I) et 1501 unum volumen efficiebat.

121.

Codex 1525 Phill. = 215 Meerm. = 313 Clar. = 75 Pel., chartaceus, cm. 31,8 × 22,6, saec. XVI, foliorum 111, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: PALLADII SOPHISTAE scholia in Hippocratis Morborum epidemicorum librum VI (cf. Apollonii Citiensis etc. scholia in Hippocr. et Galen. ed. Dietz, vol. II p. 1—204). tit.: Σχόλαια τῆς ἑπιδημίας ἀπὸ φωνῆς παλλαδίου σοφιστοῦ.

2. fol. 99—111 (altera manu): (GALENI) lexicon in Hippocratem. incipit: ἀγλιδωτὸν (sic), ἀγκύλην ἔχων· εἴρηται δὲ ἐπὶ ἄρματος. in fine unum folium periit, lexicon abrumpitur his verbis: ψαφερον, ψαδυρόν· ψέφαρα. cf. Galen. ed. Kühn, vol. XIX p. 69,4—156,7. — Folia 109—110 perperam compacta sunt, collocari debebant ante folia 107—108.

Prior pars codicis a Valeriano Albini m. Decembri a. 1540 scripta est. subscriptio (fol. 98^r): Τέλος τῆς ἑκτης ἐπιδημίας Ἱπποκράτους. Ὁ συναλεριάνος μόναχός (sic) φορολιβιεύς ὁ ἀλβίνου ταύτην ἔγραψε βιβλίον ἐνέτησι, ἐν τῷ τοῦ ἀγίου ἀντωνίου μοναστηρίῳ ἔτη τοῦ κυρίου ἡμῶν λαφῶ: μηρὸς δεκαεμβρίου ἰσταν(τος). χάρις τῷ θεῷ. cf. cod. 1520.

122.

Codex 1526 Phill. = 216 Meerm. = 314 Clar. = 80^c Pel., chartaceus, cm. 29,7 × 20, saec. XVI, foliorum 62.

1. fol. 1^r: ΓΑΛΗΝΟΥ ΙΑΤΡΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ (Galen. ed. Kühn, vol. XIV p. 674—797). incipit fol. 1^v: Ἑλληνας τῶν τεχνῶν τὰς εὐρέσεις. desinit: τὰ ἔλκη σπουδάζομεν. praemissus est fol. 1^r index capitum (incipit: Ἐπιγράφεται μὲν τὸ βιβλίον ἱατρῶς).

2. fol. 38^v: (GALENI) Definitiones medicae. titulus deest. incip.: (Τ)ὴν τῶν ὄρων

πραγματεῖαν πολυωφελεστάτην ὑπάρχουσαν πᾶσι τοῖς ἰατροῖς. desin.: ἡ τυμπάνων ἡ αὐλῶν συμβῶλων ἀκούσαντες. (Galen. ed. Kühn, vol. XIX p. 346—462).

123.

Codex 1527 Phill. = 217 Meerm. = 315 Clar. = 79^a Pel., chartaceus, em. 33,7 × 24,7, saec. XVI, foliorum 69, olim Nauloti.

1. fol. 1^v—2^r med.: γαληνοῦ περὶ χρεῖας μορίων καὶ ἐνεργείας (ed. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 137 sq.).

2. fol. 3^r: THEOPHILI PROTOSPATHIARI de hominis structura libri V (ed. Greenhill, Oxonii 1842). sub finem libri IV (fol. 36^r inf.) et in fine libri V lacunae a librario indicantur. desinit opus (fol. 43^v inf.) his verbis: ἀγγεῖα πολλὰ τριχοειδῆ καὶ ἀραχνοειδῆ κατεσπαρμένα κατ' αὐτὸν τὸν ἀόενα ἔχοντες. τὸ δὲ σχῆμα, λίπει τί: — τέλος (Greenhill p. 224, 10). cf. Daremberg l. l. p. 138.

3. fol. 44^r: ἐρμηναίαι τιναί (sic) βοτάνων. incip.: Ἡ βετονική ἐν πετρώδεσι τόποις γίνεται καὶ πλαγίως ὁμοιον τὰ φύλλα ἀρχαῖα πλατύτερα δὲ καὶ ἀδρέα. desin.: φουὶ τὸ ἀγριόσταχον γινόμενον εἰς πλάγ(ια?) ἀλσῶδ(η?).

4. fol. 44^v: θεραπεῖαι σοφιστῶν τινῶν ἰητρῶν. incip.: Ἡ ἀδράχνη καταπλασσομένη κατὰ τὸν πράξαιμον. desin.: καὶ ὀπτὰ διδόμενα βῆχχα θεραπεύειν δύνανται.

5. fol. 46^r: [γαληνοῦ] διαγνώσεις καὶ θεραπεῖαι πρὸς βασιλέα τὸν πορφυρογέννητον. incip.: Πρὸς κατάρρους καὶ κορύζας: — "Ὅτ' ἂν πληρωθῆ ἡ κεφαλή ὑγροῦ καὶ πέμψαι εἰς τὴν ὑπερώαν, λέγεται κατάρρους. sunt brevia excerpta ex THEOPHANI NONNI Epitome de curatione morborum (ed. Bernard, Gothae 1794—1795: cf. vol. I p. 88 sqq., 98 sqq. etc.). in fine adiectus est commentariolus de hominum aetatibus.

6. fol. 56^r: Anonymi περὶ δυνάμεως τροφῶν. caput primum περὶ τῆς τῶν ὀρνίθων ἐδωδῶν (sic)

incipit: Τῶν ὀρνίθων ἡ σὰρξ κρείττων πάντων πεινῶν καὶ τῶν πεζῶν ἐστὶ εἰς εὐχυμίαν. desinit opuseulum: ὕστατα δὲ ληφθέντα συνδιαφθεῖρει καὶ τὰ χρηστά.

7. fol. 61^r med.: [ἱπποκράτους] περὶ διαφορῶν καὶ παντοίων τροφῶν. incipit: Πέρδικες εἰςὶ δύσπεπτοι. desinit: ὁ δὲ αἰγύπτιος κύαμος, ὑγρότερος καὶ περιττωματικός.

8. fol. 62^v: Anonymi περὶ τῶν ἰβ' μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁποῖαις δεῖ χρᾶσθαι τροφαῖς ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν· καὶ ἀπὸ ποίων ἀπέχεσθαι (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 423—429; cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 139 sq.).

9. fol. 66^v: Τοῦ ἀγίου γρηγορίου ἐπισκόπου νόσσης (?) ἐκ τῶν πρὸς ἀστρονόμους, λόγος (excerptum). incipit: ὡσπερ αἱ ἰχθύεις (sic) ἐν τοῖς ὕδασι ζῶντες.

10. fol. 68^r med.: περὶ τοῦ γινώσκειν κατὰ ποῖαν ὄραν τί ἐστὶ τὸ τικτόμενον.

11. fol. 68^v med.: commentarioli tres de hominum aetatibus, quorum tertius est HERENNI PHILONIS γυνῶσις ἡλικιῶν (cf. Studemund, Anecd. Var. I p. 245 adn.).

Codex e duabus partibus compositus est: prior pars (fol. 1—45) a Nicolao Coccolo exarata est (cf. eod. 1625), altera pars (fol. 46—69) a Ioanne Mauromata (cf. eod. 1497). codex transcriptus esse videtur e codice Parisino 2155.

124.

Codex 1528 Phill. = 219 Meerm. = 317 Clar. = 67 Pel., chartaceus, em. 34 × 24,7, saec. XVI, foliorum 76. olim Nauloti.

(IOANNIS ACTUARI) de methodo medendi liber VI. tit.: τοῦ αὐτοῦ λόγος ⁶⁵ περὶ συνθέσεως φαρμάκων τῶν ἐκτὸς τοῦ σώματος προσφερομένων. incipit: Ἐδόκει μοι διὰ βραχέων πάντων ἐπιμνησθῆναι βεβουλημένῳ. desinit (fol. 74^r): καὶ μὴ τηγάως δοκῶμεν ἐκπεπονηγότες τὴν βίβλον.

Sequuntur (fol. 74^v—76^r sup.) remedia varia. incipit: Ἐνταῦθα στήλη ἐψήματος τῶν

ρίζων. δυναμειὶ σὺν θεῶ τὸ ἦπαρ καὶ τὸν σπλῆνα
καὶ τοὺς νεφρούς. desin.: συμφύτου ρίζαν Ἄ. β.
μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Codex videtur pars esse codicis olim crassioris: ante
folium primum quaterniones XXIII perierunt. cf. Darem-
berg. Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 141.

125.

Codex 1529 Phill. = 220 Meerm. = 318 Clar. = 80^a Pel.,
chartaceus, cm. 31,6 × 22,3, saec. XVI, foliorum 194.

1. fol. 1^r: GALENI libri de medicamento-
rum compositione secundum genera,
initio mutili. incip.: μὴ δ' ὀλωσ δάκνοντα· λέ-
λεχται i. e. in medio libro II (Galen. ed. Kühn,
vol. XIII p. 499, 10). desin. (fol. 191^v med.):
ἀπλὰς τούτων φύσεις (ibid. p. 1058, 10).

2. fol. 191^v med.: Κολλύριον ὀφθαλμικὸν παρὰ
στεφάνου ἰατροῦ τοῦ μεγίστου ἐνεργὲς καὶ ἄγαν
ὠφέλιμον πρὸς τε τὰς τῶν ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καὶ
ἐλκώσεις τοῦ κερατοειδοῦς· καὶ προπτώσεις τοῦ
ράγοειδοῦς etc. (ed. G. Studemund in Indice
lectionum Univ. Vratislav. 1888/89, p. 12—14).

3. fol. 194^r: (Commentariolus de homi-
num aetatibus). cf. Studemund l. l. p. 14.

Haec omnia (num. 1—3) transcripta sunt
e codice Havniensi 225: cf. Studemund l. l.
p. 10 sqq.

4. fol. 194^r med.: Post commentariolum de
hominum aetatibus librarius adiecit haec verba:
τέλος βιβλίον Γαληνοῦ περὶ συνθέσεως φαρμάκων
εἴληφεν. huc usque Galeni opus pertinere ratus.
sequitur hoc epigramma:

εἰς τὸν γαληνὸν:

οὐ τις σεῖο γε πλείον θεῖε βροτῶν ἀκαχ' ἄδαν·
πλείστοις γὰρ βιόων. τείνου ἔλες στόματος·
σοῖς δὲ θανάων γε λόγοις, ποτίμου λάθας σαώξεις·
τούνεκεν ὄφληταί τοι ἀμερίων γε χάρις: —

In pagina extrema haec verba leguntur: 8: char-
pētarii et amieorū: quibus indicatur codicem olim
fuisse Iacobi Carpentarii medici et philosophi (1524—1574).

126.

Codex 1530 Phill. = 221 Meerm. = 320 Clar. = 72 Pel.,
chartaceus, cm. 32,7 × 24,6, saec. XVI, foliorum 241, olim
Nauloti.

1. fol. 1^r: PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBENI
de materia medica opus ordine alpha-
betico digestum (ed. Sprengel, Lipsiae 1829,
vol. I p. 1 sqq.). incipit: Πολλῶν οὐ μόνον
ἀρχαίων. desinit: ὅτι οἱ φαγόντες αὐτὸ καὶ πληγέντες
ὕπὸ σκορπίου ἄπονοι διαμένουσιν (l. l. p. 284, 2).
Τέλος παιδακίου διοσκοριδίου ἀναζαρβέως, τοῦ περὶ
ὄλης ἰατρικῆς βιβλίου.

2. fol. 219^v: EIUSDEM de animalibus
venenosis eorumque praecautione et
curatione liber (ed. Sprengel, vol. II p. 1—41).
incipit: Ἀποδόντες ἐν τοῖς προγραφεῖσι βιβλίαις.
desinit: παρητησάμην ἀναγράφει (sic) ἐνταῦθα.

3. fol. 230^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ ἰσθόλων· ἐν ᾧ
καὶ περὶ λυσσῶντος (in margine superiore). in-
cipit: Τὸν μὲν περὶ ἰσθόλων ζώων. desinit:
τουτοῦτος μὲν ὁ θηριακὸς τρόπος. (ed. Sprengel,
vol. II p. 42—91).

Codex eadem manu scriptus est qua codex 1406
i. e. a Georgio Coccolo.

127.

Codex 1531 Phill. = 223 Meerm. = 322 Clar. = 63 Pel.,
chartaceus, cm. 32,7 × 23,6, saec. XVI, foliorum 232, olim
Nauloti.

1. fol. 1^r: (ARETAEI CAPPADOCIS de causis
et signis acutorum morborum libri duo).
titulus deest. incipit codex a libri I capite
sexto: ΠΕΡΙ ΤΕΤΑΝΟΥ: Σπασμοὶ οἱ τέτανοι, κάρτα
μὲν ἐπίπονοι κτλ. (ed. Kühn p. 6, 3—66).

2. fol. 16^v: EIUSDEM de causis et signis
diuturnorum morborum libri duo (ibid.
p. 67—184).

3. fol. 48^v: EIUSDEM de curatione acuto-
rum morborum libri duo (ibid. p. 185—291).

4. fol. 81^v: EIUSDEM de curatione diutur-
norum morborum liber I (ibid. p. 292 sqq.),
in fine mutilus; desit librarius, cum ad primam

lacunam maiorem pervenisset, his verbis (fol. 90^r med.): *ἄλειμμα λιπαρὸν αἷμα τρίψις εὐαφροῦς πολλῶ τῷ λίπασι δεσχὸν τὰ* (ibid. p. 322, 4). reliqua pars folii 90^r et folium 90^v scriptura vacant.

5. fol. 91^r: *ἀρχὴ τῆς τῶν οὔρων ὑποθέσεως, φιλοθέου.* incipit: *Τὰς περὶ τῶν οὔρων διαφορὰς καὶ πραγματείας πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ἱατρῶν ἐπεχειρήσαν γράφειν.* nomen auctoris φιλοθέου errore scriptum videtur pro θεοφίλου, conspirat enim hoc opusculum fere omnino cum THEOPHILI de urinis commentario (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 261 sqq.). desinit (fol. 94^v med.): *ἵνα μήτε τῶν χρωμάτων ἄξενικτον παραλείψωμεν μήτε τῆ λεπτῆ συστάσει συμπλέξωμεν ταῦτα γὰρ ἐξηγησόμεθα καὶ τὰ αὐτῶν σημαίνοντα* (Ideler l. l. p. 268, 10). Sequitur brevis commentariolus περὶ δηλώσεως οὔρων (incipit: *Ἐάν ἐστί τὸ οὔρον τοῦ ἀνθρώπου καθαρὸν καὶ νέφος ἐπάνω*), deinde περὶ οὔρων σύντομος διδασκαλία (incipit: *Τρία εἰσὶ ταῦτα τῆς ἱατρικῆς τέχνης,* desinit: *ἀλλ' εἰσὶν ἀμφίβολα. ταῦτα δὲ πάντα πρὸς σὲ ἰδιωτικῶς ἐγράψαμεν*), tum commentariolus περὶ κλοαίων. incipit (fol. 98^r): *κλοαίων ἔχον τζίπας καὶ βραγάδας.* desinit: *καὶ ἐν ὁ ἀνθρώπος, ἀπὸ χολῆς καὶ ἔπαρον αὐτὸν αἷμα.* — τέλος τῆς περὶ οὔρων ὑποθέσεως φιλοθέου: — cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 142.

6. fol. 98^v: IOANNIS ACTUARI de urinis libri septem (ed. Ideler l. l. vol. II p. 3—192).

7. fol. 222^r inf.: (Anonymi tractatus de venae sectione). titulus deest. incipit: *οἱ οἱ* (sic) *πρῶτοι καὶ κυριώτατοι σκωποὶ τῆς φλεβοτομίας τὸ μέγεθος τοῦ νοσήματος.* desinit: *τῆ ἀνώτερον τοῦ ἐνδοθεν ἀστραγάλου τέμνουσιν.* — Sequitur (fol. 226^v inf.) alterum opusculum de eodem argumento; incipit: *Ἡ κεφαλὴ ἔχει φλέβας εἴκοσι.* desinit: *ἧ εἰς εἴκοσι μίαν μὴ τὸ τὸν φλεβοτομήσας.* cf. Daremberg l. l. p. 143.

8. fol. 230^r: (Mercurius?) περὶ σφυγμῶν. incipit: *Ἄψαι τοῦ σφυγμοῦ μετὰ τῶν τεσσάρων δακτύλων.* desinit: *καὶ τὰ τοῦτοις περιεχόμενα.* (ed. Daremberg l. l. p. 143 sq.).

9. fol. 230^v med.: (Commentariolus anepi-

graphus). incipit: *Τὸ ἀπὸ φλεβοτομίας αἷμα.* desinit: *εἰθ' οὕτως ἐὰν καθίστασθαι.* sequuntur commentarioli breviores περὶ σφυγμῶν.

128.

Codex 1532 Phill. = 225 Meerm. = 324 Clar. = 90 + 115^a Pel., chartaceus, cm. 31,1 × 24, saec. XVI, foliorum 192, olim Nauloti.

1. fol. 1^v: ORIBASII Collectionum medicarum libri XXIV et XXV (ed. Bussemaker et Daremberg, Paris 1851 sqq., vol. III p. 273 sqq.). liber XXV in codice non extat integer, abrumpitur (fol. 63^v med.) his verbis: *ἀνάλογον τοῖς ἐν χειρῶν οὔτω δὲ καὶ ὅσα* (l. l. p. 504, 13).

2. fol. 64^r: περὶ εὐχύμων καὶ περὶ διαίτης πάσης. incipit: *Εὐχυμότερον ἐστὶ τὸ ἀριστον γάλα σχεδὸν ἀπάντων.* desinit: *καρναβάδων· βλουσκούνην· καὶ ὅσα ταῦτα* (sic): — sunt capita 1—26 opusculi anonymi, quod ediderunt Ideler et Ermerins: cf. Ideler, Phys. et med. gr. min., vol. II p. 257—269; Ermerins, Anecdota medica graeca, p. 237 sqq. de auctore vid. infra codd. 1566 no. 9. 1568 no. 2.

3. fol. 70^v: (Anonymi tractatus de urinis). incipit: *Τοῦ αἵματος κατὰσκευασθέντος· καὶ παραχρῆς πολλῆς* (sic) *γενομένης ἐν αὐτῷ. ὅσον μὲν κούφον καὶ ἀνοφερὲς ὅπερ καὶ ξανθοχολικὸν περιτόμα πέφυκεν εἶναι.* desinit: *τὸ τοιοῦτον παραφιστάμενον οὐ κατὰ φύσιν. ὥσπερ προεῖρηται.*

Τέλος εἰληφεν ὁ περὶ οὔρων λόγος.

4. fol. 77^r inf.: (ARETAEI CAPPADOCIS scripta medica). titulus deest. in initio librarius duas paginas et tertiae maximam partem vacuas reliquit, nimirum quia se prima capita (quae in codicibus omnibus desunt) postea inventurum esse speravit. incipit: *ἀμβλύτητες Ἰλιγγοι. τενόντων βάρσα* (i. e. in capite quinto libri primi de causis et signis aetorum morborum, ed. Kühn p. 1). sequuntur Aretaei omnia eadem quae in codice 1531 (num. 1—4) extant; desinunt (fol. 153^v med.) verbis eisdem πολλῶ τῶν λίπαι σχεδὸν τὰ (ed. Kühn p. 322, 4).

num. 4 in codice Peliceriano 115 inerat.

5. fol. 154^r: (Anonymi commentarius in Hippocratis Aphorismos). titulum a librario omissum adiecit Naulotus: εἰς Ἀφορισμοὺς ἱπποκράτους ἐξηγήσεις. incipit: Διατί φησιν ὁ ἱπποκράτης, οἱ ψυχροὶ ἰσχυρότεροι. desinit: ἔτι γὰρ ἂν ἡ πλείστη ὄλη, πλείον τὸ πῦρ ὑπανάπτεται.

6. fol. 173^r: Σύνοψις στεφάνου φιλοσόφου περὶ διαφορᾶς πυρετῶν. incipit: Ἡ μὲν παράδοσις ἡ περὶ τῶν πυρετῶν σύντομος ἐστὶ. desinit: ὡς γινόμενου ἐκροτέρου τοῦ δέρματος, οἷα τῶν ταριχευομένων σωμάτων. quae in hoc codice Stephano adscribuntur, congruunt fere cum PALLADI commentario de febris (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 107—120). cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 148.

7. fol. 177^r inf.: σεβήρου σοφιστοῦ περὶ ἐντερίων πρὸς τιμὸθεον. incipit: ἐντὴ τῆς κατὰ τὴν τέλην τῶν ἀναγκαίων παραδοῦναι τὴν χρίσιν ὡς τιμὸθεε. desinit: ὅθεν τὸν ἐνεστῶτα λόγον τοῖς περὶ τὴν τέλην πονούσιν ἐξεδίμεθα. cf. Daremberg l. l.

8. fol. 180^v: περὶ διαχωρημάτων: ἐκ τοῦ θεοφίλου (ed. Ideler l. l. vol. I p. 397—408).

9. fol. 186^r med.: περὶ σφυγμῶν (sic). incipit: μέγας σφυγμὸς ἐστὶν ὁ κατὰ μήκος καὶ βάλος καὶ πλάτος τῆς ἀρτηρίας. desinit: μεταλύει δὲ ἡ τροφή αὐτοῦ εἰς θερμὴν καὶ ξηρὰν καὶ γλυκαίαν.

10. fol. 189^r inf.: ἀρχὴ περὶ οἰδῶν (sic). incipit: ἡ διαφορὰ ὑποστάσεις τῶν ἐν τοῖς οἰδοῖς, εἰς ἑ. desinit: καὶ τὴν γινόμενην προρησεως τῶν οἰδῶν θεωρίαν.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1—63: II (manu Nicolai Coeoli) fol. 64—75 et 154—172: III fol. 77—153: IV fol. 173—192.

129.

Codex 1533 Phill. = 226 Meerm. = 325 Clar., chartaceus, cm. 34,8 × 21,8, saec. XVII, foliorum 148.

1. fol. 1^r: Excerpta ex ORIBASII libris. tit.: ΟΡΕΙΒΑΣΙΟΥ ΕΚ τῶν γαληνοῦ περὶ καταγμάτων. incip.: Ἐπειδὴ λέλυται τῆς συνεχείας. insunt Oribasii Collectionum medicarum libri XLVI et XLVII integri et libri XLVIII capita 18 priora

(ed. Bussemaker et Daremberg vol. IV p. 102—270). desin.: καὶ οἱ μὲν διὰ τῆς περιδίας εὔχρηστοι φανέντες βρόχοι οἱτοὶ εἰσιν.

2. fol. 90^r: ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΚΙΤΙΕΩΣ τῆς περὶ ἄρθρων πραγματείας i. e. APOLLONII CITIENSIS liber III (Apollonii Citiensis etc. scholia in Hippocr. et Galen. ed. Dietz, vol. I p. 26—50).

3. fol. 115^r: ΣΟΡΑΝΙ περὶ σημείων καταγμάτων. incipit: Κάταγμα ἐστὶ, διαίρεσις ὀστοῦ. desinit: καὶ περὶ καταγμάτων ἀπόχρη τσαυτά. (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 248—252).

4. fol. 121^r: ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΚΙΤΙΕΩΣ τῆς περὶ ἄρθρων πραγματείας i. e. APOLLONII CITIENSIS liber I (ed. Dietz l. l. p. 1—14).

5. fol. 135^r: ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΚΙΤΙΕΩΣ τῆς περὶ ἄρθρων πραγματείας i. e. APOLLONII CITIENSIS liber II (ibid. p. 14—26).

130.

Codices (duo) 1534 = 229 Meerm., chartacei, saec. XV. Vol. I = 329^a Clar. = 86^a Pel., cm. 27,3 × 20,7, foliorum 248 (β—σν).

Vol. II = 330 Clar. = 87 Pel., cm. 27 × 20,3, foliorum 294.

Vol. I: AETHI AMIDENI de re medica libri VIII priores (de editionibus cf. Daremberg-Ruelle, Oeuvres de Rufus d'Ephèse, p. XLIII). hoc volumen cum codicibus 1524 et 1591 in bibliothecis Peliceriana et Claramontana unum codicem efficiebat.

Vol. II: AETHI AMIDENI libri VIII posteriores. folium primum manu recentiore (saec. XVIII) suppletum est.

Utumque volumen variis manibus exaratum est.

131.

Codex 1535 Phill. = 230 Meerm. = 331 Clar. = 77 Pel., chartaceus, cm. 34,8 × 23,8, saec. XVI, foliorum 254, olim Nauloti.

ALEXANDRI TRALLIANI de rebus medicis libri XII (inverso ordine librorum ed. Puschmann, Alexander von Tralles, Wien 1879).

incipit liber I: Ἡ ἀλωπεκία πάθος ἐστὶ τριχῶν μάδισις (l. l. vol. I p. 440). desinit liber XII: καὶ ταῦτα μὲν ἱκανὰ εἰρηθῆσθαι περὶ τῶν πυρετῶν εἰς θεράπειαν ἡγούμεθα (ibid. p. 439).

132.

Codex 1536 Phill. = 231 Meerm. = 337 Clar. = 68 Pel., chartaceus, cm. 32,6 × 24,7, saec. XVI, foliorum 40, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: RUFII EPHESII de medicamentis purgantibus liber (Rufi Ephesii opuscula et fragmenta ed. Matthaei, Mosquae 1806, p. 3—60 = Oeuvres d'Oribase, par Bussemaker et Daremberg, vol. II p. 90—129, 1). tit.: ῥόφου ἐφεσίου μονοβιβλου, τίνας δεῖ καθαίρειν, καὶ ποίους καθαρτηγίους καὶ πότε. incipit: Οὔτε πάντας τοὺς ὅπως οὖν διακειμένους, καθαρτέον. desinit: καὶ γὰρ τοῦτο εὐμενέστατον στήθους καὶ πνεύμονος. cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 150 sq.

2. fol. 9^v: EIUSDEM de morbis vesicae et renum liber (ed. Daremberg-Ruelle, Oeuvres de Rufus d'Éphèse, p. 1—63, qui hoc quoque codice usi sunt).

3. fol. 22^r: EIUSDEM de nominibus partium corporis humani liber. tit.: ῥόφου ἐφεσίου ὀνομασίαι τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων. in margine superiore alter titulus legitur: πολυδύκουσ ὀνομαστικῶν ἰ (sic). incipit: Τί πρῶτον ἔμαθες ἐν κίθαρστικῇ; desinit (fol. 30^v med.): οὐ μὴν δίκαιον τὰ πολλὰ ἀτιμάσαι διὰ τινὰ ἄλιγα παροφθέντα (Daremberg-Ruelle l. l. p. 133—167).

4. fol. 30^v med.: EIUSDEM de eodem argumento libri III. tit.: τοῦ αὐτοῦ ὀνομασιῶν τῶν (sic) κατὰ ἄνθρωπον. incipit: Εἴ τις τὴν κίθαρστικὴν μέλλοι διδασκῆσθαι. desin.: ἀποδέδοται ἡμῶν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. καὶ ἡ τῶν (verba ἡ τῶν add. altera manus) ὁστέων θέσις (Daremberg-Ruelle l. l. p. 233—236 et p. 168—194). cf. Ed. Zarneke, Symbolae ad Iulii Pollucis tractatum de partibus corporis humani, Lipsiae 1885, p. 7 sqq.

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—21 (manu Ioannis Cateli Naupliotae: cf. cod. 1420); II fol. 22—40.

133.

Codex 1537 Phill. = 233 Meerm. = 342 Clar. = 71 Pel., chartaceus, cm. 32,2 × 21,8, saec. XVI, foliorum 204, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: Medicorum Persarum (sive Arabum) RHAZAE MEZUAE AVICENNAE ISAACI IOANNIS DAMASCENI de re medica libri VII. praecedat index: πῖναξ σὺν θεῶ τοῦ παρόντος βιβλίου. ἀρχὴ σὺν θεῶ τῆς βίβλου τῶν περσῶν τοῦ ῥαζῆ τοῦ μεζουὲ ἀβεικιανῶ Ἰσαὰκ ἰωάννου τοῦ Ἰαμασκηνοῦ. incipit opus (fol. 3^r): περὶ ἀλωπεκίας: Ἰστέον ὅτι ἡ γένεσις τῶν τριχῶν γεννᾶται ἀπὸ τῶν καπνοειδῶν παχέων ἀναθυμιάσεων. desinit: καὶ ἀλειφθήτω, ἐπεὶ γὰρ διαλύει τὸν χόραδρον εἰ θεῶ φίλον. cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 151 sq.; Daremberg-Ruelle, Rufus d'Éphèse, p. XLVIII sqq.

2. fol. 192^v inf.: Anonymi περὶ γεννήσεως ἀνθρώπου καὶ γονῆς (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 294—296). incipit: Νόμος μὲν πάντων κρατύνει. desinit: μόνον δὲ ὁ ἀντιχειρὸς. β'.

3. fol. 194^r med.: Anonymi σύνοψις περὶ οὔρων (ed. Ideler l. l. vol. II p. 307—316). incipit: Τῶν μὲν οὔρων πολλὰ μὲν κατὰ γένος διαφοραί. desinit: εἰ δὲ περισώξει τὸν ἰγῶρα.

4. fol. 199^v: Excerpta ex scriptis HIPPOCRATIS, imprimis ex Aphorismis. tit.: ἱπποκράτους· ἐκ τῶν ἀφορισμῶν περὶ μέτρον διαίτης. incipit: κανὼν δ'. Αἱ λεπταὶ καὶ ἀκριβέες διαίται. desin.: κανὼν σς'. ὑποφθίσεως ἐχόμενω διάρροια ἐπιγυνομένη θανάσιμον.

5. fol. 201^v: Anonymi περὶ οὔρων σύνοψις (ed. Ideler l. l. vol. II p. 323—327). incipit: Ἐὰν ἴδῃς τὸ οὔρον ἐρυθρὸν. desinit: καὶ τῶν ζωμῶν αὐτῶν πῆ ὁ ἄρρωστος . . . μέλι. ε . . . . . ἔχον: (lacunas librarius alibi quoque ipse indicavit).

134.

Codex 1538 Phill. = 234 Meerm. = 344 Clar., membranaceus, cm. 29,5 × 26,1, saec. X, foliorum 394, nitidissime exaratus, titulis et initialibus litteris inauratis et ornamentis coloratis insignis; ornamenta excisa sunt de foliis 30, 73, 101, 128, 131, 156, 180, 185, 192, 263, 324.

fol. 1—388: Hippiatricorum collectio (ed. Grynaeus, Basileae 1538).

Praemissus fuit index capitum, cuius maior pars periit foliis aliquot inter folia 1 et 2 amissis. incipit fol. 1^r: ΤΑΔΕ ΕΝΕΚΤΙΝ ΕΝ ΤΗΔΕ ΤΗ ΒΙΒΛΩ, abrumpitur fol. 1^v in capite λγ. comprehendit opus capita CXXXII (ρλβ). incipit fol. 2^r: ΑΨΥΡΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΥΡΕΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Στρατευσάμενος ἐν τοῖς τέγμασι τοῖς ἐπὶ τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ. desinit fol. 388^v: ἀλὸς ἀμμωνιακοῦ δραχμὰς θ, λεπιδος δραχμὰς β. codex plura continet editione, desunt in hac omnia quae in codicis foliis 385^r med. — 388^v leguntur. ceterum contextus Hippiatricorum qualis hoc codice continetur cum editione fere conspirat, nisi quod in duos libros opus in codice divisum non est: cf. cod. 1539.

Codex valde lacunosus et in fine mutilus est. singula folia interciderunt inter folia 22 et 23, 57 et 58, 59 et 60, 65 et 66, 109 et 110, 221 et 222, 260 et 261, 266 et 267, 268 et 269, 279 et 280, 284 et 285, 287 et 288, 327 et 328, 335 et 336. bina folia perierunt inter folia 27 et 28, 30 et 31, 34 et 35, 168 et 169, 191 et 192, ante folium 193, inter folia 267 et 268, 337 et 338, 339 et 340. par foliorum 191—192 perperam compactum est, collocari ita debebat, ut folium 191 post folium 326 et folium 192 ante folium 327 extaret: inter folium 191 et folium 192 par foliorum quaternionis intimum periit.

In fine codicis haec opuscula adiecta sunt:

1. fol. 389^r: Περὶ σημείων καὶ χαρακτῆρων τῶν ἐν ταῖς συσταθμαῖσι καὶ περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. incipit: Τῆν τῶν σημείων καὶ χαρακτῆρων

διδασκαλίαν κτλ. (cf. Metrol. script. reliqu. ed. Hultsch, vol. I p. 225 sq.).

2. fol. 389^v med.: Περὶ μέτρων. incipit: Ἡ μνᾶ πρὸς τὸ ἰταλικὸν ἔχει δραχμὰς ρμδ (ibid. p. 232 sq.).

3. fol. 390^v: Ἐκ τῶν Κλεοπάτρας κοσμητικῶν περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων (ibid. p. 233—236).

4. fol. 392^r med.: Ἄλλως περὶ τῶν αὐτῶν. incipit: Ἡ μνᾶ ἡ ἀττικὴ ἔχει Γο ιβ (ibid. p. 236 sq.).

5. fol. 392^v med.: Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν ἱππιατρικῶν. incipit: Ἡ Γο ἔχει δρα(χμὰς) η̄ (ibid. p. 237 sq.).

6. fol. 393^r: Περὶ μέτρων ὑγρῶν. incipit: Τὸ ἰταλικὸν κεράμιον ἔχει γράς η̄ (ibid. p. 238 sq.).

7. fol. 393^v: Ἄλοιφῆ θερμῆ ἀγῆς (sic) θεραπείσεις πάντα τέτανον ἀνθρώπων τε καὶ ἵππων· καὶ πάντα κρυμὸν καὶ τοὺς κατεψυγμένους ἰάση· καὶ τοὺς ἡμιζήρους γεγονότας ἀποκαταστήσεις εἰς τὸ καταφύσιον καὶ πάντα βεσματισμὸν ἀναστελεῖς· ὅπως δὲ τούτου θερμότερον ἤ ἐνεργέστερον οὐδὲν οὐδενὶ ἱατρῶ ἢ ἱππιατρῶ ἀναγέγραπται φάρμακον οὐδ' ἀναγγραφήσεται· ἔχει δὲ οὕτως: — Ἀμβραξ Γο ε̄ μόσχου Γο ε̄ κτλ. abrumpitur hoc opusculum fol. 394^v inf. his verbis: καὶ τὸ καστόριον· καὶ τὸ πύρεθρον καὶ τὸ κάχρυ· ἔχει ἰδίως.

In codice nunc mutilo praeter Hippiatrica eorumque appendices Ὁρνεοσόφιον olim videtur extitisse (perinde atque in codice 1539); nam cum in folii praefixi utraque pagina aves pictae conspiciantur, et equorum et accipitrum curam in hoc codice elegantissimo descriptam fuisse suspicari licet.

Hippiatricorum novae editionis praecipuum fundamentum hic codex erit, alii libri manu scripti nescio an adhibendi non sint nisi quatenus lacunas huius codicis explent. de codicibus Parisinis (inprimis de codice Paris. 2322) cf. Emm. Miller, Notices et Extraits des manuscrits de la bibliothèque Impériale, tom. XXI, 2 (1865) p. 1—161; de codice Cantabrigiensi cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 167 sqq.

135.

Codex 1539 Phill. = 235 Meerm. = 345 Clar. = 73 Pel., chartaceus, cm. 33 × 25, saec. XVI, foliorum 173, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: Index capitum Hippiatricorum.

2. fol. 3^r: ἔκθεσις περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων ἀκριβεστάτη. incipit: Ὅτι τὸ κεράτιον τὸ ἰδιωτικῶς κοικίον λεγόμενον κτλ. (Metrol. script. ed. Hultsch, vol. I p. 228—230).

3. fol. 3^v: ἔκθεσις διωδώρου περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων ἀκριβής. incipit: Ἡ ἰταλική μνᾶ ἢ ἀττικὴ μνᾶ.

4. fol. 5^r: Hippiatricorum collectio (eadem quae in codice 1538 extat). incipit: Στρατευσάμενος ἐν τοῖς τάγμασι. desinit: ἄλλος ἀμμωνιακοῦ δραχμᾶς θ', λεπίδος δραχμᾶς β'.

Codex 1539 cum codice 1538 ita conspirat, ut vel ex ipso vel ex apographo eius descriptus esse videatur; sed aliquanto plura continet, nimirum quod, cum ipse vel archetypus eius e codice 1538 transcriptus est, integrior is fuit quam nunc. extabant eo tempore in codice 1538 folia quae nunc desiderantur inter folia 22 et 23, 27 et 28, alterum eorum foliorum quae inter folia 30 et 31 interciderunt, folia quae nunc desunt inter folia 34 et 35, 57 et 58, 59 et 60, 109 et 110, 168 et 169, 191 et 192, ante folium 193, prius eorum foliorum quae desunt inter folia 267 et 268, folia quae nunc desiderantur inter folia 335 et 336, 337 et 338. sed ne tum quidem codex 1538 plane fuit integer. tunc iam deerant singula folia post folium 30 (in codice 1539 verbis extremis quae in codicis 1538 folio 30^v leguntur ἐὰν ὁ καὶ omissis caput ε̄ finitur verbo τηρήσει), post folium 65 (huius folii verba extrema ἐκ τούτου in codice 1539 omittuntur et caput ε̄ finitur verbo ἔμβασθε), post folium 221 (ubi olim caput ξ̄γ extabat, quod in codice 1539 quoque desideratur), post folium 260 (cuius duo verba extrema erasa sunt, cum in codice 1539 caput ο̄ζ verbis praecedentibus

πῶνιν θερμόν terminetur), post folium 266 (ubi olim caput π̄γ extabat, quod in codice 1539 quoque desideratur), post folium 268 (ubi caput π̄ς periit: in codice 1539 capitis π̄ε clausula κεφάλαιον π̄ς notatur). deerat etiam alterum eorum foliorum quae nunc desiderantur post folium 267: nam in codice 1539 hanc ob causam clausula sectionis cuiusdam, quae in codicis 1538 folio 268^r sup. legitur, tota omissa statim proxima sectio incipit ἄλλο ἰπποκράτους: Τὸ τῶν σκολήγων πῶθος κτλ. (edit. p. 214 inf.). deerant etiam singula folia post folium 279 (ubi initio sectionis cuiusdam, quod in folio 279^v inf. codicis 1538 legitur, omissa in codice 1539 statim caput η̄ incipit), post folium 284, post folium 287 (ubi ad verba ἐψησον ἐν ἄξουσ in codice 1538 tradita in codice 1539 addita sunt verba καὶ τᾶει, quibus caput ῑζ terminetur: cf. edit. p. 228), post folium 327 (ubi in codice 1539 etiam verba quae in quattuor versibus extremis folii 327^v codicis 1538 leguntur omissa sunt). denique iam tum deerant duo folia post folium 339 (in quibus capita ρκz et ρκz extabant, quae in codice 1539 quoque desunt). — Mirum est quod ea quae in folio 278 codicis 1538 leguntur non suo loco extant in codice 1539, sed in capite ρλβ (fol. 145^v med.) post ea quae in folio 346 codicis 1538 extant (sunt verba κατὰ τοὺς ἐν — κατὰ πλάσσει edit. p. 272, 18—33).

Cum Grynæi editione Hippiatricorum codex 1539 omnino fere congruit, nisi quod in editione numeri capitum passim mutati et finis omissus est. ea quoque, in quibus codex 1539 a codice 1538 differt, editioni cum illo communia sunt. in codicis 1538 folio 331^v vacuo a librario relicto altera manu (saec. XII) haec verba adscripta sunt: + δεῖ ταῦτα ἔχειν τὸν ἵππον: μακρὸν τράχηλον: μακρὸν κορμὴν: καὶ μακροὺς πόδας :: φαρδὸν στῆθος: φαρδέα ἀναπνευστικά: καὶ φαρδεῖς ἄρμους :: πλατὸν ἀντικέφαλον: πλατὸ μέτωπον καὶ πλατέα νεφρά: κοντὰ νεφρά: κοντὰ κοντοπλευρία: καὶ κοντοὺς δακτύλους: haec verba in codice 1539

(fol. 140^v) inepte in contextum tamquam clausula capitis $\overline{\rho\iota\epsilon}$ inculcata sunt (eadem vide in editione in fine capitis $\overline{\rho\iota\epsilon}$, p. 262 inf.).

In duos libros Hippiatrica in codice 1539 (ut in editione) divisa sunt. quae divisio ex errore librarii alicuius orta esse videtur. prima enim sectio capitis $\overline{\nu\eta}$ (cod. 1538 fol. 211^r) desinit his verbis Hierocelis: $\overline{\phi}$ $\chi\rho\eta$ $\kappa\epsilon\iota\theta\omicron\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\upsilon\varsigma$ $\tau\omicron\upsilon\tau\omicron$ $\pi\acute{\epsilon}\rho\alpha\varsigma$ $\acute{\epsilon}\pi\iota\theta\epsilon\iota\upsilon\alpha\iota$ $\tau\eta$ $\pi\rho\acute{\omega}\tau\eta$ $\beta\acute{\iota}\beta\lambda\omicron\upsilon$ (cf. edit. p. 171). proxima sectio eiusdem capitis inscripta est: $\overline{\iota}$ $\epsilon\rho\kappa\lambda\acute{\epsilon}\omicron\upsilon\varsigma$ $\overline{\iota}$ $\pi\pi\omega\kappa\omega\upsilon$ $\theta\epsilon\rho\alpha\pi\epsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma$ $\overline{\beta}$. falsa huius tituli interpretatione videtur ortum esse, quod eo loco in codice 1539 (fol. 93^v med.) legitur: $\tau\acute{\epsilon}\lambda\omicron\varsigma$ $\tau\omicron\upsilon$ $\overline{\alpha}^{\omicron\upsilon}$ $\beta\acute{\iota}\beta\lambda\acute{\iota}\omicron\upsilon$, et in pagina proxima (fol. 94^r): $\beta\acute{\iota}\beta\lambda\acute{\iota}\omicron\upsilon$ $\delta\epsilon\upsilon\tau\epsilon\rho\omicron\upsilon$.

5. fol. 167^r: $\overline{\pi}$ $\epsilon\rho\iota$ $\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\omega\kappa\omega\upsilon$ $\kappa\alpha\iota$ $\sigma\tau\alpha\theta\mu\acute{\omega}\nu$ $\overline{\iota}$ $\pi\pi\iota\alpha\tau\rho\iota\kappa\omega\upsilon$ (cf. cod. 1538 fol. 392^v med.).

6. fol. 167^r med.: $\overline{\pi}$ $\epsilon\rho\iota$ $\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\omega\kappa\omega\upsilon$ $\overline{\nu}$ $\gamma\rho\omega\kappa\omega\upsilon$ (cf. cod. 1538 fol. 393^r).

7. fol. 167^r inf.: $\overline{\alpha}$ $\lambda\omicron\iota\phi\eta$ $\delta\iota$ $\overline{\iota}$ $\eta\varsigma$ $\theta\epsilon\rho\alpha\pi\epsilon\upsilon\sigma\iota\varsigma$ $\pi\acute{\alpha}\nu\tau\alpha$ $\tau\acute{\epsilon}\tau\alpha\kappa\omega\upsilon$ $\kappa\tau\lambda.$ (cf. cod. 1538 fol. 393^v).

8. fol. 169^v: $\overline{\theta}$ $\rho\nu\epsilon\omicron\sigma\acute{\omicron}\phi\iota\omicron\upsilon$ $\delta\iota\alpha\lambda\alpha\mu\beta\acute{\alpha}\nu\omicron\upsilon$ $\tau\acute{\alpha}\varsigma$ $\theta\epsilon\rho\alpha\pi\epsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma$ $\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\nu\omicron\sigma\eta\mu\acute{\alpha}\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\sigma\upsilon\mu\beta\alpha\iota\omicron\kappa\omega\upsilon$ $\tau\omega\iota\varsigma$ $\kappa\upsilon\eta\gamma\epsilon\tau\iota\kappa\omega\iota\varsigma$ $\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\delta\rho\acute{\nu}\epsilon\omega\kappa\omega\upsilon$, $\acute{\omega}\sigma\alpha\upsilon\tau\omega\varsigma$ $\kappa\alpha\iota$ $\tau\acute{\alpha}\varsigma$ $\kappa\omicron\pi\acute{\alpha}\varsigma$ $\acute{\epsilon}\kappa\acute{\alpha}\sigma\tau\omicron\upsilon$ $\delta\rho\acute{\nu}\epsilon\omicron\upsilon$ $\overline{\epsilon}$ $\tau\iota$ $\delta\acute{\epsilon}$ $\kappa\alpha\iota$ $\tau\acute{\alpha}$ $\chi\rho\acute{\omega}\mu\alpha\tau\alpha$ $\overline{\alpha}$ $\lambda\lambda\acute{\alpha}$ $\delta\eta$ $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\pi\delta$ $\pi\omicron\iota\omega\kappa\omega\upsilon$ $\tau\acute{\omicron}\pi\omega\kappa\omega\upsilon$ $\epsilon\iota\sigma\iota$ $\tau\acute{\alpha}$ $\kappa\rho\epsilon\iota\tau\tau\omicron\kappa\omega\upsilon$ $\kappa\epsilon\lambda\epsilon\upsilon\sigma\iota$ $\gamma\epsilon\gamma\omicron\kappa\omega\upsilon$ $\tau\omicron\upsilon$ $\acute{\alpha}\iota\omicron\delta\acute{\iota}\mu\omicron\upsilon$ $\beta\alpha\sigma\iota\lambda\acute{\epsilon}\omega\varsigma$ $\kappa\upsilon\rho\omicron\upsilon$ $\mu\gamma\alpha\chi\acute{\iota}\lambda$ (ed. Hercher post Aeliani scripta, vol. II p. 577—584). incipit: $\overline{\eta}$ $\beta\lambda\acute{\alpha}\beta\eta$ $\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\delta\rho\acute{\nu}\epsilon\omega\kappa\omega\upsilon$ $\gamma\acute{\iota}\nu\epsilon\tau\alpha\iota$ $\delta\iota\acute{\alpha}$ $\tau\rho\epsilon\iota\varsigma$ $\alpha\iota\tau\acute{\iota}\alpha\varsigma$ $\kappa\tau\lambda.$ (Hercher p. 579, 9 sqq.). initium opusculi postpositum est, incipit tamquam novum opusculum (fol. 172^v): $\overline{\pi}$ $\epsilon\rho\iota$ $\gamma\acute{\epsilon}\nu\omicron\upsilon\varsigma$ $\delta\rho\acute{\nu}\epsilon\omega\kappa\omega\upsilon$ $\kappa\alpha\iota$ $\kappa\omicron\pi\eta\varsigma$ $\kappa\alpha\iota$ $\chi\rho\omega\mu\acute{\alpha}\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\alpha\upsilon\tau\omega\kappa\omega\upsilon$, desinit: $\acute{\alpha}\pi\delta$ $\tau\omicron\upsilon$ $\delta\iota\omicron\delta\omicron\mu\omicron\sigma\tau\acute{\epsilon}\chi\omicron\upsilon$ $\kappa\alpha\iota$ $\tau\acute{\alpha}$ $\mu\omicron\rho\alpha\chi\rho\iota\delta\eta\gamma\acute{\alpha}$ (Hercher p. 577—579, 7).

Scriptus est codex 1539 manu eadem qua codex 1625 i. e. a Nicolao Coccolo; transcriptus esse videtur e codice Parisino 2245 (saec. XV). omnia eadem continentur codicis Barocciano 164 (saec. XV).

136.

Codex 1540 Phill. = 236 Meerm. = 259 Clar. = 176 Pel., chartaceus, cm. 31,8 × 24,1, saec. XVI, foliorum 222, olim Nauloti, neglegentissime scriptus.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

Chemicorum graecorum collectio. cf. Collection des Alchimistes grecs, par Berthelot et Ruelle, Paris 1886—1888.

1. fol. 1^r: $\overline{\tau}$ $\omicron\delta$ $\mu\alpha\kappa\alpha\rho\acute{\iota}\omicron\upsilon$ $\kappa\alpha\iota$ $\pi\alpha\nu\sigma\acute{\omicron}\phi\rho\omicron\upsilon$ $\psi\epsilon\lambda\lambda\omicron\upsilon$ $\acute{\epsilon}\pi\iota\sigma\tau\omicron\lambda\eta$ $\pi\rho\delta$ $\tau\omicron\kappa\omega\upsilon$ $\acute{\alpha}\gamma\iota\omega\tau\alpha\tau\omicron\kappa\omega\upsilon$ $\pi\alpha\tau\rho\iota\acute{\alpha}\rho\chi\eta\gamma\eta\kappa\omega\upsilon$ $\tau\omicron\kappa\omega\upsilon$ $\acute{\epsilon}\iota\phi\iota\lambda\acute{\iota}\omicron\kappa\omega\upsilon$ $\pi\epsilon\rho\iota$ $\chi\rho\upsilon\sigma\omicron\sigma\pi\omicron\upsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma$. incipit: $\overline{\theta}$ $\rho\acute{\alpha}\varsigma$ $\overline{\omega}$ $\delta\acute{\epsilon}\sigma\pi\omicron\tau\alpha$ δ $\pi\omicron\iota\epsilon\iota\varsigma$ $\acute{\delta}$ $\acute{\epsilon}\mu\delta\varsigma$ $\delta\omicron\nu\acute{\alpha}\sigma\tau\eta\varsigma$ $\acute{\eta}$ $\tau\eta\varsigma$ $\acute{\epsilon}\mu\eta\varsigma$ $\psi\upsilon\chi\eta\varsigma$ $\tau\upsilon\rho\alpha\nu\acute{\iota}\nu\iota\varsigma$. cf. Leonis Allatii Diatriba de Psellis p. 25 (= Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 500).

2. fol. 4^v: $\overline{\pi}$ $\epsilon\rho\iota$ $\tau\omicron\upsilon$ $\pi\omicron\iota\eta\varsigma\alpha\iota$ $\tau\upsilon\rho\acute{\omicron}\kappa\alpha\lambda\lambda\alpha\nu$. incipit: $\lambda\alpha\beta\acute{\omega}\nu$ $\tau\acute{\upsilon}\rho\omicron\nu$ $\pi\alpha\lambda\alpha\iota\acute{\omega}\nu$ $\kappa\tau\lambda.$ (Collection p. 380).

3. fol. 5^r: $\acute{\delta}$ $\zeta\acute{\omega}\sigma\iota\mu\omicron\varsigma$ $\acute{\epsilon}\phi\eta$ $\pi\epsilon\rho\iota$ $\tau\eta\varsigma$ $\acute{\alpha}\sigma\beta\acute{\epsilon}\sigma\tau\omicron\upsilon$ (Collection p. 113 sq.). tum: $\acute{\delta}$ $\sigma\tau\acute{\epsilon}\phi\alpha\nu\omicron\varsigma$ $\delta\acute{\epsilon}$ $\phi\eta\sigma\iota\nu$ $\lambda\acute{\alpha}\beta\epsilon$ $\acute{\epsilon}\kappa$ $\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\tau\epsilon\sigma\sigma\acute{\alpha}\rho\omega\kappa\omega\upsilon$ $\sigma\tau\omicron\iota\chi\epsilon\iota\omega\kappa\omega\upsilon$ $\acute{\alpha}\rho\sigma\epsilon\nu\iota\kappa\omicron\upsilon$ $\kappa\tau\lambda.$ (cf. Collection p. 114 adu.).

4. fol. 9^r med.: $\overline{\pi}$ $\epsilon\rho\iota$ $\chi\rho\upsilon\sigma\tau\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega\kappa\omega\upsilon$ $\pi\omicron\iota\eta\sigma\epsilon\omega\varsigma$. incipit: $\lambda\alpha\beta\acute{\omega}\nu$ $\acute{\omega}\delta$ $\overline{\upsilon}$ $\sigma\alpha$ $\beta\omicron\upsilon\lambda\epsilon\iota$ $\acute{\alpha}\pi\acute{\omicron}\pi\lambda\upsilon\nu\omicron\nu$ (Collection p. 348 sq.). sequitur (fol. 10^r inf.): $\acute{\delta}$ $\omicron\iota\kappa\omicron\varsigma$ $\acute{\delta}$ $\pi\epsilon\rho\iota\sigma\iota\nu\acute{\alpha}\zeta\acute{\omicron}\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$ (sic): $\overline{\epsilon}$ $\pi\acute{\alpha}\nu$ $\delta\acute{\epsilon}$ $\tau\eta\kappa\omega\upsilon$ $\tau\epsilon\tau\rho\alpha\sigma\omega\mu\acute{\iota}\alpha\nu$ $\kappa\tau\lambda.$ (ibid. p. 349 sq.).

5. fol. 11^v: $\overline{\pi}$ $\epsilon\rho\iota$ $\lambda\epsilon\upsilon\kappa\acute{\omega}\sigma\epsilon\omega\varsigma$. incipit: $\Delta\epsilon\iota$ $\gamma\iota\nu\acute{\omega}\sigma\kappa\epsilon\iota\nu$ $\acute{\upsilon}\mu\acute{\alpha}\varsigma$ $\theta\acute{\epsilon}\lambda\omega$ (ibid. p. 249 sq.).

6. fol. 11^v med.: $\acute{\epsilon}\kappa$ $\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\tau\eta\varsigma$ $\kappa\lambda\epsilon\sigma\omicron\pi\acute{\alpha}\tau\rho\alpha\varsigma$ $\pi\epsilon\rho\iota$ $\sigma\tau\alpha\theta\mu\acute{\omega}\nu$ $\kappa\alpha\iota$ $\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\omega\kappa\omega\upsilon$ $\acute{\epsilon}\zeta\acute{\eta}\gamma\eta\sigma\iota\varsigma$ $\kappa\alpha\tau\acute{\alpha}$ $\pi\lambda\acute{\alpha}\tau\omicron\varsigma$ $\pi\rho\delta$ $\epsilon\upsilon\chi\epsilon\rho\eta$ $\epsilon\upsilon\beta\rho\epsilon\sigma\iota\nu$ $\acute{\epsilon}\kappa\acute{\alpha}\sigma\tau\eta\varsigma$ $\mu\eta\acute{\alpha}\varsigma$ $\kappa\tau\lambda.$ incipit: $\overline{\eta}$ $\mu\eta\acute{\alpha}$ $\acute{\omicron}\nu\omicron\mu\alpha$ $\acute{\epsilon}\chi\epsilon\iota$ $\sigma\tau\alpha\theta\mu\omicron\upsilon$ (Metrol. script. ed. Hultsch, vol. I p. 233 sqq.).

7. fol. 12^v med.: $\acute{\epsilon}\rho\mu\eta\gamma\epsilon\acute{\iota}\alpha$ $\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\sigma\eta\mu\epsilon\iota\omega\kappa\omega\upsilon$ $\tau\eta\varsigma$ $\acute{\iota}\epsilon\rho\acute{\alpha}\varsigma$ $\tau\acute{\epsilon}\chi\eta\eta\varsigma$ $\kappa\alpha\iota$ $\chi\rho\upsilon\sigma\omega\delta\iota\omicron\upsilon$ $\beta\acute{\iota}\beta\lambda\omicron\upsilon$. incipit: $\overline{\alpha}$ $\rho\chi\eta$ $\mu\acute{\epsilon}\nu$ $\chi\rho\upsilon\sigma\acute{\omicron}\varsigma$ $\acute{\delta}$ (cf. Collection, Introduction p. 112 sqq.).

8. fol. 14^v med.: $\lambda\epsilon\zeta\iota\kappa\acute{\omicron}\nu$ $\kappa\alpha\tau\acute{\alpha}$ $\sigma\tau\omicron\iota\chi\epsilon\iota\omega\kappa\omega\upsilon$ $\tau\eta\varsigma$ $\acute{\iota}\epsilon\rho\acute{\alpha}\varsigma$ $\tau\acute{\epsilon}\chi\eta\eta\varsigma$ $\pi\rho\acute{\omega}\tau\omicron\nu$ $\acute{\epsilon}\lambda\lambda\eta\gamma\iota\sigma\tau\acute{\iota}$ $\mu\epsilon\tau\alpha\lambda\epsilon\upsilon\tau\iota\kappa\acute{\omicron}\nu$ $\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\sigma\eta\mu\epsilon\iota\omega\kappa\omega\upsilon$ $\kappa\alpha\iota$ $\tau\omega\kappa\omega\upsilon$ $\acute{\omicron}\nu\omicron\mu\acute{\alpha}\tau\omega\kappa\omega\upsilon$. incipit: $\acute{\alpha}\rho\chi\eta$ $\tau\omicron\upsilon$ $\acute{\alpha}\lambda\phi\alpha$ $\overline{\alpha}$ $\phi\rho\omicron\delta\acute{\iota}\tau\eta\varsigma$ $\sigma\pi\acute{\epsilon}\rho\mu\alpha$ $\acute{\epsilon}\sigma\tau\acute{\iota}\nu$ $\acute{\alpha}\nu\theta\omicron\varsigma$ (Collection p. 4—17).

9. fol. 18^r: $\overline{\theta}$ ι $\pi\alpha\lambda\alpha\iota\acute{\omicron}$ $\phi\alpha\sigma\iota\nu$ $\pi\epsilon\rho\iota$ $\tau\omicron\upsilon$ $\acute{\omega}\sigma\acute{\omicron}$: $\overline{\theta}$ $\mu\acute{\epsilon}\nu$ $\lambda\acute{\theta}\omega\nu$ $\chi\acute{\alpha}\lambda\kappa\iota\omicron\nu$ $\kappa\tau\lambda.$ (ibid. p. 18—20).

10. fol. 18^v inf.: $\delta\eta\mu\omicron\kappa\rho\acute{\iota}\tau\omicron\upsilon$ $\phi\upsilon\sigma\iota\kappa\acute{\alpha}$ $\kappa\alpha\iota$ $\mu\omicron\sigma\tau\iota\kappa\acute{\alpha}$. incipit: $\overline{\beta}$ $\alpha\lambda\acute{\omega}\nu$ $\epsilon\iota\varsigma$ $\lambda\acute{\iota}\tau\rho\alpha\nu$ (ibid. p. 41—53).

11. fol. 24^r: $\sigma\upsilon\nu\epsilon\sigma\acute{\iota}\omicron\upsilon$ $\phi\iota\lambda\omicron\sigma\acute{\omicron}\phi\rho\omicron\upsilon$ $\pi\rho\delta$ $\delta\iota$ $\acute{\omicron}\sigma\kappa\omicron\rho\omicron\nu$ $\epsilon\iota\varsigma$ $\tau\eta\kappa\omega\upsilon$ $\beta\acute{\iota}\beta\lambda\omicron\nu$ $\delta\eta\mu\omicron\kappa\rho\acute{\iota}\tau\omicron\upsilon$ $\acute{\omega}\varsigma$ $\acute{\epsilon}\nu$ $\sigma\chi\omicron\lambda\acute{\iota}\omicron\upsilon\varsigma$.

incipit: δισκόρω ἱερῆι τοῦ μεγάλου σαράπιδος κτλ. (ibid. p. 57—69).

12. fol. 29^r: στεφάνου ἀλεξανδρέως οἰκου-
μενικοῦ φιλοσόφου περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης
τῆς τοῦ χρυσοῦ ποιήσεως, liber in novem πράξεις
divisus (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min.
vol. II p. 199 sqq.).

13. fol. 58^r med.: κομαρίου φιλοσόφου
ἀρχιερέως διδάσκον (sic) τὴν κλεοπάτραν τὴν θεῖαν
καὶ ἱερὰν τέχνην τοῦ λίθου τῆς φιλοσοφίας. incipit:
Κόριε ὁ θεὸς τῶν δυναμέων (Collection p. 289—299).

14. fol. 63^v inf.: ζωσίμου τοῦ πανοπολίτου
γενεῖα ὑπομνήματα περὶ τοῦ θείου ὕδατος. incip.:
Τοῦτο ἐστὶν τὸ θεῖον καὶ μέγα μυστήριον (ibid.
p. 143 sq.).

15. fol. 69^r: ζωσίμου ἀρετῆς περὶ συνθέσεως
ὕδατων (tres πράξεις). incip.: Θέσις ὑδάτων καὶ
κίνησις (ibid. p. 107—113 et p. 115—118).

16. fol. 72^v: παρανέσεις συστατικῆ τῶν ἐγγει-
ροῦντων τὴν τέχνην. incip.: Παρεγγυῶμαι τῶν
ὑμῶν τοῖς σφοῖς (ibid. p. 144 sq.).

17. fol. 73^r: περὶ χρυστάλων ποιήσεως. incipit:
Λαβὼν δὲ ἕνα θέλης ἀπόπλυνον (v. sup. num. 4).
sequitur: ὁ οἶκος ὁ περισυνάξων πάντα (ibid.).

18. fol. 75^r: περὶ λευκώσεως. incipit: Δεῖ
γινώσκειν ὑμᾶς θέλω (v. sup. num. 5).

19. fol. 75^r med.: Τοῦ χριστιανοῦ περὶ
εὐσταθίας τοῦ χρυσοῦ. incipit: Τῆς δευτέρας πραγ-
ματείας ἄρτι τὸν λόγον παποιημένος (Collection
p. 395—399).

20. fol. 81^v: τοῦ χριστιανοῦ περὶ τοῦ θείου
ὑδατος καὶ πόσα τὰ εἶδη τοῦ γενικοῦ καὶ θείου ὑδατος
καὶ τίς ὁ ἐπὶ τῆς τιτάνου· καὶ τίνα τούτων εἰσὶ τὰ
ὀνόματα. incipit: Ὁ περὶ τοῦ θείου ὑδατος λόγος,
βέλτεστε σέργιε (ibid. p. 399 sqq.).

21. fol. 85^v: τοῦ χριστιανοῦ σύνοψις τίς ἢ
αἰτία τῆς προκειμένης συγγραφῆς. incipit: Πολλάκις
ὑμῶν ἐφόδοις ἐν τοῖς προτέροις σπουδάσμασιν (ibid.
p. 409—421).

22. fol. 94^r inf.: ζωσίμου τοῦ πανοπολίτου
γενεῖα γραφὴ περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης τῆς
τοῦ χρυσοῦ καὶ ὕδραργύρου ποιήσεως κατ' ἐπιτομὴν

κεφαλαϊώδη. incipit: Λαβὼν τὴν ψυχὴν τοῦ χαλκοῦ
(ibid. p. 146—201).

23. fol. 121^r inf.: Μέθοδος δι' ἧς ἀποτελεῖται
ἡ σφαιροειδῆς γάλαζα κατασκευασθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν
τεχνουργίᾳ περιβοήτου ἄραβος τοῦ σαλμανᾶ. incipit:
Λαβὼν λεπτοτάτας γαλάζας (ibid. p. 364 sqq.).

24. fol. 137^v med.: ἐρμηνεῖα τῆς ἐπιστήμης τῆς
χρυσοποιίας ἱερομονάχου τοῦ κοσμά. incipit: Ἡ
ἀληθινὴ αὐτῆ καὶ μυστικὴ χυμῖα (ibid. p. 442—446).

25. fol. 140^r: ἀνεπιγράφοιο φιλοσόφου περὶ
ὑδατος τῆς λευκώσεως. incipit: Ἡρώτος τῆς ταρι-
χεῖας τρόπος (ibid. p. 421—424).

26. fol. 141^r inf.: ἀνεπιγράφοιο φιλοσόφου
κατὰ ἀκολουθειᾶν χρήσεως ἐμφαίνον τὸν τῆς χρυσο-
ποιίας συνεπηγμένην σὺν θεῷ· λόγος β⁹⁵. incipit:
Ἐπιθὴ τὸν τῆς χρυσοποιίας συνεπηγμένα θεωρη-
μάτων (ibid. p. 424—433).

27. fol. 145^v inf.: ζωσήμου τοῦ θείου περὶ
ἀρετῆς καὶ ἐρμηνείας. incipit: Ἡρόσπαθίας (sic)
καὶ μεθ' ἐρμηνείας (ibid. p. 118—138).

28. fol. 154^v: Πραγματεῖα ἐκ τῆς μυστικῆς
χυμῖας. incipit: Ταύτης τῆς βίβλου μέλλοντες,
mox sequitur: Ἡλιοδώρου τοῦ φιλοσόφου γράψας
(sic) πρὸς τὸν Θεοδώριον τὸν βασιλεῖαν· ἀπὸ τῶν
φιλοσόφων μυστικῆς τέχνης· διὰ στοιχῶν ἱάμβων τοῖς
δὲ χρηεῖσθω (sic). incip.: Σχήπτρα γαίης μέδωντες
ὡς πᾶν ἐμφάνες (ed. Fabricius, Bibl. Graec.
vol. VIII p. 119 sq. Harles).

29. fol. 158^r inf.: Θεοφράστου φιλοσόφου
τάδε φάσκει· περὶ τὸ τῆς θεῖας καὶ ἱερᾶς τέχνης· ἐκ
τῶν φιλοσόφων ἱαμβικοῖς στοιχείαις. incip.: Οἱ τῶν
σοφιστῶν ἀνδρῶν ὡσπερ ῥήτορες (ed. Ideler, Phys.
et med. gr. vol. II p. 328—335).

30. fol. 161^v med.: (ΠΙΕΡΟΤΗΕΙ philo-
sophi) στοιχεῖ ἱαμβοὶ λίθου τῶν φιλοσόφων. incip.:
Ἀπάρξωμε πρὸς πλέξας ἐβαθεστάτου (ibid. p. 336
—342).

31. fol. 164^v: Ἀρχαίλαος γὰρ ὁ φιλόσοφος
φάσκει· περὶ τὸ τῆς θεῖας καὶ ἱερᾶς τέχνης· μετὰ
πόνου δὲ διαστοίχων ἱάμβων. incipit: Ἀρχαί-
λαος φιλόσοφος τάδε φάσκει· ἢ πάνσοφος θεῖα τέχνη
τῶν πανσόφων (ibid. p. 343—352).

32. fol. 169^r: Nomina Alchimistarum. incip.: Γνώσκει, ὃ φίλε καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ποιη-
τῶν (Collection p. 25 sq.).

33. fol. 169^v: Τοῦτο γὰρ ἐστὶν τὸ μυστήριον
ὁ οὐροβόρος δράκων κτλ. (ibid. p. 21 sq.).

34. fol. 170^v: ἄλυμπιοδώρου τοῦ φιλοσόφου
πρὸς πετάσιον τὸν βασιλέαν ἀρμενίας περὶ τῆς θείας
καὶ ἱερᾶς τέχνης τῶν φιλοσόφων. incipit: Γίνεται
ἡ ταριχεῖα ἀπὸ μηρῶς μέχρι ἕε (ibid. p. 69—104).

35. fol. 186^v: ὁ λίθος τῆς φιλοσοφίας. incipit:
Τὸ θεῖον ὕδωρ ἄ^ν ὁμορευεσθήσαι θέλων.

36. fol. 187^r inf.: περὶ τοῦ λίθου τῶν φιλοσόφων.
incipit: Ὁ περιβόητος φιλόσοφος ἐξ αὐδῆρων (ibid.
p. 447—450).

37. fol. 191^r: ζωσίμου τοῦ πανοπολίτου
γενεσιᾶ ὑπὸ μνήματα περὶ τοῦ θείου ὕδατος (v. sup.
num. 14).

38. fol. 192^v: ζωσίμου τοῦ πανοπολίτου
γενεσιᾶ γραφὴ περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης τῆς τοῦ
χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ ὑδραργύρου ποιήσεως· κατ'
ἐπιτομὴν κεφαλαιώδη (primum caput operis, quod
totum extat sup. num. 22).

39. fol. 193^v: πελαγίου φιλοσόφου περὶ τῆς
θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης. incipit: Οἱ μὲν προγε-
νέστεροι καὶ ἐρασταὶ (Collection p. 253—261).

40. fol. 197^v: ἀρχὴ τῆς κατὰ πλάτος τὸν ἔργον
ἐξηγήσεως. incipit: Λάβε τὰ λευκὰ καὶ ξανθὰ τῶν
ᾧων (ibid. p. 337—342).

41. fol. 200^r inf.: περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς
τέχνης τῶν φιλοσόφων. incipit: Ἡμεῖς μὲν ἐν
ἐνίγμασιν γράψαντες (ibid. p. 315—319).

42. fol. 202^v inf.: περὶ συνάξεως τῶν φιλο-
σόφων. incipit: Πρὸς ἀλλήλους οἱ φιλόσοφοι ἀπέστη-
λαν (ibid. p. 35 sq.).

43. fol. 203^v: αἶνιγμα τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου
ἐρμου καὶ ἀγαθοδαίμων (sic). incipit: Ἐννεὰ
γράμματα ἔχω (ibid. p. 267 sqq.).

44. fol. 206^r inf.: περὶ αἰτησίου λίθου τουτέστιν
ἐκ τοῦ παντὸς γινόμενου. incipit: ὡς αἰτησίου λίθου
καὶ ταῦτα (ibid. p. 215—220).

45. fol. 211^r med.: ἰωάννου ἀρχιερέως τοῦ

ἐνεβειγία, περὶ τῆς θείας τέχνης. incipit: Μετα-
σκεψόμεθα καὶ οἴδωμεν (ibid. p. 263—267).

46. fol. 216^r inf.: περὶ τοῦ μεταλλικοῦ λίθου
ἐνοῖς τοῖς τόποις ἐκεῖνοις κατασκευάζεται. incipit:
Χρῆι γὰρ γινώσκων (ibid. p. 26).

47. fol. 217^v: βίβλος ἀληθῆς σοφῆ αἰγύπτου
καὶ θεῖον εὐραίων κυρίου τῶν δυνάμεων σαβαώθ.
ζωσίμου ἠγβαίου μυστικῆ βίβλος. incipit: Τῆς
ὑδραργύρου σταθμῶς (ibid. p. 211—213).

48. fol. 218^r med.: τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς
τελευταίας ἀποχῆς ζωσίμου ἠγβαίου. incipit:
Ἐνθὲν βεβαιούτε ἀληθεῖς βίβλος (ibid. p. 239—246).

49. fol. 221^v: Ἰσις προσφύτης τῷ οἴῳ αὐτῆς
ᾧρω (ibid. p. 28—33).

Codex videtur transcriptus esse e codice Parisino 2327
(ser. a. 1478).

137.

Codex 1541 Phill. = 237 Meerm. = 274 Clar. = 59^a Pel.,
chartaceus, cm. 36 × 25,5, saec. XVI, foliorum 233.

1. fol. 1^r: ARCHIMEDIS de sphaera et
cylindro libri duo (ed. Heiberg, Lipsiae
1880—1881, vol. I p. 1—254). epistulae ad
Dositheum prima tantum verba extant (ut in
codicibus VAD) Πρώτερον μὲν ἐπεσταλαχμένῳ σοι.
reliqua pars paginae primae vacua relicta est,
fol. 1^v incipit: καλῶς ἔχειν μεταδιόδοναι (l. 1. p. 6, 6).

2. fol. 48^r med.: (EUSDEM dimensio cir-
culi), proprio titulo carens (ibid. p. 257—270).

3. fol. 51^r: EUSDEM de conoïdibus et
sphaeroïdibus liber (ibid. p. 273—498).

4. fol. 94^r: EUSDEM de lineis spiralibus
liber (ed. Heiberg, vol. II p. 1—138).

5. fol. 123^r: EUSDEM de planorum aequi-
libriis libri duo (ibid. p. 141—238).

6. fol. 140^r: EUSDEM arenarius (ibid.
p. 241—290).

7. fol. 150^r: EUSDEM quadratura para-
bolae (ibid. p. 293—352).

8. fol. 162^r: EUTOCHII commentarii in
Archimedis libros de sphaera et cy-
lindro (Archimedis opera ed. Heiberg, vol. III
p. 1—260).

9. fol. 215^v: EIUDEM commentarius in Archimedis dimensionem circuli (ibid. p. 263—302).

10. fol. 222^r: EIUDEM commentarii in Archimedis libros de planorum aequalibriis (ibid. p. 305—370).

Codex manu Bartholomaei de Zanettis exaratus est (cf. cod. 1639).

138.

Codex 1542 Phill. = 238 Meerm. = 275^a (?) Clar. = 53^b Pel., chartaceus, cm. 36 × 25, saec. XVI, foliorum 91.

1. fol. 1^r: EUCLIDIS Catoptrica (Euclidis quae supersunt omnia ex rec. Dav. Gregorii, Oxoniae 1703, p. 645—664).

2. fol. 12^r: EIUDEM Phaenomena (ibid. p. 557—597).

3. fol. 34^r: EIUDEM Optica (ibid. p. 601—642).

4. fol. 55^r: EIUDEM Data (ibid. p. 461—529).

Codex manu docta correctus et in exeudendo adhibitus est. in fine haec adnotata sunt: *Finis operum Euclidis. Habetur in latinis exemplaribus fragmentum de leui et ponderoso Euclidis ascriptum, quod graece videre non potui. Illud in latino dabis Euclide.* cf. Gregorii edit. p. 685 sq.

139.

Codex 1543 Phill. = 239 Meerm. = 275^b (?) Clar., chartaceus, cm. 31 × 20, saec. XVI, foliorum 14.

EUCLIDIS Catoptrica. incip.: Ὅψιν εἶναι εὐθεῖαν. ἧς τὰ μέσα πάντα. desin.: καὶ ὁ ἐκ τοῦ μερισμοῦ οὗτος γεγονῶς οἱ ἄχροι ἔσσονται. cf. Heiberg, Litterargeschichtliche Studien über Euklid (Lips. 1882), p. 148 sqq.

140.

Codex 1544 Phill. = 240 Meerm. = 276 Clar., chartaceus, cm. 32,4 × 23,7, saec. XVI, foliorum 248.

1. fol. 1^r: EUCLIDIS Elementorum libri XIII (ed. Heiberg, Lips. 1883 sqq.).

2. fol. 174^r: EUCLIDIS Data (ed. Gregorius, p. 461—529). praecedit προθεωρία τῶν εὐκλείδου δεδομένων ἀπὸ φωνῆς μαρίνου φιλοσόφου (ibid. p. 453—459).

3. fol. 200^r: THEODOSII Sphaericorum libri III (ed. E. Nizze, Berol. 1852).

4. fol. 229^r: EUCLIDIS Phaenomena (ed. Gregorius p. 557—597).

5. fol. 243^r: EUCLIDIS Catoptrica (ibid. p. 645—664).

In fronte codicis haec verba leguntur: αὐτῆ ἢ βιβλίος τοῦ φεδερίκου τοῦ μηλαττιστοῦ καὶ τῶν ἀληθῶς ἐπιλόγων.

141.

Codex 1545 Phill. = 241 Meerm. = 277 Clar., chartaceus, cm. 35,4 × 25, saec. XVI, foliorum 178.

1. fol. 1^r: APOLLONII PERGAEI Conicorum libri IV priores (ed. Halley, Oxonii 1710, p. 7—250).

2. fol. 121^r: SERENI ANTISSAEI de sectione cylindri et conii libri II (ed. Halley post Apollonium Pergaeum).

Codex manu Bartholomaei de Zanettis scriptus est (cf. cod. 1639).

142.

Codex 1546 Phill. = 242 Meerm. = 278 Clar., chartaceus, cm. 32,6 × 22,7, saec. XVI, foliorum 43.

GEMINI Elementa astronomiae (Migne, Patrol. gr. tom. XIX p. 748—868).

Scriptus est codex eadem manu qua cod. 1497 (fol. 1—159) i. e. a Ioanne Mauromata.

143.

Codex 1547 Phill. = 243 Meerm. = 279 Clar., chartaceus, cm. 32,5 × 22,6 saec. XVI, foliorum 123.

1. fol. 1^r: HERONIS ALEXANDRINI Definitiones nominum geometriae (Heronis Alex. Geometricorum et Stereometricorum reliquiae, ed. F. Hultsch, Berol. 1864, p. 1—40).

2. fol. 18^r med.: Cum praecedentibus cohaerent quae sequuntur excerpta ex Herone aliisque mathematicis (eadem quae con-gessit Hultsch l. l. p. 245 sqq.). incip.: Εἴδη τῆς μετρήσεως τετράγωνα, τρίγωνα, ῥόμβοι. desin.: καὶ ἕτερον δὲ σημαίνόμενον ἢ ἐν ῥητορικῇ (Hultsch l. l. p. 279, 13).

3. fol. 34^r: HERONIS Introductiones stereometricorum (ibid. p. 153—171).

4. fol. 45^r: DIDYMI ALEXANDRINI περί μαρμάρων καὶ παντοίων ξύλων (ed. Hultsch l. l. p. 238—244).

5. fol. 47^v: HERONIS εἰσαγωγαί (de mensuris). incip.: Ἡ πρώτη γεωμετρία καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος (ibid. p. 138, 30—140).

6. fol. 48^v: (Altera tabula Heroniana). incipit: Τὰ μὲν οὖν εὐθυμετρικὰ εἶδη εἰσὶν αἶ (Metrol. script. reliquiae ed. Hultsch, vol. I p. 184 sq.).

7. fol. 49^r: περί μέτρων καὶ σταθμῶν ὀνομασίαι. incip.: Πᾶν τάλαντον ἰδίας ἔχει μᾶς ξ' (ibid. p. 300—302).

8. fol. 50^r: περί μέτρων. incipit: Ὁ ἀμφορέας (sic) παρ' ἐνίοις λέγεται μετρητής (ibid. p. 257—259).

9. fol. 50^v: (HERONIS) μέτρησις τεραστίου ἦτοι τετρακαμάρου ἐπὶ τετραγώνου βάσεως (Heronis Alex. Geom. et Stereom. rel. ed. Hultsch, p. 172—187).

10. fol. 60^r: HERONIS Mensurae (ibid. p. 188—207).

11. fol. 67^v: περί σταθμῶν. incipit: Τάλαντον τοῦτο ῥκε λιτρῶν ὑπάρχει (Metrol. vol. I p. 267—271).

12. fol. 68^v med.: περί μέτρων. incipit: Κόρος μῶδιον λ', παρ' ἑβραίοις δὲ γῶρ λέγεται (ibid. p. 271 sq.).

13. fol. 70^r: HERONIS περί γεωμετρουμένων (Heronis rel. ed. Hultsch, p. 41—136). in fine (fol. 118^r) adiuncta est προσθήκη μακάρου λαμπροτάτου θεωρήματος, incipit: εἰ ἀπὸ ἐμβαδόσδ τινὸς θέλω συστήσασθαι τρίγωνον ἰσόπλευρον (Hultsch l. l., praef. p. XXII sq.).

14. fol. 120^r: περί μέτρων καὶ σταθμῶν σωράνου. incipit: Τῶν τοίνυν μέτρων καὶ σταθμῶν οὐ μόνον τὰς ποσότητας.

15. fol. 121^v med.: περί μέτρων καὶ σταθμῶν. incipit: Ἐπεὶ δὲ τὰ μέτρα καὶ τὰ σταθμὰ πολλοὶς ἔστιν ἄγνωστα.

16. fol. 122^v inf.: ὕγρῶν μέτρα καὶ σταθμὰ. incip.: κούλεον· κεράμιον· οὔρνα.

Scriptus est codex eadem manu qua cod. 1497 (fol. 1—159) i. e. a Ioanne Mauromata.

144.

Codex 1548 Phill. = 244 Meerm. = 280 Clar. = 179 Pel., chartaceus, cm. 35,4 × 25,3, saec. XVI, foliorum 85.

1. fol. 1^r: HERONIS ALEXANDRINI Pneumaticorum libri II (Veterum Mathematicorum opera ed. Thevenot, Paris 1693, p. 145 sqq.).

2. fol. 55^v: HERONIS ALEXANDRINI liber de automatorum fabrica (ibid. p. 243 sqq.). incipit: Τῆς αὐτοματοποιητικῆς πραγματείας. in fine opusculum mutilum est, abrupitur (fol. 76^r sup.): διὰ τούτων αἰκονομοῦντων πλὴν ὅτι διαλλάσσονται. in margine legitur: λῆ'.

3. fol. 77^r: HERONIS ALEXANDRINI Geodaesia (Heron. Geom. et Stereom. rel. ed. Hultsch, p. 141—152). tit.: γεωμετρία σὺν θεῶ τοῦ Ἡρώουσι ἡγῶν μέθοδος, δι' ἧς μετρεῖται ἡ γῆ, ἀποδεικνύουσα τὸν τε μωδισμόν καὶ τὰ κατὰ μέρος.

4. fol. 84^v: Ἰσαὰκ μοναχοῦ τοῦ ἀργυροῦ ὅς ἐν πιττακίῳ τῷ κολυβᾷ ἐν μιτωλήνῃ ὄντι καὶ τὸ τοιοῦτον αἰτήσαντι. ἔστι δὲ μέθοδος γεωδαισίας τοῦτέστι μετρήσεως χωρίων ἀσφαλῆς τε καὶ σόντομος. incipit: Ἡ τῶν γεωμετρουμένων μέτρησις καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς διάφορα σχήματα πολλῆς δεῖται σκέψεως.

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—76; II (manu Valeriani Albini) fol. 77—85.

145.

Codex 1549 Phill. = 248 Meerm. = 284 Clar. = 122 Pel., chartaceus, cm. 35 × 24,8, saec. XVI, foliorum 160, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: IOANNIS PHILOPONI commentarius in Nicomachi Geraseni Introductionem arithmeticae (ed. Hoche in progr. Vesal. 1864 65, Berol. 1867).

2. fol. 160^r: Ἰσαὰχ (sic) μοναχοῦ τοῦ ἀργυροῦ (observationes arithmeticae). incip.: Τὰ δέκα στοιχεῖα συντιθέμενα ποιῶσι μονάδας μ. sequuntur quaedam (DEMETRII) τοῦ Κυδώνου:

Διοθέντων ἀπὸ μονάδος ὑποσημωνδὸν ἀριθμῶν ἐφεξῆς εὐρεῖν ὅσος ἐστὶν ὁ σύμπας κτλ.

Fol. 159^v haec subscriptio legitur: τέλος τῆς εἰς τὸ δεύτερον τῶν ἀριθμητικῶν τῶ φιλολόγων ποιηθείσης ἐξηγήσεως: — θεοῦ τῶ δώρον. οὐαλεριανου (sic) φαρμακιστίως πόνος. cf. cod. 1520.

146.

Codex 1550 Phill. = 251 Meerm. = 288 Clar. = 180 Pel., chartaceus, cm. 35,8 × 25,2, saec. XVI, foliorum 146.

1. fol. 1^r: Anonymi commentarius in Claudii Ptolemaei Quadripartitum. tit.: ἐξηγητῆς ἀνόνομος εἰς τὴν τετραβιβλίον τοῦ πτολεμαίου. incipit: Προοίμια ποιεῖται ὁ πτολεμαῖος. (extat impressus in libro qui inscribitur: In Claudii Ptolemaei Quadripartitum enarratio ignoti nominis, Basileae 1559, fol., p. 1—180).

2. fol. 121^v inf.: PORPHYRII philosophi Introductio in Ptolemaei Apotelesmata. incipit: Ἐπειδὴ τὰ περὶ τῆς συγκατακτῆς θεωρίας τῶν οὐρανίων σωμάτων. (impressa ibid. p. 181—204).

3. fol. 139^v: κανόνιον τοῦ ὅλου κύκλου τῶν ἐφ' ἑωδίων καὶ πῶς μερίζεται εἰς τοὺς σχηματισμούς. incipit (praemissa tabula astronomica): Τῆς οὐρανίας διανε(μύσεως) κατὰ τόδε τὸ ἐγγραφετόμενον σχῆμα. cf. Ruelle, Archives des Missions scientifiques, 3. serie, vol. II (1875) p. 555.

4. fol. 143^v med.: πάλιν (leg. παύλου) ἀλεξανδρέως περὶ οἰκοδόμησεως. incipit: Τῆς οἰκοδόμησεως τρόπος καταλαμβάνεται οὕτως. cf. Ruelle l. l. p. 556.

Sub finem (fol. 144^v) haec subscriptio legitur: ἐπὶ ἔτους ̅Ϛ̅ ἐν(διακτιῶν)ος ̅α̅^ϛ ἐν μηνὶ διακερῶ ̅α̅^ϛ ἡμέρα δ' ὥρα ̅γ̅^ϛ ἐτελειώθη τῶ παρὸν βιβλίον (i. e. hora III diei I m. decembris anni p. Chr. n. 1497). quae subscriptio ex archetypo transcripta est; codex enim manu eadem qua codex 1406 exaratus est i. e. a Georgio Coccolo: videtur apographum esse codicis Parisini 2413.

147.

Codex 1551 Phill. = 252 Meerm. = 294 Clar. = 58 Pel., chartaceus, cm. 34,8 × 23,2, saec. XVI, foliorum 335, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: Anonymi περὶ τῶν δυοκαίδεκα τόπων τοῦ θεματίου (capita LXVII): incip.: Ὁ ἐφ' τόπος καὶ μετακόσμος καλούμενος σημαίνει τὰ περὶ ἐχθρῶν καὶ δοῦλων καὶ τετραπόδων. desin.: ἐπανελούσεσθαι ἐπεὶ καὶ τὸ ζώδιον. τροπικὸν ἦν.

2. fol. 70^v: λέοντος φιλοσόφου· περὶ βασιλείας καὶ ἀρχόντων. πῶς ἐστὶ γινῶναι τὸ μῆκος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ· καὶ τί γίνεται ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ (capita CCCXXXIV). incip.: Σκόπει τὸν ἥλιον καὶ ἐὰν ἔσται ἐν τῷ ὥρ(ασκόπω). desin.: εἰσὶ δὲ σελήνης κακώσεις, πολλὰ σχήματα· ἄτινα ὑφείλεις ζητεῖν.

3. fol. 240^r: ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ πυθαγορικοῦ λαξευτηρίου· ἦτοι τοῦ βαβουλίου· οὕτω πως λεγομένου περσιστί. incipit: Τὸ εἶδος τόδε, τὸ ὄνομα ἐστὶ τοῦ λαχιάμ· ὅς ἐστὶ κύριος τοῦ πρώτου οἰκῆματος.

4. fol. 276^r: σχμεῖα τῶν δώδεκα ζωδίων (figurae); σχμεῖα τῶν ἑπτὰ πλανήτων (tabulae).

5. fol. 277^r: περὶ κομίτων. incipit: Κομῖται δὲ ἦδη κατὰ τὸν ἀριστοτέλην ἦ'.

6. fol. 277^v med.: περὶ τῶν ἀστέρων τῶν καλουμένων διατόνων καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν σημειώσεως. incipit: Ὁ αὐτῆρ σφόδρα ἐστὶ διὰ πυρὸς· ἔστι δὲ ὑπὲρ τὸν ἥλιον.

7. fol. 278^r: ὅσοι τῶν λίθων εἰς ἀνακοχῆν ζῆλης καὶ τρικυμίας θηλάσσης. incip.: Ἀνθράξ καὶ καλχηδῶνις ἀπὸ παιδίου φορούμενος, ναυαγήσαντας ὑποβρυχίους οὐκ εἶ γενέσθαι.

8. fol. 278^v et 295^r: Excerpta ex Demonstrato et Timotheo.

9. fol. 296—300 et 279—285 (binis columnis scr.): πσίγμα, τοῦ ἐπὶ τοῦ κανικαίου τοῦ χαματηροῦ· περὶ ζωδίου κύκλου· καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, τῶν ἐν οὐρανῶ. incipit:

Ἐξ οὐρανίων ἀντόγων σοι βιβλίον.

γράφας προσάγω δέσποτα στεφεφόρος·

ἀναξ μα(νουήλ). πορφυροβίλαστε κλάδε.

ὁ χαματηρὸς ἐκ γένους ἰωάννης. desinit:

κέρδος δίδωσιν ἐκ βρωτῶν πενεστάτων

καὶ ταῦτα ἢ βαβυλώνων γράφει.

(ed. Miller, Notices et Extraits des manuscrits de la Bibliothèque Nationale, tom. XXIII, 2 (1872) p. 53—111).

10. fol. 286^r: περί ἡλίου· ἀπὸ ποίου ζώδιου ἄρχεται· καὶ πότε εἰσέρχεται ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ τούτων· καὶ πῶς δεῖ εὐρίσκειν αὐτόν. incipit: Δεῖ γινώσκειν ὅτι τὰ ζώδια εἰσὶ δώδεκα. sequuntur capita περί τῶν πλεονόντων καὶ διεπόντων, περί τῶν σπορίμων ἡμερῶν, περί τοῦ γινῶναι εἰ ἔσται εὐθηγία τῶν εἰδῶν ἢ στέρησις, περί ἀποκρυβῆς, περί τοῦ πότε ἔσται τῶν καλῶν ἢ κακῶν.

11. fol. 289—294 et 301—305: Excerpta ex PTOLEMAEI Fructu (ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ πολεμίου) et alia astronomica.

12. fol. 306^r: θεωρία τῆς σελήνης· ἡμισυ φιλία καὶ τελεία ἀγάπη τοῦ χρόνου.

13. fol. 315^r—316^v: Tabulae astronomicae.

14. fol. 317^r: περί (σχημασιῶν τῶν πλεονόντων καὶ διεπόντων ἀποτελέσματα. incip.: ἡμέρα σάββατον ὦρα πρώτη, χρόνος πολέμει καὶ αὐτὸς διέπει.

15. fol. 321^r: ASTRAMPSYCHI Oraeulorum interpretatio. tit.: βασιλεῖ μεγάλῳ πολεμίου· ἀστράμψυχος ἱερεὺς· καὶ βιβλίων ἐπισφραγιστής· ἰδίῳ δεσπότη χάριεν. incipit: Ὅτι μηδὲν ὄφελόν σε τῶν καλῶν λαθάνειν· καὶ τῶν εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον χρησίμων. desinit: ἀπαλλάσσει τῆς γυναικὸς ἄρτι. (ed. R. Hercher, Berol. 1863). sub finem lacuna hiat unius folii.

16. fol. 334^v—335^v: Tabulae astronomicae.

Quaternio $\overline{\alpha\epsilon}$ (fol. 185—192) perperam compactus est ante quaternionem $\overline{\alpha\delta}$ (fol. 193—200); item ternio $\overline{\lambda\delta}$ (fol. 249—254) ante quaternionem $\overline{\lambda\beta}$ (fol. 255—262), eum collocandus esset post folium 270. ternio $\overline{\lambda\epsilon}$ (fol. 295—300) bibliopegi culpa post quaternionem $\overline{\lambda\eta}$ collocatus est, ponendus fuit ante folium 279. — Codex transcriptus esse videtur e codice Parisino 2424.

148.

Codex 1552 Phill. = 253 Meerm. = 296 Clar., chartaceus, em. 32.5 × 24, saec. XVI, foliorum 277.

1. fol. 1^r: ARISTOTELIS dicta de harmonia (ἀριστοτέλους ὄσα περί ἁρμονίαν). incip.: Διὰ τὸ οἱ ποιῶντες καὶ οἱ ἀπολαύοντες ἀλλοῦνται. desin.: ὅτι μιᾶς ἔχει χορδῆς φωνῆν τὰ ἀντίφωνα (Arist. Problem. p. 917^b17—919^a8).

2. fol. 3^r: [EUCLIDIS] Introductio harmonica (ed. Meibom, Antiquae Musicae auctores septem, Amstelodami 1652). cf. Heiberg, Litterargeschichtliche Studien über Euklid, p. 53 sqq.

3. fol. 11^r: EUCLIDIS Sectio canonis (ibid.).

4. fol. 16^r: ARISTOXENI Harmonicorum elementorum libri tres (ed. P. Marquard, Berol. 1868).

5. fol. 42^r: NICOMACHI GERASANI Harmonices enchiridion (ed. Meibom l. l.). tit.: νικημάχου γερασηνῶ πυθαγορικοῦ ἁρμονικῆς ἐγχειρίδιον ὑπαγορευθὲν ἐξ ὑπογείου κατὰ τὸ παλαιόν βιβλίον β'.

6. fol. 57^r: MANUELIS BRYENNI commentarius in Ptolemaei Harmonica. tit.: ΜΑΝΟΥΪΑ ΒΡΥΑΙΝΙΟΥ ἉΡΜΟΝΙΚῆ. ΜΟΥΣΙΚῆ ΠΤΟΛΕΜΑΪΟΥ ΜΕΤὰ ΚΑὶ τῆς ΕΞΗΓΗΣΕΩΣ ΒΡΥεννίου. incipit: Ἐπειδὴ περὶ ὁ χρόνος. desinit: ὡς ἕκαστον ἐναργῶς σὺν θεῷ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς αἴὸν τε ἄρα ἡμῶν ἐξεθέμεθα. (ed. Wallis, Operum Mathematicorum vol. III, Oxoniae 1699, p. 359—508).

7. fol. 147^r: (MICHAELIS PSELLI) de anima opiniones celebres. tit.: ΔΌΞΑΙ ΠΕΡὶ ΨΥΧῆΣ. incip.: Ὅτι τῶν ψυχικῶν δυνάμεων αἱ μὲν εἰσὶν ἄλογαι, αἱ δὲ λογικαί. desin.: νῦν δὲ τὸν ἀνθρώπινον λεπτομερέστερος γίνεται. (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 1029—1076).

8. fol. 165^r—173^v: EUCLIDIS Catoptrica (ed. Gregorius, p. 645—664). idem opusculum fol. 174^r—183^v altera manu repetitum est.

9. fol. 184^r: (Problema mathematicum). tit.: ἡ τούτου τοῦ προβλήματος μέθοδος ἀραβικῆ ἔσται. — incipit: Δύο ὁμοθειῶν εὐθειῶν δύο μέστας ἀνάλογον εὐρεῖν.

10. fol. 186^r: EUCLIDIS Phaenomena (ed. Gregorius, p. 557—597).

11. fol. 208^r: τὰ πρὸ τῶν εὐκλείδου ὀπτικῶν. incip.: Ἀποδεικνύς τὰ κατὰ τὴν ὄψιν. cf. Heiberg l. s. l. p. 139 sqq.

12. fol. 226^r: EUCLIDIS Data (ed. Gregorius, p. 461—529).

13. fol. 264^r: εὐκλείδου φαινόμενα (cf. num. 10). incip.: οἷον τοῦ ὀρίωνος τυχὸν τὸ ἀπὸ τῆς ζώνης ἄλλης τῶν ποδῶν αὐτοῦ διάστημα τὸ αὐτὸ ἔστιν ἀεί.

14. fol. 266^r: εὐκλείδου ὀπτικῶν. incip.: Ἰσως εἴπη τις ἄν ὡς ἐπειδὴ οὐ μόναι αἱ βῆα προσπίπτουσιν ἀκτῖνες. cf. Gregorii edit. p. 606.

15. fol. 269^v: εὐκλείδου δεδομένα (cf. num. 12). incip.: Τῶν δεδομένων τὰ μὲν θέσει ἐστὶ δεδομένα· τὰ δὲ μεγέθει.

Codex variis manibus scriptus est, magnam partem manu Bartholomaei de Zanettis (cf. cod. 1639).

149.

Codex 1553 Phill. = 254 Meerm. = 297 Clar. = 175^a Pel., chartaceus, cm. 32,2 × 25, saec. XVI, foliorum 156, olim Nauloti.

1. fol. 1^v: CLAUDII PTOLEMAEI Harmonicorum libri III (ed. Wallis, Veter. Mathem. vol. III p. 1 sqq.). desinit liber tertius: λοιπὸν δ' ἐπιτελέψασθαι καὶ τὰς καθέκαστον πιθανῶς ἂν ἐπιτηρηθέντα διὰ τῶν γενομένων (Wallis l. l. p. 149). tria capita extrema desunt.

2. fol. 53^r: PORPHYRII commentariorum in Ptolemaei Harmonicorum librum I quattuor capita priora. tit.: Πορφυρίου εἰς τὴν ἁρμονικὴν Πτολεμαίου ὑπόμνημα. incip.: Πολλῶν αἰρέσεων οὐσῶν ἐν μουσικῇ. desin.: ὧν ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τὴν ἐξήγησιν ποιησόμεθα (ed. Wallis l. l. p. 189—265).

3. fol. 104^r: Excerpta ex PTOLEMAEI Syntaxi (ἐκ τῆς συντάξεως πτολεμαίου κερφαλαωδῶς εἰρημένων). incip.: Ὅτι σφαιροειδῆς ὁ οὐρανός. καὶ σφαιροειδῶς φέρεται. cf. Ptolemaei Syntaxis ed. Halma, Paris. 1816, II voll.

4. fol. 116^r med.: IOANNIS PHILOPONI de

usu astrolabii liber. tit.: Ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοσόφου, περὶ τῆς τοῦ ἀστρολάβου χρήσεως, καὶ τί τῶν ἐν αὐτῷ καταγεγραμμένων σημαίνει ἕκαστον. incipit: Τὴν ἐν τῷ ἀστρολάβῳ τῆς ἐπιφανείας τῆς σφαίρας ἐξάπλωσιν. desinit: καὶ πόσαις τοῦτου μοίραις διέστημεν ἐπὶ θάτερα. (ed. H. Hase, Mus. Rhen. vol. VI [1838] p. 129—156).

5. fol. 131^r med.: Ἐτέρω ἐξήγησις περὶ τοῦ ἸΑΣΤΡΟΛΑΒΟΥ (fortasse AMMONII Hermiae filii: cf. cod. Barocc. 166). incipit: Εἰ βούλει γινώσκειν τὴν τοῦ ἀστρολάβου μέθοδον. desinit: καὶ ἐμβριθῆσαι καὶ ἐν αὐταῖς τοὺς πλανήτας εἰς τοὺς οἰκείους τόπους, καθὼς πρότερον διεταξάμεθα. cf. Hase l. l. p. 158 sqq. P. Tannery, Revue archéologique 1887 I p. 23.

6. fol. 134^r med.: τοῦ γρηγοριᾶ κυροῦ νικηφόρου τοῦ φιλοσόφου πόνημα περὶ κατασκευῆς καὶ γενέσεως ἀστρολάβου. incipit: Τὸ μὲν ἔξωθεν δοχεῖον δὲ περιέχει τὰ τύμπανα. desinit: ἤγουν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ θερينوῦ ὡς λέλεκται· καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον.

7. fol. 141^r: σχολῆ (i. e. Scholia) ἐκ τῶν δημοφίλου. incip.: Ἐπὼν στήσεις τὸν ἐπικρατήτορα. desin.: διὸ καὶ ὀριμαῖα κέκληται.

8. fol. 154^r: παύλου ἀλεξανδρέως περὶ οἰκοδομησποτείας. cf. cod. 1550 num. 4.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1—52 (manu Ioannis Mauromatae: cf. cod. 1497); II fol. 53—103 (manu Nicolai Coccoli: cf. cod. 1625); III fol. 104—156.

Codex Pelicerianus 175 ea tantum continebat quae in foliis 104—156 huius codicis extant, sed praeterea in illo inerant Ἰωάννου τοῦ διακόνου ἐξήγησις μερικαὶ εἰς τὴν τοῦ Κλεομήδους σφηνείας δεόμενα περὶ κυκλικῆς θεωρίας. cf. Omont, Catalogue des mss. grecs de Guillaume Pelicier p. 47. v. inf. cod. 1555 num. 6.

150.

Codex 1554 Phill. = 255 Meerm. = 298 Clar., chartaceus, cm. 32,6 × 23,5, saec. XVI, foliorum 245.

1. fol. 1^r: CLAUDII PTOLEMAEI Harmonicorum libri III (ed. Wallis, Veter. Mathem. vol. III p. 1—151).

2. fol. 67^r: PORPHYRII in Ptolemaei Harmonica commentarii (ibid. p. 189—355).

3. fol. 186^r: ARISTIDIS QUINTILIANI de musica libri III (ed. Alb. Jahn, Berol. 1882).

Codex manu Bartholomaei de Zanettis exaratus est (cf. cod. 1639).

151.

Codex 1555 Phill. = 256 Meerm. = 300 Clar. (= 175^b + 124^b Pel.), chartaceus, em. 32,4 × 24, saec. XVI, foliorum 106. olim Nauloti.

1. fol. 1^r: ARISTIDIS QUINTILIANI de musica libri III.

2. fol. 54^v: (ANONYMUS de musica). incipit: Ῥυθμος συνέστηκεν ἔκ τε ἄρσεως καὶ θέσεως. cf. Anonymi scriptio de musica. Bacchii senioris introductio artis musicae, ed. Bellermann, Berol. 1841, p. 17—86.

3. fol. 64^v: BACCHII SENIORIS Introductio artis musicae (ed. Meibom, Antiquae Musicae auctores, vol. I). incipit: Μουσική τίς ἐστίν εἰδῆσις μέλους καὶ τῶν περὶ μέλος συμβαινόντων. desinit: ὅσον ὦ τον πίτυρος στέφανον.

4. fol. 69^v med.: Altera εἰσαγωγὴ τέχνης μουσικῆς βακχείου τοῦ γέροντος. incipit: Τῆ μουσικῆ τέχνη πᾶσαν τὴν δογματοποιῶν. (ed. Bellermann l. s. l. p. 101—108). in fine additi sunt senarii octo (incip.: τῆς μουσικῆς ἔλεξε βακχεῖος γέρον) a Meibomio in fine praefationis suae ad Bacchii Introductionem editi.

5. fol. 72^r inf.: (DIONYSII et MESOMEDIS Hymni). nomina poetarum desunt. notae musicae superscriptae sunt versibus hymni primi et versibus quibusdam hymni tertii. (ed. Bellermann, Berol. 1840).

6. fol. 73^v: τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος τῆς πρώτης ἰουστινιανῆς καὶ πάσης βουλγαρίας τοῦ καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων κυροῦ ἰωάννου διακόνου τοῦ πεδιασίμου ἐξηγήσεις μερικαί. εἰς τινὰ τοῦ κλεομήδους σαφηναίας δεόμενα. incip.: Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν. κλεομήδους κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων πρώτων: ἐξήγη(σις): Κυκλικῆς μὲν εἴρηται, διότι εἰσι καὶ μετέωρα μὴ ἐν κύκλῳ τὴν θεωρίαν ἔχοντα. desin.: κύκλος γὰρ κύκλον οὐ τέμνει κατὰ πλείονα

σημεῖα ἢ δύο, κατὰ τὸ δέκατον τοῦ αὐτοῦ βιβλίου. A folio 73 novus quaternio incipit.

7. fol. 91^r med.: τοῦ αὐτοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων. incipit: Τὸ εἰς τοὺς ἀστέρας τοὺς ἐπὶ τὸς πλάνητας ὠνομασμένους. desinit: μιᾶς ἄλλης ἡμέρας ἐμβολίμου δέονται.

8. fol. 93^r: HERONIS ALEXANDRINI Geodaesia (ed. Hultsch, p. 141—152). tit.: Γεωδαισία τὸν θεῶ τοῦ ἕρωνος, τὸν τῶν σχημάτων ἀπόδεικνύουσα μῦθισμὸν καὶ πάντα τὰ κατὰ μέρος αὐτοῦ.

9. fol. 100^v med.: Ἰσαχὺ μοναχοῦ τοῦ ἀργυροῦ. πῶς ἂν τὰ μὴ ὀρθὰ τῶν τριγώνων εἰς ὀρθὰ μεταποιῆσαι μὲν· καὶ περὶ τινῶν ἄλλων σχημάτων. incipit: Ἡ τῶν γεωμετρουμένων χωρίων μέτρησις κατὰ τὰ ἐν αὐτοῖς διάφορα σχήματα πολλῆς δεῖ καὶ σκέψεως.

10. fol. 102^v: (EXCERPTA ex HERONIS Geometria). incip.: Ἐπίπεδος γεωμετρία συνέστηκεν ἔκ τε κλιμάτων. (cf. Heron. Alex. rel. ed. Hultsch p. 44 sqq.). sequuntur (fol. 104^v inf.) ὄροι τοῦ δεκάτου στοιχείου εὐκλείδους. (fol. 106^r) ἀριθμοὶ Ἰνδικοὶ et νεοφεύτου μοναχοῦ σχόλιον.

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—72 et 104—106 (manu Nicolai Cocoli): II fol. 73^v—103^v. — num. 6 (et 7?) pars fuit codicis Peliceriani 175, num. 8 (et sqq.?) pars codicis Pel. 124.

152.

Codex 1556 Phill. = 258 Meerm. = 265 Clar., chartaceus, em. 20,2 × 14, saec. XVI, foliorum 97.

1. fol. 1^r: PLUTARCHUS de tranquillitate animi. incipit: πλούταρχος παλαιῶ εἰς πρόπτειν ὀψέ σου τὴν ἐπιστολὴν ἐκομισάμεν. desinit: ἀδεῶς καὶ ἀνυπόπτως προσάξουσιν.

2. fol. 31^r: PLUTARCHUS de fortuna Romanorum. incipit: Αἱ πολλοὺς πολλὰκις ἠγωνισμένα. desinit: καὶ ἴθι χορὴ πεζὸν ἐόντα.

3. fol. 54^v: (PLUTARCHUS) de Alexandri fortuna aut virtute (or. I et II). incipit: Ὁὕτος ὁ τῆς τύχης λόγος. desinit: εἰ τὸν ἐμὸν φροβεῖσθε ὑμεῖς.

Adnexa sunt typis impressa quaedam: 1. versiones latinae Plutarchi de tranquillitate et securitate animi (cui

accessit *Basili* epistula de vita per solitudinem transigenda), de fortuna Romanorum, de fortuna vel virtute Alexandri, Parisiis in aedibus Ascensianis a. 1505 editae. 2. *Guilhelmi Budei versio latina Plutarchi Cheroni de placitis philosophorum*, a. 1505.

153.

Codex 1557 Phill. = 259 Meerm. = 268 Clar. = 116 Pel., chartaceus, cm. 21,8 × 17,4, saec. XVI, foliorum 85, olim Nauloti.

NEMESII de natura hominis liber.

In initio aliquot folia amissa sunt, fol. 1^r incipit: (τοί)νον ὡς ἐν εἰκότι τῷ ἀνθρώπῳ (Migne, Patrol. gr. tom. XL p. 529 v. 16).

Prima folia quattuor maculis laesa sunt.

154.

Codex 1558 Phill. = 260 Meerm. = 270 Clar. = 241 + 250 + 245 + 246 Pel., chartaceus, cm. 22,7 × 17,2, saec. XVI, foliorum 82, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ συμεῶν βέεστου τοῦ ὠσῆθ· σύννοψις καὶ ἀπάνθισμα φυσικῶν τῶν φιλοσόφων διδαγμάτων. incipit: Ὁ μὲν σοφὸς πλούταρχος· ὦ μέγιστε καὶ θειότατε βασιλεῦ, διαφόρους δόξας ἀπαριθμῶμενος. opusculum hoc totum fere (si duo capita extrema περὶ ἐκλείψεως ἡλίου et περὶ ἐκλείψεως σελήνης exemeris) conspirat cum MICHAELIS PSELLI libro ἐπιλύσεις σύντομοι φυσικῶν ζητημάτων (ed. G. Seebode, Gothae 1840 = Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 784—809). in fine capituli περὶ μεγέθους καὶ σχήματος ἡλίου (fol. 12^r inf.) haec rubro subscripta sunt: Ἰστέον ὅτι τὸ περὶ σελήνης κεφάλαιον οὐκ ἐγράφη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτὸ τὸ ἀντιβόλ(ισον): διὸ καὶ εἰ θέλης γράψαι τί κάτωθεν, ἄφει κενὸν τὸν παρόντα τόπον, et duae paginae (fol. 12^v et 13^r) vacuae relictæ sunt, in folio 13^v incipit caput περὶ ἐκλείψεως ἡλίου. Hoc opusculum solum inerat in codice Peliceriano 241.

2. fol. 15^r: ANASTASII SINAITAE περὶ μήκους καὶ βραχύτητος ζωῆς· καὶ περὶ ποικίλων καὶ αἰφνυδίων θανάτων. v. sup. cod. 1424 num. 4. Hoc opusculum solum continebat codex Pelicerianus 250.

3. fol. 25^r: Excerpta ex ALEXANDRI APIRODISIENSIS Quaestionibus naturalibus et moralibus (ed. L. Spengel, Monachii 1842). tit.: ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως, ἐκ τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν ἡθικῶν αὐτοῦ προβλημάτων· τοῦ ἀριστοτέλου· σχόλιον, ἐν διαλόγῳ περὶ τοῦ εἰ πάντα γίνετο καθευμαρμένην ἀναρῆσθαι τὸ δυνατόν τε καὶ ἐνδεχόμενον. incip.: Ἄρα σοι δοκεῖ τὰ καθευμῶν αἰτίων γίνεσθαι (Spengel p. 22 sqq.). sequuntur alia excerpta ex libris II et III. fol. 31^r inf. novum caput incipit (quod in editione non extat) ἐκ τοῦ τρίτου βιβλίου τῶν παρὰ ἀριστοτέλους περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν: Περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἐλέγετο τις καὶ τοιαύτη δόξα· εἴη μὴ φύσις οὐχ ἁμοῖα πάντων, ἀλλ' ἔχει διαφορὰν κτλ. abrupitur in fine quaternionis (fol. 32^v): οὔτε πολλοῖς οὔτε ἐν οἷς ἐστι πολὺ τι, ἀλλὰ καὶ ἐν ὀλίγοις τῶν ὄντων. Haec excerpta extabant in codice Peliceriano 245.

4. fol. 33^r: (Commentarius de logica), cuius initium deest. incipit: ττου (sic) τῶν τῆν λογικῆν πραγματείαν ἐξηγημένων ὡς πρό τοῦ εὐθέως ἐκπέπτωκεν. καὶ πρῶτον μὲν ἔστι σχῆμα· ἐκ δύο καταφατικῶν καθόλου προτάσεων συγκείμενον. inest caput περὶ εἰκόνων: Εἰκὼν ἐστὶν ἁμοῖωμα χαρακτηριστικὸν τοῦ πρωτοτύπου κτλ. desinit commentarius: διαιρεῖται δὲ τὸ παρὸν σύγγραμμα ἐκ πέντε τμημάτων· περὶ τίνων δὲ τούτων ἕκαστον διαλαμβάνω σαφές.

5. fol. 38^r: τοῦ αὐτοῦ ψελλοῦ τίνα περὶ δαιμόνων δοξάζουσαν ἔλληγες (Michael Psellus de operatione daemonum ed. Boissonade, p. 36—43 = Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 876—881). a folio 38 novus quaternio incipit et nova manus.

6. fol. 42^v: PSELLI Timotheus sive de operatione daemonum (ed. Boissonade l. l. p. 1—36 = Migne l. l. p. 820—876).

7. fol. 62^v: τοῦ κυροῦ Ἰωάννου καὶ πρώτου τῶν φιλοσόφων τοῦ ἰταλοῦ εἰς τὸ περὶ ἐρημησίας ἀριστοτέλους ἑκδόσις ἐπίτομος. incipit: Ἡ λογικὴ πραγματεία τέλος ἔχει τὴν εὔρεσιν τῆς ἀποδείξεως. desinit: τὴν ἐνδοξίαν τῆς φύσεως ἰασάμενοι τῇ παρ' αὐτῶν ἐξουσία. initium huius commentarii edidit

Brandis in Scholiis in Arist. p. 94^b30—95^b5. cf. Prantl, Geschichte der Logik II² p. 301 sqq. Hic commentarius inerat in codice Peliceriano 246.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1^r—24^r (manu Nicolai Malaxi: cf. eod. 1407); II fol. 25^r—37^v et fol. 62^v—82^r; III fol. 38^r—61^v.

155.

Codex 1559 Phill. = 261 Meerm. = 272 Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 15, saec. XVI, foliorum 35.

GEORGH PACHYMERAE Epitome logices Aristotelis. tit.: γεωργίου διακόνου πρωτεκδικίου καὶ δικαιοφύλακος τοῦ παχυμέρου περὶ λογικῆς. incipit: Γενᾶται παρ' ἡσυδοῦ καὶ ἴρις τῷ θαύματι. abruptitur in fine Analyticorum his verbis: κατὰ τὴν φράσιν τῆς λέξεως (fol. 41^r med. ed. Ioann. Lertout, 1581). cf. eod. 1521.

Codex manu Angeli Vergecii scriptus est.

156.

Codex 1560 Phill. = 262 Meerm. = 301 Clar. = 44 Pel., chartaceus, cm. 19,6 × 15,7, saec. XVI, foliorum 111, olim Nauloti.

OPPIANI Halienticorum libri I—IV cum glossis interlinearibus (sub finem libri I desinentibus) et paucis scholiis marginalibus.

157.

Codex 1561 Phill. = 263 Meerm. = 303 Clar. = 45 Pel., chartaceus, cm. 22 × 16,4, saec. XVI, foliorum 45, olim Nauloti.

(Commentarius in Oppiani Halienticorum libros V). titulus deest. incipit: (Τ)όλημῆρὰ λέξις ὅτι εἶπεν ἔθνεα καὶ οὐκ εἶπεν γένη ἢ φύλα, διὰ τὸ γινώσκειν τὰ θηλάττια ζῶα ἄλληλα ἐσθίουντα δίκην ἐθνῶν. desinit: ῥίζουχα δὲ τὰ συνέχοντα τὰς ῥίζας τῶν οἴκων: τέλος τῆς ἐξηγήσεως τῶν ὀππιανοῦ ἀλειευτικῶν. cf. Scholia in Oppianum ed. Bussemaker (in Dübneri editione Scholiorum in Theocritum, Paris. 1849) p. 260—364.

158.

Codex 1562 Phill. = 265 Meerm. = 306 Clar. = 78 Pel., chartaceus, cm. 20,5 × 15,2, saec. XVI, foliorum 96, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: ἰατρικὴ κατασκευαῖον, περὶ τινῶν πτηνῶν καὶ νηκτῶν καὶ χειρσαίων ζώων δυνάμεως, ἐκ τῆς τοῦ συμεῶν μαγίστρου ἀντιοχέως πραγματίας. incipit: Ἄετός ἐστὶν μέγα ζῶον, βασιλεὺς ἀπάντων τῶν πτηνῶν. sequuntur (eodem ordine alphabetico) excerpta περὶ τῶν τετραπόδων ζώων et ἀρχὴ ἐτέρα τῶν ἐνάλιων ζώων.

2. fol. 57^r: Excerpta ex Geoponicorum libro XIII. tit.: θεραπεία εἰς λύμην διαφόρων βλαπτικῶν ζώων. incip.: Ἐὰν νέφος ἀκρίδων ἐπέρχεται, πάντες ἐνδόν μενέτωσαν ἀφανεῖς· καὶ οὕτως αἱ ἀκρίδαι παρελεύσονται τὸ χωρίον (cf. Geopon. ed. Niclas p. 932 sqq.). in fine accedit caput περὶ γούρων, ex Geoponicorum libri XIX capite septimo (ed. Niclas p. 1227 sq.).

3. fol. 66^r: Remedia graeco-barbara. incip.: (Α)ντίδοτο καπονάτο· σπορίσματα τέσσαρα· χιμωνικῶν ἀγγουρίου πεπονίου· κολοκηθίου σταφίδες.

4. fol. 67^r: (Glossarium medico-botanicum). incipit a littera β: Βόλιτος ἢ κόπρος τοῦ βούου. Βόλβητα καὶ βολβία καὶ βολβοὶ καὶ βολιτά, τὰ ἄγρια κρόμυα· ἄτινα καὶ σιλοκρόμυα (i ex u corr.) λέγονται. Βήχμον, ἢ χαμαιλεύκη. Βερνικάριον, τὸ πυρὸν νίτρον. Βουνιάς, ἢ γογγυλῆς. desinit: ὄχρα, εἶδος γῆς κροῶς· ἢ οἱ ζωγράφου χροῶνται, καὶ οἱ ξενῶνες εἰς τὰς ἰσχυρὰς ἐμπλάστρους. cf. Boissonade, Anecd. Gr. II p. 396 sqq.

5. fol. 80^r: αὐται αἱ ἀντίδοτοι ἐμετεγχομίσθησαν (sic! voluitne ἐμετεγχομίσθησαν?) ἐκ τῶν περσοῶν εἰς τὴν ἐλλάδα, παρὰ κωνσταντινοῦ ἱατροῦ τοῦ μελιτινιώτου ἐν κωνσταντινουπόλεως (sic). incip.: Ἄντιδοτος διαφορητικὸν πνευμάτων παντὸς τοῦ σώματος. sunt remedia νγ'.

6. fol. 88^r med.: ἀρχὴ, τὰ περὶ γλυκουσμάτων ἤγι(ου)ν τζουαρισίων (remedia κτ'). incip.: τζουαρισία ποιοῦν πρὸς τὰς σφοδρὰς ὀδύνας εὐστόμαχον.

7. fol. 92^r: Index rerum quae hoc codice continentur.

159.

Codex 1563 Phill. = 266 Meerm. = 307 Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 16,4, saec. XVI, foliorum 41, olim Nauloti.

1. fol. 1—35: MANUELIS PHILAE carmen de animalium proprietate (ed. Lehrs et Dübner, *Poetae bucolici et didactici*, vol. I, Paris. 1846). tit.: *στίχοι τοῦ σοφωτάτου πρωτασεκρήτης περὶ ζώων ιδιότητος· εἰς τὸν βασιλέα κυρὸν μηχ(αῖ)λ(α) παλαιολόγον τὸν νέον*. incipit:

Ἐχρῆν μὲν ἀδάμ τὸν γενάρχη τὸν μέγαν.

desinit: *οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν ἐκ τοῦ πράγματος* (v. 1965 edit. l.).

2. folia 36—41 manu altera scripta et praecedentibus adnexa sunt. insunt excerpta ex τῶν πολυβίου τοῦ ἐ^{ου} λόγου. incip.: *Οἱ μὲν αἰτωλοὶ προσφάτων ἐπερμένον ταῖς ἐλπίσιν*. desin.: *διὸ καὶ τοῦτο γίνεται τῆς δεόντως ἱστορίας συνταχμένης ὠφελιμώτατον*. (Polyb. ed. Hultsch, vol. III p. 760, 11—768, 25).

160.

Codex 1564 Phill. = 267 Meerm. = 308 Clar. = 119 Pel., chartaceus, cm. 20,8 × 14,8, saec. XVI, foliorum 101.

Geoponicorum libri XX. tit.: *Ἡρώνας φιλοσόφου συλλογὴ ἐκ διαφόρων βιβλίων ἐρρασιθεῖσα· ἡ δὲ βιβλίον ἀπάνθισμα κατωνόμασται συνῆλεται δὲ ἐκ τε φλωρεντίνου φιλοσόφου καὶ δημοκρίτου· ἔτι δὲ ἰουινδανίου ἀνατολίου βηρυτίου· διωφάνου· λεοντίου· ἀπουηλίου· βάρωνος· ζωροάστρου· φρόντωνος· νεβροῦ· παλαμίδου· καὶ τῶν καντηλιῶν καὶ ἐτέρων φιλοσόφων*. est quasi epitome Geoponicorum, multa capita desunt, ea quae extant omnia fere admodum decurtata sunt. praemissis tabula capitum et quinque capitulis περὶ τοῦ κρόκου, περὶ τοῦ λευκοῦ ὕδατος, περὶ ἰστρού, περὶ ἀσβέστου, περὶ ξανθῶν ὑδάτων, opus incipit (fol. 2^v): *βίβλος ἀ· κεφάλαια ἰβ· βίβλος διακρίσεως καὶ συγκρίσεως τῶν γεωπονικῶν ἐκλογῶν ἀ^ι: κεφάλαιον ἀ*. Ἐκ διαφόρων βιβλίων παλαιῶν περὶ τε γεωργίας καὶ ἐπιμελείας

φωτῶν καὶ σπορῶν (Geopon. ed. Niclas, p. 7 sqq.). desinit (fol. 101^r sup.): *καὶ πλάσας κολλούρια ὡς τὰ θυμάματα, ἐήρανε ἐν σιαῖ* (ibid. p. 1245 med.). Sequuntur: 1. *δέλεατα πρὸς πάντα καιρὸν ἐπιτήδεια* (cf. Geopon. XX, 7 sub finem). 2. *νικάνδρου περὶ σησάμου*. incipit: *Τὰ σήσαμα σπεύρεται οὕτως· εἰ ἔστιν ὁ τόπος ψυχρὸς καὶ ξηρὸς*. desinit: *ἐνώσας μέλιτι θερμῷ, ὡς ἰὸν ποιεῖς καὶ ἐργάζῃ βρώσιμον*.

Hunc codicem Henricus Beckh in commentatione sua de Geoponicorum codicibus manuscriptis (in Actis seminarii philologici Erlangensis vol. IV) silentio praetermisit.

161.

Codex 1565 Phill. = 268 Meerm. = 310 Clar. (= 144 Pel.?), chartaceus, cm. 19,4 × 13,8, saec. XVI, foliorum 228, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: (CASSIANI BASSI Geoponicorum libri XX). titulus et prooemium desunt. incipit opus: *Τὰ διαφόροις τῶν παλαιῶν* (Geopon. ed. Niclas, p. 7 sqq.). desinit: *ἀναιροῦνται· τὸ δὲ λοιπὸν πατηγίαις (sic) ἄλλῃ* (in capite ultimo libri XX, p. 1271 ed. Niclas). in margine manus recentior adscriptis: *λείπει*. praeter finem capituli ultimi desunt in codice libri XX caput 6 et capita 8—45. cf. H. Beckh l. l. (v. cod. 1564) p. 281 sq.

2. fol. 170—172: Tabulae astronomicae.

3. fol. 173^v: *Στίχοι εἰς τοὺς ἰβ μῆνας*. altera manu nomen poetae adscriptum est: *Θεοδ(ώρου) Προδρόμου*. incip.: *Μάρτιος*. *Εγὼ στρατηγὸς πρὸς πανοπλίαν ἄγω*. (ed. Ideler, *Physici et medici graeci min.* vol. I p. 418—420).

4. fol. 175^r: Astronomica quaedam, initio mutila. incip.: *ζυγὸς σκορπίου· ὕδροχόου· καὶ ἰχθύος· εἰ δὲ γεννηθῆ ἐν πυροφῶν καύματα ἔχει*. sequitur mox *περὶ σχήματος τῆς γῆς κεφάλαιον ἀ^{ον}*: *Τὸ τῆς γῆς σχῆμα οὐ τετράγωνον ἐν οὕτω πάλιν ὀλοστρόγγυλον· ἀλλὰ μακροστρόγγυλον λέγω κτλ.* sequuntur capita περὶ τῆς γῆς, περὶ νεφελῶν, περὶ βροντῶν.

5. fol. 176^v: PHOENI carmina quaedam. a. *φωτίου στιχηρὰ πρὸς τὸν ἔμπροσθεν εἰρημένον*

ἐταῖρον εἰς ἦν καὶ ὁ κανὼν ἐποιήθη κτλ. incip.: Μέσσην εὐληφουῖα τοῦ παντὸς θέσειν ἐκ τοῦ κτίστου ἢ γαῖα τὸ ὕδωρ ἔσχηκεν. b. φωτί(ου) μ^κ (μέλος?) πρὸς τινα ἐταῖρον δεηθέντα μαθεῖν τὰς τῶν ἀνθρώπων μεθηλικιώσεις καὶ ἄλλα τινὰ (ὠδαί octo). incip.: ἡλικία τῶν ἀνθρώπων ὡς δοκεῖ τοῖς σοφοῖς, πᾶσαι εἰσὶν ἑννέα. c. ἑξαπ(οστειλάριον). Ἦν' οὐρανὸν τοῖς ἄστροις. incipit: Γένεσιν ἕξω νόσει, λευτικὸν ἀριθμὸς γε.

6. fol. 179^r inf.: Astronomica varia. incip.: Οἱ λέγοντες ὅτι ἐκάστω ἀνθρώπῳ ὁ τρόπος ὄρισται τοῦ θανάτου καὶ ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα αὐτοῦ· οὐκ ἴδασιν ἄρα τί λέγουσι καθὼς ἐλλήνων παῖδες ματαιολογοῦσι περὶ τούτου ὅτι ὄρισται ἐνὶ ἐκάστω ὁ τρόπος τοῦ θανάτου καὶ ἡ ὥρα κτλ.

7. fol. 182^v med.: ἐξήγησις τῶν ἡμερῶν ἡσιόδου ἀπὸ φωνῆς τοῦ πρωτοσπαθαρίου. incipit: Τὸ κείμενον. Ἡρώτων, ἕνη τετράς τε καὶ ἑβδόμη ἱερὸν ἡμαρ. (ed. Gaisford, Poetae Graeci minores, vol. II edit. novae, Lipsiae 1823, p. 448—459).

8. fol. 189^v: (De novem Musis). Ἐννέα εἰσὶν αἱ Μοῦσαι διὰ τὸ τὰ μουσικὰ προσεχῆ καὶ σαφεῖ διαστήματα τρία τυγχάνειν κτλ.

9. fol. 190^r med.: Τῶν ἐξ ζώδιων τὰ ὀνόματα καὶ αἱ τούτων μῆνες. incip.: Κριὸς μαρτίῳ καὶ ἀέχεται τὸν ἥλιον.

10. fol. 190^r inf.: Ἰωάννου ἀλεξανδρέως γρόνηα τῶν ζώδιων ἐν οἷς ἕκαστον αὐτῶν ὁ ἥλιος διαπορεύεται· καὶ αἱ καθ' ἕκαστον ζώδιον γινόμεναι ἐπισημασίαι αἱ ὑπογραμμαὶ εἰσὶν ἀρτέμεθα δὲ ἀπὸ θερινῆς τροπῆς. (ed. Petavius, Uranolog. p. 64—70 = Ioa. Laur. Lydi lib. de ostentis ed. C. Wachsmuth, p. 175—187). incip.: Καρκίνον διαπορεύεται ὁ ἥλιος ἐν ἡμέραις λβ̄.

11. fol. 193^v med.: CLAUDII PTOLEMAEI Inerrantium stellarum apparitiones (ed. Petavius l. l. p. 71—92; Wachsmuth l. l. p. 203—260). tit.: μῆνες ἀλεξανδρέων· πτολομαίου φάσεις ἀπλανῶν ἐπισημασιῶν.

12. fol. 207^r: HERONIS liber Geoponicus. incipit: τίνες αἱ γενικαὶ τῶν σχημάτων διαφοραὶ: —

Τῶν δὲ σχημάτων ἂ μὲν ἐστὶν ἐπίπεδα. desinit: εἰ δὲ προσφάτως ἐτέθη, ἔχει ὁ στερεὸς πούς (Heron. Alex. reliqu. ed. Hultsch, p. 208—234).

162.

Codex 1566 Phill. = 269 Meerm. = 312 Clar. = 80^a + 80^e Pel., chartaceus, cm. 23,2 × 16,3, saec. XVI, foliorum 73.

1. fol. 1^r: [HIPPOCRATIS] epistula ad Ptolemaeum regem περὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου (ed. Ermerins, Anecd. medica Graeca, p. 279—297). incipit: Συνέστηκεν ὁ κόσμος ἐκ στοιχείων τεσσάρων.

2. fol. 6^r: διαθήκη γαληνοῦ· περὶ τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, κατασκευή. incipit: Ἐγὼ γαληνὸς πεπειραμένος πάντοτε τῶν ἀνθρώπων. cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 152.

3. fol. 7^v inf.: περὶ τῆς διαίτης τῶν ἐβ' μηνῶν. incipit: μὲν Ἰαννουάριος. ἀπὸ τῆς κε τοῦ δεκ(εμβρίου) μηνὸς ἀρχὴν τοῦ χειμῶνος ἀξάνει ἡ ἡμέρα καὶ ἀΐσει τὸ φλέγμα.

4. fol. 8^r med.: στίχοι εἰς τοὺς ἐβ' μῆνας κυροῦ θεσοδώρου τοῦ προδρόμου (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 418—420). incip.: Ἐγὼ στρατιγὸς πρὸς πανοπλίαν ἄγω.

5. fol. 10^r: αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν. incip.: Ὁ μάρτιος ἔχει ἐπακτὰς ε̄.

6. fol. 14^r: Excerptum e GALENI de compositione medicamentorum secundum loca libro X (ed. Kühn vol. XIII p. 331, 17—346, 5). tit.: Γαληνοῦ περὶ ἰσχιάδος καὶ ποδάγρας καὶ ἀρθρίτιδος. incipit: Ἐκ τοῦ γένους τῆς ἀρθρίτιδος· ἡ τε ἰσχιάς ἐστὶ καὶ ποδάγρα. desinit: ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει, παρηγορεῖ παραγρήμα.

7. fol. 19^r: GALENI de pulsu liber ad Antonium (ed. Kühn vol. XIX p. 629—641, 3). incipit: Σκοπὸν ἔχουμεν ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι. desinit: καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀκμαζόντων. in fine pauca ommissa sunt.

8. fol. 23^v: THEOPHILI opusculum περὶ διαχωρημάτων (ed. Ideler, Phys. et med. gr. vol. I p. 397—408).

9. fol. 32^v med.: Θεοφάνους περὶ διαίτης, πρὸς κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα καὶ πορφυρογέννητον. incipit: Καὶ τοῦτο τῆς σῆς ἔργον προνοίας. initium tantum huius THEOPHANIS NONNI libri in hoc codice extat, abrumptitur post quinque versus. v. inf. cod. 1568 num. 2.

10. fol. 33^r: Remedia varia. incip.: Τὸ διὰ καλαμίνθης ὀξύπριον· ὃ καλοῦσι πολυετὲς γαλήνυδ· — Τὰ διὰ καλαμίνθης καὶ τὰ παραπλήσια γνωσδέστατα ἐργάζεσθαι δεῖ. cf. Daremberg l. l. p. 153.

11. fol. 38^r: PSELLI πόνημα ἱατρικὸν ἄριστον δι᾽ ἄμφων, binis columnis scriptum (ed. Boissonade, Anecd. Gr. I p. 175—232; Ideler, Phys. et med. gr. vol. I p. 203—243). incipit: Ἱατρικῶν ἄρουε συντόμως ὄρων.

12. fol. 52^r med.: ὅσα κεφαλῆν βλάπτει: — σοκάρμενα: βατῆνα: κεδρόκακα: φοινίκια κτλ. folium 53^r vacuum est.

13. fol. 53^v: Versus hexametri (valde corrupti) de evangelistis:

+ μάρκος αὐσονί ἱερὸ τα γραμματ' ἀνῆκεν,
ἐπόμενος πέτρῳ θεοῦ μεγάλῳ (sic) θεράποντε.
+ οὗς ἀρχιεργόνου θεοῦ μερόπεσαι μινέντες·
ἔργα τε· λόγους τε· πάθη τε καὶ ἄλλα πάντα.
ματθαῖος ὁδ' ἔγραψε· καὶ ἔφρασε πνεύματος ἁλκῆ.
+ λουκᾶς ταῦτα δ' ἔλεξεν· ὅς ῥα κατ' ἔργου,
πάντη ἀθιλέζοντι, κεχαρμένους: —

Sequitur commentariolus de evangelistis: Εὐαγγελία τέσσαρα ἐθέσπισαν ἡμῖν οἱ ἱεροὶ κανόνες τῆς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας· τὸ κατὰ ματθαῖον κτλ.

14. fol. 54^r med.: MANUELIS PHILAE et aliorum carmina quaedam: εἰς τοὺς μεγάλους πέτρῳ καὶ παύλῳ (Philae carm. ed. Miller, Paris. 1855—57, vol. I p. 354 sq.), εἰς εἰκόνα τῶν κορυφαίων (ibid p. 457), εἰς τοὺς δ' εὐαγγελιστάς (ibid. vol. II p. 339 sqq., num. V et VI), εἰς τὰς ἑπτὰ καθολικὰς ἐπιστολάς, alia intermixta sunt excerpta varia, in quibus (fol. 55^r inf.) APOLLINARII περὶ τῆς τοῦ ἰούδα ἀρχόντης (ed. Boissonade, Anecd. Gr. vol. II p. 464 sq.).

15. fol. 57^r: Catalogus imperatorum Byzantinorum, versibus iambicis. incipit: Τῶν χριστιανῶν τοὺς βασιλεῖς | Κωνσταντῖνος εὐσεβοκράτωρ. desinit: ἐφ' οὗ πόλις ἐάλω ἡ κωνσταντῖνου | γένους Ἰσραηλιτῶν τῶν ἀσβεστῆτου (sic) | καὶ τέλος ἔσχε Ῥωμαίων βασιλεία. versus sunt NICEPHORI CALLISTI XANTHOYULI (cf. Cyri Theodori Prodromi epigrammata, Basileae apud Ioannem Bebelium 1536) aut THEODORI PRODROMI (cf. Theod. Prodr. comment. in carmina sacra Cosmae etc. ed. Stevenson, Romae 1888, praef. p. XX num. LIV), continuati usque ad Constantinum Palaeologum, quo imperante Constantinopolis a Turcis capta est.

16. fol. 57^v med.: (Alphabetum asceticum), versus morales XXIV a litteris alphabeti incipientes. incip.: ἀρχὴν ἀπάντων τὸν τοῦ θεοῦ κληῖσαι φόβον. desin.: ὦ τίς ἱκανὸς ἴστωρᾷ τὴν ζημίαν. cf. Greg. Naz. ἀκροστίγια παρανετικά ed. Migne, Patol. gr. t. XXXVII p. 908.

17. fol. 59^r: στιχερὰ (sic) προσόμοια εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον κατ' ἡγῶν. incip.: Χαῖρ(ε) καταφύγιον στεροῶν.

18. fol. 64^r: κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον τὴν ζωοδόχον πηγὴν· οὗ ἡ ἀκροστιχίς· πηγὰς παθῶν ἐγγράνον ἡμῶν παρθένε. incipit: Παθῶν τὰς ἀβύσσους νῦν τῶν ἐμῶν.

19. fol. 67^v: IOANNIS GEOMETRAE in S. Deiparam hymni quattuor (Migne, Patol. gr. tom. CVI p. 856—865). tit.: ὕμνος εἰς τὴν θεοτόκον· δι' ἡρωελεγειῶν γεωμέτρου τοῦ σοφωτάτου. primus hymnus incipit: Χαῖρε κόρη χαρίζεσα, χαρητόκε, χάριμα τοκίμων.

Inter folia 13 et 14 in codice Peliceriano 80 extabant ea quae leguntur in codicibus Phill. 1991, 1526, 1529.

163.

Codex 1567 Phill. = 270 Meerm. = 319 Clar. = 66 Pel., chartaceus, em. 25,8 × 18,3, saec. XVI, foliorum 20.

GALENI liber de ossibus ad tirones (ed. Kühn vol. II p. 732—778). tit.: γαλήνυδ περὶ ὀστέων τοῖς εἰσαγομένοις. incipit: Τῶν ὀστέων

ἕκαστον οἶόν τι ἐστὶν αὐτὸ καὶ ἑαυτὸ. desinit: καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον, οὐκ ἀνάγκη νῦν λέγεσθαι.

164.

Codex 1568 Phill. = 271 Meerm. = 327 Clar. = 252 Pel., chartaceus. cm. 22,4 × 17, saec. XVI, foliorum 33, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: ORIBASII ad Eunapium libri I capita 14—17 περὶ ὑδάτων, περὶ ἀέρων, περὶ λουτρῶν, περὶ τροφῆς δυνάμεων (Oribas. ed. Daremberg et Bussemaker, vol. V p. 192—195, p. 589, p. 44—45, p. 590—592). incip.: Δεῖ δὲ καὶ τῆς τῶν ὑδάτων ἀρετῆς τε καὶ κακίας ἐμπειροῦς εἶναι. desin.: οὐ γὰρ πέττεται, τὰ ληφθέντα προσηκότως.

2. fol. 4^r: τὸ πρὸς κωνσταντίνον· περὶ διαίτης. incipit: Καὶ τοῦτο τῆς σῆς ἔργον προνοίας. hoc opusculum a THEOPHANE NONNO conscriptum (cf. cod. 1566 num. 9) non integrum adhuc editum est; maximam partem (ut Anonymi librum) edidit Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. II p. 257 sqq. (cf. etiam Ermerins, Anecd. medica, p. 237 sqq.). dividitur opusculum in hoc codice in duos libros, quorum utrique praefatio ad Constantinum Porphyrogenitum praemissa est. liber I incipit (fol. 4^r med.): Εὐχρημάτα ἐστὶ τὸ ἄριστον γάλα σχεδὸν ἀπάντων. desinit: χρησιμώτερον δὲ ἐστὶν εἰς λεπτόνουσαν διαίταν τὸ δξύμελι μάλιστα (Ideler l. l. p. 257—268, 12; cf. Ermerins l. l. p. 237—273). praefatio libri II incipit (fol. 12^v med.): Ὁ μὲν οὖν τῶν διαιτημάτων γαληνότατε αὐτοκράτωρ, liber II incipit: ὅσα θερμαίνει: σιτάρην ἐκξεστὸν κτλ. (Ideler l. l. p. 268, 13—281). in fine ordo capitum ab editione discrepat. desinit liber II: οὐδὲν δὲ ἕτερον φάλλον ἔχει τὸ τοιοῦτον ἐχθύσιον (Ideler l. l. p. 279, 21).

3. fol. 22^r: Ἰεροφίλου φιλοσόφου· πῶς ἠφαιλη διαίτῳσθαι ἀνθρώπου· ἐφ' ἑκάστῳ μηνί. incipit: Ἰάνουάριος φλέγμα γλυκὸ ἀρμώζει αἴνου καλοῦ εὐιδεσταίου. desinit: καὶ ἀποσμήγεσθαι δι' αἴνου καὶ νίτρας· καὶ ἀφροδισιάζειν. verbis discrepat ab

editione Hierophili (Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 409—417).

Folia 22 sqq. altera manu scripta sunt.

165.

Codex 1569 Phill. = 276 Meerm. = 332^b Clar. = 83^b Pel., chartaceus. cm. 23,3 × 16,8, saec. XVI, foliorum 37.

RHIAZAE medici de pestilentia liber (ad calcem Alexandri Tralliani ed. de Goupyl. Paris. 1548, p. 244 sqq.). tit.: Ῥαζῆ τοῦ θαυμαστοῦ ἱατροῦ λόγος περὶ λοιμικῆς, ἐξελληνισθεὶς ἀπὸ τῆς σύρων διαλέκτου πρὸς τὴν ἡμετέραν. incipit: Ὅτι μὲν οὐδὲν τι τῶν συνιστώντων τὴν ἱατρικὴν τέχνην παραλέλοιπε γαληνὸς θεόσεπτε καὶ ἀεισεβέστατε αὐτοκράτωρ. desinit: εἴπομεν τὰς αἰτίας καὶ τὰ συμπτώματα τῆς νόσου· καὶ τὴν προφυλακὴν τῆς θεραπείας ταύτης· λοιπὸν καταπαύσωμεν τὸν λόγον.

166.

Codex 1570 Phill. = 277 Meerm. = 338 Clar. = 69 Pel., chartaceus. cm. 24 × 17,3. saec. XVI, foliorum 73.

1. fol. 1^r: Τὸ σύγγραμμα ἢ διεθέτο ὁ ἐν ἀγίαις ἰωάννης ὁ δαμασκηνός, περὶ τῶν φαρμάκων τῶν κενόντων, καὶ τὴν φύσιν αὐτῶν καὶ τὴν ιδιότητα τῆς δυνάμεως αὐτῶν, καὶ μετ' ὁμοίων ἑτέρων εἰδῶν μίγνυναι δεῖ τὰ ὀξέα φάρμακα καὶ ἄριμύτατα. πρὸς τὸ ἐλαττωσθαι τὴν βλάβην αὐτῶν καὶ θανατότητα. incipit: περὶ ἀλόης. Ἀλόη ἰδίωμα κέκτηται, τοῦ καθάραι τὸν στόμαχον. desinit: ὁ βορρῶς τὴν ἐξηρότητα καὶ ὁ εὖρος τὴν ψυχρότητα. cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 59, 73.

2. fol. 10^r: βοηθήματα διάφορα συλλεγόμενα ἀπὸ διαφόρων βιβλίων ἱατρικῶν (sermone graeco-barbaro). incip.: Εἰς τὸ βοτάνην, θέλεινὰ ἐμπῆ.

3. fol. 36^r med.: Astronomica: ψηφάρια συνθεῶ ἀγίω. δι' ὧν εὐρίσκονται οἱ κύκλοι τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης καὶ τῆς ἰνδιατιῶνος. incip.: Τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτη ὕφειλε διὰ τῶν ιε' καὶ

τὰ μένοντα ἀηλοῦσι τὴν ἰνὸικτιῶνα. sequuntur methodi variae inveniendi paschatis.

4. fol. 48^r: (Anonymi carmen de herbis, cum expositione). titulus deest. incipit: Τοὺς πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύει. desinit: τὴν βοτάνην περὶ σῶμα φροῶν ἐχθροὺς ὑπαλύξεις. (ed. F. S. Lehrs, Poet. bucol. et didact., Paris. 1846, vol. I, 2 p. 169—173).

5. fol. 55^r: Νεοφύτου μονάχου προῶρομικοῦ πρόχειρος καὶ χρήσιμος σαφήνεια καὶ συλλογὴ καταστοιχεῖον περὶ βοτανῶν· καὶ ἄλλων παντίων εἰδῶν θεραπευτικῶν. incipit: Ἀμάρακον καὶ λευκάνθεμον τὸ χαμαίμηλον. ἀπὸ δὲ ἡ στρουθοκαμίλου· ἀσιδὰρ στερὰ τῆς στρουθοκαμήλου. desinit: ὠκίμῃ ἢ σμαρίσι· ὠκίμου τὸ βασιλικόν.

6. fol. 63^r med.: Λεξικόν τῆς τῶν βοτανῶν ἐρμηνείας καταστοιχεῖον τοῦ σοφωτάτου γαληνοῦ. incipit: ἀκταία· ἢ κουφοξυλαία· ἀδένες τὰ καταμήρουλα. desinit: ὠκίμου τὸ βασιλικόν. sequuntur περσικά· κακούλι τὸ ἀχρουν κτλ., desin.: ἀμαράντι τὸ δέσφοίνικον.

7. fol. 70^r: Ἀντιβαλλόμενα. praefatio incipit: Ἐν ἀλεξανδρείᾳ φησὶν ἐπὶ τινος γυναικὸς κενδυνοσύνης ζητήσας λογγίδα κτλ. lexicon ipsum incipit: ἀντιἀκανθίου σπέρματος λογγίδος. desinit: ὠκίμου σισύμβριον. ὠκιμοειδές· ἡδύοσμον ἄγριον. τέλος τῶν ἀντιβαλλομένων. est PAULI AEGINETAЕ libri VII caput 25 (p. 302—304 ed. Basil. 1538), excerptum ex Galeni opusculo περὶ ἀντεμβαλλομένων (ed. Kühn vol. XIX p. 721—747).

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—47 (manu Nicolai Coeoli): II fol. 48—73.

167.

Codex 1571 Phill. = 279 Meerm. = 332^r Clar. = 83^r Pel., chartaceus, cm. 23 × 17, saec. XVI, foliorum 18, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: δίαιται ἰατρικαί. ἀκριβέσταται, περὶ τοῦ πῶς δεῖ διαίρειν. incip.: Προφῆς καὶ πόσεως μεταλάμβανε, μὴ πολὺν τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ ἀρίστου. desin.: μετὰ δὲ τὴν ἰση-

μερίαν ποιεῖ κένωσιν δια φλεβοτομίας ἢ δι ἐμέτων. cf. Ideler, Phys. et med. gr. vol. II p. 194—198.

2. fol. 3^r: ἀρχὴ περὶ φλεβοτομίας. incipit: Ἐν πάσῃ ἡμέρᾳ ται καὶ νυκτὶ καὶ ὥρα. desinit: ἐν τάχῳ θεάσει σαφῆ καὶ πολλὴν τὴν ὠφέλειαν. est initium GALENI opusculi περὶ φλεβοτομίας (ed. Kühn vol. XIX p. 519—521, 15).

3. fol. 4^v: παύλου ἐγγίτου (PAULI AEGINETAЕ)· ἐκ τῶν τοῦ Ἱπποκράτους καὶ γαληνοῦ· ἐκλογαί· περὶ φλεβοτομίας. incip.: Φλεβοτομία λέγεται φλεβὸς ὀρθῶν τμήμα ἐξερχομένου αἵματος. desin.: ἡ δὲ χροῖμα φαινίλους ἔχει, μακροσύαν σημαίνει, οὐ θάνατον.

4. fol. 9^r: περὶ σινοψίας καὶ διδασκαλίας οὐρῶν. incipit: Ἐάν ἐστὴν τὸ οὐρον καθαρῶν καὶ νέφος ἐπάνο, μόνιμα θανάτου. ATHENAEO adscribitur in codicibus quibusdam: cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 16 sq.

5. fol. 13^v: σκευασία ὄξους σκλητικῶς σκευασθὲν παρὰ πιθαγόρου τοῦ φιλοσόφου. incip.: Μακρόβιον ποιεῖ τὸν τοῦτου χροῖμενον. Sequuntur ἀντίδοτος θεοδωρίτου· ἡ λεγωμένη ἀνακάρδιος et alia remedia varia.

168.

Codex 1572 Phill. = 280 Meerm. = 391 B Clar., chartaceus, cm. 21,6 × 14,2, saec. XV, foliorum 14.

Codex lacunosus et male compactus est. folia interciderunt inter folia 2 et 3, 3 et 4, 6 et 7, post folium 7. folium 13 collocari debbat ante folium 9.

1. fol. 1^r—2^v: Remedia varia.

2. fol. 3^r—3^v: fragmentum opusculi de lapidum facultate, cuius initium et finis desunt. fol. 3^r incipit: κύστιν καὶ τὸ αἰδοῖον κατάχρει· καὶ τῆχει τὸν λίθον τὸν ἐν τῇ κύστει. tractantur deinde λίθος ἀγίρατος, λίθος ἄσους, λίθος χαγάτης etc.

3. fol. 4^r—5^r med.: Remedia varia.

4. fol. 5^r med.—6^r med.: κοινῇ διδασκαλία (sic) παντὸς λίθου. incipit: Λίθος αἰματίτης· ἀπὸ τῆς τοῦ κατὰ τὴν χρεῖαν ὁμοιότητος οὕτως ὀνομάζεται.

desinit: δύνανται δὲ οὕτως καὶ τὰ ἄλλα πάντα βρύματα τοῦ σώματος ἀναστεῖλαι.

5. fol. 6^v: πρὸς τὰ τῶν μεσομηριῶν παρατρίμματα. incipit: μωρσίνην λείαν ἐπίπαν ἐξηράν' ἢ κύπερον μετὰ βόδων.

6. fol. 7^r—7^v: συλλογὴ ἐκ τοῦ ἱατρικοῦ περὶ διαφόρων νοσημάτων. incipit: πρὸς ωτία πονοῦντα βωδοκίων ὅστ' κλάσας.

7. fol. 8^r—8^v: Astronomica quaedam; methodus inveniendi paschatis.

8. fol. 13 et 9—10: ἐρμηνεῖα διαφόρων νοσημάτων. incipit: περὶ κωφεύοντων ἐκ γεννητῆς ἐλεβόρου λαβῶν ὅσον ῥόβου τὸ μέγεθος.

9. fol. 11^r: νικηφόρου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως σημείωσις ὀνειράτων διὰ στίχων ἰάμβων. incipit: Ὁρῶν ἔλαιον ἐκφύγης πᾶσαν βλάβην. desinit: κλειῖδας κρατεῖν δὲ σύνθεσιν δηλοῦ τρώπων. cf. Artemidori et Achmetis Oneirocritica ed. Nicol. Rigaltius, Lutetiae 1603, pars III, p. 10—20, ubi Nicephori opusculum ordine alphabetico digestum legitur.

10. fol. 11^v med.: ὀνειροκριτικὸν κατὰ τὴν σελήνην.

11. fol. 12^r: Ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀγάπη, εἰς τρία μερίζεται πρόσωπα· ὁ μὲν διὰ θεὸν ἀγαπᾷ, ὃν ἀγαπᾷ· ὁ δὲ ἐπεὶ πλούσιος ἐστὶν χάριν λήψεως δώρων· ὁ δὲ ἐμπαθῶς· καὶ ὁ μὲν εὐληκρινῶς δοξάζει ὃν ἀγαπᾷ· ὁ δὲ διὰ πλεονεξίαν· ὁ δὲ χάριν ἴδονῆς:— Sequitur expositio dieti illius Pauli Apostoli, Oboedite praepositis etc.: Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπαίκετε· τί οὖν ἐάν πονηρὸς ᾖ, φησὶ παιδόμεθα; κτλ.

12. fol. 12^v et fol. 14: Excerpta ἐκ τῶν ἀποφθεγμάτων τοῦ σο(φοῦ) πατρὸς ἡμῶν ἀρσενίου. incipit: Παντὸς πράγματος, ὃ ἂν τις ἐπιχειροίη, αἰτία τις προηγείται. cf. Migne, Patrol. gr. tom. LXV p. 88 sqq.

cf. cod. 1480.

169.

Codex 1573 Phill. = 281 Meerm. = 365^b Clar., chartaceus, cm. 19,8 × 15,5, saec. XV—XVI, foliorum 48.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

1. fol. 1^r: IOSEPHI RHACENDYTAE medici Prolegomena Rhetorices (Rhet. Gr. ed. Walz, vol. III p. 467—472). tit.: Ἰατροῦ ἰωσήφ πιναροῦ ῥακενδύτου. incipit: Ἐμοὶ δ' ἄρα καὶ λείαν ἐπέραστος ἔδοξεν. Sequuntur (fol. 3^v) τοῦ αὐτοῦ στίχοι ἰαμβικοί περιέχοντες ἐν ἐπιτομῇ τὴν ἅπασαν ὑπόθεσιν καὶ δύναμιν τῶν ἐγκειμένων τῆδε τῆ βίβλου εὐσυνάπτων μαθημάτων (ed. Walz l. l. p. 473—477). incipit: Ὁρῶν θεατὰ βίβλον ἡύτελεσμένην.

2. fol. 5^r: ἰωάννου νομικοῦ τοῦ βοτανιᾶτου, τοῦ ἀπὸ κρήτης πρὸς ἰσιδώρον διάκονα καὶ ταβουλάρη τὸν χιῶτην· στίχοι ἑκατὸν, τὸ ἰαμβικὸν διασπαρδόντες μέτρον (ed. Studemund, Anecd. Var. vol. I p. 201—204).

3. fol. 6^r: στίχοι ἰαμβικοί εἰς τὸν χαριετισμόν. incipit: ὦ χαῖρε σεμνή, τοῦτο γὰρ δὴ σοι πρέπον. sequuntur alii versus iambici. cf. cod. Laurent. LVIII. 2.

4. fol. 6^v: (IOSEPHI RHACENDYTAE) σύνοψις τῆς ῥητορικῆς (ed. Walz l. l. p. 478—569). incipit: Ἀπροσιμάστως ἐπὶ τὴν τῶν προσημερῶν (sic) καὶ λόγων μητέρα ἐρχόμεθα. desinit: ἀντάσεις, οἷον διόνυσος, διόνισος. σύνοψις ῥητορικῆς βίβλιος (sic) ἔλαβεν τέρμα: | ὃν γλυκὺ σοφοτάτου ἰωσήφ ῥακενδύτου | φρόντισμα καὶ μέλημα σφρισμα τε ἡδὺς πόνοιο.

170.

Codex 1574 Phill. = 284 Meerm. = 291 Clar. = 54 Pel., chartaceus, cm. 22,7 × 16,9, saec. XVI, foliorum 220, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: Astronomica. tit.: μέθοδος ὁποίας κράσεως εὐρήσκειται ὁ χρόνος· κράτησον τὰ ἀπὸ κτήσεως ἔτη· καὶ ὕψηλον ὑπὸ τῶν δώδεκα, καὶ ὅσα εὐρεθῶσι κάτωθεν τῶν δώδεκα, αὐτὸς δὲ ὃν ζήτης· καὶ εἰ μὲν μήνη ᾧ. ἐνι πρώτος χρόνος· εἰ δὲ δύο, δεύτερος καὶ καθεξῆς ἕως τῶν ἰβ' καὶ εἰ μὲν εὐρεθῆι πρώτος χρόνος, ἐνι ᾧ^{ον} ζώδιον οἷον κριός. incipit: Τὸ ἔτος τοῦτο, ἀπὸ βορᾶν ψυχρόν· ὁ δὲ χειμῶν ψυχρὸς καὶ συνεχῆς σφοδρῶς.

2. fol. 18^v: (Excerpta ex NICEPHORI BLEMMIDAE Epitome physica). descripta sunt eius operis capita 12—14 (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII p. 1128—1152), 18—20 (ibid. p. 1172—1189), 22 et 23 (ibid. p. 1200—1213), 27—30 (ibid. p. 1256—1300). incip.: περί τῶν φαινομένων φλογῶν καιομένων περί τὸν οὐρανὸν καὶ τῶν καλουμένων αἰγῶν καὶ θαλῶν καὶ διαθεόντων ἀστέρων: Ἄνωθεν μὲν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ στερεώματος μέχρι καὶ τοῦ τέρατος τῆς σελήνης κτλ.

3. fol. 75^v: περί οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἡλίου καὶ ἀστέρων. incipit: Ὁ οὐρανὸς ἐν σχήματι κύβου ἐκτίσθη (sic). sequitur (fol. 78^r med.) caput περί μεγέθους καὶ διαφορᾶς τῶν λεγόντων περί συγκρίσεως πρὸς τὴν γῆν ἡλίου καὶ σελήνης.

4. fol. 87^r med.: ἐκ τῆς εἰς τὸν ὀγδοὺν ψαλμὸν ἐξηγήσεως i. e. (NICEPHORI BLEMMIDAE) Epitomae physicae caput 32 (Migne l. I. p. 1304—1320). incipit: Οὐρανὸς (sic) ὁ προφήτης πρὸς τὸν θεόν.

5. fol. 97^v: τοῦ σοφιστάτου ψελλοῦ περί τῆς κινήσεως τοῦ χρόνου. incipit: Πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων τοῦτο χρὴ πάντας γινώσκειν περί τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων θεοῦ. altera pars inscripta est βιβλίον β̄ περί τῆς χρονικῆς ἐπιμετρήσεως. desinit: ταύτην τὴν εὐχὴν λέγει(ε) πρὶν λάχης βουλόμενος ἐπαιροτεῖσαι τὸν χρησμόν.

6. fol. 132^v: Νικηφόρου πατριάρχου κωνσταντινῆς πόλεως ἀνηροκρητ(ικὸν) κατὰ ἀλφαβήτου διάστειχων ἱαμβικῶν (ed. Rigaltius, Artemidori etc. Oneirocritica, Lutetiae 1603, pars III p. 10—20). incipit: ἀρχὴ προπάντων, καὶ παθῶν καὶ κιλίας. desinit: ὡὰ δὲ σφαγεῖν ὄφθᾱ πρὸς πλοῦτον φέρει.

7. fol. 134^v: Ἐρμηνία περί τῆς συντελείας. incipit: Ἐβασίλευσαν ὁ ἅγιος μέγας κωνσταντῆνος ἐν ρώμῃ ἐν ἔτῃ ρ̄ ψ̄ ἀπὸ κτίσεως κόσμου.

8. fol. 135^r: (Inventores artium). incip.: Ὁ ζεὺς ἐφεύρε, πλευστικὴν: ποσειδῶν, κυβερνητικὴν: ἤφραστος χαλκευτικὴν κτλ. desin.: τυρσινοὶ τειχιζῆεν πόλεις.

9. fol. 135^v: (Orthographica). incip.: Ἐκ τῶν κδ̄ στοιχείων ἐν (sic) τὸ πέμπτον οἶον τὸ ε̄ περί ἀντιστείχων ἐπίγεια διὰ τῆς εἰ̄ διφθόγγου τὸ γεῖ· τὸ δὲ π̄ ἰ: — εἴωθεν διὰ τῆς εἰ̄ διφθόγγου· τὸ δὲ ὦ μέγα κτλ.

10. fol. 137^v: (Anonymi opus astronomicalicum). praemittitur Πύναξ συν θεῶ ἀγίω τήσδε τῆς βίβλου, ἐν κεφαλαίαις κ̄ε. συντεταγμένοι καθῶς ὑποτέτακται. primum caput est περί ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου, extremum περί σεισμοῦ τῆς μητρὸς ἡμῶν γῆς. primum mensis October XXV capitibus describitur, tum eadem ratione deinceps reliqui menses. incip.: Μὴν ὀκτοῦβριος ἔχων ἡμέρας λ̄α· τὸ ζώδιον ζυγός. Τοῦτον τὸν μῆνα ἤχων οἱ ἔλληνες ἀρχὴν ἔτους· διὰ τοῦτο τὸν κύκλον τοῦ ἡλίου ἐξ αὐτοῦ ἄρχεσθαι. desin.: νόσος θανάτιος. λίαν. ἐν ταυτῷ τῷ χρόνῳ. ὁ δὲ θεὸς εἶδε τὰ ἄδηλα: — τέλος τούτων τῶν περσικῶν ἐφευρεμάτων: —

11. fol. 184^r: NICEPHORI CALLISTI XANTHOPULI συνοπτικὴ σύνοψις ἀγίων χρόνων (sic). incipit: μὴν σεπτέμβριος. Ἐγὼ σύμμεθον καὶ τὸν μάνμαντα φέρω. sequuntur eiusdem εἰς τὰς δώδεκα ἑορτὰς στίχοι et τριωδίου σύνοψις ἀριβεστάτη. cf. cod. 1462 num. 8. 9.

12. fol. 189^r: (Excerpta ex Geoponicis). a. προγνωστικὰ εὐδιανῶ ἀέρος (Geopon. I cap. 2 p. 13 ed. Niclas). b. περί διαιρέσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ (I cap. 1 p. 8). c. προγνωστικὰ χειμερινοῦ ἀέρος καὶ ἐκ ποίων τεκμηρίων ὄμβρων χρὴ προσδοκᾶν (I cap. 3 p. 15). d. τοῦ αὐτοῦ προγνωστικὰ καὶ μακροτέρου χειμῶνος (I cap. 4 p. 23). sequuntur libri I capita 9, 10, 12, 13 etc. cf. H. Beckh in Actis seminarii philol. Erlangensis vol. IV p. 304 sq.

13. fol. 213^r: Ἰσαὰκ μοναχοῦ τοῦ ἀργυροῦ σγόλιον εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς ἐν ἐπιπέδῳ καταγραφῆς τῆς οἰκίσεως. incipit: Ἐνταῦθα ὁ πτολεμαῖος πρὸ τῆς καταγραφῆς τοῦ παρόντος σχήματος.

14. fol. 216^r: περί τῶν δώδεκα ἀνέμων διὰ στείχων πολιτικῶν. incip.: Ἄνεμοι δώδεκα εἰσὶ καὶ μάθε τούτων κλήσεις. Sequitur (fol. 216^v inf.)

ἕτερον περὶ τῶν αὐτῶν: "Ὅτι ὁ μὲν ἀπαρκτίας, ὃς ἐστὶν ὁ βωρράς, φανερόν ὅτι ἀπὸ τῆς ἄρκτου πνεῖ.

Sequuntur Astronomica varia.

15. fol. 218^v: περὶ ὧν ποιεῖται σχημάτων ἡ σελήνη πρὸς τὸν ἥλιον. incip.: Τὰ τῆς σελήνης σχήματα ἅπερ καλεῖται φάσεις, ἔστι τάδε· σύννοδος. Sequuntur alia Astronomica.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1—136 (manu Nicolai Coccoli); II fol. 137—183; III fol. 184—212; IV fol. 213—220.

171.

Codex 1575 Phill. = 285 Meerm. = 292 Clar. = 89 Pel., chartaceus, cm. 23 × 17, saec. XVI, foliorum 207, olim Nauloti.

ACHMETIS filii SEIRIM Onirocriticum (ed. Rigaltius, Lutetiae 1603). tit.: βιβλίον ὄνειροκρητικόν: αὐτὸ τοῦ σειρήμ τοῦ τῆς παρούσης σοφίας διῆς ἡ τοῦ μέλλοντος ἔκβασις προγινώσκειται. praemittitur index capitum τῶν. incipit: β. Συμβαλάμ ὁ ὄνειροκρίτης τοῦ τῶν ἰνδῶν βασιλέων φησὶ σοφία μεγίστη. desinit: μέχρι γὰρ ἐβδόμης ἡμέρας τὸ πλεόν καὶ ἡ ἔκβασις τοῦ ὄνειράτος.

Codex videtur descriptus esse e codice Parisino graeco 2538.

172.

Codex 1576 Phill. = 286 Meerm. = 293 Clar. = 118 Pel., chartaceus, cm. 23 × 16,6, saec. XVI, foliorum 44, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: [POLEMONIS] Physiognomonicorum libri II (Scriptores physiognomoniae veteres ed. I. G. F. Franz, Altenburgi 1780, p. 169—310). tit.: πολέμωνες (ὡς suprascr. man. altera) φυσιογνωμονικά. incipit liber I: Εἰ πέρ τι ἄλλο. desinit: μάλιστα δε ὄνουχες. τέλος τοῦ πολέμωνος φυσιογνωμονικόν (sic). liber II inscriptus est ὅροι ἀνθρωπίνων εἰδέων ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολέμωνος· φυσιογνωμονικῶν. incipit: περὶ εἶδους ἀνδρείου. Εἶδος ἀνδρείου ὄρθιον. desinit: ὥσπερ αἱ κόνας εἰσίν.

2. fol. 23^v: MELAMPODIS Divinatio ex naevis corporis (p. 501—508 ed. Franz). tit.: περὶ ἐλαῶν τοῦ σώματος μελάμποδος. incipit:

Ἐάν ἐστὶ εἰς τὸ μέτωπον. desinit: καὶ πτωχοὶ ἔσσονται.

3. fol. 25^r: ADAMANTH Physiognomonicorum libri II (p. 313 sqq. ed. Franz). tit.: ἀδαμαντίου σοφιστοῦ φυσιογνωμονικά. incip.: Τὴν φυσιογνωμονικὴν μέθοδον. liber II mutilus est, desinit in medio capite περὶ χροιάς his verbis: οὐκ ἂν ἀμάρτοις. εἰ δὲ ἅμα ὑγρότητι, οὐνόφυλος. altera manus in margine add.: ἐν ἄλλω: μελανότης ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμερώτερον· γλαυκότης, ἀγριώτερον· γλαυκὰ γὰρ τῶν ἀγρίων ζώων τὰ πλείω (p. 415 inf. ed. Franz).

De hoc codice cf. R. Förster, de Polemonis physiognomonicis (Kiliae 1886) p. 21 et in Philol. vol. XLVI p. 267 sq.

173.

Codex 1577 Phill. = 287 Meerm. = 295 Clar. = 128 Pel., chartaceus, cm. 20,3 × 14,4, saec. XV, foliorum 204.

1^a. fol. 1^r: ἐπιδημία μάζαρι ἐν ἄδου· ἡ πεῦσις νεκρῶν ἐνίων, περὶ τινῶν τῶν ἐς τὰ βασίλεια συναναστρεφόμενων. in summo margine: διάλογος νεκρικός. incipit: Νοσήματος ἔναγχος δεινοτάτου. (ed. Boissonade, Anecd. Gr. III p. 112—163. A. Ellissen, Analecten der mittel- und neugriechischen Litteratur, vol. IV, 1 (Leipzig 1860) p. 187 sqq.).

1^b. fol. 27^r med.: ὄνειρος μετὰ τὴν ἀναβίωσιν· ἡ διάλεξις πρὸς τὸν ὀλόβωλον, ἐκ πελοποννήσου ἐς ἄδου· ἀπὸ ταινάρου πεμφθεῖς (ed. Boissonade l. l. p. 163—186. Ellissen l. l. p. 229 sqq.). incipit: Τί τοῦτο πολυμήχαν' ὀλόβωλε. codex aliquanto plura continet editionibus: verba quae in illis sunt ultima αὐτῆ ἐγγραφή — τοῦ μηδὲ μόλυβδον ἔχοντος in codice sequitur epilocus (fol. 41^v med. — 42^r med.); incipit: Τῆ τοῦ σοῦ κράτους προστάξει γενναϊάτατε δεσποτῶν. desinit: ὡς δοῦλος τῆς ἀγίας βασιλείας σου τομύχσας ἀνέφερον.

2. fol. 43^r—51^v: Astronomica. fol. 43—47 praemittitur index capitum. titulus operis

evanidus et lectu difficilis est: ἔρμουδ τοῦ (τρισεμγίστου περὶ τῶν) ἱβ̄ τόπων . . . . . incipit (fol. 48^r): 'Ο ἱβ̄ τόπος καὶ μετακός(μιος) καλούμενος ση(μαίνει) τὰ περὶ ἐχθρῶν καὶ δούλων καὶ τετραπό(λων). inter folium 49 et folium 50 plura videntur deesse, quoniam fol. 49^v desinit verbis ἐὰν τὸ ἱβ̄ μόριον, in foliis vero 50^r—51^v tabulae astronomicae extant.

3. fol. 52^r: ZANATAE PERSAE opus astrologieum graece versum a. 1266 ab Arsenio monacho. tit.: βίβλος πέφυκα ἀστρονομίας ψάμμου φράζων ἐπερχομένων ρυθμῶν ὑάδων (?). incipit: Οὗτος ὁ ζανατής ἐτεργεύσατο καὶ ἐσοφίσσατο τήνδε τὴν βίβλον διὰ ψάμμου πρὸς τὰς μεταβολὰς καὶ ποιότητας τῶν ἀστέρων κτλ.: cf. Fabricius, Bibl. Gr. IV p. 150 ed. Harles. desinit abrupte (fol. 72^r med.): ἡ ὁπώρα δὲ καὶ τὰ τούτων ὅμοια εἰς πλῆθος ἔσσονται· καὶ τοὺς ἰδιώτας εὐ ἔσται· ἀπὸ τῶν. in margine haec verba leguntur: λείπουσι τὰ ἄλλα καὶ τῶν ἱβ̄ μηνῶν ἔχωμεν δὲ ἀλλαχοῦ.

4. fol. 72^v: βίβλος σοφίας καὶ συνέσεως ἀποτελεσματῶν ἀπὸ ἀλλωνίου τοῦ τυανέως. incipit: ὅς ἔγραψε καὶ ἐδίδαξε σούστουμον (?) θάλασσαν τὸν αὐτοῦ μαθητὴν λέγων αὐτῷ αὐτως. inter folium 80 et folium 81 interciderunt nonnulla.

5. fol. 109^r: τοῦ εὐδοξίου χειμῶνος προγνωστικά. incipit: Ἰουλί(ου) ἰδ̄ εἰ ἐν τῷ κριῶ εὐρέθη ἡ σελήνη, ἔσται ἀγλής.

6. fol. 115^r: τοῦ αὐτοῦ εὐδοξίου τεκμήρια προγνωστικά χειμερίου ἀέρος (= Geopon. I cap. 3 p. 15—23 ed. Niels). incipit: Τριταῖα καὶ τεταρταῖα οὕσα ἀμβλύας ἔχουσα τὰς κεραίας. sequitur Geopon. I cap. 4.

7. fol. 117^r: φιλιππου τω τιμωτάτω βασιλεῖ σέκστος ὁ ὄρωμ(αντις?). incipit: Περὶ τὰς τῶν ὄρων κινήσεις κράτιστε βασιλεῦ φιλομαθέστατον τε ὄντα σε αἰσθόμενος οὐκ ἄκνήσω ποιῆσαι γινώσκειν ὁπόταν ἐθέλης εἰδέναι τὴν ὥραν.

8. fol. 122^r: περὶ τῆς ἐκβολῆς τῶν ὄρων τῆς ἡμέρας ὁποιουδήτινος κλίματος βούλει ἢ πόλεως ἢ χώρας ἀπὸ τῶν τούτων ἀναφορῶν. incipit: Αἱ ἄπαε

ἐνὸς χρόνου ἐκβληθῆσαι ὄραι ὁποιουδήτινος κλίματος. sequuntur alia Astronomica.

9. fol. 139^r: ῥητορίου θησαυρὸς συνέχων τὸ πᾶν τῆς ἀστρονομίας. incipit: 'Ο ζωδιακὸς κύκλος κινεῖται λοξῶς. cf. Fabricius, Bibl. Gr. IV p. 161. XI p. 710 ed. Harles.

10. fol. 147^r: σεισμολόγιον ὀρφέως. incipit: μὴν σεπτέμβριος. ζῶδ(ιον) παρθένος. ἐὰν σεισμὸς γένηται ἐν ἡμέρα, καρπῶν ἀπόθλιψις ἔσται.

11. fol. 150^r: διαγνωστικὸν τῶν ἡλ̄ τῆς σελήνης ἡμερῶν. incipit: ἂ. αὕτη ἡ ἡμέρα ἐπιτήδειος εἰς γάμους.

12. fol. 152^v med.: βροντολόγιον ἔρμουδ τοῦ τρισεμγίστου. incipit: μὴν ἰαννουαρίω: ἐὰν βροντήσῃ ἢ ἀστράψῃ ἐν ἡμέρα.

13. fol. 156^v med.: αἱ παρακείμεναι χῶραι ἐνὶ ἐκάστῳ ζωδίῳ. incipit: κριῶ ταύρω παρακείνται κυκλάδες τῆς μικρᾶς ἀσίας.

14. fol. 157^r: ἀπὸ τοῦ εὐρεθέντος βασιλικοῦ βιβλίου πάλιν τοῦ ἐν τῷ θεοσώστῳ στόλῳ ἐγκειμένου παρεκβληθέντος ἐν τῇ τραπέζῃ κτλ. incipit: περὶ ἡλίου ἀνατολῆς· περὶ εὐδίας: ἀνατέλλων ὁ ἥλιος καθαρὸς καὶ σύμμετρος, εὐδίαν ἔχει.

15. fol. 163^r: βροντολόγιον(ιον). incipit: σελήνης οὕσης ἐν κριῶ κριῶ.

16. fol. 164^r: Astronomica varia. incipit: περὶ ἐκλείψεως ἡλίου καὶ σελήνης. μὴν ἀπριλλίω ἐὰν σκοτισθῇ ὁ ἥλιος.

17. fol. 181^r: περὶ ἀστρονομίας. περὶ ἡλίου σελήνης καὶ μηνῶν καὶ ἀστέρων καὶ πλανητῶν καὶ ζωδίων. incipit: μὴν σεπτέμβριος ἔχει ἡμέρας ἡ' ἢ ἡμέρα ἔχει ὥρας ἱβ̄ καὶ ἡ νύξ ὥρας ἱβ̄ κτλ.

18. fol. 186^r: (De animalium quorundam facultatibus). incipit: περὶ ἀσπάλακος. ἀσφάλαξ ζῶον ἐστὶν ἀόμματον ὑπὸ γῆν βαδίζον.

19. fol. 188^r: (Remedia varia). incipit: Ἐπι γλώσσης σηπεδῶνος· ὥστε ἀπόνευρωθῆναι τὰ οὐλα. ante folium 191 interciderunt aliquot folia.

20. fol. 191^r: Lexicon botanico-mineralogico-zoologicum, in initio et in fine mutilum. incipit (in littera ζ): ἐν τῷ κεστῷ τῆς ἀφροδίτης. ὁ δὲ καὶ μεθόδιος λίθος εὐγνωστός ὢν,

δύσγνωστος ὑπάρχει· ὅς καλεῖται Ἰψιανός. littera $\bar{\lambda}$ incipit: στοιχεῖον $\bar{\lambda}$. λίβανος βοτάνη· λίγγουρος λίθος· λώβιξ πτηνόν· λάβραξ ἰχθύς· λίβανος ἐστὶ βοτάνη δεινδορκή. abrupitur (fol. 198^v inf.): ἔτη γὰρ πάντα τὰ προειρημένα νοῶν, βίους τε καὶ μοίρας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· καὶ περὶ κλεπτῶν· καὶ δραπέτων τὸ ποῦ καὶ πῶς· καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ δόξαντα ἐν τῷ νῷ. ταῦτα μὲν ἀμφοτέρω. post folium 198 interciderunt nonnulla.

21. fol. 199^r: Remedia varia.

Folia 43—50 mucore graviter laesa sunt.

Codex variis manibus scriptus est. fol. 72^r haec subscriptio extat:

Γεώργιος Κριτόπουλλος.
... ριος μονόμαχος.

174.

Codex 1578 Phill. = 288 Meerm. = 299 Clar., chartaceus, cm. 23,4 × 17, saec. XVI, foliorum 413.

1. fol. 1^r: CLAUDII PTOLEMAEI Harmonicorum libri III (ed. Wallis, Oper. mathem. tom. III, Oxon. 1699, p. 1—151).

2. fol. 94^r: MANUELIS BRYENII Harmonicorum libri III (ibid. p. 359—508).

3. fol. 255^r: PORPHYRII in Ptolemaei Harmonica commentarius (ibid. p. 189—355).

Codex variis manibus scriptus est.

175.

Codex 1579 Phill. = 289 Meerm. = 217^c Clar. = 125^c Pel. chartaceus, cm. 19,2 × 14, saec. XV—XVI, foliorum 17.

1. fol. 1^r: EPICTETI Enchiridion. incipit: Τῶν ὄντων, τὰ μὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῶν. desinit: βλάψαι δὲ οὐ: τέλος τοῦ ἐγχειριδίου. + ἑμοῦ κεφάλαια ὄβ.

2. fol. 14^r: PYTHAGORAE Carmin Aureum, cum glossis interlinearibus. tit.: πυθαγόρου σαμίσις ἔπη τὰ δ' ἔσαι χρυσᾶ: πυθαγορικὰ ἔπη τὰ οὕτω πως ἐπικαλούμενα χρυσᾶ: στοιχείωσιν περιέχοντα τῆς τελειότητος τῶν πυθαγορείων.

3. fol. 16^v med.: ἀποφθέγματα τῶν ἐπτασφῶν. incip.: πρῶτος σόλων· μηδὲν ἄγαν φάτο κεχροπίτην: δεῦτερος αὐ χίλων ὁ λακεδαίμωνος γνῶθι σαυτὸν ἔφη. desin.: ἐπιβλαβὲς πέφυκεν

ἐγγύη κακῶν· ἐν ἄλλω δὲ, ἐγγύη πάρα δ' ἄτα: — cf. Boissonade, Anecd. Gr. I p. 143.

176.

Codex 1580 Phill. = 290 Meerm. = 217^d Clar. = 125^d Pel., chartaceus, cm. 20 × 13,5, saec. XV—XVI, foliorum 10.

1. fol. 1^r: [ARISTOTELIS] de mundo liber (p. 391—401 ed. Acad. Berol.). tit.: ἀριστοτέλους πρὸς ἀλέξανδρον σύναψις (sic) φιλοσοφίας περὶ κόσμου. incipit: Πολλάκις μὲν ἔμοιγε. desinit: εὐθὺς μέτοχος εἶη: — additur senarius: + εἴληφε τέρμα τοῦ σταγειρίτου λόγος: τέλος.

2. fol. 9^r (altera manu, saec. XVI): PYTHAGORAE Carminis Aurei versus 1—41. incip.: (ἀ)θανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς, νόμω ὡς διαίκενται. desin.: πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρεῖς ἕκαστον ἐπελθεῖν.

177.

Codex 1580* Phill. = 295 Meerm., chartaceus, cm. 15,4 × 10,2, saec. XVI, foliorum 56.

MANUELIS PHILAE carmen de animalium proprietate (ed. Lehrs et Dübner, Poetae bucol. et didact., v. 1—1965). tit.: τοῦ σοφωτάτου μανουὴλ τοῦ φιλή· πρὸς τὸν αὐτοκράτορα μαχάλλ τὸν παλαιολόγον· στίχοι ἰαμβικοί, περὶ τῆς τῶν ζώων ιδιότητος. incipit: Ἐγγρῆν μὲν ἀδάμ τὸν γενάρχην τὸν μέγαν. desinit: οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν ἐκ τοῦ πραγματος.

Codex manu Angeli Vergecii (ut in folio praefixo adnotatur) exaratus et animalium figuris pictis distinctus est.

178.

Codex 1581 Phill. = 297 Meerm. = 311 Clar. = 145 Pel., chartaceus, cm. 15 × 10,4, saec. XVI, foliorum 289.

1. fol. 1^r: (CASSIANI BASSI) Geoponicorum libri XX. tit.: πρὸς κωνσταντῖνον βασιλ(έα) κωνσταντίνου πόλεως τὸν πορφυρογέννητον. incip.: Πολλοὺς μὲν καὶ ἄλλοις. omissa sunt libri XX caput 6 et capita 8—45 (cf. cod. 1565 num. 1). desinit in medio capite 46 (fol. 289 med.): τὸ δὲ λοιπὸν πατηγίεις ἀλιξ (p. 1271 ed. Niclas). cf.

H. Beckh in Actis semin. philol. Erlang. vol. IV p. 312 sq.

2. fol. 289^v: Ὁριβασίου, πρὸς εὐνάπιον περὶ ὑδάτων. in margine: ἰδ. incip.: Δεῖ δὲ καὶ τῆς τῶν ὑδάτων ἀρετῆς. abrumpitur (fol. 289^v inf.) his verbis: τὰ μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτους ἐστραμμένα (Oribas. ed. Bussemaker et Daremberg, vol. V p. 192—193, 6).

179.

Codex 1582 Phill. = 299 Meerm. = 340 Clar., chartaceus, cm. 21,8 × 13,4, saec. XV, foliorum 391.

IOANNIS ZACHARIAE ACTUarii opera medica:

1. fol. 1^r: IOANNIS ACTUarii de urinis libri VII (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. II p. 3—192). tit.: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου ἀκτουαρίου κυροῦ ἰωάννου τοῦ ζαχαρίου πραγματεία περὶ οὔρων.

2. fol. 111^r: IOANNIS ACTUarii de spiritu animali libri II (ed. Ideler l. l. vol. I p. 312—386). liber I inscriptus est τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐνεργειῶν τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος πρὸς τὸν φιλοσοφώτατον κυρὸν ἰωσήφ. liber II (fol. 133^r) τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ διαίτης τροφῶν.

3. fol. 159^r: IOANNIS ACTUarii de diagnosi libri II (ed. Ideler l. l. vol. II p. 353—463). tit.: τοῦ σοφωτάτου ἀκτουαρίου κυροῦ ἰωάννου (τοῦ ζαχαρίου add. man. 2)· περὶ διαγνωσεως παθῶν.

4. fol. 221^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ θεραπευτικῆς μεθόδου τῶν κατὰ μέρος παθῶν (libri II = de methodo medendi libri III et IV). incipit liber I: Ἐπειδὴ πᾶσα διδασκαλία καὶ μέθοδος πρὸς τι τέλος ἀφορῶσα σπουδάζεται. desinit liber II: καὶ τουτοῖ ἐνταῦθά πη συγκαταπαύειν.

5. fol. 286^r: τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου ὀκταρίου (sic) θεραπευτικῆς μεθόδου λόγος εἰ⁹⁵ περὶ συνθέσεως φαρμάκων (capita CCXXXI). incipit: Ἦδη σοι καὶ τὸν ἐπὶ τοῖς τέσσαρσι βιβλίοις ἐπιτίθεμεν λόγον, ὃς πέμπτος τῆς ὅλης πραγματείας ἐστὶ. desinit: τῷ μετὰ τούτων δὲ προσθήσομεν ὅσα δοκεῖ λείπειν πρὸς τὸ τῆς ὑποσχέσεως ἄρτιον.

6. fol. 334^v: τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου ὀκταρίου (sic), περὶ θεραπείας παθῶν καὶ τῶν ἐξωθεν φαρμάκων (capita CLIII). incipit: Ἐδόκει μοι διὰ βραχέων πάντων ἐπιμνησθῆναι βεβουλημένω. desinit (fol. 387^r med.): καὶ μὴ τηγάτως δοκῶμεν ἐκπεπονηγότες τὴν βίβλον: — τέλος. (Ioannis Actuarii de methodo medendi libros VI latine edidit Mathisius, Venetiis 1554).

7. fol. 388—391 (manu recentiore): Excerpta medica varia.

Subscriptio (fol. 387^r):

+ ὡς ταῖς ἐλάφοις καύματος ὕρα πέλει.

πηγὴ ποθεινὴ ἄκτος οὕσα τοῦ θεοῦ.

αὐτῷ πέφυκε καὶ γραφεῦσιν ἡδύτης

τὸ τέρμα βίβλου. τοῖσδε τῶν πονουμένων: —

et infra:

+ Διπλοῦν τὸν ἀπλοῦν ἢ καὶ τριακοντὰ λόγον.

διπλῆν ἕωσιν δίδου μοι τῷ γεγραφέτι: —

δημήτριος ὁ γραφῆς (?).

180.

Codex 1583 Phill. = 300 Meerm. = 343 Clar., chartaceus, cm. 22 × 13,9, saec. XV, foliorum 106.

1. fol. 1^r: Anonymi de compositione medicamentorum liber Δυναμερόν inscriptus. titulus his senariis conceptus est:

τῶν σκευασιῶν ἢ βίβλος αὕτη πέλει.

καὶ δυναμερόν σὺν θεῷ λεγόμενῃ.

incipit: ἀρχὴ καὶ πρώτη σκευασία τοῦ νάρδου· ταύτην ὡς μῦρον προσθήμι τῶν ἄλλων. describuntur medicamenta CVI.

2. fol. 42^r inf.: σκευασία διὰ τῶν ἐμπλάστρων (medicamenta LXXII).

3. fol. 65^v inf.: παύλου αἰγινίτου ἱατροσοφιστοῦ κεφάλαιον εἰκοστὸν εἰ^{9v} ἐκ τοῦ ἐβδόμου βιβλίου τὸ ἐπιγράφον· ἐκ τῶν Γαληνῶν (sic) περὶ ἀντε(μ)βαλλομένων. incipit: Ἐν ἀλεξανδρείᾳ φησὶν ἐπὶ τινος γυναικὸς κινδυνευούσης ζητήσας λυχνίδα. cf. eod. 1570 num. 7.

4. fol. 69^v inf.: σύνοψις ἐν ἐπιτόμῳ περὶ τῶν βοηθημάτων· καὶ τοῦ τρόπου τῆς δόσεως αὐτῶν μετὰ τῶν ἰδίων προπομάτων· ὁμοίως καὶ περὶ ἐλιγμάτων. καὶ τροχίσκων· πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ περὶ ἐλαίων καὶ ἐμπλάστρων· καὶ λοιπῶν τῶν εἰς θεραπείαν νοση-

μάτων διαφόρων συνταινόντων. incipit: 'Ο περὶ τῶν ἀντιδότην καὶ ἐμπλάστρων καὶ ἐλαίων λόγος δυσκατάληπτος ὢν τοῖς πολλοῖς. desinit: κνισμονὰς ὠφελῶν: σταφίς ἀγρία χρισμένη ἐν βαλανείῳ ἢ ῥόδων ξηρῶν καὶ νίτρον καὶ τρύφας μετὰ ὄξους χρῶ.

Statim sequitur tamquam ad ea quae praecedunt pertinens:

5. fol. 84^v inf.: Excerptum ex THEOPHANI NONNI libro I περὶ διαίτης (v. sup. cod. 1568 num. 2): ὅσα πνεῦμα γεννᾷ: Ἐρεβίνθια λουπινάρια φασούλια κτλ. (Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. II p. 265, 26—267, 27). sequitur (fol. 86^r) THEOPHANI περὶ διαίτης liber II: βιβλίον β^{ον} τὸ πρὸς κωνσταντῖνον. "Ὅσα μὲν οὖν τῶν διατημάτων, γαληνότετε αὐτοκράτορ κτλ. (cf. cod. 1568 num. 2). post prooemium incipit caput ὅσα ξηραίνε, sequitur caput ὅσα ὑγραίνε etc. (Ideler l. l. p. 268, 30 sqq.).

6. fol. 94^v: περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἱπποκράτους. incipit: 'Ο κόσμος οὗτος συνέστηκεν. ἐκ τεσσάρων στοιχείων. desinit: ὁ δὲ ἐνόσθεν, σαρκώδης. initium huius opusculi edidit Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 303—304.

7. fol. 101^r: Excerpta medica varia, περὶ οὔρων, περὶ σφυγμῶν, ἐκ τοῦ ἀετίου περὶ καθαρτικῶν φαρμάκων, περὶ σφυγμῶν τοῦ σφοδρῶ μερκοῦρίου, etc.

De auctore libri *Δυναμικόν* (I.) in folio praefixo manu recentiore (saec. XVI) haec adnotata sunt: *Nicolai Myrepsi alexandrini medici greci vetustissimi de compositione medicamentorum particularium secundum genera ordine litterarum.* — *Micron dinameron paruum dinameron extat in Bibliotheca regia.* — *Alexandrini dinameron extat in bibliotheca Bessarionis sive s^{ti} marci venetij cum elio promoti et Alexandro tralliano de passionibus corporum humanorum.* cf. cod. Venet. Marc. 295 (Zanetti, Graeca D. Marci Bibl. p. 139).

181.

Codex 1584 Phill. = 302 Meerm. = 353 Clar. = 155 Pel., chartaceus, cm. 32,8 × 24, saec. XVI, foliorum 171, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: Anonymi Lexicon (sub Ioannis Zonarae nomine ed. Tittmann, Lips.

1808). incipit: (ᾠ)απτος: ὁ ἀπροσπέλαστος: γίνεται δὲ παρὰ τὸ ἄπο απτοσης: καὶ ἀαπτος: οἶονεὶ το ἄγαν ἀπτόμενον: ἢ οὗτος κἄν τις ἄψαιτο. desinit: τὸ ὦ μετὰ τοῦ ψ: — ἀρσενικόν: — ὦψ: ὁ ὀφθαλμός: καὶ κλίνεται τοῦ ὠπός: ὦψ δὲ ἠηλυκόν: ἢ φωνή: ὠψισμαῖνον: βραδέα γενόμενον: ὠψαν: εἶδος: ὠψωνηκότες μέγα: ὀψονήσαντες δὲ μικρόν: ὠψισθη: ἐβραδόνεν: λάβωρατα (sic) στέφανα: —

2. fol. 161^r: NICETAE SERRENSIS hymni de cognominibus deorum. incip.: ποῦημα τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου ἡρακλείας κυροῦ νικήτα: — καθ(ίσματα). ἦχος ᾱ. πρὸς τὸν τάφον σου σωτήρη: — Ἐπιθέτα διός κτλ. (ed. Studemund, Anecd. Var. I p. 274 sqq.). sequuntur eiusdem hymni de nominibus geographicis (ed. L. Cohn in Annal. philol. 1886 p. 649 sqq.) et de orthographia canones (vid. ibid. p. 661 sqq.). In fine adiectus est commentariolus de etymologiis elementorum alphabeti.

Codex mendosissime scriptus est.

182.

Codex 1585 Phill. = 307 Meerm. = 367 Clar., membranaceus, cm. 26,3 × 16,3, saec. XV, foliorum 203.

HOMERI Odyssea.

Fuit codex olim Matthiae Palmieri, sicut ipse hac subscriptione (fol. 203^v) testatur: *ματθαιῶν παλμιέρου πισανέως.* de eo cf. Franklin, Dictionnaire des noms, sur-noms etc., Paris 1875, p. 435.

183.

Codices tres 1586 Phill. = 308 Meerm. = 368 Clar. = 37 + 38 Pel., chartacei, saec. XVI, olim Nauloti. vol. I cm. 39,8 × 27,5, foliorum 343; vol. II cm. 39,8 × 27,5, foliorum 503; vol. III cm. 39,5 × 28,5, foliorum 436.

Vol. I. II: EUSTATHII THESSALONICENSIS commentarius in Homeri Iliadem. incipit vol. I fol. 14^r: Τοῦ μακαριωτάτου θεσσαλονίκης κυροῦ εὐσταθίου βιβλίον πρῶτον τῆς ἰλιάδος παρεκβολῶν: — Τῶν ἑμήρων σειρήνων καλὸν μὲν ἴσως κτλ. in foliis 1—13 praemittitur Pseudo-Plutarchi liber de vita et poesi Homeri

(sine inscriptione); incipit: Περισσὸν μὲν ἕως δόξειε τις πολυπραγμονεῖν περὶ ἡμέρου. desinit: καὶ γονέων οὐ πάντη ὀνομαστῶν· καὶ πατρῷος ἀδούτου καὶ ἀπεχθόμενον ἐτέρω (i. e. sub finem capitis 136 in Plut. edit. Didot. vol. V p. 139). Volumen II in fine mutilum est.

Vol. III: EUSTATHII commentarius in Homeri Odysseam. tit.: εὐσταθίου μάλιστα τῶν ῥητόρων τοῦ ὕστερον θεσσαλονίκης παρεκβολαὶ τῶν εἰς τὴν ὀδύσσειαν. incipit: Ημεροὶ τὴν ὀδύσσειαν καθὰ καὶ τὴν Ἰλιάδα εἰλήχασιν λογιστά.

Volumina I et II manu Georgii Coccoli exarata sunt (cf. cod. 1406), vol. III variis manibus.

184.

Codex 1587 Phill. = 309 Meerm. = 369 Clar., chartaceus, cm. 29,3 × 20, saec. XVI, foliorum 59.

Scholia recentiora in AESCHYLII Prometheus, Septem, Persas (p. 166—503 ed. Dindorf). tit.: Αἰσχύλου Σχόλια. scholia in Prometheus incip.: τηλοῦρόν· διὰ τὸ πολὺ τοῦ ὄρου ἐκάλεσεν αὐτὸ τηλοῦρόν· τὸ ἐπὶ πολὺ διῆγον. scholia in Septem incip.: Κάδμου πολίται· ὁ ἔτερο κληῖς προλογίζεαι καὶ παρασκευάζων τὸν λαόν. scholia in Persas incip.: Τάδε μὲν περσῶν· τοῦτο δεικταὶ· κῶς αὖν φησὶν τίς πρὸς ἑαυτὸν.

185.

Codex 1588 Phill. = 310 Meerm. = 370 Clar., chartaceus, cm. 27,7 × 19,7, saec. XVI, foliorum 190.

SOPHOCLES Trachiniae, Philoctetes, Oedipus Rex, Oedipus Coloneus, Antigone, cum paucis glossis interlinearibus et raris scholiis marginalibus.

186.

Codex 1589 Phill. = 311 Meerm. = 376 Clar., chartaceus, cm. 28,6 × 21, saec. XV—XVI, foliorum 140.

LYCOPHRONIS Alexandra cum Isaaci Tzetzae scholiis.

Codex incipit ab his versibus:

βίβλος μὲν τελέθουσα λυκόφρονος ἀσματοκόμπου·
τὴν ἀλατὸς προπάρουθεν ἀδερκεῖα δέριγματ' ἔχουσα·
νὸν δέ με δορκαλέην ἐρμεῖη θήκατο τέγγη
τῆς τῆς ἰσαάκους, σύστροφα πείσματα λύσας.

(cf. Tzetzis Scholia in Lycophr. ed. Müller, vol. II p. 1049). sequuntur Tzetzae Prolegomena: Τοῖς τῶν ποιητικῶν βιβλίων κατὰρχεσθαι μέλλουσιν κτλ. (vol. I p. 247—262 ed. Müller); deinde Γένος λυκόφρονος (ibid. p. 263—265), tum ὑπόθεσις (ibid. p. 266—273). fol. 3^r incipit Lycophronis Alexandra cum Tzetzae scholiis, quae desinunt in versu 1454: λεφέιεις· ὁ δεινὸς καὶ κεκαλυμμένα λέγων· ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ λέπους (vol. II p. 1045 ed. Müller).

187.

Codex 1590 Phill. = 313 Meerm. = 737^b Clar., chartaceus, cm. 25,4 × 17,6, saec. XVIII, foliorum 38.

Anonymi versio graeca VERGILII Aeneidos libri I et libri XI.

1. fol. 1^r: Προβλήου Βιργιλίου Μαρωνος Αινειδος πρωτον. incipit: Χάλκεα ἄρεος ἔργα. βίην θ' ἤρωος ἀείδω. desinit: πολλὰ παθῶν πόντου δι' ὕδατα νῆας ἐλαύνεις.

2. fol. 16^r: ἐνδέκατον τῆς Αινειδος. incipit: Τόφρα δὲ ἠριγένεια νέον προσέβαλλεν ἀρούρας. desinit: αὐτοὶ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα περὶ πτόλιον αὐλὴν ἔθεντο.

188.

Codex 1591 Phill. = 315 Meerm. = 389 Clar., chartaceus, cm. 27,6 × 21,3, saec. XV—XVI, foliorum 148, binis columnis scriptus (exceptis foliis 141—148).

1. fol. 1^v—2^r: (Expositio fidei). incipit: Ηπιστεύομεν, ὅτι ἐστὶ θεὸς, δημιουργὸς πάντων, ὅσα εἰσὶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι. abrumpitur fol. 2^r inf., continuatur fol. 67^v col. 2—68^v col. 2 med.

2. fol. 2^v: σαφῆς ἀπόδειξις, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων ἀνήγητός ἐστι (dialogus animae et corporis). incipit: Πολλοὺς μὲν ἔχωμεν ἡμοῦ καὶ

χρόνους καὶ καιρούς τε ἐξότου συνεξεύχθημεν. desinit: καὶ τοῦτό ἐστι φανερόν, καὶ τοῦτό ἐστι ὀήλον.

3. fol. 11^r: PHILOSTRATI Vitae Apollonii libri IV priores. incip.: Οἱ τὸν σάμιον πυθαγόραν ἐπαινοῦντες. desin.: ἐπαινοῦντες καὶ τὴν ἀποδημίαν καὶ τὸν ἄνδρα.

4. fol. 69^r: λέξεις τιναὶ (sic) καὶ τρόποι ἄττικοί ἐκ τῶν αὐτῶν (ex αὐτῶ corr. man. 2) εἰκόνων. incip.: ἤκει, ἀναφέρεται. φορὰ κίνησις. ξυμμετρίαν· εὐρυθμίαν· ἰσότητα. desin.: θέος ὁ φόβος καὶ πτοῖα ἐπὶ τοῦ θηλυκοῦ τὸ αὐτό.

5. fol. 81^r: PHILOSTRATI Heroicus, cum multis glossis interlinearibus et paucis scholiis marginalibus. tit.: φιλοστράτου ἥρωικά· τὰ πρόσωπα ἀμπελοουργός, φοίνιξ. incipit: Ἴων ὁ ξένος. desinit: τοῦδε ἀκροάσασθαι τοῦ λόγου.

6. fol. 112^r: (Fabulae Aesopicae quinque). a. Ἄνῆρ τις ἀκρίδας συλλέγων (fab. 65 ed. Halm). b. καθ' ἕν χρόνον ὁμόφωνα ἦν τὰ ζῶα (fab. 268^b ed. Halm). c. Ἄνδρες δελφοὶ ἐπεισὶ μοι ξύλω ὑμᾶς εἰκάζειν (deest in Halmii editione). d. Γυνή τις προσφάτως τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα θάψασα (fab. 109 ed. Halm). e. Ὅτε ἦν ὁμόφωνα τὰ ζῶα, μὲς βατράχῳ φιλιωθεὶς (cf. fab. 298 ed. Halm).

7. fol. 113^v: πλουτάρχου περὶ γυναικῶν (sententiae). incip.: ὥσπερ ἐσοπτρου κατασκευασμένου ἐκ χρυσοῦ. cf. PLUT. coniug. praec. 14 p. 139E. sequuntur (fol. 114^v) Apophthegmata varia.

8. fol. 117^r: (Quaestiones et definitiones philosophicae). incip.: Τὸ μὲν τῆς οὐσίας ὄνομα σημαντικὸν τυγχάνει τῆς ἀπλῶς ὄντως ὑπάρξεως. sequitur περὶ ψυχῆς. τί ἐστὶ ψυχή. οὐσία νοερά ἀνόμοιος καὶ ἀγνώριστος· λογικὴ ἀσώματος. Ψυχὴ οὐσία λεπτὴ ἄυλος· εἰκὼν τοῦ θεοῦ καὶ τύπος. Τί ἐστὶ ποιότης· ἐνούσιος δύναμις, ὡς τοῦ ὕδατος ἢ ψυχρότης κτλ.

9. fol. 118^v: (Tractatus de fide). incipit: Ὁφείλομεν πιστεῦειν ὡς ἐβαπτίσθημεν κτλ.

10. fol. 119^v: Δαμνάτου σοφιστοῦ. incipit: Τὸ μὲν σπέρμα ἐν τῇ μήτρᾳ προσερχόμενον ἐν τῇ

τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀλλοιοῦται εἰς αἷμα κτλ. cf. Baudini, Catal. codd. Laur. III p. 47 (cod. Laur. 74, 2 fol. 281^v).

11. fol. 120^r: Διὰ τί λέγει ὁ ἀπόστολος παῦλος ὅτι γυναιεὶ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω κτλ.

12. fol. 120^r col. 2: μύθοι καὶ οὔτοι πάντες i. e. Fabulae Aesopicae, ρλγ—ρλη numeratae. incip.: Ἄνῆρ τις ξύλινον θεὸν ἔχων (fab. 128 ed. Schaefer).

13. fol. 121^r: μύθοι αἰσώπου πάντο κάλλιστοι πρὸς τὸ τῶν ἀνθρώπων ὄφελος (fabulae numeris α—ρλβ notatae). incip.: Ἀετὸς καὶ ἀλώπηξ φιλιωθέντες (fab. 5 ed. Halm). fabula ρλβ incipit: ἡμίονός τις ἐκ κριθῆς παχυνθεὶς (fab. 157 ed. Halm).

14. fol. 137^r: PAULI SILENTIARII εἰς τὰ ἐν πυθίσις θερμὰ ἡμίμβρια δίμετρα καταληκτικά (Anthol. Graec. ed. Jacobs, vol. IV p. 64 sqq.), eum glossis interlinearibus. incip.: βούλει μαθεῖν ἄνθρωπε. desin.: ἀληκτόν ἐστι θαῦμα.

15. fol. 141—148 (manu recentiore, saec. XVI): PSELLI Quaestiones naturales (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 785—809). tit.: ὅτι σφαιροειδῆς ἐστὶν ἡ γῆ τοῦ ψελλοῦ ὑπερτίμου καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων. prooemium deest, incipit opusculum: Περὶ τοῦ σφαιροειδοῦς σχήματος τῆς γῆς. codex aliquanto plura continet editione: caput περὶ ἐκλειψέως σελήνης quod in editione ultimum est in codice excipiunt tria capita haec: 1. περὶ ὕλης. Ἐπὶ τὴν τῆς ὕλης ἔννοιαν ἤκον οἱ παλαιοὶ τρόπῳ τοιαῦδε κτλ. 2. περὶ εἶδους. Τὸ εἶδος λέγεται πολλαχῶς· εἶδος γὰρ ὁ χαρακτήρ κτλ. 3. περὶ φύσεως. Ἡ φύσις κατὰ τὸν σταγειρίτην, ἀρχὴ καὶ αἰτία τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἡρεμεῖν κτλ. desinit: ἡ δὲ φύσις παράδοξα ποιεῖ νοῦ καὶ διανοίας ἐκτὸς, τῇ θεΐᾳ ἐπομένῃ βουλήσει.

Librarius qui codicis partem maximam (fol. 1—140) exaravit, in fine (fol. 140^r) haec subscripsit: ἐν κατορία γέγραπται ἢ βίβλος ἥδε τῷ δημητρίῳ. ἐνθα τὸ . . . .^{ος} . . . . verba extrema crasa sunt nec iam dispici possunt. de Demetrio Castreno (hic enim videtur intellegendus esse) cf. E. Legrand, Bibliographie Hellénique I p. CLXIII sq.

189.

Codex 1592 Phill. = 317 Meerm. = 381^b Clar., chartaceus, cm. 19,9 × 14,7, saec. XV—XVI, foliorum 8.

CONSTANTINI LASCARIS Epitome libri XVI Prosodiae Catholicae Herodiani (ed. A. Lentz, Philol. vol. XXIII p. 164—175). tit.: κωνσταντῖνος ὁ λάσκαρις ἰακώβου ξυμένει τῷ μουλιερίῳ μυστικῷ τοῦ ἀντιβασιλέως νήσου τῆς σικελίας, εὐ πράττειν. incipit: Ὁ πολυμαθῆς ἤρω-
διαδός. desinit: πλὴν τοῦ ἔρω ἀπὸ τοῦ ἐγεῖρω κατὰ συγκοπὴν: + τέλος τῶν (τοῦ corr. man. 2) περὶ τόνων βαρυτόνων (καὶ περισπωμένων add. man. 2) ῥημάτων (μεθοδοικῶ add. man. 2).

190.

Codex 1593 Phill. = 319 Meerm. = 365° Clar., chartaceus, cm. 20,3 × 15,8, saec. XV—XVI, foliorum 57.

1. fol. 1^r: CONSTANTINI LASCARIS liber de syntaxi verborum (= liber II Grammaticae primum editae Mediolani 1476, p. 73—93). incipit: Ἐπειδὴ δὲ περὶ ῥήματος ὁ λόγος, διοριστέον ἂν εἴη. desinit: δύναται σήμερον τόδε γενέσθαι.

2. fol. 9^r: Fragmentum opusculi LESBONACTIS περὶ σχημάτων. foliis aliquot ante folium 9 amissis maior pars opusculi periit. incipit: (ὑποτακτικαῖς ῥήμασι συντάσσομεν οἷον οὐ μὴ διαλεχθῶ σήμερον (p. 174, 2 ed. Valekenaeer). desinit: ἀντὶ τοῦ ἀστράπτουσα. + τέλος τῶν κβ σχημάτων τοῦ λεσβώνακτος.

3. fol. 9^v sup.: [ἤρωδιανού] περὶ τῶν πρὸ μιᾶς ἐχόντων τὸν τόνον ἀρσενικῶν εὐθειῶν καὶ τῶν κλητικῶν αὐτῶν καὶ περὶ τῶν ἀμφιβαλλομένων ἀπὸ διγρόνου. incipit: Τὰ εἰς ας καθαρὸν ἀρσενικὰ πρὸ μιᾶς ἔχοντα τὸν τόνον ἅπαντα μακρὸν ἔχουσι τὸ ας· οἷον αἴας αἰνεΐας. desinit: ὄνος· ὄος. ὀρας· ὀρος.

4. fol. 13^v med.: τοῦ αὐτοῦ περὶ διγρόνων (Herod. ed. Lentz, vol. II 1 p. 7—20). incipit: Καθόλου τὰ γ̄ δέγρονα. desinit: οὐ μὴν δι' ἐκτεταμένου τοῦ ἰ.

5. fol. 21^r: Metrica. incip.: ποῦς ἐστὶ μετρικὸν ^{ῶν} σύστημα συλλαβῶν. sequuntur capita περὶ τοῦ ἰαμβικῶς μέτρου, περὶ τοῦ ἡρωικῶς μέτρου, περὶ τοῦ ἐλεγείου μέτρου, περὶ μέτρων ὁμήρου (incipit: τὰ δὲ ὁμήρου ἔπη τὸ τελευταῖον ἔχει μέτρον), περὶ ποδῶν (Pseudo-Dionysii tractatus de pedibus, ed. Studemund Anecd. Var. I p. 160 sqq.), de versu heroico.

6. fol. 22^v med.: MAXIMI PLANUDAE de syntaxi liber, in fine mutilus. incipit: περὶ συντάξεως ἡμῖν βουλομένοις διεξέσθαι κτλ. (Bachmann, Anecd. Gr. II p. 105 sqq.). abruptitur in fine quaternionis (fol. 36^v inf.): ἐπειδὴ γὰρ ἐν χώρᾳ ῥημάτων (Bachmann p. 157, 12—13). inter folia 36 et 37 unus quaternio intercidit.

7. fol. 37^r: (Alter libellus de syntaxi), cuius initium deest. incipit: . . . τρόπος περὶ συντάξεως ἅπασιν οἷον τε εἶναι προσκεῖσθαι· διδάσκαω σε διαλέγεσθαι· ἀπαιτῶ σε χρίματα. desinit (fol. 44^r sub finem): μετὰ ταῦτα δὲ ὅπως δεῖ ἐρωτηματοῖζειν κατὰ τὴν ἐκτεθεισάν τήνδε ἡμῖν μέθωδον λέγομεν. Sequuntur variae observationes grammaticae: Σημεῖωσαι ἔτι βούλομαι, θέλω, βιάζω κτλ. μετὰ παρωχημένου καὶ ἐνεστώτος μόνον τίθεται καὶ οὐδέποτε μετὰ μέλλοντος κτλ. desin.: ὑπολαμβάνω τὸ δοξάζω καὶ τὸ διαδέχομαι· κατὰ τοῦτο λέγεται, ὑπολαβὼν τὸν λόγον εἶπεν.

8. fol. 45^r: (GREGORII CORINTHII) liber de dialectis. tit.: περὶ τῶν διαλέκτων· ἰδιότητος τῶν διαλέκτων ἦρα. incipit: Ἰθού σοι καὶ τὰς διαλέκτους ἐγγειρίζω, σεβαστῶν (in marg.: νέων) μοι πάντων φιλολογώτατε. desinit (fol. 57^r med.): τὸ γὰρ ἄλλο ἀλλῆρ λέγουσι, καὶ τὸ εἶω εἶως ὅτε δὲ σύμφωνόν ἐστι μεταξὺ, οὐκ ἔτι: τέλος τῶν διαλέκτων (Gregor. Cor. ed. Schaefer. p. 1—612). sequuntur haec verba (in marg.: ἀπὸ τῶν ἐκτός): καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν διαλέκτων λέλεκται μοι κατὰ τὸ δυνατὸν· ἴσως δὲ καὶ ἑτερά τις σκοπῶν ἀκριβῶς εὐρήσῃ, διαφέροντα ταύταις (Schaefer p. 623).

Codex variis manibus scriptus est.

191.

Codex 1594 Phill. = 320 Meerm. = 349 Clar., chartaceus, cm. 18,3 × 14,5, saec. XVI, foliorum 70, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: MICHAELIS SYNCELLI doctrina de syntaxi. tit.: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου πατρὸς ἡμῶν μιχαήλου τοῦ συγγέλου, διδασκαλία περὶ τῆς τοῦ λόγου συντάξεως. incipit: Περὶ τῆς συντάξεως τοῦ λόγου διδασκαλία, πολλή τε καὶ βαθεῖα καθέστηκε φιλομαθέστατε λάξαρ· καὶ πολλοῦ δευμένη χρόνου. desinit: μεμνημένος τῆς ἡμῶν πνευματικῆς σχέσεως. (sub Georgii Lecapeni nomine una cum Theodori Gazae grammatica etc. Florentiae a. 1515 prodiit in aedibus Philippi Iuntae et apud Aldum Venetiis 1525).

2. fol. 46^r: Erotemata grammatica, initio mutila. incip.: . . . ἀντὶ τοῦ εἰ. φερε εἰπέ φέρ' εἰπέ. Τί ἐστιν ὕφεν: σημεῖον συναφείας δύο λέξεων. Πόθεν ὕφεν: παρὰ τὴν ὑπὸ πρόθεσιν καὶ τὸ ἐν. Τί ἐστὶ ὑποδιαστολή: σημεῖον διαστάσεως λέξεων κτλ. cf. Erotemata grammatica ex arte Dionysiana oriunda ed. P. Egenolff (Manhemii 1880), p. 7. desin.: πάρις πῶς κλίνεται, τοῦ πάριδος· ὁ κανὼν· τὰ εἰς ἰς κύρια διὰ τοῦ ὄος κλίνεται κοινῶς, ἀδώνιδος· πάριδος· θέτιδος. (δ)ια τι εἶπε κοινῶς, διότι οἱ ἄνεως γορὶς τοῦ ὄ κλινουσιν αὐτὰ πάρις θέτις αἰτιατικῆ τὸν πάριδα ὡς τὸν αἴαντα.

3. fol. 61^r: (MOSCHOPULI?) Erotemata grammatica. incip.: Τί ἐστὶ προσφῶδια: ποιά τάσις ἐγγραμμιάτου φωνῆς ὕψους κατὰ τὸ ἀπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένη μετὰ τινος τῶν συνεξαγμένων (sic) περὶ μίαν συλλαβήν. desin.: Ἰστέον ὅτι πολλοὶ σύνδεσμοι οἱ αὐτοὶ ἐπὶ πολλῶν πρώτων λεγόνται ὡς ὁ ἀλλὰ καὶ συμπλεκτικὸς καὶ συλλογιστικὸς ὁ ἀν καὶ συμπλεκτικὸς καὶ παραπληρωματικὸς. cf. Egenolff l. l. p. 6 sqq.

Codex variis manibus scriptus est, folia 1—45 ab Angelo Vergecio.

192.

Codex 1595 Phill. = 322 Meerm. = 381^d Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 15,7, saec. XV—XVI, foliorum 24.

Codex e duabus partibus compositus est.

I. fol. 1—20: GREGORII CORINTHII liber de dialectis. tit.: γρηγορίου μητροπολίτου κωνσταντινουπεδίου περὶ διαλέκτων. incipit: Ἰδοῦ σοι καὶ τὰς διαλέκτους ἐγγειρίζω. desinit: οἶον ἀλκαῖος, ἀλκάος· καὶ ἀρχαῖος ἀρχάος. (Gregor. Cor. ed. Schaefer, p. 1—596). hoc codice Koen in editione sua usus est. subscripta sunt haec verba: (τ)έλος τῶν διαλέκτων: (ἐ)ν μεσσήνῃ τὸ πέρας δοθέν. itaque ad Lascarianam Messanensium bibliothecam codicem pertinuisse coniecit Koen ap. Schaefer. l. l. p. XXXIV.

II. fol. 21—24 (altera manu): (Anonymi commentarius de dialectis). incipit: διάλεκτος ἐστὶ. λέξεις ὅσων χαρακτῆρα τύπου ἐμφαίνουσα· διαλέκται δὲ εἰσὶ πέντε. desinit: ἡ ψῆφος. ψάφαξ. τὸ ἐστρωται, ἐστόρηται. hic est Grammaticus Meermannianus quem edidit Koen: cf. Gregor. Cor. ed. Schaefer, p. 642—664.

193.

Codex 1596 Phill. = 323 Meerm. = 365^d Clar., chartaceus, cm. 20 × 15,7, saec. XV—XVI, foliorum 46.

1. fol. 1^r: ἡρωδιανοῦ περὶ παραγωγῶν γενικῶν ἀπὸ διαλέκτων. incipit: αἱ θετταλικαὶ γενικαὶ. εἰ μὲν ἀπὸ περισπωμένων γενικῶν ὡς προπερισπῶνται· οἶον καλοῖο· σοφοῖο. desinit: Τὰ ἀττικά, ποία πτώσει ὁμοτονῶσι· ταῖς εὐθείαις τῶν πληθυντικῶν· οἶον οἱ εὐνεως τοῦς εὐνεως· οἱ μενέλεω τοῦς μενέλεως· οἱ λεῶ τοῦς λεῶς. initium tantum huius opusculi e codice mutilo Barrocciano 76 edidit Cramer, Anecd. Oxon. III p. 228—236.

2. fol. 21^v med.: Παρεκβολαὶ τοῦ μεγάλου ῥήτορος (sic). incip.: Τί ἐστὶ ῥῆμα· μέρος λόγου ἄπτωτον ἐν ἰδίῳ μετασχηματισμοῖς, διαφόρους χρόνους δηλοῦν μετ' ἐνεργείας ἢ πάθους. desin.: ἵνα γένηται μίμησις ὀνόματος, δυναμένη τριγένειαν ἀναδέξασθαι καὶ κλίσειν διὰ τοῦ ντ: (ed. Aldus in libro qui inscribitur Cornu Copiae sive Horti Adonidis, fol. 189^a—204^b; La Roche in programme gymnasii academ. Vindob. 1863, p. 4—26).

3. fol. 36^v: (HERACLIDAE MILESI) παρα-

γωγαὶ δυσκλίτων ὀνομάτων. incip.: Πόθεν τὸ σπένδω· ἐκ τοῦ σπεῖω. desin.: ἀπὸ δὲ τοῦ λελάθω γέγονεν ὁ παρατακτικὸς λέλαθον καὶ ἐκλέλαθον. (ed. Aldus l. l. fol. 204^b; La Roche l. l. p. 26—28). cf. Leop. Cohn, de Heraclide Milesio grammatico (Berol. 1884) p. 13 sq.

4. fol. 37^v med.: παρεκβολαὶ τῶν εἰς μὲν ῥήματων. incip.: Ποσοσύλλαβα θέλει εἶναι τὰ εἰς μὲν ῥήματα· τρισύλλαβα. desin.: οἷον πάνθος πανθόου· πανθοῖδης· καὶ τὰ ὅμοια. (ed. Aldus l. l. fol. 205^b sqq.; La Roche l. l. p. 28 sqq.).

194.

Codex 1597 Phill. = 324 Meerm. = 351 Clar. = 158 Pel., chartaeus, em. 23 × 17, saec. XVI, foliorum 56, olim Nauloti.

Anonymi grammatica. primum caput de accentibus incipit: Πρὸ δύο συλλαβῶν περισσομένη οὐ τίθεται, οἷον ἔνθεος· μακρᾶς οὔσης ἐπὶ τέλους οὐ δύνανται προπαροξυνθῆναι λέξεις. — fol. 9^v inf.: de declinatione nominum: Τὰ εἰς ᾧ καθαρὸν ὀνόματα δισύλλαβα βαρίτονα μακροκατάληκτα διὰ τοῦ ντ κλίνονται οἷον αἴας αἴαντος κτλ. — fol. 21^r: de declinatione verborum: Τύπτω· ὁ κανὼν, αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ θέματα κανόνος οὐκ ἔχουσι. Πᾶν ῥῆμα εἰς ᾧ λῆγρον ἀμειβῆ τοῦ ᾧ εἰς εἰς τὸ δευτέρον ποιεῖ κτλ. — fol. 38^r: de figuris: Μεταφορὰ ἐστίν, ὡς ὅταν ἐπὶ τοῦ ὅρους, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὑπόρια ἢ ἀκρόρια εἴπωμεν κορυφὴν (sic) ἢ πόδας κτλ. — fol. 50^v: de praepositionibus: Ἡ ἐν πρόθεσις ὁριστικῆ συντάσσεται κτλ. — fol. 53^r: de coniunctionibus: Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι εἰσὶν οὗτοι· μὲν δὲ κτλ. — fol. 54^v: de pronominiibus: Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου προσώπου ἐνικὰ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ ὁ ἐμὸς· τοῦ ἐμοῦ κτλ.

195.

Codex 1598 Phill. = 330 Meerm. = 358^b Clar., bombycinus, em. 24,3 × 16,8, saec. XIV, foliorum 143.

I. fol. 1^r—141^r: LIBANII declamationes XXX. tit.: λιβανίου σοφιστοῦ μελέται.

1. fol. 1^r: Νόμος ἦν μετὰ τοῦ τυράννου καὶ τοὺς παῖδας ἀποσφάττεσθαι κτλ. incipit: προθεωρία. Καὶ ἡ γυνὴ φιλόπολις καὶ ὁ δῆμος φιλελευθέριος (Liban. ed. Reiske, vol. IV p. 798—817).

2. fol. 7^v: τοῦ αὐτοῦ: — Νόμος τὸν ἄνδρα τὴν προῖκα τῆς μοιχευθείσης ἀποκερδαίνειν κτλ. incipit: ἡ προθεωρία. Δυστυχῆς ὁ πατήρ (ibid. p. 582—612).

3. fol. 15^v: Μετὰ τριάς ἄλωσιν καὶ ἀγαμέμνωνος τελευτὴν ὀρέσσης ἀπεκτονὸς μητέρα φόνου κρύνεται. incipit: ἡ θεωρία. Ἡ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων ὄλη (ibid. p. 110—133).

4. fol. 22^r: Οἱ ποτιδαίεται ἀλλήλων ἐγεύσαντο κτλ. incipit: Πολλὰ ἐβουλεύσαμεθα (ibid. p. 348—373).

5. fol. 29^v: τοῦ αὐτοῦ: — Νόμος τὸν ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ὀφθέντα ξένον κτλ. incipit: Τὰ μὲν ἀπὸ τῆς τυραννίδος (ibid. p. 478—501).

6. fol. 36^v: Φιλαργύρου παῖς ἀριστεύσας κτλ. incipit: Τῆς μὲν ἀριστείας οὐ πάνυ μέμφομαι (ibid. p. 622—638).

7. fol. 41^v: Τύραννος ἐξ ἀστυγεῖτονος τινὸς ἤτησε πόλεως μειράκιον ὠραῖον κτλ. incipit: Εἴη ἂν καὶ τοῦτο τῆς ἐμῆς τύχης (ibid. p. 459—478).

8. fol. 47^r: Ἐν κορινθῶ γέγονεν ἐταίρα τις εὐπῆς (sic) λαῖς κτλ. incipit: Ἐπαθὸν τὴν ψυχὴν (ibid. p. 430—446).

9. fol. 51^v: Ἐχων τις παῖδας δύο πρὸς τὸν ἕτερον ἐχθροῦς διεκείτο κτλ. incipit: Ἄλλ' εἰ καὶ χαλεπὸς (ibid. p. 669—686).

10. fol. 56^v: Δύσκολος γήμας λάλον γυναῖκα ἑαυτὸν προσαγγέλλει. incipit: Ἐδεῖ μὲν ᾧ βουλή (ibid. p. 134—150).

11. fol. 60^v: Τίμων ἐρῶν ἀλκιβιάδου ἑαυτὸν προσαγγέλλει. incipit: Χαλεπὸν τὸ ζήτημα (ibid. p. 181—198).

12. fol. 66^r inf.: Παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς βουλόμενος θάπτον ἀπαντῆσαι κτλ. incipit: Ἰσχύω μὲν οὐδ' ἂ πέπονθα (ibid. p. 150—158).

13. fol. 68^r inf.: Δύσκολος ὤλισθεν ὁ παῖς παρὸν ἐγέλασε· καὶ ἀποκηρύττει αὐτόν. incipit: Ἐπειδὴ ποτε ῥᾶον ἔσχον ἀπὸ τοῦ πτώματος (ibid. p. 612—621).

14. fol. 70^r inf.: Φθονερὸς τοῦ γείτονος αὐτοῦ πλουτήσαντος ἐξαίφνης ἑαυτὸν προσαγγέλλει. incipit: Ἄλλ' εἰ καὶ καλῶς οἴεται τὸ δαμόνιον εὐρηκέναι (ibid. p. 159—180).

15. fol. 75^r inf.: Φιλάργυρος ἐρασθεὶς ἐταίρας καὶ μισθὸν αἰτούμενος ἑαυτὸν προσαγγέλλει. incipit: Εἰ μὴ καὶ ὑμεῖς ἀργύριον, ὦ βουλή (ibid. p. 827—840).

16. fol. 80^r: Νόμος ἐν λακεδαίμονι τῶν (sic) εἴσω τριάκοντα ἐτῶν μὴ δημηγορεῖν κτλ. incipit: ἡ θεωρία. Φιλοτιμεῖται καὶ νέοις πολλάκις ἡ χρῆσις λέγειν τὰ χρήσιμα (ibid. p. 420—430).

17. fol. 83^r: Νόμος τὸν θορόβου καὶ στάσεως αἴτιον ἀποιδνήσκειν κτλ. incipit: Ὁ μὲν πολλὰ φηεγξάμενος (ibid. p. 707—723).

18. fol. 87^v: Νόμος τύραννον μὴ θάπτεσθαι κτλ. incipit: Εἰκὸς μὲν ἦν με ὦ ἀθηναῖοι (ibid. p. 447—459).

19. fol. 90^v inf.: Ἀφαιρεθεὶς ὁ ἀχιλλεύς τῆς βρισηίδος κτλ. incipit: ἡ θεωρία. Πόθεν τοῖς ἔλλησι (ibid. p. 80—110).

20. fol. 97^v: Πρεσβευτικὸς πρὸς τοὺς τρῶας ὑπὲρ τῆς ἐλένης: μενέλαος. incipit: Εἰ μὲν ἐβούλετο ἀλέξανδρος (ibid. p. 3—14).

21. fol. 99^v: Πρεσβευτικὸς πρὸς τοὺς τρῶας ὑπὲρ ἐλένης: ἰδοσσεύς. incipit: Ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ μάλιστα παρατηρεῖν (ibid. p. 15—47).

22. fol. 106^v: Ἐξήγησεν ὁ φιλιππος τὸν δημοσθένην κτλ. incipit: Καινότατα ὦ ἀθηναῖοι (ibid. p. 253—265).

23. fol. 109^v inf.: τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀριστείδην ὑπὲρ ὀρχηστῶν. incipit: Οἶδα μὲν ὅτι καὶ τῶν φίλων τοῖς σεμνοτέροις (= or. LXIII ed. Reiske, vol. III p. 345—395).

24. fol. 120^r: (II)λούσιος ἀριστεύσας ἤτησεν εἰς τὴν ὄωρεάν τοὺς φουγάδας ἐπανελθεῖν κτλ. incipit: Ὁ μὲν εὐσεβὴς ὦ δικασταὶ (vol. IV p. 540—552).

25. fol. 122^v: Δικάζεται ποσειδῶν ἄρει ὑπὲρ ἀλιτροσθίου. incipit: Ἀπολωλεκῶς ὦ θεοὶ (ibid. p. 402—409).

26. fol. 124^r: Ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ ἄρης. incipit: Ἀκρόατε μὲν λοιδορίας μᾶλλον (ibid. p. 410—419).

27. fol. 126^r: Σκέμμα δὲ πομπηιανὸς προὔβαλεν. Ἐχὼν τις γυναῖκα καὶ ὄν ὑπὸ πατρὶ ἀπεδήμησεν κτλ. incipit: ἡ θεωρία. Οἱ πρὸς τὸ τάχος συντιθέμενοι τῶν λόγων (ibid. p. 639—653).

28. fol. 129^r: Νόμος τὸν εὐρόντα θησαυρὸν χιλίας τῆ πόλει διδόναι κτλ. incipit: Ἐρχεσθε ὦ βουλή (ibid. p. 198—216).

29. fol. 134^r: Τὰς πλείους ψήφους κρατεῖν νόμος ἐκέλευεν κτλ. incipit: θεωρία. Μεστὸν πάθους καὶ ἀγωνίας τὸ ζήτημα (ibid. p. 502—511).

30. fol. 137^r inf.: Μετὰ τὰ ἐν χαίρωνείᾳ ἔπεμψε φιλιππος ὑπισχνόμενος τοὺς δισχιλίους αἰχμαλώτους κτλ. incipit: Τῶν πρέσβων ἡκόντων ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι (ibid. p. 266—279). desinit fol. 141^r med.

II. fol. 141^r med.: LUCIANI Tyrannicida, in fine mutilus. tit.: λουκιανοῦ τυραννοκτόνος. incipit: Ἀνῆλθε τίς εἰς τὴν ἀκρόπολιν. abrumptur fol. 143^v his verbis: εἴθε τὴν τάξιν προὔλαβον τοῦ φόνου· ἀπέθανον ἄν (vol. II p. 128, 8—9 ed. Jacobitz).

Folia 136 sqq. vermibus corrosa sunt.

Folia huius codicis numeris notata sunt 210—350 (numeri 291 et 350 bis occurrunt): prior pars codicis Claromontani 358 fuit codex Bodleianus Miscell. 208, cuius folia numeros habent 122—209; folia 1—121 deperisse videntur, antequam codex in bibliothecam Claromontanam venit. cf. R. Förster in Mus. Rhen. vol. XL p. 458.

196.

Codex 1599 Phill. = 331 Meerm. = 365^a Clar., chartaceus, cm. 19,8 × 15,6, saec. XV—XVI, foliorum 57.

1. fol. 1^r: ARISTOTELIS de poetica liber. incipit: Περὶ ποιητικῆς αὐτῆς καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς, ἦντινα δόναμιν ἕκαστον ἔχει. desinit: καὶ περὶ ἐπιτιμήσεων καὶ λύσεων εἰρήσθω τσαυτά.

2. fol. 22^r: DEMETRII PHALEREI de elocutione liber. tit.: δημητρίου φαληρέως περὶ ἐρμηνείας ἧ ἐστὶ περὶ φράσεως. incipit: Ὅσπερ ἡ ποίησις διαιρεῖται τοῖς μέτροις. desinit: ἀλλήλοισι ταῦτα ἀμφοτέρα.

197.

Codex 1600 Phill. = 333 Meerm. = 381^r Clar., chartaceus, cm. 21,5 × 16, saec. XV—XVI, foliorum 44.

1. fol. 2^r: Theognidea (v. 1—1220). tit.: Θεόγνιδος μεγαρέως σικελιώτου γνῶμαι ἐλεγειακά· γνωμολογία πρὸς κύρνον τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ. incip.: Ὡ ἄνα λητοῦς οἷε διὸς τέκος οὐποτε σεῦ. desin.: κύρνε· φίλον δὲ φίλω, βράδιον ἐξαπατᾶν. τέλος τῶν γνωμολογιῶν τοῦ Θεόγνιδος. praecedit (fol. 1^v) γένος Θεόγνιδος (e Suida).

2. fol. 28^r: Pseudo-Phocylidea. tit.: φωκυλίδου ποιητοῦ μιλασίου σικελιώτου. incip.: ταῦτα δόξης δόξῃσι θεῶν βουλευόμενα φαίνει. desin.: ζῶν ἐκτελέσει· ἀγαθὴν μέγρι γήραος οὐδῶ.

3. fol. 33^r: PYTHAGORAE AUREUM CARMEN. tit.: πυθαγορικά ἔπη τὰ οὕτως ἐπικαλούμενα χρυσᾶ· στοιχείωσιν περιέχοντα τῆς τῶν πυθαγορίων φιλοσοφίας: πυθαγόρου σαμίου ἔπη τὰδ' ἔνεστι τὰ χρυσᾶ.

4. fol. 35^r: SOLONIS Elegiae. tit.: σόλωνος ἐλεγεία. incip.: ἤμετέρα δὲ πόλις κατὰ μὲν διὸς οὐποτ' ὀλεῖται κτλ. (fig. 4 ed. Bergk). sequuntur: Ἐὐν τότ' ἐγὼ φολεγάνοριος ἦ σικενίτης κτλ. (fig. 2); Ἴομεν εἰς σαλαμίνα — αἵσχος ἀπωσόμενοι (fig. 3); σὲ (sic) μανίην μὲν ἐμὴν βαιὺς χρόνος ἀστολεῖ | θεῖσει· ἀληθείης ἐς μέσον ἐρχομένης (fig. 10); ἐκ νεφέλης φέρεται — δουλοσύνην ἔπεσεν (fig. 9 v. 1—4).

5. fol. 36^v: Versus novem (sine inscriptione) cum glossis interlinearibus. incip.: μὴ ὄφελος πόματόν με καὶ ὕστατον ἐξερέεσθαι. desin.: καὶ ὁ παθὼν θεός ἐστι καὶ οὐ θεότης πάθειν αὐτή. cf. PORPHYRII de philosophia ex oraculis haurienda libror. reliqu. ed. G. Wolff, Berol. 1856, p. 235 sq.

6. fol. 37^r: MAXIMI PLANUDAE versio graeca Distichorum Catonis. tit.: κάτωνος ῥωμαίου γνῶμαι παρανετικά διστιχοῖ· ἄς μετήνεγκεν ἐκ τῆς λατίνων φωνῆς εἰς τὴν ἑλλάδα διάλεκτον, μάξιμος μοναχὸς ὁ πλανούδης. incip.: (Ἄ)ναπολήσας ἐγὼ κατὰ νοῦν.

198.

Codex 1601 Phill. = 334 Meerm. = 378 Clar. = 249 + 238 Pel., chartaceus, cm. 22,7 × 17, saec. XV—XVI, foliorum 79, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: Theognidea (v. 1—1220). tit.: θεόγνιδος γνῶμαι. in margine: μᾶλλον δὲ θεόγνιδος γνωμολογία πρὸς κύρνον τὸν ἐρώμενον.

2. fol. 32^r: EUDOCIAE Centones Homericī. tit.: εὐδοκίας τῆς ἀδελφῆς τῆς κυραζίδης γινεκος ὁμηροκέντρον (sic). incip.: ἀρχὴ συν θεῶ τῶν ὁμηροκέντρον. Κέκλυτε μυρία φυλά πόλι σπερέων ἀνθρώπων. desin.: αὐτὰρ νύ τοι ἐγὼ μαντεύσομαι οὐδ' ἐπικεύσω. | ὡς ἔστιν ἴησοῦς εὐαγγελίον δε τοῖ ἔστω: — ὁμηροκέντρον ἴδου μοι νόει τέλος. subscripta sunt haec verba: αὕτη ἔστιν ἡ ἀγιολογία· εὐδοκίας λαμπροτάτης τῆς καὶ τὸν παρόντα ὁμηροκέντρον(α) τὸν συντεθειντα ὑπὸ πατριάρχου τῆν (sic) ἐπισκόπου διορθωσαμένης. tum haec: Ἡ παρούσα βίβλος καλεῖται ὁμηροκέντρα ἦν πρῶ(τος) ἐγράψατο πατριάρχου (sic) ἀρητήρ· καὶ τοῦτο ὀθλον ἀπὸ τῆς διὰ στίχων ἠρωϊκῶν (sic) ἐπιγραφῆς ταύτης τῆς βίβλου· ἦν ἐπιγράφει . . . (vocabulary quod legi nequit) ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἐνθάδε προγεγραμμένων ἱστοριῶν. cf. Homero-centra sive centones Homericī ed. L. H. Teucherus, Lips. 1793: codex ab ea editione valde discrepat. cf. A. Ludwich in Mus. Rhen. vol. XXXVII (1882) p. 210 sqq.

3. fol. 49^r: DIONYSII ALEXANDRINI Periegesis. incipit (fol. 51^r): διονυσίου περιήγησις αἰκουμένης. Ἀρχόμενος γαῖαν κτλ. desinit: αὐτῶν ἐκ μακάρων ἀντάξις εἰ ἀμοιβή. praecedit (fol. 49^r) διονυσίου ἀλεξανδρέως περιήγητοῦ βίβλος.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1—31; II fol. 32—48; III fol. 49—79.

199.

Codex 1602 Phill. = 337 Meerm. = 381^s Clar., chartaceus, cm. 21,5 × 15,9, saec. XV—XVI, foliorum 105.

1. fol. 1^r: THEOCRITI Idyllia. primum carmen est Syrinx, cum glossis interlinearibus

et sequente commentario (Maximi Holoboli), qui incipit: Τὸ ἐπιγραμμάτιον ἢ σύριγξ τοῦ θεοκρίτου συνέστηκεν ἐκ μέτρων ὄλων δακτυλικῶν προσότητι κτλ. (cf. Scholia in Theocr. ed. Dübner p. 111—113). sequitur (fol. 4^r) ΓΕΝΟΣ ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΤΟΥ ΗΟΗΗΤΟΥ: (Θ)εόκριτος ὁ τῶν βουκολικῶν ποιητῆς, συρακούσιος ἦν κτλ. (Schol. in Theocr. p. 1 sq.). sequuntur idyllia I. II. III. V. IV. VI. VII. VIII. X. IX. XI. XII. XIII. XVI, denique τοῦ αὐτοῦ ἐπιτάφιος βίωνος βουκόλου ἐρωτικῶς i. e. MOSCHI epitaphius Bionis. Scholia adscripta sunt solis carminibus I—III.

2. fol. 99^r: MUSAEI carmen de Herone et Leandro. tit.: μουσαίου ἠρῶ καὶ λέανδρος. incipit: εἰπέ θεὰ χρυσίων. desinit: καὶ ἐν πυμάτωρ περ ἁλέθρων.

200.

Codex 1603 Phill. = 338 Meerm. = 381^b Clar., chartaceus, cm. 21 × 15,2, saec. XV—XVI, foliorum 88.

PINDARI carmina Olympica et quattuor priora Pythia. praecedit (fol. 1^r—2^r) γένος πινδάρου. Scholia adscripta sunt carminibus Olympicis usque ad initium carminis XIII.

201.

Codex 1604 Phill. = 339 Meerm. = 371 Clar. = 42 Pel., chartaceus, cm. 20,5 × 15,6, saec. XV—XVI, foliorum 131.

SOPHOCLIS Ajax et Electra, cum glossis interlinearibus et scholiis marginalibus.

202.

Codex 1605 Phill. = 340 Meerm. = 380 Clar., chartaceus, cm. 20,2 × 15,2, saec. XVII, foliorum 160.

Raphaelis Regii excerpta ex Ioannis Tzetzae Historiis et ex aliis scriptoribus graecis. intermixta sunt pauca excerpta latina, ut fol. 4^r—9^v epitaphia hominum Itolorum, fol. 157^r—160^v epistula *Ioanni Ludbrancio ep(iscop)o Posnaniensi* inscripta.

203.

Codex 1606 Phill. = 341 Meerm., chartaceus, cm. 23,2 × 16,8, saec. XVII, foliorum 64.

1. fol. 1^r: Christus Patiens, tragoedia Gregorio Nazianzeno falso attributa (v. 1—2604 ed. I. G. Brambs, Lips. 1885). tit.: τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου τοῦ θεολόγου ὑπόθεσις δραματικὴ κατ' εὐριπίδην περιέχουσα τὴν δι' ἡμᾶς γενομένην σάρκωσιν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ κοσμοσωτήριον πάθος. incipit: Ἐπεὶ δ' ἀκούσας εὐσεβῶς ποιημάτων. desinit: κάμοι μερίστη πανταχοῦ σωτηρία. τέλος. | ὁὐς μοι κυρία τὴν λύσιν τῶν πταισμάτων | καὶ μοι πάρασχε ψυχικὴν σωτηρίαν. in margine multa correcta sunt.

2. fol. 57^r: Zoroastri Oracula magica cum GEMISTI PLETHONIS commentario (ed. Ioann. Opsopoeus ad calcem editionis Oracul. Sibyll., Parisiis 1599). tit.: Μαγικὰ λόγια τῶν ἀπὸ Ζωροάστρου Μάγων. sequuntur oracula XXXVI; tum Πλήθωνος ἐξηγήσεις εἰς τὰ αὐτὰ τὰ λόγια. incipit: Δίξω ψυχῆς ὀχρετόν· οἱ ἀπὸ ζωροάστρου μάγοι νομίζουσιν ὥσπερ καὶ ἄλλοι συχνοί. desinit: ζωροάστρην δὲ φησι πλούταρχος οὕτω παλαιὸν τινα γεγονέναι, ὡς καὶ πεντακισχίλοις ἔτεσι τῶν τρωϊκῶν πρεσβύτερον ἱστορεῖσθαι. cf. Fabricius, Bibl. graec. XII p. 89 ed. Harles (= Migne, Patrol. gr. tom. CLX p. 779).

204.

Codex 1607 Phill. = 342 Meerm. = 381^a Clar., chartaceus, cm. 20,4 × 15,4, saec. XV—XVI, foliorum 29.

1. fol. 1^v: μετὰ γέλοιο ἀποστολό(ου) τοῦ βυζαντίου μονοφάλα ἐπιχθήσις, πρὸς τὸν ἐνδοξότατον καὶ μεγαλοπρεπεῖ ἄνδρα κύριον ἀνδρέαν τὸν καλέργην. incipit: τῷ κρητῶν ἀπάντων ἀρίστῳ καὶ ἐνετῶν ἰσοτίμῳ ἀνδρῆα καλέργην. desinit: ἦδη γὰρ καὶ τὰ τῆς ἰσσίας εἴληφε πέρας.

2. fol. 3^v: (de diaeta versus XVII). tit.: εὐεξίας τάδ' ἐστὶ συντελοῦσι σώμασιν ἀνθρωπίνους. incip.: Σεπτεβρίῳ γάλακτος ἀδεῶς πίνειν. desin.: αὐγουστος λαχάνων τε ἀγρίων ὄλων.

3. fol. 4^r: τοῦ ὑπερτάτου τῶν φιλοσόφων. κυροῦ θεοδώρου τοῦ προδρόμου τετράστιχον ἰαμβικαὶ καὶ ἠρωϊκοὶ, εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς. incip.: εἰς τὴν γέννησιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου: Ναὶ λυχνία πρόκεισο. desin.: πανσυδὶ πάντα φῶως πατιδέρεται εἴθενα νεκρῶν.

4. fol. 6^r: In Euripidem introductio de novem metris Hephaestioneis. incipit: Περὶ τοῦ ἰαμβικοῦ μέτρου: Τὸ ἰαμβικὸν μέτρον δέχεται. desinit: Τοσαῦτα περὶ τῶν ἠ μέτρων τῶν ὁμοειδῶν καὶ ἠ μηροειδῶν (sic; l. μῆ ὁμοειδῶν)· παντὸς δὲ μέτρου, ἀδιάφορός ἐστιν ἡ τελευταία συλλαβή, ὥστε δύνασθαι εἶναι αὐτὴν καὶ βραχεῖαν καὶ μακρὰν· καὶ πᾶν δὲ μέτρον, εἰς τελείαν περατοῦται λέξιν· ὅθεν ἐπιληπτὰ εἰσι τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα.

5. fol. 8^r: EURIPIDIS Heecuba, eum scholiis. praecedunt Prolegomena de vita et poesi Euripidis (Σύνοψις τοῦ βίου τοῦ ποιητοῦ κτλ.). Heecubae textus incipit fol. 13^r, mox abrumpitur in fine quaternionis (fol. 13^v inf.) in versu 15. folia 6—13 quaternionem efficiunt. Ante folium 14 olim (in codice Clarom. 381) extabat ille quaternionio quo codex 1592 nunc efficitur.

6. fol. 14^r: BESSARIONIS epistula ad Michaellem Apostolen. tit.: βισσαρίων καρδινάλ(ις), μιχαῖλ τῷ ἀποστόλῃ. incipit: Ἀφίκετο ὡς ἡμᾶς. desinit: ἔπειο τῇ συμβουλῇ: ἐν βιτέρβφ. (ed. Migne, Patrol. gr. tom. CLXI p. 688—692).

7. fol. 16^v: Anonymi epistula ad Georgium Trapezuntium et Georgii responsum. incipit Anonymi epistula: ἀνόνομος γεωργίω τῷ τραπεζουντίω. Ἀνέγων τοὺς συντεθέντας σοι εἰς πτολομαῖον καὶ τὸ ἐκείνου βιβλίον καρπὸν εὐλόγως ὀνομαζόμενον ὑπομνηματισμούς. Georgii epistula incipit (fol. 17^r): γεώργιος τῷ ἀνόνομω. Ἀνέγων σου τὴν φθόνου πλήθουσαν ἐπιστολήν. cf. Fabricius, Bibl. graec. XH p. 77 sq. (= Migne, Patrol. gr. tom. CLXI p. 754 sq.).

8. fol. 17^v med.: PSELLI de lapidum virtutibus libellus (Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 244—247).

9. fol. 20^v: τοῦ σοφωτάτου πλήθωνος μονωδία

ἐπὶ τῇ περιφανῇ καὶ κυρίᾳ (ex μακαρία corr.) δεσποίνῃ ὑπομονῇ. incipit: Τῇ τῶν ἡμετέρων βασιλέων τε καὶ ἡγεμόνων μητρὶ. non integra in codice extat, desinit: εὐτυχέστατον αὐτῇ ὑπῆρξε τὸ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν παιδῶν μητέρα γεγονοῦσαν. (Migne, Patrol. gr. tom. CLX p. 952—956 v. 19).

10. fol. 22^r: μῆνες τῶν ἀθηναίων καὶ διατι οὕτως ἐκαλοῦντο, ἀρχὴ δὲ τοῦ ἔτους παρ' αὐτοῖς ὁ ἰούλιος. incip.: Ἐκατομβαιῶν ἐστὶν ὁ πρῶτος μῆν. sequuntur menses Aegyptiorum, Ascalonitarum, Bithyniorum, Cappadocum, Cypriorum, Hebraeorum, Romanorum.

11. fol. 24^r: Proverbiorum collectio. tit.: παροιμίαι κατὰ στοιχεῖον. incip.: (ᾠ)βρωνος βίος· ἐπὶ τῶν πολυτελῶν· ὁ γὰρ ᾠβρων ἐπὶ ἀργύριος πλουσιώτατος γεγονώς πολυτελῶς ἔζη. desin.: (φ)αλακρὸς κτένιν εὐνοῦχος παλακίδος· κωφὸς αὐλός· τυφλὸς κάτοπτρον· κώπην ἠπειρώτης· κυβερνήτης· ἐπὶ τῶν τὰ ἀνάγκη αὐτοῖς πειρωμένων ἔργα δὲ θέσθαι: —

205.

Codex 1608 Phill. = 345 Meerm. = 385 Clar. = 46 Pel., chartaceus, cm. 23,8 × 17,2, saec. XVI, foliorum 103, olim Nauloti.

EUSTATHII MACREMBOLITAE de Hysmines et Hysminiae amoribus libri XI (ed. Hilberg, Vindob. 1876). tit.: ποίημα εὐσταθίου πρωτονοβελεσίου καὶ μεγάλου χαρτοφύλακος τοῦ παρεμβολίτου, τὸ καθ' ὑσμίν(ην) ὑσμινίαν δρᾶμα, βιβλία περιέχων (sic) ιβ'.

Codex descriptus esse videtur e codice Parisino graeco 2914.

206.

Codex 1609 Phill. = 348 Meerm. = 390 Clar., membranaceus, cm. 20 × 15,4, saec. XI, foliorum 207.

(MAXIMI) quae feruntur Eclogae (Migne, Patrol. gr. tom. XCI p. 721—1017). tit.: ἐκλογαὶ χρήσιμοι πονηθεῖσαι ὑπὸ (sic) διαφόρων ποιητῶν· τῶν τε τῆς ἐκκλησίας καὶ παλαιῶν φιλοσόφων καὶ ἐλλήνων (capita LXXI). incip.: Περὶ βίου ἀρετῆς καὶ κακίας: Τοῦ εὐαγγελίου: Στενῆ

ἡ ὁδὸς καὶ τεθλιμμένη ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν. τοῦ ἀποστόλου: Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικά ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. σολομῶντος. ἀρετῆς μὲν σημείον κτλ. desinit: καὶ τὰ πρόβια πλείονα ὄντα ὑφ' ἐνὸς ἤ δευτέρου λόγου χειροῦν. praecedit index capitum σα.

In fine manus altera (saec. XII) tres versus libri Sirach (XXV, 2. 18. 28) adiecit: 1. Τρία δὲ εἶδη ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ μου κτλ. 2. Μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός· κληρὸς ἀμαρτωλοῦ ἐπιπέσει αὐτῇ: 3. ὀργὴ καὶ ἀναίδεια καὶ αἰσχρὴ μεγάλη.

207.

Codex 1610 Phill. = 349 Meerm. = 387 Clar. = 243 Pel., chartaceus, cm. 22,8 × 16,8, saec. XVI, foliorum 66, olim Nauloti.

1. fol. 1^r—21^v: BESSARIONIS et aliorum epistulae quaedam.

a. fol. 1^r: BESSARIONIS epistula ad Michaelem Apostolen. incipit: Ἀφίετο ὡς ἡμᾶς κτλ. (Migne, Patrol. gr. tom. CLXI p. 688—692).

b. fol. 3^v: NICOLAI SECUNDINI epistula ad Andronicum Callistum. incipit: Προεβέβουοντι παρὰ τῷ μεγίστῳ ἀρχιερεῖ κτλ. (ed. Boissonade, Anecd. Gr. V p. 377—387 = Migne l. l. p. 692 sqq. adnot.).

c. fol. 7^v med.: BESSARIONIS epistula ad Andronicum Callistum. incipit: Ἀνέγων καὶ τὰ μεγαλῆου κτλ. (ed. Boissonade l. l. p. 388 = Migne l. l. p. 692—696). sequuntur observationes grammaticae, incip.: Ὅλλομι ἐνεστῶς· καὶ ἄλλῳ· ἄλλων παρατακίως.

d. fol. 10^v: BESSARIONIS epistula ad Plethonem. incipit: Κοινῆς πᾶσιν ἐνεσπαρμένης ἐννοίας κτλ. (Migne l. l. p. 713—718).

e. fol. 14^r: PLETHONIS responsum. incipit: Ὅν πάντα οἴεσθαι γρη῏ κτλ. (Migne l. l. p. 717—722).

f. fol. 19^v: PLETHONIS ad Bessarionem epistula altera. incipit: Ἐπειδὴ καὶ μαρτυροῦν δέξῃ κτλ. (Migne l. l. p. 721—724).

2. fol. 22^r: Ἀνδρονίκου τοῦ Καλλιέστου διαίρεσις τῆς περὶ φύσεως ἐπιστήμης. incipit:

Ἐπειδὴ τῆς περὶ φύσεως ἐπιστήμης ὑποκείμενον ἐστὶ τὸ φυσικὸν σῶμα. Sequitur fol. 23^r: (eiusdem) περὶ τύχης. incipit: Ἡ τύχη καὶ τὸ αὐτῶν ὅτι μὲν ἐστὶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. cf. E. Legrand, Bibliogr. Hellén. I p. LVII.

3. fol. 28^r—50^r: Excerpta, lectiones et emendationes variae (in Hermogenem etc.) a Marco Musuro congestae. in folio 36^r inf. adnotatum est: μουσούρου ἐπανορθώσεις.

4. fol. 51^r—66^v: Praecepta varia in quibus astronomiae ratio habetur. incip.: περὶ σκευῶν καινῶν καὶ ἱματίων χρῆσεως. Σκεύεσι δὲ ἡ ἱματίως πρώτοις ὡς χρῆστερον: τῆς σεληνῆς οὐσῆς κτλ. desin.: τὸν τε ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ μεταβάλλειν πέφυκεν.

Codex manibus variis scriptus est.

208.

Codex 1611 Phill. = 350 Meerm. = 391C Clar., chartaceus, cm. 20,7 × 14,3, saec. XV, foliorum 15.

1. fol. 1^r: κεφαλαία διάφορα ἀπὸ τῆς δ' (ἴμμο δευτέρας) ἑκατοντάδος τοῦ ὅσ(ίου) πατρὸς ἡμῶν μαξίμου. incip.: Ὁ τὴν μητέρα τῶν παθῶν ἀποβαλὼν φιλαυτίαν. cf. Migne, Patrol. gr. tom. XC p. 985 med.

2. fol. 2^v: σωκράτους γινῶμαι. incip.: Σωκράτης ἐρωτηθεὶς τίς πλούσιος.

3. fol. 2^v med.: λέξεις ῥωμαϊκά. incip.: (σ)ακρολέγιον. ἱεροσολία. desinit: τεσσάρωρ, ὁ διατιθέμενος.

4. fol. 3^r: περὶ τῶν ἀγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων. incipit: Πρώτη σύνοδος γέγονεν οἰκουμενική ἐν νικαία συνελθόντων τε καὶ τῆ ἀγίων πατέρων. desinit: καὶ αὐτὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἐν θεότητι καὶ ἀγιότητι ἐξεφώ(νησ)εν.

5. fol. 5^v: PALAEPHATI libri de incredibilibus fragmenta. incip.: Περὶ κενταύρων ὡς θηρία ἐγένετο κτλ. (cf. Mythographi ed. Westermann, p. 268 sqq.). teste indice capitum praemisso codex olim capita με continebat, quorum nunc fragmenta tantum supersunt, quia folia quaedam interciderunt inter folia 5 et 6 et

folia 6 et 7 et post folium 7. abrupitur opusculum (fol. 7^v inf.) sub finem capituli λζ' περὶ κήτους his verbis: ἑκάτεροι ἔχοντες τὴν ἑαυτῶν στρατιὴν ἀναίρουσι (cap. 38 p. 301, 1 Westerm.).

6. fol. 8^r—9^r: Historiae variae. incip.: (τ)αῦτα μὲν πεζέτω(σ)αν παρ' ἐκεῖνοις ἐμπεδοκλεῖς καὶ ἀρισταῖοι καὶ ἐμπαυότιμοι: Ἐμπεδοκλεῖς, σικελιώτης τὸ γένος, πυθαγόρειος τὴν φιλοσοφίαν βουλόμενος δὲ κενοδοξῆσαι, ὡς ὅτι ἀνερώθη κτλ. sequuntur historioli περὶ τροφονίου, περὶ πρωτέως, περὶ τῆς ἐπὶ τριάσις θυσίας, περὶ τῶν σκεδάσου θυγατέρων, περὶ τοῦ κωνίου σωκράτους, περὶ τοῦ ἐπικλήτου σκέλους, περὶ τοῦ περὶ γήματος ἀμβρακιώτου, περὶ τῶν πυθαγορικῶν κυάμων, περὶ τοῦ ἀνιπτοπόδας καὶ χαμαιεύνας, περὶ ἐπικούρου, περὶ τὰ κατὰ τὸ φρέαρ κλεάνθους, περὶ τοῦ θύειν καὶ ἀστρονομεῖν καὶ γεωμετρεῖν, excerptae ex NONNI ABBATIS collectione historiarum quarum S. Gregorius Nazianzenus in oratione prima contra Iulianum meminit (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVI p. 985 sqq.).

7. fol. 9^v: περὶ τῶν κτισμάτων τοῦ θεοῦ. incip.: Ἐἴκοσι καὶ δύο ἔργα ὡς λέγουσιν ἔκτισεν ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἑξ ἡμέραις κτλ. — fol. 9^v inf.: αἱ δέκα πληγαὶ αἷς μωσῆς ἐπήγαγε τοῖς αἰγυπτίοις.

8. fol. 10^v: (Epistularum formulae). incip.: περὶ ἀγάπης, εἰς ὄντινα βούλετε γραφῆν: ἔδειξας ἡμῖν ἐκ προσομίμων κτλ.

9. fol. 11^r: τοῦ ἰταλοῦ ἀπολογητικῆ ἐπιστολῆ πρὸς ἀρχιερέα. incipit: Ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἐπὶ σωτηρία τῶν πολλῶν. de IOANNE ITALO v. sup. cod. 1558 num. 7.

10. fol. 11^v: ἀκριβῆς διάγνωσις οὕρων. incipit: Κλοκεῖον ἔχων τζίπαν καὶ βραγάδας. cf. cod. 1531 num. 5.

11. fol. 12^r: ἱατρικὸν συλλεγὲν ἐκ διαφόρων βιβλίων. incipit: εἰς ὄξυν πόνον: κισσὸν κοπανίσας μετὰ ἐλαίου χρίε τὸ μέτρον καὶ τοὺς κροτάφους.

12. fol. 15^r: περὶ ἡλέκτρον μιχαῆλ τοῦ ψελλοῦ. incipit: Περὶ τὰ ἰνδικὰ μέρη ποταμὸς βεῖ ἔχων σταδίους δύο τὸ εὖρος.

13. fol. 15^r med.: (Α)πολλώνιος ὁ τυανεύς περιπολεύων καὶ πανταχοῦ ποιῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ χώρας δαιμονικά ἀποτελέσματα κτλ. abrupitur (fol. 15^r inf.): ὡς μὴ τὴν κα . . .

14. fol. 15^v: Lexici initium (tribus columnis scriptum): (ἀ)γροαῖος ὁ ἐν ἀγορᾷ ἀναστρεφόμενος, ἀγροαῖος ὁ ἐν ἀγορᾷ νοκτερεύων, ἀγρότης, ὁ συρφετώδης· ὁ ὀχλαγωγός· ὁ χυδαῖος· ὁ ψεύστης. desinit: ἀναστοιχειώσας ἀναπλάσας ὡς καὶ μεταστοιχειώσας μεταπλάσας.

Cf. cod. 1480.

209.

Codex 1612 Phill. = 351 Meerm. = 379D Clar., chartaceus, cm. 21,5 × 14,5, saec. XV—XVI, foliorum 79.

THEODORI PRODROMI grammatica. tit.: τοῦ λογιωτάτου καὶ σοφωτάτου κυροῦ θεοδώρου τοῦ (ἐ)πίκλην προδρόμου· σύντομος ἐξήγησις εἰς τὰ ἑρωτήματα· τῆ σεβαστοκρατορίσσης. incipit: Καθ' ἄπερ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα φιλολογιωτάτη μοι βασιλίδων, ἀπὸ διαφόρων μερῶν καὶ μελῶν συναρμολογεῖται καὶ ἀπαρτίζεται. desinit (fol. 78^r med.): ἀλλ' ἀκριβῶς ἐὼν ἐπιγνώσ, καὶ τοὺς ἐρωτῶσι σε διασαφήσης. addit librarius orationem ad eum qui codicem ei perscribendum mandavit: Ἐγεις τιμιώτατε πατέρων καὶ ἱερωτάτη μοι κεφαλῆ, τουτὶ περατωθὲν ἰδοῦ τὸ ἐπίταγμα καὶ κατὰ τὴν σὴν κέλευσιν κτλ. eadem grammatica extat in cod. Vatic. 16 fol. 21 sqq.

In folio 78^v altera manu adiectum est initium commentarioli de metro iambico: Ἰστέον ὅτι τὸ ἱαμβικὸν μέτρον ἐξάμετρον ἐστὶ κτλ. (cf. Studemund, Anecd. Var. 1 p. 192 sq. § 6 et 7).

210.

Codex 1613 Phill. = 353 Meerm. = 350 Clar., chartaceus, cm. 21,3 × 13,8, saec. XVI, foliorum 215.

1. fol. 1^r: (MANUELIS MOSCHOPULI Schemodographia). titulus deest. incipit: Κύριε ἰησοῦ χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἀσπύρωσ εὐδοκῆσας τεχθῆναι ἐκ τῆς ἀγίας θεοτόκου καὶ ἀεὶ παρθένου μαρίας, ταῖς πρεσβείαις αὐτῆς καὶ τοῦ χρυσορρήμονος ἱωάννου, φώτισον τὸν νοῦν τοῦ νέου, τοῦ νῦν ἀρξα-

μένου τοῦ σχεδιογραφεῖν, καὶ τὴν καταρχὴν ἐδλόγησον τοῦ σχεδίου. desinit (fol. 208^v): χρονίωνος δὲ, καὶ οὐρανίωνος· καὶ μωσχίωνος, ἵ καὶ μεγάλα: (Man. Moschopuli de ratione examinandae orationis libellus ed. Rob. Stephanus, Lutetiae 1545).

2. fol. 209^r: Pseudo-Phocylidea, cum rubris glossis interlinearibus. praemissi sunt senarii sex: Ὁ φωκυλίδης εὐπρεπῆ ζήσας βίον κτλ. (Poet. lyr. Graec. ed. Bergk, vol. II⁴ p. 79).

In folio 1^r haec adnotata sunt: τὸ παρὸν βιβλίον κτλ. ἐστὶ νικολάου βενετσάντου.

211.

Codex 1614 Phill. = 354 Meerm. = 355^b Clar. = 160^b Pel. chartaceus, cm. 13 × 10,2, saec. XV, foliorum 28.

MAXIMI PLANUDAE liber de syntaxi verborum. tit.: τοῦ σοφωτάτου κυροῦ μαξίμου τοῦ πλανούδη, περὶ συντάξεως τῶν ῥημάτων. incipit: Τῶν ῥημάτων τὰ μὲν οὐδαμῆ μεταβαίνουσιν (sic) εἰς ἕτερον πρόσωπον κτλ. (cf. Bachmann, Anecd. Gr. II p. 153 adnot.). in fine videtur mutilus esse.

Codex humore corruptus est, scriptura in parte inferiore foliorum passim evanida.

212.

Codex 1615 Phill. = 357 Meerm. = 357 Clar., chartaceus, cm. 20,4 × 14,2, saec. XVI, foliorum 129.

DEMOSTHENIS orationes XIII.

fol. 1^r: Libanii vita Demosthenis. — fol. 5^r: orationes Olynthiacae. — fol. 15^v inf.: or. Philippica I. — fol. 21^v: or. de pace. — fol. 24^r inf.: or. Philipp. II. — fol. 28^r: or. de Halonneso. — fol. 32^v: or. de Chersoneso. — fol. 39^v inf.: or. Philipp. III. — fol. 46^v inf.: or. Philipp. IV. — fol. 54^r med.: or. de Rhodiorum libertate. — fol. 58^r: or. de corona. — fol. 94^r med.: or. de falsa legatione. — fol. 129^v: Libanii hypothesis ad Demosthenis or. de falsa legatione.

213.

Codex 1616 Phill. = 359 Meerm. = 379A Clar., chartaceus, cm. 21,8 × 14,4, saec. XV—XVI, foliorum 104.

1. fol. 1^r: Pseudo-Phocylidea.
2. fol. 5^r: THEODORI PRODROMI σχέδη μύθς (ed. Boissonade, Anecd. Gr. I p. 429—435). incip.: Εἰ βούλεσθε, ὦ παῖδες, τραφῆναι. desin.: ὦ μωῶν καθηγέτα.

3. fol. 7^r med.: BESSARIONIS epistula ad Andronicum Callistum (v. sup. cod. 1610 num. 1c).

4. fol. 7^v: Praecepta grammatica. incip.: Ὀλλομι ἐνεστώς καὶ ὀλλώω· ὀλλουον παρατατικώς κτλ.

5. fol. 9^r: Pseudo-Phocylidea iterum (altera manu).

6. fol. 14^r: (IOANNIS PEDIASIMI opusculum de Herculis XII laboribus), cum glossis interlinearibus et subsequentibus scholiis. titulus deest. incipit: Τοὺς ἥρακλειῶς ἀνδρικοὺς δέκα δύο | ἐντεῦθεν ἐχμάνθανε φιλότις ἄλλους. | Τὸν ἐν νεμαία λέοντα· ὄδραν· ἔλαφον· κάπρον κτλ. (Mythographi ed. Westermann, p. 349—354). memoria codicis proxime abest a codice Rhedigerano 143 = 30 (V).

7. fol. 36^r: κανόνες διάφοροι καὶ ἀναγκαῖοι τοῖς εἰσαγομένοις εἰς τὴν γραμματικὴν τέχνην· συλλεγέντες ἀπὸ διαφόρων βιβλίων τῆς γραμματικῆς: περὶ τομῆς καὶ ἀναποδισμού στίχων· ἃ συμβαίνει πολλάκις ἐν τοῖς γραφομένοις. incip.: Τελευτῶντος ὀρδίνου πολλάκις ἐν ταῖς γραφαῖς, ἀνάγκη ἐστὶν διαιρεῖσθαι τὴν λέξιν κτλ.

8. fol. 38^r: (Prolegomena lexicī de spiritibus). incip.: Πρὸ τοῦ λεξικοῦ τῶν πνευμάτων τάδε σημειωτέον· ἐπὶ τῶν ὀνομάτων πάντων τῆς εὐθείας τὸ πνεῦμα φυλάττουσι καὶ αἱ λοιπαὶ πτώσεις. desin.: οὐχ αἶμα· οὐχ ἦλιος.

9. fol. 40^r: περὶ συναλοιφῆς. incipit: Ἰστέον ὅτι τῆς συναλοιφῆς, εἰσὶν ἑπτὰ εἴδη· τρία μὲν ἀπλά κτλ. Sequuntur adnotamenta varia de formis verbalibus quibusdam.

10. fol. 55^v: ἐκ τῶν εἰς τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας ἡσιόδου ἀποδοθέντων κανονισμάτων, et (fol. 60^r inf.) ἐκ τῶν εἰς τὴν τοῦ αὐτοῦ ἡσιόδου ἀσπίδα· τὰ ἀναγκαῖα.

11. fol. 73^r: PHALARIDIS epistula ad Athenienses (Epistolographi ed. Hercher, p. 445—447). incipit: Ἀφίκετο ὡς ἡμᾶς περίλαος.

12. fol. 78^r: DEMOSTHENIS oratio Olynthiaca prima.

13. fol. 90^r: γυνῶμαι τῶν ζ' φιλοσόφων. incip.: Περίανδρος ὁ κυψέλλου θυμῷ κράτει.

14. fol. 90^r med.: τοῦ ἀγίου κλήμεντος πάπα ῥώμης (sententiae). incip.: Αἱ γὰρ δόξαι τῶν ὑποθέσεων παρὰ τῶν συλλογιζομένων ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς ἀποφαινόνται κτλ.

15. fol. 90^v med.: PHALARIDIS epistula ad Xenopithem, φαλάριδος ξενοπιθῆι (Epistol. ed. Hercher, p. 415, num. xθ'). incipit: Οὐκ ἄξιον.

16. fol. 91^r: BESSARIONIS epistula ad Michaellem Apostolen (v. sup. cod. 1610 num. 1a).

17. fol. 93^r med.: NICOLAI SECUNDINI epistula ad Andronicum Callistum (v. ibid. num. 1b).

18. fol. 97^r: SYNESII epistula ad Ioannem (Epistol. ed. Hercher, p. 656—659). incipit: ὡσπερ ἄλλοτε πολλὰκις. desinit: οὐ δεῖ καὶ πρὸς ἐρανεῖσθαι.

Codex manibus variis scriptus est.

214.

Codex 1617 Phill. = 365 Meerm. = 388 Clar., chartaceus, cm. 15,4 × 10,2, saec. XVI, foliorum 349.

1. fol. 2^r—6^r: Historiae et fabulae (quas Manuel Mosehopulus in libro περὶ σχεδῶν commentatus est). incip.: Κύριε ἰησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἀσπύρωσ εὐδοκίησας τεχνῆναι. desin.: δε ὡς λόγος ἀρεῖ, πηγὰς θαυράτων ἀφίησιν. cf. cod. 1613 num. 1.

2. fol. 6^r inf.: (Apophthegmata varia). incip.: Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου φησὶ τις θεῶς ἀνὴρ εἰ γοῦν σοφίας καὶ σὺ ὦ παιδίον ἐρᾶς κτλ. sequuntur apophthegmata Alexandri, Semiramidis, Leonidae, Stratonici, Socratis, Lysandri etc.

3. fol. 11^r: IOANNIS DAMASCENI Dialectica (Migne, Patrol. gr. tom. XCIV p. 521—676).

4. fol. 71^r: ὀνομασποποιία τῶν ζώων. incipit: Σελάγια εἰσιν. ὅσα λεπίδας οὐκ ἔχει.

5. fol. 71^v: περὶ τῆς τῶν ἀριθμῶν ἐτυμολογίας. incipit: Μέτρον, ἀπὸ τοῦ τὴν μίαν τηρεῖν. desinit: μυριάς, ἀπὸ τοῦ μύρω τὸ πλημμυρῶ.

6. fol. 73^r: περὶ μουσικῆς. ἐκ τῶν ῥητορικῶν πράξεων τοῦ . . . (nomen auctoris deest). incipit: Δεῖ εἰδέναι ὅτι πάλαι ἡ μουσικὴ περισπούδατος ἦν· τὰ γὰρ πάθη ἐκάλει μουσικὴ δὲ ἡ θεία καὶ οὐχ ἡ ἔκπτωσις. desinit (fol. 74^r): καὶ σχολιὰ ἢ μετὰδοσις ἐγίνετο. καὶ ἐνταῦθα (sic) τὸ σχολιὸν μέλος εἴρηται.

7. fol. 74^v—76^v: Tabulae et figurae mathematicae.

8. fol. 77^r: Excerpta ἐκ τῶν εὐκλείδου γεωμετρικῶν. incip.: Αἰτήματα εἰσι πέντε.

9. fol. 79^r: ἐκ τῶν βλεμίδου περὶ τῶν τριῶν σχημάτων. incip.: Ἐν τῷ ἀπλῷ συλλογισμῷ τρεῖς εἰσι κυρίως ἕροι κτλ. est NICEPHORI BLEMMIDAE Epitomae logicae caput λβ (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII p. 941—945).

10. fol. 81^v: ἐκ τοῦ περὶ εὐπορίας προτάσεων ἀριστοτέλους. incip.: Δεῖ δὲ τὰς προτάσεις τὰς περὶ ἕκαστον οὕτως ἐκλαμβάνειν (Arist. p. 43^b 1). σχόλιον. παραδίδωσιν ἐντεῦθεν μέθοδον ἐφευρετικὴν τῶν προτάσεων κτλ.

11. fol. 82^r: ἐκ τῶν ἀναλυτικῶν· περὶ εἰκότος καὶ σημείου. incip.: Εἰκότος δὲ καὶ σημείου οὐ ταυτὸν ἐστὶ (Arist. p. 70^a 3—8).

12. fol. 83^r: συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας, γρηγορίου τοῦ θεολόγου. in margine superiore: ἐν ἐτέρῳ ἔχει γρηγορίου μοναχοῦ· καὶ ἐν ἄλλοις ἄλλως. incipit: ὡσπερ οἱ ἀναγινώσκοντες πρῶτον μὲν τὰ στοιχεῖα μανθάνουσιν. desinit: ἐπιστήμην πᾶσαν καὶ τέχνην ἐγγηλατεῖν. (Gregorii Aneponymi Philosophiae Syntagma ed. Iohannes Wegelinus, Augustae Vindeli. 1600, p. 1—159). cf. V. Rose in Hermae vol. II p. 465 sqq.

13. fol. 126^v: τοῦ αὐτοῦ σύνοψις τῶν τεσσάρων μαθημάτων. liber I (de arithmetica) incipit: ἐναδὼδ' ἀριθμῶν συντομωτέρα φράσις. Μέλλοντί μοι περὶ τῶν τεσσάρων μαθημάτων ἐν ἐπιτόμῳ τῷ λόγῳ διαλαβεῖν κτλ. liber II (de musica) incipit fol. 140^v: τῆς μουσικῆς σύνοψις ἠκριβωμένη. Μουσικὴν οἱ παλαιοὶ συνέχουν εἶπον τὸ πᾶν. liber III (de geometria) incipit fol. 159^r: σύνοψις αὐτῆ γεωμετρίας λόγων. Σημεῖον ἐστίν, οὗ μέρος οὐθέν. liber IV (de astronomia) incipit fol. 182^r: ἄθροισις εὐσύνοπτος ἀστρονομίας. Σφαῖρα ἐστὶ σχῆμα σφαιρὸν ὑπὸ μιᾶς ἐπιφανείας περιεχόμενον. desinit: εἰ μὴ τὸ κάλλιστον δῶρον τῶν ἐν ἡμῖν τὴν ἡγεμονίαν τοῦ λογικοῦ σφαιρῶς παραιτούμεθα. conspirat opus fere totum cum edito PSELLI libro de quattuor mathematicis scientiis (ed. Arsenius, Venetiis 1532; graece et latine ed. Guil. Xylander, Basileae 1554). in libris manu scriptis plerisque aut ἀνωνόμως traditur aut GREGORII MONACHI nomine inscriptum. cf. Bandini, Catal. codd. Laur. II p. 390. 459. III p. 389. Nessel, Catal. codd. gr. bibl. Caes. Vindob. IV p. 96. V. Rose I. I.

14. fol. 197^r: νεμεσίου ἐπισκόπου ἐμέσης διαιρέσεις. incipit: διαιρέσεις ψυχῆς: Διαιρεῖται ἡ ψυχὴ εἰς τρία· εἰς λογικὴν· θυμακὴν· καὶ ἐπιθυμητικὴν· ἔστι δὲ τὸ μὲν λογικὸν ὡς λογίζομεθα κτλ.

15. fol. 198^v med.: τοῦ σφωτάτου ψελλοῦ περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν. incipit: τί ἐστὶν ἔργον φρονήσεως. Ἔργον δὲ τῆς φρονήσεως ἐστὶ τὸ βουλεύεσθαι· τὸ κρίναι τὰ ἀγαθὰ καὶ κακά.

16. fol. 203^r: MAXIMI opusculum de anima (Migne, Patrol. gr. tom. XCI p. 353—361). tit.: τοῦ ἁγίου μαξίμου περὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς. incipit: Ἡρώτων μὲν οὖν ἀπάντων ὑποθήσομαι τίνι κριτηρίῳ πέφυκεν ἡ ψυχὴ καταλαμβάνεσθαι.

17. fol. 206^v med.: Excerptum ἐκ τῶν μετὰ τὴν ἐξαήμερον ἀλληγοριῶν τοῦ φίλωνος. incipit: Ἄξιον μὲν οὖν ἀπορῆσαι. desinit: ὡς περ ἐμπειρία καὶ ἀρετῆ διασώζεσθαι. (Philon. Leg. alleg. I p. 57 sq. ed. Mangey, § 22 et 23 ed. Richter).

18. fol. 207^v: μανουὴλ ὁ γαλησιώτης τῷ ὀσιωτάτῳ καὶ ἐλλογιμωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ παχωμίῳ ἐν κυρίῳ χαίρειν. incipit epistula: Ἔνοιτὶ σοι πανόσιε καὶ ἐλλογιμώτατε πᾶτερ πᾶν ἐκ θεοῦ ἀγαθόν.

19. fol. 208^r: παχωμίος μοναχὸς τῆ ἐν κωνσταντινουπόλει ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. incipit: Ἐπειδὴ παρὰ τῆς θείας γραφῆς ποιούμεθα. de PACHOMIO RUSANO cf. Mingarelli, Graeci codices mss. apud Nanios asservati (Bononiae 1784) p. 258 sqq.

20. fol. 211^r: παχωμίου μοναχοῦ λόγοι ὀροματικοί (orationes quinque). incipit oratio I: Ἐπειδὴ περ πολλοὶ τῶν θείων πατέρων θεῖον πνεῦματι καὶ ζήλῳ κινούμενοι περὶ θεοῦ ὡς δεῖ ἐδογματίσαν.

21. fol. 299^r: τοῦ αὐτοῦ μοναχοῦ παχωμίου λύσεις διάφοροι. incipit: Τίνος χάριν τὸν σταυρὸν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς ἐν ἑαυτοῖς χαράττομεν προσκυνῶντες.

22. fol. 306^r: τοῦ αὐτοῦ κεφάλαιον πρὸς τινας διὰ ταῦτα ἀμφιβάλλοντας. incipit: Ὅτι εἰς προσκύνησιν πωλοῦσιν οἱ ζωγράφου τὰς ἀγίας εἰκόνας.

23. fol. 307^r: PLUTARCHIUS de curiositate (περὶ πολυπραγμοσύνης). incipit: Ἄπνον ἢ σκοτεινὴν ἢ δυσχεῖμερον οἰκίαν.

24. fol. 323^r: ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγίου βασιλείου. excerptum incipit ab epistula δ' (= epist. 9 ed. Migne, Patrol. gr. tom. XXXII p. 268—272). sequuntur epistula ε' (= ep. 334 ed. Migne I. I. p. 1077), epistulae κδ'—κ' (= ep. 337—343 ed. Migne, p. 1081—1088), epistula πδ' (= ep. 54 ed. Migne, p. 400 sq.).

25. fol. 331^r: τοῦ ἁγίου βασιλείου· ἐκ τῆς πρὸς καισάρειον πατρίκιον. incipit: Τὸ δὲ ἀναγκάζεσθαι τινα μὴ παρόντος ἱερέως. est particula epistulae 93 (ed. Migne I. I. p. 484 sq.).

26. fol. 331^v: παχωμίου μοναχοῦ πρὸς παῖσιον μητροπολίτην ὀράμας. incipit: Ὅντως κατὰ τινα τῶν σοφῶν ἀρχὴ γραμματικῆς πεντάστιχός ἐστὶ κατάρτα.

27. fol. 333^r: παχωμίου μοναχοῦ πρὸς τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην ναυπάκτου κυρὸν ἀθανάσιον. incipit: Ἦθελον μὲν ὡς θεῖα καὶ ἱερὰ κεφαλὴ τοῦ λοιποῦ θρηγεῖν ἑμαυτόν.

28. fol. 336^v med.: τὰ τῶν μανιχαίων βιβλία. incip.: τὸ ζῶν εὐαγγέλιον· ὁ θεσσαυρὸς τῆς ζωῆς. desin.: τὰ λεγόμενα παιδικὰ τοῦ κυρίου, ἃ συντάξαν, ἵνα δοκῆσαι καὶ οὐκ ἐν ἀληθείᾳ ἀποφύγωσι τὴν σάρκαωσιν αὐτοῦ.

29. fol. 337^r: περὶ ἐπιστολῶν. incipit: Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς χρησιμώτατα τὰ γνωματεύματα τῶν σοφῶν. (ex IOSEPHI RHACENDYTAE Synopsi Rhetorica ed. Walz, Rhett. Gr. III p. 558 sq.).

30. fol. 337^v: Rhetorica. incip.: περὶ προοιμίων. Προοίμιον ἐν ἐξ ὑπολήψεως κτλ. sequuntur capita περὶ ὑποθέσεως, περὶ διηγήσεως, σύνοψις τῶν περὶ καθαρότητος εἰρημένων, σύνοψις περὶ εὐκρινείας, σύνοψις τῶν περὶ σεμνότητος etc. cf. Rhett. Gr. ed. Walz, VII 1 p. 81—89.

215.

Codex 1618 Phill. = 367 Meerm. = 204 Clar., chartaceus, cm. 26 × 19.6, saec. XVII, foliorum 60.

PROCHORI Acta Ioannis Apostoli (ed. Th. Zahn, Erlang. 1880, p. 3—165). tit.: Περὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Ἀποστόλου καὶ θεολόγου· καὶ (sic) Προχώρου τοῦ Μαθητοῦ αὐτοῦ. incip.: Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν. desin.: καὶ κλαύσαντες ἅπαντες ἱκανῶς ἐστάθημεν εἰς πρὸς εὐχὴν· καὶ ἐξήλθαμεν ἐκ τοῦ τόπου ἐκεῖνου· δοξάζοντες πατέρα καὶ υἱὸν· σὺν ἁγίῳ πνεύματι· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.

216.

Codex 1619 Phill. = 368 Meerm. = 205 Clar. = 141^b Pel., chartaceus, cm. 33.3 × 23.8, saec. XVI, foliorum 150, olim Nauloti.

THEODORETI Historiae ecclesiasticae liber I et libri III—V (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXII p. 881 sqq.). liber II deest. in contextu verborum (ob archetypi defectum, ut videtur) passim lacunae occurrunt. in fine desunt quaedam, abrumpitur sub finem libri V (fol. 150^v sup.) his verbis: οὐκ ἔφη πρὶν λυθῆναι τῶν δεσμῶν μετασχεῖν τροφῆς πρὸς τὸν ἀρ. . . (Migne l. l. p. 1268 v. 34).

217.

Codex 1620 Phill. = 369 Meerm. = 206 Clar. = 141^a Pel., chartaceus, cm. 32.8 × 23.5, saec. XVI, foliorum 93, olim Nauloti.

(THEODORETI) Religiosa historia (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXII p. 1284—1496). tit.: Τοῦ ἐν ἁγίοις (lacuna) φιλόθεος ἱστορία ἢ ἀσκητικὴ πολιτεία. incipit: (Τ)ῶν ἀρίστων ἀνδρῶν. in fine pauca desiderantur, desinit: ὡς ἂν μὴ μόνον εὐφημῶν (sic) τὸν ἀλλότριον πλοῦτον· ἄλ. . .

218.

Codex 1621 Phill. = 371 Meerm. = 208 Clar., membranaceus, cm. 30.2 × 22, saec. XII, foliorum 351, binis columnis scriptus.

Vitae Sanctorum mensis Octobris. Insunt XXVII vitae Sanctorum SIMEONI METAPHRASTAE vulgo adscriptae. praemissus est index (fol. 1^r—2^r).

1. fol. 3^r: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ ᾧ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ μάρτυρος ἀνανίου (Migne, Patrol. gr. tom. CXIV p. 1001—1009). incipit: Λουκιανοῦ τοῦ δυσσεβοῦς.

2. fol. 7^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ β. βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων κυπριανοῦ καὶ ἰουστίνης (Migne, tom. CXV p. 848—881). incipit: Πολλὰ καὶ μεγάλα με τὴν ἀντιόχου θαυμάζειν παρακαλοῦσιν.

3. fol. 28^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ γ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἀρεοπαγίτου (Migne, tom. CXV p. 1032—1050). incipit: Πάλαι μὲν ἐν τύποις ἦν τὰ τῆς πίστεως καὶ αἰνίγμασι.

4. fol. 41^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ δ. μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος χαριτίνης (Acta SS. ad d. 5. Oct. = Migne, tom. CXV p. 997—1005). incipit: Ἐκράτει ποτὲ τὰ τῆς ἀσεβείας.

5. fol. 45^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ε. ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ χριστοῦ Θωμᾶν (latine ed. Surius ad d. 21. Decemb. = Migne, tom. CXVI p. 559—566). incipit: Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβὰς ἀνύοντες οἱ ἀπόστολοι.

6. fol. 53^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ζ̄. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων σεργίου καὶ βλάχου (Acta SS. ad d. 7. Oct. = Migne, tom. CXV p. 1005—1032). incipit: Μαξιμιανὸς βασιλεύοντος τοῦ τυράννου.

7. fol. 71^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ η̄. βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας πελαγίας τῆς ἐν ἀντιοχεία (Migne, tom. CXVI p. 908—920). incipit: Γουναικεῖαν ἀρετὴν τῆς τῶν ἀνδρῶν οὐδὲν ἀπολειψθεῖσαν.

8. fol. 78^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ῑ. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων εὐλαμπίου καὶ εὐλαμπίας (Migne, tom. CXV p. 1053—1065). incipit: Ἄρτι τῆς θεογονίας.

9. fol. 87^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιβ̄. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων πρόβρου· ταραάχου· καὶ ἀνδρονίκου (Migne, tom. CXV p. 1068—1080). incipit: Διοκλητιανὸς τὴν αὐτοκράτορα ῥωμαίους διέπων ἀρχῆν.

10. fol. 96^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιγ̄. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων κάρπου· παπύλου· καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς (Migne, tom. CXV p. 105—125). incipit: Μεμνησθαι τῶν ὑπὲρ χριστοῦ παθόντων.

11. fol. 110^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιδ̄. πολιτεία καὶ ἀθλήσεις τῶν ἁγίων μαρτύρων Ναζαρίου· Γερβασίου· Ηροτασίου καὶ Κελσίου (Migne, tom. CXVI p. 896—908). incipit: Νέρωνος ἄρτι τὰ ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος.

12. fol. 119^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιε̄. βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος λουκιανοῦ (Migne, tom. CXIV p. 397—416). incipit: Σαμόσατα πόλις τῆς συρίας ἐστίν.

13. fol. 131^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ις̄. μαρτύριον τοῦ ἁγίου λογγίνου τοῦ ἐκατοντάρχου, τοῦ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου (Migne, tom. CXV p. 32—44). incipit: Τοῦ θεοῦ λόγου διὰ τὴν ἐκ τῆς παρακοῆς ἐπενεχθεῖσαν.

14. fol. 139^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιζ̄. ὑπόμνημα εἰς τὸν ἄγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν λουκᾶν (Migne, tom. CXV p. 1129—1140). incipit: Εἰ καὶ δικαίου μνήμην μετ' ἐγκωμίων τελειῖσθαι.

15. fol. 147^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιθ̄. μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος οὐάρου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (Migne, tom. CXV p. 1141—1160). incipit: Μαξιμιανὸς τοῦ τυράννου τὸ δυσσεβές.

16. fol. 160^r: Τῇ αὐτῇ ἡμέρα. μαρτύριον τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ἀνδρέου τοῦ ἐν τῇ κρίσει (Migne, tom. CXV p. 1109—1128). incipit: Πολλὴ κατὰ τῶν τοῦ χριστοῦ μαρτύρων τοῦ διαβόλου ἢ κακουργία.

17. fol. 171^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κ̄. μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἀρτεμίου (Migne, tom. CXV p. 1160—1212). incipit: Μετὰ τὴν τοῦ κυρίου καὶ σωτήρος ἡμῶν εἰς οὐρανὸς ἀνάληψιν.

18. fol. 207^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κ̄α. βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἰλαρίωνος (latine ed. Lippomanus, Histor. de vitis SS. tom. VI p. 360 sqq.). incipit: Ἐν παλαιστίνῃ πόλις ἐστίν οὐκ ἔλαττον ἢ πέντε καὶ τεσσαράκοντα σταδίου ἀπέχουσα γάζης. cf. de hac vita, quae a SOPHRONIO versa e latina S. Hieronymi esse existimatur, Acta SS. Bolland. Octob. IX p. 16 sqq.

19. fol. 237^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κβ̄. βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἀβερκίου ἐπισκόπου ἱεραπόλεως (Migne, tom. CXV p. 1212—1248). incipit: Μάρκου ἀντωνίου καὶ λευκίου βήρου.

20. fol. 261^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κγ̄. ὑπόμνημα εἰς τὸν ἄγιον ἰάκωβον τὸν ἀπόστολον καὶ ἀδελφόνθεον (Acta SS. ad d. 1. Maii = Migne, tom. CXV p. 200—217). incipit: Οὐχ οὕτως ἡδὺ τι τῷ φιλαρέτῳ.

21. fol. 271^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κδ̄. (μαρτύριον) τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἀρέθα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλησάντων ἁγίων μαρτύρων καὶ ἱστορία τῶν κατὰ χώρας τότε πραχθέντων (Migne, tom. CXV p. 1249—1289). incipit: Ἔτος μὲν ἤδη πέμπτον ἐνειστήκει.

22. fol. 298^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κε. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων μαρκιανῶ καὶ μαρτυρίου (Migne, tom. CXV p. 1289—1293). incipit: Ἐπεχωρίζε μὲν καὶ πρότερον.

23. fol. 300^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κς̄. μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου (Migne, tom. CXVI p. 1185—1201). incipit: Εἶχε μὲν τὰ ῥωμαίων σκῆπτρα.

24. fol. 310^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κζ̄. βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος

ἀναστασίας (Migne, tom. CXV p. 1293—1308). incipit: Διτὰς ἡμῶν ὁ λόγος ἀναστασίας οἷδε γνωρίζειν.

25. fol. 319^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κθ. βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν ἀβραμίου (Migne, tom. CXV p. 44—77). incipit: Ἀνδρῶν φιλαρέτων βίος.

26. fol. 341^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ λ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ζηνοβίου καὶ ζηνοβίας τῆς ἀδελοφῆς αὐτοῦ (Migne, tom. CXV p. 1309—1317). incipit: Αἰγὰὶ πόλις ἐστὶν ἐπὶ κόλπω μὲν τῷ ἰονίῳ κειμένη.

27. fol. 347^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ λα. μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἐπιμάχου (Migne, tom. CXV p. 1320—1325). incipit: Ἄρτι μὲν ἡ τῆς ἀσσειας ἀγλὸς ἀνά πασαν διερχεῖτο τὴν οἰκουμένην.

219.

Codex 1622 Phill. = 372 Meerm. = 209 Clar., cm. 30 × 21, foliorum 300.

Codex e duabus partibus compositus est:

I. folia 1—12 chartacea, saec. XV.

GREGORII CYPRII laudatio S. Georgii (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII p. 300—346). tit.: τοῦ μακαριωτάτου καὶ λογιωτάτου γρηγορίου τοῦ κυπρίου λόγος εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα τοῦ χριστοῦ μέγαν γεώργιον. incipit: Ἔθος τοῦτο τῶν λόγους ἀγωνιζομένων σχεδὸν ἐκάστω.

II. folia 13—300 membranacea, saec. XIII.

Synaxarium complectens vitas Sanctorum totius anni, a mense Septembri usque ad mensem Augustum. tit.: συναξάριον περιέχον ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ τῶν ἁγίων ἐν συντόμῳ τὰ ὑπομνήματα. incipit: Μὴν σεπτέβριος ἔχων ἡμέρας λ̄: ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ιβ̄ καὶ ἡ νύξ ὥρας δώδεκα. Οὗτος ἀρχὴ καλεῖται ἰνδίκτου τουτέστιν ἡρισμοῦ, διὰ τὸ παρὰ ῥωμαίοις ὠδικα καλεῖσθαι τὸν ἡρισμόν. desinit: τελεῖται δὲ ἡ τούτων σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. non idem est cum Menologio iussu Basilii

imperatoris concinnato (Migne, tom. CXVII p. 20 sqq.).

Subscriptio alterius librarii (II):

ΘΞΒΝ (i. e. ἀμήν) δεμητίριος ὁ ἀμροτωλός.

220.

Codex 1623 Phill. = 373 Meerm. = 210 Clar., membranaceus, cm. 37 × 26,2, saec. XII, foliorum 326, binis columnis scriptus.

Folia 1—243 continentur Acta Sanctorum vel orationes in Sanctos mensis Ianuarii a die 18 usque ad diem 31.

1. fol. 1^r: Βίος καὶ ἀθλήσις τοῦ ἐν ἁγίοις ἀθανασίου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας (Migne, Patrol. gr. tom. XXV p. CCXXIII—CCXLVI). incipit: Πολλοὶ μὲν τῶν ἁγίων. — Inter folia 31 et 32 unum folium intercidit, quo initium vitae sequentis interit.

2. fol. 32^r: (Martyrium S. Neophyti). incipit: . . . θέσπονιά μου τί καθέζη; ἢ τίνα ζητεῖς. desinit: ταῦτα δὲ μεταγράψαμεν παρατυχόντες κατ' ἐκεῖνο καρῶν· πρότερον μὲν ἔλληγες τυγχάνοντες· μετέπειτα δὲ πιστεύσαντες τῇ ἐκεῖνου προτροπῇ· ἦτι ἐδοξάσθη δι' αὐτοῦ ὁ πανάγιος θεὸς καὶ ὁ τούτου υἱὸς ἰησοῦς χριστὸς σὺν πνεύματι ἁγίῳ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. cf. Leonis Allatii Diatriba de Symeonum scriptis p. 100 (= Migne, Patrol. gr. tom. CXIV p. 97 sq.).

3. fol. 37^v: μαρτύριον τοῦ ἁγίου τιμοθέου ἐπισκόπου ἐφέσου) μαθητοῦ δὲ παύλου τοῦ ἀποστόλου (ed. H. Usener in programme Bonnensi ad d. 22. Mart. 1877, p. 7—13). incipit: Ἴσμεν πολλοὺς πολυέστορας ἄνδρας βίους τε λαμπροὺς. POLYCRATI vulgo tribuitur.

4. fol. 41^r: βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀββᾶ ἀναστασίου τοῦ πέρσου (latine in Actis SS. Ianuar. II p. 432—440). incipit: Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. fol. 58^v incipit narratio de XVII miraculis Anastasii. — inter folia 69 et 70 unum folium intercidit.

5. fol. 71^r: βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Κλήμεντος ἀγκύρας (latine in Actis SS. Ianuar. II p. 460 sqq.). incipit: Ἐν ἔτει διακοσιουσῶ πεντηκοστῶ τῆς τοῦ παμβασιλείως θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως, κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας οὐαλλεριανοῦ.

6. fol. 109^r: βίος τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν εὐσεβείας, τῆς μετονομασθείσης ξένης (latine in Actis SS. Ianuar. II p. 599 sqq.). incipit: Πᾶσαι αἱ πολιτεῖαι καὶ αἱ μαρτυρίαι τῶν ἁγίων θαυμαστὴν μιμοῦνται λαμπρότητα.

7. fol. 120^r: γρηγορίου καισαρέως καππαδόκακος· εἰς τὸν βίον γρηγορίου τοῦ θεολόγου ἐπισκόπου ναζιανζοῦ καὶ εἰς τὴν τῶν ὀν ἐπισκόπων παρουσίαν. incipit: Πῶς ὑμῖν τὰ ἡμέτερα ὦ φίλοι ποιμένες καὶ συμποίμενες. desinit: μέμνησθέ μου τῶν λιθασμῶν· ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν.

8. fol. 137^v: κοσμᾶ βεσστήτορος· ἐγκώμιον εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου. incipit: Ἦκουσαι πάντως ὑμῖν ὃ φιλόχριστος πανήγυρις. cf. Migne, Patrol. gr. tom. CVI p. 1003.

9. fol. 148^v: (Anonymi vita) τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραῖμ τοῦ σύρου (Ephraem Syri Opp. tom. I, Romae 1732, p. XXIX—XXXIII). incipit: Οὗτος ὁ ὁσιος πατήρ ἡμῶν ἐφραῖμ ἦν ἐξ ἀνατολῶν.

10. fol. 152^r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἐφραῖμ διαθήκη (ibid. tom. II p. 230—247). incipit: Ἐγὼ ἐφραῖμ ἀποδηγῶ.

11. fol. 170^r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἰγνάτιον τὸν θεοφόρον ἀρχιεπίσκοπον ἀντιόχειας· εἰς ῥώμην τε ἀπενεχθέντα καὶ αὐτόσε μαρτυρήσαντα ἀκαεῖθεν αὐθις εἰς ἀντιόχειαν κομισθέντα (Migne, Patrol. gr. tom. L p. 587—596).

12. fol. 182^v: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου ξενοφῶντος καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ ἰωάννου καὶ ἀρχαδίου (Migne, tom. CXIV p. 1014—1043).

incipit: Ξενοφῶν ὁ θαυμασιος ἔφυ μὲν ἐκ ταύτης τῶν πόλεων.

13. fol. 202^r: βίος καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων ἀββᾶ κύρου καὶ ἰωάννου (latine in Actis SS. Ianuar. II p. 1084 sqq.; graece sub SOPHRONII nomine ed. A. Mai, Spicil. Rom. IV p. 226 sqq. = Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVII, 3 p. 3677—3689). incipit: Ὁ θεαρχικὸς ἡμῶν λόγος· ἡ ὄντως ἀλήθεια χριστοῦ ὁ θεὸς ἡμῶν.

14. fol. 214^r: μερικῆ διήγησις ἐκ τῶν θαυμάτων τῶν ἁγίων τοῦ χριστοῦ μαρτύρων ἀββᾶ κύρου καὶ ἰωάννου (latine in Actis SS. l. l. p. 1088 sqq.). incipit: Δίκαιον οἶμαι τῆς τῶν θαυμάτων ἀρχόμενος διηγήσεως. narrantur XV miracula. plura ed. A. Mai, Spicil. Rom. III p. 97 sqq. = Migne l. l. p. 3424 sqq.

15. fol. 244^r: ANDREAE CRETENSIS homilia de humana vita et de defunctis (Migne, Patrol. gr. tom. XCVII p. 1268—1301).

16. fol. 263^v: τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραῖμ· περὶ σωτηρίας ψυχῆς καὶ τῆς μελλούσης κρίσεως. incipit: Ἡ ἀποταγή ἦν ἐπὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. sunt EPHRAEMI SYRI interrogationes et responsiones περὶ ἀποταγῆς (Opp. tom. II p. 379—393).

17. fol. 277^v: IOANNIS CHRYSOSTOMI λόγος περὶ τῶν μελλόντων εἰσιέναι εἰς τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν· ἐλέγχθη περὶ νηστείας καὶ εἰς τὸν ἰωάνν (Migne, Patrol. gr. tom. XLIX p. 305—314). incipit: Φαιδρὰ τήμερον ἡμῖν ἡ πανήγυρις καὶ λαμπρότερος τοῦ συνήθους ὁ σύλλογος.

18. fol. 288^r: IOANNIS DAMASCENI περὶ τῶν ἐν πίστει κεκοιμημένων· ὅπως αἱ ὑπὲρ αὐτῶν γινόμεναι λειτουργίαι καὶ εὐποιῖαι τούτους τὰ μέγιστα ὠφελούσιν (Migne, tom. XCV p. 248—277).

19. fol. 303^v: S. BASILII MAGNI de ieiunio homiliae I et II (Migne, tom. XXXI p. 163 sqq. et p. 185 sqq.).

20. fol. 321^v: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸν τελώνην καὶ εἰς τὸν φαρισαῖον· καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης καὶ προσευχῆς. v. sup. cod. 1481 num. 6.

221.

Codex 1624 Phill. = 374 Meerm. = 211 Clar., chartaceus, cm. 29,1 × 21,2, saec. XIV, foliorum 283, binis columnis scriptus.

1. fol. 1^r: Geronticum ordine alphabetico digestum, in quo acta et dicta Patrum narrantur. codex in initio mutilus est. incipit fol. 1 in littera η (de abbate Esaia): . . . θερίση οὐ λαμβάνει μισθόν· λέγει ὁ γερόχως. οὐχί· καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ὁ γέρων. ultima narratio est de abbate Or, desinit: παρασκευάζει νήφειν καὶ τηρεῖν ἑαυτὸν εἰς τὰ ἔμπροσθεν μετὰ ἀσφαλείας πολλῆς ἕως τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ.

2. fol. 99^r: Διήγησις ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἀββᾶ θανιήλ τοῦ σκητιώτου· τὸ λεγόμενον τὸ νέον παραδείσιν. incipit: Ἦν τίς γέρων ἐν τῇ σκήτει ὀνόματι θανιήλ, καὶ εἶχεν μαθητὴν.

3. fol. 115^r: ἀποφθέγματα ἥτοι πράξεις ἁγίων γερόντων. incipit: Ἐρωτήθη ὁ πατήρ ἡμῶν ὁ ἅγιος ἀθανάσιος ὁ ἐπίσκοπος ἀλεξανδρείας· πῶς ἴσως ὁ υἱὸς τῶ πατρί.

4. fol. 241^r: IOANNIS MOSCHI Pratum spirituale. praecedit πρόλογος τῆς βίβλου τοῦ νέου παραδείσου τῆς ἐπονομαζομένης τὸ λειμωνάριν: Συνεγράφη ἡ βίβλος αὕτη τοῦ λειμωνῶνος· ἥτοι αἱ πολιτεῖαι τῶν ἁγίων καὶ ἐναρέτων καὶ θεαρέστων πατέρων κτλ. (cf. Bibliotheca Patrum, Paris. 1624, tom. II p. 1053 sqq.). opus ipsum incipit (fol. 242^r): ἀρχὴ τῶν διηγήσεων. Τῶν ἐαρυνῶν λειμωνῶνων τὴν θέαν, ἀγαπητὴ, πολλῆς εὐρίσκω τέρψεως γέμουσαν κτλ. (ibid. p. 1057 sqq. Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVII, 3 p. 2852 sqq.). codex ab editis differt: multa capita in eo desunt, alia rursus extant quae in editionibus desiderantur. in fine codex mutilus est, abrumpitur (fol. 283^v inf.) his verbis: καὶ ἡμεῖς οὖν ἀδελφοὶ ἐὰν θέλωμεν . . . .

222.

Codex 1625 Phill. = 378 Meerm. = 201 Clar. = 131 Pel., chartaceus, cm. 31,5 × 24, saec. XVI, (paginarum 742 =) foliorum 371, olim Nauloti.

FLAVII IOSEPHI Antiquitatum Iudaicarum libri XX. incipit: Τοῖς τὰς ἱστορίας συγγράφειν βουλομένοις. desinit: ἔξεστιν ἡμῖν ποιεῖν τὰ δὲ κεκώλυται. φλαουτοῦ ἰωσηποῦ ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ἐν εἰκοσι λόγοις συντελεσθεῖσης.

Subscriptio: Τέλος τοῦ παρόντος βιβλίου· ἀμήν. ἀφ' ἧ ἐν μηνὶ Ἰαννουαρίῳ ἡμεῖς ὁ γραφῆς τὸ ἐπάλην κοκό^λ. eiusdem Nicolai Coccoli subscriptio extat in codice Bodleiano Miscell. 194: ἐγράφη παρ' ἐμοῦ Νικολάου Κοκόλου. ἀφ' ἧ ἐν μηνὶ νοεμβρίου κδ' (Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 754). cf. cod. 1411. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 334.

223.

Codex 1626 Phill. = 379 Meerm. = 203 Clar. = 133 Pel., chartaceus, cm. 35,4 × 25,4, saec. XVI, foliorum 269, olim Nauloti.

(FLAVII IOSEPHI Belli Iudaici libri VII) titulus a librario omissus est; titulum Ἰώσηπος περὶ τοῦ τῶν Ἰουδαίων πρὸς Ῥωμαίους Πολέμου adiecit Naulotus. incipit: (Ε)πειδὴ τὸν ἰουδαίων πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον.

In fine subscripti sunt hi versus:

Τῶ ἐν δακτύλοις γράψαντι, τῶ κεκτημένῳ
τῶ ἀναγιώσκοντι μετ' εὐλαβείας.
φύλαττε τοὺς τρεῖς, ἡ τριάς τριτοβίως: —

versus fere iidem leguntur in codice 1472, atque idem librarius hunc codicem exaravit Nicolaus Paulopolus.

224.

Codex 1627 Phill. = 380 Meerm. = 216 Clar., chartaceus, cm. 32 × 23, saec. XV—XVI, foliorum 227.

1. fol. 1^r: XENOPHONTIS Cyropaedia.

2. fol. 116^r: XENOPHONTIS Anabasis. in fine (fol. 202^v) haec subscripta sunt: εἴληψε τέρμα ἡ ἀνάβασις κύρου: — ἰού' κζ'. anni nota deest.

3. fol. 203^r: XENOPHONTIS Oeconomicus.

225.

Codex 1628 Phill. = 381 Meerm. = 218 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23, saec. XVI, foliorum 252.

DIODORI SICULI Bibliothecae historicae libri I—V. incipit: τοῖς τὰς κοινὰς ἱστορίας πραγματευσαμένοις. desinit: ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις

ἀναγράφωμεν. cf. de hoc codice (F?) Fr. Vogel in Diodori editione Teubneriana vol. I (1888) p. XVI sq.

Scriptus est codex manu Bartholomaei de Zanettis (cf. codd. 1630, 1639). — In folio praefixo haec verba leguntur: *Meus Ludonici Beccatelli ep(iscop)i Rauellensis, quem Venetiis emi scutis aurcis decem 1553.* cf. cod. 1417.

226.

Codex 1629 Phill. = 384 Meerm. = 221 Clar., chartaceus, cm. 32,6 × 23, saec. XVI, foliorum 272.

DIODORI SICULI Bibliothecae historicae libri XI—XV. incip.: (H) μὲν οὖν πρὸ ταύτης βίβλος. desin.: μέρσαι τῆς οἰκουμένης.

Scriptus est codex duabus manibus: 1 fol. 1—80: II fol. 81—272. — In summo margine folii 1^r haec verba leguntur: *Meus Ludonici Beccatelli ep(iscop)i Rauellensis, quem emi Venetiis scutis aureis decem 1553.* cf. cod. 1417.

227.

Codex 1630 Phill. = 382 Meerm. = 219 Clar., chartaceus, cm. 34,2 × 24,5, saec. XVI, foliorum 237.

DIODORI SICULI Bibliothecae historicae libri I—V. cf. de hoc codice (G?) Fr. Vogel l. l. (ad cod. 1628).

Codex multis locis (ab Henrico Stephano?) correctus et a typographo in excudendo adhibitus est.

Subscriptio: θεοῦ τὸ ἄωρον ἡδὲ βαρβαροματίας (sic) πρόνος. est Bartholomaeus de Zanettis (cf. cod. 1639).

228.

Codex 1631 Phill. = 383 Meerm. = 220 Clar., chartaceus, cm. 34,2 × 25, saec. XVI, foliorum 277.

DIODORI SICULI Bibliothecae historicae libri XI—XV.

Codex pariter atque codex 1630 ad excudendum adhibitus est.

Subscriptio: διολύρου πικελιώτου ιστορικῆς βιβλιοθήκης ἰε̄ τῆλ(ος).

$\overline{\alpha\overline{\overline{\overline{\overline{\sigma}}}}}$ ἀγγλ^σ ε̄. 1546 Die 6 Augⁱ In v^r (?): τῆλ.σ. finis.

Exaratus est codex eadem manu qua codex 1630 i. e. a Bartholomaeo de Zanettis.

229.

Codex 1632 Phill. = 385 Meerm. = 222 Clar. = 142 Pel., chartaceus, cm. 31,5 × 21,8, saec. XVI, foliorum 312, olim Nauloti.

DIODORI SICULI Bibliothecae historicae libri XI—XVI et libri XVII capita 1—32 med. describere desiit librarius his verbis (fol. 312^r sup.): πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων εὐλόγων συνδραμόντων προς ταύτην τὴν δι. . . . . (vol. III p. 417 inf. ed. Dindorf, Lips. 1867).

230.

Codex 1633 Phill. = 386 Meerm. = 223 Clar. = 140 Pel., chartaceus, cm. 32,2 × 24,4, saec. XVI, foliorum 48, olim Nauloti.

PHILOSTRATI Imagines, cum multis glossis interlinearibus et scholiis marginalibus. tit. εἰκόνες φιλοστράτου λιμνίου. incip.: Ὅστις μὴ ἀσπάζεται. desin.: ὅτι χρὴ σὺν ὥρα γράφειν: — τέλος τῶν φιλοστράτου εἰκόνων: — σὺν τοῖς ἡρωϊκοῖς, χάριτι θεοῦ.

Codex eadem manu scriptus est qua codex 1625 i. e. a Nicolao Cocolo.

231.

Codex 1634 Phill. = 389 Meerm. = 228 Clar. = 137 Pel., chartaceus, cm. 31,7 × 24,7, saec. XVI, foliorum 407, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: (Excerptum ex GEORGII HAMARTOLI Chronico). titulus deest. incipit: Βασιλεία Ἰουλίου Καίσαρος. Μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεύσας ἰούλιος καισαρ, πρῶτος καὶ μόνος ἐκράτησε τῶν ῥωμαίων σκήπτρων μετὰ πολλῆς ὑπερηφανίας. desinit (fol. 80^r) in historia Diocletiani: ὡς ἂν διαγελῶσι τὸ καθ' ἡμᾶς μυστήριον: τέλος ἐκ τοῦ βιβλίου γεωργίου μοναχοῦ. cf. Georgii Hamartoli Chronicon p. 213, 26—378, 9 ed. Muralt.

2. fol. 81^r: Anonymi Chronographia e THEOPHANE et GEORGIO HAMARTOLO aliisque compilata. tit.: Χρονογραφία ἀπὸ Διοκλητιανουδ'

ἕως Μιχαὴλ καὶ Θεοφυλάκτου τῶν βασιλέων. incipit: Τῶ ^εψοζ̄ ἔτει τοῦ κόσμου· τῆς δὲ θείας σαρκώσεως σοζ̄ ἔτει· δισηκλιανδὸς μαξιμιανὸν τὸν ἐρκούλιον κοινωνὸν ἀνέδειξε τῆς αὐτοῦ βασιλείας (Theophanis Chronogr. ed. de Boor, vol. I p. 6, 18 sqq.). terminatur hoc excerptum fol. 83^v: κωνσταντίου τελευτήσαντος κατέσχον τὴν βασιλείαν κωνσταντῖνος ὁ σεβαστὸς καὶ μαξιμιανὸς ὁ γαλλέριος (ibid. p. 11, 22). sequuntur hi versus:

Ἐνταῦθα τέλος πέφυκεν ἀπίστων βασιλέων, [λων: — τῶν παρανόμων καὶ ἐχθρῶν χριστοῦ καὶ τῶν ἀγγέλων καὶ βασιλεὺς καθίσταται σεπτῆς ἀγέλαρχίας.

ὁ κωνσταντῖνος καὶ υἱὸς ἐλένης τῆς ἁγίας: — ἐπειπερ ἄναξ γέγονεν χριστιανῶν καὶ πρῶτος, ἰδοὺ γὰρ (ἐ)τετύπωτο ἱ(α) παυθῆ πᾶς κρότος: —

fol. 84^r novum caput incipit, cui nota ἐξ ἐτέρου βιβλίου (scilicet e ZONARAE annalibus) in margine adscripta est: Οὕτω μὲν οὖν ὡς εἴρηται τῆς τοῦ πατρὸς βασιλείας ὁ μέγας κωνσταντῖνος διάδοχος γίνεσθαι κτλ. (cf. Ioann. Zonar. lib. XIII c. 1). inde a folio 84^v, ubi Βασιλεία κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως incipit, Anonymus rursus Theophanem sequitur, ita tamen ut passim capita ex Georgio Hamartolo petita immisceat. postea discedit a Theophane et inde a regno Constantini Copronymi ad Georgium Hamartolum eiusque continuatores sese applicat (p. 643—901 ed. Muralt). finem huius chronographiae facit historia Alexii Comneni e IOANNIS ZONARAE annalium lib. XVIII cap. 21—28 excerpta; abrumpitur his verbis: τῆς φήμης δὲ κηρυξάσης ταχὺ τὸ πραχῆν (sic) τῶ βασιλεῖ τούτῳ καὶ τὸ συγγενὲς (sub finem capitis 28, vol. IV p. 257, 9 ed. Dindorf).

232.

Codex 1635 Phill. = 390 Meerm. = 229 Clar. = 132 Pel., chartaceus, cm. 33,9 × 23,5, saec. XVI, foliorum 212. olim Nanloti.

IOANNIS XIPHILINI Epitome librorum Cassii Dionis. tit.: Δίωνος ῥωμαϊκῆ ἱστορία:

— Ἐπιτομὴ τῆς δίωνος τοῦ νικαέως ῥωμαϊκοῦ (sic) ἱστορίας· ἣν συνέτεμεν ἰωάννης ὁ ξιφιλῖνος, περιέχουσα μοναρχίας καيسάρων εἰκοσιπέντε, ἀπὸ πομπηίου μάγνου μέχρις ἀλεξάνδρου τοῦ μαμαίας. incipit: Κληρουμένων δὲ τῶν ὑπάτων. desinit: ἔκ θ' αἵματος ἔκ τε κοδοιμοῦ. cf. Cassius Dio ed. L. Dindorf (Lips. 1864—1865), vol. V p. 1—180, vol. III p. 365 sqq., vol. IV p. 1—362. in fine addita sunt nomina Caesarum a Iulio Caesare usque ad Alexandrum (Severum).

233.

Codex 1636 Phill. = 391 Meerm. = 230 Clar. = 139 Pel., chartaceus, cm. 31,5 × 23,3, saec. XVI, foliorum 231, olim Nauloti.

(IOANNIS ZONARAE Epitomae historiarum libri XIII—XVIII). titulus deest. incip.: Οὕτω μὲν οὖν ὡς εἴρηται τῆς τοῦ πατρὸς βασιλείας ὁ μέγας κωνσταντῖνος διάδοχος γέγονεν. desin.: ἐσόμενόν μοι μνήμης ἐμπόρευμα.

Codex humore et vermibus laesus est.

234.

Codex 1637 Phill. = 393 Meerm. = 233 Clar., chartaceus, cm. 31,2 × 22, saec. XVI, foliorum 262.

IOANNIS SCYLLITZAE CUROPALATAE Breviarium historicum. tit.: σύνοψις ἱστοριῶν ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἀναίρεσεως νικηφόρου τοῦ βασιλέως τοῦ ἀπὸ γενικῶν καὶ μέχρι τῆς βασιλείας ἰσαακίου τοῦ κομνηνοῦ· συγγραφεῖσα παρὰ ἰωάννου κουροπαλάτου καὶ γεγονότος μεγάλου ὀρουγγαρίου τῆς βίβλης τοῦ συλλέκτη. incipit praefatio: Τὴν ἐπιτομὴν τῆς ἱστορίας ἄριστα μετὰ τοὺς παλαιούς ἐπραγματεύσαντο (cf. Georgii Cedreni historia ed. Bekker, Bonn. 1838—39, vol. I p. 3—5 adn.). Breviarium ipsum incipit: Μιχαὴλ ὁ κουροπαλάτης ὁ ῥαγκαβέ, νικηφόρου τοῦ βασιλέως ἐν βουλγαρία ἀναίρειθέντος, σταυρακίου τε τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καιρίαν πληγέντος, καὶ τῆ βασιλίδι ἀνασωθέντος, καὶ μετὰ οὗο μῆνας πρὸς τῆ βασιλείᾳ ἀποθεμένου καὶ τὴν ζωὴν ὁ κουροπαλάτης μιχαὴλ ὁ τοῦ βασιλέως γαμ-

βρὸς, ᾧ ῥαγκαβὲ ἦν ἡ προσηγορία, ἐγκρατὴς τῶν ῥωμαϊκῶν διὰ τοῦ δήμου καὶ τῆς συγκλήτου ἀναδεικνύονται σαήπτρων κτλ. (= Georg. Cedren. vol. II p. 43, 10 sqq.). opus in codice non integrum extat, abrumpitur in historia Constantini Monomachi his verbis (fol. 262^r med.): καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν ἀβασγίαν κατήγησεν εἰς τοῦτο (ibid. p. 573, 18).

235.

Codex 1638 Phill. = 394 Meerm. = 234 Clar. = 35^a Pel., chartaceus, cm. 31 × 23,4, saec. XVI, foliorum 154, olim Nanloti.

MICHAELIS GLYCAE Annalium libri III. tituli loco hi versus praemissi sunt:

ΒΙΒΛΙΟΣ ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΥΝΘΕΣΙΣ ΤΕΧΝΟΥΡΓΙΑΣ.

εἰς τὸ γλυκὸν σύνταγμα σχεδιασθεῖσα·
ἔργοις παρέστω κληῖσις ἡ γεγραφέτος.
ὅς ἐκ γένους ἔσχηκε γλυκετῶν λόγος·
ὁ συγγεγραφὸς μιχαὴλ τὸ βιβλίον·
θεῶν λόγων ἔννοιαν περιλαμβάνων.

cf. Mich. Glycae Annales ed. Bekker (Bonn. 1836) p. 4 adm. incipit opus: Βραχέα ἀναλαβῶν ἐγγραπτῶ σοι τοῦτο τὸ γράμμα τέκνον μου φίλτατον, non integrum in codice extat, desinit mentione finis imperii Romani occidentalis (fol. 153^v sup.): σημείωσαι δὲ ὅτι ἀπὸ ῥωμύλου ἤρξατο αὕτη καὶ μετὰ γα καὶ ᾗ ἔτη, ἐν ῥωμύλω πάλιν παύεται (p. 490, 3 ed. Bekk.). sequitur Glycae brevis historia septem conciliorum: πρώτη σύννοσις: Ἐνώσκει δὲ ἀγαπητὲ ὅτι τῶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου κτλ. (p. 502, 9—505, 8 ed. Bekk.).

Philippus Labbeus in editione sua (Venet. 1729, fol.) hoc codice usus est.

Scriptus est codex eadem manu qua codex 1407 i. e. a Nicolao Malaxo.

236.

Codex 1639 Phill. = 395 Meerm. = 235 Clar. = 129 Pel., chartaceus, cm. 35 × 23,7, saec. XVI, foliorum 332.

NICETAE CHONIATAE Historia. tit.: Τοῦ μεγάλου λογιθέτου καὶ ἐπὶ τῶν κρίσεων γενικοῦ καὶ

ἐφόρου κυρίου νικήτα τοῦ χωνιάτου χρονικὴ διήγησις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ κομνηνοῦ κυρίου ἰωάννου. incipit: Αἱ ἱστορίαι δὲ ἄρα, κωνωφελές τι χρῆμα. desinit: ἀπαθῆς ὑπέστρεψε καὶ τὴν κωνσταντίνου κατέλαβεν (Nicet. Chon. ed. Bekker, Bonn. 1835, p. 4—853). caput περὶ κωνσταντινουπόλεως deest.

Subscriptio: ἐγράφη ἐνετίησι παρὰ βαρθολομαίου βριξιανῶ· ἔπειτα ἄρμα μαίω σ^τ: — codex igitur scriptus est a. 1541 a Bartholomaeo de Zanettis Brixiano. cf. cod. 1518.

237.

Codex 1640 Phill. = 397 Meerm. = 213 Clar. = 143 Pel., chartaceus, cm. 24,5 × 17,4, saec. XVI, foliorum 62.

1. fol. 1^r: GEMISTI PLETHONIS excerpta e Strabonis Geographicis. tit.: Ἐκ τῶν τοῦ στραβωνος γεωγραφικῶν περὶ τοῦ τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχήματος ἐπιδιορθωθὲν παρὰ τοῦ γεμιστοῦ πλήθωνος. incipit: Τὸ τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχῆμα γλαυδοσειδῆς τι ἐστὶν οὗ τὸ μὲν πλάτος ὑπογράφει τὸ μέγιστον. desin.: οὐκ ἂν δὴ μέγα τι εἶη· τὰ δὲ πολλὰ αὐτῶ, εὖ τε καὶ καλῶς λέγεται.

2. fol. 14^r: σύννοσις τῶν κόλπων τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης, ἐκλεγεῖσα ἐκ τῆς γεωγραφίας στραβωνος. incipit: Ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη γῆ περιόρουτος οὖσα, διέζεται κόλπους εἰς ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ἕξω θαλάττης κατὰ τὸν ὠκεανὸν πολλοὺς. desinit: ἕκτη ἡ σικελία, ἐβδόμη σαρδῶ, ὀγδόη κύπρος· ἐνάτη κρήνη· δεκάτη κύπρος: — τέλος.

3. fol. 20^r: (HIEROCLIS Synecdemus). titulus deest. incipit: εἰσὶν αἱ πᾶσαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις αἱ ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν ῥωμαίων διοικούμεναι: desinit (fol. 24^r sup.): να ἐπαρχία φοινίκης· ὑπὸ κωνσουλάριον. πόλις μία Τύρος. cf. Hierocl. Synecd. ed. Parthey, p. 3—42.

4. fol. 24^r: πελοποννήσου θέσις, ἤρουν τῆς αὐτῆς παραθαλασσίας. incipit: Ἡ πελοπόννησος ὀρίζεται ἀπ' ἄρκτων μὲν τῶ τε κορινθιακῷ κόλπῳ καὶ τῶ ἰσθμῷ.

5. fol. 25^r med.: (Provinciae imperii Romani). incip.: ἀσία ἐπαρχία: βηθηνία πόντου· ἀσία ἢ ἰθάως ἢ πρὸς τῇ ἐφρέσω· φρυγία μεγάλη· desin.: καὶ σαρμάται· κατὰ καιρίαν· κασπία θάλασσα καὶ σάαες.

6. fol. 26^r: GEMISTI PLETHONIS Chorographia Thessaliae. tit.: χωρογραφία θεσσαλίας τοῦ πλήθωνος. incipit: Ἡ χώρα, πλὴν ὅσα ποταμόλυστοίς ἐστιν· ὁ γὰρ πηγεῖς διὰ μέσης ῥέων. desinit (fol. 41^r): οἱ δ' ἐκεῖθεν ἐρετριεῖς οὐχ ὑποδεξαμένον τῶν ἐν τῇ μητροπόλει μεθώνην τὴν ἐπὶ θράκης ὤκησαν.

7. fol. 42^r: γῶραι κατὰ τάξιν, ἀπὸ δύσεως ἕως ἀνατολῆς. incipit.: ἁ θούλης νήσου. β̄ ἰουερνίας νήσου βρετανικῆς.

8. fol. 44^r: πίνακες τῆς οἰκουμένης τῶν ἐπισήμων πόλεων καὶ νήσων. incipit.: πρῶτος πίναξ τῆς εὐρώπης. Περιέχει βρετανικὰς νήσους σὺν ταῖς περὶ αὐτάς νήσοις· ὁ δὲ διαμέσου αὐτοῦ παράλληλος λόγος ἔχει πρὸς τὸν μεσημβρινόν. desinit (πίναξ δωδέκατος τῆς ἀσίας): αἱ ἐν αὐτῇ πόλεις· τὸ λακωρὶ τὸ ἐμπόριον· ρ̄α Γ. ῑα Γ. β̄αγαδιβὰ· ρ̄λε· κ̄ς^π.

9. fol. 53^r: τὸ γένος τῶν παλαιολόγων. incipit: πρῶτος παλαιολόγος μεγαλὴ ἐστὶ. sequitur τὸ γένος τῶν ἀτουμάνων, tum Mosis decalogus.

10. fol. 54^r: (NICEPHORI) Chronographia brevis. tit.: χρονογραφία σύντομος· ἀπὸ ἀδάμ μέχρι μεγαλὴ καὶ θεοφίλου. incipit: Ἀδάμ γενόμενος ἐτῶν σλ γεννᾷ τὸν σῆθ καὶ ἐπέζησε ὁ αὐτὸς ἀδάμ ἔτη ψ'. σῆθ δὲ γενόμενος ἐτῶν σε ἐγέννησε τὸν ἐνώς. desinit: ἀπὸ δὲ τοῦ εὐσεβεστάτου κωνσταντίνου ἕως θεοφίλου ἰνδηκτιόνης πέπτης (sic) ἔτη φλ. γίνονται δὲ ἑμὸν ρ̄τβ̄. cf. Nicephori opuscula ed. de Boor (Lipsiae 1880) p. 81—102.

Codex variis manibus scriptus est; folia 42—52 exaravit Nicolaus Malaxus (cf. cod. 1407).

238.

Codex 1641 Phill. = 398 Meerm. = 215 Clar., chartaceus, em. 21,7 × 15,7, saec. XVI, foliorum 76, olim Nauloti.

EUSTATHII THESSALONICENSIS commentarius in Dionysii Periegesin. tit.: Ἡρὸς τὸν πανσέβαστον δοῦκαν κῶρον ἰωάννην τὸν υἱὸν τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ καὶ μεγάλου ὀρουγγαρίου κυροῦ ἀνδρονίκου τοῦ καματεροῦ· εὐσταθίου διακόνου ἐπὶ τῶν δεήσεων καὶ μαιστόρου τῶν ῥητόρων, τοῦ καὶ θεσσαλονίκης, ἐπιστολῆ ἐπὶ ταῖς διανοσίαις τοῦ περιηγητοῦ παρεκβολαῖς. incipit: Ἡνδάρῳ μὲν τῷ σοφῷ πρὸς λύραν. desinit: τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ ἐμμέτρως ἄδειν νοεῖσθαι δύναται.

Mirum est quod de argumento huius codicis Claudius Naulotus in folio praefixo adnotat: Ἱστορία φυσικῆ. Naturalis Historia. Histoire Naturelle; et infra: εἰς τὰ τοῦ ὀπιανῶ τοῦ ἱστορικοῦ τε καὶ ποιητοῦ ἄλιευτικὰ ὑπομνήματα: In Oppiani Historici et Poetae Rem piscatoriam Commentarii. in catalogo codicum mscr. Guilelmi Pelicerii hic codex non commemoratur.

239.

Codex 1642 Phill. = 400 Meerm. = 238 Clar., chartaceus, em. 21,4 × 15,3, saec. XVI exeunt., foliorum 98.

(Excerpta ex GEORGH CODINI libris de antiquitatibus Constantinopolitanis).

1. fol. 1^r: Πάτρια τῆς κωνσταντιπόλεως (sic) καὶ πόθεν ἐκλήθη βυζάντιον, καὶ πόθεν καταγεται Βύζας (de originibus Cp.). incipit.: Φασὶ μὲν ἀργείους πρῶτους τῇ θέα (sic) γρησάση (Codin. de antiquit. Cp. ed. Bekker, Bonn 1843, p. 3 sqq.). cum excerptis de originibus in codice coniuncta sunt excerpta de forma et ambitu Cp., ordo autem excerptorum alius est atque in editis: primum enarrantur ea quae in edit. Bekk. p. 3—17,4 leguntur, sequuntur ea quae p. 24, 1—25, 20, deinde ea quae p. 17, 5—23, 15, tum ea quae p. 25, 21—26, 16 extant.

2. fol. 22^v: Πάτρια κωνσταντινουπόλεως περὶ στήλων, ἐν ᾧ περὶ (ἀ)διαβηγῆς (de signis Cp.). incipit.: Αὕτη ἡ χώρα κεῖται πρὸς τῆς μεσοποταμίας. cf. Migne, Patrol. gr. tom. CLVII p. 473—544 (p. 27—70 ed. Bekker). sequitur initium excerptorum de aedificiis Cp. (p. 71, 1—73, 6 ed. Bekk.), et fol. 57^v—59^v adnexa est narratio

de septem synodis oecumenicis (= Migne l. l. p. 544 sqq. adnot.).

3. fol. 59^v: περί κτισμάτων ναῶν καὶ ἐτέρων (de aedificiis Cp.: p. 73, 7 sqq. ed. Bekk.). hoc excerptum abrumpitur (fol. 76^v) his verbis: ὅτι τὰ ναρσοῦ οἶκος ἦν ναρσοῦ πατριαίου καὶ πραιποσίτου εὐνούχου ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουστινίου καὶ σοφίας· τὸν δὲ ξενῶνα καὶ τὸ γηρωκομεῖον καὶ τὴν ἐκκλησίαν . . . (p. 104, 16 ed. Bekk.). adnotavit librarius: *deficiunt quaedam verba. et infra: ex Bibliotheca Vaticana, anno 1597. mense februario.* — Sequuntur sex folia vacua (non numerata).

4. fol. 77^r: Excerpta altera de aedificiis Cp., initio mutila (in marg. sup.: *ex Bibliotheca Vaticana*). incip.: . . . χρυσίον πολὺ καὶ ὁ βασιλεὺς συνδρομήν μετὰ καὶ τῆς ἀριάθνης ἡμοίως. καὶ ἀνήγειρεν αὐτὸν ὅτι ἐνεφανίσθη ἐν τῷ ταξιδίῳ. desin.: καὶ γαληνῶσα προσπελάζει τοῖς τεύχεσιν. (p. 93, 19—129, 5 ed. Bekk.). in fine rursus adnotavit librarius: *ex Bibliotheca Vaticana.*

240.

Codex 1643 Phill. = 402 Meerm. = 217^a Clar. = 125^a Pel., chartaceus, cm. 19,8 × 14,3, saec. XV, foliorum 144.

XENOPHONTIS Cyri Anabasis.

Codex a Michaele Apostole exaratus est. subscriptio: *μικτῆρος ἀποστόλης βυζάντιος δορυλάτου οὐνοῦς. πενήμενος, ἔγραψα: — ζεβεδαίου δὲ μισθῷ τοῦ Γεωργίου.*

241.

Codex 1991 Phill. = 218 Meerm. = 316 Clar. = 80^b Pel., chartaceus, cm. 28,3 × 21,1, saec. XVI, foliorum 111.

1. fol. 1^r: (GALENI de morborum differentiis liber), initio mutilus. incipit (in cap. 4): . . . τὸ δὲ στέγνωσις ἀπαθῶν γὰρ ὑποκειμένων τῶν πρώτων στοιχείων. ἐν τῇ συνθέσει μόνη τὰ παθήματα (vol. VI p. 842, 2 sqq. ed. Kühn). desinit: ἐπὶ πλεῖστον γυμνάζεσθαι (ibid. p. 880).

2. fol. 13^v med.: γαληνοῦ περί συμπτωμάτων (νοσημάτων superscr. man. 2) διαφορᾶς λόγος β' i. e. GALENI de morborum causis liber (vol. VII p. 1—41 ed. Kühn). incipit: (Ἠ)όσα μὲν ἐστὶ καὶ τίνα τὰ σύμπαντα νοσήματα. desinit: περί τῆς τῶν συμπτωμάτων διαφορᾶς ἐφεξῆς διελεῖν.

3. fol. 27^v: Γαληνοῦ περί συμπτωμάτων διαφορᾶς λόγος γ' i. e. GALENI de symptomatum differentiis liber (ibid. p. 42—84). incipit: Τίνα μὲν ἐστὶ καὶ πόσα τὰ σύμπαντα νοσήματα. desinit: τῇ τῶν ἀμφισβητουμένων κρίσει.

4. fol. 41^v med.: Ἀρχὴ τοῦ τετάρτου λόγου: est GALENI de symptomatum causis liber I (ibid. p. 85—146). incipit: Τῆς αἰτίας τῶν συμπτωμάτων. desinit: κατὰ τὸν ἐξῆς λόγον.

5. fol. 64^v: ἀρχὴ τοῦ ε' λόγου: est GALENI de symptomatum causis liber II (ibid. p. 147—204). incipit: Ὁ σπασμὸς δὲ καὶ τρόμος. desinit: καὶ ὑποχονδριακῶ προσαγορευομένων.

6. fol. 87^r: Περὶ τῶν ἐπομένων ἀλλήλοις συμπτωμάτων i. e. GALENI de symptomatum causis liber III (ibid. p. 205—272). incipit: Ὅσα δὲ κατὰ φυσικὰς ἐνεργείας καὶ δυνάμεις ἀποτελεῖται συμπτώματα. desinit: ἐνταῦθα καταπαύσω τὸν λόγον: — τέλος Γαληνοῦ περί τῶν ἐν τοῖς συμπτώμασιν αἰτιῶν.

I. Index nominum et rerum.

- Abucaras: v. Theodorus Abucaras.
- Achmetis Onirocriticum 1575.
- Actuarius: v. Ioannes Zacharias Actuarius.
- Adamantii Physiognomonica 1576, 3.
- Aeliani de natura animalium libri 1522.
- Aeschylus: Scholia in A. Prometheus Septem Persas 1587.
- Aesopi Fabulae 1591, 6. 12. 13.
- Aetii Amideni de re medica libri 1534.
— excerpta 1583, 7.
- Agathodaemonis *ἀνάγμα τῶν φιλοσοφικῶν λόγων* 1540, 43.
- Alexandri Aphrodisiensis Quaestiones naturales et morales(excerpta) 1558, 3.
- Alexandri Tralliani de rebus medicis libri 1535.
- Amphilochii Iconiensis oratio in Deiparam, Symeonem, S. Annam 1481, 4.
— excerptum ex A. iambis ad Seleucum 1499, 14.
- Anastasio Hagiosabithae interrogationes et responsiones 1477, 34.
- Anastasio Sinaitae (patriarchae Antiocheni) Anagogicae contemplationes in Hexaëmeron 1448, 1449.
— *λόγος περὶ τῶν κατὰ ἡμᾶς ἔρθῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων* 1498, 5.
— Quaestiones et responsiones 1474.
— *Quaestio περὶ μήκους καὶ βραχυτέρας ζωῆς* 1424, 4. 1558, 2.
— *σχῆμα* 1477, 27.
— excerpta 1477, 18.
- Andreae Cretensis *κανὼν εἰς ψυχολογοῦντας* 1488, 14.
— magni Canonis enarratio 1466.
— oratio in dormitionem b. Mariae 1447, II 5.
— — de humana vita et de defunctis 1623, 15.
- Andreae Cretensis oratio in Lazarum quadriduanum 1481, 20.
— — in nativitatem b. Mariae 1447, II 1—4.
— — in ramos palmarum 1443, 10. 1481, 21.
- Andronici Callisti *διαίρεσις τῆς περὶ φύσεως ἐπιστήμης* 1610, 2.
— *περὶ τύχης* 1610, 2.
- Andronici Comneni liber contra Iudaeos 1455.
- Andronici Rhodii opusculum de affectionibus animae 1517, 4.
- Anepigraphi philosophi *περὶ ὕδατος τῆς λευκώσεως* 1540, 25.
— *περὶ χροσοποδίας* 1540, 26.
- Anonymi Carmen de herbis 1570, 4.
— Chronographia 1634, 2.
— commentarius in Claudii Ptolemaei Quadripartitum 1550, 1.
— — de logica 1558, 4.
— — de musica 1555, 2. 1617, 6.
— *Δυναμικόν* (de compositione medicamentorum) 1583, 1.
— enarratio tropariorum magni Canonis Andreae Cretensis 1466.
— *Ἐπιδημία Μάζαρι ἐν ἤδῳ* 1577, 1.
— expositio Canonum dominicalium (Cosmae et Ioannis Damasceni) 1487, 1.
— Inventio sanctae crucis 1481, 18.
— Rhetorica 1617, 30.
- Aphroditiani philosophi narratio de magis et stella 1481, 15.
- Apollinarii Metaphrasis in Psalmos 1463, 1.
— *περὶ τῆς τῶν ἰσθῶν ἀγγέλης* 1566, 14.
- Apollonii Citiensis scholia in Hippocratem 1533, 2.4.5.
- Apollonii Pergaei Conica 1545, 1.

- Apollonii Tyanensis βιβλος σοφίας καὶ συνέσεως ἀπο-
τελεσματίων 1577, 4.
— fragmentum 1611, 13.
- Apophthegmata ἁγίων γερόντων 1624, 3.
— τῶν ἑπτὰ σοφῶν 1579, 3. 1616, 13.
— varia 1617, 2.
- Apostolius: v. Michael Apostoles.
- Archelai philosophi versus περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς
τέχνης 1540, 31.
- Archimedis scripta 1541, 1—7.
- Arethaei Cappadocis scripta medica 1531, 1—4. 1532, 4.
- Aristidis Quintiliani de musica libri 1554, 3. 1555, 1.
- Aristotelis de animalium historia libri 1507, 16.
— de animalium incessu 1507, 2.
— de animalium partibus 1507, 1.
— de coloribus 1507, 17.
— de divinatione per somnum 1507, 5. 12.
— Ethica ad Nicomachum 1508, 2.
— de generatione animalium 1507, 7.
— Harmonica 1552, 1.
— de iuventute et senectute etc. 1507, 9.
— de lineis insecabilibus 1507, 14.
— de longitudine et brevitate vitae 1507, 8.
— Mechanica 1507, 18.
— de memoria et reminiscencia 1507, 4.
— de motu animalium 1507, 6. 13.
— de mundo 1580, 1.
— de poetica 1599, 1.
— Problemata physica 1508, 1.
— de sensu et sensibilibus 1507, 3.
— de somniis et phantasmatis 1507, 11.
— de somno et vigilia 1507, 10.
— de spiritu 1507, 15.
— excerpta 1617, 10. 11.
— Ethicorum paraphrases 1509, 3. 1513.
— Physicorum paraphrasis 1509, 4.
- Aristoxeni Elementa harmonica 1552, 4.
- Arsenii monachi apophthegmata 1572, 12.
- Asclepii scholia in Aristotelis Metaphysica 1511.
- Asterii Amaseni homiliae 1425.
- Astrampsychi oraculorum interpretatio 1551, 15.
- Astronomica de singulis mensibus 1574, 10.
— περὶ τῶν δώδεκα ἀνέμων 1574, 14.
— ἐξήγησις περὶ τοῦ ἀστρολόγου 1553, 5.
— βροντολόγιον 1577, 15.
— αἱ ἑπακταὶ τῶν μηνῶν 1462, 7. 1566, 5.
— τῶν ἐβ' ζῳδίων τὰ ὀνόματα 1565, 9.
— κανόνιον τοῦ βίου κύκλου τῶν ἐβ' ζῳδίων
1550, 3.
- Astronomica περὶ ἡλίου 1478, 4. 1551, 10.
— περὶ τῶν ἐβ' τόπων τοῦ θεματίου 1551, 1.
— περὶ κομητίων 1551, 5.
— περὶ τοῦ πυθαγορικοῦ λαξευτηρίου ἕτοι τοῦ
βαβυλίου 1551, 3.
— περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἡλίου καὶ ἀστέρων
1574, 3.
— θεωρία τῆς σελήνης 1551, 12. 1574, 15.
— περὶ σημασιῶν τῶν πολεόντων κατλ. 1551, 14.
— ἐρημνεῖα περὶ τῆς συντελείας 1574, 7.
— varia 1565, 4. 6. 1570, 3. 1572, 7. 1574,
1. 15. 1577, 8. 11. 13—17.
— tabulae astronomicae 1551, 13. 16. 1565, 2.
- Athanasii Alexandrini epistula de sententia Dionysii
Alexandrini 1498, 2.
— — πρὸς Ἀμμωνὸν μονά-
ζοντα περὶ ἐνοπιναζομέ-
νων 1477, 39.
— — ad Rufinianum 1499,
19.
— — epistulae canonicae 1499, 10.
— — homilia in caecum a nativitate
1481, 22.
— — in descriptionem Dei-
parae 1481, 1. 1498, 6.
— — περὶ τῆς πανουργίας καὶ
ὑποκρίσεως τῶν ἀρει-
ματιῶν 1498, 3.
— — hypothesis in Psalmos 1462, 1.
— — symbolum 1483, 9.
— — vita S. Antonii 1426, 1.
1477, 30.
- Avicenna: v. Rhazes.
- Bacchii senioris Introductiones artis musicae 1555, 3. 4.
- Balsamo: v. Theodorus Balsamo.
- Barsanuphrii Ascetica 1477, 23.
- Barsuma episcopus 1490, 3.
- Basilii imperatoris ad Leonem filium capita paraenetica
1478, 1.
- Basilii Magni Canones 1477, 6. 33. 55. 1502, 19.
— — commentarius in Iesaiam 1414.
— — constitutiones monasticae 1503, 2.
— — encomium in Barlaam martyrem 1467, 31.
— — — in Gordium martyrem 1467, 32.
— — — in Meletium: v. Gregorius
Nyssenus.
— — — in SS. quadraginta martyres
1467, 34. 1481, 12.

- Basili Magni** epistula ad Gregorium Theologum 1467, 11.
 — epistulae canonicae ad Amphiloehium 1477, 12. 1499, 11.
 — epistulae variae 1427. (1470). 1617, 24. 25.
 — homilia εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον 1467, 22.
 — — εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος 1467, 6.
 — — εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν παρομιῶν 1467, 14.
 — — εἰς τὴν μάρτυρα Ἰουλίτταν 1467, 19.
 — — εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῷ 1467, 28.
 — — εἰς τὸ ῥητόν . . . καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας 1467, 12.
 — — in sanctum baptisma 1481, 3.
 — — in Christi generationem 1481, 2.
 — homiliae in Psalmos 1467, 1—5.
 — homilia κατὰ μεθούτων 1467, 16.
 — — κατὰ Σαβελιανῶν. Ἀρεῖον καὶ τῶν ἀνομιῶν 1427. 1467, 10.
 — — ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ θεός 1467, 17.
 — — περὶ ἀσκήσεως 1478, 7. 1491, 7.
 — — περὶ ἐλέου καὶ κρίσεως 1467, 26.
 — — περὶ τῆς εὐπορίας 1467, 25.
 — — περὶ εὐχαριστίας 1467, 18.
 — — περὶ καρτερίας καὶ θεραπευτικῶν πόνων 1467, 23.
 — — περὶ νηστείας 1467, 15. 1481, 11. 1623, 19.
 — — περὶ ὀργῆς 1467, 29.
 — — περὶ παρθενίας 1467, 27.
 — — περὶ πίστεως 1467, 8.
 — — περὶ τῆς ἐν Χριστῷ πολιτείας 1467, 24.
 — — περὶ σωφροσύνης 1467, 21.
 — — περὶ τριᾶδος 1467, 7.
 — — περὶ φθόνου 1467, 30.
 — — πρὸς τοὺς νέους ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελῶντα λόγων 1467, 35.
 — — πρὸς τοὺς πλουτοῦντας 1467, 13.
 — — πρὸς τοὺς συκοφαντοῦντας αὐτὸν ὅτι πρὸς θεοῦ λέγει 1427. 1467, 9.
 — — πῶς δεῖ σωφρονεῖν 1467, 20.
 — εἰ χρὴ εἰς κανὸν οἶκον προσκομιδὴν γίνεσθαι 1477, 22.
 — παραγγεῖλαι πρὸς τὸν ἱερέα περὶ τῆς θείας λειτουργίας 1477, 49.
 — περὶ τῆς ἁγίας μεταλήψεως 1477, 50.
 — περὶ τίτλου καὶ χρόνου ἀμαρτημάτων 1477, 43.
- Basili Magni** περὶ τῶν καταφρονοῦντων τῶν ἐπιτιμιῶν 1477, 51.
 — πῶσοι τόποι τῶν ἐπιτιμιῶν καὶ τίνες 1477, 44.
 — excerpta 1476, 5. 1477, 29. 1502, 17.
- Basili Seleuciensis** orationes 1443, 7. 1493.
 — de vita et miraculis S. Theclae libri 1446.
- Bassus Martonymus** (excerpta astrologica) 1480, 2.
- Bessarionis Cardinalis** epistula ad Audronicum Callistum 1610, 1c. 1616, 3.
 — ad Michaellem Apostolen 1607, 6. 1610, 1a. 1616, 16.
 — ad Plethonem 1610, 1d.
- Biblia**: Canticum Canticorum cum commentario 1484, 3.
 Ecclesiastes cum commentario 1484, 2.
 Psalterium Davidis et cantica Mosis etc. 1486.
 Actus apostolorum 1461.
 Apocalypsis Ioannis 1461.
 epistulae apostolorum 1461.
 excerptum ex Pauli epistula ad Corinthios 1477, 56.
- Blastares**: v. Matthaëus Blastares.
- Boetii** libellus de arte dialectica graece versus 1519.
- Bryennius**: v. Manuel Bryennius.
- Calecas**: v. Manuel Calecas.
- Callistus**: v. Andronicus Callistus et Nicephorus Callistus.
- Camaterus**: v. Ioannes Camaterus.
- Canones iuris ecclesiastici graeci**:
 canones apostolorum 1477, 3. 60. 1487, 2. 1502, 17.
 — Petri et Pauli apostolorum 1477, 42. 1499, 3.
 — Pauli apostoli 1499, 2.
 — apostolorum et S. Basili Magni 1477, 33.
 — apostolorum et synodorum 1477, 38.
 — synodorum 1477, 4. 10. 54. 1499, 6. 1501, 2. 1502, 24.
 — de monachis 1477, 17.
 — de nuptiis 1477, 7.
 — paenitentiales 1502, 18.
 — de sacerdotibus 1477, 15.
- Nomocanon XIV titularum** 1499, 4.
 collectio XXV capitulorum 1499, 21.
 collectio canonum e diversis scriptoribus 1503, 1.
 adnotationes canonicae variae 1502, 27.
- Cassianus**: v. Ioannes Cassianus.
- Cassianus Bassus**: v. Geoponica.

- Catena* in Pentateuchum etc. 1405, 1418.
 — in *Genesis* 1422, 1. 2.
 — in *Canticum Canticorum* 1413.
 — in *librum Iob* 1407.
 — in *Psalms* 1409, 1. 1422, 3. 5. 1462, 1^a.
 — in *Cantica Mosis* etc. 1409, 2. 1482, 1^b. 1484, 1.
 — in *Iesaiam Ieremiam Ezekiel* 1422, 9.
 — in *Ioel prophetam* 1422, 11.
 — in *Evangelium Ioannis* 1420.
 — in *Evangelia Marci Lucae Ioannis* et in *Actus apostolorum* 1422, 12.
- Catonis Disticha graece versa a Maximo Plannde* 1600, 6.
- Ceramei* (Gregorii seu Theophanis) *homiliae in Evangelia dominicalia* 1452.
- Chemicorum graecorum collectio* 1540.
- Christiani opusculum περί εὐσταθίας τοῦ χρωσῶς* 1540, 19.
 — *περί τοῦ θείου ὕδατος* 1540, 20.
 — *σύνολος* 1540, 21.
- Chrysostomus*: v. *Ioannes Chrysostomus*.
- Clementis papae Romani sententiae* 1616, 14.
- Cleopatrae περί σταθμῶν καὶ μέτρων* 1538, 3. 1540, 6.
- Climacus*: v. *Ioannes Climacus*.
- Codinus*: v. *Georgius Codinus*.
- Comarii philosophi opusculum περί τῆς τέχνης τοῦ λῶου τῆς φιλοσοφίας* 1540, 13.
- Concilia*: *Acta concilii Niceani* 1490, 2.
Acta concilii Pseudo-Photiani 1500.
Decretum concilii Cpolitani 1483, 10.
ἔκθεσις τῶν τριῶν ἁγίων καὶ τῶν ἑνῶν 1483, 11.
ἕκθεσις τῆς συνόδου ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον 1483, 12.
ἕκθεσις τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ οἰκουμένης συνόδου 1483, 14.
de septem conciliis oecumenicis 1501, 1. 1611, 4.
- Constantini Harmenopuli Manuale legum* 1497, 1.
- Constantini Lascaris epitome libri XVI Prosodiae Catholicae Herodiani* 1592.
 — *liber de syntaxi verborum* 1593, 1.
- Constantini Meliteniotae remedia Persica* 1562, 5.
- S. Cosmae κανὼν παρακλητικός* 1488, 22.
- Cosmae hieromonachi ἐργασίαι τῆς ἐπιστήμης τῆς χρωσῶς ποίως* 1540, 24.
- Cosmae Vestitoris ἐγκώμιον εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ λευφάνου τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρωσοστόμου* 1623, 8.
- Cyrilli Alexandrini Anathematismi contra Nestorianos* 1483, 13.
 — *adversus anthropomorphitas liber* 1444, 2.
- Cyrilli Alexandrini contra Iulianum imperatorem libri* 1444, 1.
 — *epistula canonica ad Dominum* 1499, 17.
 — *oratio in ascensionem Domini* 1481, 39.
 — *Thesaurus de sancta et consubstantiali Trinitate* 1473.
 — *excerpta* 1476, 5.
- Damascii philosophi Quaestiones de primis principiis* 1520.
- Damnati sophistae observationes de generatione hominis* 1591, 10.
- Damostratus* (excerpta astronomica) 1551, 8.
- Danielis prophetae Ὀνειροκριτικόν* 1479, 2.
- Daniel Seetiota* 1624, 2.
- Demetrii Cydonae (Cydonii) observationes arithmeticae* 1549, 2.
- Demetrii metropolitae Cyziceni opusculum περί ἰατρῶν βιτῶν καὶ χαντζιζαρίων* 1477, 45.
- Demetrii Phalerei liber de elocutione* 1599, 2.
- Democriti Physica et mystica* 1540, 10.
- Demophilii scholia (astrologica)* 1553, 7.
- Demosthenis oratio Olynthiaca prima* 1616, 12.
 — *orationes tredecim* 1615.
- Didymi Alexandrini opusculum περί μαρμάρων καὶ παντοίων ξύλων* 1547, 4.
- Diodori ἔκθεσις περί σταθμῶν καὶ μέτρων* 1539, 3.
- Diodori Siculi Bibliothecae historicae libri I—V*: 1628, 1630.
 — — — *libri XI—XV*: 1629, 1631.
 — — — *libri XI—XVII*: 1632.
- S. Dionysii Alexandrini canones* 1477, 55.
 — *epistula canonica ad Basilidem* 1499, 7.
 — *excerpta* 1477, 24.
- Dionysii Alexandrini Periegesis* 1601, 3.
- Dionysius Areopagita* (excerpta) 1477, 24.
- Dionysii et Mesomedis hymni* 1555, 5.
- Dioscoridis Anazarbeni opus de materia medica* 1530, 1.
 — *liber de animalibus venenosis* 1530, 2.
 — *περί ἰσθῶλων* 1530, 3.
- Dorothei expositio de sanctis ieiuniis* 1481, 16.

- Eliae metropolitanae Cretensis responsiones ad Dionysium monachum 1502, 21.
- Ephraemi Syri interrogationes et responsiones *περί αποταγής* 1623, 16.
- oratio in crucem 1481, 9.
- testamentum 1623, 10.
- vita 1623, 9.
- excerpta 1477, 18.
- Epicteti Enchiridion 1579, 1.
- Epiphaniai Ἀνακεφαλαιώσεις 1475, 1.
- homilia in Sabbato magno 1443, 12. 1481, 28.
- variae lectiones homiliarum duarum 1485.
- vita 1459, 3.
- Euclidis Catoptrica 1542, 1. 1543, 1544, 5. 1552, 8.
- Data 1542, 4. 1544, 2. 1552, 12. (15.)
- Elementa 1544, 1.
- ὄροι τοῦ δεκάτου στοιχείου 1555, 10.
- Introductio harmonica 1552, 2.
- Optica 1542, 3. 1552, (11.) 14.
- Phaenomena 1542, 2. 1544, 4. 1552, 10. (13.)
- Sectio canonis 1552, 3.
- excerpta ἐκ τῶν γεωμετρικῶν 1617, 8.
- Eudociae Centones Homerici 1601, 2.
- Eudoxi χειμῶνος προγνωστικά 1577, 5.
- τεκμήρια προγνωστικά χειμερίου ἀέρος 1577, 6.
- Eugenicus: v. Marcus Eugenicus.
- Euripidis Hecuba 1607, 5.
- excerpta e Phoenissis 1479, 4.
- Eusebii Caesariensis commentarius in Iesaiam 1459, 5.
- commentarius in Psalmos 1408.
- λόγος βασιλικός (?) 1503, 7.
- de nominibus locorum in S. Scriptura 1424, 1.
- Eustathii Antiocheni homilia in Hexaëmeron 1424, 5. 1426, 2.
- contra Origenem de engastri-mytho dissertatio 1468, 1.
- Eustathii Macrembolitae de Hysmines et Hysminiae amoribus libri 1608.
- Eustathii Thessalonicensis commentarii in Homeri Iliadem et Odysseam 1586.
- commentarius in Dionysii Periegesin 1641.
- Euthymii Zigabeni epistulae 1480, 1.
- κανόν παραλληλικός 1488, 12.
- Panoplia dogmatica 1453.
- Eutoecii commentarii in Archimedis scripta 1541, 8—10.
- Galeni definitiones medicae 1526, 2.
- lexicon botanicum 1570, 6.
- lexicon in Hippocratem 1525, 2.
- Medicus s. introductio 1526, 1.
- libri de medicamentorum compositione secundum genera 1529, 1.
- excerptum ex libro X de compositione medicamentorum secundum loca 1566, 6.
- de morborum causis liber 1991, 2.
- de morborum differentiis liber 1991, 1.
- de ossibus liber ad tirones 1567.
- de usu partium liber 1527, 1.
- de pulsu liber ad Antonium 1566, 7.
- ad Teuthram epistula de pulsibus 1524, 3.
- de symptomatum causis libri 1991, 4—6.
- de symptomatum differentiis liber 1991, 3.
- Testamentum 1462, 4. 1566, 2.
- de venarum dissectione opusculum 1571, 2.
- Galesiota: v. Manuel Galesiota.
- Gelasii Cyziceni Acta concilii Nicaeni 1498, 1.
- Gemini Elementa astronomiae 1546.
- Gemistus: v. Georgius Gemistus Pletho.
- Gennadii I patriarchae Cpolitani canones 1477, 41. 1499, 18.
- Gennadius II: v. Georgius Scholarius.
- Geographica 1517, 5. 1640, 2. 4. 5. 7. 8.
- Geoponica 1523, 1565, 1581, 1.
- excerpta 1562, 2. 1574, 12.
- Heronis epitome 1564.
- Georgii Codini excerpta de antiquitatibus Cpolitani 1642.
- Georgii Codini Curopalatae de officialibus palatii liber 1502, 2. 25.
- Georgii Gemisti Plethonis Chorographia Thessaliae 1640, 6.
- commentarius in Zoroastri oracula magica 1606, 2.
- compendium Zoroastri et Platonis dogmatum 1478, 3.
- epistulae ad Bessarionem Cardinalem 1610, 1e. f.
- excerpta e Strabonis Geographicis 1640, 1.
- Monodia 1607, 9.
- de processione spiritus sancti 1483, 18.
- opusculum de virtutibus 1478, 2.
- Georgii Hamartoli Chronicon 1634, 1. 2.

- Georgii Pachymerae philosophiae libri duodecim 1524.
 — epitome logices Aristotelis 1559.
- Georgii (Gregorii) presbyteri Caesareae Cappadociae oratio in Gregorium Nazianzenum et in CL episcopos 1623, 7.
 — oratio in SS. CCCXVIII patres et in Constantinum imperatorem 1442, 8. 1490, 1.
- Georgii Sanginatii libellus de pulsibus 1524, 4.
 — versus de XVI miraculis mundi 1524, 5.
 — versus de partibus corporis humani 1524, 6.
- Georgii Scholarii (Gennadii II patriarchae Cpolitani) opusculum εἰς τὸ γένος τῶν Μελιτσηῶν 1456.
 — expositio orthodoxae fidei 1483, 17.
- Georgii Trapezutii epistula ad Anonymum 1607, 7.
- Georgii Zigabeni versus περὶ τῶν ζ' φωνηέντων 1487, 8.
- Germani patriarchae Cpolitani expositio fidei 1477, 2.
- Geronticum 1624, 1.
 — excerpta 1477, 19. 23.
- Glyceas: v. Michael Glyceas.
- S. Gordii περὶ μοναχοῦ τινος διήγησις 1477, 62.
- Grammatica varia 1597. 1616, 4. 7. 10.
 — commentarius de dialectis (*Grammaticus Meermannianus*) 1595, 11.
 — Erotemata grammatica 1594, 2. 3.
 — fragmentum libelli de syntaxi 1593, 7.
 — παρεμβολαὶ τοῦ μεγάλου ῥήματος 1596, 2.
 — παρεμβολαὶ τῶν εἰς μὲ ῥημάτων 1596, 4.
 — περὶ τῆς τῶν ἀρθῶν ἐτυμολογίας 1617, 5.
 — περὶ συναλοιφῆς 1616, 9.
 — Prolegomena lexici de spiritibus 1616, 8.
- Gregoras: v. Nicephorus Gregoras.
- Gregorii Agrigentini explanationes in Ecclesiasten 1464.
- Gregorius Cerameus: v. Cerameus.
- Gregorii Corinthii liber de dialectis 1593, 8. 1595, I.
- Gregorii Cyprii expositio fidei contra Ioannem Veccum 1483, 22.
 — laudatio S. Georgii 1622, 1.
- Gregorii monachi (Aneponymi) συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας 1617, 12.
 — σύνολις τῶν τεσσάρων μαθημάτων 1617, 13.
- Gregorii Nazianzeni ἀμροστέριμα παρανετικά 1566, 16.
 — carmina duo 1431, 6.
 — Christus patiens 1479, 3. 1606, 1.
 — epistulae ad diversos 1470.
- Gregorii Nazianzeni epistulae ad Cledonium 1431, 2.
 — ad Nectarium epistula adversus Apollinarium 1431, 4.
 — qui libri veteris et novae Scripturae sint legendi 1499, 13.
 — orationes 1428. 1429. 1431, 1. 3. 5. 8. 10. 1469, 2. 1481, 29.
 — orationes tres contra Iulianum 1430.
 — περὶ ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως 1477, 35.
 — περὶ τῶν συνόδων πότας δεῖ ὁμολογεῖν ὡς οἰκουμενικάς 1477, 37.
 — versus iambici 1501, 5.
 — vita 1428.
- Gregorii Nysseni encomium in Meletium episcopum Antiochiae 1467, 33.
 — epistula canonica ad Lectoium 1499, 12.
 — epistula ad Euagrium de divinitate 1431, 7.
 — epistula ad Flavianum 1470.
 — homiliae in Canticum Canticorum 1492.
 — excerpta ex eisdem 1413. 1422, 8.
 — libellus περὶ τῶν πρὸ ὥρας ἀφαρπαζομένων νηπίων 1471, 4.
 — liber in Hexaëmeron 1471, 2.
 — liber de hominis officio 1432, 1.
 — oratio εἰς τὸ, ἐφ' ὅσον ἐπορεύσατε ἐνὶ κτλ. 1471, 3.
 — oratio εἰς τοὺς κοιμηθέντας 1471, 5.
 — oratio in Sanctum Pascha 1443, 14.
 — testimonia adversus Iudaeos de Trinitate 1471, 1.
 — excerptum ἐκ τῶν πρὸς ἀστρονόμους 1527, 9.
- Gregorius presbyter: v. Georgius presbyter.
- Gregorii Thaumaturgi epistula canonica 1499, 9.
 — Metaphrasis in Ecclesiasten 1431, 9.
- Gretser (Iacobus) 1460, 1.
- Hamartolus: v. Georgius Hamartolus.
- Harmenopulus: v. Constantinus Harmenopulus.
- Heliodori philosophi versus de arte mystica 1540, 28.
- Heliodorus Prusaensis: cf. 1513.
- Hephaestion (de novem metris Hephaestioneis) 1607, 4.
- Heraclidae Milesii παραγωγαὶ δυσκλήτων ῥημάτων 1596, 3.

- Herennii Philonis γῶσις ἡλικιῶν 1527, 11.
 Herennii philosophi commentarius in Metaphysica 1510.
 Hermae Trismegisti αἰνίγμα τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου 1540, 43.
 — Astronomia 1577, 2.
 — βροντολόγιον 1577, 12.
 Herodiani grammatici opusculum περὶ διχρόνων 1593, 4.
 — περὶ παραγωγέων γενικῶν ἀπὸ διαλέκτων 1596, 1.
 — περὶ τῶν πρὸ μιᾶς ἐχόντων τὸν τόνον ἀρσενικῶν εὐθειῶν κτλ. 1593, 3.
 Heronis Alexandrini Definitiones nominum geometriae 1547, 1.
 — liber de automatorum fabrica 1548, 2.
 — Geoponicus 1565, 12.
 — Geodaesia 1548, 3. 1555, 8.
 — περὶ γεωμετρουμένων 1547, 13.
 — excerpta e geometria 1555, 10.
 — Introductiones (de mensuris) 1547, 5.
 — Introductiones stereometricorum 1547, 3.
 — μέτρησις περαστίου κτλ. 1547, 9.
 — Mensurae 1547, 10.
 — Pneumatica 1548, 1.
 — tabula metrologica 1547, 6.
 — excerpta ex Herone aliisque mathematicis 1547, 2.
 Heronis philosophi epitome (ἀπάνθισμα) Geoponicorum 1564.
 Hesychius presbyter (excerpta) 1419, 2.
 Hieroclis grammatici Synecdemus 1640, 3.
 Hieroclis philosophi commentarius in Aureum Carmen 1504, 2.
 Hieronymi εὐχαί 1483, 1.
 Hierophili opusculum πῶς ὀφείλει διατεῖσθαι ἄνθρωπος ἐφ' ἐκάστῳ μὲνί 1568, 3.
 Hierothei philosophi versus de lapide philosophorum 1540, 30.
 Hippiatricorum collectio 1538. 1539, 4.
 Hippocratis opusculum de fabrica hominis 1462, 3. 1566, 1. 1583, 6.
 — περὶ διαφόρων καὶ παντοίων τροφῶν 1527, 7.
 — excerpta 1537, 4.
 Hippolytus Thebanus (excerpta e Chronico) 1424, 2. 1501, 6.
 Holobolus: v. Maximus Holobolus.
 Homeri Odyssea 1585.
 Hymni ecclesiastici: Ἀλληλοῦσα 1488, 21.
 hymni in Sanctos 1488, 2.
 hymni per totum annum 1488, 1.
 hymni varii 1488, 18. 19. 1491, 3. 4.
 κανῶν εἰς ἀγίους πάντας 1488, 3.
 κανῶν παρακλητικῶς 1488, 7. 11. 13. 1566, 18.
 στιχηρά 1488, 9. 1566, 17.
 στιχηρά κατανοητικά 1488, 4.
 στιχηρά παρακλητικά 1488, 5.
 στιχηρά τριαδικά 1488, 20.
 Ioannis Botaniatae versus de metro iambico 1573, 2.
 Ioannis Camateri ποίημα περὶ ζῳδίου κύκλου 1551, 9.
 Ioannis Cassiani ἐκ τῶν πρὸς Λεόντιον excerpta 1477, 21.
 Ioannis Chalcedonensis responsa ad interrogationes Marci papae Alexandrini 1502, 9.
 Ioannis Chrysostomi commentarii in Psalmos 1410.
 — comparatio regis et monachi 1442, 16.
 — epistulae 1439, 9. 1457, 3. 1491, 19. 20.
 — homilia ad Demetrium de compunctione 1439, 7.
 — de paenitentia 1476, 6.
 — εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου 1481, 37. 38.
 — εἰς τὴν ἀπιστίαν τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ 1481, 32.
 — εἰς τὸν ἄγιον Θωμᾶν τὸν ἀπόστολον 1481, 33.
 — εἰς τὴν μεσοπεντημοστήν 1481, 34. 35.
 — εἰς τὸ μεσοῦσθης τῆς ἐορτῆς 1481, 36.
 — εἰς τὴν ἁγίαν πεντημοστήν 1481, 40. 41. 42.
 — εἰς τὸν σταυρὸν 1481, 27.
 — in expulsionem Adami 1481, 10.
 — in filium prodigum 1481, 7.
 — in Ierem. X 23: 1442, 12.
 — in illud, Pater si possibile est 1498, 7.
 — in illud, Vidua eligatur 1442, 7.
 — in Kalendas 1442, 5.

- Ioannis Chrysostomi homilia in principium ieiuniorum 1442, 9.
- — in proditionem Iudae 1442, 21. 1481, 26.
- — in Psalmum XCVI 1438, 4.
- — in Psalmum CXLV 1481, 23.
- — in publicanum et Pharisaeum 1481, 6. 1623, 20.
- — in omnes Sanctos 1481, 43.
- — in decem virgines 1481, 24.
- — Non esse desperandum 1442, 15.
- — περί τῶν μελλόντων εἰσιέναι εἰς τήν πεσσαρακοστήν 1623, 17.
- — πρὸς τοὺς κανθαλισθέντας κτλ. 1498, 8.
- homiliae adversus Iudaeos 1439, 1. 1442, 1.
- — de Anna 1440, 4. 1443, 2.
- — de Davide et Saule 1439, 6. 1440, 3. 1443, 1.
- — de incomprehensibili 1439, 12. 1442, 2.
- — de precreatione 1442, 13.
- — in annuntiationem b. Virginis 1443, 5. 1481, 13. 14.
- — in I epistolam ad Corinthios 1421.
- — in epistolam ad Hebraeos 1442, 10. 1472.
- — in evangelium Ioannis 1437. 1443, 8.
- — in evangelium Matthaei 1435. 1436. 1443, 9. 11. 1481, 25.
- — in Genesim 1433. 1434. 1443, 4.
- — in illud, Salutate Priscillam 1442, 20.
- — in librum Iob 1406, 2.
- — in sanctum Pascha 1443, 13. 1481, 30. 31.
- Ioannis Chrysostomi homiliae variae 1438, 1. 1439, 2. 3. 4. 5. 1440, 5. 6. 1441. 1442, 6. 17. 1443, 3.
- — laudatio in S. Ignatium 1623, 11.
- — in Maximum 1442, 14.
- — laudationes in S. Romanum et S. Ignatium 1439, 13.
- — liber ad Stelechium de compunctione 1439, 11.
- — de virginitate 1440, 1.
- — Quod nemo laeditur nisi a se ipso 1442, 11.
- — libri ad Stagirium 1439, 8. 1442, 4.
- — ad Theodorum lapsum 1439, 10. 1442, 18.
- — de compunctione 1442, 19.
- — de sacerdotio 1442, 3.
- — sermo catecheticus in Pascha 1443, 15.
- — excerpta 1419, 2. 1440, 2. 1476, 5. 1477, 18. 24. 1491, 17.
- Ioannis Climaci liber ad pastorem 1494, 2.
- — Scala paradisi 1494, 1.
- Ioannis Damasceni Dialectica 1451, 1. 1476, 1. 1617, 3.
- — prooemium Dialecticorum 1501, 7.
- — Eclogae s. Saera Parallela 1450.
- — Expositio fidei orthodoxae 1451, 2. 1476, 2. 1501, 7.
- — homilia de iis qui in fide dormierunt 1447, 1. 1477, 1. 1481, 8. 1623, 18.
- — homiliae in dormitionem b. Virginis 1447, 1, 2. II, 6.
- — vita 1443, 16.
- Ioannis Damasceni medici opusculum de medicamentis purgantibus 1570, 1.
- — : v. Rhazes.
- Ioannis τοῦ ἐνεβειγία περί τῆς θείας πέγλης 1540, 45.
- Ioannis Euchaitensis oratio in Basilium Gregorium Chrysostomum 1457, 1.
- Ioannis Geometrae hymni in Deiparam 1566, 19.
- — Metaphrasis canticorum S. Scripturae 1463, 2.
- — oratio in annuntiationem Deiparae 1443, 6.
- Ioannis Ieiunatoris κανονάριον περί τῶν ἐπιτημάτων 1477, 52.
- — λόγος πρὸς τὸν μέλλοντα ἐξαγορεύσαι τὰ ἑαυτοῦ πλημμελήματα 1477, 8.
- — excerpta 1477, 53. 58.

- Ioannis Itali εἰς τὸ περὶ ἐρμηναίας Ἀριστοτέλους ἔκδοσις ἐπίτομος 1558, 7.
 — ἀπολογητικὴ ἐπιστολὴ πρὸς ἀρχιερεῖα 1611, 9.
 Ioannis Moschi Pratum spirituale 1624, 4.
 Ioannis Pediasimi expositiones in Cleomedem 1555, 6.
 — opusculum de Herculis XII laboribus 1616, 6.
 — de planetis 1555, 7.
 Ioannis Philoponi commentarius in Nicomachi Geraseni Introductionem arithmeticeam 1549, 1.
 — scholia in Aristotelis Analytica 1512.
 — de usu astrolabii liber 1553, 4.
 — χρόνοι τῶν ζῳδίων ἐν οἷς ἕκαστον αὐτῶν ὁ ἥλιος διαπορεύεται 1565, 10.
 Ioannis Phurnae oratio de S. Deipara 1452.
 Ioannis Protospatharii commentarius in Hesiodi Opera et dies 1565, 7.
 Ioannis Scholastici collectionis canonum prooemium 1499, 4.
 — LXXXVII capitula 1499, 20.
 Ioannis Seyllitzae Curopalatae Breviarium historicum 1637.
 Ioannis Tzetzae Historiae (excerpta) 1605.
 Ioannis Xiphilini Epitome librorum Cassii Dionis 1635.
 Ioannis Zachariae Actuarii de diagnosi libri 1582, 3.
 — de methodo medendi libri 1528, 1582, 4, 5, 6.
 — de spiritu animali libri 1582, 2.
 — de urinis libri 1531, 6, 1582, 1.
 Ioannis Zonarae commentarii in canones synodi Trullanae 1502, 26.
 — epistulae 1454, 1.
 — Antapologeticum 1454, 2.
 — historiarum epitomae lib. I—III: 1432, 2.
 — historiarum epitomae lib. XIII—XVIII: 1636.
 — excerpta 1634, 2.
 Iosephi (Flavii) Antiquitates Iudaicae 1625.
 — Bellum Iudaicum 1626.
 Iosephi Rhacendytiae prolegomena Rhetorices 1573, 1.
 — Synopsis Rhetorices 1573, 4.
 — excerptum 1617, 29.
 Isaaci Argyri μέθοδος γεωδαισίας 1548, 4.
 — observationes arithmeticae 1549, 2.
 — πῶς ἀν τὰ μὴ ὀρθὰ τῶν τριγώνων εἰς ὀρθὰ μεταποιήσασθαι 1555, 9.
 Isaaci Argyri σχόλιον εἰς τὸ πρῶτον σχήμα τῆς ἐν ἐπιπέδῳ καταγραφῆς τῆς οἰκίσεως 1574, 13.
 Isaac medicus: v. Rhazes.
 Isaaci monachi parva capitula ascetica 1477, 31.
 — περὶ ἀγροπνίας τῶν νεκτῶν 1477, 32.
 Isaaci Tzetzae scholia in Lycophronem 1589.
 Isidorus Pelusiota (excerpta) 1477, 18.
 Italus: v. Ioannes Italus.
 Iustiniani Novellae 1499, 25.
 — Edicta 1499, 26.
 — XIII tituli Codicis 1499, 22.
 Iustini imperatoris Novellae 1499, 27.
 Lascaris: v. Constantinus Lascaris.
 Leonis archiepiscopi Bulgariae epistulae de azymis 1477, 47.
 — πρὸς τοὺς λέγοντας ὡς ἡ Πόλις πρωτόθρονός ἐστιν 1477, 48.
 Leonis Papae I epistula ad Flavianum 1483, 15.
 Leonis Sapientis imperatoris constitutio de ordine ecclesiarum 1502, 1.
 — μέθοδος προγνωστικῆ τοῦ ἀγίου εὐαγγελίου 1479, 1.
 — μετάνοια ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἐξόδῳ 1477, 63.
 — Novellae constitutiones 1499, 23.
 — περὶ βασιλείας καὶ ἀρχόντων 1551, 2.
 Leontii Byzantini contra Nestorianos et Eutyechianos liber primus 1484, 20.
 Lesbonactis opusculum περὶ σχημάτων 1593, 2.
 Lexicon chemicum 1540, 8.
 — Pseudo-Zonarae 1584, 1.
 fragmentum lexicī 1611, 14.
 λέξεις λατινικαί (glossae iuridicae) 1424, 10, 1477, 9, 66, 1497, 2, 3, 1611, 3.
 Libanii Declamationes 1478, 8, 1598 I, 1—22, 24—30.
 — oratio πρὸς Ἀριστοτέλην ὑπὲρ ὁρχηστῶν 1598 I, 23.
 Liturgicus liber 1502, 8.
 Luciani Dialogi 1515, 2.
 — Tyrannicida 1598 II.
 Lycophronis Alexandra cum Tzetzae scholiis 1589.
 Magni sophistae doctrina de urinis 1524, 2.
 Manuelis Bryeunii commentarius in Ptolemaei Harmonica 1552, 6, 1578, 2.

- Manuelis Calecae liber de processione spiritus sancti 1426, 4.
- Manuelis Galesiotae epistula ad Pachomium 1617, 18.
- Manuelis Moschopuli Erotemata grammatica 1594, 3.
— Schedographia 1613, 1. cf. 1617, 1.
- Manuelis Philae carmen de animalium proprietate 1563, 1. 1580*.
— carmina quaedam 1566, 14.
- Marci Eugenici metropolitae Ephesii confessio fidei 1483, 19.
— epistula ad Isidorum de vitae termino 1483, 21.
- Marci Musuri lectiones et emendationes variae 1610, 3.
- Marcus patriarcha Alexandrinus 1502, 9. 13.
- Marini philosophi *πρωθωρία τῶν Εὐαγγελίου δειδόμενων* 1544, 2.
- Martyrologia: v. Vitae Sanctorum.
- Matthaeus Blastares (excerptum) 1477, 65.
- Maximi Confessoris capita quattuor 1477, 64.
— capita varia e secunda centuria 1611, 1.
— Eclogae 1482, 1609.
— *λόγος πρὸς Μορῖνον* 1484, 18.
— opusculum de anima 1617, 16.
— *περὶ τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς* 1491, 12.
— de theologia capita ducenta 1459, 1.
— excerpta ex commentario in Canticum Canticorum 1413.
— excerpta varia 1477, 18.
- Maximi Holoboli commentarius in Theocriti Syringem 1602, 1.
— versio graeca Boetii libelli de arte dialectica 1519.
- Maximi Planudae liber de syntaxi 1593, 6.
— de syntaxi verborum 1614.
— versio graeca Distichorum Catonis 1600, 6.
- Mazaris 1577, 1.
- Medica varia 1566, 12. 1582, 7. 1583, 7.
ἀλουφὴ θερρῆ δι' ἧς θεραπεύσεις πάντα πέτανον 1538, 7. 1539, 7.
commentarius in Hippocratis Aphorismos 1532, 5.
de animalium facultatibus 1577, 18.
de lapidum facultate 1572, 2. 4.
de pulsibus 1531, 9. 1532, 9.
de venarum sectione 1531, 7. 9.
δίαιται ἱατρικαί 1571, 1.
Δυναμερόν 1583, 1.
ἐργαεῖα διαφόρων νοσημάτων 1572, 8.
θεραπείαι σφοδρῶν τινῶν ἱατρῶν 1527, 4.
ἱατρικὸν συλλεγὸν ἐκ διαφόρων βιβλίων 1611, 11.
lexicon botanico-mineralogico-zoologicum 1577, 20.
lexicon medico-botanicum 1562, 4.
Ὅρνεοσφύριον 1539, 8.
περὶ γεννήσεως ἀνθρώπου καὶ γούης 1537, 2.
περὶ γλυκοσμάτων ἕργων τζουαρισίων 1562, 6.
περὶ τῆς διαίτης τῶν β' μηνῶν 1462, 5. 1566, 3.
περὶ δυνάμεως τροφῶν 1527, 6.
περὶ εὐχάριων καὶ περὶ διαίτης 1532, 2.
περὶ κλοσίων 1531, 5. 1611, 10.
περὶ τῶν β' μηνῶν ἡποίαις δεῖ χεῖσθαι τροφαί: ἐν ἐκείτῳ 1527, 8.
περὶ ὄρων 1531, 5. 1532, 3. 10. 1537, 3. 5. 1571, 4.
remedia graeco-barbara 1562, 3. 1570, 2.
remedia varia 1528, 1566, 10. 1571, 5. 1572, 1. 3. 5. 1577, 19. 21.
συλλογὴ ἐκ τοῦ ἱατρικοῦ περὶ διαφόρων νοσημάτων 1572, 6.
σύνοψις ἐν ἐπιτόμῳ περὶ τῶν βοηθημάτων 1583, 4.
versus de diaeta 1607, 2.
- Melampodis Divinatio ex naevis corporis 1576, 2
- Meletius (excerpta ex opere de natura hominis) 1478, 6.
- Mercurii opusculum περὶ προγγῶν 1531, 8. 1583, 7.
- Mesomedes: v. Dionysius et Mesomedes.
- Metrologica 1538, 1—6. 1539, 2. 3. 5. 6. 1547, 6. 7. 8. 11. 12. 14. 15. 16.
- Metrica 1593, 5.
- Mezue: v. Rhazes.
- Michaelis Apostolae (Apostolii) *μονοδία ἐπιπέδου πρὸς Ἀνδρέαν τὸν Κολέργην* 1607, 1.
- Michaelis Chumni solutiones quaestionum ad Neophytum monachum 1477, 59.
- Michaelis Glycae Annales 1638.
- Michaelis Pselli commentarius in Aristotelis Physica 1514.
— de anima opiniones celebres 1552, 7.
— de lapidum virtutibus 1424, 6. 1607, 8.
— epistula περὶ χρυσσοποιίας 1540, 1.
— excerpta ex commentario in Canticum Canticorum 1413.
— *λόγος σύντομος περὶ τῆς θείας μυσταγωγίας* 1460 III.
— oblatio Nomocanonis ad Michaellem Ducam 1503, 4.
— περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν 1617, 15.
— περὶ ἡλέκτρον 1611, 12.
— περὶ τῆς κινήσεως τοῦ χρόνου 1574, 5.

- Michaelis Pselli *πρόγραμμα ἱατρικῶν δι' ἰάμβων* 1566, 11.
 — Quaestiones naturales 1558.1.1591.15.
 — quid Graeci de daemonibus iudicent 1558, 5.
 — Timotheus sive de operatione daemonum 1558, 6.
 — versus de dogmate 1501, 4.
 — versus de septem synodis oecumenicis 1503, 3.
- Michaelis Syncelli doctrina de syntaxi 1594, 1.
- Modesti Hierosolymitani encomium in dormitionem b. Mariae 1447 II, 7.
- Moschopolus: v. Manuel Moschopolus.
- Moschi epitaphius Bionis 1602, 1.
- Moschus: v. Ioannes Moschus.
- Musaei grammatici carmen de Herone et Leandro 1602, 2.
- Musurus: v. Marcus Musurus.
- Nectarium enarratio de festo S. Theodori 1481, 17.
- Nemesii Emeseni de natura hominis liber 1557.
 — *διαμύσεις* 1617, 14.
- Neophyti monachi scholium in numeros Indicos 1555, 10.
- Neophyti presbyteri prologus in Canticum Canticorum 1411, 3.
- Neophyti Prodromici *σαφήνεια καὶ συλλογὴ κατὰ στοιχείων περὶ βοτανῶν* 1570, 5.
- Nicephori Blemmidae Epitome logica 1515, 1. 1516, 1.
 — excerptum ex epitome logica 1617, 9.
 — Epitome physica 1516, 2. 1517, 1.
 — excerpta ex epitome physica 1574, 2, 4.
 — *περὶ ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως* 1517, 2b.
 — *περὶ ψυχῆς* 1517, 2c.
 — sermo de fide 1476, 3. 1517, 2a.
- Nicephori Callisti Xanthopuli catalogus imperatorum Byzantinorum 1566, 15.
 — *συναπτικὴ σύνολις ἁγίων χρόνου* 1462, 8. 1574, 11.
 — *στίχοι εἰς τὰς δώδεκα ἑορτάς* 1462, 9. 1574, 11.
 — *τριμῆλος σύνολις* 1462, 9. 1574, 11.
- Nicephori Gregorae *πρόγραμμα περὶ κατασκευῆς καὶ γενέσεως ἀστρολάβου* 1553, 6.
- Nicephori patriarchae Cpolitani canones 1477, 5. 1502, 12.
 — epitome chronographiae 1487, 3. 1640, 10.
 — epistula ad Theodosium monachum 1502, 23.
 — Oneirocriticon 1572, 9. 1574, 6.
 — *περὶ ποιήσεως τῶν χειροβίμ* 1484, 14.
 — excerpta 1484, 13.
- Nicetae Choniatae Historia 1639.
- Nicetae (Serrensis) metropolitanae Heraclensis canones de orthographia 1584, 2.
 — Catena in librum Iob 1422, 4.
 — hymni de cognominibus deorum et de nominibus geographicis 1584, 2.
 — responsa ad Constantinum episcopum 1502, 22.
- Nicolai patriarchae Cpolitani epistula ad praepositum sacri montis de vita monastica 1477, 36. 1488, 15.
 — responsa ad interrogationes Ioannis monachi 1477, 61.
 — responsa ad interrogationes monachorum sacri montis 1477, 11.
- Nicolai Secundini epistula ad Andronicum Callistum 1610, 1b. 1616, 17.
- Nicomachi Geraseni Harmonices enchiridion 1552, 5.
 — Introductio arithmetica 1469, 1.
- S. Nili capitula de oratione 1487, 6.
 — epistula ad Anastasium 1477, 20.
 — excerpta ex commentario in Canticum Canticorum 1413. 1422, 8.
 — institutio ad monachos 1487, 5.
 — *περὶ τῶν ὀκτῶ τῆς ποιητικῆς πνευμάτων* 1477, 26. 1487, 4.
- Nonni abbatis collectio historiarum quarum Gregorius Nazianzenus meminit 1611, 6.
- Olympiodori diaconi commentarius in librum Iob 1407.
 — hypothesis in Ecclesiasten 1411, 2.
- Olympiodori philosophi opusculum *περὶ τῆς τέχνης τῶν φιλοσόφων* 1540, 34.
- Oppiani Halieutica 1560.
 — commentarius in O. Halieutica 1561.
- Oribasii ad Eunapium libri I capita quattuor 1568, 1.
 — ad Eunapium caput *περὶ ὑδάτων* 1581, 2.
 — Collectionum medicarum libri XXIV et XXV 1532, 1.

- Oribasii excerpta 1533, 1.
 Origenis commentarius in librum Iob 1406, 1.
 — homilia in primum librum Regum 1468, 2.
 — Philocalia 1423.
 Orphei *σεσμολόγιον* 1577, 10.
- Pachomii Rusani epistula ad Athanasium 1617, 27.
 — epistula ad ecclesiam Cpolititanam 1617, 19.
 — epistula ad Paĩsium 1617, 26.
 — orationes dogmaticae 1617, 20.
 — solutiones variae 1617, 21, 22.
- Paehymeres: v. Georgius Paehymeres.
 Paĩsii precesiones 1496, 2, 3.
 Palaephati liber de incredibilibus 1611, 5.
 Palladii Hellenopolitani historia Brachmanum (excerptum) 1424, 3.
 — dialogus de vita Ioannis Chrysostomi (excerptum) 1457, 2.
 Palladii sophistae commentarius de febribus 1532, 6.
 — scholia in Hippocratis Morborum epidemicorum librum sextum 1525, 1.
 Paterius (excerpta) 1477, 18.
 Pauli Aeginetae *ἐπιλογὴ περὶ φλεβοτομίας* 1571, 3.
 — *περὶ ἀντεμβαλλομένων* 1570, 7, 1583, 3.
 Pauli Alexandrini opusculum *περὶ ἀκαθαρσιότητος* 1550, 4, 1553, 8.
 Pauli metropolitae Amorii *κανὼν ἐκστῆρις εἰς τὸν νόμον* 1488, 6.
 — *σχημὰ παρακλητικά* 1488, 10, 16.
 Pauli Silentiarrii *εἰς τὰ ἐν Ἡθλοῖς θερητὰ ἡμετέρινα* 1591, 14.
 Pediasimus: v. Ioannes Pediasimus.
 Pelagii philosophi opusculum *περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης* 1540, 39.
 Petri Alexandrini canones de paenitentia 1499, 8.
 Petri Antiocheni epistula *πρὸς τὸν βενετίας* 1477, 46.
 Petri Damaseeni Alphabetum asceticum 1495.
 Petri diaconi echartophylacis Quaestiones et solutiones 1502, 16.
 Petri Laodiceni expositio illius, Pater noster 1503, 6.
 Phalaridis epistula ad Athenienses 1616, 11.
 — epistula ad Xenopithem 1616, 15.
 Philes: v. Manuel Philes.
 Philo: v. Herennius Philo.
 Philo Alexandrinus (excerptum) 1617, 17.
 Philoponus: v. Ioannes Philoponus.
 Philostrati vita Apollonii 1591, 3.
 Philostrati Heroicus 1591, 5.
 — Imagines 1633.
 Philothei patriarchae Cpolititani laudatio in eximios pontifices et doctores 1443, 17.
 Pseudo-Phocylidea 1600, 2, 1613, 2, 1616, 1, 5.
 Photii patriarchae prologus in Nomocanonem 1499, 4.
 — carmina quaedam 1565, 5.
 Phurnes: v. Ioannes Phurnes.
 Physiologus 1462, 2.
 Pindari carmina Olympica et quattuor Pythia 1603.
 Planudes: v. Maximus Planudes.
 Pletho: v. Georgius Gemistus Pletho.
 Plutarchi de tranquillitate animi 1556, 1.
 — de fortuna Romanorum 1556, 2.
 — de Alexandri fortuna aut virtute 1556, 3.
 — de curiositate 1617, 23.
 — sententiae de mulieribus 1591, 7.
 — de vita et poesi Homeri 1586.
 Polemonis Physiognomonica 1576, 1.
 Polybius Megalopolitanus (excerpta ex libro decimo) 1563, 2.
 Polybii Rhinocururensis epistula ad Sabinum Constantiensem 1459, 4.
 Polyechronii proemium Catenae in Proverbia Salomonis 1411, 4.
 Pontanus (Iacobus) 1460 l.
 Porphyrii commentarii in Ptolemaei Harmonica 1553, 2, 1554, 2, 1578, 3.
 — introductio in Ptolemaei Apotelesmata 1550, 2.
 — opusculum de virtutibus 1517, 3.
 — versus novem 1600, 5.
 Prochori Acta Ioannis apostoli 1618.
 Procli diadochi commentarii in Platonis Parmenidem 1506, 1.
 — excerpta e commentariis in Platonis Cratylum 1506, 2.
 — in Platonis theologiam libri sex 1505, 1.
 — Institutiones 1505, 2.
 Procopii sophistae Catena in Canticum Canticorum 1411, 3, 1412.
 — Catena in Ecclesiasten 1411, 2, 1412, 1422, 7.
 — commentariorum in Genesin elogarum epitome 1426, 3.
 — eclogae expositionum in Proverbia Salomonis 1411, 1, 1412, 1422, 6.
 — in Iesaiam commentationum variarum epitome 1415.
 Prodromus: v. Theodorus Prodromus.

- Protospatharius: v. Ioannes Protospatharius et Theophilus Protospatharius.
- Proverbiorum collectio 1607, 11.
- Psellus: v. Michael Psellus.
- Ptolemaei Harmonica 1553, 1. 1554, 1. 1578, 1.
- Inerrantium stellarum apparitiones 1565, 11.
- excerpta ex Fructu 1551, 11.
- excerpta e Syntaxi 1553, 3.
- Pythagorae Aureum carmen 1504, 1. 1579, 2. 1580, 2. 1600, 3.
- Raphael Regius (excerpta) 1605.
- Rhazae medici et aliorum de re medica libri septem 1537, 1.
- de pestilentia liber 1569.
- Rhetorii *θησαυρός συνέχων τό πᾶν τῆς ἀπρονουσίας* 1577, 9.
- Rufi Ephesii liber de medicamentis purgantibus 1536, 1.
- de morbis vesicae et renum 1536, 2.
- de nominibus partium corporis humani 1536, 3. 4.
- Sabini Constantiensis epistula ad Polybium Rhinocurensis 1459, 4.
- Salmanae Arabis *μέθοδος δι' ἧς ἀποτελείται ἡ σφαιροειδῆς γάλαζα* 1540, 23.
- Sanginatus: v. Georgius Sanginatus.
- Scyllitzes: v. Ioannes Scyllitzes.
- Secundinus: v. Nicolaus Secundinus.
- Sereni Antissaei de sectione cylindri et conii libri duo 1545, 2.
- Serenus episcopus (excerpta astrologica) 1480, 2.
- Seth: v. Symeon Seth.
- Severiani Gabalitani homilia de cruce 1438, 3.
- homilia εἰς τό Πάτερ παρελθέτω κτλ. 1438, 2.
- homilia εἰς τό ῥητόν ἀποστολικόν "Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ κτλ. 1438, 5.
- excerpta 1476, 5. 1480, 2.
- Severi sophistae opusculum περὶ ἐνετήρων 1532, 7.
- Sexti Empirici adversus Mathematicos libri decem 1518, 2.
- Pyrrhonianarum hypotyposeon libri tres 1518, 1.
- de bono et malo 1518, 3.
- Sexti (τοῦ ὀρρομάντεως?) epistula ad Philippum imperatorem περὶ ὥρων κινήσεων 1577, 7.
- Silentarius: v. Paulus Silentarius.
- Simeon: v. Symeon.
- Sisinnii patriarchae Cpolitani Canones 1502, 20.
- Socratis sententiae 1611, 2.
- Solonis Elegiae 1600, 4.
- Sophe Aegyptius 1540, 47.
- Sophoclis Ajax et Electra 1604.
- Trachiniae Philoctetes Oedipus Rex Oedipus Coloneus Antigone 1588.
- Sophoniae Paraphrasis in Aristotelis Categorias 1509, 1.
- Sophonii patriarchae encomium in Anastasium martyrem 1458, 5.
- vita S. Mariae Aegyptiacae 1481, 19.
- vita S. Hilarionis 1621, 18.
- vita SS. Cyri abbatis et Ioannis 1623, 13.
- Sorani opusculum περὶ σημείων καταγμάτων 1533, 3.
- περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν 1547, 14.
- Stephani expositio vocum S. Scripturae 1424, 8.
- expositio nominum hebraicorum S. Scripturae 1424, 9.
- Stephani Alexandrini opusculum περὶ τῆς ἀσβέστου 1540, 3.
- περὶ τῆς πέγνης τῆς τοῦ χρυσοῦ ποιήσεως 1540, 12.
- Stephani Atheniensis *καλλύριον ὀφθαλμικόν* 1529, 2.
- περὶ διαφορᾶς πυρετῶν 1532, 6.
- Strabo (excerpta) 1640, 2.
- Studita: v. Theodorus Studita.
- Symbolum apostolorum 1483, 5.
- Athanasianum 1483, 9.
- Nicaenum 1483, 6. 7.
- Cpolitannum 1483, 8.
- Symeonis Bestae Seth (Oseth) *ιστρακὴ κατὰ στοιχείον περὶ τῶν δυνάμεως* 1562, 1.
- *σύνοψις φυσικῶν τῶν φιλοσόφων διδαγμάτων* 1558, 1.
- Symeonis Metaphrastae vitae Sanctorum 1621.
- Symeon Thaumaturgus (excerpta) 1477, 18.
- Symeonis Thessalonicensis expositio sacri symboli 1496, 1.
- Synaxarium (vitae Sanctorum) 1622 H.
- *συναξάριον ἐν ἐπιτομῇ* 1488, 17.
- Syncellus: v. Michael Syncellus.
- Synesii epistula ad Ioannem 1616, 18.
- scholia in Democriti Physica et mystica 1540, 11.
- Tarasii patriarchae Cpolitani epistula canonica ad Adrianum papam 1499, 5.
- Thalassii abbatis de caritate et continentia centuriae quattuor 1459, 2.
- Theocriti Idyllia 1602, 1.

- Theodoraе Comnenae libellus de institutione monasterii ab ipsa conditi 1489.
- Theodoretī commentarius in Canticum Canticorum 1413.
- commentarius in Ieremiae prophetiam 1416.
- epistolae 1445, 2.
- expositiones in Iesaiam 1459, 6.
- Historia ecclesiastica 1619.
- Historia religiosa 1620.
- libellus contra Nestorium 1445, 1.
- Quaestiones in Pentateuchum etc. 1405, 1459, 6.
- excerpta 1476, 5.
- Theodori Abucarae opuscula varia 1484, 4—7, 16, 17.
- Theodori Balsamonis responsa ad interrogationes Marci patriarchae Alexandrini 1502, 13.
- Theodori Prodromi catalogus imperatorum Byzantinorum 1566, 15.
- grammatica 1612.
- *στίχοι εἰς τοὺς ἑβ' μῆνας* 1462, 6, 1565, 3, 1566, 4.
- *σχέδι μὲν* 1616, 2.
- *περὶ ἀστίχοι εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς* 1607, 3.
- Theodori Raithuensis Praeparatio et exercitatio de incarnatione 1498, 4.
- Theodori Studitae responsiones ad Methodium 1502, 10.
- *κεφάλαια προτεθέντα παρὰ τινος ἱερέως* 1502, 11.
- excerpta 1502, 17.
- Theodosii Tripolitae Sphaericorum libri tres 1544, 3.
- Theognidea 1600, 1, 1601, 1.
- Theologica 1480, 3, 1483, 3, 1487, 7, 1502, 14, 15, 1617, 28.
- dissertatio adversus Iudaeos 1483, 23.
- epistula sive oratio de processione spiritus sancti 1483, 20.
- expositio fidei 1483, 16, 1491, 16, 1591, 1.
- tractatus de fide 1483, 2, 1491, 11, 1591, 2, 9.
- expositio symboli 1491, 9.
- de nuptiis inter affines 1483, 25.
- περὶ φιλοσόφων φωνῶν τῶν ἐν τοῖς δόγμασι λεγόμενων* 1484, 19.
- περὶ ψυχῆς λογικῆς κτλ.* 1483, 24.
- Theophanis Chronographia 1634, 2.
- Theophanes Cerameus: v. Cerameus.
- Theophanis Nonni opusculum *περὶ διαίτης* 1566, 9, 1568, 2, 1583, 5.
- excerpta ex epitome de curatione morborum 1527, 5.
- Theophanis (τὸν ὑμνοδόκον) κανὼν ἱερατικός 1488, 8.
- Theophili Alexandrini Canones 1477, 40, 1499, 16.
- Theophili Protospatharii commentarius in Hippocratis Aphorismos 1524, 1.
- de hominis structura libri quinque 1527, 2.
- *περὶ διαχωρισμάτων* 1532, 8, 1566, 8.
- *περὶ οὖρων* 1524, 2, 1531, 5.
- Theophrasti versus *περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης* 1540, 29.
- Theophylacti commentarii in evangelia Matthaei et Marci 1465.
- commentarii in evangelia matutina 1491, 14.
- excerpta e commentariis in evangelium Matthaei 1491, 15.
- epistolae 1417, 2.
- expositiones in Oseam Ionam etc. 1417, 1.
- Thomas Aquinas (excerptum e Quaestionibus dialecticis) 1476, 4: cf. Add. et Corrig.
- Tiberii imperatoris Novella *περὶ τῶν θείων οἰκῶν* 1499, 28.
- Timothei Alexandrini responsiones canonicae 1477, 57, 1499, 15.
- Timothei presbyteri Cpolitani opusculum *περὶ τῶν προσερχομένων τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ* 1475, 2.
- Timotheus (excerpta astronomica) 1551, 8.
- Titi Bostrensis commentarius in evangelium Ioannis 1419, 1.
- commentarius in evangelium Lucae 1419, 3.
- Tzetzes: v. Ioannes et Isaac Tzetzes.
- Vergilii Aeneidos libri I et libri XI versio graeca 1590.
- Vitae Sanctorum:
- martyrium S. Anastasii Persae 1458, 2, 3, 4, 1623, 4.
- S. Clementis Ancyranī 1623, 5.
- SS. Cyri abbatis et Ioannis 1623, 13, 14.
- SS. Eustratii Auxentii aliorum 1458, 1.
- S. Neophyti 1623, 2.
- S. Nicephori 1481, 5.
- S. Timothei Ephesii 1623, 3.
- vita S. Athanasii Alexandrini 1623, 1.
- S. Ephraemi Syri 1623, 9.
- S. Eusebiae Xenae 1623, 6.
- S. Lucae iunioris (excerptum) 1477, 25.
- S. Xenophontis eiusque filiorum 1623, 12.

Xenophontis Anabasis 1627, 2. 1643.	Zonaras: v. Ioannes Zonaras.
— Cyropaedia 1627, 1.	Zoroastri Oraacula magica 1606, 2.
— Oeconomicus 1627, 3.	Zosimi Panopolitae opusculum περί τῆς ἀσβέστου 1540, 3.
— Respublica Laecdaemoniorum 1478, 10.	— γνήσια ὑπομνήματα περί τοῦ θεοῦ Ἰδατος 1540, 14, 37.
— excerpta e Memorabilibus 1478, 5.	— ἀρετὴ περί συνθέσεως ὑδάτων 1540, 15.
Xiphilinus: v. Ioannes Xiphilinus.	— γνήσια γραφὴ περί τῆς τέχνης τῆς τοῦ γροσσοῦ ποιήσεως 1540, 22, 38.
Zachariae Mitylenaei contra Manichacos ἀπίρρησις 1484, 12.	— περί ἀρετῆς καὶ ἐρμηνείας 1540, 27.
Zanatae Persae opus astrologicum 1577, 3.	— μυστικὴ βιβλίος 1540, 47.
Zenonis imperatoris Constitutio περί καινοτομιῶν 1499, 24.	— τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς τελευταίας ἀποχῆς 1540, 48.

II. Nomina librariorum.

Angelus Vergecius: 1559. 1580*. 1594, 1.	Ignatius (?): 1496.
Antonius Eparchus: 1511. 1517.	Ioannes Catelus Naupliota: 1420. 1497 II. 1506 I. 1522. 1536 I.
Bartholomaeus de Zanettis: 1413. 1417. 1426. 1443. (1471). 1499. 1509. 1513, 2. 1516. 1518. 1541. 1545. 1552. 1554. 1628. 1630. 1631. 1639.	(Ioannes de Sancta Maura: 1493).
Claudius Cheraeus: 1448.	Ioannes Mauromata: 1497 I. 1506 II. 1527 II. 1546. 1547. 1553 I.
Constantinus Palaeocappa: 1459.	Lucas Holstenius: 1490.
Demetrius: 1582.	Michael Apostolis (Apostolius): 1643.
Demetrius: 1622 II.	Nicolaus Cocolus: 1411. 1432 I. 1505. 1527 I. 1532 II. 1539. 1553 II. 1555 I. 1570 I. 1574 I. 1625. 1633.
Demetrius Castrenus: 1591.	Nicolaus Malaxus: 1405. 1407. 1409. 1412. 1558 I. 1638. 1640.
Demetrius Monomachus: 1577.	Nicolaus Paulopulus: 1472. 1626.
Gabriel Sumarupa: 1447.	Sirmond: 1438. 1464. 1484. 1493.
Georgius Cocolus: 1406. 1414. 1452. 1514. 1530. 1550. 1586 I. II.	(Theodorus monachus: 1484, 3).
Georgius Critopullus: 1577.	Valerianus Albiui Foroliviensis: 1520. 1525. 1548 II. 1549.
Georgius Gregoropuli: 1508.	
Gerasimus: 1491. (cf. 1474).	
Gregorius: 1488.	

III. Nomina possessorum.

Beccatelli (Ludovicus): 1417. 1443. 1471. 1499. 1515. 1628. 1629.	Palmieri (Matthias): 1585.
Benetanta (Nicolaus): 1613.	Pelicier (Guilelmus): 1405. 1406. 1407. 1409. 1411. 1412. 1413. 1414. 1419. 1420. 1423. 1429.
Carpentarius (Iacobus): 1529.	1430. 1432. 1437. 1452. 1453. 1454. 1458.
Collegium Societatis Iesu Antverpiensis: 1455.	1462. 1463. 1466. 1472. 1476. 1478. 1482.
Fabricius (Albertus): 1523.	1491. 1501. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508.
Gerasimus: 1474. (cf. 1491).	1509. 1512. 1513. 1514. 1516. 1518. 1520.
Holstenius (Lucas): 1449. 1490.	1521. 1522. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528.
de Léttoile: 1473.	1529. 1530. 1531. 1532. 1534. 1535. 1536.
Malatesta (Federicus): 1544.	1537. 1539. 1540. 1541. 1542. 1548. 1549.
Naulot (Claudius): 1405. 1406. 1407. 1409. 1411. 1412. 1414. 1420. 1423. 1430. 1432. 1452.	1550. 1551. 1553. 1555. 1557. 1558. 1560.
1453. 1454. 1463. 1466. 1472. 1478. 1479.	1561. 1562. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568.
1482. 1497. 1504. 1505. 1506. 1509. 1512.	1569. 1570. 1571. 1574. 1575. 1576. 1577.
1513. 1514. 1516. 1518. 1520. 1521. 1522.	1579. 1580. 1581. 1584. 1586. 1597. 1601.
1525. 1527. 1528. 1530. 1531. 1532. 1535.	1604. 1608. 1610. 1614. 1619. 1620. 1625.
1536. 1537. 1539. 1540. 1549. 1551. 1553.	1626. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1638.
1555. 1557. 1558. 1560. 1561. 1562. 1563.	1639. 1640. 1643. 1991.
1565. 1568. 1571. 1574. 1575. 1576. 1584.	Ruellius (Ioannes): 1523.
1586. 1594. 1597. 1601. 1608. 1610. 1619.	Rupefucaldus Cardinalis: 1450.
1620. 1625. 1626. 1632. 1633. 1634. 1635.	
1636. 1638. 1641.	

Addenda et corrigenda.

Cod. 1414: subscriptionem a librario ex archetypo suo (cod. Paris. gr. 492) descriptam esse L. Sternbach per litteras mihi confirmavit inspecto codice Parisino, in cuius folio 239^v leguntur verba illa ἐπιτηρώθη — ,ϚΥΝ'.

Cod. 1442: ante fol. 268^v pro num. 16 leg. 15.

Cod. 1473: eandem subscriptionem in codice Parisino gr. 1048 (fol. 305^r) extare mihi rescripsit L. Sternbach.

Cod. 1476, 4: est Thomae Aquinatis de Potentia Quaest. X artic. IV: cf. S. Thomae Aquinatis Quaestiones Disputatae, edit. noviss. tom. I, Luxemburgi 1885, p. 484 sqq.

Cod. 1477, 13: corr. sedum.

Cod. 1477, 46, 47: cf. Acta et scripta quae de controversiis ecclesiae Graecae et Latinae saec. XI composita extant ed. C. Will, Lipsiae 1861, p. 241 sqq. 57 sqq.

Cod. 1479, 3: corr. fol. 11^r.

Cod. 1480 adnot.: del. verba in catalogo Claromontano non commemorantur.

Cod. 1483, 9 sub finem: leg. τερατευόμενοι.

Cod. 1488, 6, 10, 16: Pauli metrop. Amorii hymni impressi extare videntur in libro qui inscribitur Νεολόγιος Νεξίου Στέφανος τῆς ἀειπαρθένου ἡσσι θεοτοκάρχου. Έκδ. Γ. Μουραίου. Έν Κωνσταντινουπόλει 1849, quem librum non vidi.

Cod. 1488 subscr.: del. interrogationis signum post ἀμόναχος. vocabulum κωρὸς ante Φρηγορίου incertum, fortasse κωρὸς.

Cod. 1518, 1: corr. hypotyposeon (pro hypotheseson).

Cod. 1520: Damaseii Dubitationes et solutiones de primis principiis in Platonis Parmenidem nuper edidit Ch. E. Ruelle (Paris. 1889). idem contra Heitzium disputavit in Archiv für Geschichte der Philosophie III (1890) p. 379—388.

Cod. 1532: corr. = 90 + 115^a + 237 Pel.: cf. Praef. p. VIII adnot. 5.

Cod. 1540, 1: cf. Ch. E. Ruelle in Revue des études grecques II (1889) p. 260—266.

Cod. 1542, 4: corr. fol. 54^v.

Cod. 1543 non satis accurate descriptus est, insunt: 1. fol. 1^r: Euclidis Catoptrica (= Euclid. ex rec. Dav. Gregorii p. 645—664). 2. fol. 12^v inf.: (Problema mathematicum). incipit: Δύο δοθεισῶν εὐθειῶν δύο μέτρα ἀνάλογον εἶρεν. desinit: καὶ ὁ ἐκ τῶν μερισμῶν οὗτος γεγονὸς οἱ ἄμοροι εἰσονται. cf. cod. 1552, 9.

Cod. 1549, 2: cf. Nicomachi Geraseni Introductio arithmetica ed. Hoche (Lipsiae 1866) p. 151 sq. et 148 sq. (ubi ΤΟῦ ΚΥΝΟΣ (sic) pro ΤΟῦ ΚΥΔΩΝΟΥ).

Cod. 1550: in codice Parisino 2413, quem cum aliis codicibus Guilelmus Pélicier bibliothecae regiae Fonteblandensi ab Antonio Eparcho acquisivit, sub finem (fol. 100^v) haec extat subscriptio, quam L. Sternbach mecum communicavit: ἐπὶ ἔτους Ϛς ἐνδ' ἡσσι ἐν μηνὶ φεβρουαρίῳ ἡμέρα δ' ὦρα Ϛ^η ἐτελιώθη τῶ παρόν βιβλίον. Georgius Cocolus igitur in transcribendo codice Parisino mensis et horae numeros mutavit, anni numerum stupide servavit.

Cod. 1562, 5: idem Antidotarium in codice Parisino gr. 2194 (fol. 400^r—404^v) extat sic inscriptum: οὗται αἱ ἀντίδοται ἐμεθερμηρευπίσθησαν ἐκ τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Κωνσταντῖνου ἱατροῦ τοῦ Μελιτινάτου.

Cod. 1565: corr. = 145 Pel.: cf. Praef. p. X adnot. 9.

Cod. 1566, 7—19: omnia descripta sunt e codice Parisino gr. 1630 (fol. 19^r—63^v), qui regi Francogallorum ab Antonio Eparcho donatus per Guil. Pelicerium in bibliothecam regiam Fonteblandensem translatus esse videtur.

Cod. 1571, 4: corr. καὶ νέφος.

Cod. 1574, 3: cf. Crameri Anecd. Paris. I p. 370 sqq.

Cod. 1577, 20: cf. E. H. F. Meyer, Geschichte der Botanik II p. 353 sqq. — in subscr. leg. Δημήτριος μονόμαχος.

Cod. 1581: corr. (= 144 Pel.?): cf. Praef. p. X adnot. 9.

Cod. 1582: in fine subscriptionis del. interrogationis signum.

Cod. 1593, 3: cf. G. Hermann, de emendanda ratione graecae grammaticae, p. 422 sqq.

VERZEICHNISS

DER

GRIECHISCHEN HANDSCHRIFTEN

DER

KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK

ZU BERLIN.

II.

VON

C. DE BOOR.

BERLIN

A. ASHER & CO.

1897.

Das nachstehende Verzeichniss beschreibt die in der Königlichen Bibliothek ausserhalb der Meermann'schen Sammlung vorhandenen griechischen Handschriften und ist im Laufe des Jahres 1886 von mir ausgearbeitet worden. Da es in Folge meiner Versetzung an eine Provinzial-Bibliothek zweifelhaft erscheinen musste, ob ich bei der Druckcorrectur in der Lage sein würde, die Handschriften noch einmal einzusehen, wurde bei der Drucklegung des Catalogs der Meermanniani Herr Dr. Leop. Cohn beauftragt, mein Manuscript noch einmal mit den Handschriften zu vergleichen. Von diesem wurde eine Anzahl von Schreibfehlern und sonstigen kleineren Versehen beseitigt, die Grössenmaasse der Handschriften beigefügt und bei allen denjenigen Autoren, welche Aufnahme in die Migne'sche Patrologie gefunden haben, meine die älteren Original-Ausgaben berücksichtigenden Citate in solche auf die Patrologie bezügliche umgeändert. Zugleich wurden damals von ihm und von Herrn Dr. Val. Rose Beschreibungen der wenigen inzwischen neu hinzugekommenen Handschriften aufgenommen und meinem Manuscripte beigefügt. Die späteren Accessionen sind von mir beschrieben worden. Auch habe ich mich nach Kräften bemüht, die seit Abfassung des Verzeichnisses bis zur Drucklegung erschienene Litteratur nachträglich für das Verzeichniss zu verwerthen.

Die Geschichte der Sammlung ergibt sich, da die Numerirung sich ziemlich der Chronologie des Eintritts der Handschriften in die Bibliothek anschliesst, aus der Reihenfolge der Handschriften. Im Beginn dieses Jahrhunderts war die Sammlung der griechischen Handschriften in Berlin an Zahl wie an Bedeutung fast gleich Null und beschränkte sich auf wenige Stücke, die zufällig in Bibliotheken enthalten waren, deren Werth für andere Gebiete ihren Ankauf veranlasst hatte, wie die des Ravius, des Quintus Icilius, Roloff's. Die ersten Jahrzehnte dieses Jahrhunderts nach den schweren Kriegszeiten waren bedeutenderer Vermehrung nicht günstig; doch kam in dieser Zeit eine grössere Anzahl meist freilich minderwerthiger griechischer Handschriften in die Bibliothek durch den im Jahre 1822 erfolgten Ankauf der von dem früheren preussischen Gesandten in Constantinopel, General von Knobelsdorff, im Orient gesammelten Manuscripte. Erst in den letzten Jahrzehnten sind die sich bietenden Gelegenheiten in systematischerer Weise und mit reicheren Mitteln zur Vergrösserung der Sammlung benutzt worden. Was einzelne Reisende in entlegenen Klöstern, freilich meist in sehr fragmentarischem und verwahrlostem Zustand, aus dem Orient heimbrachten, was der Zufall aus Privatbesitz noch einmal auf den Markt brachte, ist die Verwaltung bemüht gewesen, der Berliner Bibliothek zu sichern. Hervorzuheben sind die grösseren Erwerbungen der von Brugsch auf dem Sinai gesammelten, 1866 in die Bibliothek aufgenommenen Handschriften, die von Hirschfeld 1874 geretteten Reste einer pisidischen Klosterbibliothek, die 1880 in Paris gekauften aus verschiedenen Kirchen und Klöstern stammenden Handschriften meist biblischen und liturgischen Inhalts, vor allen Dingen die bedeutendste von allen, die grosse Hamilton-Sammlung, welche a. 1884 der Bibliothek einverleibt wurde. Seitdem konnten nur hier und da einzelne in Auktionscatalogen ausgetotene Stücke erworben werden.

Breslau, im März 1897.

C. de Boor.

242.

Codex graec. fol. I. 2. Perg. in 2 Bdn. I 292 Bl. cm. 27,4 × 18, II 295 Bl. cm 27,2 × 17,6.

Neues Testament: Band I. Die Evangelien, die Apostelgeschichte und der Römerbrief, Band II. Die übrigen Briefe und die Offenbarung.

Die Handschrift, unbekannter Herkunft, bereits 1691 im Besitz der Bibliothek, ist als Codex Ravianus in der biblischen Litteratur bekannt. Nach den gründlichen Forschungen von G. G. Pappelbaum (Untersuchung der Ravischen Handschrift, Berlin 1785 und Codicis Msc. N. T. Raviani examen, Berlin 1796) ist die Handschrift im Wesentlichen Abschrift der Complutensischen Ausgabe, deren Buchstabenformen und sonstigen Druckeigentümlichkeiten sie nachbildet.

243.

Codex graec. fol. 3. Pap. cm. 29,5 × 22,1. XV. Jh. 112 Bl., das 26. von jüngerer Hand ergänzt.

Rest einer umfangreicheren Handschrift, wie sich aus einer älteren Quaternionenzählung ergibt, deren Ziffern in der oberen rechten Ecke des ersten Blattes eines jeden Quaternio angebracht sind. Blatt 7 = Quaternio α , Blatt 1., es fehlen also am Anfang 19 Quaternionen und 2 Blätter = 154 Blätter; ferner fehlen einzelne Blätter hinter fol. 31. 44. 58. Vom Schreiber sind bisweilen ganze Seiten (13^v. 32^v. 70^v) sowie Stücke von Seiten (12^v. 42^v) leer gelassen, ohne dass im Texte Lücken sind. Die Handschrift ist durch Wasser stark beschädigt, so dass die obere Hälfte der Blätter und die Worte am innern Rande schwer zu lesen sind. Auf dem Rücken ist die

Handschrift als liber asceticus bezeichnet, fälschlich, da sie vielmehr liturgischen Inhalts ist, ein Τριψίδιον κατανουκτικόν der Fastenzeit. Das erhaltene Stück beginnt mit den Worten *κύσσασα μείνασα πάλιν ὡς πρὶν παρθένος. ὁ γεννηθεὶς γὰρ θεὸς ἐκ σοῦ πανάμωμος* in der Liturgie des Sonntags der *σταυροπροσχόνησις* im *θεοστοκίον* der *φῶθ' δ'*. p. 203 der Ausgabe der Gebrüder Beludis. Venedig 1870. Es schliesst auf fol. 112^r gegen Ende der Liturgie des *σάββατον τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου* mit den Worten: "Ὅτε πᾶν τὸ πλάσμα σου. ἀναστήσεις κρίνεσθαι χριστέ. οὗς πρὸς σελάβου νονί, δοῦλους σου πιστῶς. ἐλέησον σύγγνωθη. τὰ ἐν βίῳ παίσματα αὐτῶν. καὶ σὺν ἀγίοις σου. ἀναπαύων εἰς αἰῶνας χριστέ. *ibid.* p. 291.

244.

Codex graec. fol. 4. Pap. cm. 29,4 × 19,3. XVII. Jh. 79 beschriebene Bl.; davor 5, dahinter 10 unbeschriebene.

Auf fol. 1^r als Titel: *Catena graeca Psalterii, Asterii Basilii Cyrilli Didymi Eusebii Origenis Severiani Theodoretii. E Bibliotheca Augustana descripta per M. Eliam Ehingerum 1632.* Fol. 2^r beginnt: Psalmi Noni versus 16. *ἐνεπάγγησαν ἔθνη κ. τ. λ.* Daneben am Rande: *30 Decemb. 1632.* Die Handschrift enthält die Catena bis Psalm 18 incl. Schluss fol. 79^v *καὶ τὰ μὲν πρῶτα τὴν δημιουργίαν διδάσκει καὶ πρόνοιαν, τὰ δὲ μέσα, τὸν νόμον τὰ δὲ τελευτᾶ τὴν χάριν.* Es ist offenbar eine Abschrift aus dem Cod. Monacens. graec. 359 fol. 11 sqq., welcher im Anfange verstümmelt mit denselben Worten beginnt.

Auf dem fünften unbeschriebenen Blatte stand folgende, jetzt verklebte Dedication: *Reverendo et Clarissimo viro Dn. Christophoro Sigismundo Donavero gilius Έρεκα δόσιν ὀλίγην Elias Ehinger 8 Novemb. 1635.* Später war die Handschrift im Besitz von Frid. Jac. Roloff.

245.

Codex graec. fol. 5. Pap. cm. 29,6 × 21,8. XVII. Jh. 101 beschriebene Bl. und mehrere nicht gezählte unbeschriebene am Anfang und am Ende. Auf dem ersten der nicht gezählten Blätter steht von Chr. Hendreich's Hand: *De Accipitribus et Canibus eorumque curd. videtur esse Orianus.*

1. fol. 1^r ohne Überschrift: Ἐσπουδακῆτι σοι λίαν κράτιστε καὶ σοφώτατε δεσποτα βασιλεῦ περὶ τῆν τῶν ἰσράκων ἀνατροφήν τε καὶ θεραπείαν. Schluss auf fol. 61^v med.: καὶ μὴ ἀργῶν τίς ἔστω· ἀλλὰ τῶν μάλιστα ἐνεργῶν. τέλος τοῦ ἐνὸς βιβλίου ὃ μοι δοκεῖ καὶ πλείονος ἐπιστήμης εἶναι. Es ist die Schrift des Demetrius Constantinopolita περὶ τῆς τῶν ἰσράκων ἀνατροφῆς τε καὶ θεραπείας. Cf. Aelian. ed. Hercher Tom. II p. 335 ff.

2. fol. 62^r: Ἐτερον ὀρνεοσόφιν ἀριχότερον εἰς ἰσρακα πρὸς ἀναπνοήν αὐτοῦ. ἀ' φολβίου βοτάνης κ. τ. λ. Schluss auf fol. 85^v med. Cf. Aelian. ed. Hercher Tom. II p. 519 ff.

3. fol. 85^v med.: Βιβλίον περὶ κουνῶν ἐπιμελείας. Ὅσα ἔλαττον συντελεῖ καὶ κύων πρὸς ὑπερησίαν τῶ ἡμετέρω γένει κ. τ. λ. = Demetrii Constantinopolitae Cynosophium bei Hercher. Aelian. Tom. II p. 587 ff. Schluss auf fol. 92^v.

4. fol. 93^r—101^v: Verzeichniss der Capitel-Überschriften der vorhergehenden 3 Werke, hier unter den Titeln: 1. βιβλίον ἱατρικὸν περὶ ἰσράκων. 2. ἐξ ἄλλου ἀντιγράφου ἀριχότερου (sic). 3. Κονοσόφιν ἄριστον.

Im vorderen Deckel des Einbandes ist das Brandenburgische Wappen eingeklebt mit der Überschrift: Albertus Senior D. G. Marchio Brandenburgensis, Prussiae, Stetiniensium, Pomeraniae, etc. Dux. etc. Unter dem Wappen:

Liber ad Lectorem.

Ense Borussiacas regnat qui cuneta per oras,
Me tenet Alberti Bibliotheca Ducis.

Utere concessio studiorum munere gratis,
Reddendoque canas carmina grata Ducis.

Herkunft unbekannt; das Ms. war bereits 1691 im Besitz der Bibliothek.

246.

Codex graec. fol. 6. Pap. cm. 30,4 × 20. XVI XVII. Jh. 28 beschriebene Bl.

1. pag. 1.: Ἰουλίου ἀφρικανοῦ κερτοὶ. πίναξ. ἀ' περὶ ὀπλίσεως. Folgt Verzeichniss von 69 Kapitel-Überschriften. — Beginnt p. 5: Κατὰ λόγον ἢ εἰμαρμένην ἢ τύχην. Schluss p. 22: καὶ ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες παλαιοί (p. 291 med. ed. Thevenot, kurz vor Schluss des cap. 4).

pag. 23—25 unbeschrieben.

2. pag. 26. Ohne Überschrift: Ἡ δὲ ὑπὸ ἐπιμάχου τοῦ ἀθηναίου γενομένη ἐλέπαις κ. τ. λ. Schluss p. 31: ὥσπερ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἀποστεινεχωρόντων τῆν προθυμίαν τῶν μαθημάτων = Athenaeus de Machinis von p. 7 ed. Thev. ab. Der Anfang des Werkes unten p. 49 ff. Die Abbildungen fehlen, doch ist freier Raum im Texte gelassen, um sie später nachtragen zu können.

3. pag. 32 med.: βίτωνος κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελιτιστῶν. Αἰθοβόλου ὀργάνων κατασκευῆν ἐπιβόλομαι γράψαι κ. τ. λ. Schluss p. 43 med.: τὸ δὲ σχῆμα καὶ τὰ μέτρα προέγραπται. Unterschrift: βίτωνος κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ κατὰ παρτικ (sic). Vgl. Thevenot p. 105 ff. Auch hier ist für die Abbildungen Platz gelassen, an den Stellen, an welchen Thevenot dieselben hat, dagegen ist der Text ohne Unterbrechung geschrieben, da, wo dieselben auch bei Thevenot fehlen.

4. pag. 43 med.: Ἡρωνος χειροβαλλίστρας κατασκευῆ καὶ συμμετρίας. Γεγονέτωσαν κανόνες δύο κ. τ. λ. Schluss p. 48: ὕψος ἐχούσας δακτύλου τὸ ἦμισυ. Unterschrift: Ἡρωνος χειροβαλλίστρας κατασκευῆν καὶ συμμετρίας. Vgl. Thevenot p. 115 ff. Die Abbildungen wie vorher.

5. pag. 49: ἀθηναίου περὶ μηχανημάτων. Ὅσον ἐφικτὸν μὲν κ. τ. λ. Schluss p. 56: ἔχουσα τὸ σὺμπαν βάρους· τάλαντα τετράκις χίλια. Darunter:

θέσεις βενετίας. Nur der Anfang des Werkes, Thevenot p. 1—7; Schluss s. p. 26 ff.

Aus der Bibliothek des Icilius.

247.

Codex graec. fol. 7. Pap. cm. 34,2 × 23,3. XVI. Jh. 50 beschriebene Bl., davor einige unbeschriebene, auf deren ersten die Vermerke von Hendreich's Hand: *Actuarii medici quaedam* und von anderer Hand: *Johannis, Zachariae fil. Actuarii (vulgo simpliciter dicti) de Urinis libri VII.*

fol. 1^r: ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τῷ περὶ οὖρων τοῦ σωφωτάτου ἀκτουαρίου: Τάδε ἔναισιν ἐν τῷ περὶ διαφορᾶς οὖρων λόγῳ. λόγος πρῶτος. Folgt eine Übersicht von 22 Capitel-Überschriften. Dann: Προσίμιον. Πάλαι μὲν ἴσως φιλοτιμίας ἔργον τιθέμενος κ. τ. λ.

fol. 8^v: τέλος τοῦ πρώτου λόγου περὶ οὖρων διαφορᾶς. Πίναξ τοῦ δευτέρου λόγου τοῦ περὶ οὖρων. τὰ δ' ἔναισιν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ διαγνώσεως οὖρων λόγῳ. Folgen 19 Capitel-Überschriften. Dahinter: περὶ διαγνώσεως οὖρων λόγος πρῶτος: προσίμιον: Ἐπειδὴ τὸ μανθάνειν ἐθέλειν κ. τ. λ. fol. 13^v: τέλος τοῦ β' λόγου περὶ οὖρων.

fol. 14^r: Τὰ δ' ἔναισιν ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ διαγνώσεως οὖρων λόγῳ. Folgt eine Übersicht von 25 Capitel-Überschriften. Dahinter: προσίμιον τοῦ τρίτου λόγου περὶ οὖρων. Τὸ διαγινώσκειν τῶν παθῶν τὰ κατέχοντα κ. τ. λ. Fol. 20^v: τέλος τοῦ τρίτου λόγου περὶ οὖρων.

fol. 21^r: Τὰ δ' ἔναισιν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ αἰτίας οὖρων λόγῳ. Darunter Übersicht über 20 Capitel. Dann: προσίμιον τοῦ πρώτου περὶ αἰτίας οὖρων λόγου: Ἐπειδὴ περ τῷ (aus τῶν corr.) περὶ τινος αἰρουμένου γράφειν ζητήματα κ. τ. λ.

fol. 29^v med.: Τέλος τοῦ τετάρτου περὶ οὖρων λόγου. Τὰ δ' ἔναισιν ἐν τῷ β' περὶ διαφορᾶς (sic) οὖρων λόγῳ. Folgen 20 Capitel-Überschriften. Dann: προσίμιον τοῦ β' περὶ αἰτίας οὖρων λόγου. Οἷόν τι τοῖς φιλοθέμοσι συμβαίνειν εἰσῆθεν κ. τ. λ. Fol. 38^r: τέλος τοῦ ε' λόγου περὶ οὖρων.

fol. 38^v: Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ γνώσεως οὖρων λόγῳ: 16 Capitel-Überschriften.

προσίμιον τοῦ πρώτου περὶ προγνώσεως οὖρων λόγου: Ἐδόκει τισὶ τῶν τὰς προγνώσεις διαβάλλειν προχέρον κ. τ. λ.

fol. 45^r med.: Τέλος τοῦ ε' λόγου περὶ οὖρων. Τὰ δ' ἔναισιν ἐν τῷ περὶ προγνώσεως οὖρων λόγῳ δευτέρῳ. Folgen 18 Capitel-Überschriften. Dann: προσίμιον τοῦ ε' λόγου τῆς περὶ οὖρων πραγματείας: Τὸ τὴν πρόγνωσιν ἀσκαῖν τε καὶ ἐπιτηδεύειν κ. τ. λ.

fol. 50^v: τέλος τῆς ἑλγῆς περὶ οὖρων πραγματείας τοῦ σωφωτάτου ἀκτουαρίου: θεοῦ τὸ δῶρον καὶ μάκρου πόνου.

Vgl. *Physici et medici graeci minores* ed. J. L. Ideler, Vol. II p. 1 ff.

Herkunft unbekannt. Bereits 1691 in der Bibliothek.

248.

Codex graec. fol. 8. Pap. cm. 30,5 × 20,5. XVII. Jh. 314 beschriebene Bl. Betitelt: *Excerpta ex variis auctoribus graecis latinisque.*

Die Handschrift enthält Excerpte aus dem Neuen Testament (griechisch), griechischen (vielfach in lateinischer Übersetzung) und römischen Classikern und neueren Autoren meistens historischen und philosophischen Inhalts, Aufzeichnungen eines gelehrten Mannes, in welchen er Alles, was ihm während der Lecture eines Buches interessirte, niederlegte. Dieselben sind in der Zeit vom December 1629 — August 1632 gemacht, zum Teil auf Reisen, wie folgende Notizen zeigen: *Excerpta anno 1629 mense Novembri in itinere quod in Galliam feci nomine publico.* — *Excerpta ex Josepho historico in itinere in Angliam fine Febr. 1631.* — *Ex Josepho de bello Judaico mense aprili cum Hamburgum proficiscerer in navi Maij 31.* — Von da an sind die meisten Excerptreihen als in Wien angelegt bezeichnet.

Herkunft unbekannt.

249.

Codex graec. fol. 9. Pap. cm. 26 × 16. XVI. Jh. 27 beschriebene und 1 unbeschriebene Bl., davor und dahinter je 4 neuere unbeschriebene Bl., auf dem vierten

von Hendreich's Hand bemerkt: *Josephi Scaligeri Catonis distichorum Graeca versio, ipsius manu scripta, ut ex correctura colligitur, cum notis eiusdem.*

fol. 1^r: Ἰώσηπος Σκαλιανὸς προυτεανίδαις ἀδελφοῖς. Folgt Widmungs-Epigramm von 9 Zeilen. Beginnt: ὦ παῖδες γλυκὺ πατρὸς ἀμωμήτοις γένειλλον . . . Darunter: καὶ δὴ δεῦρ ἄγ' (δεῦρ' ἄγ' durchstrichen) ἄκουσον ἐμοῦ. θεῶ εὐχου. Στέργε τακῆας, die metrische Praefatio von Vers 9 ab. Dahinter auf fol. 1^v fin unter der Überschrift: *Josephus Scaliger fratribus Puteani filijs*, das oben griechisch gegebene Epigramm in lateinischer Sprache, beginnend: *O pueri, patris laudati blanda propago* u. s. w.

fol. 2^r: ΤΑ ΤΟΥ ΚΑΤΩΝΟΣ ΘΘΙΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ. ἐπιστήσας πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς περὶ τῆν ἡθῶν ἔφροδον θεινῶς σφάλλονται κ. τ. λ. Neben fol. 2^r am inneren Rande von unten nach oben geschrieben Vers 1—8 der metrischen Praefatio. Schluss der Übersetzung fol. 10^v. Darunter die Notiz: *versa sunt ad exemplar editionis Pithoeanae apud Mamertum Patissonium, anno M. D. LXXVII. neque cum alia Latina editione conferri debent.*

fol. 11^a bis zum Schluss des msr.: *Notae in Catonis disticha moralia.* Vgl. J. Bernays, J. J. Scaliger, p. 120. 290. Originalhandschrift Scaliger's, welche Einsicht in seine umarbeitende Thätigkeit vom ersten Entwurfe bis zur Drucklegung bietet.

Die Handschrift war schon 1691 in der Bibliothek.

250.

Codex graec. fol. 11. Pap. em. 28,5 × 21. XVI. Jh. 58 beschriebene paginirte Bl., denen mehrere unbeschriebene vorausgehen und folgen. Auf dem letzten der vorangehefteten leeren Blätter Hendreich's Eintragung: *Philostrati Icones Graecae.*

Die Handschrift enthält die εἰκόνες des älteren Philostrat, ursprünglich ohne Ueberschrift, denn die jetzt dem Texte vorgesetzte Überschrift *φλοστράτου εἰκόνες* (sic) ist erst von ganz junger Hand, derselben, welche die Paginirung machte.

pag. 1: Beg.: Ὅστις μὴ ἀσπάζεται τὴν ζωγραφίαν, ἀδικεῖ τὴν ἀλήθειαν. Im ersten Buche fehlen die Bilder No 3 und 4. An den Schluss des ersten Buches p. 57 med. ὑπὸ τῆς ἐπιπολαζούσης αὐτῶν πρμελῆς schliessen sich ohne Andeutung einer Lücke, welche erst von einem späteren Leser der Handschrift am Rande angemerkt ist, unmittelbar die Schlussworte des ersten Bildes des zweiten Buches ἐροῦσι δὲ οἶμαι πάρον. τὴν γένεσιν δὲ ἰκανῶς ἄδουσιν. κ. τ. λ. Im zweiten Buche fehlt das 29. Bild. Auf den Schluss des zweiten Buches folgt p. 115 das erste Bild dieses Buches vollständig, incl. des auf p. 57 erhaltenen Schlusses. Von jüngerer Hand ist diesem Bilde die Überschrift: ΦΥΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΚΟΝΩΝ ΒΙΒΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ. vorgesetzt. Die Überschriften der einzelnen Bilder sind zum Theil (I, 1; 2; 5—10; 14; 15; 18—24; 26—28; 30; 31; II, 2—5; 7; 11; 12; 31; 32) von erster Hand in rother Farbe ausgeführt, zum Theil ausgelassen, diese letzteren von späterer Hand in den freien Raum mit Dinte eingetragen. Von derselben späteren Hand ist mehrfach neben den rothen Überschriften die abweichende Fassung der Überschriften, wie sie sich in anderen Handschriften und Drucken findet, am Rande bemerkt, auch die fast stets unausgeführt gebliebenen Initialen des Textes zu Anfang jedes Bildes nachgetragen.

Herkunft unbekannt. Die Handschrift kam vor 1691 in die Bibliothek.

251.

Codex graec. fol. 12. Perg. em. 26,6 × 16,3. XVI. Jh. 28 Bl.

Überschrift: Σύνταγμα τῶν ἐμπειριηγημένων ἀπασῶν ὑποθέσεων ταῖς ἱεροῖς καὶ θείοις κανόσι, ποιηθέν τε ἄμα καὶ συνταχθέν τῶι ἐν ἱερομονάχῳ κυρίῳ ματθαίῳ: προθεωρία.

Beg.: Τὸ τῶν ἱερῶν καὶ θεῶν κανόνων ἡνθῆσε μὲν ἐπ' αὐτῆς ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς θεανόρικῆς ἐν τῶι κόσμῳ πολιτείας τοῦ λόγου κ. τ. λ. (= Migne, Patrol. gr. tom. 144 col. 960—968 A). Die Handschrift

enthält nur die auf das Eherecht bezüglichen Abschnitte aus dem Werke des Matthaeus Blastares.

Beginn fol. 3^v med.: Περὶ τῶν βαθμῶν τοῦ γάμου. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἂν τις οἶμαι τῶν εὐφρονούντων. Migne ib. col. 1113.

Schluss: ἐπίσκοπος μὴ συνοικεῖτω οὐαδὴποτε γυναικὶ μηδὲ γυνὴ διάκονος συνοικεῖτω ἀνδρὶ.

Wie aus einer Notiz auf fol. 1^r:

1.5. * 7.4.

A. B. C. D. E.

Lewenklaw.

hervorgeht, war die Handschrift im Besitz des Jo. Leunclavius und sicher die Grundlage für seine Ausgabe des Werkes in den *Juris Graeco-Romani* ... Tomi II ... Tom. I p. 478 bis 518, wo am Rande bemerkt ist: *Ex Leunclavii bibliotheca*. Später besass sie Andreas Hedio, Professor in Königsberg, dann kam sie in die Bibliothek Frid. Jac. Roloff's, aus dieser in die Königliche Bibliothek.

252.

Codex graec. fol. 13. Perg. cm. 26,6 × 21. XI.—XII. Jh. 5 Bl., welche offenbar die Bl. 2. 3. 6. 7. 8 eines Quaternio bildeten.

Fragmente der Predigt des Andreas Cretenensis *Εἰς τὰ βράα* (Migne, Patrolog. Graec. Tom. 97 col. 985 ff.)

fol. 1^r: . . . ἐπιπτων, ἐνταῦθα δὴμοι θεομαχούντες προσέκρουον (Migne col. 989 A fin.).

Schluss fol. 2^v: θύεται γὰρ ἐν ἀντιτύποις ὑπὲρ ἡμῶν συμβόλοις ἱεροθυτούμενος. ἔβλον αὐτὸν ἐν ἡμῖν ὑποδέξασθαι. (καὶ οὐσιωδῶς εἰσοικίσασθαι fehlt) ὡς ἄρτον μὲν ἐσθιόμενον, ὡς ἄμνόν (ib. col. 993 C fin. 996 A init.)

fol. 3^r: σαρκὶ ταπεινούμενον βλέπων καὶ προστὸ παθεῖν ἐπηγόμενον (ib. col. 1000 C init.)

Schluss fol. 5^v: καὶ παρομάρτει τῷ νικητῇ τὰ τῆς νίκης ἐπισειῶν αὐτῷ μετὰ τοῦ πλήθους σύμβολα (ib. col. 1008 B med.).

Herkunft unbekannt.

253.

Codex graec. fol. 15. Pap. cm. 30,8 × 21,8. XVII. Jh. 203 Bl. Von fol. 203 ist das obere Drittel abgerissen.

Fol. 1^r: Überschrift: ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ ΤΟΥ ἔβλον ἐνιαυτοῦ μετὰ γλωτισθὲν εἰς κοινὴν διάλεκτον παρὰ τοῦ σοφοτάτου ἐνιερομονάχου κυρίου μαξίμου τοῦ πελοποννησίου. προσόμιον.

Beg.: Ἐπρεπε καθῶς λέγει ὁ μέγας χρυσόστομος, εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς ἐξηγήσεως τοῦ καταμαθαιῶ εὐαγγελίου. ὅτι νὰ μὴν κατασταθῇ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων νὰ ἔχη τὴν βοήθειαν τῶν γραμμάτων κ. τ. λ.

Das Prooemium enthält u. a. das Lob des Meletius, Patriarchen von Alexandria (Meletius Piga, Ende des 16. Jahrhunderts), welchen Maximus als seinen Lehrer bezeichnet. Auf das Prooemium folgt:

fol. 2^r med.: πῖναξ συνθεῶ, τοῦ παρόντος βιβλίου. κυριακῆ πρωτῆς χρυσοῦ γενήσεως. α'. λόγος α'. φυ. 3 u. s. w., ein Verzeichniss, welches nur 51 Sonntage enthält, indem es von λόγος ν' auf λόγος νβ' (später in να' geändert) überspringt. Doch liegt der Fehler nicht hier, sondern darin, dass die Bezeichnung des 21. Sonntags, κυριακῆ πρώτη τοῦ μαθαιῶ ausgefallen ist, und somit der Name des 22. mit der Angabe λόγος κα' zusammenfällt, und so fort.

fol. 3^r: μαξίμου ἱερομονάχου τοῦ σοφοτάτου καὶ πελοποννησίου λόγος α'. εἰς τὴν κυριακὴν πρωτῆς χρυσογενήσεως. εὐλόγησον πάτερ:

Βίβλος γενέσεως ἰησοῦ χυ. υἱοῦ δαδ, υἱοῦ ἀβραάμ. πᾶσα δικαιοσύνη εἶναι, ὅτι ὅποιος εἶναι ἀσθενής, ἢ νὰ ὑπάγει ἀτόστου εἰς τὸν ἱατρὸν, κ. τ. λ.

Ausser den 52 Predigten des Maximus Peloponnesius enthält die Handschrift fol. 64^v med., zwischen der 13. und 14. Predigt des Maximus, ebenfalls in Vulgärsprache paraphrasirt eine Osterpredigt des Joannes Chrysostomus (Spuria de paschate Migne, Patrol. gr. tom. 59 col. 721) unter dem Titel:

Τοῦ ἐναγίου πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντίνου πόλεως τοῦ χρυσοστόμου. λόγος εἰς τὴν λαμπροφύρον ἡμέραν τοῦ κυ πάσχα. εὐλόγησον πάτερ.

Beg.: Εἴ τις εἶναι πιστὸς καὶ εὐσεβὴς χριστιανός, καὶ εἶναι φίλος μὲ τὸν θεόν κ. τ. λ.

Über Maximus Peloponnesius vgl. Fabricius Bibl. Graec. XI, 522 ed. Harles. In den Überschriften der einzelnen Predigten bezeichnet er sich nicht selten als Στουδίτης.

Von der Hand des Schreibers findet sich am Schlusse folgende Notiz:

Ὅσπερ ξένοι γάρηνοιτες ἰδεῖν πατρίδα, καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λαομένα, καὶ οἱ πραγματεύοντες ἰδεῖν τὸ κέρδος. Ὅβρω καὶ οἱ καλλιγράφοντες, ἰδεῖν βιβλίου τέλος: — Ἡ μὲν χεὶρ ἢ γράψασα κρύπτεται τάφω. Ἡ δὲ βιβλος αὐτῆ (von zweiter Hand aus ταύτῃ wie es scheint) μένει εἰς χρόνων πληρεστάτων (daraus von späterer Hand χρόνους πληρεστάτους). —

Über einen früheren Besitzer berichtet eine darunterstehende Notiz von anderer Hand: καὶ τόδε ἐκ τῶν βιβλίων, τοῦ ἱεράρχου λιτίτζης μεθοδίου, τοῦ ἐκ τῆς νήσου πάτμου, καὶ μᾶς ἔγινεν (?) τὸ παρὸν ἱερόν κοριακοδρόμιον, γράσειν δεκατρεῖς, καὶ ὅποιος τὸ λάβει μετὰ τὸν θάνατόν μας, ἄς μᾶς ἐρηνυμονεῖαι διὰ ἀγάπην θεοῦ ἀμήν. Der Rest von fol. 203^v und die Rückseite des Einbandes sind als Familienchronik benutzt und berichten Geburten und Taufen aus den Jahren 1724 und 1728. Zum Schluss findet sich von anderer Hand die Bemerkung: ἐδιόβασα καὶ ἐτέλεισα τὸ παρὸν κοριακοδρόμιον ἐγὼ ἰωάννης χρυσσογός (s. zweifelhaft) ὁ τραπεζούσιος εἰς πάτμον, αὐτῆ (1760) δεκεμβρίου 13^η etc. In die Königliche Bibliothek ist die Handschrift aus der von Knobelsdorff'schen gekommen.

254.

Codex graec. fol. 16. Pap. cm. 30 × 22. XIII.—XIV. Jh. 139 Bl., zweispartig geschrieben, ursprünglich ein Teil des Cod. graec. fol. 18, mit welchem sie aber nur äusserlich verbunden war, denn sie ist von ganz anderer Hand geschrieben. Sie hat 36 Zeilen auf der Seite, und eine alte Quaternionenbezeichnung auf der Rückseite des letzten Blattes eines jeden Quaternio, welche mit α' beginnt, aber auf fol. 9^v, welches an fol. 8 angeklebt ist.

Die Handschrift enthält 50 Predigten und einen Brief des Macarius (Migne Patr. Graec. Tom. 34 col. 449 ff. col. 409.

fol. 1^r: Τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν μακαρίου τοῦ αἰγυπτίου ἁμυλίου πνευματικαὶ πάντοτε πολλῆς ὠφελείας πεπληρωμένα περὶ τῆς ὑφειλομένης καὶ σπουδαζομένης χριστιανικῆς τελειότητος.

Beg.: Ἰεζεκιήλ ὁ μακάριος προφήτης ὁπτασίαν καὶ ὄρασην ἔνθεον καὶ ἔνδοξον θεωρίας κ. τ. λ.

fol. 128^v: Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου μακαρίου ἐπιστολὴ μεγάλη καὶ πάντοτε ὠφέλιμος.

Beg.: Γινώσκεις βούλομαι τὴν σύνεσίν σου κ. τ. λ.

Herkunft unsicher, vielleicht aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

255.

Codex graec. fol. 17. Perg. cm. 35 × 25,6. XI. Jh. 237 Bl., zweispartig geschrieben mit je 26 Zeilen auf der Seite, brauner Dinte und vergoldeten Initialen und Überschriften. Die Schrift ist sehr sorgfältig und regelmässig unter eingeritzte Linien angehängt. Der Anfang jeder Vita war mit einem Miniaturbild verziert und der erste Initial in bunten Farben ausgeführt, wie man auf fol. 177^r sieht. Die Miniaturen sind jedoch, mit dieser einen Ausnahme, ausgeschnitten, wodurch auch die Stücke des Textes auf der Rückseite der beschädigten Blätter vernichtet sind; auch die Ränder sind mehrfach so stark beschnitten, dass Stücke des Textes dadurch verloren gegangen.

Die Handschrift ist der Rest einer Sammlung von Heiligenleben aus den Monaten Mai, Juli und August, deren Anfang und Ende, sowie einzelne Theile in der Mitte abhanden gekommen sind. Da eine alte Quaternionenbezeichnung auf fol. 8 mit der Ziffer ε' beginnt, so fehlen vorne 4 Quaternionen und ein Blatt = 33 Blätter.

1. fol. 1^r beginnt: . . . τὴν εὐχὴν διεδέχετο. εἶτα ἡλίω ἦδη δοομένου εὐχῆς ἑτέρας ἀρχόμενος ἀνίσχοντος πάλιν ἐπαύετο. Schluss auf fol. 118^r: καὶ τὴν ἴασην οὐ σώματος μόνον, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς ὑπερβλύζον ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἅμα τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν. = Nicephori Magistri Vita S. Symeonis Junioris in den Acta Sanct. Mai. V p. 307 ff. Der Anfang des Fragments findet sich gleich nach Beginn des ep. 6 p. 324. Berechnet man das verlorene Stück nach dem Verhältniss des Drucks zum erhaltenen Stück, so geht daraus hervor, dass diese Vita die erste des Codex gewesen sein muss.

2. fol. 118^r: Μητὶ Ἰουλίω γ'. Darunter eine Miniatur ausgeschnitten, und zugleich damit die

Überschrift und der Anfang des Textes. Das Erhaltene beginnt: . . . λειον ἰθυονόντων ἀρχήν, θεινός τις καὶ ἄγιος κατὰ χριστιανῶν κενήητο πόλεμος. Leben des Heil. Procopius, gedr. Acta Sanct. Jul. II p. 556 ff.

3. fol. 149^r: Μηνί τῷ αὐτῷ κζ'. Darunter ein Ausschnitt. Dann: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος παντελεήμονος. Τῆς εἰδωλικῆς ἀγλῶς κατὰ πάσης διασκεδάσθειας τῆς οἰκουμένης κ. τ. λ. Griechisch unter den Heiligenleben des Symeon Metaphrastes bei Migne, Patrol. Graec. Tom. 115 col. 448 ff.

4. fol. 170^r: Μηνί τῷ αὐτῷ κθ'. Ἀθλησις τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Κωνσταντίνου. Τῆς εἰδωλικῆς μανίας ἐπικρατούσης καὶ πάντα ἐπινεμομένης καὶ διαφθειρούσης κ. τ. λ. Migne, Patrol. Gr. Tom. 115 col. 477 ff.

5. fol. 177^r: Μηνί τῷ αὐτῷ λα'. Darunter das Bild eines schwertragenden Heiligen. Von der Beischrift die Buchstaben . . ΔΟΚ. Μ kenntlich. Überschrift des Textes: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ δικαίου Εὐδοκίμου. Beg.: Εὐδοκίμου τοῦ κατὰ θεὸν φερωνόμως εὐδοκιμήσαντος τὸν βίον ἐξηγησῆσθαι καλόν. ἡδονὴ γὰρ ἐντεῦθεν ἕμοῦ καὶ ὠφέλεια κ. τ. λ. Schluss auf fol. 188^v: καὶ δωρεὰν δόντες εἰς ἀεὶ παρατεινομένην. ἀὶ οὐ θαίμονες φυγαδεύονται. νόσοι λύονται. καὶ θεὸς ἐν πάσι καὶ διὰ πάντων δοξάζεται. ἔτι αὐτῷ πρόπει πάσα δόξα. τιμὴ καὶ προσκύνησις. νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. Griechisch herausg. v. Chr. Loparev, in: Denkmäler des alten Schriftthums, Heft 96. Petersburg 1893. Lateinisch bei Surius 29. Juli und bei Migne l. l. col. 487.

6. fol. 188^v: Μηνί ἀγούστω α'. Διήγησις ἰωσίππου εἰς τὸ μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μακκαβαίων. Beg.: Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων· εἰ αὐτοκράτωρ ἔστί τῶν παλῶν ὁ εὐσεβῆς λογισμὸς, συμβουλεύομαι ἂν ὑμῖν ὁρθῶς. ὅπως προθύμως προσέχητε τῇ φιλοσοφίᾳ κ. τ. λ. Schliesst verstümmelt fol. 215^v: ὃ πικρὰς τότε ἡμέρας καὶ οὐ πικρὰς, ἔτι ὁ πικρὸς τῶν ἐλλήνων τύραννος· πῶρ πορὶ ζέσας λέβησιν ὠμοῖς· καὶ ζέσουσι θυμοῖς· ἀγαγὼν ἐπὶ

τὸν καταπέλτην καὶ . . . (Tom. VI p. 302 fin. ed. Bekker). Von später Hand ist ein Schluss am unteren Rande des Blattes fabrizirt. Dahinter Lücke von 10 Blättern, wie sich aus der Quaternionen-Zählung ergibt.

7. fol. 216^r beginnt am Anfange verstümmelt ein Leben der Jungfrau Maria: . . . ἧς καὶ περιτομὴν ὀφείλεται βεβαιῶν τὴν πρὸς Ἰουδαίους αὐτοῦ συγγένειαν· ὥστε μὴ πρόφασιν ἀρνήσεως αὐτοῖς ὑποσχεῖν κ. τ. λ. Schluss gleichfalls verstümmelt: τὸ γ' οὖν ἱερὸν τάγμα τῶν ἀποστόλων οὐ δίκαιον εἶναι κρίναντες μὴ καὶ αὐτὸν τὸ ζῶν . . . Lateinisch bei Surius, 15. Aug. und Migne l. l. col. 540 C. — col. 560 B. med.

Der Codex ist aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek in die Königliche gelangt.

256.

Codex graec. fol. 18.

Über den ursprünglichen Bestand dieser Handschrift, deren Herkunft nicht sicher ist, die aber vermuthlich aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek stammt, berichtet Buttmann auf einem vorgesetzten Blatte: *In dem ursprünglichen, aber sehr zerrütteten, Bande befand sich zuerst die grosse Porzion* (= fol. 1—134 des jetzigen Codex), *die auch hier voran gebunden ist. Dann eine Lücke im Einband, wohin aber noch mit Sicherheit gebracht ist die Lage A* (= fol. 135—140), *welche abbricht mit πλεο(νεξίας).* *Dann folgte das Blatt B* (fol. 141) *welches anfängt τοῦ κατηχηθῆναι; und gleich auf dieses der Macarius. Ausserdem befanden sich noch dabei ganz lose und ungewiss, wohin gehörig, die drei Lagen C. D. E., welche hier hinten hingebunden sind.* (fol. 141—163; fol. 164—168; fol. 169—174).

Nachdem der von dem Übrigen durchaus abweichende Theil, welcher den Macarius enthält, herausgenommen und besonders gebunden worden (vgl. Cod. gr. fol. 16), enthält die Handschrift noch 174 Blätter, cm. 30,2 × 21,8, einer Papierhandschrift des XIII. Jahrhundert, zweispaltig.

höchst sorgfältig und gleichmässig geschrieben, mit je 25 Zeilen auf der Spalte. Abweichend ist nur das einzeln erhaltene Blatt 141, welches 26 Zeilen hat, und auch insofern räthselhaft ist, als der Text sich auf fol. 142 col. 1 Z. 15 bis fol. 143 col. 2 Z. 4 wörtlich wiederholt, obwohl es ohne allen Zweifel von derselben Hand geschrieben ist, wie die übrige Handschrift. In Folge der Nichtbeachtung einer alten Quaternionen-Bezifferung auf dem untern Rande des ersten und letzten Blattes eines jeden Quaternio ist in dem jetzigen Bande die ursprüngliche Reihenfolge gestört. Die „grosse Porzion“ beginnt mit dem 8. Quaternio, dessen Ziffern verloschen sind, mit fol. 128 schliesst der 23.; fol. 129—134 bilden einen Ternio, welcher nicht numerirt gewesen zu sein scheint. Der Text der „Lage A“, fol. 1—6 eines Quaternio, schliesst unmittelbar an die grosse Porzion an. Von den 22 Blättern der „Lage C“ gehört das 9. (fol. 150) hinter das 15. (fol. 156). Da fol. 150 auf der Rückseite mit β bezeichnet ist, so bildete die Lage C ursprünglich die 3 ersten Quaternionen der Handschrift, von welcher nur das erste Blatt des ersten und das letzte Blatt des dritten Quaternio fehlt. Die „Lage E“ bietet 3 Lagen eines Quaternio; da zwischen fol. 174 und fol. 1 der jetzigen Handschrift nur ein Blatt fehlt, so bilden fol. 169—174 die drei innern Lagen des 7. Quaternio der ursprünglichen Handschrift. Die fünf Blätter der „Lage D“ müssen Reste eines der 3 Quaternionen zwischen dem 3. und 7. sein.

Die Handschrift enthält ausser fol. 132—140 nur Werke des Ephraem Syrus und zwar, nach der Reihenfolge der ursprünglichen Handschrift die folgenden.

fol. 142^r (= fol. 2 des urspr. Codex): . . . .
 ὑβρίζομενος καὶ ὑπομένων· οὐκ ἔστιν ὁ λοιδορούμενος
 καὶ φεύγων. Schluss fol. 163^v: ἡ δὲ πᾶσα ἰσχὺς αὐτῆς,
 ἐν τῇ γῆ τεταπειλ . . . . Fragment des λόγος ἀσκητικός
 Tom. I, 40 ff. ed. Assemani, von p. 41 A —
 61 E (fol. 141 = p. 41 B — 42 C).

fol. 164^r: . . . χάριν σου. καὶ αὐτῇ με διδάξῃ
 πῶς ἀρέσω αὐτῇ κ. τ. λ. Schluss der ἐξομολόγησις
 Tom. I p. 200 f. Ass. Schluss fol. 165^r.

fol. 165^r: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἀσκητικός περὶ τῶν
 ἐμπαθῶς διαγόντων καὶ τιμᾶς ἀπαιτούντων. Beg.:
 Ἄγωνιῶ ἀδελφοί, καὶ φρίττω καὶ τιτρώσσομαι τῇ
 λύπῃ. Tom. I, 111 Ass. Schluss fol. 168^v: ἦ
 ὅτι ἐμπυρόμενον τὸ ἄγιον αὐτοῦ πρόσωπον οὐκ εἶδομεν,
 ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑβρίζομενοι ἐπι . . . p. 115 B.

fol. 169^r: . . . σωρὸν σου, ἵνα πάλιν αὐτὴν δῶς
 μοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Tom. II p. 375 F. Schluss
 fol. 170^r = p. 377 B.

fol. 170^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ κατανύξεως. Beg.: Ἐν
 μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὄρθρου ἀναστὰς ἐπορευόμην = Tom. I.
 158 ff.

fol. 173^r: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ κατανύξεως.
 Beg. Κατανύγητι ψυχῇ μου κατανύγητι = Tom. I,
 161 ff. Schluss fol. 174^v: εἴ τις κουχᾶται ἐπὶ προ-
 κοπῇ καὶ μεγαλαυχῇ, οὗτος πεσεῖται. ὁ δὲ ἑαυτὸν
 . . . = p. 163 C fin. Fortsetzung auf fol. 1 . . . .
 τῷ πνεύματι τῆς γαστριμαργίας δουλεύει προφανῶς
 = p. 164 D bis zum Schluss.

fol. 2^v: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ κατανύξεως. Beg.:
 Δωτῆρ τῶν ἀγαθῶν καὶ πηγῆ ἰαμάτων κ. τ. λ. I,
 154 Ass.

fol. 7^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ κατανύξεως καὶ εἰς
 πατέρας τελειωθέντας. Beg.: Δεῦτε ἀκούσατε καὶ
 συμπιθήσατέ μοι κ. τ. λ. I, 172 Ass.

fol. 11^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μὴ γελᾶν, ἀλλὰ
 πενθεῖν καὶ κλαίειν. Beg.: Ἀρχὴ καταστροφῆς μονα-
 χοῦ, γέλως καὶ παρρησία κ. τ. λ. I, 254 Ass.

fol. 14^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ ὑπομονῆς καὶ τῆς δευτέρας
 παρουσίας τοῦ κυρίου καὶ περὶ τῆς συντελείας τοῦ
 αἰῶνος καὶ περὶ τῆς τῶν θεῶν γραφῶν μελέτης καὶ
 τί τὸ τῆς ἡσυχίας ὠφέλιμον. Beg.: Λαμπρὸς ὁ βίος
 τῶν δικαίων κ. τ. λ. III, 93 Ass.

fol. 26^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας καὶ εὐχῆς καὶ
 ὑπομονῆς. Beg.: Ἄρα τίς τὸν βίον ταῦτον ἐλογίσαστο
 δραπέτην εἶναι κ. τ. λ. III, 83 Ass.

fol. 29^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας. Beg.: Δεῦτε
 ἀγαπητοί μου, δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί κ. τ. λ.
 I, 28 Ass.

fol. 39^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας. Beg.: Ὁ κύριος κατεβλήθη ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ πατρὸς κ. τ. λ. I, 148 Ass.

fol. 44^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας καὶ ὅτι καλὸν ἢ μετάνοια τοῖς πίστει προδραπέπτουσιν. Beg.: Μάθωμεν ὡ ἀδελφοί, πόση ἐστὶν ἡ εὐσπλαγγνία τοῦ θεοῦ κ. τ. λ. III, 79 Ass.

fol. 47^r: τοῦ αὐτοῦ ὡδὴ εὐρύθμος εἰς τοὺς ἀμαρτάνωντας καὶ μετανοοῦντας. Beg.: Μέχρι τίνος ὡ φύε ἀνεχόμενος τοῦ ἐχθροῦ ἡσιμέραι ἐκτελεῖς τὰ ἐράσματα αὐτοῦ κ. τ. λ. III, 31 Ass.

fol. 48^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ συνοχῆς ψυχῆς, ὅταν ἀσθενῇ ἀπὸ τοῦ πολέμου τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐντυγχάνει τῷ κυρίῳ. Beg.: Ψυχὴ τεθλιμμένη προσέρχεται σοι, δέσποτα κ. τ. λ. I, 193; III, 512 Ass.

fol. 53^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ παθῶν καὶ γλωσσαλγίας. Beg.: Ἐσπαρμέναι εἰσὶν αἱ ἀναπάσεις πάσαι κ. τ. λ. II, 279 Ass.

fol. 63^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ παθῶν. Beg.: Θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τῆς δόξης σου κ. τ. λ. I, 144 Ass.

fol. 66^v: τοῦ αὐτοῦ λόγος ὑπομνηστικὸς πρὸς τινὰ ἀδελφόν. Beg.: Πάσαν ἡμέραν ἐν νῶ ἔχων τὴν ὑπασίαν ἦν μοι διηγῆσω ἀδελφέ κ. τ. λ. I, 188 Ass.

fol. 71^v: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν ἀδελφόν περὶ ἀσκήσεως καὶ παρθενίας. Beg.: Ἠρόσεχε σεαυτῶ, ὡ νεότης ἢ ποθοῦσα ἀσκήσαι κ. τ. λ. I, 166 Ass. und III, 74 Ass. ohne Überschrift oder Absatz mit einander verbunden.

fol. 78^r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν περὶ τῆς θείας χάριτος. Beg.: Σπεῦδε ἔχειν τὴν θεϊάν χάριν σὺν τῇ διανοίᾳ σου. κ. τ. λ. III, 42 Ass.

fol. 82^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ τέλειον εἶναι τὸν μοναχόν. Beg.: Προσῆλθον μοι τινὲς αἰτοῦντες μοναστηρίοις ποιῆσαι λουσιελῆ τινὰ κ. τ. λ. II, 411 Ass.

fol. 94^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀποταγῆς καὶ μακαρισμῶν καὶ ταλασιμῶν. Beg.: Μακάριοι οἱ τὸν θεὸν ἀγαπήσαντες κ. τ. λ. II, 334 Ass.

fol. 96^v: τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς μακαρισμούς. Beg.: Μακάριος ὃς μισήσας κατέλιπε τὸν βίον ταύτων κ. τ. λ. I, 292 Ass.

fol. 101^v: τοῦ αὐτοῦ νοουθεσίαι ἀδελφῶν καὶ περὶ τοῦ μὴ γενέσθαι τὴν φυγὴν ἡμῶν ἐν χειμῶνι ἢ ἐν

σαββάτω. Beg.: Ἀδελφοί εὐλογίαις ἐθισθῶμεν, ἵνα εὐλογίας κληρονομήσωμεν κ. τ. λ. III, 205 Ass.

fol. 110^v: τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια διάφορα πῶς κτᾶται τίς ταπεινοφροσύνην, κεφάλαιον α'. Ἀρχὴ καρποφορίας ἄνωτος. I, 299 Ass. 100 Capitel in anderer Reihenfolge wie der Druck. Schluss fol. 131^r, fol. 131^v unbeschrieben.

fol. 132^r: Φωτίου παραίνεσις ψυχοφελῆς πάντο εἰς τάξιν παραβολῆς, φανεροῦσα τίνε παρίκαται ὁ βίος οὗτος, καὶ εἰς ποῖον τέλος καταστρέφει. Beg.: Πάντας μὲν ἀγαπήσοι τοὺς κατὰ καιρὸν ἀρχιερεῖς τὲ καὶ ποιμενάρχας κ. τ. λ. Schluss fol. 140^v: εἶτα ἀπέθανεν ὁ ταλαίπωρος πικρῶ καὶ χυλῶ θανάτω γυνώσκων ἀκριβῶς ὅτι ἄλλοι τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ μετὰ ἀδικίας καὶ ὄρκου καὶ πλεο . . . . Gedruckt unter dem Namen des Christophorus, Patr. v. Alexandria, bei Migne Patr. Gr. Tom. 100 col. 1215—1232. Ein früher am Ende der Handschrift lose beiliegendes Blatt ist jetzt dem Cod. Gr. fol. 3, zu dem es gehörte, hinzugefügt.

Besonders bekannt geworden ist die Handschrift dadurch, dass Prof. Floss in Bonn einen Theil derselben als neuentdeckte Fragmente des Macarius edirte und an diese Edition sich eine lebhaftige Controverse mit Prof. Gildemeister anknüpfte. Cf. S. Macarii fragmenta duo e cod. ms. Berolinensi edita a H. J. Floss. Bonner Universitätspr. 1866. 4°. — (J. Gildemeister), Über die an der Königl. preuss. Universität Bonn entdeckten neuen Fragmente des Macarius Leipzig 1866. 8°. — H. J. Floss, J. Gildemeister und das Bonner Universitätspr. zum 3. Aug. 1866. Freiburg i. B. 1867. — J. Gildemeister, Über die in Bonn entdeckten neuen Fragmente des Macarius. Zweites Wort. Elberfeld 1867. 8°.

257.

Codex graec. fol. 19. Pap. 291 beschriebene Blätter verschiedener Grösse.

Excerpte eines Gelehrten des vorigen Jahrhunderts aus antiken und modernen Schriftstellern, ohne Werth. Titel des Rückens des Einbandes: *Platonica et excerpta ex aliis praeis scriptoribus.*

258.

Codex graec. fol. 20. Pap. 71 Blätter verschiedener Grösse, betitelt: *Uden Collectaneen zu Dionysius Periegetes.*

Enthält nach den eigenhändigen Notizen des Sammlers Folgendes:

I. 12 Bogen: 1. Abschrift der kürzeren Anmerkungen des L. Holstenius, die auf den der Steph. Ausg. des Dionys. eingehafteten weissen Blättern geschrieben sind.

2. Abschrift der Paraphrasis. NB. von letzterer sind von V. 663 bis 883 die Scholien nicht vollständig abgeschrieben, sondern nur mit Hudson's Abdruck verglichen und die Varianten bemerkt.

II. 8 Bogen. 1. a. b. c. d. grössere Anmerkungen des L. Holstenius, die auf den eingehafteten Blättern der Steph. Ausg. des Dionys. perieg. geschrieben sind.

2. e. Ordo περιηγησεως Dionysi Afri συνοψις brevissima.

3. f. Index auctorum quos Eustathius in comment. s. laudat.

4. g. h. 2 von L. Holstenius gezeichnete leichte Entwürfe zu Landkarten von Theilen Indiens.

(Der ganze Inhalt dieser beiden Abtheilungen ist aus dem Codex ch. C. 6. 25 der Bibliotheca Angelica zu Rom entnommen, einem von L. Holstenius commentirten Exemplar der Ausgabe des Dionysius Periegetes v. H. Stephanus 1577.)

III. Sammlung von Varianten und Anmerkungen aus den von mir verglichenen Handschriften.

I in der Vaticanischen Bibliothek.

II in den Bibliotheken des Dominicaner-Klosters alla Minerva genannt (oder Bibliotheca Casanatense) und des Pallastes Barberini zu Rom.

Die Handschrift kam in die Königliche Bibliothek als Geschenk der verwitweten Frau Geh. Oberregierungs-Räthin Uhden.

259.

Codex graec. fol. 21. Pap. cm. 29,8 × 21,7. XV. Jh. 364 beschriebene und 2 unbeschriebene Blätter.

Menaeon des Monats December. Das erste Blatt fehlt.

Beg.: Θεοῦ μητέρα σεπτὴν ὑμνοῦντας διάσωσον τῶν κινδύνων· λύουσα τὴν ἀπίστων ἀγριότητα.

(Schluss des Theotokion hinter der 1. Ode des 1. December.) Auf dem Rücken ein Schild mit der Nummer 26, auf dem innern Schnitt untereinander die Ziffern 50, 104, beides wohl Bezeichnungen aus Bibliotheken, denen die Handschrift früher angehörte.

Gekauft a. 1838. Herkunft unbekannt.

260.

Codex graec. fol. 22. Pap. cm. 29,4 × 20. XV. Jh. 159 Blätter (gezählt sind 162, aber die Zählung springt von 147 auf 151 über). Eine Nummerirung der Quaternionen scheint nicht mit der Schrift gleichzeitig, ist aber jedenfalls älter als der jetzige Einband, da der zwölfte Quaternio verbunden ist und die foll. 113—20 bildet, statt auf fol. 80 zu folgen. Auf mehreren vorgebundenen Blättern mehrfache moderne Titel und Inhaltsangaben, darunter über einer englischen Notiz folgende: *Leontis imperatoris Romanorum compendiosa doctrina de Peritia Rei Militaris, Graece, fol. cod. chart.*

fol. 1^r hat nur den Titel Λέον̄ βασιλέως auf der Mitte der Seite, fol. 1^v ist unbeschrieben.

fol. 2^r: Λέοντος ἐν χριστῷ τῷ θεῷ αὐτοκράτορος ῥωμαίων, τῶν ἐν πολέμοις τακτικῶν σύντομος παράδοσις: πίναξ. πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις α. κ. τ. λ. Folgt Verzeichniss von 18 διατάξεις und ihren Überschriften. Schluss auf fol. 4^r, fol. 4^v leer.

fol. 5^r: Λέοντος ἐν χριστῷ τῷ θεῷ αὐτοκράτορος τῶν ἐν πολέμοις τακτικῶν σύντομος παράδοσις: προοίμιον. Beg.: Ὁ βασιλικὴ διορηγορία καὶ ἐξουσία. Schluss auf fol. 7^r.

fol. 7^v: Τοῦ αὐτοῦ. πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις πρώτη. περὶ τακτικῆς καὶ στρατηγῆς. Beg.: Τακτικὴ ἐστὶν ἐπιστήμη κ. τ. λ.

fol. 9^r: Τοῦ αὐτοῦ πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις δευτέρα. περὶ τοῦ αἰὸν δὴ εἶναι τὸν στρατηγόν. Beg.: Κελεύομεν τοίνυν εἶναι τὸν στρατηγόν κ. τ. λ.

fol. 14^r: τοῦ αὐτοῦ. διάταξις τρίτη. περὶ διαίρεσεως στρατοῦ καὶ καταστάσεως ἄρχοντος. Beg.: Κελεύομεν τοίνυν τῇ σῇ ἐνδοξότητι κ. τ. λ. (= διάταξις IV der Drucke).

fol. 20^v: τοῦ αὐτοῦ. διάταξις δ'. περὶ τοῦ πῶς

χρηγή βουλεύεσθαι. Beg.: Ἐπειδὴ δὲ πρὸ πάσης πράξεως κ. τ. λ. (= διάταξις III der Drucke).

fol. 22^r: τοῦ αὐτοῦ. διάταξις ε'. περὶ ἔπλων. Beg.: Κελεύομεν τῇ ἡμῶν ἐνδοξότῃ τούτων κ. τ. λ.

fol. 23^v: τοῦ αὐτοῦ διάταξις ς'. περὶ ὑπλήξεων καβαλλαρικῶν καὶ πεζικῶν. Beg.: Δεῖ τούτων ὑπλήξεσθαι κ. τ. λ.

fol. 28^v: τοῦ αὐτοῦ. πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις ζ'. περὶ γυμνασίας καβαλλαρικῆς καὶ πεζικῆς. Beg.: Ἐξῆς δὲ καὶ περὶ τῆς αὐτῶν γυμνασίας κ. τ. λ.

fol. 38^r: Διάταξις η'. πολεμικῶν παρασκευῶν. περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτιμιῶν. Beg.: Δεῖ οὖν οὐ μόνον ἐν καιρῷ κ. τ. λ.

fol. 40^r: Διάταξις θ'. περὶ ὀδοιπορίας. Beg.: Δέον σοι τούτων, ὡ στρατιγέ κ. τ. λ.

fol. 48^v: Διάταξις ι'. περὶ τοῦ λόδου καὶ ἀπλίκευ. Beg.: Δεῖ οὖν καὶ τοῦ τοῦ λόδου ἀναγκαίως πὲ φροντίξειν κ. τ. λ. Schliesst fol. 49^r Zeile 3 v. u. in Constit. X ep. 11 δεῖ γὰρ αὐτῷ πάντως, daran schliesst sich ohne Andeutung einer Lücke Const. XI ep. 1 med. τὰ στρατιωτικὰ ἀπλικεύειν. fol. 49^v ist leer gelassen. fol. 50^r beginnt mit Const. XI ep. 2, und der Text geht ununterbrochen bis fol. 52^r med. ἐγνωρίσθη· ἦν = Const. XI ep. 26 init. Dahinter ist eine Lücke von einer Zeile (für die Worte δὲ τοιαύτων-τριῶν που), auf diese folgen die Worte σπιθαμῶν-συνέμιξεν; der Rest von ep. 26 und die cpp. 27—38 fehlen ohne Andeutung einer Lücke. cpp. 39—43 sind erhalten, letzteres auf fol. 52^v so geschrieben, als ob es das Ende einer Constitution wäre. Es fehlt dann wieder Alles bis zur Constitutio XIV ep. 3 fin. Auf fol. 53^r beginnt Const. XIV ep. 4 unter der Überschrift: Διάταξις ια'. ἔσαι τὲ καβαλλαρικαὶ καὶ ἔσαι πεζικαί.

fol. 70^r: Διάταξις ιβ'. περὶ πολιορκίας. Beg.: Ἐξῆς δὲ σοι καὶ περὶ πολιορκίας κ. τ. λ. (= Constit. XV der Drucke).

fol. 79^r: Διάταξις ιγ'. περὶ τῶν μετὰ τὸν πόλεμον. Beg.: Ἐφεξῆς δὲ τούτων, καὶ ἔσαι μετὰ τὴν πολέμου ἔχρασιν κ. τ. λ. (= Constit. XVI). Ohne Andeutung einer Lücke fehlt das Stück οἱ νική-

σαντες προθυμότεροι (Schluss von ep. 12) bis μήτε πάλιν τι ποιῆν ἀσεβῆς παρὰ (ep. 18 init.). Mit dieser Constitutio ist ep. 1 der folgenden (XVII der Drucke) als Schluss-Capitel verbunden, welches auf fol. 113^r (s. oben) abschliesst.

fol. 113^v: Τοῦ αὐτοῦ. πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις ιδ'. περὶ ἐφοδῶν ἀδοκίτων. Beg.: Ἀρχαῖος ποῦ διδάσκει λόγος ἡμῶς κ. τ. λ. (Const. XVII ep. 2). Bereits hinter den Worten τοῦτο δὲ γίνεσθαι δυνατὸν ἔστιν tritt eine neue Lücke ein, welche den Schluss von ep. 2, die cpp. 3—9 und ep. 11 umfasst, welches letztere also in der Vorlage dieser Handschrift, wie in vielen anderen, dem ep. 10 vorausging. Hier ist für die Lücke der ganze Rest von fol. 113^v leer gelassen. Der Schluss der Constitution findet sich auf fol. 114^r—120^v und fol. 81^r—86^r (s. oben).

fol. 86^v: Διάταξις ιε'. περὶ μελέτης διαφόρων ἐθνικῶν τὲ καὶ ῥωμαϊκῶν παρατάξεων. Beg.: Τροσάυτα μὲν οὖν εἰρήσθαι καὶ περὶ τούτων κ. τ. λ. (= Constitutio XVIII). Es fehlt: ἀπολαμβάνειν. τινὰ γὰρ τῶν ἐθνῶν (ep. 39 med.) bis ἐν θείῃ τῇ λήξει γενόμενος (ep. 101 init.), wofür nur ein freier Raum von 4 Zeilen gelassen.

fol. 100^r: περὶ ναυμαχίας. Διάταξις ις'. Beg.: Ἐφεξῆς δὲ τούτων ἦδη, καὶ περὶ ναυμαχίας διαταξόμεθα κ. τ. λ. (Constit. XIX). Es fehlt ep. 61 post. init. μέρος ὡς εἰώθασιν bis ep. 66 πρὸς δὲ τῆν τῶν ἐχθρῶν ποιότητα καὶ ποσότητα, ohne Andeutung einer Lücke.

fol. 109^r: Διάταξις ιζ'. περὶ διαφόρων γνομικῶν κεφαλαίων. Beg.: Μετὰ δὲ τὰς εἰρημένους αἰτίας κ. τ. λ. (Constit. XX). Enthalten auf fol. 109^r—112^v und 121^r—141^r (s. oben). Es fehlen die Stücke ep. 81 sub fin. θαρρήσουσιν αὐτοῖς ἀδεῶς bis ep. 82 fin. und ep. 84 sub fin. τῶν χορημάτων προυδάξουσι bis ep. 86 fin. mit Freilassung eines hinreichend grossen Raumes, um das Fehlende aufzunehmen. Ohne Andeutung einer Lücke fehlt ep. 159 ὁ]ξέως ἐπιδραμόντος bis ep. 166 στρατιωτῶν δεικίας διάκρισιν καὶ ἐτέρως σοι. Ausserdem finden sich von ep. 146 ab eine grosse Menge kleinerer

Lücken für einzelne Worte und kleinere Satztheile.

fol. 141^r: *Διάταξις η' ὑπόθεσις περὶ ἐπαγγελμάτων*. Beg.: *Ὡς ἐν συνόψει δὲ τὰ πρὸ εἰρημμένα κ. τ. λ.* (= Epilogus der Ausgaben). Schluss auf fol. 147^v. Aus dem Zustande des Textes lässt sich schliessen, dass die Handschrift aus einer durch den Ausfall von ganzen Quateruionen und einzelnen Blättern verstümmelten Vorlage abgeschrieben ist, und dass die letzten Blätter dieser Vorlage so beschädigt waren, dass viele Worte nicht mehr leserlich waren. Der Ausfall mehrerer ganzer Constitutionen bewog den Schreiber, die alte Zählung derselben zu ändern, um eine zusammenhängende Reihe von Zahlen zu bekommen. Da dieselbe Zählung im *πένσξ* wiederkehrt, so ist dieser vom Schreiber angefertigt. Übrigens benutzte der Schreiber zwei verschiedene Vorlagen, oder sein Codex war bereits so zusammengesetzt, denn während von fol. 24 ab die Capitelintheilung durch Absatz und Beginn mit rothen Initialbuchstaben hervortritt, ist bis dahin der Text ohne Unterbrechung fortlaufend geschrieben, und dem entspricht die Thatsache, dass von Constit. VI, ep. 3 ab der Text der Handschrift mit den Drucken übereinstimmt, bis dahin mit einer vollständig abweichenden Bearbeitung, welche sich vielfach in Handschriften (z. B. Barber. II. 97; Vatic. 1164) findet.

fol. 151^r beginnt von anderer Hand unter der Überschrift: *περὶ γραμματικῆς θεωρητικῆς*, das Werk des Sextus Empiricus adversus Mathematicos. Beg.: *Τὴν πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἀντίρρησην κοινότερον μὲν διατεθειθῆαι δοκοῦσιν, οἳ τε περὶ τὸν Ἐπίκουρον κ. τ. λ.* Schluss fol. 162^r fin.: *κατὰ δὲ τὸν ἀδελφὸν τρύπων καὶ τὸ ᾠ καὶ τὸ ᾠ μία . . .* (p. 625, 12 ed. Bekker). fol. 162^v ist unbeschrieben.

Rückentitel: *Leontos Basileos. An ancient greek manuscript*. Über frühere Besitzer bietet die Handschrift selbst folgende Auskunft. Auf fol. 2^r die Notiz: *Sum ex libris Pistorii* (? der bekannte Joh. Pistorius, welcher

zu Freiburg i. B. starb?). Auf fol. 2^r, fol. 5^r und am Schlusse von fol. 162^r: Coll. Soe. Jesu Molshemii (Molsheim im Nieder-Elsass). Dass die Handschrift dann in England war und dort gebunden ist, beweist die erwähnte Aufschrift des Rückens. In dem vorderen Einband findet sich als ex libris eingeklebt das Wappen der Königlichen Familie Englands mit der Herzogskrone, mit der Signatur VI. S. e. 3. Offenbar ist es die früher in der 1844 versteigerten Bibliothek des Herzogs von Sussex befindliche Handschrift, da der in der Bibliotheca Sussexiana Pars. 2 no 324 angegebene Titel mit dem oben angegebenen modernen Titel auf dem Vorsatzblatt übereinstimmt. Für die Königliche Bibliothek angekauft im Jahre 1851 von Thorpe.

261.

Codex graec. fol. 23. Pap. em. 33,5 × 19. XIX. Jh. 139 Blätter.

Betitelt: *Glossar zur Olysssee von E. G. Graff*. Geschenk der Frau Regierungsräthin Graff 1852.

262.

Codex graec. fol. 24. Pap. XIX. Jh. 87 theils beschriebene theils unbeschriebene Blätter verschiedener Grösse.

Betitelt: *Neugriechische Lieder*. Gesammelt vom Grafen Sack.

Aus dem Nachlasse des Staatsraths Niebuhr 1853 vom Cabinetsrath Niebuhr der Bibliothek geschenkt.

263.

Codex graec. fol. 25. Perg. em. 34 × 23,5. 170 Blätter. (Blatt 96 zwei mal gezählt). Palimpsest. Ungebunden.

Die obere Schrift aus dem XI. Jh., zweispaltig mit anfangs 28, später 29 Zeilen auf der Seite, die untere Schrift uncial (IX. Jh.?) ebenfalls zweispaltig, mit 30 Zeilen. Der ursprüngliche Codex war etwas breiter als der jetzige, daher auch die ursprünglichen Zeilen jeder Spalte etwas länger. Die Überschriften waren roth, der Text am Schlusse jedes Abschnitts mit wellenförmigen oder punktirten in ein Blatt auslaufenden Linien geziert. Vor ihrer Verwerthung für den jetzigen Codex muss die alte Handschrift aus ihrem ursprünglichen Verbande heraus-

gerissen sein, wie durch die völlige Veränderung der Reihenfolge der Stücke und durch den Umstand bewiesen wird, dass ein Theil der alten Schrift auf dem Kopf steht. Die Erhaltung des alten Textes ist eine sehr verschiedene, dagegen sehr wohl erhalten sind die meisten der alten Überschriften, welche grossentheils mit Titeln von Homilien des Basilius übereinstimmen, so dass wir eine Sammlung der Predigten dieses Kirchenvaters als Haupt-Inhalt der alten Handschrift bezeichnen dürfen. Der alten Numerirung folgend sind nachstehende 12 Titel erhalten.

fol. 83^r: B. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτοῦ. Basil. Tom. XXXI col. 197 ed. Migne.

fol. 16^v: Γ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ῥητόν τοῦ εὐαγγελίου τοῦ κατὰ Λουκᾶν περὶ πλουτούντων. Ibid. col. 261 (oder 277).

fol. 37^r: Ζ. τοῦ αὐτοῦ περὶ νηστείας λόγος α΄. Ibid. col. 164.

fol. 26^v: Θ. τοῦ αὐτοῦ κατὰ μεθυόντων. Ibid. col. 444.

fol. 152^r: ΙΔ. τοῦ αὐτοῦ ἑμλία εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν παροιμιῶν. Ibid. col. 385.

fol. 108^v: ΙΗ. [τοῦ αὐτοῦ] ἑμλία εἰς τὸν μετὰ ψαλμόν. Basil. Tom. XXIX col. 484.

fol. 162^v: Κ̄. τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς τεσσαράκοντα μάρτυρας. Basil. Tom. XXXI col. 508.

fol. 19^v: ΚΣ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου. Ibid. col. 472.

fol. 62^v: ΚΗ. τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῆς ὀβσεως. Basil. ep. 90 od. 242 od. 263.

fol. 63^v: ΛΑ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ζ ψαλμόν. Basil. Tom. XXIX col. 228.

fol. 53^r: ΑΒ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν κη ψαλμόν. Ibid. col. 280.

fol. 6^r: ΑΔ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν λβ ψαλμόν. Ibid. col. 324.

Die neuere Handschrift enthält Schriften des Ephraim Syrus und des Johannes Chrysostomus. Sie ist nicht in ihrem vollen Bestande erhalten. Von fol. 23 ab bildet sie ein zusammenhängendes Ganze, doch ist der Schluss

defect und einzelne Blätter (ein Blatt zwischen fol. 70 und 71; drei Blätter zwischen fol. 95 und 96; ein Blatt zwischen fol. 130 und 131; ein Blatt zwischen fol. 152 und 153) sind ausgeschnitten. Die 22 ersten Blätter sind lose und bestehen aus einem einzelnen Blatte ohne Schrift und 21 beschriebenen Blättern, Resten dreier Quaternionen, von denen das erste Blatt des ersten und das siebente und achte des zweiten fehlen. Nach einer Quaternionenbezeichnung, welche den mit fol. 23 beginnenden Quaternio als vierten zählt, würde somit nur ein Blatt vorne fehlen, allein diese Bezeichnung ist, wenn auch alt, doch nicht mit der Schrift des Textes gleichzeitig, und da jedenfalls die 3 ersten Paraenesen des Ephraim Syrus fehlen, welche auf einem Blatte nicht Platz haben, so scheint der Codex bereits verstümmelt gewesen zu sein, als diese Bezeichnung angebracht wurde, falls nicht, wie beim Schluss-Quaternio, einige Einzelblätter vorgeheftet waren.

Beginn des Textes auf fol. 2^r. Da die erste Zeile abgeschnitten ist, so sieht man von einem rothen Initial A nur den unteren Theil und der Text beginnt verstümmelt: . . . με σοι διαθήκην καινήν ἐν κυρίῳ. = Ephraim Syrus Paraenes. IV (Tom. II p. 77 ed. Assem.) An diese ohne Überschrift oder Absatz direct angeschlossen ist die 5. Paraenese.

fol. 3^r: Παραίνεσις ε΄. Διδασκαλίας καὶ νοουθεσίας. Beg.: Ἀγαπητέ, ἐάν βάλῃς ἀρχὰς καλὰς = Paraen. VI Tom. II p. 79 Ass.

Es folgen die übrigen 50 Paraenesen in der Reihenfolge ein wenig und im Text wesentlich von der Ausgabe Assemann's abweichend, auch sind mehrmals zwei Stücke zu einem zusammengezogen. Die 50. Paraenese (in der Handschrift als 46. gezählt) schliesst auf fol. 71^v durch Ausfall eines Blattes verstümmelt mit den Worten καὶ ψυχὰς τῶν τερομέ . . . Tom. II p. 185 F. Ass. fol. 72^r beginnt in der 47. Paraenese mit den Worten . . . βλάψει δὲ καὶ μοναχὸν ἐπιτήριον ib. p.

170 F. Schluss auf fol. 75^r. Ausser den Parae-
nesen enthält die Handschrift folgende Stücke:

fol. 75^v: Παραίνεσις μη. τοῦ αὐτοῦ πρὸς διόρ-
θωσιν τῶν ἐρπαθῶς διαγόντων καὶ τιμᾶς ἀπαιτούντων.
Beg.: Ἀγωνιῶ ἀδελφοί μου καὶ φρίττω. Tom. I, 111.

fol. 81^r: Παραίνεσις μη. περὶ κατανώξεως καὶ
σωτηρίας ψυχῆς. Beg.: Δεῦτε πάντες ἀδελφοί Tom.
III, 148.

fol. 89^v: Παραίνεσις περὶ προσευχῆς. Beg.: Μα-
κάριον ὄντως τὸ μὴ ἁμαρτάνειν. Tom. III, 19.

fol. 90^v: Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀγάπης. να. Beg.:
Καλῶς εἶπεν ὁ κύριος· ὅτι τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν
ἔσται. Tom. III, 13.

fol. 94^v: Τοῦ αὐτοῦ περὶ ψαλμοῦ. γβ̄. Beg.: Καὶ
περὶ μὲν τῆς ἀγάπης ταῦτα. Tom. III, 17.

fol. 95^v: Τοῦ αὐτοῦ περὶ νηστείας. νη. Beg.:
Πόθῃσον τὴν πτωχείαν τοῦ Χριστοῦ. Tom. III, 22.
Schliesst verstümmelt: νηστεία ἔφραξε στόματα . . .

fol. 96^r: . . . . ἔπου οὐκ ἐν ἁμαρτία καὶ μελά-
νωσις. Tom. III, 27 C. Daran ohne Überschrift
oder Absatz angeschlossen μόνον μὴ παντελῶς
ἄκαρπος εὐρεθῆναι x. t. l. Tom. III p. 11 D.

fol. 97^r: νζ. τοῦ αὐτοῦ πῶς βλασφημεῖται τὸ
θεῖον καὶ τίνα ἀπαιτεῖ ὁ θεὸς ὡς ἔστι τιμὴ καὶ κράτος
ὁ καὶ πάσης ἀγιωσύνης ὁσιότηρ. Beg.: Λέγει ὁ θεὸς
διὰ τοῦ προφήτου. Tom. III p. 104.

fol. 103^v: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ μετανόιας. ξβ̄.
Beg.: Ὁ κατελιθὼν κύριος ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ πατρὸς.
Tom. I p. 148.

fol. 108^v: τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ λόγοι παρανευτικοὶ
πρὸς θεοσεβειαν x. t. l. Beg.: Ἐγὼ Ἐφραίμ ἁμαρ-
τωλὸς χαῖνος καὶ βῆθουμος. Tom. I p. 183.

fol. 112^r: ξδ. τοῦ αὐτοῦ πρὸς μονάζοντας ὅποιοι
ἀφείλουσιν εἶναι. Beg.: Δεῖ τὸν νέον ἀσκητὴν ἀπτή-
μονα βίον ἔχειν (cf. Tom. I p. CLXXXVII).

fol. 114^r: ξε. τοῦ αὐτοῦ λόγος κατανοητικός. Beg.:
Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν. Tom. I p. 158.

fol. 116^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανόιας. ξς. Beg.:
Μάθωμεν ἁμαρτωλοὶ εὐσπλαγγίαν. Tom. III, 79.

fol. 118^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν παιδῶν. ξζ. Beg.:
Θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τῆς ὀφείας σου. Tom. I, 144.

fol. 121^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀληθοῦς ὑποταγῆς καὶ

ὄν τρόπον εὐρήσει ψυχὴ τὸν θεόν. Beg.: Ὁ τὴν
ἡσυχίαν ἐπ' ἀνηρημένος. Tom. III, 36.

fol. 122^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ φόβου θεοῦ. ξη. Μα-
κάριος ἄνθρωπος ἐκείνος ὃς ἔχει φόβον. Tom. I, 2.
Es folgen als κεφ. ὁ—πδ die nächsten (2—16)
Capitel des λόγος περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν. Schluss
fol. 129^r.

fol. 129^r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου
τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ πενήτων καὶ κατὰ
πλουσίων καὶ περὶ ἐλεημοσύνης. Beg.: Οἱ λειψόνες
ἔχουσι ποικίλα καὶ διάφορα ἄνθη. Tom. 60 col. 707
ed. Migne.

fol. 133^r: ἐκ τοῦ μαργαρίτου λόγος ἁ. τοῦ ἐν
ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχ. κωνστ. τοῦ χρυσ.
ὅτε τῆς ἐκκλησίας ἔσω εὐρεθῆτε εὐτρόπιος ἀπεσπασθῆ
x. t. l. Beg.: Ἦδὲ μὲν λειψῶν καὶ παρὰδεισος.
Tom. 52 col. 395 inf.

fol. 151^r: τοῦ αὐτοῦ λόγος ῥηθεις ταῖς καλάνοις
x. t. l. Beg.: Καθάπερ χορὸς τὸν κορυφαῖον ἐπιζῆρεῖ.
Tom. 48 col. 953.

fol. 159^v: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἄσωτον καὶ περὶ
μετανόιας x. t. l. Beg.: Πρώην ἡμῖν ἀδελφοί ἡ
μεγάλη. Tom. 59 col. 627 inf. Schluss auf dem
oben verstümmelten fol. 169^v, kurz vor dem
Schlusse der Rede οὐκ ἔστιν δίκαιον, κύριε, τὸν μὲν
διάβολον ἔνα τῶν σῶν μαθητῶν . . . .

Die Handschrift kam mit den beiden folgenden gleich-
zeitig durch Kauf a. 1860 in die Bibliothek und stammt
angeblich vom Athos.

264.

Codex graec. fol. 26. Perg. cm. 35 × 26. XI. Jh.
22 Blätter mit je 38 Zeilen.

Fragmente einer Handschrift der Synopsis
Basilicorum, von der sie folgende Stücke
enthält:

fol. 1. 2: . . . ξεως ὑπομνημάτων μεθ' ὄρκου κατα-
θέμενοι bis ἔρπει τιμωρεῖσθίωσαν = Jus Graeco
Rom. ed. Zachariae von Lingenthal V, Γ IV, 3
p. 155, 1—VII fin.

fol. 3: . . . ὅτι καὶ ὁ ἐγγυητής bis εἰ καὶ αἱ ῥίξαι
τοῦ δένδρου ἐξ . . . ib. Γ IX, 9—Δ III, 5.

fol. 4: ... νεφωνήθη. εἰ δὲ καὶ περὶ τῆς ἀφορίας
bis ἡ ἀγωγὴ ποιναλῆα οὐσα. εἴσω εἰ ... ib. E I 27—
VI, 6.

fol. 5: ... ἰδικῶς δοῦλον ἐλευθερῶσαι bis τυπτέ-
μενος γίνεται πυρίκαυστος. E XV, 40—XX, 3.

fol. 6: ... ποιεῖ τὴν ἀρεσιν τοῦ θανειστοῦ bis
τότε προσίτω τῷ βασιλεῖ. δικαίω δεσποτείας σχήσων
αὐτό. E XXIV, 13—27 sub fin.

fol. 7: ... σύμφωνόν ἐστι bis ἀνάγν. καὶ τι. β'.
καὶ τι. γ'. E XXXI, 2—XXXII, 16.

fol. 8: ... νόμους δέξασθαι bis οἷς ἂν βουλη-
θείησαν συγχωροῦμεν ἅπερ πρό... E XXXIV, 1 fin.
—XXXVII, 6 med.

fol. 9: ... πρῶτος ἐκελεύσθη bis καὶ κατὰ
κληρονομίαν ἀρρόζει. E XXXVIII, 38 (p. 343
fin.)—54.

fol. 10: Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ Ζ στοιχείου — ἐπιζη-
μιον ἄλλω γενομένην. τὸ αὐτὸ καὶ πε... Z I, 1—6 fin.

fol. 11—14: ... ἀλλήλων ἀπορίας bis καὶ ἀνδρι-
άντων λεγατευθέντων. οὐτινος... A I, 42—101.

fol. 15. 16: ... καὶ τὸ λεγᾶτον λαμβάνεις bis
τῆς περὶ τοῦ περιττοῦ ἀσφαλείας. A I, 120—145 med.

fol. 17: ... του μη λειτουργήσας. οὐα ἐξκουσσα-
τεύεται, bis καὶ κερ. π' ἐν ᾧ φησιν. A II, 19—
M II, 2.

fol. 18: ... ἐν διαθήκῃ. οὕτε ἄλλως μαρτυρεῖ bis
ἡ πέντε μάρτυρες ἀξιόπιστοι μη... M VI, 9—28.

fol. 19: καὶ κερ. ιζ'. ἐν ᾧ φησι bis ἐν αἰωδήποτε
βαθμῷ ἡ τόχη τελῶν καὶ τῆν... M VII, 2—XII, 4.

fol. 20: ... ταῦθα τῷ δικαστηρίῳ bis εἰ δὲ δι'
ἀμέλειαν τῶν ναυτῶν συνέβη. M XVII, 6 (p. 509
fin.)—N I, 10 sub fin.

fol. 21: ... δίδωσι δι' ἀγωγῆς bis οὐ δύναται ὁ
δημοσιεύων ἀναργυρίαν ἀντιτιθέναι. T V, 8—VII, 16.

fol. 22: ... καὶ τοῦ θέλοντος αὐτὸν υἰοθετήσασθαι
bis ἐν δὲ τῷ ιβ' κερ. ὁ προ... Γ III, 1—IV, 10.

Am Rande der Handschrift Scholien von der-
selben und einer jüngerer Hand.

Herkunft s. cod. 25.

265.

Codex graec. fol. 27. Pap. cm. 29,3 × 20,6. XIV. Jh.
72 Blätter zu 30—32 Zeilen. Zwischen fol. 32 und 33

sind die Reste von 11 ausgerissenen Blättern erhalten,
welche genau die dadurch entstandene Lücke des Textes
ausfüllen, ebenso finden sich zwischen fol. 34 und 35 die
Reste von 2 Blättern, doch ist die an dieser Stelle im
Text vorhandene Lücke weit umfangreicher. Von einer
mit der Schrift nicht gleichzeitigen Quaternionenbeziefe-
rung auf dem untern Rande der Blätter finden sich die
Ziffern δ' auf fol. 32, ζ' auf fol. 35, θ' auf fol. 43, ι' auf
fol. 51, ιβ' auf fol. 67; von jüngerer Hand sind dieselben
übermalt mit ζε' ζθ' κ' κα' κγ' und auf fol. 59. ist λβ'
eingeschoben. Der Rand der Handschrift zeigt Spuren
der Einwirkung von Nässe, welche in der ersten Hälfte
derselben Theile der untersten Zeilen der Blätter ange-
griffen hat. Am Rande finden sich roth geschriebene
Notizen, meistens kurze Recapitulationen des Inhalts
des Textes, seltener Worterklärungen, genealogische
Notizen über das julisch-claudische Haus u. dgl.

Die Handschrift enthält folgende Fragmente
der Archaeologie des Josephus:

fol. 1: .. ἐκ τούτων ἦν τὸ κατελειπόμενον bis λου-
μένου ἐν τῷ... Arch. Lib. XIV ep. 15 § 10—13.
Tom. III p. 275, 26—278, 5 Bekk.

fol. 2—6: .. αὐτὸν ἀναργυρίαν οἰόμενοι bis καίσαρ
δὲ ἐπὶ θάλαντταν (sic) προπέμφας... Arch. Lib.
XV ep. 8 § 4—ep. 10 § 4. Tom. III p. 327,
22—p. 341, 3. Doch fehlt auf fol. 2^r sub fin.
ohne Andeutung einer Lücke p. 328, 17 ἐωρᾶτο
δὲ πολλοῖς—p. 330, 7 ὄντα τῆς Ἡρώδου βασιλείας.

fol. 7—27: .. . . ρακίων ἐξεῖναι bis καὶ τῶν
νεανίσκων. Arch. Lib. XVI ep. 3 § 3 bis ep. 11
§ 3. Tom. IV p. 12, 30—57, 7.

fol. 28 beginnt mit der Überschrift Ἰουδαίου
ἱουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ιζ'. fol. 32 schliesst vor der
Lücke mit ἵνα μὴ κἀγὼ... Lib. XVII ep. 5 § 7.
Tom. IV p. 86, 30.

fol. 33 beginnt mit ... καὶ τὰ τεύχη μετέλλευσον,
ep. 10 § 3 p. 109, 24. fol. 34 schliesst mit καὶ
ἔκασσαν, ep. 10 § 9 p. 113, 23.

fol. 35—72 enthalten den zusammenhängen-
den Text von Lib. XVIII ep. 6 § 2. Tom. IV,
p. 149, 28 ... ἀφορμῶν. οἱ δὲ μεταπέμφαντες αὐτὸν
bis Lib. XIX ep. 3 § 3 p. 226, 3 καὶ τὴν τόχην
τούς τε... Buch XVIII schliesst auf fol. 54^v
mit der Unterschrift: φλαουῖου Ἰουδαίου ἱουδαϊκῆς

ἀρχαιολογίας δεκακαιδέκατον. Es folgt unter der Überschrift: τὰδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἐνεσεκαίδεκάτῃ τῶν ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας eine Inhaltsübersicht in zehn Capiteln, welche abwechselnd roth und schwarz geschrieben sind. Darunter: περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν τριῶν. μηνῶν ἑξ. φλαυτίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας, ἐνεσεκαίδεκάτον.

Über die Herkunft der Handschrift vgl. cod. 25. Eine Probecollation von J. Bekker in den Monatsber. d. berl. Akademie 1860 p. 224 ff. Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln z. Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876 T. XX.

266.

Codex graec. fol. 28. Perg. cm. 26,5 × 18,7. 222 Blätter, Palimpsest, auf dem Rücken bezeichnet als: Νόμων. ἦτοι ἐξάβιβλος.

Nach der genauen Beschreibung von C. E. Zachariae von Lingenthal in „Supplementum editionis Basilicorum Heimbachianae Lipsiae 1846“ p. IV ff. sind die Verhältnisse der unteren Schrift folgende: Die Blätter 1—216 ausser fol. 22 und 29 sind einem Codex der Bücher XV—XVIII der Basiliken aus dem XII.—XIII. Jh. entnommen. Die einzelnen Blätter, in grossem Folio-Format, sind zusammengebogen, so dass 2 Quartblätter daraus wurden, und die alte Schrift jetzt rechtwinklig gegen die jünge von oben nach unten läuft; vom ursprünglichen Bestande der Handschrift fehlen etwa 40 Blätter. Eins dieser Blätter (wohl Blatt 11) war bereits rescribirt in alten Codex. Diese älteste Schrift war nach Z.'s Urtheil slavisch. Die Blätter 22 und 29, nur einseitig beschrieben, enthalten ein a. 1217 in Thessalonike geschriebenes Document, welches Z. l. l. p. IV abdruckt. fol. 217—222 stammen aus einem in Uncialen geschriebenen Codex des VII.—VIII. Jh., von dessen Schrift sich auch nach Anwendung von Chemicalien nur wenige Worte entziffern liessen, welche auf ein geistliches Buch, wahrscheinlich eine Homiliensamm-

lung, schliessen liessen. Die Zeilen dieser Schrift, welche in zwei Columnen geschrieben war, laufen parallel mit der jüngeren Schrift, und, um die ursprünglich grösseren Blätter dem Format der übrigen Handschrift anzupassen, ist der Rand rundherum abgeschnitten, so dass mehrere Zeilen oben und unten und etwa die Hälfte der äusseren Columne fehlt.

Die neuere Schrift enthält Folgendes (vgl. auch Harmenopuli Manuale ed. Heimbach. p. Vf.):

1. fol. 1—210. Das Manuale legum des Constantinus Harmenopulus. Die Blätter 1 und 4 sind verstümmelt, am Anfange fehlen einige Blätter. da das vollständige fol. 1 etwa mit dem Anfange von p. 8 der Heimbach'schen Ausgabe begonnen haben wird. Unterschrift auf fol. 210^v: ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον μηνὶ δεκεμβρίῳ ἔνδ. ζ' ἔτους πωξβ' (1354 n. Chr.). οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχέσθαι διὰ τὸν κύριον.

Von fol. 211^r ab von anderer Hand:

2. fol. 211^r: Θέσπισμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου περὶ τοῦ πάπα Ρώμης. Beg.: Θεσπίζομεν σὸν πᾶσι τοῖς σατράπαις καὶ τῇ συγκλήτῳ τῆς ἡμῶν βασιλείας. Vgl. Migne, Patrol. Gr. Tom. 144 col. 1285 D.

3. fol. 211^v: Über 3 τόμοι συνοδικαί. Beg.: Ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ πορφυρογεννήτου. Vgl. Migne, Patrol. Gr. Tom. 150. Col. 41 D. Dahinter ein Blatt ausgeschnitten.

4. fol. 212^r: Νόμοι γεωργικαὶ κατ' ἐκλογὴν βιβλίων τοῦ τῆς θείας κήσεως ἰουστινιανοῦ βασιλέως. Beg.: Χρὴ τὸν γεωργὸν ἐργαζόμενον τὸν ἴδιον ἀγρόν.

5. fol. 216^r gegen Ende bis 219^r: Scholien juristischen Inhalts. Vgl. Heimbach l. l.

6. fol. 219^r: περὶ πίστεως ὀρθοδόξου καὶ περὶ αἱρέσεων. τοῦ αὐτοῦ. Beg.: Πιστεύειν δεῖ τὸν ὄντως χριστιανόν. Migne, Tom. 150 Col. 29 B—32 C und Col. 20 A—29 A.

7. fol. 221^v: Τάξις τῶν τοῦ παλατίου ἀξιωματῶν. Beg.: Α. δεσπότης. Schluss: Ϛ. ὀρουγγάριος στόλου καὶ κύρης. Dahinter Scholion: Ἰστέον ἔτι τὰ χρυσοκόκκινα σιᾶδια κ. τ. λ. Vgl. Codin. de offic. ed. Bekker p. 211.

8. fol. 222^r: Ἡ γεγονοῦσα διατύπωσις παρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ ὅπως ἔχουσι τάξεις οἱ θρόνοι τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως. Schliesst verstümmelt auf fol. 222^v. Vgl. Hieroclis Synecdemus ed. Parthey. Not. episc. II.

Die Handschrift, wahrscheinlich in Thessalonike geschrieben (vgl. Zachariae l. l. p. V), ist a. 1838 von Zachariae von Lingenthal in der Bibliothek des heiligen Grabes zu Constantinopel aufgefunden, im Februar 1867 von der Bibliothek erworben.

267.

Codex graec. fol. 29. Perg. cm. 28,2 × 20,5. 2 Blätter in Uncial-Schrift des VIII.—IX. (?) Jh., zweispaltig, 22 Zeilen auf der Seite mit bunten Initialen.

Bruchstücke von Lectionen aus dem neuen Testament.

fol. 1 beg.: οἱ ὄγλοι εἶναι = Ev. Lucae IX, 18—22. fol. 1^r col. 2 med. Überschrift roth: εἰ̄ κᾱ λουκάν. Beg.: Εἶπεν ὁ κύριος, εἴ τις θέλει, ὑπίσω μου ἐλθεῖν κ. τ. λ. = Ev. Lucae IX, 23—27. fol. 1^v col. 2 med. Rothe Überschrift κᾱ λουκάν. Beg.: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραλαβὼν ὁ ἱησοῦς τὸν πέτρον. Ev. Luc. IX, 28. Schluss des Blattes v. 29 καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἕξα . . . . . Über fol. 1^v col. 2 die untere Hälfte einer rothen Überschrift, deren obere Hälfte weggeschnitten; es scheint τῆ δ' τῆς ε' ἐβδομάδος.

fol. 2 beg.: καὶ ποιῆ = Ev. Lucae VII, 8—10. fol. 2^r col. 1 sub fin. Rothe Überschrift: εἰ̄ κᾱ λουκάν. Beg.: εἶπεν ὁ κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος = Ev. Luc. XVI, 19. Schluss καὶ ἐπὶ πᾶσι ταῦτοις . . . ib. v. 26.

Die Blätter sind im Mai 1866 durch Vermittelung des damaligen Consuls Brusch in Cairo aus einem Kloster des Sinai in die Bibliothek gekommen. Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln z. Gesch. d. Griech. Schrift. Berlin 1876 Tab. VIII.

268.

Codex graec. fol. 30. Perg. cm. 27,7 × 20,3. 6 Blätter in Uncial-Schrift des X. (?) Jh., zweispaltig, 17 Zeilen auf der Seite, mit rothen Initialen und Überschriften.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

Enthält Lectionen aus dem alten Testament.

fol. 1^r: ἄρ σον θεῶ ἀναγνῶς τοῦ ✠ ὅλου. Ἡ σεπτέμβριος ἀ'. ἄρ τ' ἐν καὶ μὴ τοῦ ε πατρὸς ἡμῶν συμ̄ τοῦ στωλῆ' ἀνα' ἀ'. σοφία σολομῶν. Beg.: Δικαίῳ ψυχῆ ἐν χειρὶ θεοῦ = Sap. Sal. III, 1—9.

fol. 1^v col. 2 fin. ἀνάγνωσμα γ' (sic) σοφία σολομῶντος. Beg.: Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσιν = Sap. Sal. V, 16—VI, 3.

fol. 3^r col. 2 ἀνάγνωσμα γ'. σοφία σολομῶν. Beg.: Δίκαιοι εὐδαιμόνιοι τελευτεῖται = Sap. Sal. IV, 7—15.

fol. 4^r col. 1 med.: τῆ παραμονῆ τῶγενέσιον τ' ὑπεράγίας θεῶ ἀναγνῶ ἀ' γενέσεως τ' ἀνα'. Beg.: Ἐξῆλθεν ἰακῶβ ἀπὸ τοῦ φρεάτους τοῦ ὄρκου = Gen. XXVIII, 10—17.

fol. 5^r col. 2 med.: ἀνάγνωσμα β'. ἱεζεκιήλ ὁ ἀνα'. Beg.: Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἠγρότης = Ezech. XLIII, 27—XLIV, 4.

fol. 6^r col. 1 fin.: ἀνάγνωσμα γ' παροιμιῶν τῶ ἀνα'. Beg.: Ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἐαυτὴ ὄικον = Proverb. IX, 1 ff. Schluss: διδοῦ . . . ib. v. 9.

Vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 29.

269.

Codex graec. fol. 31. Perg. cm. 30,3 × 21. XI. Jh., ein Blatt zweispaltig geschrieben, 26 Zeilen auf der Seite. Doch wird auf der Vorderseite der Raum von 10 Zeilen durch eine Miniatur eingenommen, den Heiligen in einer Säulenhalle darstellend, welcher in der linken Hand ein Buch trägt, die rechte lehrend erhoben hat. Über der Miniatur roth: Μηνὶ τῷ αὐτῷ (d. h. Januar) β'.

Überschrift des Textes roth: Βίβλος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Σιλβέστρου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης. Beg.: Καὶ πάντων μὲν τῶν ἄλλων ἁγίων τὸν θεάρεστον βίον τοῖς εὐσεβεῖσι διεξιέναι λυσίτελέεσ καὶ ὠφέλιμον. Schluss: θάνατόν τε δεινόν δι' αὐτὴν ὑπεργόντων τῶ ἐπιτίμιον.

Vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 29.

270.

Codex graec. fol. 32. 33.

Zwei aegyptische Papyrus-Urkunden in griechischer Sprache unter Glas aus der Regierungszeit des Kaisers Phocas (602—610), enthaltend Verträge über Purpurfärberei. In Facsimile publicirt und besprochen von W. Adolph Schmidt. Die Griechischen Papyrusurkunden der Königlichen Bibliothek zu Berlin. (Forschungen auf dem Gebiete des Alterthums, Theil 1.) Berlin 1842. 8°.

Vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 29.

271.

Codex graec. fol. 35. Perg. cm. 30,2 × 20,2. ein Blatt in Uncial-Schrift des IX. (?) Jh., zwispaltig, 39 Zeilen auf der Seite. Das Blatt war quer durch in zwei Theile zerschnitten, von denen der obere wohl erhalten, der untere durch Nässe so verdorben ist, dass die Rückseite nur schwer zu lesen ist. Bei der jetzigen Einheftung im Bande ist die ursprüngliche Vorderseite zur Rückseite geworden.

Das Blatt enthält ein Stück aus Oribasius *συναγωγὰ ἐκ τριῶν καὶ* beginnend ... *προσέθεται πολλοὶ γόνυ καὶ μόνον ἐξήρασαν* (Lib. VII. 26 § 167 Tom. II p. 134, 7 ed. Bussemaker-Daremborg) bis *πρῶτον μὲν τὸ δύσεργον καὶ τοῦτο* ... (ib. § 179 p. 138, 5. 6).

Vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 29.

272.

Codex graec. fol. 36. Perg. cm. 30,3 × 21,8. XIII. Jh. Sie besteht aus 10 Blättern, nämlich dem 1. 2. 4. 6. eines Ternio und einem vollständigen Ternio, 44 Zeilen auf der Seite.

Stücke vom Anfang des Psalmen-Commentars des Euthymius Zigabenus, dessen Namen aber nicht in der Überschrift genannt, sondern von späterer Hand am Rande danebengeschrieben ist.

Beg. unter einer breiten bunten Arabeske: *Προσίμιον τῆς ἐξηγήσεως τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν ἦτοι τοῦ ψαλτῆρος καὶ ἐγκώμιον τοῦ ὁδοῦ. Πατήρ τοῦ παρόντος βιβλίου τὸ μὲν ὄλον εἶπαι ὁ θεοῦ παῖς. (Migne Patrol. graec. Tom. CXXVIII col. 41).*

fol. 2 schliesst: *περὶ γῆς καὶ τῶν κατὰ γῆν. περὶ ζώων* ... ib. col. 49 B.

fol. 3 beg.: ... *λότως βίβλος ψαλμῶν ὀνόμασται* ib. 53 A., schliesst: *ἦ καὶ ἤρμωσε καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ πρὸς θεὸν (μετήνεργον von zweiter Hand beigefügt)* ib. 57 B.

fol. 4 beg.: ... *θαύματα τὰ παθήματα καὶ πάντων ἔργατον, ἣ ἀνάστασις* ib. 61 C. Von da an ohne Unterbrechung bis col. 93 D (Comment. in Psalm. IV, 4) *καὶ μετ' ἐξαρθρήτων ἀνδρῶν, τῶν ταῖς ρωμάσι* ... Am Rande Scholien, seltener von der Hand des Schreibers, häufiger von einer wenig jüngeren Hand, welche auch Worterklärungen zwischen die Zeilen schrieb und von welcher auch nach der Farbe der rothen Dinte zu schliessen eine Notiz am oberen Rande von fol. 1^r stammte, welche jedoch bis auf das Wort *ἱερομονάχου* so verloschen ist, dass nichts weiter zu entziffern ist. Noch jünger ist eine Hand, welche mit schwarzer Dinte den Namen des Verfassers an den Rand schrieb und einige Correc-turen machte, vielleicht nach anderer Handschrift wie das richtige *μετήνεργον* auf fol. 3^v vermuthen lässt.

Die Handschrift stammt vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 29.

273.

Codex graec. fol. 37. Pap. cm. 41,8 × 28,3. XVI. Jh. 502 Blätter.

Die Synopsis des Aetius Amidenus.

1. fol. 1 am oberen Rande über einer bunten Arabeske roth: *Σύνοψις τῶν ἀπλῶν Γαληνῶδ: — ἐς χς' προσίμιον.* Darunter: *ἀετίου ἀμιδενῶδ σύνοψις τῶν τριῶν βιβλίων. ὀριβασίου λέγω ὁ γὰρ τοῦ πρὸς ἰουλιανὸν καὶ τοῦ πρὸς εὐστάθιον καὶ τοῦ πρὸς εὐσυνάπιον (sic) καὶ τῶν θεραπευτικῶν βιβλίων γαληνῶδ καὶ ἀρχιγένους καὶ ἐτέρων τινῶν ἀρχαίων ἐπιστήμων.* Beg.: *Αἱ διαφοραὶ τῶν κατὰ μέρος ἐνεργειῶν ἐν ἐκάστῳ τῶν φαρμάκων γίνονται κ. τ. λ.*

fol. 4^v vers. 5 rothe Überschrift: *πίναξ τοῦ πρώτου τμήματος τῶν κεφαλαίων τοῦ αετίου.* Es folgt eine Übersicht der Capitel, deren verwirrte

Reihenfolge (α', δ', ζ' etc. bis οζ' dann β', ε', η' etc. bis οζ' u. s. w.) zeigt, dass im Archetypus dieselben in 3 von links nach rechts zu lesenden Spalten nebeneinander standen. Die Übersicht (424 Capitel, während der folgende Text 445 hat) schliesst fol. 6^r med., der Rest von 6^r und das ganze 6^v sind leer. fol. 7^r beginnt ohne besondere Überschrift: ἀβρότονον (roth). τὸ ἀβρότονον θερμὸν ἐστὶ καὶ ἐξηρὸν τὴν δύναμιν. fol. 39^v: τέλος τοῦ πρώτου λόγου.

fol. 40^r: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ δευτέρου λόγου τοῦ ἀετίου (268 Capitel gegen 269 im Text). fol. 41^r: ἀετίου ἀμυδρηνοῦ βιβλίον δευτέρου περὶ τῶν τῆς γῆς διαφορῶν. fol. 69^r: τέλος τοῦ δευτέρου λόγου.

fol. 69^v: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ τρίτου λόγου τοῦ ἀετίου (185 Cap.) fol. 70^v: ἀετίου ἀμυδρηνοῦ βιβλίον τρίτου. fol. 95^v: τέλος τοῦ τρίτου λόγου.

fol. 96^r: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ τετάρτου λόγου (100 Cap.) fol. 96^v: ἀετίου βιβλίον τετάρτου διατηρικῶν ὑγιαίνων παραγγελμάτων. fol. 110^v: τέλος τοῦ τετάρτου βιβλίου.

fol. 111^r: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ πέμπτου λόγου (145 Cap.) fol. 112^r: ἀετίου βιβλίον πέμπτου περὶ τῆς τῶν πυρετῶν διαγνώσεως καὶ θεραπειᾶς. fol. 143^r: τέλος τοῦ πέμπτου λόγου.

fol. 143^v: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἕκτου λόγου (98 Cap.) Die Übersicht hörte fol. 144^r Z. 4 auf, der Rest der Seite war leer, ist aber von späterer Hand ausgefüllt: ἐνταῦθα ἄρχεται ὁ πίναξ τοῦ βιβλίου. τοῦτο τὸ κεφάλαιον εὑρηται εἰς ἄλλον ἀντίγραφον διὸ καὶ γέγραπται παρ' ἐμοῦ. ἔχει δὲ ἡ ὑπόθεσις οὕτως. κεφάλαιον α'. περὶ ὑδροκεφάλων. λεωνίδους (folgt das Capitel). fol. 144^v: ἀετίου βιβλίον ἕκτου περὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ συνισταμένων πάντων παθῶν. fol. 178^r: τέλος τοῦ ἕκτου βιβλίου.

fol. 178^v: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἑβδόμου λόγου (114 Cap.) fol. 179^v: ἀετίου βιβλίον ἑβδόμου περὶ τῶν ὀφθαλμοῦ παθῶν. fol. 217^v: τέλος τοῦ ζ' λόγου τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς συνισταμένων παθῶν.

fol. 218^r: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ὀγδόου λόγου (77 Cap.) Unter der Übersicht fol. 218^v roth:

περὶ τῶν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ στόματι καὶ παρισθημαῖς παθῶν. ὑπετάγη τῶδε λόγῳ καὶ περὶ κατάρρου καὶ βηχῆς καὶ τῶν ἐν τῇ τραχηλίᾳ ἀρτηρίᾳ καὶ πνεύμονι καὶ θώρακι παθῶν. λόγος η'. fol. 219^r: ἀετίου λόγος ὀγδοῦς. κεφάλαιον πρῶτον πρὸς τὰς τῶν ὀφθαλμῶν διακοσμήσεις. fol. 253^v: τέλος τοῦ ὀγδόου λόγου τῶν περὶ τὸ πρόσωπον καὶ στόμα καὶ θώρακα συνισταμένων παθῶν. Buch I—VIII herausg. in: Aetii Amideni Librorum medicinalium Tomus primus. Venetiis apud her. Aldi 1534.

fol. 254^r: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἑνάτου λόγου (43 Cap.) fol. 254^v: ἀετίου λόγος ἑνάτος περὶ τῶν κατὰ τὸ στόμα τῆς καιλίας παθῶν καὶ αὐταῖς τῆς καιλίας καὶ ἐντέρων. fol. 292^v: τέλος τοῦ ἑνάτου λόγου τοῦ περὶ τῶν ἐν τῷ στομάχῳ καὶ καιλίᾳ καὶ ἐτέρον παθῶν. Theile des 9. Buchs herausg. v. J. C. Hebenstreit in: Tentamen super Aetii Synopsis libris VIII und in: Aetii ἀνεκδότων libri IX cap. 28. Lipsiae 1757; von J. Magnus a Tengström in: Comment. in Aetii ἀνεκδότα Spec. I Aboae 1817. Ferner in: Συλλογὴ ἐλληνικῶν ἀνεκδότων σπουδῆ Ἀ Μουστοξύδου καὶ Δ. Σχίνα p. 1 ff.

fol. 293^r: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ δεκάτου λόγου (24 Cap.) fol. 293^v: ἀετίου λόγος δέκατος περὶ ἀτονίας ἥπατος καὶ ἐφ' ᾧν αἷμα γαστρὸς φέρεται. fol. 311^r: τέλος τοῦ δεκάτου λόγου.

fol. 311^v: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἑνδεκάτου λόγου (32 Cap.) fol. 312^r: ἀετίου λόγος ἑνδέκατος. fol. 329^v: τέλος τοῦ ἑνδεκάτου λόγου.

fol. 330^r: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ δωδεκάτου λόγου (43 Cap.) fol. 330^v: ἀετίου λόγος δωδέκατος. fol. 347^r: τέλος τοῦ δωδεκάτου λόγου. Buch XII herausg. in: Ἀετίου λόγος δωδέκατος ἐκδοθεὶς ὑπὸ Γεωργίου Ἀ. Κωστομοίρου. Paris 1892.

fol. 347^v: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ τρισκαίδεκάτου λόγου (140 Cap.) fol. 348^r: ἀετίου λόγος τρισκαίδεκάτος. fol. 387^r: τέλος τοῦ τρισκαίδεκάτου λόγου. Gegen Schluss des Buches finden sich vielfach kleine Lücken im Texte, offenbar war die Vorlage verdorben und unleserlich geworden.

fol. 387^v: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ τεσσαρεσκαίδεκάτου λόγου (86 Cap.) fol. 388^v: ἀετίου λόγος

τεσσαρεσκαίδεκάτος. fol. 430^v: τέλος τοῦ τεσσαρεσκαίδεκάτου λόγου.

fol. 431^r: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ πεντεκαίδεκάτου λόγου (45 Cap.) fol. 431^v: ἀετίου λόγος πεντεκαίδεκάτος. fol. 458^r: τέλος τοῦ πεντεκαίδεκάτου λόγου.

fol. 458^v: Πίναξ τῶν κεφαλαίων ἑξακαίδεκάτου λόγου (144 Cap.) fol. 460^r: ἀετίου λόγος ἑξακαίδεκάτος. fol. 501^r: τέλος τοῦ ἑξακαίδεκάτου λόγου. Am Rande des Aetius finden sich hin und wieder Scholien von der Hand des Schreibers in rother Dinte. Von jüngerer Hand ist der Rand bedeckt mit theils längeren Stücken theils einzelnen Worten und Silben, offenbar eine Collation einer anderen stark abweichenden Handschrift; ein Theil der Varianten ist in den Text hinein-correctirt. Von anderer Hand finden sich vereinzelte Bemerkungen wie γρ̄ περιηπτομένη sic Hispan.; hispanicus βρετανικῆς legit; dieselbe macht auch Besserungsvorschläge mit Berufung auf die von Aetius excerptirten Originale, geht aber nicht über das erste Buch hinaus. Auf den Aetius folgt von derselben Hand:

2. fol. 501^v: ἐκ τῶν ἀφρικανῶν περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. Beg.: ἐπειδὴ πολλαχθὸν σταθμῶν τε καὶ μέτρων ἐπεμνήσθη. Schluss fol. 502^r: εἰ δὲ πῶς σημεῖα διὰ τῶν ἀττικῶν ἀριθμῶν εἴη γεγραμμένα ὡς ἂν μὴ κάμνη τις ἐπιζητῶν καὶ τὰυτα, τοῖς κοινῶς ἀριθμοῖς ἐπεξηγούμενα παραλείπεται. Ein Auszug aus der von P. de Lagarde, *Symmikta* p. 167 ff. herausgegebenen Schrift des Africanus.

3. fol. 502^r fin.: ἕτερον περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. Beg.: ὁ ἀττικὸς χοῖνιξ ἔχει κοτύλας δ' κ. τ. λ.

4. fol. 502^v: ἕτερον περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. Δεῖ εἰδέναι ὅτι οἱ σταθμοὶ καὶ τὰ μέτρα διαλλάσσουσι κατὰ τὸ πλεῖον καὶ ἔλασσον πρὸς τὰ κλίματα. Mit diesen Worten bricht die Handschrift mitten auf der Seite ab.

Der Codex war, wie eine Aufschrift auf fol. 1. besagt, früher in Besitz des Jesuiten-Collegs in Paris. Am innern Rande von fol. 1 findet sich die Bemerkung: Paraphé au desir de l'arrest du 5 juillet 1763. Mesnil,

welche an die Aufhebung des Ordens in Frankreich und die Confiscation seiner Güter erinnert. Er findet sich bei (Fr. Clément), *Catalogus manuscriptorum codicum collegii Claromontani Paris. 1764* auf p. 105 unter no. 328 beschrieben. Später war er in Besitz Meerman's (no. 228) dann C. Weigel's (vgl. *Catalogue de livres anciens et rares en vente chez T. O. Weigel. Sixième partie. Philol. gr. et lat. Leipzig (1873). 8°*). Im März 1873 kam er durch Kauf in den Besitz der Bibliothek.

274.

Codex graec. fol. 38. Pap. cm. 19 × 14. 870 Seiten.

Auf pag. 1 ist bemerkt: *Actii Amideni opp. libri VIII posteriores. Apographum cod. olim Boerhaaviani, nunc senatus Lipsiensis* [Rep. I. fol. 36 a. a.: cf. Naumann, *Catalogus libr. mscr. in biblioth. senat. Lips. p. 126*]. *In margine lectio cod. Vindobon. No 51 adnotata.* Daneben von C. Weigel bemerkt: *Descriptus a b. Franzio olim Prof. Lipsiensis.* — 6 voranstehende Blätter enthalten handschriftlich die Vorrede von Joh. Ernesti *Hebenstreit Tentamen philologicum medicum super Actii Amideni synopsis medicorum veterum etc. Lipsiae 1757. 4°*, welche über den codex Lipsiensis handelt. Die letzte Seite derselben giebt Bemerkungen Weigel's über diese Handschrift und über die Franz'sche Abschrift. P. 1 beginnt die Abschrift, neben dem Anfange das Datum *d. 13 Mart. 1778*; sie schliesst p. 870 *τέλος d. 4 Nbr. 78. coll. d. 4 Febr. 79.* Darunter: *Collat. codd. Vindob. finii laetus acto labore 4 Aprilis 1799 C. Weigel.*

Die Handschrift kam im März 1873 durch Kauf in die Königliche Bibliothek.

275.

Codex graec. fol. 39.

Grosse Pappschachtel enthaltend die Sammlungen C. Weigel's zu Griechischen Medicinern, 42 Stücke in 15 Mappen, welche zusammen mit den beiden vorigen Handschriften 1873 angekauft worden. Die Convolute enthalten (vgl. *Catalogue de livres anciens et rares en vente*

chez T. O. Weigel. 6ème partie Leipzig (1873) Folgendes:

I. 1. Collation des Vindobonensis Med. No. 6 des Aetius mit der Ed. Aldina.

2. Collation der Vindobb. Med. 51 und 52 des 8. Buches des Aetius.

3. Collation des Marcianus 251 mit Ed. Ald. p. 1—50. Auf dem letzten Blatte: Ἐκ τῶν τοῦ ἀρποκρατίωνος τοῦ ἀλεξανδρέως περὶ φυσικῶν ὀνύμαων ζώων τε καὶ φυτῶν καὶ λίθων. Specimen ex bibliotheca Naniana.

4. Collation des Marcianus 251 Fortsetzung bis p. 98.

5. Collation der ersten 4 Bücher des Codex Altorfianus früher Uffenbachianus mit der Aldine.

II. 6. Abschrift von Aetius lib. IX und dem Schluss (cp. 28 ff.) von Lib. XI aus dem Vindobon. Med. 6.

7. Collation der Bücher 9—11 des Aetius aus Vindobb. Med. 51 und 12.

8. Desgl. Aus Vindob. Med. 52.

9. Abschrift von Buch X und dem Anfang von Buch XI des Aetius aus Vindob. Med. 6. Daneben Collation des Vindob. Med. 12.

10. Collation der Vindobonn. Med. 6. 12. 51. 52 mit der Abschrift des Lipsiensis (= Cod. gr. fol. 38).

III. 11. Varianten der Vindobonn. Med. 6 und 12, zum Theil auch 51 zu dem 13—16. Buch des Aetius.

12. Handschriftliche Emendationen am Rande eines Exemplars der Aldina in der Kgl. Bibl. zu Dresden.

IV. 13. Collationen der Paris. Regg. 1847. 1848. 2140 mit der Aldine von einer Hand des XVII. Jh.

V. 14. Sammlung von Notizen zu Aetius u. d. Medicinern, meistens Auszüge aus gedruckten Werken. Darunter eine Übersicht über die Handschriften in Paris und ein Brief des Jac. Morelli über dergl. in der Marciana.

VI. 15. Collation des Vindobon. Med. No. 38^c

von Erotian's Glossarium vocum Hippocratis mit der Franz'schen Ausgabe.

16. Ein Heft mit Abschriften und Collationen kleinerer Stücke des Rufus Ephesius, Oribasius, Archigenes, Antyllus, Asclepiades, Alexander Aphrodis. (Einzeln verzeichnet im Catalogue de livres etc.)

17. Ein Blatt, Collation des Gedichts de viribus herbarum im Vindobon. Med. No. 22 mit der Ausgabe des Fabricius Bibl. graec. XI p. 630.

18. Παύλου Νικαίου βιβλίον ἱατρικόν. Abschrift des Codex Augustanus in Rom.

19. Collationen zu dieser Abschrift aus den codd. Vindobb. Med. 31 und 41.

20. Alexander Aphrodis. de Febribus. Abschrift des Vindobon. Med. 15.

VII. 21. Aelius Promotus de venenatis. Abschrift aus Cod. Vat. 249. Varianten zu Aretaens aus Vat. 236.

22. Collation des Ambrosianus des Aelius Promotus mit der Abschrift No. 21. Notizen über Handschriften griech. Aerzte in italienischen Bibliotheken.

23. Collationen vaticanischer Handschriften zu Erotian's und Galen's Glossarium vocum Hippocratis.

VIII. 24. Moschion περὶ γυναικείων παθῶν. Collation des Vindobon. Med. 32 mit der Ausgabe von Dewezius 1793. — Probecollation des Marcianus des Aretaens.

25. Proben von Dioscorides und Stephanus Atheniensis φαρμάκων ἐμπειρία κατὰ ἀλφάβητον im Vindobon. Med. 18. — Probecollation des Vindobon. Med. 14 des Dioscorides de mat. med. — Collation der Vindobonn. Med. 36 und 45 von Symeon Sethus de alimentorum facultatibus mit der Ausgabe des Bogdanus 1658.

26. Derselben Collation zu Symeon Sethus. Theil 2.

IX. 27. Abschrift von Symeon Sethus lexicon botanicum aus dem Vindob. Med. 25. Erster Theil. — Abschrift von Actuarius περὶ τῶν κατὰ

τὴν μῆτρων παθῶν L. II ep. 24 aus dem Codex Dresdensis. — Abschrift von Theophilus ἐξήγησις εἰς τοὺς Ἰπποκράτους ἀφορισμοὺς aus dem Vindobouensis.

28. Probecollation von Paulus Aegineta περὶ διαφορῶν καὶ αἰτίας νοσημάτων nach der Handschrift des Beatus Rhenanus, verglichen mit der Baseler Ausgabe durch Schneider.

29. Abschrift von Actuarius Methodus mendendi Buch 1. 2 von der Hand Schneider's.

X. 30. Symeon Sethus (Psellus, Aetius) de alimentorum facultatibus; Abschrift des Paris. 1847.

XI. 31. Oribasius ἱατρικῶν συναγωγῶν Buch 4. 6. 9. 14. Abschrift des codex Mosquensis.

32. Oribasius Synopsis, die letzten Capitel des 1. Buches, von Buch 4 das Capitel de aquis und die Bücher V—IX. Abschrift des Vindobonensis Med. 42 (olim. 16).

XII. 33. Kleinere Stücke aus Wiener Handschriften. Pyropulus de ponderibus. Epiphanius und Orpheus de lapidibus, Psellus de diaeta, Symeon Sethus de urinis, Symeon Sethus Lexicon botanicum (Fortsetzung von 27), Magistriannus de cura leprosororum.

34. Ein Convolut bezeichnet: Schedae Bernardi, Bemerkungen dieses Gelehrten zu alten Classikern, besonders Medicinern.

XIII. 35. Marcellus περὶ σφυγμῶν, Abschrift aus Vindobou. Med. 16.

36. Cassius ἱατρικὰ ἀπορίαι καὶ προβλήματα φυσικά. Abschrift von der Hand Bernard's mit Anmerkungen und zum Theil mit lateinischer Übersetzung von demselben.

37. Collation des Vaticanus 1614 des Cassius mit der Pariser Ausgabe 1541.

XIV. 38. Verzeichniss griechischer Handschriften in verschiedenen italienischen Bibliotheken. — Varianten in einer Ausgabe des Alexander Trallianus ed. Gaupylus in der Bibliothek der Minerva zu Rom. — Probecollation von Handschriften des Dioscorides und Aretaeus in

der Marciana. — Verzeichniss der Handschriften des Aetius in der Vaticana.

39. Ein Heft bezeichnet: Addenda ad Hesychium Albert.

40. Ein Heft bezeichnet: Observationes in Suidam Kusteri. Ein Convolut ohne Nummer, meistens Auszüge aus Handschriften-Catalogen und einige Briefe von Gelehrten (z. B. Matthaei).

XV. 41. Excerpte und Bemerkungen zu griechischen Medicinern von Franz.

42. Farbige Abbildungen von Thieren mit der Aufschrift: Hae icones quae historiae animalium illustrandae inservire possunt. pertinent ad Codicem Mscr. Graecum (Vindob.) Medicum V. vid. Lambec. lib. 6 p. 90. 91 et 294 et seqq.

276.

Codex graec. fol. 40.

Papierhandschrift, aus drei Heften verschiedener Grösse bestehend, alle aus neuerer Zeit stammend, aber von verschiedener Hand geschrieben.

I. Heft in folio, 22 Blätter, sehr starkes Papier. fol. 1 trägt die Widmung: Τῷ κορίθῳ κορίθῳ καθηγητῇ Καρόλῳ Νόππε (i. e. Karl Hopf) ὑποθήψεως σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης προσφέρει ὁ εἰλικρινῆς φίλος Νικόλαος Μορτελαός. Darüber von anderer Hand der Titel: ἐγκώμιον τοῦ ἀγίου निकόλου. fol. 2 beginnt das Encomium in Vulgär-Sprache, offenbar von einem Priester auf Zakynthos verfasst, nach den Worten des Eingangs: ἐν εὐλογίᾳ εὐθέων ὑψωθήσεται πόλις εἰς τοῦ λαμπροῦ γένους μας τὴν περιβόητον ἑορτὴν ταύτην, ὑποὶ πανηγυρίζει τὸν τεράστιον ἐν ἱεράρχαις Νικόλαον. ὑποὶ ἐγέννησεν ἡ τίσις τῶν προγόνων μας μὲ κοινὸν θάμβος εἰς τὰ γήινα, καὶ οὐράνια, προβαίνω καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦτο τὸ μέγα ὕψος πανηγυριστῆς πρόθυμος νὰ χρστήσω ὡς ὄνομα ἐνδόν εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην τῆς ἀγαπητῆς μου πατρίδος Ζακύνθου περιόξον ματρώπιον, ἡ ὑπόστα σερμόνεται εἰς τὸ ὄνομά του τὸ πολυόμνητον. Auf fol. 3 eine grosse Lücke. Der freie Raum hinter dem Schluss fol. 8^r von späterer Hand zur Ein-

fügung eines Gebetes an den heil. Nicolaus benutzt.

fol. 8^v—11^v leer.

fol. 12 beginnt unter der Überschrift ἔργου καὶ ἰδὲ eine neue Rede von derselben Hand geschrieben und offenbar von demselben Verfasser. Preis des Glaubens als der Mutter der Vaterlandsliebe, mit vielen zeitgeschichtlichen Auspielungen, u. a. Lob des berühmten Eugenius Bulgaris, Metropolit von Slabenion und Cherson, nach welchem sich die Abfassungszeit der Rede auf die Jahre 1776—1806 fixiren lässt. Sie beginnt: Ἡ φιλοθερά ἐκείνη τοῦ ζήλου παλαιὰ κάμινος διὰ τὴν πίστιν μας καὶ πατριῶτα ἐσβεσμένη τώρα ἕως ἀπὸ αἰῶνας εἰς τὸ δυστυχὲς γένος μας. Die Ausdrücke der Vulgärsprache sind in diesem Abschnitt zum Theil ausgestrichen und durch die altgriechischen Formen ersetzt.

II. Heft klein folio von anderer Hand, 11 Blätter mit Text, dahinter 5 leere Blätter.

fol. 1: τῆ γ' κυριακῆ τῆ κατὰ Λουκᾶν. Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσας, ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω. Beg.: εὐσεβέστατοι, ὕστερον ἀπὸ τὴν τρομερῶν τῶν προπατόρων παραβάσιν, ποτὲ πλέον ἀπὸ τὴν αἰκουμένην αἱ μυρία παραβάσεις δὲν ἔλεψαν. Schluss fol. 4^r, fol. 4^v leer.

fol. 5^r: Anfang einer zweiten Predigt, welche auf fol. 6^r von neuem beginnt, der Rest von fol. 5 leer.

fol. 6^r: τῆ γ' κυριακῆ τῆ κατὰ Λουκᾶν. Ἦν Δαβὶδ ἐλέγησόν με. Beg.: Σήμερον, εὐσεβέστατοι, μὲ μεγάλην ἐντροπὴν ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ὑποὺ εἰς τὸ παρὸν ζῶμεν εἰς τὰ γήινα, θέλει ἴδωμεν εἰς ἕνα τοῦ παλαιοῦ νόμου ἄνδρα γενναῖον καὶ μεγαλόψυχον.

fol. 9^r: τῆ ε' κατὰ Λουκᾶν. καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀθηνεῖας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. Beg.: Ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν παρενομήθη, εὐσεβέστατοι, ἀπὸ τεράστια εἰς τεράστια.

III. Heft in Octavo, 17 Blätter, von denen das erste unbeschrieben. Es enthält Fragmente

dreier Predigten, von verschiedenen Händen geschrieben.

fol. 2^r: Predigt auf das Leiden Christi in Gethsemane, beginnend . . . ἄμετρα σημεῖα φιλοanthρωπίας μόνον ἔξω εἰς τὸ φ. . . ρές πρόσωπόν μας, ἀλλὰ ταῦτα ὑποὺ ἄλλα σαροδονικά ἀ. . . κοιμίζομεν τὸν πλερίον.

fol. 5^r: Predigt auf Ev. Luc. XIII, 11. Beg.: . . . ἐργασίαν, ὅπου ἄλλα τὰ βλέπει καὶ τα κήβερνά. τρίτον ὀρθότροπὴν ἐργασίαν: ὅπου δὲν γήρουντε αἰητᾶς λογῆς παρὰ καθὼς τὰ ἔκαμεν.

fol. 11^r: Rede auf die Schlechtigkeit der gegenwärtigen Zeit mit Rückblicken auf die Zustände früherer Jahrhunderte. Beg.: . . . κλαίονσαι γυναικες, ὁ θεηρώδης θάνατος, ζωγραφίζονται ὅ. . . ρον τὰ ἀγριότερα πράγματα. ἔρχονται οἱ μέλλοντες τῶν χριστιανῶν αἰῶνες, προβαίνουσιν ὅλοι κατὰ τάξιν καθ' ἕν μὲ τὸς ἰδίους χαρακτῆρας τῶν παραβάσεων. Da die Zuhörer mit ἄνδρες Ζακύνθιοι angeredet werden, und nach dem Ton der Rede, ist sie offenbar von demselben Verfasser, wie die beiden Reden des ersten Heftes dieser Handschrift.

Die Handschrift kam in die Bibliothek a. 1863 als Geschenk des Prof. und Oberbibliothekars in Königsberg Karl Hopf.

277.

Codex graec. fol. 41. Perg. cm. 32 × 25. XII. Jh. 280 Blätter, zweispaltig geschrieben, 31 Zeilen auf der Seite.

Eine alte Quaternionenbezifferung auf dem ersten und letzten Blatte jedes Quaternio ist oft durch starkes Beschneiden des Randes vernichtet. Die Blätter 12—17 sind falsch eingebunden; die richtige Reihenfolge ist 13. 14. 12. 17. 15. 16. Der 1. Quaternio beginnt fol. 3, die ersten beiden Blätter sind besonders angeklebt. Aus den Ziffern der Quaternionen ergibt sich, dass die ersten 34 Quaternionen (fol. 3—274) vollständig sind. Die letzten sechs Blätter 275, 276, 277, 278, 279, 280 gehören in folgende Ordnung:

279, 276, 275 X X 278, 277, 280

bilden also einen Quaternio, dessen Mittellage fehlt. Die Ziffer auf dem ersten Blatte ist verloren, auf dem 8. steht deutlich μ , daneben wahrscheinlich ζ . Damit stimmt, dass nach einer Notiz eines früheren Besitzers: τὰ πάντα φύλλα τοῦ βιβλίου τὰ γραμμένα εἶνεν $\bar{\tau}$ $\bar{\pi}$ $\bar{\zeta}$, der Codex ursprünglich 386 Blätter hatte, also 48 Quaternionen und 2 Blätter. Denn nach einer Inhaltsübersicht, welche dem Texte vorausgeht, war das auf fol. 278^v beginnende Leben des heil. Eudocimus das letzte Stück der Handschrift. und da das fehlende Stück dieser Vita im Cod. graec. fol. 17 9 Blätter einnimmt, so fehlen etwa 8 Blätter am Ende. Es fehlen somit:

Quaternio 35—46 =	96	Blätter
eine Lage von Quatern.	47 =	2 „
Quaternio 48 =	8	„
	106	Blätter.

Diese ergeben mit den erhaltenen die Summe von 386 Blättern.

Die Handschrift enthält Predigten des Chrysostomus und Heiligenleben aus dem Monat Juli.

fol. 1. 2 bieten einen Πόναξ ἀκριβῆς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου in rother Dinte von der Hand des Schreibers der Handschrift. Beim Beginn jedes Stückes ist am obern Rande der Handschrift mit rother Dinte ein Vermerk über Monatsdatum und Wochentag beginnend: Μηρί Ἰουλίῳ α' ἔχει τὸ σάββατον τῆς δ' ἐβδομάδος u. so fort.

1. fol. 3^r: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου καὶ εἰσελθόν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου κ. τ. λ. = Homil. in Matthaeum 27 (al. 28). (Migne Patrol. gr. tom. 57).

2. fol. 9^v: Τοῦ ἐν ἀγ. π. ἡμ. Ἰω. ἀρχ. Κ. τοῦ χρυσοστόμου· εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ εἰς Καπερναούμ κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 26 (al. 27).

3. fol. 22^v: (2. Juli) Λόγος ἀγλῶν τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐφανερώθη ἡ θεία τῆς θεοτόκου ἐσθῆς ἢ ἀποκαυμένη ἐν τῇ βασιλείᾳ σορῶ τῆς ἐν βλαχέρναις προσκυνομένης. Beg.:

Θεῖα τινὰ καὶ μεγάλα μυστήρια θεοῦ φιλανθρωπίας γνωρίσματα. Vgl. Combefis Nov. Auctar. II, 751 ff.

4. fol. 37^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 40 (al. 41).

5. fol. 44^v: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθουρήσεις αὐτῶν κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 41 (42).

6. fol. 51^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· τότε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ τινὲς τῶν γραμματέων κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 43 (44).

7. fol. 60^v: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· εἶτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 44 (45).

8. fol. 70^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 45 (46). (Migne, Patrol. gr. tom. 58).

9. fol. 75^v: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 30 (31). (Migne, Patrol. gr. tom. 57).

10. fol. 85^v: (8. Juli) Μαρτύριον τοῦ ἀγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Πρασοπίου. Beg.: Διοκλιτιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τὴν βασιλείον ἰθυονόντων ἀρχὴν. Vgl. Act. Sanct. Jul. II p. 556 ff.

11. fol. 110^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· ἐνβάντι δὲ εἰς τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 28 (29).

12. fol. 119^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 45 (46). Vgl. fol. 70^r.

13. fol. 123^v: (11. Juli) Τοῦ μακαρίου Θεοδώρου τοῦ Βέστου ἐγκόμιον εἰς τὴν ἀγίαν καὶ πανεσφῆμον μεγαλομάρτυρα Εὐφρημίαν. Beg.: Τίς αὕτη ἢ ἀναβαίνουσα ὡσεὶ ὄρθρος. (Vgl. Fabricius Bibl. graec. X p. 224).

14. fol. 144^v: Κωνσταντίνου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Τίου λόγος εἰς τὴν εὐρεσιν τοῦ τιμίου λειψάνου τῆς ἀγίας καὶ πανεσφῆμου μάρτυρος Εὐφρημίας. Beg.: Ἦκω τὸ ἐπίταγμα φέρων ὃ παναγιώτατε πάτερ. Vgl. Act. Sanct. Sept. Tom. V, 274 ff.

15. fol. 155^r: Ἀσταρίου ἐπισκόπου ἀμασίας ἐκφρασις εἰς τὴν ἀγίαν Εὐφρημίαν τὴν πανεσφῆμον. Beg.:

Πρώην μὲν ὧ ἄνδρες Δημοσθένην εἶχον ἐν χειρσί.
(= Migne Patrol. gr. tom. 40 col. 333).

16. fol. 157^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων κ. τ. λ. = Homil. in Matth. 46 (47).

17. fol. 164^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις ἐν παραβολαῖς κ. τ. λ. = Homil. in Matth. 47 (48).

18. fol. 170^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδοὺ ἄρχων εἰσελθὼν κ. τ. λ. = Homil. in Matth. 31 (32).

19. fol. 178^r: (15. Juli) Ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους καὶ καλλικίτους μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ Κήρυκον καὶ Ἰουλίτταν. Beg.: "Ὅσπερ οὐκ ἔστι συνεχόμενον τῷ κυρίῳ. Latein. b. Surius III, 652 ff.

20. fol. 185^v: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασεν κ. τ. λ. = Homil. in Matth. 29 (30).

21. fol. 190^r: (16. Juli) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ανατολίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. Beg.: Ανατολίου τὴν ἡλίου δίκην λάμψασαν πολιτείαν κ. τ. λ. Vgl. Act. Sanct. Jul. Tom. I, 659 ff.

22. fol. 201^v: (17. Juli) Ἀθλησις τῆς ἁγίας ἐνδόξου καὶ καλλιπαρθένου μάρτυρος Μαρίας. Beg.: Οὐδὲν οὕτως ἡδύνη καὶ καθιλαρόνει ψυχὴν ἀγαθὴν κ. τ. λ. Latein. b. Surius IV, 276.

23. fol. 211^v: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 48 (49).

24. fol. 222^v: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 51 (52).

25. fol. 232^v: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. λόγος εἰς τὸν ἅγιον Πέτρον τὸν ἀπόστολον καὶ εἰς Ἠλίαν τὸν προφήτην. Beg.: Ὁλέγαι ἡμῖν οἱ παρόντες σήμερον. ἄρα τί τὸ αἷτιον κ. τ. λ. = Tom. 50 col. 725 inter spuria.

26. fol. 243^v: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 52 (53).

27. fol. 252^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 35 (36).

28. fol. 261^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ ἠκολοῦθήσαν δύο τυφλοὶ κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 32 (33).

29. fol. 274^r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 53 (54). Schliesst verstümmelt fol. 274^v: ἵνα ἐν τῇ ἐρωτήσει ταύτῃ καὶ τῇ ἄπο . . .

30. fol. 279. 276. 275. 278^r enthalten Fragmente von Chrysost. Hom. in Matth. 59 (60).

31. fol. 278^v: (31. Juli) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Εὐδοκίμου. Beg.: Εὐδοκίμου τοῦ κατὰ θεὸν φερωνόμως εὐδοκιμήσαντος τὸν βίον ἐξηγεῖσθαι καλόν. κ. τ. λ. Vgl. Cod. 17 fol. 177^r. Die Vita bricht ab auf dem fol. 280^v mit den Worten: χηρῶν κηδεμών, περιβολὴ γυμνῶν, πεινώντων ἄρτος, βα . . .

Auf den verlorenen Quaternionen befanden sich nach Ausweis des Inhaltsverzeichnisses noch folgende Stücke: Chrysost. Hom. in Matth. 55 (56); (27. Juli) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος; Chrysostom. Hom. in Matth. 57 (58); 41 (42); 42 (43); (29. Juli) Ἀθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Καλλικίου; Chrysost. Hom. in Matth. 49 (50); 58 (59). Die beiden Vitae waren offenbar, wie die übrigen dieser Handschrift, denen des cod. 17 entsprechend.

Im Febr. 1875 aus dem Stargard'schen Antiquariat angekauft. Herkunft unbekannt.

278.

Codex graec. fol. 42. Perg. cm. 30,6 × 24,4. XI.—XII. Jh. 269 Blätter, zweispaltig geschrieben, 30 Zeilen auf der Seite.

Die Handschrift ist vielfach verstümmelt, der Rest in grösster Verwirrung gebunden. Aus den zum Theil erhaltenen Ziffern einer alten Quaternionenbezeichnung ergibt sich folgende ursprüngliche Ordnung:

Quaternio 1—6 fehlen.

fol. 9—24 = Quat. 7. 8.

Quaternio 9 fehlt.

fol. 1—8 = Quat. 10, aber in der Reihenfolge 2. 1. 5. 6. 7. 8. 4. 3.

fol. 65—71 = Quat. 11, dessen erstes Blatt fehlt.

fol. 33—40 = Quat. 12, aber in der Reihenfolge 35. 33. 34. 36. 37. 39. 40. 38.

fol. 41—64 = Quat. 13—15.

fol. 25—32 = Quat. 16.

fol. 72—111 = Quat. 17—21.

fol. 120—127 = Quat. 22.

Quaternio 23 fehlt.

fol. 136—143 = Quat. 24.

fol. 128—135 = Quat. 25.

fol. 112—119 = Quat. 26.

fol. 144 ff. = Quat. 27 ff.

Die Handschrift enthält Heiligenleben des Monats Januar. Die Daten, auf dem oberen Rande der Blätter beim Anfang jedes neuen Stückes geschrieben, sind zum Theil erloschen. Nach der angegebenen berichtigten Reihenfolge sind es folgende Stücke:

1. fol. 9^r beg.: . . . . . ἐκκλησιαστικά παραγγέλματα κ. τ. λ. im Leben des Theodosius Coenobiarcha. (Migne Patr. graec. Tom. 114 col. 509 sub fin.) Schluss fol. 24^v: εἰ γὰρ καὶ ὀφθαλμὸς αὐτῷ ὕπνου πολλάκις γέσσαιτο καμφθεὶς ὑπὸ τῆς πάντα . . . (ibid. col. 548 C.)

2. fol. 2^r: . . . . . κείμενα τὰ μαρτυρικά σώματα καθωράθη κ. τ. λ. Schluss der Vita der Märtyrer Hermylus und Stratonicius (bei Migne ib. col. 565 C.)

3. fol. 2^r col. 2: Μηγὶ τῷ αὐτῷ (d. h. Januar) ἰδ'. Νεῖλου μοναχοῦ εἰς τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἐν Σινᾷ καὶ τῇ Παῖθῃ ἁγίων πατέρων. Beg.: Ἀλώμενος ἐγὼ μετὰ τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων κ. τ. λ. Schluss auf fol. 46^r. (Migne Patrol. Graec. Tom. 79 col. 589 ff.) Zwischen fol. 3 und fol. 65 fehlt das Stück col. 617 sub fin.—621 B. med.

4. fol. 46^r: Μηγὶ τῷ αὐτῷ ἰδ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ διὰ Χριστὸν πτωχοῦ. Beg.: Τυραννικὸν τι χροῖμα τεκόντων στοργῆ κ. τ. λ. Schluss fol. 56^r. Ähnlich, aber nicht identisch mit der Vita des Metaphrastes bei Migne, Tom. 114 col. 567.

5. fol. 56^r: Μηγὶ τῷ αὐτῷ ἰδ'. Ἀγῶς εἰς τὴν προσκόνησιν τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ ἁγίου καὶ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου. Am Rande von zweiter Hand: Κωνσταντίνου πορφυρογεννήτου. Beg.: "Ὅσοι τῷ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων θεῷ ἔρωτι γενόμενοι κάτοχοι πανηγυρίζειν αὐτῷ προτεθρόμηθη. Schluss auf fol. 31^v. Lateinisch gedruckt bei Surius Vit. SS. 1. August: „Auctore S. Joa. Chrysostomo. Habetur in Simeone Metaphraste.“

6. fol. 31^v: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου συγγραφεὶς καὶ ἀποσταλεὶς πρὸς τοὺς ἐν τῇ ξένη μοναχὸς παρὰ τοῦ ἐν ἁγίαις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Beg.: Ἀγαθὴν ἄμιλλαν ἐνεστήσαθε πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ μοναχὸς κ. τ. λ. Schluss auf fol. 120^v. (Migne Patr. gr. Tom. 26 col. 835 ff.)

7. fol. 120^v: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίαις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἑμολογητοῦ Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου γενόμενου Ἀλεξανδρείας. Beg.: Ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ὑπομνήματα πρὸς ἀρετῆς ὑποδείγματα καὶ ζῆλον διεξέτευσαν. κ. τ. λ. Schluss auf fol. 130^v. (Migne ib. p. CLXXXV ff.) Es fehlt das Stück p. CXCIII B τούτων ἔτι λεγομένων ὁ βασιλεὺς τὸ πρῶτον ἤσυχῃ καὶ καθ' ἑαυτὸν ἐταράττετο bis CCI B sub fin. οὐδὲ οὕτως ἢ τοῦ ἀνδρὸς παρουσία τῷ Κωνσταντίνου . . .

8. fol. 130^v: τῷ αὐτῷ μηγὶ κ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Εὐδοκίμου. Beg.: Καὶ παντὸς μὲν ἄλλου πράγματος ἀσκητικῆς ὑποδείγματος ἄνευ κ. τ. λ. Schluss auf fol. 185^r. (Migne Tom. 114 col. 596 ff.)

9. fol. 185^r: Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Τιμόθεον. Beg.: Τιμόθεον τὸν μέγαν ἦνεγκε μὲν ἢ λυκαόνων κ. τ. λ. (Ib. col. 761 ff.)

10. fol. 190^r: Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Ἀναστασίου τοῦ Πέτρου. Beg.: Τῆς μεγάλης πάλειος

Ιεροσολύμων ὑπὸ τοῦ Περσῶν βασιλείως ἀλούσης κ.τ.λ. (Ibid. col. 773 ff.)

11. fol. 207^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κγ'. Ἀθλασις τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κλήμεντος Ἀγκύρας. Beg.: Μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος κ.τ.λ. (Ibid. col. 816 ff.)

12. fol. 242^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κδ'. Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Εὐσεβείας τῆς μετονομασθείσης Ξένης. Beg.: Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμασίας Ξένης βίος κ.τ.λ. (Ibid. col. 981 ff.)

13. fol. 250^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κε'. Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου. Beg.: Συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες, Γρηγόριος ὁ πᾶν κ.τ.λ. (Migne Patr. Graec. Tom. 35 col. 244 ff.) Schluss auf fol. 269^v: ὁ μὲν οὖν ἐπὶ τῇ Καππαδοκῶν . . . (ib. col. 300 C.)

Herkunft gleich der der vorhergehenden Handschrift.

279.

Codex graec. fol. 43.

Diese und die folgenden Nummern bis No. 50 incl. enthalten in 8 Kasten die Reste der Bibliothek eines Klosters auf einer Insel des Egerdir-See's in Pisidien, welche Prof. G. Hirschfeld im Jahre 1874 von einer Reise in Kleinasien (vgl. Monatsberichte der Berl. Akademie 1874 p. 710; 1875 p. 121) mitgebracht hat. Dieselben tragen die Spuren der grössten Verwahrlosung, sind meistens aus ihren Bänden gerissen und nur noch theilweise gerettet, ausserdem durch Nässe sehr erheblich beschädigt, so dass theils die Schrift ganz erloschen, theils die Blätter zusammengeklebt sind, die Papierhandschriften ganz bröckelig geworden sind.

No. 43 enthält folgende Reste:

Convolut I.

59 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispaltig, 36 Zeilen auf der Seite.

Eine Quaternionenbezeichnung auf dem obern Rande der ersten Blätter, welche mit β' beginnt, muss erst nach der theilweisen Verstümmelung

der Handschrift angebracht worden sein, da sie die Lücken zwischen den Quaternionen nicht berücksichtigt.

Reste eines Menologiums der Monate September und October.

1. fol. 1^r beginnt verstümmelt Ps. Chrysost. in venerab. cruce. (Migne Patrol. gr. Tom. 50 col. 815 ff.) mit den Worten: πλοῖον τῆν ὑρθῆν ὁδὸν βαδίζόντων κ.τ.λ. (col. 818 sup.) Schluss fol. 3^v.

2. fol. 3^v: Μηνὶ Σεπτεμβρίου κ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μεγαλομαρτύρων εὐσταθίου, ἀγαπίου, θεοπίστου καὶ θεοπίστης. (Act. Sanct. Sept. Tom. VI p. 123 ff.) Schluss fol. 8^v verstümmelt: καὶ σκεπτόμενος περὶ τοῦ πολέμου ἐμάνθανεν τὰ παρ' ἐκάστου αὐτῶν περὶ τοῦ πλακίδα τί ἔγνωσαν αὐτόν. ἤν αὐτόν; ἢ τεθνάναι . . . ib. p. 130 E fin.

3. fol. 9^r beginnen verstümmelt die Akten der heil. Thekla mit den Worten: χριστὲ μὴ ἀψάσθω θέλεις τὸ πῶρ. ἀλλὰ παράστα αὐτῇ ὅτι σὴ ἐστίν. (Tischendorf Act. apost. apocr. p. 40 sqq.) Schluss fol. 11^v: πάμπολα δὲ ἰάματα τελέσασα ἀναπαύεται εἰς τὸν τόπον τῶν ἁγίων κοιμηθῆσα τῇ εἰκάδει τετάρτῃ τοῦ σεπτεμβρίου μηνός. ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι δόξα κράτος τιμὴ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.

4. fol. 11^v: Μηνὶ σεπτεμβρίου κζ'. περίοδοι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ ἰωάννου τοῦ θεολόγου. Beg.: Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθεῖναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἶσαν οἱ ἀπόστολοι προσκαρτεροῦντες τῷ λόγῳ τοῦ θεοῦ. Schluss fol. 26^v: καὶ εὐλογηθέντες ὑπ' αὐτοῦ ἀπεπελεύσαμεν ἐν εἰρήνῃ. ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν. (Verkürzter Prochorus. cf. Acta Johannis bearb. v. Th. Zahn.)

5. fol. 26^v: Μηνὶ ὀκτωβρίου εἰς τὴν β'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων κοπριανοῦ καὶ ἰουστίνης. (Act. Sanct. Sept. VII p. 217 ff.) Schluss fol. 29^v.

6. fol. 29^v: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ εἰς τὴν ε'. Πράξις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου θωμᾶ τοῦ ἐν τῇ Ἰνδοῦν τῇ χώρᾳ. Beg.: Κατεκείνων τῶν καιρῶν εἶσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ἐν ἱεροσολύμοις καὶ ἤλαντο τὰ κλήματα τῆς οἰκουμένης. Schluss fol. 33^v: καὶ λαβὼν ὁ ἀπόστολος ἐφώτισεν αὐτοὺς τοῦ λουτροῦ τῆς χάριτος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ὃ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. (Vgl. Tischendorff l. l. p. 190 ff.)

7. fol. 34^r: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ εἰς τὴν ζ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων σεργίου καὶ βάχχου. Lateinisch Act. Sanct. Octob. III p. 863 ff. Beg.: Μαξιμιανὸς τοῦ τυράννου βασιλεύοντος πολλῇ κατήχρητο πλάνῃ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. Schluss fol. 42^r. Zwischen fol. 40 und 41 fehlt ein Blatt.

8. fol. 42^r: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ ιβ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μεγαλομαρτύρων πρόβου ταραχίου καὶ ἀνδρονίκου. (Act. Sanct. Oct. V p. 566 ff.) Schluss auf fol. 54^r.

9. fol. 54^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος ἀρτεμίου. Beg.: Βασιλεύοντος ἰουλιανῶ πολλῆς δυσσεβείας πεπληρωμένου καὶ μανίας κ. τ. λ. Auf fol. 56^r neue Überschrift: θαύματα μερικῶς τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἀρτεμίου. Beg.: Νεώτερός τις ὀνόματι πλώτιος (?) κ. τ. λ. Schluss fol. 59^r: καὶ διύπησθη ὁ ἀνὴρ εὖρεν ἑαυτὸν θεὸν (von späterer Hand corrigirt in εὖρε ἑαυτὸν ὑγιῆ καὶ ἐδόξαζε τὸν θεόν) τὸν ἀεὶ ποιῶντα θαυμαστὰ τέρατα. ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα κ. τ. λ. fol. 59^v ist leer, so dass hiermit die Handschrift zu Ende gewesen zu sein scheint.

Convolut II.

122 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispaltig, anfänglich 33, später von fol. 41 ab 36 Zeilen auf der Seite.

Am Anfang und Ende und auch durch Ausfall vieler Blätter in der Mitte verstümmelt. Das Erhaltene trägt die Quaternionenziffern ις'—λβ' auf dem letzten Blatte jedes Quaternio, welche von jüngerer Hand auf dem ersten Blatte jedes folgenden wiederholt sind. Das Fragment enthält:

1. fol. 1^r: Akten des heil. Menas (11. Nov.), verstümmelt beginnend: θεωρίσας τὴν πλάνην καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ πονηροῦ οὐχ ὑπομείνας τὴν τῶν πραττομένων θεῶν ἀνεχώρησεν τῆς στρατείας. Schluss fol 4^r; zwischen fol. 3 und 4 ist ein Blatt ausgefallen.

2. fol. 4^r: Μηνὶ νοεμβρίῳ ιε'. Θαῦμα γενόμενον ὑπὸ τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν γουρία σαμωνᾶ καὶ ἀβίβου. Beg.: Νῦν καιρὸς εὐκαιρὸς κ. τ. λ. Schluss verstümmelt durch Ausfall von fünf Blättern auf fol. 13^v: ἀλλὰ καὶ πικρὸν θάνατον τὴν κόρην παρέδωκα; ἀνθ' ὧν οὖν ταῦτα τετόλημκα, δέξαι τὴν.... (Ähnlich wie Metaphrastes bei Migne Patr. Gr. Tom. 116 col. 127 ff.)

3. fol. 14^r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ δ'. μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ καλινίκου μάρτυρος βαρβάρας. Beg.: Κατ' ἐκείνων τὸν καιρὸν βασιλεύοντος μαξιμιανῶ καὶ ἡγεμονεύοντος μαρκιανῶ ἦν διωγμὸς μέγας. Schluss auf fol. 17^v, vor fol. 17 fehlt ein Blatt. (Vgl. Wirth Danae p. 98.)

4. fol. 17^v: Μηνὶ δεκεμβρίῳ ε'. Πράξις τοῦ ἁγίου νικολάου ἀρχιεπισκόπου μύρων τῆς λυκίων πόλεως. Beg.: Ἐν ταῖς καιροῖς τοῦ βασιλέως κωνσταντίνου ἀκαταστασία ἐγένετο ἐν τῇ φρυγίᾳ ὑπὸ τῶν ταυφάλων. Schluss fol. 22^v. (Vgl. Falconius, Seti Nicolai acta primigenia fol. 30.)

5. fol. 23^r: Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὄσιον πατέρα ἡμῶν νικολαὸν τὸν θαυματουργὸν καὶ ἀρχιεπίσκοπον μύρων τῆς λυκίας. Beg.: Ἀνθρώπε τοῦ θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων. Schluss fol. 26^v. (Migne Patr. Gr. Tom. 97 col. 1192 ff.)

6. fol. 27^r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ ιγ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ χριστοῦ μαρτύρων εὐστρατίου· ἀλέξανδρου· εὐγενίου· μαρδάρου καὶ ὀρέστου. Beg.: βασιλεύοντος διοκλητιανῶ καὶ μαξιμιανῶ πᾶσα ἡ τῶν ῥωμαίων ἀρχὴ τῆς ἀθέου τῶν εἰδώλων ἐπεπλήρωτο λατρείας. (Migne Patr. Gr. tom. 116 col. 468 ff.) Schluss fol. 44^r. Zwischen fol. 30 und 31 ist ein Blatt verloren.

7. fol. 44^v: Τῇ κυριακῇ πρὸ τῆς χριστοῦ γεννήσεως. Τοῦ μακαρίου ἐφραῖμ λόγος εἰς τὴν πράξιν τοῦ παγκάλου ἰωσήφ. Beg.: Ὁ θεὸς τοῦ ἀβραάμ, ὁ

θεός τοῦ ἰσαάκ κ.τ.λ. (Ephraim opp. Tom. II, 21 ed. Ass.) Schluss fol. 58^r.

8. fol. 58^r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ κέ'. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἐπισκόπου ναζιανζοῦ τοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν. Beg.: Χριστὸς γεννᾶται δοξάζσατε. (Greg. Or. 38 Migne Patr. gr. Tom. 36 col. 312.) Schluss fol. 65^r.

9. fol. 65^r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἀβραμίου καὶ τῆς τοῦτου ἀνεψίας συγγραφεῖς ὑπὸ ἐφραίμ τοῦ σύρου. Beg.: Ἀδελφοί μου βοῦλομαι ὑμῖν διηγήσασθαι. (Ephraim opp. Tom. II, 1 ed. Ass.) Schluss auf fol. 78^v.

10. fol. 78^v: Νεκταρίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως διήγησις δι' ἣν αἰτίαν τῷ πρώτῳ σαββάτῳ τῶν ἁγίων νηστειῶν ἐορτάζομεν τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος θεοδώρου καὶ περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης. (Migne Patrol. gr. tom. 39 col. 1821 ff.) Schluss auf fol. 85^v. Zwischen fol. 80 und 81 fehlt ein Blatt.

11. fol. 85^v: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν παύλου τοῦ θηβαίου τοῦ κατὰ τὴν ἐνδοξέραν ἔρημον ἀσκήσαντος. Beg.: Καὶ ζωγράφους τῶν ἀρχετύπων ἐκείνα πρὸς μίμησιν αἰρετώτερα κ.τ.λ. Schluss auf fol. 89^r. Zwischen fol. 86 und 87 fehlen 3 Blätter. (Fuhrmann, Acta Sincera S. Pauli Thebaei p. 6.)

12. fol. 89^r: Μηνὶ ἰαννουαρίῳ α'. Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου εἰκονίου εἰς τὸν βίον καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου ἀρχιεπισκόπου καισαρείας καππαδοκίας. Beg.: Ἀγαπητοί. οὐκ ἔν ἀπεικῶς ἐδγνώμονας υἱοὺς τῆ τοῦ πατρὸς ἐπιστυγνάζειν ἀποβιώσει κ.τ.λ. (Amphilochii opera ed. Combefis. p. 155.) Schluss auf fol. 109^r. Zwischen fol. 90 und 91 fehlen zwei Blätter.

13. fol. 109^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ζ'. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου ναζιανζοῦ τοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὰ ἅγια φῶτα. (Gregor. Or. 39 Migne Patr. gr. Tom. 36 col. 336.) Schluss auf fol. 117^r.

14. fol. 117^v: Μηνὸς ἰαννουαρίῳ θ' (corr. aus κθ'). Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος πολυεύκτου. Beg.: Νῦν ὡς ἔοικεν ἡ χάρις τοῦ θεοῦ

πλουσία καὶ δυνατή. (Aubé, Polyencte dans l'histoire p. 73.) Schliesst verstümmelt fol. 122^v: ὁ δὲ τῶν πληγῶν τούτων μηδ' αὐτὸς αἰσθανόμενος . . .

Convolut III.

61 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispaltig, 31—33 Zeilen auf der Seite.

Durch die Nässe ist ein grosser Theil der Blätter zusammengeklebt und ohne weitere Zerstörung nicht lösbar, bei den übrigen ist meistens die eine Hälfte zerstört oder unlösbar geworden, so dass nicht überall die Möglichkeit einer genauen Beschreibung vorhanden ist.

1. Die Handschrift beginnt verstümmelt mit dem Schlusse des bei Migne Patr. Gr. Tom. 115 col. 372 ff. abgedruckten Lebens des Propheten Daniel. Schluss fol. 2^v: αὐτοῖς τε τοῖς τρισι καὶ φίλοις παισι καὶ προσφῆταις εἰς ἀεὶ συνῶν καὶ μηδὲ ἡμῶν κατὰ γε τὸ περιέπειν καὶ βοηθεῖν ἀριστάμενος. εἰς δόξαν πατρὸς etc.

2. fol. 2^v: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος σεβαστιανοῦ καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ ζωῆς, τραγκολίνου, νικοστράτου, κλαυδίου, καίσαρος, τιβουρτίου, καστούλου, μαρκελίνου καὶ μάρκου. Anfang nicht zu lesen. Meistens ähnlich wie Metaphrastes, Migne Patr. gr. Tom. 116 col. 793 ff.

3. fol. 14^r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ εἰς τὴν ιθ'. Ἄθλησις τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ βομφατίου τοῦ ῥωμαίου. Beg.: Καὶ τὰ τῶν ἄλλων μὲν τοῦ χριστοῦ μαρτύρων ἅλλα πολὺ τι καὶ μέγα τοῖς σπουδαίοις τὸ κέρδος περιποιεῖ. (Act. Sanct. Mai. III p. 280 und app. p. 22*.)

4. fol. 22^v: Μηνὶ δεκεμβρίῳ κ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἱερομάρτυρος ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου. Beg.: Ἄρτι τραιανοῦ τὰ τῆς ῥωμαίων βασιλείας σκληπτρα παραλαβόντος. (Migne Patr. gr. Tom. 114 col. 1269 ff.)

5. fol. 30^v: Μηνὶ δεκεμβρίῳ κα'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος ἰουλιανῆς τῆς ἐν νικομηδείᾳ μαρτυρησῆς. Anfang unleserlich. (Vgl. Act. Sanct. Febr. 16.)

6. fol. 36^r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ κβ'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος ἀναστασίας. (Vgl.

Migne Patr. gr. Tom. 116 col. 573 ff.) Nur einzelne umzusammenhängende Blätter dieser Vita sind erhalten; darauf folgt ein vollständig zusammengeklebter Quaternio mit Resten einer Predigt auf die Geburt Christi.

7. fol. 48^v: Μηνὶ δεκεμβρίῳ κε'. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου ἀρχιεπισκόπου καισαρείας καππαδοκίας λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ Χριστοῦ. (Migne Patr. gr. Tom. 31 col. 1457 ff.)

8. fol. 55^r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ κε'. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὴν ἀπαρθίμωσιν τὴν ἐπὶ αὐτοῦ καισαρος γενομένην καὶ εἰς χριστοῦ γέννησιν. (Migne Patr. gr. Tom. 49 col. 351 ff.)

Convolut IV.

39 Blätter. Perg. XIII. Jh., zweispaltig geschrieben, 26 Zeilen auf der Seite, verstümmelt, aber so weit vorhanden wohl erhalten.

Theile der Homilien des Chrysostomus über das Evangelium des Johannes.

fol. 1 beginnt: . . . καὶ πάντα ἕρωδ' διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης κατασκευάζει innerhalb Orat. 34. (Migne, Tom. 59 col. 195 med.) Schluss auf fol. 4^r.

fol. 4^r: Ὁμιλία κε'. Schluss auf fol. 9^v.

fol. 10^r: Ὁμιλία λζ'. Schluss auf fol. 14^v.

fol. 14^v: Ὁμιλία λζ'. Schluss auf fol. 19^r.

fol. 19^v: Ὁμιλία λη'. Zwischen fol. 24 und 25 fehlt ein Blatt, von fol. 26—29 die obere Hälfte; die Predigt schloss fol. 28^r col. 1.

fol. 28^r col. 2: Ὁμιλία λθ'. Schluss fol. 36^v. Zwischen fol. 33 und 34 und fol. 35 und 36 fehlt je ein Blatt.

fol. 36^v: Ὁμιλία μ'. Schliesst fol. 37^v verstümmelt.

fol. 38. 39 bilden eine Lage eines Quaternio, welche mit dem Schlusse der 41. Predigt beginnt, fol. 38^r col. 2 beginnt Orat. 42, fol. 39 enthält ein Fragment derselben Rede.

280.

Codex graec. fol. 44.

Kapsel mit Resten verschiedener Handschriften des Insel-Klosters im Egerdir-See.

Convolut I.

86 Blätter. Perg. XII.—XIII. Jh., zweispaltig, 33 Zeilen auf der Seite.

Am äusseren Rande durch Nässe erheblich beschädigt. Auf dem ersten und letzten Blatte jedes Quaternio eine Ziffer; die Bezifferung beginnt auf dem zweiten mit ε', die Nummer des ersten nicht kenntlich.

1. fol. 1^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ (d. h. December) ζ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν ἀμβροσίου ἐπισκόπου μεδιολάνων. Beg.: Οὐαλεντινιανὸς μετὰ τελευτῆν ἰοβιανοῦ τὰ σκήπτρα τῆς βασιλείας διαδεξάμενος κ. τ. λ. Schluss verstümmelt fol. 8^v: καὶ ἅπαντα τὰ μέλη λελωβημένον. παντοδαπὴν ἐποιεῖτο ερροντία. (Ambrosii opera ed. Migne Patrol. lat. 14, col. 45.)

2. fol. 9^r beginnt verstümmelt des Metaphrastes Leben des Menas Hermogenes und Eugraphus. (Migne Patr. gr. Tom. 116 col. 368 ff.) Beg.: . . . τῆς ἀνδρείας ἐποιεῖτο τὸν δῆμον τοῖς ἑαυτοῦ νέμασι ib. col. 385 B. Schluss fol. 24^v.

3. fol. 24^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ια'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν θανήλ τοῦ στωλίου. (Migne ib. col. 969 ff.) Schluss fol. 54^v. Es fehlen: ein Blatt zwischen fol. 32 und 33, ein Blatt zwischen fol. 38 und 39, ein Blatt zwischen fol. 46 und 47.

4. fol. 54^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιβ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ σπυρίδωνος. (Migne ib. col. 417 ff.) Schluss auf fol. 62^v. Zwischen fol. 60 und 61 fehlen 4 Blätter. Hinter fol. 62 eine Lücke von 3 Blättern und einem Quaternio.

5. fol. 63^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιγ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων. εὐστρατίου. ἀξεντίου. εὐγενίου. μαρδαρίου καὶ ὁρέστου. (Migne ib. col. 468 ff.) Schluss fol. 83^r.

6. fol. 83^r: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως λόγος πῶς ἀπὸ

τῆς βηθλεὲμ ὁ μὲν μαθηαῖος εἰς αἴγυπτον ἱστορεῖ, ὁ δὲ λουκάς εἰς ἱερουσαλήμ κακείθεν εἰς ναζαρέτ πρὸς τῶν γονέων φέρεσθαι τὸν ἰησοῦν. (Unecht). Beg.: Τοῦ μαθηαίου τὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν γένεσιν ἐν βηθλεὲμ τῆς ἰουδαίας ἀναγράφαντος γεγονέναι κ. τ. λ. Schluss fol. 86^v verstümmelt: καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν ἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ προήγεν αὐτοὺς ἕως ἐλλθῶν ἔσθη οὗ ἦν . . . .

Convolut II.

72 Blätter Perg. XIII. Jh., zweispaltig, 35 Zeilen auf der Seite.

Durch die Nässe ist die untere Ecke der Handschrift mit einem Theile der äusseren Columne zerstört, auch sonst vielfach die Schrift undeutlich geworden.

1. fol. 1^r beginnt verstümmelt eine Predigt über Ev. Matth. XXVI, 39 „πάτερ εἰ δυνατόν παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο“ mit den Worten . . . ἐθεράπευσα ὅτι λεγεώνας δαιμόνων ῥήμασιν ἐφυγάδευσα. Schluss fol. 3^r: . . εἶπαμεν τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου ἀλλ' οἰκονομία θεϊκῆ ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.

2. fol. 3^r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντίας τῆς κύπρου λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ κυρίου κ. τ. λ. (Ephraïmus Tom. V p. 9 ed. Dindl.)

3. fol. 13^r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου νανζιανζοῦ τοῦ θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ ἅγιον πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδυτῆτα. (Gregor. Naz. Or. 1. Migne Patr. Gr. Tom. 35, col. 396 ff.)

4. fol. 14^v: Εἰς τὴν καινὴν κυριακὴν καὶ εἰς τὸ ἔαρ καὶ τὸν ἅγιον μάρτυρα μάμαντα. (Gregor. Naz. Or. 44 ib. Tom. 36, col. 608 ff.)

5. fol. 18^v: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ὁμιλία εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. (Migne Patrol. gr. Tom. 62 col. 727 ff.)

6. fol. 21^v: Γρηγορίου πρεσβυτέρου καισαρείας καππαδοκίας ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τί' καὶ ἡ' ἁγίους πατέρας καὶ εἰς τὸν ἐν ἁγίοις καὶ εὐσεβέστατον αὐτοκράτορα κωνσταντῖνον. (Migne Patr. Gr. Tom. 111 col. 420 ff.)

7. fol. 29^v: Μηγὶ ἀπριλλίω κγ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος γεωργίου. Anfang verstümmelt. Schluss: ἐγὼ δὲ πασικράτης ὁ δοῦλος τοῦ ἁγίου γεωργίου ἀκολουθεῖσα τῷ ἐμῷ δεσπότῃ ἐπὶ πᾶσι τὰ παρόντα ὑπομνήματα συνέταξα καὶ μακάριος ὁ πιστεύσας χριστῷ τῷ ἀληθινῷ θεῷ καὶ σωτῆρι ἡμῶν. ὦ ἡ δόξα κ. τ. λ. (Vgl. Acta (Sbornik) Acad. Petropolit. XXI, 2 (1881) p. 189 ff.)

8. fol. 38^v: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἀθλοφόρου προκοπίου. Beg.: Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους βασιλεύοντος διοκλητιανοῦ τοῦ τυράννου καὶ τῆ λαγνεία ἐκβαχθέντος κ. τ. λ. Schluss: καὶ κατελθόντες οἱ χριστιανοὶ λαβόντες αὐτοῦ τὸ ἅγιον σῶμα κατέθεντο ἐν τόπῳ σεμνῷ δοξάζοντες πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν.

9. fol. 54^v: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος παντελεήμονος. Beg.: Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου καὶ παρανόμου Μαξιμιανοῦ πολλῶν τε καὶ πλειόνων τῶ ζῆν ὑπερειδόντων κ. τ. λ. Schluss: καὶ πᾶν τὸ πλῆθος νικομηδεῶν ἰδόντες τὴν τοῦ σώματος λευκότητα. ὅτι ἀντὶ αἱματος γάλα ἔρρευσε καὶ τὴν τοῦ φυτοῦ καρποφορίαν ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ καὶ πολλὰ ὄχλος ἐπίστευσεν ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ὃ ἡ δόξα κ. τ. λ.

10. fol. 64^v: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἐν ἔλω τῷ κόσμῳ ἁγίους μάρτυρας. Beg.: εὐκαίρως ἂν εἴποιμι. Fehlt in den Ausgaben.

11. fol. 66^v: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρχιεπισκόπου γενναμένου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. (Chrysost. Opp. Tom. VII p. 339 ed. Savil.)

12. fol. 68^v: Πρεσβυτέρου ἰωάννου καὶ ἁμαρτωλοῦ μοναχοῦ δαμασκινῶ δούλου τῶν δούλων τοῦ χριστοῦ τῆς παλαιᾶς λαύρας εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ὑπερένδοξον κοίμησιν καὶ μετάστασιν τῆς δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας. (Migne Patr. Gr. Tom. 96 col. 722 ff.) Schluss: καὶ ὡδαῖς ἀγγελοπρεπέσιν ὑμνούντων τὴν θεομήτορα τί δὲ οἱ παρε . . . . (ib. col. 737 A.)

Convolut III.

58 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispaltig, 30 Zeilen auf der Seite.

Die äussere Columne ist fast ganz durch Feuchtigkeit zerstört.

1. fol. 1^r: Schluss von Metaphrastes' Leben des heil. Indes und der Donna (Migne Patrol. Tom. 116 col. 1037 ff.) Beginnt mit den Worten: *χειμάρρους κατά λήτων φερόμενος* (ib. 1068 C.)

2. fol. 9^r: *Βίος καὶ [πολιτεία τοῦ] ὁσίου πατρὸς ἡ[μῶν καὶ ἀρ]χιμανδρίτ[ου μαρκέλ]λου μονῆς τῶν [ἀκοι]μήτων.* (Migne ib. col. 705 ff.)

3. fol. 32^v: *Μηνὶ τῷ αὐτῷ λα΄.* (December). *Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μελάνης τῆς ῥωμαίας.* (Migne ib. col. 753.) Schliesst auf fol. 56^v col. 1.

fol. 56^v col. 2 ist derartig verloschen, dass von dem Folgenden nichts zu erkennen ist. Die beiden letzten Blätter, fol. 57, 58, welche an fol. 56 festkleben, bilden die innere Lage eines Quaternio.

4. fol. 57 beginnt mit dem Schlusse von Metaphrastes' Leben der heil. Eugenia (Migne ib. col. 609 ff.) von den Worten ab: . . . *δὲ παρθένους προπεμπομένη φαιδραῖς* (ib. col. 649 D.)

5. fol. 57^r col. 2: *τῆ αὐτῆ ἡμέρα* (26. Dec.): *Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὸν μακάριον [φιλολόγιον] γενόμενον ἀπὸ [δικολόγου] ἐπίσκοπον κ. τ. λ.* (Migne Patrol. gr. Tom. 48 col. 747 ff.) Schluss: *καὶ τῆ τῆς οὐσίας ὁδοῦ λαμπρότητι κοσμοῦντα τοὺς συνόντας ἅπαντας* (ib. col. 750 med.)

Convolut IV.

Kleine Reste von 3 verschiedenen Handschriften.

1. Ein Quaternio des XII. Jh., zweispaltig mit 37 Zeilen auf der Seite.

Beg.: *Μηνὶ ὀκτωβρίῳ [κς΄]. μαρτύριον τοῦ ἀγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος διμητρίου.* — *Μαξιμιανὸς ὁ καὶ ἐρκούλιος ὑποτάξας γένθους καὶ σαυρωμάτων κ. τ. λ.* (Migne Patr. gr. Tom. 116 col. 1174 ff.) — fol. 4^r: *Θαύματα τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος διμητρίου. περὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἀγίων καὶ πανσέπ-*

των αὐτοῦ λειψάνων. (5. Wunder bei Migne ib. col. 1240.) fol. 5^r: *β΄. περὶ ὀνησιφόρου τοῦ παραμωωναρίου.* (7. Wunder ib. col. 1248.) fol. 6^v: *γ΄. περὶ τῆς ἐν λιμῷ προνοίας τοῦ μάρτυρος.* (8. Wunder ib. col. 1252.) fol. 7^v: *δ΄. περὶ τοῦ τῆν αἰμῶρροϊαν ἔχοντος.* (2. Wunder ib. col. 1220); schliesst verstümmelt kurz vor dem Ende der Erzählung.

2. Die beiden inneren Lagen eines Quaternio, XII. Jh., zweispaltig mit 33 Zeilen.

Legenden der Heiligen Cosmas und Damianus. Beginnt verstümmelt in der Geschichte einer vom Teufel versuchten Frau in einer Örtlichkeit Pharemman: . . . *παύτων . . . μένων ἀπιέναι ἐπὶ ὁδὸν μακρὰν ἦλθεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ.* Schluss fol. 1^v: *διὰ τοῦτο αἰνῶ καὶ δοξάζω σε τὸν ἐπὶ πάντων θεόν. Ἦτι σοῦ ἔστιν ἡ ὁδοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.* fol. 1^v: *Διήγησις* (sic) *περὶ τῶν θαυμάτων τῶν ἀγίων Κοσμά καὶ Διαμιανοῦ.* Beg.: *Ἡ σεπτῆ καὶ μεγαλόδορος τῶν ἀγίων αὐτῆ σακηνὴ ἀνεξάντητος καὶ ἀκατάληπτος καὶ ἀένναος πηγῆ.* — fol. 2^r: *Περὶ τοῦ ὕδαριῶντος.* fol. 3^v: *θ΄* (sic) *Περὶ τῆς τὸν κάρκητος* (sic) *ἐχούσης ἐβρέας.* fol. 4^v: *γ΄. Περὶ τοῦ τῆν ὀυσουρίαν ἔχοντος.* (Vgl. Wagnereckius. Syntagma de tribus sanct. anargyr. Cosmae et Damiani nomine paribus.)

3. Eine Lage eines Quaternio, XII. Jh., zweispaltig mit 36 Zeilen.

Stück der *Διήγησις ὠφέλιμος* am Feste der *ἀκάθιστος.* (Migne Patr. gr. Tom. 106 col. 1336 C.) Das Fragment beginnt gleich hinter dem Anfang: *βαρείας πᾶσαν τῆν ὑπὸ ῥωμαίους ἑώαν καταδραμεῖν.* fol. 1 schliesst: *τὰ πέριξ τῆς καλχηδόνας καὶ γειτνιάζοντα καὶ . . .* ib. 1337 D. fol. 2 beginnt: *τὰ τοῦ φουράματος προσμάττοντες ἐξοπτῶντες κλιβάνω ἥσθιον* ib. 1349 A fin.; schliesst: *ὠψώσαντες οὖν τῆν φωνὴν ἐπαυτῶν. καὶ τὰς φρένας . . .* ib. 1352 C.

281.

Codex graec. fol. 45.

Kapsel mit Handschriften-Resten aus dem Egerdir-Kloster.

I. 64 Blätter. Perg. XI.—XII. Jh., zweispaltig, 31 Zeilen auf der Seite.

Theile der Predigten über die Genesis des Johannes Chrysostomus.

fol. 1^r beginnt: ῥόγης τοῦ λόγου εἰς ταῦτα ἐξενεχθέντες in der 4. Predigt. (Migne, Patrol. gr. Tom. 53 col. 45 sup.)

fol. 4^r: ὁμίλια ε'. Schliesst auf fol. 6^v, zwischen fol. 5 und 6 fehlen 3 Blätter.

fol. 6^v—50^v folgen die Predigten no. 6—11. fol. 50^v schliesst verstümmelt in der 11. Predigt mit den Worten: ἀλλὰ πολλάκις δυσχεραίνων μετὰ τὸ ἐπι... (ib. col. 95 med.)

fol. 51^r beginnt in der 17. Predigt gegen Ende ... ὀνόμαζιν ἡμετέραν ἅπαντα εἰς μέσον ὑμῶν προθέντες (ib. col. 147 med.) Es folgen die 18. Predigt und die 19. bis zu den Worten εἰ τοῦτο λογισόμεθα (ib. col. 164 sub fin.) Zwischen fol. 61 und 64 fehlen mehrere Blätter, doch lässt der Zustand der erhaltenen eine nähere Untersuchung nicht zu.

Auf fol. 17^r am oberen Rande findet sich folgende Notiz: εἰς τοὺς ἀψλτ' (a. 1736) μηνί μαίω ἤλθεν εἰς τὸ νήσι ὁ πατριάρχης ἀντιοχείας εὐβερτος καὶ ἐπέρασεν εἰς τὸ ἀκσεχέρι (Akschehr, das alte Philomelion.)

II. 9 Blätter. Perg. XI. Jh. in zwei Columnen, 30—31 Zeilen.

Fragmente von Predigten des Basilus, nämlich:

1. Von der Predigt περὶ τοῦ μὴ προσηλωθῆαι τοῖς βιωτικοῖς das Ende von den Worten ab: αἱ δὲ ἀτύποις βλέμμασι τε καὶ σχήμασι. (Migne, Patrol. gr. Tom. 31 col. 553 C.)

2. Der Anfang der Predigt ἐν λιμῶ ῥηθεῖσα καὶ ἀρχμῶ bis τὴν σ[υμφορὰν ταύτην]. (Ib. col. 304 D) — 316 A.)

III. Ein Quaternio. Perg. XII. Jh., zweispaltig, 30 Zeilen auf der Seite.

Die Handschrift enthielt Predigten des Basilus. fol. 1 beginnt in der Predigt auf den 28. Psalm etwa mit den Worten: γέμοντα

ῥήματα ἀπαγγέλλει. (Migne Tom. 29 col. 301 B fin.)

fol. 2^v: Ζ'. Εἰς μέρος τοῦ καὶ ψαλμοῦ ἑτέρα ἐρμηνεία. (Migne Tom. 30 col. 72 D ff.)

fol. 7^r: Η'. Εἰς τὸν καὶ ψαλμόν. (Migne Tom. 29 col. 305 B ff.) Schluss: καὶ πάλιν ἰαζώθ' ἐβόηθησε... (ib. col. 309 C.)

IV. Die 3 inneren Lagen eines Quaternio, XII. Jh., zweispaltig, meistens 34 Zeilen auf der Seite.

1. fol. 1^r beginnt verstümmelt in dem Leben der Maria Aegyptiaca mit den Worten: ἐπὶ τὸ βάλθος τῆς ἐρήμου αὐθις ἐξέδραμεν. Act. Sanct. April I App. p. XIX col. 2 oben.

2. fol. 4^r: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλωμάρτυρος γεωργίου. Beg.: Ἡ μὲν τοῦ σωτήρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ προ[σα]ίωνιος βασιλεία οὐ[τε...]. ἡμερῶν οὐ[τε] ζωῆς τέλος... Acta (Sbornik) Academ. Petropolit. XXI, 2 (1881) p. 189. Schluss: αἱ οὖν τιμαὶ σου σὺν σοὶ ἔσσονται καὶ αἱ ἐπαγγελίαι σου τοῖς πεθωμένοις σε.

V. 10 Blätter (Blatt 1 und 8 eines Quaternio und ein ganzer Quaternio). Perg. XII. Jh., zweispaltig, 33—36 Zeilen.

1. fol. 1 enthält ein Fragment des Lebens der heil. Maria Aegyptiaca Act. Sanct. April Tom. I App. p. XIX col. 1 gegen Ende ... ἐν ἡ κατοικεῖς bis col. 2 gegen Ende: καὶ δεῖ ὁρᾶ ἀπὸ τῆν τῶ σημείω τοῦ σταυροῦ... .

2. fol. 2 beginnt verstümmelt ein Leben der 40 Märtyrer in Sebaste ... [πε]ριτὰθέντα τὰ σώματα αὐτῶν. διερρήγνοντο. εἰς δὲ τῆς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τεσσαράκοντα λειποτακτήσας προσέφυγεν τῷ βαλανίω. Es schliesst nach einem Bericht über die Auffindung der Todten durch eine Vision des Bischofs Blasius: συνεδοξάσθησαν τῷ χριστῷ μνήμη τῷ βίω καταλιπόντες. ἐπὶ σωτηρία πάντων τῶν πιστευόντων εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

3. fol. 4^r: Σάββατον τοῦ λαζάρου. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὶς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν τετραήμερον λάζαρον. (Migne, Patrol. gr. Tom. 48 col. 779.)

4. fol. 8^r: κυριακή τῶν βαΐων. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὰ βαΐα. (Migne Tom. 59 Spur. col. 703.) Schluss verstümmelt: ὁ προφήτης ἰσαΐας λέγων (ib. col. 706.)

Hinter dem Schluss des Lebens der 40 Märtyrer, auf fol. 4^r unter der ersten Columne, findet sich folgende Bemerkung jüngerer Hand: τὸ παρὸν χάρι^{τι} ἐνεῖς στὸ μοναστήρι περὺδίας ἀντιοχείας ? ? ? παρακλήρου νικολάου ιερέως μοναχοῦ κλοπηγος δε στερῆσαι αὐτὸ ἀφύρμυμένως. Unter Columne 2 γεράσιμος ιερομοναχος.

VI. 10 Blätter. Perg. XIII. Jh., zweispaltig, 30 Zeilen.

Fragmente eines Evangeliiariums der Woche τῆς τυροφάγου, des Festes des heil. Theodor (7. Febr.) und der 3. 4. und 5. Fastenwoche.

VII. Die innere Lage eines Quaternio einer Handschrift des XIII. Jh., zweispaltig, 31 Zeilen auf der Seite.

Enthält Fragmente von Werken des Ephraim Syrus. Beginnt verstümmelt: . . . τὰ χύματα προσκρούειν τῷ ἐρῶ πλοῖω. = De Humilitate Capita C, gleich nach Anfang des 96. Capitels. Tom. I p. 331 C ed. Ass. Mit diesem ist das 97. ohne Absatz verbunden; als Capp. 97. 98 folgen Capp. 98. 99 der Ausgabe, als Cap. 99 der Anfang von Cap. 100 bis μεταυτῆς τὸ πρᾶγμα γίνεται p. 334 A Schluss. Cap. 100 wird von der Fortsetzung gebildet, schliesst aber: ἡ δὲ κακοθήθεια οἴδας τί ἐστι, πάθος πονηρὸν δὲ ὁ χύριος καταργήσει. εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν = p. 334 B Schluss. — Es folgt: Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ τέλειον εἶναι τὸν μοναχόν Tom. II. 411, bricht aber nach 4 Zeilen ab.

VIII. Reste einer Predigt-Handschrift des X.—XI. Jh., zweispaltig, mit 36 Zeilen auf der Seite.

Es sind meistens nur einzelne Blätter oder Blattfragmente erhalten. Grössere Stücke sind darunter von Pseud-Epiphani. εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ κυρίου (Tom. IV, 2 p. 9 ff. ed. Dindorf) und von Gregor von Nazianz's ὁμιλία εἰς τὸ πάσχα (Migne, Patr. graec. Tom. 36, col. 629 C ff.). Ferner Stücke von Gregor. Nyssenus εἰς τὸ πάσχα

(Migne, Patr. Tom. 46 col. 681 ff.) und von folgenden Predigten des Chrysostomus: In pascha, Migne Tom. 50 col. 821 ff. In pascha, Tom. 52 col. 765 ff. In Samaritanam, Tom. 59 col. 535 ff. In paralyticum, Tom. 48 col. 801 ff. In caecum natum, Tom. 59 col. 543 ff. In apostolum Thomam, Tom. 59 col. 681 ff. De prodicione Judae I, Tom. 49 col. 371 ff. Quod Christus discipulis pedes lavit (unecht, nicht in die Werke aufgenommen). De cruce et latrone I, Tom. 49 col. 399 ff. Den Schluss bildete eine Predigt, welche die Unterschrift trägt: τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὸ μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς ἀνέβη ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ καὶ εἰς τὸν μελχισεδέκ. Tom. 61 col. 739. 2 Blätter sind nicht festzustellen.

282.

Codex graec. fol. 46. Kapsel mit einer aus dem Einbände gerissenen, vorne und hinten verstümmelten Pergamenthschr. des XII. Jh. von 232 Blättern, von denen die ersten und letzten stark zerstört, ein grosser Theil der übrigen am oberen Rande durch Nässe angegriffen und zusammengeklebt ist.

Die Handschrift enthält ein Menaeum, die ersten Blätter Reste aus den letzten Tagen des September. Auf fol. 3^v beginnt der October. Zwischen fol. 49 und 50 ist eine Lücke; der Schluss des 30. und der ganze 31. October und 1. November sind verloren. fol. 50^r beginnt mit dem 2. November, fol. 92^r mit dem 1. December, fol. 153^r mit dem 1. Januar, fol. 211^r mit dem 1. Februar. Die letzten verstümmelten Blätter enthalten die Liturgie des 12. und 13. Februar.

283.

Codex graec. fol. 47. Kapsel mit einer Pergamenthschr. des XII. Jh., lose im Originalband hängend und am Ende verstümmelt. Auch diese Handschrift hat durch Nässe stark gelitten, und ganze Lagen sind fast nulöslich zusammengeklebt.

Die 175 Blätter enthalten ein *Menaëum*, welches mit dem Februar beginnt; auf fol. 63^r folgt der März, auf fol. 128^r der April. Die Handschrift schliesst in der Liturgie des 23. April.

284.

Codex graec. fol. 48.

Kapsel mit verschiedenen Fragmenten.

I. Reste einer Papierhschr. des XVII. Jh. in Quarto, 116 Blätter.

Die Handschrift enthält 64 numerirte Capitel theologischen Inhalts in Griechischer Vulgärsprache. Am Anfang ist sie verstümmelt, auch im Innern einzelner Blätter beraubt. Das Erhaltene beginnt mit einer Erklärung der 10 Gebote und zwar auf einem losen, fälschlich als 14. bezeichneten Blatt mit der Erklärung des 5. Gebots, welche das 16. Capitel des Ganzen bildete. Beg.: Μεγάλη ἀμαρτία ἔναι νὰ λύσῃ τὴν ἄστυ τὸν πλησίον σου εἰς τὴν γῆν.

fol. 7^v als Capitel 23: Ἀναστασίας ἀρχιἐπισκόπου, θεοῦ πόλειως ἀντὶ ἁγίας· ὁ θεὸς λέγει, διὰ τοῦ προσφύτου ἀγγέλου. ἐμένα αἶνε τὸ χριστάκη καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ δίδωτο ἔπου θέλω, τάχα λοιπὸν οἱ πλούσιοι, ἀπὸ τὸν θεὸν πλουτοῦν. = Anastasii Sinaitae Quaestiones. Qu. XI. Aus demselben Werke ausgezogen sind auch die folgenden Stücke in der Art, dass die von Anastasius citirten Stellen aus den Kirchenvätern etc. meistens als besondere Capitel gezählt werden. Es sind folgende Quaestiones: fol. 16 Qu. XXXV. fol. 21^r Qu. LXXIX. fol. 21^v Qu. LXXX. fol. 23 Qu. XV. fol. 26 Qu. LXXXVIII. fol. 29, verstümmelt beginnend, Qu. XI. fol. 30 Qu. LXXXIX. Zwischen fol. 35 und 36 begann die Quaest. CXXX. fol. 38^v Qu. CXIV. fol. 40^v Qu. LXXXIV. fol. 41^v Qu. XVIII. fol. 58^v Qu. XIX. fol. 66^v Qu. CXLI. fol. 69^v Qu. XLII. fol. 70^v Qu. X. fol. 74^r Qu. XCI. fol. 78^v Qu. LXXXVI. fol. 79^v Qu. LXXXIII. fol. 81^r (cp. 61): θαυμαστόν, ein Excerpt aus

Theodorets Commentar zum Daniel über Nebukadnezar. fol. 82^v (cp. 62): Über den Unterschied von σζέσις und λατρεία. fol. 84^r (cp. 63): Excerpt aus Theodoret de prophetiis. (Auch in Anast. Quaest. XVII.) Auf fol. 85^v beginnt Cap. 64 mit der Überschrift: Τοῦ Μωϋσέως εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἑξαήμερου. ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Auf fol. 116 die Notiz: Καὶ τοῦτο συντοῖς ἄλλοις ἀθανασίου ἱερομονάχου τοῦ ἐπιτελοῦς ὑπάρχει, welcher eine andere auf dem Rückendeckel entspricht: τῷ παρόντι βιβλίῳ ὑπάρχει . . . ἀθανασίου τοῦ τσαγγαρόπουλου.

II. 22 Blätter. Perg. XIII. Jh., zweispartig mit 24 Zeilen auf der Seite.

Lectionen aus dem alten Testament.

III. 56 Blätter. Perg. XIII. Jh., zweispartig mit durchschnittlich 32 Zeilen auf der Seite.

Fragmente von Liturgien und Lectionen aus dem alten Testament für die Fastenwoche und die Osterwoche.

IV. 2 Quaternionen, Perg. XII.—XIII. Jh.

Reste eines *Menaëum* ohne *Synaxaria*, beginnend mit dem 27. Januar, schliessend mit dem 10. Februar.

V. 12 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispartig geschrieben, das obere Viertel der Blätter durch Nässe zerstört.

Fragmente eines *Menaëum* des April mit den *Synaxarien*.

VI. 155 Blätter. Pap. XIV. Jh., zweispartig, 32 Zeilen auf der Seite, durch Nässe stark beschädigt, so dass ein Drittel der Blätter fast unleserlich und stark brüchig geworden.

Die Handschrift enthält die Liturgien der Gottesdienste in der Fastenzeit; das Erhaltene umfasst die Zeit von Montag der ersten Woche (verstümmelt beginnend) bis zum Sonnabend vor Palmsonntag.

285.

Codex graec. fol. 49. Perg. cm. 31 × 24,2. XI. Jh.

Die Handschrift ist aus dem Einbände gerissen und am Anfang und Ende verstümmelt,

der Rest wohl erhalten und nur am äussern Rande leicht beschädigt, ausser fol. 1, welches stärkere Verletzungen hat und fol. 80^v, fol. 81^r, welche stark abgerieben und daher schwer lesbar sind. Die Handschrift ist sehr sorgfältig geschrieben, regelmässig mit 20 Zeilen auf der Seite, die Hauptabschnitte am Anfange mit Bändern von bunten Arabesken auf Goldgrund geziert. Sie ist liturgischen Inhalts, im ganzen Umfange mit der byzantinischen Notation versehen. Sie enthält folgende Stücke:

1. fol. 1^r: Στιχηρὰ ἰδιόμελα für die Feste des Jahres. Es fehlen am Anfange die Monate September—November und die ersten Tage des December. Die Handschrift beginnt in den στιχηρὰ ἰδ. des Tages des heil. Nicolaus (6. Dec.) Schluss mit dem 31. August fol. 89^v.

2. fol. 90^r: Στιχηρὰ ἰδιόμελα ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς κυριακῆς τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρασαίου, μέχρι τῶν ἁγίων πάντων. Schluss fol. 158^r.

3. fol. 158^v: Ἀρχὴ τῶν θεῶ τῶν προσομοίων στιχηρῶν τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς· ποίημα θεοδώρου καὶ ἰωσήφ τῶν ἀδελφῶν. Schluss fol. 164^v, am Ende dieser Seite ein Zusatz von jüngerer Hand.

4. fol. 165^r: Ἀρχὴ τῶν θεῶ τῶν ἐπιθῶν. ποίημα λέοντος δεσπότου. Schluss fol. 167^r.

5. fol. 167^r am Ende: Στιχηρὰ ἀναστάσιμα τῶν ἡμερῶν κατὰ στίχον. ἐν δε τοῖς θεοτοκίαις ἰωάννου μοναχοῦ. Schluss fol. 181^v med.

6. fol. 181^v med.: Ἀρχὴ τῶν θεῶ τῶν ἀναβαθμῶν. Schluss fol. 184^r.

7. fol. 184^r: Ἀρχὴ τῶν δογματικῶν στιχηρῶν εἰς τοὺς ὡκτὼ ἡμέρας. In diesem Abschnitt schliesst die Handschrift verstümmelt im ἡμέρας πλάγιος β': es fehlt der Schluss dieses, und die beiden letzten ἡμέραι ganz.

286.

Codex graec. fol. 50. Perg. em. 27 × 20,8. XII. Jh., 231 Blätter im Originalband von dem aber nur die Holztafeln erhalten sind, während die Bekleidung derselben abgerissen ist. Die Blätter 1—22 und 35—58 sind meistens durch Nässe am oberen Rande zusammen-

geklebt; wo sie auseinandergerissen sind, sind die oberen Zeilen der Blätter zerstört oder unleserlich; ebenso sind fol. 59—94 am oberen Rande durch Nässe beschädigt. fol. 23—34 sind bis auf einen kleinen Rest ausgerissen und mit Ausnahme eines Blattes verloren. fol. 116 und 121—23 sind so stark beschnitten, dass einzelne Buchstaben weggefallen sind. Der Rest der Handschrift ist, abgesehen davon, dass hie und da die Schrift in Folge von Nässe verblasst ist, wohl erhalten. Am Ende fehlen etwa zwei Blätter.

Der Inhalt der Handschrift ist liturgisch, und zwar enthält sie die sogenannte παρακλητική oder ὁκτωή ημερολογίου μετὰ ἡμέρας. fol. 22^v schliesst mit dem προπάρων der ὡδὴ ζ' des ἡμέρας α' der Donnerstags-Liturgie. fol. 35^r beginnt mit den letzten Worten der ὡδὴ α' des ἡμέρας β' der Liturgie des Dienstags. Das Dazwischenliegende ist verloren, ausser einem Blatte, welches den Schluss der ὡδὴ ζ' und die ὡδαὶ ζ' und η' der Freitags-Liturgie im ἡμέρας α' enthält. Der ἡμέρας γ' beginnt fol. 60^r, der ἡμέρας δ' fol. 92^r, der ἡμέρας πλάγιος α' fol. 123^v, der ἡμέρας πλάγιος β' fol. 153^r, der ἡμέρας βαρῶς fol. 184^r, der ἡμέρας πλάγιος δ' fol. 209^v. Die Handschrift bricht ab gegen Ende der ὡδὴ ε' der Samstag-Liturgie.

287.

Codex graec. fol. 51. Perg. cm. 31,5 × 23. XII. Jh. 272 Blätter zweispaltig, 26—30 Zeilen auf der Seite, in der Mitte und am Ende verstümmelt. Die Blätter 214—236 sind jüngere Einlage an Stelle einer Lücke, auf der eine Hand des XVI. Jh. die Blätter 214 u. 215 mit den ἐνδεκα εὐαγγέλια ἐπιθῶνα zu beschreiben begonnen hat. Fol. 216—236 sind leer. Die obere Hälfte von fol. 1^r und ein kleiner Raum vor der zweiten Columne von fol. 106^v (beim Beginn eines neuen Abschnitts) sind für bildliche Verzierung frei gelassen, die jedoch nicht ausgeführt ist. Aus demselben Grunde ist wohl fol. 40^v unbeschrieben.

Die Handschrift enthält die Lectionen aus den Evangelien für alle Tage des Jahres.

fol. 1: Ἐν ἁγία καὶ μεγάλη κυριακῆ τοῦ πάργα.

fol. 41^r Überschrift: Ἀρχὴ τῶν καθημερινῶν εὐαγγελίων τοῦ ματθαίου.

fol. 106^v: Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ νέου ἔτους. Auf das Evangelium des Sonnabends vor Ostern folgen:

fol. 213^r: Lectionen bei besonderen Vorkommnissen, welche fol. 213^v verstümmelt abbrechen.

fol. 237^r beginnen verstümmelt die Lectionen für die Feste der Heiligen mit dem 24. December, schliessen mit dem 31. August.

fol. 263^r: Εὐαγγέλια ἀναστάσιμα ἑωθινά ια.

fol. 270^v: Evangelien-Lectionen bei besonderen Unglücksfällen (Erdbeben, Krieg, Dürre).

fol. 272^r: Εὐαγγέλια τῶν παννουχίδων τῆς α' ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν.

fol. 272^v. Folgende Notiz über die Schicksale der Handschrift:

Ἦλιπε τέλος βιβλίος τοῦ σὺν πόθῳ
χειρὶ γραφείσα τοῦ πανευτελεστάτου
κλήσει δὲ θωμᾶ βασιλέως διάκονου.
ἅπαντες οὖν βλέποντες αὐτὴν τὴν βιβλίον
εὐχῆν ἐπιστάζατε τὸ γεγραμμένη.
καὶ ἄφρασι ἕξεται τῶν ἐπαισιμένων.
καὶ μακαρισμὸν ἐν πόθῳ νήματα μοι. †

Ἐγράφη δὲ τὸ παρὸν θῆιον εὐαγγέλιον ὁ
λογγροντιῶν. διὰ χειρὸς θωμᾶ διάκονου
καὶ πρόδρομοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἐπι-
ήμωνος τοῦ ἐ[ν] τῷ χωρίῳ τράχωνα το
πολιτικῷ λευκουσίας. ἠγροτάθη δὲ ἐκ
συνεργείας καὶ πολλοῦ πόθου. τῶν θε-
οσεβεστάτων ἱερέων τοῦ χωρίου σηβοῦρειως
τοῦ τε κυροῦ παπᾶ λέωντος, καὶ τοῦ κυροῦ παπᾶ
ὀλυμπίου καὶ τῶν δὲ λοιπῶν θεοσεβεστάτων
ἱερέων καὶ τῶν φιλοχρίστων οἰκοδεσποτῶν τοῦ αὐτοῦ
χωρίου τοῦ τε κυροῦ θεοδόρου τοῦ κονταρτ ...
καὶ τῶν δὲ λοιπῶν ὅν τὰ ὀνόματα ἐν βιβλίῳ ζῶει:

Καὶ ἐτέθη εἰς τὸν πάνσεπτον αὐτῶν
ναὸν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν
θεοτόκου τῆς σηβουριατίσσης ὑπερῶν ἄφρασι
..... καὶ τῶν αἰωνίων
ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν ὁ θεὸς συγχωρῆ αὐτοῦς.
ὁ δὲ βουληθεὶς ἄρε αὐτῶ κλεπῶ ἐκ τοῦ ναοῦ
..... μετὰ τῶν ἱεροσάλων συντάζει
αὐτῶν ὄρω καὶ μετὰ ἰούδα τοῦ προδότου.
Ἐγράφη δὲ καὶ ἐπληρώθη καὶ ἐτέθη εἰς τὸν
πάνσεπτον ναὸν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς ση-
βουριατίσσης μηνὸς ἰαννουαρίου 9'
ἔτους ρψα' ἰνδ. ια' (9. Jan. 1193)

Alter Einband, Holzdeckel mit rothem Samtüberzug und grüner Einfassung.

Von einem Inselgriechen durch Vermittlung des Herrn Hoffmann in Paris Quai Voltaire 33 im Juni 1880 angekauft zusammen mit fol. 52—54; Qu. 53—65; Oct. 7—9.

288.

Codex graec. fol. 52. Perg. em. 29 × 22,5. XII. Jh. 223 Blätter, zweispaltig, 27 Zeilen auf der Seite. fol. 1—9 von späterer Hand ergänzt. Von dem Originalband, Holzdeckel mit rother Seide und grüner Einfassung, ist der vordere Deckel erhalten.

Die Handschrift enthält für alle Tage des Jahres mit Ostern beginnend bis fol. 145^v die Evangelien-Perikopen.

fol. 146^r: Εὐαγγέλια β' τῶν ἁγίων παθῶν.

fol. 161^r: Εὐαγγέλια λεγόμενα τῇ ἁγία καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ εἰς τὰς ὥρας.

fol. 168^{ff.}: die Evangelien-Perikopen für die Feste der Heiligen vom 1. September ab. Schluss fol. 217^v.

fol. 218^r: Εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἀναστάσιμα ια'.

fol. 221^r: Εὐαγγέλια ἀναγνωσκόμενα εἰς διαφόρους μνήμας καὶ λειτουργίας καὶ παννουχίδας τῆς μεγάλῃς ἐκκλησίας ἁς πολλάκις ποιεῖ. Schluss fol. 223^v.

1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

289.

Codex graec. fol. 53. Perg. XI.—XII. Jh., 248 Blätter, zweispaltig, 21 Zeilen auf der Seite, am Ende verstümmelt. Die Überschriften der Hauptabschnitte fol. 1^r, 49^r, 73^r, 102^r, 166^r in Goldbuchstaben mit bunter Randleiste.

fol. 1^r: Evangelien-Perikopen für alle Tage des Jahres, beginnend mit der ἁγία καὶ μεγάλη κυριακὴ τοῦ χαροποιῦ πάσχα.

fol. 166^r: Evangelien-Perikopen für die Feste der Heiligen.

fol. 244^r: εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἀναστάσιμα ἕνδεκα. Innerhalb des zehnten derselben bricht die Handschrift ab.

1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

290.

Codex graec. fol. 54. Perg. cm. 30×22,8. XIII. Jh. 96 Blätter von verschiedenen Händen geschrieben, und zwar fol. 1—28, 33—42, 87—96 von einer, fol. 29—32, 43—57, 74—86 von einer zweiten, fol. 58—73 von einer dritten Hand.

Canones der Concilien und Kirchenväter mit dem Commentar des Zonaras.

fol. 1^r beginnt verstümmelt: . . . ὡσα κατ' αὐτῶν. τούτους ὁ κανὼν ἀφορίζεισθαι κελεύει in der Auslegung des 18. Canon des Ancyranischen Concils (p. 298 C der Ausgabe Paris 1618.)

fol. 3^v: Κανόνες τῆς ἐν Νεοκαισαρεία συνόδου. (ib. p. 302 A.)

fol. 9^r: Κανόνες τῆς ἐν Γάγγρα συνόδου. (ib. p. 310.)

fol. 17^r: Κανόνες τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου. (ib. p. 321.) Zwischen den fol. 23 und 24 ist ein Blatt ausgefallen.

fol. 29^v: Κανόνες τῆς ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Καπατωανῆς Φυρογίας συγκροτηθείσης συνόδου. (ib. p. 336.) (Lücke von 2 Blättern zwischen fol. 41. 42.)

fol. 42^r: Κανόνες τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδου. (ib. p. 362.) (Es fehlen 1 Blatt zwischen fol. 42. 43, 4 Blätter zwischen fol. 43. 44, 1 Blatt zwischen fol. 44. 45.)

fol. 49^r: Κανόνες τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου. (ib. p. 384.) (Lücke von 1 Blatt zwischen fol. 58 und 59.) Schluss mit dem Ende des κανὼν 9^ς (p. 438 fin.) auf fol. 73^v.

fol. 74^r: Ἐκ τῶν πραγμθέντων ὑπομνημάτων ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ Ἀγαπίου καὶ Βαγαθίου ἐκατέρου ἀντεχομένου τῆς ἐπισκοπῆς Βόστρων. (Vgl. Mansi Tom. III p. 851.)

fol. 75^r: Ἐπιστολὴ τοῦ μακαρίου Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Βασιλίδην ἐπίσκοπον. . . . (Pitra, Juris eccles. Graec. hist. et monum. I p. 541 ff.)

fol. 78^v: Τοῦ ἁγίου Πέτρου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας καὶ μάρτυρος κανόνες φερόμενοι ἐν τῷ περὶ μετανοίας αὐτοῦ λόγῳ . . . (Pitra I p. 551 ff.) Lücke

von 1 Blatt zwischen fol. 84 und 85. Schluss fol. 86^v.

fol. 87^r beginnen verstümmelt die Canones des Basilius mit den Worten . . . δὲ τοῦς δι' αἰτίας τινὰς ἐκκλησιαστικὰς im 1. Canon. (Pitra I p. 577 ob.) Schluss verstümmelt im 9. Canon gegen Ende: διότι ποιεῖ αὐτὴν μολχευθῆναι καὶ . . . . (Pitra I p. 583.)

1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

291.

Codex graec. fol. 55. Perg. cm. 30,2×23,8. XI. Jh. 76 Blätter, zweiseitig, 24 Zeilen auf der Seite. Da eine alte Quaternionen-Bezeichnung mit der Ziffer θ' beginnt, so fehlen am Anfange 8 Quaternionen. Erhalten sind die Quaternionen θ'—ι' (fol. 1—16) ι'—ιι' (fol. 23—54) ιι'—ιιι' (fol. 55—70) ganz, von Quaternio ιιι' die ersten 6 Blätter (fol. 71—76) und ein kleines Restchen des 7. Blattes. Da bei den 6 Blättern fol. 17—22 nicht nur am Anfang und Ende eine Lücke im Texte ist, sondern auch zwischen fol. 19 und 20, so muss ιι' nicht einen Quaternio, sondern einen Quinio gebildet haben, dessen äusserste und innerste Lage fehlen. Die Quaternionen ιι' und θ' sind ganz verloren.

Die Handschrift enthält:

1. fol. 1—70. Fragmente einer Biographie des Euthymius, Erzbischofs von Constantinopel a. 907—12. Das Erhaltene beginnt mit den Worten: μὲν, ἐρίστατος Αὔγουστος καὶ αὐτὸς Βασίλειος ὁ ἀναξ' ἐξήκει θηράτων ἐν τοῖς Θρακίαις μέρεσιν, und schliesst kurz vor dem Ende der Biographie. Herausg. v. de Boor, Vita Euthymii, Berlin 1888.

2. fol. 71—76. Ein Stück von Basilius' ὁμιλία ιγ' προτροπικὴ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα beginnend mit den Worten . . . δὲ φωτὸς οὗτε ὀφθαλμὸς τὰ ἑαυτοῦ καθορᾶ (Migne Patrol. gr. Tom. 31 col. 424 C.) Schluss: ἡδονὴ μῆτηρ τῆς ἁμαρτίας· ἡ δὲ ἁμαρτία τὸ κέντρον ἐστὶ τοῦ θανάτου, ἡδονὴ τροφὸς τοῦ αἰωνίου (ib. col. 436 A.)

Die Handschrift gehört zu den von Prof. Hirschfeld aus Kleinasien mitgebraachten (vgl. No 43).

292.

Codex graec. fol. 56. Perg. cm. 30×21,7. XIII. Jh., mit vielen jüngeren Ergänzungen verlorener Blätter auf Papier. 186 Blätter, von denen ergänzt sind: 1—10. 17. 27. 35. 36. 44. 47. 58. 61. 63—65. 100. 116. 120. 129. 135. 153. 162. 164. 172. 176. 178. 180. 184. 185. Die Blätter 144 und 186 sind von oben nach unten durchgeschnitten und die äussere Hälfte fehlt.

Die Handschrift enthält ein *Menaeum* der Monate April und Mai. Von der ersten Ergänzung ist ein Blatt verloren, da die Handschrift in der 3. Ode des 1. April anfängt. Der Monat Mai beginnt auf fol. 94^v, schliesst auf fol. 185^v. fol. 186, nur halb erhalten, enthält den Anfang der Liturgie des 12. Mai (vgl. das ergänzte fol. 129).

Die Handschrift ist im November 1882 in der Auction der Sunderland (Blenheim) Bibliothek angekauft. Vgl. den Auctionskatalog Part IV. No 8342.

293.

Codex graec. fol. 57. Perg. cm. 30×22. XII. Jh. 179 Blätter, zweispaltig, 28—29 Zeilen auf der Seite. Sie ist genau beschrieben von V. Rose, *Leben des heil. David von Thessalonike*, Berlin 1887, p. XI ff.

Die Handschrift ist vorn verstümmelt und weist auch in ihrem jetzigen Bestande einzelne Lücken auf. Nach den auf dem ersten Blatt einer jeden Lage vorhandenen Quaternionenbezeichnungen, die auf fol. 1 mit Θ beginnen, fehlen am Anfang 8 Quaternionen. Ausserdem fehlen je ein Blatt zwischen fol. 32 und 33 und zwischen fol. 38 und 39 (die äussere Lage des 13. Quaternio), je ein Blatt nach fol. 46 (das erste des 15. Quaternio), nach fol. 60 (das letzte des 16. Quaternio), nach fol. 69 (das 2. des 18. Quaternio), nach fol. 83 (das erste des 20. Quaternio), zwei Blätter zwischen fol. 89 und 90 (das letzte des 20. und erste des 21. Quaternio), je ein Blatt nach fol. 98 u. nach fol. 100 (die 3. Lage des 22. Quaternio), 2 Blätter zwischen fol. 113 und 114 (die innere Lage des 24. Quaternio), also in dem ersten und zweiten Theil der Hdschr. (fol. 1—126) insgesamt 12 Blätter. Mit den verlorenen Quaternionen bestand dieser Theil der Handschrift aus 25 Lagen (fol. 127^r zeigt die Quaternionenziffer πς). Die 25. Lage (fol. 117—126) zählt 10 Blätter, nämlich einen Quaternio und zwei angeklebte Blätter; die Blätter 125 und 126 sind ange-

klebt, weil der Schreiber die nächste Schrift mit einem neuen Quaternio beginnen wollte. In den andern Theilen der Handschrift fehlen einzelne Blätter zwischen fol. 128 u. 129, 141 u. 142, 146 u. 147, 154 und 155, 157 und 158, 160 und 161, 173 und 174.

I. fol. 1—118 Reden des Ephraim Syrus. fol. 1^r beginnt in der Rede περί φόβου τοῦ θεοῦ mit den Worten: ἐαυτὸν ποιήσῃ· καὶ εὐρήσῃ ἀνάπαυσιν (ed. Assem. I p. 80 B.) — fol. 29^v: τοῦ αὐτοῦ πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐμπαθῶς διαγιγνόντων καὶ τιμὰς ἀπαιτούντων. am Rande μβ. Beg.: Ἀγωνιῶ ἀδελφοί μου καὶ φρίττω (ibid. p. 111.) — fol. 35^r: τοῦ αὐτοῦ ἐλεγχος αὐτοῦ καὶ ἐξομολόγησις (μγ). Beg.: Ἐν πολλοῖς ὑμῖν ἀδελφοί δοκῶν χρησιμεύειν (ibid. p. 119.) — fol. 54^v: τοῦ αὐτοῦ περί τῶν παθῶν. Beg.: θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τῆς δόξης σου (ibid. p. 144.) — fol. 58^r: τοῦ αὐτοῦ περί μετανουίας (μz). Beg.: Ὁ κατελιθὼν κύριος ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ πατρὸς (ibid. p. 148.) — fol. 62^v: τοῦ αὐτοῦ περί κατανώξεως (μz). Beg.: Δοτῆρ πάντων ἀγαθῶν καὶ πηγὴ ἰαμάτων (ibid. p. 154.) — fol. 66^v: λόγος κατανοητικός. Beg.: Ἐν μὲν τῶν ἡμερῶν ἕρθηρος μίαν (sic) ἀναστὰς (ibid. p. 158.) — fol. 69^r: λόγος ἕτερος (μγ). Beg.: κατανόγηθι ψυχὴ μου (ibid. p. 161.) — fol. 71^v: τοῦ αὐτοῦ λόγος παρανετικός. Beg.: Πρόσεχε σεαυτῷ ὡ νεότης (ibid. p. 166.) Damit verbunden die Rede εἰς δευτέραν παρουσίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ (ibid. p. 167), ohne Absatz beginnend fol. 73^r: προσέλθετε, δεῦτε, υἱοὶ φωτός κ. τ. λ. — fol. 77^r: τοῦ αὐτοῦ εἰς πατέρας τελειωθέντας (ν). Beg.: Τὴν καρδίαν μου ἀλγῶ (ibid. p. 172.) — fol. 80^v: τοῦ αὐτοῦ λόγος ἕτερος εἰς πατέρας τελειωθέντας (να). Beg.: Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καὶ εὐσήμεω (ibid. p. 175.) — fol. 84^r: ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγος τετρασύλλαβος. Beg.: Νικηθεῖς δὲ κατακράτος ὁ πονηρὸς διάβολος (ibid. p. 181.) — fol. 85^r: τοῦ αὐτοῦ λόγος ἐπτασύλλαβος. Beg.: Εἰδότες οὖν ἀδελφοί τὴν ἀσθενεῖαν αὐτοῦ (ibid. p. 182.) — fol. 85^v: τοῦ αὐτοῦ περί φόβου ψυχῆς (νβ). Beg.: Ἐγὼ ἐφραὶμ ἁμαρτωλὸς (ibid. p. 183.) — fol. 89^r: εὐχὴ ἐκ τῆς τοῦ ἁγίου ἐφραὶμ διδασκαλίας. Beg.: Ἠμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν (ibid. p. 187.) — fol. 89^v: τοῦ

αὐτοῦ ὑπομονητικόν (νδ). Beg.: Πᾶσαν ὥραν ἐν
 νόῳ ἔχω τὴν ὑπασίαν (ibid. p. 188.) — fol. 92^v:
 τοῦ αὐτοῦ περὶ ψυχῆς ἔστιν περιάξεται ὑπὸ τοῦ
 ἐχθροῦ κ. τ. λ. Beg.: Ψυχὴ τεθλιμμένη προσέρχεται
 σοὶ ἄριε δέσποτα (ibid. p. 193.) — fol. 97^v: τοῦ
 αὐτοῦ περὶ κρίσεως καὶ κατανόξεως (ντ). Beg.:
 Δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ (ibid.
 II p. 50.) — fol. 102^v: Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὑπομονῆς.
 Beg.: Ὁ βουλούμενος θεῷ εὐαρεστῆσαι (ibid. II p.
 326.) Schliesst: ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ
 δόναμις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν (ibid. p.
 333 B.) — fol. 108^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ μακαρισμῶν
 καὶ ταλασιμῶν. Beg.: Μακάριοι οἱ τὸν θεὸν ἀγα-
 πῆσαντες (ibid. II p. 334.) — fol. 109^v: τοῦ αὐτοῦ
 ἐξομολόγησις ἤγουν προσευχὴ πρὸς θεόν (νθ). Beg.:
 Ἰασαί με κύριε καὶ ἰαθήσομαι (ibid. I p. 199.) —
 fol. 112^v: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν
 τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Beg.: Προσέλιθετε
 καὶ δεῦτε υἱοὶ φωτός (ibid. I p. 167), dieselbe Rede
 wie oben fol. 73^v, aber in anderer Fassung. —
 fol. 114^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ πίστεως (ξα). Beg.:
 Ὁ κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς
 (ibid. II p. 336.) Schluss fol. 118^v.

2. fol. 119—126: Βίος τοῦ ἁγίου ἀδ. Θεσα-
 λονίχης. Beg.: Οἱ τῶν εὐ βεβιωκότων τὰς πράξεις
 ἀναγραφόμενοι Schluss fol. 126^v.

3. fol. 127—157: Περίοδοι τοῦ ἁγίου ἰωάννου
 τοῦ θεολόγου καὶ προχώρου τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ am
 oberen Rande: σεπτεβρίω κτ. Beg.: Ἐγένετο μετὰ
 τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν. Die Handschrift
 enthält die Fassung B der Acta Ioannis (bearb.
 von Th. Zahn, Erlangen 1880), endet verstüm-
 melt fol. 157^v: καὶ προσηῴξατο ἵνα ἡσυχίαν σχῆι ὁ
 τόπος καὶ μὴδεὶς πα... (p. 163, 4 Zahn.)

4. fol. 158—179 enthalten am Anfang und
 Ende verstümmelt die Vita S. Ioannis ele-
 monis Patriarchae Alexandrini des
 Leontius (Gelzer Leontios von Neapolis Leben
 des heil. Johannes des Barmherzigen. Freiburg
 1893.) fol. 158^v beginnt: ...σαν τοῦ ἀγιωτάτου
 μερικὴν διήγησιν ἐκλήλυθαμεν. Schluss fol. 179^v:

εἶχεν γὰρ μονογενῆ υἱὸν ὡς ἐτῶν ἑπτά καὶ ἵνα ἐνέγκει
 τὸ πλοῖ... .

Herkunft wie bei der vorbergehenden Handschrift.
 Auctionskatalog Part II. No 4219.

294.

Codex graec. fol. 58. 59. Pap. in 2 Bänden. cm.
 30 × 20. XVI. Jh. I. 189 Bl. II. 293 Bl.

Eustratii et aliorum comm. in Aristote-
 telis ethica (Commentaria in Aristotelem Graeca
 Vol. XIX u. XX. — Vgl. die Hdss. bei V. Rose
 in Hermes V, 61 ff.) mit folgenden Rubriken:

I. fol. I: Εὐστρατίου νικαίας, ἐξήγησις εἰς
 τὸ ἀριστοτέλους νικομαχείων, βιβλίον α^{ον}.

fol. 94: Εὐστρατίου νικαίας, ἐξήγησις, εἰς τὸ β,
 τῶν ἠθικῶν νικομαχείων, ἀριστοτέλους.

fol. 105^v: Εὐστρατίου νικαίας, ἐξήγησις εἰς τὸ
 τρίτον τῶν ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχείων.

fol. 126^v: Ἀσπασίου φιλοσόφου, ὑπόμνημα εἰς
 τὸ δ^{ον}, τῶν ἠθικῶν νικομαχείων.

fol. 144: Ἐφρασίου, σχόλια εἰς τὸ ε τῶν ἠθ. ἠθ. νικ.

II. fol. 1: Τοῦ κοροῦ εὐστρατίου τοῦ νικαίας σχόλια
 εἰς τὸ ζ τῶν ἠθ. νικ. τοῦ ἀριστοτέλους.

fol. 107: Σχόλια (sic) εἰς τὸ η τῶν ἠθ. ἠθ. νικ.

fol. 147^v: Ἀσπασίου εἰς τὸ θ (so, am Rande
 geh. η) τῶν ἠθ. ἠθ. νικ., οὐ κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἀπὸ
 τοῦ μέσου, ἀπὸ τοῦ ῥητοῦ... (wie im Flor. Oceanus,
 vgl. Herm. p. 63.)

fol. 168: Überschr. schwarz von a. H. in den
 leeren Raum ergänzt: ἀσπασίου εἰς τὸ θ τῶν ἠθ. ἠθ.

fol. 187: Ἐξήγησις μιγαλὴ ἐφρασίου εἰς τὸ ἰῶτα
 τῶν ἠθικῶν.

fol. 234: Überschr. wie oben, schw. erg.: εἰς
 τὸ κ ἐφρασίου.

Im 2. Bande einige Stellen von anderen
 Händen ergänzt. Überall am Rande Besserun-
 gen einer anderen Hand mit gelblicher Tinte.
 Von derselben Hand, wie die Überschriften zu
 II, 4 u. 6 u. die Erg. f. 215 u. a., steht am
 Schlusse fol. 293^v: Εὐ σοὶ τῆς εὐσεβείας, εὐ σοὶ
 τῆς ταπεινώσεως, εὐ σοὶ τῆς ἐξήγησεως ἄτυχε ἄνερ,
 καὶ θεοειδέστατε.

Gekauft auf der Morbio-Auction in Leipzig Juli 1889.

295.

Codex graec. fol. 60. Pap. cm. 30,6 × 22,3. XVI. Jh. 52 beschriebene Blätter und ein Titelblatt, auf welchem als Inhalt der Handschrift angegeben ist: Θεοδοσίου Τριπολίτου περί νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλία β'. τοῦ αὐτοῦ περί οικίσεων. Die Handschrift ist falsch gebunden, die Blätter 13—22 liegen zwischen fol. 42 u. 43. Der Text ist mit mathematischen Figuren versehen.

fol. 1^r: Θεοδοσίου περί νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλ. α^{ov}. Beg.: Ὅροι. Ὑποθέσει χρῆται ὁ Θεοδοσίος ὁμαλῶς κινεῖσθαι τὸν ἥλιον. Nach Angabe von 6 ὅροι beginnt die Schrift: Ἀπὸ τροπῶν θερινῶν τοῦ ἡλίου πορευομένου. Schluss fol. 21^r: Θεοδοσίου Τριπολίτου περί νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλίου πρώτου τέλος καὶ Θεῶν δόξα. fol. 21^v unbeschrieben. fol. 22^r: Θεοδοσίου Τριπολίτου περί νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλ. β^{ov}. Beg.: Ὅταν ὁ ἥλιος διαπορεύεται μετὰ τὸν καρκίνον τεταρτημόριον. Schluss fol. 45^v: Θεοδοσίου Τριπολίτου περί νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλίου β^{ov} τέλος καὶ Θεῶν δόξα. fol. 46^r: Σκόλια (sic) παλαιὰ εἰς Θεοδοσίου τριπολίτου περί νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλ. α'. fol. 48^v: Σκόλια παλαιὰ εἰς Θεοδοσίου Τριπολίτου περί νυκτῶν καὶ ἡμερῶν β'. Schluss fol. 52^v: Τῶν σχολίων παλαιῶν τέλος.

Gekauft auf der Auction Franchi in Florenz 1885.

296.

Codex graec. fol. 61. Pap. cm. 35,3 × 25. XVI. Jh. 28 beschriebene Blätter, mit Figuren im Text.

Die Pneumatica des Heron Alexandrinus.

fol. 1^r: Ἡρωνος ἀλεξανδρέως πνευματικῶν πρώτων. Beg.: Τῆς πνευματικῆς πραγματείας σπουδῆς ἡξιωμένῃς πρὸς τῶν παλαιῶν φιλοσόφων τε καὶ μηχανικῶν.

fol. 19^r: Ἡρωνος ἀλεξανδρέως πνευματικῶν δευτέρων. Beg.: Ἀγχείου κατασκευῆ τοῦ λεγομένου δικαιομέτρου. Schluss fol. 28^v.

Wie vorige auf der Auction Franchi in Florenz 1885 gekauft.

297.

Codex graec. fol. 62. Pap. cm. 32 × 22. XVI. Jh. 14 beschriebene Blätter.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

Die Handschrift enthält verschiedene Prophezeiungen über Constantinopel, mit zahlreichen Federzeichnungen im Text.

fol. 1^r oben: ὁ σχολάριος. darunter doppelt die Worte: ἵππον ἔχων τρέχοντα ἐν τῷ λευκῷ πεδίῳ. Darunter eine Federzeichnung mit der Unterschrift: ὁ τάφος τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου. fol. 1^v: Ταῦτα τὰ γράμματα εὐρέθησαν εἰς μνημεῖον μαρμαρένιον τοῦ τάφου τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου. ἐξηγγήθη ταῦτα ὁ μέγας πατριάρχης σχολάριος. Es folgt die Inschrift in rothen Buchstaben mit der darunter geschriebenen Erklärung. Beg.: Τῆ πρώτῃ τῆς

ε δ κ τ η β λ τ ι μ λ ο κ λ μ ν μ μ
ἰνδίκτου ἡ βασιλεία τοῦ ἰσμαῆλ ὁ καλούμενος μωάμεθ.
fol. 2^r: χρῆσμός ohne Überschrift, beg.: Δις
τρισαριθμῶν χιλιοντάδος νόει, εἴταν τέρμα φέρουσι τὸν
εὔδομον αἰῶνα.

fol. 2^v: ἕτεροι χρῆσμοὶ θεοφίλου πρεσβυτέρου
Ῥωμαίων, καὶ κληρικῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τῆς
παλαιᾶς Ῥώμης, μεταβληθεῖς ἀπὸ Ῥωμαϊκὰ εἰς τὴν
ἐλλάδα διάλεκτον· παρὰ νοταρίου κυροῦ ἰωάννου τοῦ
Ῥωζανοῦ. Beg.: εἰς σύγκριαν ἀνεβαίνει, σημαίνουν.

fol. 5^r: χρῆσμοὶ τοῦ κῆρ λέοντος τοῦ σοφοῦ
βασιλέως περί τῆς κωνσταντίνου πόλεως. Beg.: Ὅτ'
ἐξώας καὶ θυσμῶν ἦξει μάχη. fol. 6^v: ἐν μέσῳ δύο
κοράκων καὶ ὑποπτέρων ἀναλωθεῖσθαι κ. τ. λ., die bei
Migne, Patrol. gr. tom. 107 col. 1129 ff. gedruckten
χρησμοί.

fol. 10^v: Περί τοῦ θρολλομένου καὶ ἐκλεκτοῦ
βασιλέως. Beg.: Τοῦ γνωστοῦ καὶ ἀγνωστοῦ κατοικούντος ἐν τῷ πρώτῳ ἀγγρῷ τῆς βυζαντιᾶς ὁ ἀληθινὸς βασιλεὺς θεὸς κατοικεῖ ἐν ὑγρῷ τόπῳ.

fol. 12^r: ἕτερος χρῆσμός ὠραῖος διαλαμβάνων καὶ
οὗτος περί τοῦ τέλους τῆς βασιλείας τοῦ ἰσμαηλῆμ.
Beg.: Ἐν τῇ κωνσταντίνου πόλιν εὐρίσκειται κίονι,
καὶ εἰς ἐν μέρος ἴσταται ξηρόλοφος καλεῖται.

fol. 13^v: στίχοι τῆς κωνσταντίνου πόλεως τοῦ
ἀγγελοφόρου. Beg.: Πάριθι παντάλανα, βαβυλῶν νέα
ἰδὼν γὰρ θεὸς ἐξ ὕψους μόνος. Schluss fol. 14^r.

Wie vorige auf der Auction Franchi in Florenz gekauft.

298.

Codex graec. fol. 63. Pap. em. 32 × 22. XVI. Jh. 169 gezählte Blätter, davon 161 beschrieben, 30 Zeilen auf der Seite. Vorher 6 leere Blätter. Quaternionenziffern in der äussersten rechten Ecke der vier ersten Blätter jedes Quaternionio, auf dem letzten Blatte das Anfangswort des folgenden, von oben nach unten geschrieben.

fol. 1^r: Ὁλομπισιδώρου φιλοσόφου παράφρασις εἰς τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχείων βιβλία ἵ. ὅτι πάσης πράξεως καὶ κινήσεως ἐστὶ τέλος τὸ ἔσχατον τέλος. βιβλίον α κεφάλαιον πρῶτον. Beg.: ἐν πάσῃ τέχνῃ καὶ μεθόδῳ ἀγαθόν τι ζητοῦμεν.

fol. 17^r: Ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχείων βιβλίον β'. und in gleicher Fassung die Überschriften der folgenden Bücher. Die einzelnen Capitel haben ebenfalls rothe Überschriften bis Lib. VIII ep. 6, von VIII, 7 ab sind nur die Zahlen der Capitel (κεφ. ζ' u. s. w.) in die für die Überschriften leer gelassenen Räume eingetragen. Am Rande von jüngerer Hand Angaben über den Inhalt, Wiederholungen der Eigennamen u. dgl.

Auf fol. 1., 80 und 161^v die Aufschrift: δι' ἐκαστὴν Μινωτὴν Τεγρῖμι. Im vorderen Einbanddeckel oben links roth eine ältere Bibliotheks-Signatur II C. ms. 104.

1893 auf der Auktion der Bibliothek des Grafen Jacopo Manzoni angekauft. (Vgl. Tenneroni, Catal. dei Mss. Manzoni No 70.)

299.

Codex graec. fol. 64. Perg. em. 32 × 24. XII. Jh. 335 Blätter zweispaltig geschrieben, 23 Zeilen auf der Seite. Quaternionenbezeichnung unten links auf dem ersten und rechts auf dem letzten Blatte der Quaternionen. Die erste erhaltene Ziffer ist 1' auf fol. 7; es fehlen vorne ein Blatt, und zwischen fol. 6 und fol. 7 ein Blatt und ein Quaternionio. Der Quaternionio ε hat nur 7 Blätter, aber ohne Lücke im Text. Überschriften in Goldbuchstaben, darüber bunte Arabeske. Der erste Initial jeder Rede bunt.

Die Handschrift enthält Predigten des Gregorius von Nazianz.

fol. 1^r beginnt verstümmelt die Predigt εἰς τὸ ἅγιον πᾶσχα καὶ εἰς τὴν βραδυστήρα mit den

Worten: ἐθρήνησεν αἴγυπτος τὰ πρωτότοκα καὶ ἡμᾶς παρήλαθεν ὁ ἰσοθροῦν (or. 1 ep. 3 Migne Tom. 35 col. 397 A.)

fol. 4^r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον πᾶσχα τῇ (τῇ ausradiert) ἐπαύριον. (or. 45 Migne Tom. 36 col. 624 ff.) In Folge der Lücke hinter fol. 6 fehlt das Stück zwischen ὅσον ἤδη γινώσκει τοὺς γι — und διατείχιμα μέσον θεοῦ καὶ εἰδώλων (col. 628 A — 640 B.)

fol. 24^v col. 2: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν καίνην κυριακὴν καὶ περὶ ἐγκαινίων καὶ εἰς τὸν μάρτυρα μάμαντα. (or. 44 ib. col. 608 ff.)

fol. 34^v: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πεντηκοστὴν καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα. (or. 41 ib. col. 428 ff.)

fol. 50^v: τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς μακαβαίους. (or. 15 Migne Tom. 35 col. 912 ff.)

fol. 64^v col. 1 med.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν μάρτυρα κυριανὸν ὃν (ἀνέγνω v. 2. Hand beigefügt) ἐξ ἀγροῦ ἐπανήκων μετὰ μίαν τῆς μναίας ἡμέραν. (or. 24 ib. col. 1169 ff.)

fol. 80^r col. 2 fin.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὸν ἐξισωτὴν ἰουλιανόν. (or. 19 ib. col. 1044 ff.)

fol. 93^v col. 2 med.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ ἅγια θεοφάνια. (or. 38 Migne Tom. 36 col. 312 ff.)

fol. 108^v col. 1 med.: τοῦ αὐτοῦ ἐπιτάφιος εἰς τὸν μέγαν βασιλεῖον. (or. 43 ib. col. 493 ff.)

fol. 184^r col. 2 med.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ ἅγια φῶτα. (or. 39 ib. col. 336 ff.)

fol. 201^r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα. (or. 40 ib. col. 360 ff.)

fol. 246^v col. 2 med.: τοῦ αὐτοῦ εἰς γρηγόριον τὸν νόστις ἀδελφὸν βασιλείου τοῦ μεγάλου ἐπιστάντα μετὰ τὴν χειροτονίαν. (or. 11 Migne Tom. 35 col. 832 ff.)

fol. 252^v col. 2 fin.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν τῶν ρν' ἐπιτάκτων παρουσίαν συντακτικῆς. (or. 42 Migne Tom. 36 col. 457 ff.)

fol. 274^r col. 2: τοῦ αὐτοῦ εἰς ἀθανάσιον ἐπισκοπὸν ἀλεξανδρείας (or. 21 Migne Tom. 35 col. 1081 ff.)

fol. 302^r col. 2: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πληγὴν τῆς χαλᾶζης καὶ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ διὰ ταύτην σιωπῶντα. (or. 16 ib. col. 933 ff.)

fol. 321^r col. 1 fin.: τοῦ αὐτοῦ περὶ φιλοπονωχίας. (or. 14 ib. col. 857 ff.) Schliesst verstümmelt mit den Worten: ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐντεῦθεν χρηστοῖς πολλάκις δεξιούται τὸ θεῖον τοῦς εὐσεβεῖς. (ib. col. 881 C.) Am oberen Blattrande steht am Anfange jeder Rede von jüngerer Hand eine Notiz über die Anzahl der Blätter, welche sie füllt. Da der letzten Rede 33 φύλλα gegeben werden, so fehlen am Ende der Handschrift mindestens 18 Blätter.

Am Schlusse der Rede wird die Überschrift wiederholt, manchmal verkürzt, nur einmal fol. 246^v verlängert: τῆ ἐπαύριον εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα. fol. 3 fin. fehlt sie ganz. Bisweilen ist der Text von jüngerer Hand corrigiert, zum Theil auf Rasur.

Im Jahre 1894 in Paris erworben. Vorher wahrscheinlich in Privatbesitz.

300.

Codex graec. qu. 1. Pap. cm. 22 × 14,5. XV. Jh. 63 Blätter, zu denen später ein jüngerer hinzugefügt ist. Ausser kleineren Beschädigungen durch Wurmfrass sind die beiden ersten Blätter durch Löcher in der Mitte, das 63. am inneren Rande stärker beschädigt.

1. fol. 1^r: Ἐπιγράμματα ἀρχιεπισκόπου θεσσαλονίκης τοῦ παλαμᾶ εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσοδὸν καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοσευχὴ βίον τῆς ὑπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας. Beg.: Ἐπὶ τῶν μειζόνων ἢ κατὰ ἀνθρωπίνην δύναμιν εἴτε βάρως ἀναθέσθαι δεῖαι κ. τ. λ. Schluss fol. 25^r: εἰς δόξαν αὐτοῦ τοῦ ἀνωτάτου φωτός, τῆς τρισηλίου καὶ μοναρχικωτάτης φαιδρότητος, ἣ πᾶσα πρέπει δόξα κράτος καὶ τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ εἰς τοὺς ἀκατάληκτους αἰῶνας ἀμήν.

2. fol. 25^r: Τοῦ αὐτοῦ ἑμικλία εἰς τὴν ὑπαπαντήν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ἣ περὶ σώφρονος χηρείας καὶ κατὰ τῆς ἀντιθέτου ταύτης πορνείας. (Migne, Patr. Gr. Tom. 151 col. 64, aber stark abweichend.)

3. fol. 31^r: Τοῦ αὐτοῦ πὼς ἀνύσχυός τε καὶ ἄμωμος ἢ ἀρετῆ τελεῖται κ. τ. λ. Ebend. col. 76.

4. fol. 35^r: Τοῦ αὐτοῦ περὶ νηστείας καὶ προσευχῆς καὶ τῆς κατ' αὐτῶν πολυειδούς ἐπιβουλῆς τοῦ κοινῶ πολέμου. Ebend. col. 88.

5. fol. 38^v: Ἐπιγράμματα ἀρχιεπισκόπου θεσσαλονίκης λόγος ἀποδεικτικὸς πρώτος. ὅτι οὐχὶ καὶ ἐκ τοῦ οἴου ἀλλ' ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Gedruckt hinter Gennadii Scholarii syntagma. London 1624. Daneben am Rande: *Huius initiū opus totum duorum librorum est impressum ut de defectu eius conqueri non debeamus. Summa est scriptum pro Graecis contra Latinos de Sp. S. processione ex solo patre. Christ. Ravius.* Die Handschrift enthält nur die erste der beiden Abhandlungen, Vorrede, 42 numerierte Capitel und Recapitulation in 11 numerierten kurzen Sätzen.

Diese Stücke waren in der Bibliothek des Chr. Ravius. cf. Chr. Ravii spoliū Orientis Centur. quarta. Cod. 10 und 11.

6. fol. 64 von jüngerer Hand: *E codice Nicolai Rigaltii Parisii.* Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης Λαύσου πρεποσίτω παρὰ παλλαδίου ἐπισκόπου. Beg.: Μαχαρίζω σου τὴν προαίρεσιν. Es ist der die Historia Lausiaca des Palladius einleitende Brief: Migne, Patol. gr. tom. 34 p. 1001.

Am unteren Raude von fol. 1. ἱεροκότου μεγαροπόλιτου μηθύρανης. Darüber: *Emi Constantinopoli ab subscripto possessore 3 piustris. Chr. Ravius.*

301.

Codex graec. qu. 2. Pap. cm. 18,5 × 15,2. XVII. Jh. 93 Blätter.

Abschriften aus gedruckten Werken.

1. fol. 1 Titelblatt: *Gennadius Scholarius, Patriarcha Constantinopolitanus de Praedestinatione a Davide Hoeschelio Aug. nunc primum editus.* fol. 2^r Beginn, fol. 29^r Schluss des Werkes. fol. 29^v—33^r leer.

2. fol. 33^v: *Glochiri* (darüber von anderer Hand: *Plochiri*) *Michaelis Drama a Federico Morello castigatum.* Schluss fol. 37^r am Ende.

3. fol. 37^v: Μαρκέλλου Σιδήτου ἱατρικά περὶ ἐχθρόων.

4. fol. 40^r: Παύλου Σιλεντιάρχου εἰς τὰ ἐν Πυθίοις ἡμερά ἡμέρα βία ἄμετρα καταληκτικά. Schluss fol. 43^v. fol. 44^r leer.

5. fol. 44^v: *Ioannis Geometrae Epigrammata et Hymni*. fol. 45^a: Ἰωάννου Γεωμέτρου ἐπιγράμματα τετράστιχα ὧν ἡ ἐπιγραφὴ Παράδεισος. *Hortus epigrammatum Graec. Moralium Io. Geometrae Auctore. Fed. Morello Prof. R. interpr.* Parisiis 1593 (= Migne Patrol. gr. tom. 106 col. 867 ff.)

6. fol. 60^r: Ἰωάννου Γεωμέτρου εἰ τὸν ὑπαρίαν Θεοτόκον ὕμνος α'. (Folgen die 5 Hymnen.) Migne, col. 856 ff.

7. fol. 69^r: Ἐζεκιήλου τοῦ τῶν Ἰουδαϊκῶν τραγηδιῶν ποιητοῦ ἐξαγωγῆ, ὄραμα. *Ezekielis tragici Iudaicarum historiarum Poetae Eductio seu liberatio Hebraeorum Tragoedia sacra. Erodo respondens. Ex lib. 9 Eusebii Pamph. de praepar. Evang. selecta et plerisque in locis castigata. Parisiis.*

8. fol. 78^r: Ἰεροκλέους φιλοσόφου περὶ προνοίας καὶ εἰμαρμένης καὶ τῆς τοῦ ἐφ' ἡμῖν πρὸς τὴν θείαν ἡγεμονίας συντάξεως (κατ' ἐπιτομήν). Am Schlusse fol. 86^r ein Ausspruch des Chrysostomus über denselben Gegenstand ἐκ τῶν εἰς τὸν παραλυτικόν.

9. fol. 86^v: Γρηγορίου τοῦ Κυπρίου σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐγκώμιον εἰς τὴν θάλασσαν κ.τ.λ. *Gregorii Cyprii etc. Maris, sive universae aquarum naturae laudatio. Lutetiae.* (= Migne, Patrol. gr. tom. 142 col. 433 ff.)

Herkunft der Handschrift unbekannt. Dieselbe war schon vor 1820 in der Bibliothek.

302.

Codex graec. qu. 3. Pap. cm. 20,6 × 14,6. Die Handschrift besteht aus zwei besonders paginirten und ursprünglich getrennten Theilen, wie die mit α' beginnende Quaternionenzählung des zweiten Theils beweist.

1. 32 Blätter, XV. Jh., von verschiedenen Händen geschrieben, enthalten Briefe des

Libanius, grossentheils mit Interlinearglossen und Scholien.

Pag. 1 Überschrift roth: Ἐπιστολαὶ Λιβανίου σοφιστοῦ Ἀντιοχέως: Θεμιστώ. (= Ep. 66 ed. Wolf.) Beg.: Ἄ μὲν ἀδικεῖται καὶ ὑπὸ τῶν ὁ ἐμὸς μὲν διδάσκαλος κ.τ.λ.

Pag. 1—12 enthalten als α'—ι' numeriert Ep. 66. 67. 65. 64. 68. 69. 70. 72. 71. 73. Pag. 12 bricht verstümmelt in einem Scholion zu Ep. 73 ab. Pag. 13—16 sind leer.

Pag. 17 beginnt in anderer Schrift mit den Scholien zu einem fehlenden Briefe. Dann folgt als λζ' gezählt Ep. 220, die Zählung geht ununterbrochen bis πα' auf p. 48. Es sind folgende Briefe: 220. 222. 233. 221. 223—232. 234—240. 247. 241—244. 249. 245. 250. 246. 253. 248. 251. 252. 254—266. Dann ohne Überschrift und Ordinalzahl, aber von derselben Hand und mit Scholien und Glossen Ep. 85. 86. 87. Daran schliessen sich unmittelbar auf p. 50 med., aber von anderer Hand und ohne Scholien und Interlinearglossen: Ep. 795—798. 800—807. 810. 813—820. 824. 825. 823. 827. Auf p. 63 von anderer Hand Ep. 551.

2. 56 Blätter, XV. Jh., enthaltend Briefe des Synesius mit Interlinear- und Randglossen. Überschrift: Συνεσίου Κορυναίου ἐπιστολῶν Ἱερολεμῆδος ἐπιστολαί. Es sind darin folgende Briefe (nach der Ausgabe des Gregorius Demetrius 1792): 1. 2. 3. 5. 4. 6. 7. 13. 14. 31. 57. 58. 44. 32. 46. 47. 50. 61. 67. 66. 72. 73. 78. 79. 95. 103. 121. 130. 137.

Im vorderen Deckel findet sich die Bibliotheks-Signatur Cl. N. Gr. 7 und folgende Angaben über frühere Besitzer: *Hunc librum Clariss. Doctissimoque viro D. Bartholomaeo Keckermanno praeceptoris de se optime merito, in perpetuum observantiae et gratitudinis testimonium. D. D. Ioannes Rothe Amsterodamensis. Dantisci anno 1604. 7 Aug.* Darunter von anderer Hand: *Hic codex manuscriptus emtus est Lugduni Bat. e Bibliotheca Cl. Viri et praestantis Graeci Francisci Nansii, qui idem sua manu scriptam schedulam (quae per incuriam amissa est) inseruerat, qua iudicium suum de isto codice*

18. fol. 64^v—66^v Briefmuster. Am unteren Rande von fol. 66^a eine chronologische Notiz über eine Sturmfluth A. M. 7069 (= a. 1560 1).

19. fol. 67^r—72^v: Kurze Capitel theologischen Inhalts zum Theil aus Basilius und Gregorius von Nyssa; dazwischen fol. 70^r med.—71^v med.: τοῦ ἁγίου ἐπιφανίου περὶ τῶν τριῶν λίθων κ. τ. λ.

Aus der Bibliothek des Chr. Ravus. Vgl. Ravii spoliium Orientis Cent. IV cod. 9.

305.

Codex graec. qu. 6. Pap. cm. 19,6×13,8. XVI. Jh. 2 ungezählte und 61 gezählte Blätter, von denen fol. 61^v—64 unbeschrieben sind. Auf dem ersten ungezählten Blatte findet sich die Ziffer 1607 und daneben von anderer Hand: 67 pag.

Der Text zerfällt in 9 Abschnitte, welche durch rothe Arabesken von einander getrennt sind. Die ersten 8 Abschnitte enthalten Auszüge aus dem Octoechos nach den 8 ἡμέραι desselben. Jeder derselben beginnt mit den στιχηρά: κύριε ἐκέκραξα πρὸς σε εἰσάκουσόν μου. πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κειραγένοι με πρὸς σε. εἰσάκουσόν μου κύριε. und: κατευθονθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου. ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἐσπερινή. εἰσάκουσόν μου κύριε. Darauf folgen jedesmal 2 θεοτόκια, dann die Abschnitte, welche in den Drucken (mir lag der Druck Venedig 1870 vor) mit „τῷ σαββάτῳ ἐσπέρας“ überschrieben sind, mit Ausschluss der beiden letzten Stücke, des ἀπολυτίκιον und des θεοτόκιον. Jedesmal wo in diesen Abschnitten des Drucks steht: ἐν τῷ στίχῳ στιχηρά ἀναστάσιμα findet sich in der Handschrift: ὁ κύριος ἐβασιλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο ὁ κύριος. Auf diese Abschnitte folgen die im Drucke mit „εἰς τοὺς αἶνους“ überschriebenen Stücke, endlich 2 νεκρώσιμα. — Der 9. Abschnitt der Handschrift enthält die 11 ἑωθινὰ ἰδιόμελα, welche hinter dem Octoech abgedruckt sind (p. 167 der Ausg. Venedig 1870.) Alles ist mit byzantinischer musikalischer Notation versehen.

Die Handschrift stammt aus der Bibliothek Ch. Rave's (Spol. Orient cent IV cod. 3). Auf der Rückseite des letzten (64) Blattes Quittungen: ἔλαβα γρόσα ἔντιμα 11. ἀκούγῃ ἔλαβα γρόσα 13. ἀκούγῃ grosa 2. Darüber von anderer (Ravius?) Hand: grosa sunt imperiales hic Constantinopoli. Darunter ähnliche Angaben in armenischer Cursiv (daneben: Armenica scriptura von derselben anderen Hand. Im hintern Einbandleckel Aufzählung der hauptsächlichsten Feste, von späterer Hand mit fortlaufender Numerirung versehen.

306.

Codex graec. qu. 7. Pap. cm. 20,3×15,8. XVI.—XVII. Jh. Aus 3 Tractaten bestehend, deren jeder besonders für sich und mit durch das Ganze durchgehenden Ziffern paginirt ist, im ganzen 81 beschriebene Seiten; zwischen den einzelnen Stücken und am Ende und Anfang der Handschrift eine Anzahl leerer unpaginirter Blätter. Die einzelnen Stücke tragen die Nummern 408. 409. 410, offenbar Bezeichnungen einer Bibliothek, der sie früher angehört haben.

Die Handschrift enthält:

1. Pag. 1: Τοῦ σοφωτάτου Βήτωνος μηχανικά περὶ πολέμων κατὰ γαίαν καὶ κατὰ θάλατταν auf dem Titelblatt, nach einer Notiz auf pag. 2 Abschrift aus einem Palatinus. Pag. 3 beginnt die Schrift unter dem Titel Βήτωνος Μηχανικά. Συμβουλὴ φίλου πρὸς τινα φίλον. Beg.: Φίλων ἀρίστων χαίρειν. Es ist die unter Philo's Namen gedruckte Schrift Βελουσιζιδῶν λόγος Δ'. E'. Thevenot. p. 49 ff. Am Rande Conjecturen des Schreibers und Collationen dreier Handschriften, welche als Sch. oder S. (= Schotti) Leid. oder L. (= Leidensis) und Grim. oder G. bezeichnet sind.

2. Pag. 53: Βίτωνος κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελιτιστῶν. Beg.: Αὐτοβάλλου ὀργάνου κατασκευὴν ἐπιβέβλημαι γράψαι. Am Rande gleichartige Conjecturen und Collationen. Thevenot p. 105 ff.

3. Pag. 68: Auf dem Titelblatt: Βασιλείου πατρικίου καὶ παρακαιωμένου ναυμαχικά. Pag. 69: Ναυμαχικά συναχθέντα παρὰ Βασιλείου πατρικίου καὶ παρακαιωμένου. Στίχη ἡρωικοί. 12 Hexameter beginnend: Αὐσονίων σοφίης δευδαγμένος ἔσοχα ἔργα.

Pag. 70 Überschrift: Βασιλείου πατρικίου καὶ παρακοιμωμένου. Προοίμιον. Beg.: εἴπερ καὶ ἄλλο τι τῷ βίῳ λυσιτελεῖν οἶδε. Schluss p. 81: μελιτέον δὲ ἕδρη ἐπὶ τὰ εἶδη τῶν παρατάξεων. Darunter die Notiz: *Hic desinebat liber Pistorii, et subiunctum erat caput de Naumachicis e Tacticis Leonis.* Am Rande nur Conjecturen und Bemerkungen des Schreibers. Gedruckt Fabric. Bibl. graeca Tom. VIII p. 136 ff.

Aus der Bibliothek des Quintus Icilius.

307.

Codex graec. qu. 8. Pap. cm. 20,3×16,3. XVII.—XVIII. Jb. 239 Blätter.

1. fol. 1: Excerpte und Notizen unter dem Titel: *Judicia veterum de sermone simplici.*

2. fol. 9: *Aristidis de oratione simplici.* Lateinische Übersetzung des Anfangs der Schrift des Aristides. fol. 10^v—12^v leer.

3. fol. 13: Der griechische Text derselben Schrift unter der Überschrift: Ἀριστιδίου τεχνῶν ῥητορικῶν περὶ ἀφελοῦς λόγου. (Rhetores graeci ed. Spengel Tom. II, 512.)

4. fol. 41—43: Fragment eines Drucks: *Cypressen Krantz über der frühzeitigen Leiche der . . . Jungfrauen Lereken von Speckinen . . . Gewunden von mitleidigen Verwandten und Freunden. Rostock (1639).* (Darin ein Gedicht von Jacobus Raue von Berlin.)

5. fol. 44—145: Δημητρίου Φαληρέως περὶ ἐρμηνείας. *Demetrii Phalerei de elocutione.* Der griechische Text dieser Schrift (Rhetores Graeci ed. Spengel III, 259 ff.) mit gegenüberstehender lateinischer Übersetzung.

6. fol. 148 ff.: Indices, von denen drei auf einem Vorblatt in Aussicht gestellt werden. Die Handschrift enthält aber vollständig nur den ersten: *Resolutiones singulorum capitum in suas sententias,* und vom zweiten alphabetischen die Buchstaben A—I.

Herkunft unbekannt. Da ausser den zu fol. 41 erwähnten Gelegenheitsgedichten auf ein Ereigniss in Rostock a. 1639, das Fragment eines an Ravius (Johannes? oder Jacobus?) gerichteten auf Rostocker Uni-

versitätsverhältnisse (Vacanz des Lehrstuhls des a. 1638 gestorbenen Prof. Joh. Kleinschmid) bezüglichen Briefes lose in der Handschrift liegt, so darf man wohl einen Rostocker Gelehrten (Joh. Simonius? welcher a. 1601 eine Schrift über Demetrius in Rostock herausgab? oder Jacob Raue selbst?) als Urheber der Handschrift betrachten, welche dann in Besitz von Chr. Ravius kam.

308.

Codex graec. qu. 9. Miscellanhs. auf Papier, aus dem XVI. Jh., 88 Blätter, welche als fol. 3—90 beziffert sind, so dass also vom ersten Stücke 2 Blätter fehlen. Fol. 3 und 4 sind beschädigt. Die meisten Stücke sind in quarto, nur fol. 52—65 in octav, fol. 88—90 Folioblätter, welche am Rande umgebogen sind.

Auf dem Rücken ist die Handschrift als *Prosodia et Mythologica graeca* bezeichnet. Sie enthält:

1. fol. 3—14^r am Anfange verstümmelt eine Schrift περὶ πνευμάτων καὶ ἀντιστοιχῶν beginnend ἀμαρτία. ἀμαρτωλός. τὸ α πρὸ τοῦ ν ψιλῶται. Schluss: τὸν νοῦν ταῖς ὑφέσεις. Herausgegeben von E. Miller im *Annuaire de l'assoc. p. l'encour. des études grecques en France 1874* Tom. VIII, p. 225 ff.

2. fol. 14^v—18^r: Διὰ στίχων οἱ εἰς ἀγῶνες τοῦ ἥρακλέους. Schluss: τέλος τῶν δωδέκα ἄθλων τοῦ ἥρακλέους. Unter dem Namen des Johannes Pediasimus in den *Mythographi* ed. Westermanu p. 349 ff.

3. fol. 18^r: Κορνούτου περὶ οὐρανοῦ. Schluss auf fol. 34^r: καθ' ἣν ἀρμόττει συμμετρίας διδασκωμένων.

4. fol. 34^r: Παλαιφάτου περὶ τῶν ἀπίστων ιστοριῶν. Schliesst auf fol. 43^r: ἐξ οὗ ὠνεῖται ὅσα βουλητέον αὐτῷ. ἐκ τούτων οὖν ὁ μῦθος.

5. Der Rest von fol. 43 enthält: Ὀνοματοποιία τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως. Beg.: τὸ ἀπαλὸν βρέγμα. Schluss: οἱ δὲ τοῦ ποδῶς δάκτυλοι ὡς καὶ τῆς χεῖρας. Zu derselben Handschrift gehört:

6. fol. 66: Tractat über die Beinamen der Götter, beginnend: Ἐπίθετα τοῦ διός. ἐξείσις ἐφέσις. ἕρκιος, Auszug aus der Schrift des Nicetas

(vgl. *Anecdota varia graeca musica metrica grammatica* ed. Studemund p. 280.) Daran schliesst sich ein Verzeichniss der Ausdrücke für Thierstimmen, Geräusche etc. (vgl. ebenda p. 286.)

7. fol. 44—51: Tractat über die Versfüsse. Studemund *Anecdota* p. 294 ff.

8. fol. 54 (fol. 52, 53 enthalten nur Notizen über die folgenden Blätter) Ἐπιστολικοὶ τόποι, abgedruckt in Hercher's *Epistolographi Graeci* p. 1 ff. unter dem Namen des Demetrius Phalereus. Schluss auf fol. 65^r.

9. fol. 67^r: Αἰβανίου σοφιστοῦ ἐπιστολιμαῖοι χαρακτῆρες. (Hercher *Epistologr.* p. 6 ff.) Schluss fol. 73^v.

10. fol. 74^r: κανόνες ἐκ τῶν μονοστιχῶν.

11. fol. 75^v: ἐκ τῶν κανόνων τοῦ Κάτωνος.

12. fol. 80^r: κανόνες τῶν χροσῶν ἐπῶν τοῦ Πυθαγόρου.

13. fol. 82—85 von jüngerer Hand. Auszug aus des Choeroboscens Tractat περὶ τρόπων (*Rhetores graeci* ed. Spengel III, 244.) Beg.: Πουγκρινοὶ τρόποι εἰσὶν κ' ἀλληγορία, μεταφορά. Schluss: καὶ οὕτω τελειοῦται. Die beiden letzten Blätter des Heftes fol. 86, 87, ursprünglich leer, sind zur Aufzeichnung von Rechnungen und Briefen verwendet.

14. fol. 88—90: *Annotationes in Horapollinis Hieroglyphica* (ed. de Pauw. *Ultraj.* 4° 1727) auctore C. de Missy.

Die Stücke fol. 3—43, 66—81 stammen aus dem Besitze des Ravius. Vgl. *Spolium Orientis* cent. IV. cod. 4—8. Vgl. über die ganze Haudschrift Boysen im *Philologus* Vol XLII p. 289 ff.

309.

Codex graec. qu. 10. Pap. cm. 20,5×16. XVIII. Jh. 54 Seiten.

Marmor Parium descriptum et animadversionibus instructum ab J. R. Forstero.

310.

Codex graec. qu. 12. Perg. cm. 20,2×15. XI. Jh. 80 Blätter. Davor ein halbes, dahinter ein ganzes

der Breite nach zusammengebogenes Blatt aus einer etwas jüngeren Folio-Handschrift liturgischen Inhalts.

Die Handschrift enthielt die 4 Evangelien, ist aber nur in stark verstümmelter Verfassung erhalten.

fol. 1: Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Dasselbe schliesst fol. 14^v, darunter von später Hand: τέλος τοῦ εὐαγγελίου τοῦ κατὰ Ματθαίου. Es fehlen die Stücke: vor fol. 1 die Übersicht der Capitel, hinter fol. 1 Cap. 1, 21 καὶ καλέσεις — 6, 11 fin.; hinter fol. 2 Cap. 6, 33 ζη[τεῖτε] — 22, 26 ὁ τρίτος.

fol. 14^v: Κεφάλαια τοῦ κατὰ Μάρκον. Die zum Theil verloschene rothe Schrift dieser Überschrift ist mehrfach später mit schwarzer Dinte nachgezogen. fol. 16^v: Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. Das Evangelium schliesst verstümmelt fol. 31^v mit Cap. 13, 12 ἀδελφός ἀδελφόν; vorher fehlt zwischen fol. 23 und 24 das Stück Cap. 5, 29 καὶ ἔγνω — 9, 21 ὁ δὲ εἶπεν.

fol. 32^r beginnt verstümmelt das Ev. Lucae mit Cap. 8, 27 ... τησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις; das Evangelium schliesst fol. 62^v. Dahinter: Κεφάλαια τοῦ κατὰ Ἰωάννην; fol. 62^v enthält aber nur noch 4 κεφάλαια, der Rest stand auf 2 Blättern, welche ausgeschnitten sind.

fol. 63^r: Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Es fehlt davon hinter fol. 78 der Abschnitt Cap. 9, 21 λαλήσει — 20, 15 γόνα.

Am Rande der Blätter finden sich die Ziffern und Überschriften der Capitel und die Ziffern der Unterabtheilungen derselben.

Vgl. Pappelbaum cod. ms. N. T. graec. evangeliorum IV partem dimidiam cont. Berolini 1824. Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

311.

Codex graec. qu. 13. Pap. cm. 20,8×14. XIV. Jh. 139 gezählte Blätter und ein Blatt vor fol. 1.

Das ungezählte Blatt und die Blätter 138 und 139 enthalten Fragmente von Lectionen aus der Apostelgeschichte. Die Vorderseite von fol. 1 ist stark abgerieben und daher schwer leserlich.

1. fol. 1^r: Ἀρχὴ τῆς λέξεως τῶν κδ γραμμάτων ἔρα τὸ ἄλφα. ἄτασ· ἀβλαβής ἢ ἀπλήρωτον ἢ μαύρον. fol. 20^v: ἀρχὴ τοῦ βήτα καὶ ἔρα. βαβαί· θαυμαστική φωνή. βαγέσβει· πλανητεύει. βαδὴν περιπατεῖ. βάθρον θεμέλιον. βαγάματα τὰ ὑπόστηγάματα. βαθύγλωττοι· ἐλόγισμοι εὐγλωττοι u. s. w. sehr ähnlich dem Lexicon in Bachmann's Anecdota I, 178. Das Lexicon schliesst auf fol. 103^v; von fol. 30 ab ist es jedoch nicht nur von anderer Hand geschrieben, sondern wechselt auch im Character, da von da ab zwischen die kurzen Glossen längere Stücke etymologischen und historisch-mythologischen Inhalts, zum Theil in politischen Versen, eingeschoben werden.

2. fol. 104^r beginnt, im Anfang verstümmelt, im Buchstaben N ein anderes Lexicon: . . . νότον ἄνεμον. καὶ λίσσθαι τὰς χιόνας. καὶ τρέχειν τὰ ὕδατα. ἐν ταῖς χειμάρσι· χειμάρροι δὲ ἐτυμολογοῦντε ἐκ τοῦ ἐν τῷ χειμῶνι ῥέειν ἢ τρέχειν.

3. fol. 105^v: τῶν ἰβ' ἀποστόλων τὰ ὀνόματα. Beg.: Πέτρος ἐρμηνέβεται τεθειμελιωμένη πίστις. ἐπιλούμενος. ἐπιγνούς. ἐπικαλούμενος. Auf die Namen der 12 Apostel folgen die der 70 Aposteljünger, der 3 Knaben im feurigen Ofen und einige weibliche Namen des alten Testaments.

4. fol. 106^r: ὧδε λεξικὸν τοῦ ψαλτῆρος συλλεγὲν καὶ ἄρμοσθὲν κατὰ στοιχείον. Beg.: Ἀλληλοῦῖα. αἰνεῖτε τὸν κύριον. Schliesst verstümmelt im Buchstaben H auf fol. 107^v. fol. 108 und der Anfang von fol. 109^r enthalten einige Worterklärungen ohne alphabetische Ordnung.

5. fol. 109^r: λεξικὸν τῆς παλαιάς. Beg.: ἀββά· πατήρ.

6. fol. 116^v: ἀρχὴ τῶν διπλολέξεων καὶ ἔρα. Beg.: <α>χῆτης, ὁ ἄνεμος. ἦ. καὶ γίνεται ἐκ τοῦ ἀήσατὸ πνώ. καὶ ἀεῖτης ὁ φίλος. καὶ γίνεται ἐκ τοῦ ἀεὶ καὶ τοῦ ἔτους ὁ χρόνος. Schliesst verstümmelt auf fol. 122^v im Buchstaben H.

7. fol. 123 enthält theologische Stücke in catechetischer Form.

8. fol. 124^r: Ψόφος δόκουμος περιάστενοῦντα

ἄνθρωπον περὶ τῶν ἡμερῶν τῆς εὐδομάδος. Beg.: Δὴ εἰδέναι ἐάν εἰς τὴν α' πρὸ τοῦ ἀρήστου καταβληθῆ ἄνθρωπος ψυφῆζεται ἡμέρα αὐτῆ. ἢ δὲ μετὰ τοῦ ἀρήστου οὐ χρήζη ψυφῆζειν αὐτήν.

9. fol. 125^v: περὶ τῶν στοιχείων τοῦ ἀνθρώπου. Beg.: ὁ ἄνθρωπος συνείσταται διὰ δ' στοιχείων.

10. fol. 126^v: πόσα σημαίνει ἡ γλώσσα. τρία τὸ σῶμα. τὴν διάλεκτον. καὶ τὸ ἀπὸ ξηνομένων τῶν λέξεων und ähnliches. Dann ψῆφος περὶ νεομηρίας, ψῆφος τοῦ βηδέστου und andere derartige chronologische Rechnungen.

11. fol. 129^v: ἐρμηνεία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως καὶ εἰστωρία μηχανοργητικῆ. Beg.: Ἐκκλησία ἐστὶ ναὸς θεοῦ.

12. fol. 133^r: ἑτέρα ἐρμηνεία τῆς θείας λειτουργίας ὑπὸ τῶν ἁγίων καὶ θείων πατέρων. τὸ πῶς ὑπέβλη ἱερουργεῖν καὶ πῶς μελήσαι τὸν τίμιον καὶ ἅγιον ἄρτον. Beg.: ἐρωτήθη λέων μοναχὸς παρὰ χριστοφόρου ἱερέως κωνσταντινουπόλεως. Am Ende auf fol. 139^v Zeichnung einer Windrose.

Die Handschrift gelangte aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek in die Königliche.

312.

Codex graec. qu. 14. Pap. cm. 22 × 15,6. XVII. Jh. 368 Blätter.

Commentar des Theophilus Corydaleus zur Aristotelischen Physik. fol. 1^r: Εἰς φιλοσοφίαν προδιόκησις. ὅποιον τὸ τῆς φιλοσοφίας ἀξίωμα. προσίμιον. Beg.: Τῶν ἔσα θηράσιμα πέφυκε τοῖς ἀνθρώποις καλὰ ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ φιλοσοφία ἐστὶ τὸ θειότατον ἅμα καὶ σωστικώτατον. Schluss fol. 368^v: ὡςπερ ὁ πλάτων ἀπὸ τῆς σωματικῆς καὶ ἐνόλου φύσεως διὰ τῆς γεννήσεως (γενέσεως am Rande), οὕτως αὐτὸς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐνόλου φύσεως καὶ αἰσθητῆς ἐπὶ τὴν ἄυλον καὶ ἀδιάρετον καὶ νοεράν ἀγαθότητα αἰδιῶς ἔβλη ἅμα οὖσαν ἀναδραμῶν, ἣ πρέπει οὕσα αἰδιῶς ἐπ' αἰδιῶν αἰῶνος ἀμῆν.

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

313.

Codex graec. qu. 15. Pap. cm. 19,8×14,2. XVII. Jh. 479 Blätter.

Dasselbe Werk wie in der vorhergehenden Handschrift unter der Überschrift: Τοῦ σοφωτάτου κυρίου θεοφίλου τοῦ κορυθαλέως (später in κορυθαλλέως geändert) εἰς φιλοσοφίαν προοιουκίαις. ὁποῖον τὸ τῆς φιλοσοφίας ἀξίωμα. Schluss wie im vorigen Codex auf fol. 478^r. fol. 479 enthält von der Hand des Schreibers, aber mit anderer Dinte, einen Nachtrag zu fol. 476^r; in gleicher Weise sind auch am Rande der Handschrift spätere Nachträge und Berichtigungen hinzugefügt.

Am Ende der Handschrift findet sich mit der Dinte des Textes geschriebene folgende Unterschrift: εὐληθε τέλος ἡ παρούσα βιβλίος παρ' ἐμοῦ σεραφεῖμ ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τῆς νήσου θάσου ἐν κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ αχϚε (1696) ἀπὸ χριστοῦ ἢ μὲν χεῖρ ἢ γράψασα σήψηται τάφω. ἡ δὲ γραφή μένει εἰς χρόνους πληρεστάτους. Dahinter mit der Dinte der Nachträge geschrieben: ἦν καὶ ἐδιόχθη πρῶτον μὲν παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυρίου σπυριδωνῆ καθηγητοῦ τοῦ τῆς κωνσταντινουπόλεως φροντιστηρίου, καὶ δεύτερον παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ σεβαστοῦ διδασκάλου τοῦ ἐν βουκορεστῆ μουσείου. ὃς καὶ τὰ λοιπὰ τῶν τῆς φιλοσοφίας μαθημάτων ἡμᾶς ἐδίδαξεν ἐφεξῆς μέχρι τέλους. Darunter: εἰς τοὺς 1697 ἀπριλίου 16 ἐτελειώσαμεν τὴν παρούσαν πραγμασίαν τῆς φυσικῆς ἀεροστάσεως ἐν κωνσταντινουπόλει καὶ εἰς τοὺς 1699 φεβρουαρίου 15 ἐν οὐγκροβλίσι. Auf dem ersten und letzten Blatt befinden sich Stempel mit der Umschrift: Σεραφεῖμ ἱερομονάχος ἐκ διονυσίου (Ortschaft auf der Insel Thasos?)

Herkunft wie bei der vorhergehenden Handschrift.

314.

Codex graec. qu. 16. Pap. cm. 22,6×15,7. XVII. Jh. 330 beschriebene Blätter; davor 4, dahinter 2 unbeschriebene Blätter, welche von späteren Händen zu Zeichnungen und bedeutungslosen Notizen verwerteth sind. Anf fol. 3^r und fol. 181^r unleserliche Stempel mit der Jahreszahl 1650 (?), auf fol. 3^v 2 Stempel mit der Umschrift ΠΑΝ ΧΟΤΡΜΟΤΖΗ 1675.

Die Handschrift enthält grossentheils Excerpte aus einem Geronticon und Heiligenleben in Vulgär-Griechisch.

1. fol. 1^r: Πήνακας διὰ τοὺς πατερικὸς λόγους ὁποῦ γράφω καὶ γράφω πάσα λόγον. καὶ τα κεφάλια κατάνωμα. ἔτος ἀρχλζ' (1636) ἀπὸ χριστοῦ γενήσεως. ἀπὸ ἀδάμ ρρμδ'. Es folgt auf fol. 1 und 2 eine Inhaltsübersicht; fol. 3 ist unbeschrieben.

2. fol. 4^r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. Beg.: Εἰς ταῖς ἡμέρας τῆς βασιλείᾳ ὁνορίου καὶ ἀρχαδίου τῶν βασιλέων. ἦτον εἰς τὴν ρώμην τὶς ἀνθρώπος εὐσεβεῖς. τὸ ὄνομα του εὐφριμανός. Lateinisch bei Surius 17. Juli.

3. fol. 17^v: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ καλοβήτου. Beg.: βίον καλοῦ καὶ ἀμύλοντου ἀνδρός δικαίου καὶ εὐσεβοῦς βούλομαι νά σάς διηγήθω τὴν εὐγένειάν σας εὐλογημένοι χριστιανοί. (Vgl. Metaphrastes bei Migne Patrol. graec. Tom. 114 col. 568.)

4. fol. 33^r: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος νοκήτα. Beg.: τῆς ἀληθείας λόγος προσκαλεῖ πάντας καὶ λέγει δεῦτε πάντες οἱ πεφορτισμένοι.

5. fol. 44^r beginnt ein Abschnitt ohne Überschrift: παρανομία γάρ ἐστὶν εὐλογημένοι χριστιανοί ἢ ζωῆμας εἰς τὸν κοσμὸν, ἐτότον, ὡσπερ τὸ φέρομεν, παραβολικός. In der Inhaltsübersicht lautet die Überschrift: περὶ τὸ ὁριδίον ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν ἀγγλν.

6. fol. 47^r: τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν μακαρίου τοῦ αἰγυπτίου δι' ἡγήσεως. ὠφέλουμων. περὶ μνημόσυνον, καὶ περὶ ἄλλων ὠφέλουμων. Beg.: Πορεβόμενος ποτὲ τὶς τῶν ὁσίων πατέρων ἐν τῇ ἐρήμῳ χολοκλήτησιν αὐτῶ ἄγγελος κυρίου.

7. fol. 58^r: Δὴ ἡγήσεως. ὠρεωτάτοι περὶ τοῦ ἱερέως τοῦ ἀναξίου. Beg.: ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς βασιλείας τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν βασιλέων ἦτον ἕνας, ἀρχοντας εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξος εἰς τὸν μοραία.

8. fol. 69^r: θαῦμα τοῦ ἁγίου νικολάου καὶ τοῦ προδρόμου. Beg.: εἰς τὸν κερὸν τοῦ ἐν ἁγίοις βασιλέως κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἦτον ναὸς τοῦ ἁγίου ἰωάννου τῆς λεγομένοις πέτρας.

9. fol. 74^r: ἕτερον θαῦ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν νικολάου. περὶ τῶν κλειβῶν. Beg.: εἰς τὴν κωνσταντινουπόλιν ἀνθρώπος ἕνας εἶχεν πολλὴν ἀγάπην. μετὸν μέγαν νικολαον.

10. fol. 78^r: Βίος, καὶ πολιτεία, τῆς ὁσίας, μητρὸς ἡμῶν μαρίας, τῆς μετάνομαστῆσας· μαρίνος. Beg.: Ἐναν καιρὸν ἦτον κάποιος ἄνθρωπος· τὸ ὀνοματου εὐφιμιανός.

11. fol. 86^r: Περὶ τὸν θάνατον τοῦ ἄβραάμ, ὅπότεν ἤθέλησε ὁ κύριος νὰ ὑπάγη πρὸς αὐτῶν. Beg.: Ἐξῆσε δὲ ἄβραάμ, ἔλην του τὴν ζωὴν χρόνους ροε'.

12. fol. 97^r: Περὶ πὸς ἐξῆτησεν ἓνας μοναχὸς καὶ ἀδελφῶς ἀπὸ τὸν θεὸν, ψυχὴν ἀνθρώπου πῶς εὐγένη ἀπὸ τῷ σώμα, νὰ ἴδῃ. Beg.: Ἀδελφός τις καὶ μοναχὸς ἐπιθύμα νὰ ἴδῃ ψυχὴν ἀμαρτωλοῦ, καὶ δικαίου.

13. fol. 99^v: τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν νικολάου μοναχοῦ τοῦ στρατιλάτου. Beg.: ὅτος ὁ μέγας νικόλαος ἦτων εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας νικηφόρου τοῦ βασιλέως.

14. fol. 103^r: Περὶ λειτουργίαι καὶ σαραντάρια, πῶς εἶναι πολλὰ σφέλειμα διὰ ταῖς ψυχαῖς. Beg.: Περὶ δὲ τὰ σαραντάρια ὅπου γέρονται διὰ τοὺς ἀπειθαμένους νὰ ἀκούσατε τῇ ἐξηγουῦνται τὰ πατερηκᾶ.

15. fol. 106^v: περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι κρυφοφαγίαν ὅτι αὐτῇ μόνον δύνατε τῶν ἀνθρώπων, χωρεῖς ἄλλων ἀμάρτιμα. Beg.: ὁ ἅγιος γριγόριος, ὁ δι᾿ ἄλλοτος διηγήατε, ὅτι εἰς ταῖς ἡμέραις του ἦτον ἓνα μοναστήριον.

16. fol. 109^v: Ἐν τοῖς χρόνοις ὅπου ἐμαρτήρισεν ὁ ἅγιος μεγαλομάρτις μερκούριος (bis hierher mit rother Dinte in Form einer Überschrift) ἢ τίς ἱερῆς ἐν τῇ γῶρα, μέθυσοις πάνη.

17. fol. 116^v: Περὶ ὑποταγῆς καὶ ὑπὸ μονῆς, καὶ ὑπακοῆς γνησίου υἱοῦ, καὶ τῆς συγκοφαντίας. Beg.: Ἐν ταῖς ἡμέραις θεοδοσίου τοῦ βασιλέως ἦτον ἓνας ἄρχωντας εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν.

18. fol. 124^v: τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὁσίου μακαρίου τοῦ αἰγυπτίου. Beg.: Τρεῖς τηγῆς ἡγιασμένοι γέροντες, σέργιος, καὶ θεοφίλλος, καὶ ρίγιος.

19. fol. 133^r: Μαρτύριον τῶν ἁγίων δάδα, γοβ-δελαᾶ καὶ κασῶας, ὧν συγγενεῖς καὶ γνήσια τέχνα σαβορίου βασιλέως περσῶν. Beg.: Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ σαβορίου βασιλέως περσῶν πατὴρ τοῦ ἁγίου γοβ-δελαᾶ, κάποιος δάδα.

20. fol. 143^v: τῆς ἁγίας μάρτυρος φωτινῆς, τῆς σαμαριτίδος ἢ ὁμίλησεν ὁ χριστὸς ἐν τῷ φρέαρτι καὶ

τὸν σὸν αὐτοῖς. Beg.: Εἰς ταῖς ἡμέραις τοῦ νέρωνος τοῦ βασιλέως τῶν ῥωμαίων ἐκηνήθη μεγάλλος διόγμῶς κατὰ τῶν χριστιανῶν.

21. fol. 155^v: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρισωστόμου λόγος περὶ τῆς καταβάσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν τῷ ἄδη, etc. Beg.: Ἀδελφοί, ἀνάγκη εἶναι σήμερον, να μάθωμεν ποταπῇ παρουσία ἦναι τοῦ προδρόμου.

22. fol. 162^v: Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφρέμ τοῦ σίρου λόγος περὶ μετανάσις. Beg.: Ἀμαρτωλὸς εἶμαι, καὶ πῶς νὰ ἔλθω εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

23. fol. 166^r: λόγος τοῦ γέροντος τοῦ ξενοφῶν. Beg.: Διηγήσατω τῆς ἁγίος γέροντας μέγας καὶ ἔλεγεν ὅτι τις ἄνθρωπος ἦτον εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν τὸ ὄνομα του ξενοφῶν.

24. fol. 184^v: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἱερο-μάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ ὑπατίου ἀρχιεπισκόπου γαγγρῶν. Beg.: Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκίησε ὅπου ἐβούλεβεν ὁ κύριος ὁ βασιλεὺς ἐκράτι καὶ ἦτον ἡδωλλοατρία.

25. fol. 211^r: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου παν-τελεσίμονος. Beg.: Αἱ ὄρται καὶ αἱ πανήγυρις τῆς ἐκκλησίας μας εὐλογημένοι χριστιανοί.

26. fol. 240^v: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου αποστολλοῦ θομαῦ. Beg.: Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅπου ἦσαν ὅλοι ἢ ἀπόστολλοι, εἰς τὰ ἱερο-σώλημα, σῶμος, ὁ λεγόμενος πέτρος, καὶ ἀνδρέας, ὁ ἀδελφός αὐτοῦ. (Vgl. die Acta apocrypha Thomae.)

27. fol. 260^r: περὶ τῆς ἁγίας σοφίας, πῶς ἐκη-νήθη ὁ βασιλεὺς, καὶ τὴν ἐκτίσεν καὶ πόσην ἐξοδῶν, ἐξοδιάσεν, καὶ πότε ἐκτίσθη, καὶ ἐκλήθη ἁγία σοφία. Beg.: Βασιλεβόντας ἰουστιανῶ τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου, εἰς τοὺς πέντε χρόνους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ἔγενεν ἱποδρόμιον.

28. fol. 277^v: Σεισμολόγιον, σὴν θεῶ ἁγίῳ τῶν τριῶν μεγίστων, σεισμῶν τῶν, ἱβ' μηνῶν καὶ ζωδίων λέοντος τοῦ σωφωτατου βασιλέως. Beg.: μηνῆ σεπ-τέβριος, ζυγός: ἐὰν σεισμὸς γένηται καρπῶν λήψει ἔστω.

29. fol. 287^r: Βροντολόγιον, τῶν ὁῶδεκα ζωδίων. Beg.: Παρθένος, ἐὰν βροντήσῃ, εἰς αἰγυπτον πόλεμοι πολλοί.

30. fol. 289^v: Ἐπιθέμιαι πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, τὴν τοῦ κάμνη χρεία. νὰ τρώγουν. κατέκαστων μέγαν. Ἰλλω τοῦ ἐνιαυτοῦ.

31. fol. 291^v: περὶ ἀσθενείας καὶ ὕγιας. Beg.: εἰς τὴν ἀ' τοῦ μηνὸς, ἐὰν πιασθῆ, φόβος ἦναι θανάτου. ἕως ἡμέρας τρεῖς.

32. fol. 293^r: περὶ τοῦ ἀσκειτοῦ ὁποῦ ἔκαμεν δέησιν. μετὰ τήνος. ἔχει μερος. Beg.: Γέρω τις ἐκάθητον εἰς τὴν ἔρρημων ἢ ὁποῖος γέρων. ἔκαμεν εἰς τὴν ἔρρημων χρόνους σαράντα.

33. fol. 298^v: Διήγησις πάντῃ ὑφέλιμος. περὶ ἐλεημοσύνης καὶ φιλοπορίας. Beg.: Ἐδιήγησατο ἡμεῖν ἓνας ὅστις ἀπὸ τῆς ἔρρημου. λόγον τινὰ θαυμαστὸν, ὅτι ἦτον ἓνας φιλόχριστος χριστιανός.

34. fol. 303^v: Περὶ τοῦ ἀναχωριτοῦ. ὁποῦ ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ. Beg.: Ἦτον ἓνας ἀναχωριτής, ἐνάρετος κατὰ πολλὰ καὶ ἐπαρακάλλη τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγεν.

35. fol. 307^r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου φιλαρέτου τοῦ ἐλεῆμονος. τοῦ ἀμνηστῶ. Beg.: Βίον καλὸν καὶ θεῶρεστον καὶ πολιτείαν ἡμερπτον. ἀνδρὸς δικαίου καὶ ἁγίου βούλομαι νὰ διηγηθῶ, εὐλογημένοι χριστιανοί.

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

315.

Codex graec. qu. 17. Pap. em. 21,2×14,2. XVI. Jh. 390 Blätter, die jedoch nur bis 386 gezählt sind, da je ein Blatt hinter 113 und 222, zwei Blätter hinter 192 bei der Paginirung übersprungen sind. fol. 69—83, 87 und 88 sind ausgerissen und nur geringe Reste derselben am innern Rande erhalten, von fol. 84—86, 89 und 90 ist die untere Hälfte zerstört, ebenso ist von fol. 169, 381 und 382 nur je ein kleines Stück erhalten.

Euchologium und Lectionen aus dem neuen Testament.

fol. I unbeschrieben. fol. 2^r: Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου. Zwischen fol. 8 und fol. 10 grosse Lücke, an deren Stelle ein jüngeres unbeschriebenes Blatt eingelegt ist. fol. 8^v schliesst ὁ καταστήσας ἐν

οὐρανοῖς τάγματα (im Beginn der εὐχῆ τῆς εἰσόδου τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου); fol. 10^r beginnt ἀμαρτῶν εἰς κοινωνίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰς βασιλείας οὐρανῶν πλήρωμα. fol. 10^v schliesst verstümmelt ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ γαλήνῃ αὐτῶν ἤραμεν καὶ ἡσύχιον βίον δι. . . . .

fol. 11^r: Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου τοῦ μεγάλου. Sie schliesst auf fol. 27^v; zwischen fol. 25 und 26 fehlt ein Blatt.

fol. 28^v: Εὐχὴ ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ μέλλοντα μεταλαβεῖν τὰ ἄχραντα καὶ φρικτὰ μυστήρια τῆς ἁγίας κοινωνίας. Beg.: κύριε ἰησοῦ χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν οὐκ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος; schliesst auf fol. 30^v.

fol. 31^r: Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγουμένων. Schluss auf fol. 46^v.

fol. 47^r: Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπομυρῆσαι τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν.

fol. 48^r: Εὐχαὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Schluss auf fol. 60^v.

fol. 61^r: Εἰς τὰς νεομηνίας ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ κατὰ ἀλφαβῆτον. Dieselbe scheint auf fol. 72^v geschlossen zu haben, da auf den Resten von fol. 73^r sich die Anfänge mehrerer Zeilen in rother Dinte befinden, also die Überschrift eines neuen Abschnittes.

fol. 84^r beginnt hinter der Lücke innerhalb der ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, welche fol. 89^r schliesst.

fol. 89^v: Εἰς τὸ κατασφραγῆσαι παιδίον τῇ κ' ἡμέρᾳ.

fol. 91^r: Ἐπὶ τὸ ἀπονεύσαι νεοφώτιστον τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.

fol. 92^v: Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῖσαι παιδίον.

fol. 94^v: εἰς τὸ τεσσαρακονθήμερον τεσσαρὰντα-ρισμῶν γυναικός. Darauf folgen bis 104^v Gebete bei verschiedenen Veranlassungen im menschlichen Leben.

fol. 105^r: εὐχὴ ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εἰς ἀρραβῶνα γάμου νομικῶς.

fol. 106^r: ἀκολουθία εἰς μνηστῆρα.

fol. 108^r: Ἡ εὐλόγησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν γάμων.

fol. 120^v: εἰς δὲ τοὺς ἐπὶ διαγαρόντας.

fol. 122^v ff.: Verschiedene kleinere Gebete bei besonderen Vorkommnissen.

fol. 128^r: ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου. Dieselbe schloss auf dem zerstörten fol. 169.

fol. 170^r: ἀποστολοευάγγελια τῆς ἑλκῆς ἐβδομάδος ἀρχῆ τῆ β' τῶν ἁσωμάτων.

fol. 191^v: εὐαγγέλιον τῆς ἁγίας μεταλήψεως τοῦ χρυσοστόμου φωστῆρος.

fol. 192^a^r: εὐαγγέλια ἐοικημένα τὰ ἔνδεκα.

fol. 203^v: ὅταν κόπτουσι τὰς προσφορὰς καὶ σταυρούς.

fol. 206^r ff.: Lectionen aus den Evangelien und Episteln für alle Feste des Jahres.

fol. 264^r ff.: ὕμνοι εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον, κοντάκια τῆς ἀκαθίστου.

fol. 274^v: Evangelien-Lection für den 24. Februar, das Fest der Auffindung des Hauptes Johannis des Täufers.

fol. 277^r bis zum Schlusse Lectionen aus den Evangelien und Episteln für die Sonntage von Neujahr bis Pfingsten.

Die Handschrift stammt wahrscheinlich aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

316.

Codex graec. qu. 18. Pap. em. 21,8×15. XVII. Jh. 243 Blätter.

Der Haupttheil der Handschrift, fol. 5—240, enthält ein System der Logik unter dem Titel: Προσίμιον εἰς ἅπαντα τὴν λογικὴν πραγματείαν. Beg.: Ὁὐ μόνον καλῶς ἀλλὰ καὶ λίαν ὀρθῶς. fol. 6^r Überschrift: προδιορισμὸς τῶν λεχθησομένων καὶ ζητήματα τῆς ἑλκῆς λογικῆς πραγματείας.

Vorgebunden sind fol. 1—4, Fragmente einer Lucian-Handschrift, gleichfalls des 17. Jahrhunderts. fol. 1^r beginnt im Dialog πρὸς τὸν εἰπόντα Προμηθεὺς εἰ ἐν λόγοις § 3 ἐμοὶ δὲ οὐδὲ πᾶν ἰκανὸν εἰ καιροποιεῖν (sic) δοκοῖεν. fol. 2^v beginnt die ἐπιστολή πρὸς νιγρίνον; fol. 3^r: Νιγρίνος ἢ περὶ φιλοσόφου ἤθους. fol. 4^r schliesst: ὥστε δὴ καὶ τὸ ὕστερον τοῦ ὀφθαλμοῦ μὲν καὶ τῆς περὶ αὐτῶν ἀσθενείας

ἐπελανθανόμεν (§ 4). fol. 4^v ist unbeschrieben. fol. 241—243 enthalten in 2 Columnen Verzeichnisse von Namen, wohl Stücke eines Documents.

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

317.

Codex graec. qu. 19. Pap. em. 21×13,2. XV. Jh. 375 Blätter. Zwischen 178 und 179 und 184 und 185 fehlt je ein Blatt, die äussere Lage eines Quaternio, zwischen fol. 214 u. 215 ist eine grössere Lücke. Gegen Ende hatte der Schreiber als Bezeichnung von Lücken ganze Seiten oder Theile von solchen leer gelassen; dieselben sind von jüngerer Hand ausgefüllt; es sind Stücke von fol. 229^r, 334^r und die Seiten 328^r, 337^r, 341^r, 341^v, 350^r, 361^v. Auf fol. 123^v finden sich 2 Stempel mit der Umschrift: Θεοφανῆς παρ ἡμῶν εσώζε τον ἀριτετρα (?)

fol. 1 unbeschrieben, auf fol. 1^v schrieb eine spätere Hand: ξένος χριστέ μου γέγονα ἐκ τῆς ἐμῆς πατρίδος τόπους ἐπεριπάτησα πολλοὺς καὶ διαφόρους. πολλοὺς γὰρ λίθους ἔδειραν οἱ εὐτελεῖς μου πόδας. ἀλλ' ὦ χριστέ μου σῶσον με τὸν ἐπὶ ξένοις ξένον ὑποὺ τὸν ξένον παρορᾶ θεὸν παραπιπρένει.

1. fol. 2^r: τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν παῖσι τοῦ συγγραφῆς παρὰ τοῦ τοῦ σίου (sic) πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ κολοβοῦ. Beg.: ὡσπερ τὰ τερπνά τοῦ βίου καίπερ ὄντα λυόμενα μικρὰς ἡδονῆς οἶδε τοὺς θεληομένους αὐτοῖς ἐφέλασθαι τὸν ἔρωτα.

2. fol. 56^v: πρὸς εὐαγγέλιον μανασσῆ βασιλέως. Beg.: Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν.

3. fol. 62^r: εἰς τὰ εἰσόδια τῆς ὑπεραγίας θεοποιήσεως ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀεὶ παρθένου μαρίας ὅτι οἱ πρὸς τὸν σκοπῶν ἀποβλέποντες τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν τὰ μέγιστα ὑφελθόνται καὶ εἰς αὐτάς πόθον θερμότερον διεγείρουσιν. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ὡς ἐκ λιμένης εἰς λιμένα καὶ πόλεως εἰς πόλιν περιφανῆ καὶ καταγόνια τερπνά τὴν ζωὴν ἡμῶν διαμερίζομεν.

4. fol. 64^v: Κυριακῆ πρὸς τῆς χριστοῦ γεννήσεως ὅτι μετὰ φόβου καὶ τρόμου χρῆ ἕκαστον ἡμῶν καταγεγραμμένον εἶναι τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν καὶ ὅτι πρόσφορος ὁ τῆς παρουσίας νηστείας καιρὸς εἰς τοῦτο καὶ ἡ γεννέθλιος τοῦ κυρίου καὶ σωτήρος ἡμῶν. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ

πατέρες· καιρός ἐμοί τὸ τοῦ σωλομῶντος εἰπεῖν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην.

5. fol. 68^v: "Ὅτι τοῖς κατὰ θεὸν ἀγωνιζομένοις οὐδὲν ἐμπόδιον ἢ πρὸς βραχὺ τοῦ προσετώτους ἀποδημία καὶ ὅτι τὰ βλεπόμενα πόνου καὶ ἰδρωτός· δέοντα. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες τῶν μαθητευομένων παιδῶν μάλιστα τότε φαίνεται τὸ φιλομαθὲς καὶ φιλόπονον.

6. fol. 71^r: Κυριακὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρμακίου. ὅτι τοῖς κατὰ θεὸν προσετώτους πεικνότερον διδρμίζειν χρῆ τοῖς συνοῦσιν αὐτοῖς ἀδελφοῖς, καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὡσπερ ἐπὶ τοῦ πορὸς ὅσον ὑπανόπτει καὶ διεγείρει τίς τὴν αὐτοῦ φλόγα, τοσοῦτον φλογωδέστερον καὶ δραστήριον ἀπεργάζεται.

7. fol. 75^r: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ὅτι ἡ μοναχικὴ πολιτεία καὶ ὑπὲρ τῆς ἐντολῆς τοῦ κυρίου τὸν ἀγῶνα ποιεῖται εἰ δὲ ποτὲ βραθυμήσει καὶ καταπέσει ὁ ἀσκητὴς δι' ἐπιτροφῆς ἀνακαλεῖται καὶ σώζεται (am Rande περὶ τοῦ ἀσώτου). Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καὶ πάντες μὲν οἱ πιστοὶ τῆς εὐαγγελικῆς παραδόσεως πρὸς ἀκριβείαν φυλάττειν ὀφείλομεν.

8. fol. 78^r: "Ὅτι πάντες παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ χριστοῦ καὶ ἕκαστος περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ, τῇ κυριακῇ τῆς ἀποκρέου. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες εἰ καὶ σκληρὸν καὶ ἐπίπονον τὸ τῆς ἀρετῆς καθέστηκεν σπάδιον.

9. fol. 83^r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ τῆς ἁγίας κυριακῆς καὶ πῶς χρῆ τιμᾶν αὐτὴν καὶ ἀποδέχεσθαι. Beg.: ὀλίγα ἀνάγκη σήμερον. (Migne, Patrol. gr. tom. 49 col. 373.)

10. fol. 89^v: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως λόγος περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης. Beg.: Καλὴ ἡ νηστεία, καλὴ ἡ τῶν γραφῶν ἀνάγνωσις. (Migne Tom. 48 col. 1059 spur.)

11. fol. 96^r: Κυριακὴ πρώτη τῆς ὀρθοδοξίας, συναγμένα διηγήματα. Beg.: Μακάριοι γὰρ φησιν οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.

12. fol. 104^r: Κυροῦ ἰωσήφ τοῦ βρυαινίου λόγος περὶ ὑπομονῆς καὶ παρακλήσεως. Beg.: Ὑμῖν

τοῖς εἰς τὰ τέλη καταστήσει τῶν αἰῶνων καὶ εὐσεβεῖν αἰρουμένους.

13. fol. 106^v: Τοῦ αὐτοῦ λόγος, τινὲς αἰτίαι τῶν καθ' ἡμᾶς λυπηρῶν διὰ τὸ βλασφημεῖν εἰς πίστιν καὶ εἰς τὰ ἅγια αἵμασι αἰσθῆσιν καὶ ριζοκίχῃ· σελήνην προσκυνῶντες καὶ τὰ ἐξῆς. Beg.: Εἴ τις τὰς ἐπαγομένας ἡμῖν ἐκ θεοῦ παιδείας ὁρῶν ἐξίσταται ἀπορῶν.

14. fol. 110^v: Τοῦ αὐτοῦ περὶ μνήμης τῶν ἐν τῇ κρίσει καὶ πῶς αἱ τάξεις τῶν ἀγίων ἀπαντῶσι εἰς ἄρεσθ τῷ θεῷ. Beg.: Πάντων τῶν ἁμαρτημάτων ὧν παύομεν τῷ θεῷ οὐ μόνον αὐτὸν ἔχομεν μάρτυρα καὶ κατήγορον. Diese 3 Predigten fehlen in der Ausgabe der Werke des Joseph Bryennius, Leipzig 1768.

15. fol. 115^r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου εἰς μάταιον βίον τοῦ κόσμου τούτου καὶ εἰς κατάνοξιν καὶ ὠφέλειαν ψυχῆς. Beg.: "Ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια καὶ ἀπολλύμενα πράγματα κατελίπατε. Gedruckt in Ephraim Syri Opp. ed. Assem. Tom. III, 308.

16. fol. 123^r: μὲν σπυριδρίω εἰς τὰς ἰδ'. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ ψευδοπροφητῶν καὶ ψευδοδιδασκάλων etc. Beg.: Ὅδοι κτλ. ὁ λόγος ὅτι ἔσχατος ὡς μοι δεδήλωται. (Migne Tom. 59 col. 553 spur.)

17. fol. 137^r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν μεθόδιου ἐπισκόπου πατάρων καὶ μάρτυρος λόγος εἰς τὰ βαία. Beg.: Εὐλόγητός ὁ θεός, ἐκ θαυμάτων ἐπὶ τὰ θαύματα τοῦ κυρίου βαδίσομεν ἀδελφοί. Migne Tom. 18 col. 384.)

18. fol. 147^r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος κατὰ μεθούοντων καὶ εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν. Beg.: Ἀπεθέμεθα τῆς νηστείας τὸ φορτίον. (Migne Tom. 50 col. 433.)

19. fol. 160^r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν μάρκου τοῦ ἀθηναίου τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει τῆς θράκης τῆς οὐσῆς ἐπέκεινα τῶν ἐνδοτάτων μερῶν τῆς ἐθιοπίας ἐπέκεινα τοῦ εἰθους τῶν χετταίων.

Beg.: Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς σεραπίων. (Act. Sanct. Mart. III, 40*.)

20. fol. 172^r: Λόγος ἕτερος Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ἐκ τοῦ κατὰ ματθαῖον κείμενον.

Beg.: Μὴ κρίνεται ἵνα μὴ κριθῆτε. (In ev. Matth. or. XXIII (XXIV). Migne Tom. 57 col. 307.)

21. fol. 185^r beginnt verstümmelt eine Predigt, Ermahnungsrede an einen Mönch mit den Worten . . . τα ἀφορῶν ἐπάλειψέ σε αὐτὸν διὰ τῆς ὑπομονῆς. Schluss fol. 197^v: ἐνώπιον τοῦ δικαίου κριτοῦ τοῦ ἀποδίδοντος ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ὃ πρέπει δόξα etc.

22. fol. 197^v: τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν πέτρου τοῦ θαυμασκευοῦ ὅτι ἐπέτῳ ἐργασίαι τῆς ἀρετῆς. Beg.: Φεῦγε τοὺς ἀνθρώπους ἀγαπητὲ καὶ σῶζου.

23. fol. 202^r: τοῦ ἁγίου διαδόχου. Beg.: μηδεὶς ἀκούων αἰσθήσειν νοῦς ὁρατῶς αὐτῶ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ ὑφ' ἧν ἐλπίζετο. (Marci Diadochi Capita de perfectione spirituali, cap. 36 bei Migne, Tom. 65 col. 1178.)

24. fol. 202^v: Ἡσυχίου κεφάλαιον ρ'. Beg.: Ὅταν τῶν θεῶν καὶ ἀγγέλων μυστηρίων. (Hesych. de temperantia et virtute centuria I cp. 100 bei Migne, Tom. 93 col. 1513.)

25. fol. 203^v: πένθος τῆ παρασκευῆ ἑσπέρας. Beg.: Ὑψὴ τεθλιμμένη προσέρχεται τοι ἄγιε δέσποτα.

26. fol. 210^r: πένθος τῆ τετάρτη ἑσπέρας. Beg.: Ὁ πόνος τοῦ λέγειν πρὸς θεὸν ἀναγκάζει με. Der Abschnitt bricht auf 214^v verstümmelt ab, die letzte Seite ist beschmutzt, wie wenn das Blatt längere Zeit frei gelegen habe.

27. Es folgen mehrere Abschnitte vermuthlich aus einem Geronticon. fol. 215^r beginnt verstümmelt . . . βᾶ. οὗτος ἐστὶν ὁ μοναχικὸς κανὼν τὸ κλαίειν δεῖ τὸν μοναχὸν ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ. καὶ λέγει ὁ γέρον· καὶ τέκνον.

28. fol. 232^v: τοῦ ἀββᾶ Ζωσιμᾶ. λόγος θαυμασιώτατος. Beg.: ἀρχόμενος ὁ ἀββᾶς Ζωσιμᾶς ποιήσας πρῶτον τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἔλεγεν οὕτως. (Migne Tom. 78 col. 1680.)

29. fol. 247^r: λόγος περὶ ταπεινοφροσύνης. Beg.: ἄρξαι ἀπολογίαὶν τοῦ ποιήσαντος τὰ πάντα.

30. fol. 253^r: πῶς ὀφείλει τις κρατῆσαι θυμὸν. Beg.: Ἀρχὴ τοῦ κρατῆσαι θυμὸν ἐν τῷ ταράττεσθαι μὴ λαλεῖν.

31. fol. 254^v: Ἐκ τῶν ἐρωτήσεων τοῦ ἁγίου ἀθανασίου. Beg.: τίνες εἰσὶν ἐκείνοι οἱ ἀληθεῖς προσκυνεῖται.

32. fol. 256^v: Φιλοθέου μοναχοῦ μονῆς τῆς βᾶτου τῆς φανήσις ἁγίας θεοτόκου τοῦ σινᾶ κεφάλαια περὶ νύψεως καὶ προσευχῆς ἀναγκαῖα. Beg.: Ἔστι νοητὸς πόλεμος ἐν ἡμῖν αὐτοῖς.

33. fol. 257^v: Θεοδοῦλου λόγος ψυχοφελῆς περὶ νύψεως καὶ ἀρετῆς κεφαλαῖοις. ἀρχὴ φωτισμοῦ ψυχῆς. ἀληθεῖς ὑποθήκαι τὰ λεγόμενα ἀντιρρητικά. καὶ εὐτικά. Beg.: Νύψις ἐστὶ μέθοδος πνευματικῆ. Hesychii ad Theodulum de temperantia et virtute centuria I bei Migne Tom. 93 col. 1480. Durch eine etwas abweichende Eintheilung der Abschnitte kommen deren 102 heraus, von denen der letzte gleich dem 99. des Druckes ist, während der 100. Abschnitt der 1. Centurie hier den 1. Abschnitt der 2. Centurie bildet, welche auf fol. 279^r beginnt mit der Überschrift: ἐκ τῆς αὐτοῦ δευτέρας ἑκατοντάδος. Dieser Überschrift gemäss folgt nicht die ganze Centurie, sondern nur ausgewählte Capitel, 40 an Zahl, welche von α' bis ρ' numerirt sind und auf fol. 289^v schliessen. Daran anschliessend und bis ζζ' weiterzählend folgen Excerpte ähnlichen ascetischen Inhalts, theils ohne Autornamen, theils aus folgenden benannten Autoren: Basilus, Chrysostomus, Nicephorus Monachus περὶ φυλακῆς καρδίας, Arsenius, Agathon Abbas, Marcus Monachus, Jesaias Abbas, Macarius, Diadochus Monachus, Isaak, Karpthius (sic), Symeon Theologus, Gregorius Nazianzenus. Schluss auf fol. 308^v. Es folgt die Überschrift τοῦ ἀββᾶ βαρσανουφίου ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις, πῶς δεῖ καθεζομένω ἐν τῷ κελίῳ τὸν μοναχόν, welche bis fol. 315^v zu gehen scheinen. Daran schliessen sich bis fol. 328^v ohne besondere Überschrift, aber mit grossen rothen Initial beginnend. Erzählungen, welche offenbar einem Geronticon entnommen sind.

34. fol. 328^v: Εὐαγγελίου μοναχοῦ. τὰ κατὰ μοναχοὺς αἴτια. καὶ ἡ καθήσυχίαν τούτων παράθεσις. Beg.: Ἐν τῷ ἱερεμῖα εἴρηται τὸ, καὶ σὺ μὴ λάβης σεαυτῷ γυναῖκα ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. (Euagrii Monachi Rerum monachalium rationes bei Migne Tom. 40 col. 1252.) Am unteren Rande von fol. 328^v findet sich von junger Hand das Scholion: ἔστι τις εὐάγγελος, ὃς λέγεται πλανηθῆναι πολλὰ παράλογα γράψας. πρόσεχε οὖν ὁ ἀναγινώσκων, καὶ γίνου κριτὴς τοῖς λεγομένοις τούτῳ τῷ εὐαγγέλιῳ. Dieses Stück schliesst mitten im Satze fol. 334^v Zeile 2 mit den Worten πάσης ὁμοῦ τῆς ἐκτρογίας κακείας. τὴν ἀηδίαν ἐπιδεικνόμενον ὄψει. τοιγάρ οὖν τούτῳ παραπλησιάζει (cp. 8 col. 1260 C.) Daran schliesst unmittelbar, so dass bereits die Vorlage des Schreibers lückenhaft gewesen sein muss, der verstümmelte Anfang eines in 38 Capitel getheilten Tractats ähnlichen Inhalts, und zwar beginnt er mit dem Schlusse des 12. Capitels mit folgenden Worten: . . . ἀγάπης οὐκ ἐν ὑπάρχει. ὁ δὲγε τὴν τοῦ θανάτου μνήμην κατ' ὄψιν μεμνημένος, τὰς καταδρομάς τῶν δαιμόνων ὑπερ τῶν ἄλλοις ἔχοντα βλέπων ἐκδιώκων βάλλει. Schluss des Tractats fol. 346^r.

35. fol. 346^r: φιλοθεοῦ μοναχοῦ μονῆς τῆς βάρτου τοῦ σινά. περὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. γρηὶ εἰδέναι ὅτι τῆς καρδίας φυλακῆ, φυλάσσονται καὶ αἱ θεῖαι τοῦ χριστοῦ ἐντολαί. Beg.: Ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστός, ἡ τοῦ πατρὸς τοῦ αἰθίου σοφία καὶ δύναμις φησὶν. ὁ ἀγαπῶν με τὰς ἐντολάς μου τηρήσει. (vgl. Migne Tom. 98 col. 1371.) Schluss auf fol. 354^v.

36. fol. 354^v: Überschrift: τοῦ αὐτοῦ παραίνεσης νεύλου πρὸς μονάζοντας, Nili institutio ad monachos, Migne Tom. 79 col. 1236, aber am Ende länger; vermuthlich nur ein Abschnitt der Sammlung des Philotheus.

37. fol. 358^r: τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν νεύλου περὶ προσευχῆς. Beg.: Τέλος πασῶν ἐντολῶν προσευχῆ. καὶ ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι.

38. fol. 359^v: περὶ ἐργασίας νοός. Beg.: Τὴν ἀρχὴν τῆς κατὰ θεὸν ὠφελείας ποιῆσθαι ἔχομεν, ἐκ

τῶν ἀναριθμήτων εὐεργεσιῶν, ὧν παρὰ θεοῦ ἀπολαύσαμεν ἐξ αὐτῆς μητρικῆς ἡμῶν νηδύος.

39. fol. 361^v: πῶς δὴ εἶναι τὸν μοναχὸν ἐν τῷ κελίῳ. τοῦ ἀπέχεσθαι τῆς τῶν πολλῶν γνώσεως. ἵνα τοῦ λογισμοῦ σχολάζοντος, ἡ γνώσις τοῦ κυρίου καταικίση. Beg.: Ὁ τὸν νοῦν τῆς εἰς θεὸν ἀγάπης καὶ προσεδρίας ἀποχωρίσας, καὶ τινι τῶν αἰσθητῶν προσδεδεμένων ἔχων.

40. fol. 363^v: τοῦ ἀββᾶ καὶ μακαρίου ζωσιμᾶ ἐκ διδασκαλιῶν ὀλίγων. Beg.: Τῆς προαιρέσεως ἡμῶν ποθοῦσης καὶ τῆς χάριτος συνεργούσης, ἔξεστι παντὶ τῷ βουλομένῳ κ. τ. λ.

41. fol. 367^r: Περὶ φενομένης ἀσκήσεως. Beg.: Περὶ τῆς φαινομένης ἀσκήσεως. καὶ ποῖον ἀγαθὸν ἐπιτήδευμα, μεῖζον καὶ πρῶτον τηγάνει. fol. 375^r: Schluss mit der Unterschrift: τέλος τῷ θεῷ δόξα: σοῦ ὁ ἔχων ἐλεηθῆ ὁ γράψας.

Die Handschrift stammt wahrscheinlich aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

318.

Codex graec. qu. 20. Pap. cm. 21,8 × 15,4. XVII. Jh. 421 gezählte Blätter, davor 5 unbeschriebene.

fol. 1^r: Εἰσαγωγὴ εἰς τὰς κοσμογραφικὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας. Beg.: Κοσμογραφία ἐστὶν ἐπιστήμη ὑπὲρ γράφουσα τὸν κόσμον καὶ πάσας τὰς ἰδιότητάς τῶν μερῶν τοῦ κόσμου. Die Darstellung bricht auf fol. 56^r oben unvollständig ab. Der Rest von fol. 56^r und fol. 56^v leer.

fol. 57^r: κοσμογραφικῆς προπαυδείας ἰωάννου ὠρτέλου κορωνέλου βιβλίον α' d. i. Joh. Honteri rudimenta cosmographica, welche im 16. Jahrhundert öfter gedruckt sind. Die Abhandlung zerfällt in 4 Bücher und schliesst fol. 92^r: τέλος ἀπάσης τῆς πραγματείας. 1685 δεκεμβρίου ιβ'. Der Rest von fol. 92 und die folgenden Blätter bis fol. 100 sind unbeschrieben.

fol. 101^r beginnt eine Reihe lateinischer durch Einfügung von griechischen Interlinearglossen zum Übersetzen ins Griechische zurechtgemachter Stücke nämlich: fol. 101^r: *Septem Graeciae Sapientum Aurae sententiae seu Dicta*

etc. *Collecta in commodum et salutem omnium et singulorum, vitam quoque suam cum illis confirmandam, ac imprimi per Mauritium Baronem de Peschwitz olim Caesareum Colonellum, Nunc vero hic Viennae fere octogenarium degentem, cui (proh dolor!) quinquennium circiter acies oculorum defuit, benevole divulgata. Impressa Viennae Austriae per Joannem Bapt. Haeque Anno MDCLXXII.* fol. 105^r: *Marci tullii ciceronis laelius etc.* fol. 141^r: *Ad studiosum quendam graecarum literarum adolescentem.* fol. 143^r: *marci tullii ciceronis paradoxa ad mareum brutum.* fol. 160^r: *marci tullii ciceronis ad marcum filium de officiis libri primi prooemium.* fol. 163^r: *antonii et ciceronis epistolae ex libro XIV epistolarum ad atticum.* fol. 168^r: *Cebetis Thebani tabula.* fol. 184^r: Tabelle der lateinischen Declination. fol. 185^r: *publii virgilii maronis poetae mantuani bucollicorum ecloga prima* und folgende. fol. 210^r: *publii virgilii maronis georgicon liber primus.* fol. 235^r: *Rudimentorum cosmographicorum ioannis honteri coronensis liber.* fol. 271^r: *Pro M. Marcello oratio XLI* (Fragment ohne griechische Interlinearglossen). fol. 279^r: *iumi iuvenalis aquinatis satyra prima.* fol. 282^r: *de verborum praeteritis et supinis cap. XII.* fol. 287^r: Stück eines ciceronianischen Briefes an Caesar, beginnend *innortalis esse debeat, eam in unius mortalis anima consistere.* fol. 295^r: *In principio creavit lux etc.* fol. 299^r: *Marci tullii ciceronis tusculanarum quaestionum ad marcum brutum liber primus.* fol. 307^r: *Ex Dictis Bernardi.* Ibid.: *Verba aurea Catonis ad recte vivendum.* fol. 317^r: *Sententiae duarum, trium, quattuor, plurium dictionum.* fol. 327^r: *Sententiae Proverbiales.* fol. 333^r: Tafel der lateinischen Conjugation. fol. 334^r: Fragen und Antworten grammatischen Inhalts (ohne griechische Glossen). fol. 342^r: Stücke logischen Inhalts. fol. 350^r: *Porphyrii isagoge,* verstümmelt schliessend fol. 361^v. fol. 362^r: nochmals Cicero's Laelius, verstümmelt in § 54 beginnend. fol. 380^r: *In universam artem medicinalem Hippocratis eiusque introductionem prooemium* (nur lateinisch).

fol. 388^r: Griechisch-lateinisches Gespräch. Lateinische Phrasen mit griechischer Übersetzung. fol. 399^r: Lateinische grammatische Regeln, Paradigmen, Zahlwörter, Monatsnamen (ohne griechische Glossen.) fol. 405^r: Lateinische Wörter mit griechischer Übersetzung. fol. 409^v: Lateinische Paradigmen. fol. 415—21 am Schlusse unbeschrieben. Auf fol. 421^v die Notiz: *αρχπζ (1687) φερουσαρίου κζ' ημέρα κυριακή μετά τήν λειτουργείαν έσφραγίσθην μέγας βήτωρ υπό του παναγιωτάτου πατριάρχου κυρίου διονουστου άπάνω εις τον καφί ούτάν (? oder αίτάν?).*

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

319.

Codex graec. qu. 21. Pap. cm. 20,8 × 14,3. XVI. Jh. 285 gezählte Blätter; die Numerirung schliesst mit 283, doch ist hinter 137 und 139 je ein Blatt übersprungen. Zu Anfang 3 ungezählte leere Blätter. Ein Theil der Handschrift ist beim Einbinden in verkehrte Lage gekommen. fol. 279—283 gehören hinter fol. 137, dagegen fol. 137*—142 hinter fol. 278.

Die Handschrift enthält die Schrift des Galenus *περί κράσεως και δυναμειωσ των απλων φαρμάκων.*

fol. 1^r beginnt ohne Überschrift: *Τάς των απλων φαρμάκων δυναμεις ακριβώς έπιστασθαι πηλίκον ύφελος έστιν.* Erst von späterer Hand ist darüber geschrieben: *Γαληνός ύατρού* und am obern Rande des Blattes: *έκ τω φωτίου και των φίλων και της τόχης πάντως έστιν.* Auf fol. 26^v beginnt das zweite Buch ohne Absatz hinter dem Schlusse des ersten mit der Überschrift *βιβλίον β'.* Auf diese folgt eine Capitel-Übersicht von 25 Nummern, dann nochmals Überschrift: *Γαληνός περί της των απλων φαρμάκων δυναμειωσ.* *ετι οι απιστοδυντες σοφισται ταις εβθήσεσι τάς άρχάς της αποδείξεωσ απιστοτέρας των αποδεικνυμένων αποφαίνουσι.* fol. 55^r: *βιβλίον τρίτον,* darauf 2 Capitel-Überschriften; für den Rest ist fol. 55^v und 56^r leer gelassen, dieselben sind aber nicht eingetragen. Auf fol. 56^v beginnt das dritte Buch ohne Über-

schrift. fol. 83^r: βιβλίον τέταρτον, darauf 22 Capitel-Überschriften. Auf fol. 113^r schliesst das vierte Buch mit der Unterschrift: τέλος τοῦ τετάρτου λόγου. fol. 113^v: Γαληνοῦ βιβλίον ε'. Diese Überschrift wiederholt sich fol. 114^v hinter dem Verzeichniss von 21 Capitel-Überschriften. Von fol. 137 springt der Text auf fol. 279 über und das 5. Buch schliesst auf fol. 283^v. fol. 143^r: Γαληνοῦ περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμεως βιβλίον ς'. fol. 171^r: κεφάλαια τοῦ ζ' λόγου, daneben am Rande βιβλίον ζ'. fol. 194^r: κεφάλαια τοῦ σγδόου λόγου τῶν απλῶν; am Rande βιβλίον η'. fol. 215^v: ἀρχὴ τοῦ ἐνάτου λόγου τῶν απλῶν φαρμάκων; am Rande λόγος θ' und ein Verzeichniss von 40 Capiteln. fol. 241^v: Γαληνοῦ περὶ τῆς τῶν απλῶν φαρμάκων δυνάμεως. κεφάλαια τοῦ ι' λόγου; dahinter Verzeichniss von 13 Capiteln. fol. 242^r ist unbeschrieben, obgleich keine Lücke im Texte ist. fol. 261^r: Γαληνοῦ περὶ τῆς τῶν απλῶν φαρμάκων δυνάμεως βιβλίον ια'. An fol. 278 schliesst sich fol. 137^a. Die Schrift des Galenus schliesst auf fol. 139^a. Zahlreiche kleine Lücken in dem letzten Theile derselben zeigen, dass die Vorlage unseres Codex hier beschädigt oder schwer leserlich war. Die Unterschrift lautet: τέλος τῶν περὶ απλῶν φαρμάκων δυνάμεως Γαληνοῦ. Darunter: Γαληνοῦ: ὡς ἀλλοτρεῖτη(?) εἴδωνται(?) ὠρὰν πατρῶας καὶ οἱ κοιμαινόμενοι τυγχὴν λιμένα. οὕτω κ' οἱ σχεδὸν γραφοὶ ὠρὰν τὸ τέλος. Darunter: τέλος εἰληφεν οἱ παροῦσα μοι δέλτος. χειρὴ γραφῆσα τ' οὐνομα θεοῦ παλαιολόγος ὡδε γεννάδας πέλει. ἀκέρτορος ἄγαν ἐκ πέλοπος ἀγαίας ἐντὸς γραφῆσα τῆς θετταλίας. ἰκάδας πέμπτη, τυβί, κατ' αἰγυπτίους κατὰ Ῥωμαίους δὲ ἰανῶν.

fol. 140—142 enthalten den Anfang von des Eutecnius Sophista prosaischer Paraphrase des Gedichtes des Dionysius περὶ ὀρνίθων. (cf. Oppian ed. Schneider p. 171 ff. Cramer Anecd. Paris. I, 21 ff.) Beg.: Ἐπειδήσοι τῆς γῆς ἀπάσης ἔχοντι καὶ τοῦ πελάγους τοὺς οἰκάας (Cramer l. l. p. 21.) Schluss: ὃ καὶ τοῖς ἀλιεῦσι ποιοῦσι οἱ πολύποδες αἶς ἂν προσερίσωνται πέτραις ἀφομοιοῦμενοι. (ib. p. 26, 21.)

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

320.

Codex graec. qu. 22. Pap. cm. 22,6 × 14,4. XV. Jh. 276 Blätter, von denen das letzte verstümmelt ist, von 2 Händen wechselnd geschrieben.

1. fol. 1^r beginnt mitten in einem Geron-ticon mit den Worten: . . . ἀμελις εἰμὶ πίστειν δὲ ἔχω προσὲ καὶ εἰδὼν εὐξὴ ὑπερρεμοῦ, πάντος κουφίζη με ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς θλίψεως. ὁ δὲ ἀδελφὸς μετὰ νοήσας τὸ γέροντι λέγει αὐτῷ. πάτερ οὐκ αἰμὲ ἄξιος εὐξασθαι ὑπὲρ σοῦ.

2. fol. 35^v: εἰς τὴν τιμίαν καὶ ἐνδοξὴν καὶ ἀγίαν κεφαλὴν τοῦ τιμίου ἐνδόξου προσφύτου προσδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου. Beg.: Πληρωθέντων ἐτῶν πεντακισχίλιον πεντακοσίων τῆς κόσμου γεννήσεως παραμύνας ἕξ, τίχεται ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς ἐξεπαγγελίας πνεύματος ἀγίου. (Herausg. v. A. Grassi. Romae 1888.)

3. fol. 42^r: Ἡ εὐρησις τοῦ τιμίου καὶ ζωπίου στουροῦ. Beg.: Ἐτους διακοσιῶστοῦ τριακοστοῦ ἔτους μετὰ τῷ πάτρι τοῦ σωτήρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Inventio S. Crucis ed. Holder, Lips. 1889, p. 30 ff.

4. fol. 49^r ohne Überschrift: Πρόκειται σήμερον ἀγαπητοὶ τὸ τριπύθητον ξύλον, ἅπαντα τὰ πέρατα τῆς γῆς καταπλουτίζων καὶ εὐφραίνων τὰς τῶν πιστῶν καρδίας. Am unteren Rande von fol. 48^v steht von späterer Hand: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν προσκήνυον του τέρμη οὐ καὶ ζωπίου στουροῦ.

5. fol. 52^r Predigt ohne Überschrift beginnend: Μέγας ὁ πλοῦτος τὸ τῶν θακρῶν ἐπὶ μύθημα πέφηκεν. Darüber von späterer Hand: Τοῦ ἐν ἀγίαις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως, in dessen Werken sich jedoch die Predigt nicht findet.

6. fol. 55^v: Τοῦ ἐν ἀγίαις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν μάταιον βίον καὶ περὶ κατανόξεως. Beg.: Ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια καὶ ἀπολύμενα πράγματα κατελύπαται. (Gedruckt in Ephraim Syri opp. ed. Assem. III, 308.)

7. fol. 61^v: Βίος καὶ πολιτεία τῆς ἁγίας μητρὸς ἡμῶν ταΐσίας. Beg.: Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοὶ καὶ πατέρες βούλωμαι διηγήσασθαι ἡμῖν τὴν φαιδρὰν καὶ θαυμαστὴν μετάνοιαν τῆς μακαρίας ταΐσίας.

8. fol. 65^r: Διαθήκη τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν καὶ δικαίου αβραάμ πατριάρχου ὁσίων καὶ περὶ τοῦ θανάτου πάντων τὸ πῶς ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων τελευτᾷ. Beg.: Ἐξήσεν αβραάμ τὸ μέτρον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ζήσας ἐνησιγία καὶ προεβίβη καὶ δικαιοσύνη, πάνυ δὲ ὑπόρχεν δίκαιως καὶ φιλόξενος.

9. fol. 80^v: ἀποκάλυψις τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου. Beg.: Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνέτεινα τὸ οὖς μου καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸν οὐρανόν. (Apocalyses apocryphae ed. Tischendorf p. 70.)

10. fol. 89^r: τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραίμ τοῦ σύρου λόγος περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας καὶ περὶ μετάνοίας. Beg.: Ἀδελφοὶ μετανοήσωμεν ἵνα τὸν θεὸν ἰδέω ποιησώμεθα ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν. (Ephraim Syri opp. ed. Assem. III p. 152.)

11. fol. 99^r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ μακαρίου ζωσίμου καὶ πῶς ἐδεξίθη τοῦ θεοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τοὺς μακάρους καὶ ἔλαβεν τὰς διήκεις αὐτῶν. Beg.: κατεκείνων τῶν καιρῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ὑπῆρχεν ἀνὴρ ὀνόματι ζωσίμος ὃς οὐκέφαγεν ἄρτον, ἔτι τεσσαράκοντα καὶ ὄνον οὐκέπειν. (Vassiliev, Anecdota graeco-byzantina I. Mosquae 1893 p. 166.)

12. fol. 109^r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἀλεξίου. Beg.: Ἐγένετο ἀνὴρ εὐσεβεὶς ἐν τῇ ῥώμῃ ὀνόματι εὐφῆ ἡμιάνος ἐπὶ ὀνορίου καὶ ἀρχαδίου. Lateinisch bei Surius 17. Juli.

13. fol. 118^v: του ἐν ἁγίοις ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ εὐχῆς καὶ νηστείας καὶ περὶ ὑμνηδῶν καὶ περὶ ἐλεήμοσύνης. Beg.: Δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ γνωρίσωμεν τὸν ποιήσαντα ἡμᾶς κύριον ἰησοῦν χριστόν. (Migne, Patrol. gr. Tom. 62 col. 737.)

14. fol. 128^v: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης. Beg.:

καλῆ ἢ νηστεία, καλῆ καὶ ἡ τῶν γραφῶν ἀνάγνωσις. (Ibid. Tom. 48 col. 1059 spuria.)

15. fol. 133^r: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ νηστείας καὶ περὶ τὸ μὴ μνησικακεῖν. Beg.: Πρὸς τὸ τέλος τῆς νηστείας λοιπὸν ὁ καιρὸς ἡμᾶς κατεπήγει. (Ibid. Tom. 49 col. 197.)

16. fol. 136^r: τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸ ἀνεμποδίστως σχολάζειν ἡμᾶς ἐν ταῖς ἁγίαις συνάξεσιν καὶ περιμετανοίας. Beg.: Ἀγαπητοὶ οὐκ ἀρκεῖ τὰ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀκούειν ἡμᾶς χριστιάνους. Nicht in den Werken.

17. fol. 139^v: τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου ὁμιλία περὶ σωτηρίας ψυχῆς καὶ περιουσιμότητος καὶ εὐχαριστίας καὶ εἰς τὸ μὴ σφοδρῶς θρηνεῖν τοὺς τελευτῶντας. Beg.: φέρε σήμερον μάλιστα τῶν προῶν ἡμερῶν σπουδαιότερον ἐπὶ τὸν λόγον τῆς διδασκαλίας εἰσελθώμεν. (Migne Tom. 60 col. 723 spuria.)

18. fol. 153^v: τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸ ρητόν τοῦ εὐαγγελίου περὶ τὸ ἄνθρωπος κατέβηκεν ἀπὸ ἱερουσαλήμ εἰς ἱεριχώ. Beg.: Ἄνθρωπος τίς κατέβηκεν ἀπὸ ἱερουσαλήμ εἰς ἱεριχώ καὶ λησταῖς περιέπεσεν. Ibid. Tom. 62 col. 755.

19. fol. 156^r: τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν τεισμένον καὶ εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ λαζάρου. Beg.: Εἶδετε θεοῦ δόναμιν, εἶδετε φιλανθρωπίαν. (Ibid. Tom. 48 col. 1027.)

20. fol. 166^r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ μετάνοίας καὶ εἰς τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ δαδ καὶ περὶ τῆς τοῦ οὐρίου. Beg.: Ἰδοὺ σήμερον ὑμῖν ὁ μακάριος δαδ ἀνεγνώσθη ὁ μουσουργὸς καὶ σοφροσύνης διδάσκαλος. (Ibid. Tom. 64 col. 11 spuria.)

21. fol. 173^r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην παρασκευὴν. Beg.: Τῆς χιθῆς ὑποσχέσεως σήμερον βούλωμαι τὸ χρέος πληρῶσαι. (Ibid. Tom. 62 col. 721 spuria.)

22. fol. 178^v: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν τετρα-

ἡμερον λάζαρον. Beg.: Σήμερον ἐκ νεκρῶν ἐγειρόμενος λάζαρος. (Ibid. Tom. 48 col. 779.)

23. fol. 184^r: Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μαρίας τῆς αἰγυπτίας τῆς ἀπὸ ἐταιρίδων ὁσίας ἀσκησίας κατὰ τὴν ἔριμον. Beg.: Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν καλὸν τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακηρύττειν ἔνδοξον. (Act. Sanct. April. Tom. I app. p. XIII.)

24. fol. 209^v—212^v: Kleinere Stücke verschiedenen Inhalts. fol. 209^v: Zeitberechnungen beginnend: δεῖ γινώσκειν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἀνεκνήζηται εἰς ἔτη ρ'. Dann: σύνθεσις ἐκ χρονικοῦ, Übersicht der grossen Perioden der Weltgeschichte. fol. 210^r: Über Maasse, beginnend: τὸ μίλιον ἔχει στάδια ζ'ς'. Dann: ποθαγορικῶν περὶ παίδων τῶν γενομένων εἰς πᾶν πρᾶγμα ἀρμόδιον. fol. 210^v: Verwandtschaftsgrade — ἐρμηγεία τοῦ ἀμῆν — ποίω τρόπῳ χωρίζεται ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος. fol. 211^r: ἀρχὴ τῶν βασιλέων τῆς κωνσταντινουπόλεως, Kaiserverzeichniss von Konstantin dem Grossen bis zur lateinischen Eroberung. fol. 212^v: Anweisung zur Osterberechnung — Formular eines Briefes εἰς ἀδελφὸν νόμιμον. fol. 212^v: πασχάλιον χρονῶν ζ'.

25. fol. 213^r: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου μητροπόλεως κορίνθου ἐρμηγεία εἰς τοὺς κανόνας τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, welche auf fol. 276^v am Ende verstümmelt abbricht. Vgl. Fabricius Bibl. graeca XII, p. 122 ff.

Die Handschrift stammt wahrscheinlich aus der Kuobelsdorff'schen Bibliothek.

321.

Codex graec. qu. 23. Pap. cm. 20,8 × 15. XVI. Jh. 53 Blätter mit grossen bunten Initialen.

fol. 1^r: ἡ θεία λειτουργία τοῦ χρυσοστόμου. Am Ende derselben auf fol. 43^r findet sich die Unterschrift: θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος καλλινίκου ἱερομονάχου.

fol. 44^r: ἀκολουθία τοῦ μικροῦ αγιασμοῦ.

Aus der Bibliothek des Chr. Ravius? Vgl. Spolium Orientis cent. IV cod. 12.

322.

Codex graec. qu. 24. Pap. cm. 21,3 × 14,5. XV. Jh. 204 Blätter. Die Handschrift ist am Anfang verstümmelt. Nach einer auf dem 1. und 8. Blatte jedes Quaternio angebrachten Bezifferung fehlen 22 Quaternionen.

1. Der erste Theil der Handschrift enthält den πανδέκτης τῶν ἐρμηγειῶν τῶν θεῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου des Mönchs Nico (vgl. bes. Bandini Cat. mss. graec. bibl. Laur. I, 92 und Catalogus Mscr. bibl. Regiae Paris. Tom. II cod. 876.) auf fol. 1^r im 52. Abschnitt desselben beginnend: πλείονα παρόμοια τούτοις οἱ τὰ θεῖα φωτισθέντες πατέρες ἡμῶν διδάσκουσιν ἡμᾶς ἐν ἀγάπῃ φιλοπονώτερον ἐρευνᾶν περὶ τῶν ἐν ἀγνοία πεπραγμένων ἡμῶν. Es folgen die übrigen 11 Abschnitte des in 63 λόγοι getheilten Werkes, nämlich: fol. 28^r: [λόγος νγ']. Πῶς χρὴ μεταλαμβάνειν τῶν θεῶν μυστηρίων. fol. 40^v: [λόγος] νδ'. Ὅτι φοβερὸν καὶ ἐπικίνδονον τοῖς ἀσθενέσι κατὰ ψυχὴν, δέχεσθαι τινὰς ἐξαγορεύσεις. fol. 45^r: λόγος νε'. Ὅτι οὐ χρὴ ἄνευ ἱερέως δέχεσθαι ἐξαγορεύσεις. fol. 48^v: λόγος νς'. Περὶ ἐπιτιμιῶν καὶ ἀφορισμῶν τῶν παρὰ τῶν ἱερέων διδομένων. fol. 54^r: λόγος νζ'. Περὶ ἑορτῶν καὶ νηστειῶν καὶ γονυκλισιῶν τῶν κεκωλυμένων ἢ ἐπιτετραμένον γίνεσθαι. fol. 86^r: [λόγος] νη'. Περὶ τῶν ἑορτῶν ὅτι οὐχ ἕνεκεν τρυφῆς καὶ ἀργίας τῶν ἀγαθῶν πράξεων αὐταὶ παρεδόθησαν, ἀλλὰ πρὸς διόρθωσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ψυχῶν καὶ περὶ τῶν ἔξω τοῦ σώματος μολυσμῶν ἦτοι περὶ βρώσεως καὶ τῶν τοιούτων. fol. 96^v: [λόγος] νθ'. Περὶ τοῦ πότε χρὴ παραδεδομένης νηστείας ἐν τῷ κοινοβίῳ προφάσει ἀπαντῆς πατέρων καὶ ἀδελφῶν καταλύειν μήποτε αἰρέσει παραπέσωμεν κ.τ.λ. fol. 100^v: [λόγος] ξ'. Περὶ βρώσεως καὶ πόσεως τῶν τοῖς μοναχοῖς πρεπόντων τοῖς τε ἀναχωρηταῖς καὶ τοῖς ἐν συνοδίαις κ.τ.λ. fol. 107^v: λόγος ξα'. Περὶ βρώσεως καὶ πόσεως τῶν ἀνηκόντων τοῖς κοινοβίοις καὶ περὶ ἀναχωριτῶν. fol. 112^v: [λόγος] ξβ'. Περὶ βρώσεως καὶ πόσεως τῆς προσηκούσης τοῖς κατακόσμον βιωτικοῖς καὶ πῶς δεῖ τρέφεσθαι χριστιανούς. fol. 116^r: λόγος ξγ'. Περὶ χειροτονίας καὶ καθαιρέσεως κληρικῶν καὶ ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὴν μοναχικὴν τάξιν ἐλθὼν οὐκ εἶ ἱερατεύει. Schluss des Werkes auf fol. 132^r.

2. fol. 132^v: Ὑπόθεσις τῶν θείων καὶ ἀγγράντων μυστηρίων τοῦ ζωοποιῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. παρὰ διαφόρων ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων ἐκτεθειῖσα καὶ συλλεγεῖσα παρὰ τοῦ μακαριωτάτου ἰωάννου τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου ἀντιοχείας τοῦ ἐν τῇ μονῇ τῇ ἐν τῇ νήσῳ τῇ ὄξεια κειμένη. Es werden in der Sammlung citirt: Anastasius Antioch. ad Sergium Scholasticum. Barsanuphius. Basilus. Cassianus Abbas, Chrysostomus, Dionysius Areopagita, Dionysius Alexandrinus. Ephraim. Eusebius Alexandrinus. Johannes Abbas (ἀπόκρισις πρὸς τινὰ ἡσυχαστήν). Johannes Climacus. Isidorus. Macarius Magnes. Maximus. Nilus. Vita Euthymii. Vita Symeonis Thaumaturgi.

3. fol. 150^v: Τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου καὶ λόγος μεταλαμβάνων τὰ περὶ τῆς νῦν ἐνδυναστευούσης τῇ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν πολιτεία, δουλοσύνης δὲ μὴ εἶναι ἀσεβείας φησὶ δὴ τὸ διαδώρεθαι χαρίζεσθαι τὰ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν μοναστήρια ἄρχουσι καὶ [λαϊκοῖς καὶ λοιποῖς?]. Beg.: Ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς κλίνας οὐρανοῦς. (Migne Patrol. gr. tom. 132 col. 1117.)

4. fol. 170^v: Τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θαυμαστικνοῦ περὶ τοῦ ἀγγράντου σώματος οὗ μεταλαμβάνομεν. ἰστέον ὅτι εὐρον τὸ κεφάλαιον εἰς χαρτίον παλαιότατον κατεφθαρμένον ἐξ ἰδιοχείρου αὐτοῦ σχεδιασμένον γράμμα κατὰσιγγλον. ὡς ἠδυνήθην δὲ τὰ σωζόμενα ἀνελεξάμεν εἰ καὶ ἀτελεῶς, ἵνα μὴ πάντα ἀπόλλωνται: τοῦ ἸϞ (τοῦ χυσοστόμου?). Beg.: Τὸ τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν σῶμα ὃ μεταλαμβάνομεν ἀδελφοί, αὐτὸ ἐστὶ τὸ σῶμα ὃ ἐκ τῆς ἡμετέρας οὐσίας ἀνέλαβεν.

5. fol. 175^r: Σὺν θεῷ λόγος περὶ νηστείας τῶν τριῶν τεσσαρακοστῶν καὶ ὄλων τῶν τετραδοπαρρασκευῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ συλλεγεῖς ἀπὸ διαφόρων βιβλίων καὶ ἐκτεθείς παρὰ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου. Es werden citirt: Canones Apostol. Chrysostomus. Λα[υ]σαϊκόν. Nilus. Petrus martyr archiepis. Synodus sexta. Theodoret. Theophilus Alexandr. Timotheus Alexandr. Schluss fol. 204^v. Unterschrift: τῶ καταπαύσαν τῶν ἔργων θεῷ δόξα. ἐβδόμη καμὸι παύσιν [δόν?]τι τῆς βίβλου. τήμερον αὐτῇ ἡμέρᾳ

τοῦ σαββάτου. εὐελπι καὶ μοι σαββατισμὸν παρέξει. ἐρρηρισμένον ἐν ὄρει τῷδ' ἁγίῳ τῆς θεοτόκου ταῖς πρεσβείαις τηρήσῃ. Darunter einige Zeilen mit der Überschrift: ἡθικῶν τοῦ χυσοστόμου.

Die Handschrift stammt wahrscheinlich aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

323.

Codex graec. qu. 25^a. Bombycinhs. XIV. Jh. 2 Blätter, von denen das erste falsch in den Einband eingeklebt ist, da der Text auf der Rückseite beginnt.

fol. 1^v: Περιήγησις τῶν θετταλικῶν τεμπῶν = Aelian. Var. Hist. III, 1. Beg.: Φέρε οὖν καὶ τὰ καλούμενα τέμπη τὰ θετταλικὰ διαγράψωμεν. Schluss auf fol. 1^r: καὶ ἐμοὶ νῦν τοσαῦτα εἰρήσθω. Es folgt unter der Überschrift: περὶ γροπῶν Aelian Hist. anim. IV, 27. Beg.: Τὸν γρόπα ἀκούω τὸ ζῶον τὸ ἰδικόν τετράπουν εἶναι. Schluss fol. 2^r: δι' ἔτους τρίτου καὶ τετάρτου. Dahinter ohne Überschrift Aelian Var. Hist. XIV, 22: Ὅτι τρύζος τίς τύραννος βουλούμενος ἐξελεῖν τὰς συνωμοσίας. Schluss fol. 2^v: τὸν τύραννον ἀπέκτειναν. Es folgt ohne Überschrift ein Abschnitt über die Entstehung des Schnees: Ἰστέον ὅτι ἡ γιῶν ὕδωρ οὐσα τῷ ὑποκειμένῳ τῇ τοῦ ἀέρος προσθήκῃ λευκὴ γίνεται. τὸ γὰρ ἐν ταῖς νεφέλαις ὑγρὸν ἐκ τῆς τοῦ πνεύματος βίας ἀνακοπτόμενον ὑπὸ μὲν τῆς σφοδρᾶς κινήσεως εἰς ἀφρόν ἐξοιδάινει. Schluss: ὡς σποδοῦ δίκην καταπάττεσθαι καὶ τὸν πάντα πληροῦν ἀέρα. Darauf folgt ein Abschnitt von 6 1/2 Zeilen, beginnend: [Ἔ]τι ἰστέον ὅτι ὡς περ αἱ αἰσθήσεις τοῦ προσώπου τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς ὄργανα εἰσὶν ὀφθαλμὸς μὲν τῆς ὄρατικῆς δυνάμεως, ὅτα δὲ τῆς ἀκουστικῆς. Zum Schluss ein Excerpt von 6 Zeilen, beginnend: Ἰστέον ὡς τὰ παιδία καὶ τὰ ἄλογα [έκου]σίως μὲν ποιεῖ. οὐ μὴν καὶ προαιρούμενα.

324.

Codex graec. qu. 25^b. Pap. XV. Jh. 2 Bl.

Aus Manuel Moschopulus' Scholien zum Philostratus. (cf. Ducange Lexicon med. Graec. v. μα- νικιον.) Beg.: ἀγαπῶ τὸ φιλῶ αἰτιατικῇ συντάσσεται.

ἀγαπῶ δὲ τὸ ἀρκουῖμαι (δοτικῆ von späterer Hand hinzugefügt). χειριθωτὸς χιτῶν ὁ χειρίδας ἔχων. τὰ λεγόμενα κοινῶς μανίκια. κομᾶ ἀνὴρ ἢ γυνή ἀντὶ τοῦ κόμην τρέφει. καὶ κομᾶ ἀγαθῶς κατὰ μεταφορὰν ἀντὶ τοῦ εὐθηνεῖ καὶ θάλλει.

325.

Codex graec. qu. 25^c. Pap. XV. Jh. 7 Bl.

1. fol. 1^r: περὶ συντάξεως τῶν προθέσεων κατὰ συστολήν. Beg.: Ἡ ἔν προθέσει μετὰ δοτικῆς συντάσσεται. οἷον ἐν τῷ ναῶ. Schluss auf fol. 1^v oben, der Rest der Seite leer.

2. fol. 2^r: Λεξικὸν περὶ πνευματικῶν ἐκλεγέν· παρὰ τρύφωνος χιροβοσκοῦ, θεοδορίτου. καὶ ἐτέρων πολλῶν. καὶ ἀντιγράφοις διαφόροις ἀντιβλήθην καὶ διορθωθῆν. Beg.: τὸ α πρὸ ἑαυτοῦ φιλοῦται ἀεὶ. ἀαρὼν. ἄαπτος. ὁ ἀπροσπέλαστος καὶ τὰ λοιπά. Schluss verstümmelt auf fol. 4^v im Buchstaben ε.: τὸ ἔρδω ὀασυόμενον εὔρον. ἐν δὲ τοῖς θεοδορίτου τὸ ἔρνος φιλοῦμενον εὔρον, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς. Gedruckt im Ammonius ed. Valckenaer p. 207.

3. fol. 5^r: Γεωργίου χιροβοσκοῦ ἐξήγησις παιητικῶν τρόπων σύντομος. Beg.: Ἀλληγορία ἐστὶ λέξις ἑτερόν τι λέγουσα καὶ ἑτέραν ἔννοιαν παριστώσα ὡς τὸ λεγόμενον ἐν τῇ θεία γραφῇ. κ. τ. λ. Schluss fol. 7^v: Ἀπαριθμησις ἐστίν. ἐπαλλήλων ὀνομάτων σύνθεσις ὡς παραδημοσθένει. πρῶτον ἑρετρῖαν ἔλθει. εἶτα πόναν πόλιν ποτιδῆαν μεθόνην ἀδθις. (Auszug aus der Schrift des Choeroboscus in Rhetores graeci ed. Spengel III p. 244, aber am Ende länger, meistens Epitome aus Tryphon περὶ τρόπων ib. p. 191.) Am Rande Scholien von jüngerer Hand. Zum Schluss: εἶδη τοῦ ἡρωικοῦ μέτρου: ἰσόχρονος — ἀπηρτισμένος || ἀκέφαλος — προκέφαλος || λαγαρὸς — μειυῆρος || τραχὺς — λακοειδής.

Am oberen Rande von fol. 1^r findet sich die Notiz: *postea accepi et has paginas. Constant. 29. april 1648. C. Ravius.* Auch das zweite Stück besass Ravius. Cf. *Spolium Orientis Cent. IV. cod. 13.*

326.

Codex graec. qu. 25^d. Pap. XV. Jh. 1 Quaternio, dessen äussere Lage falsch eingebunden ist; die richtige Reihenfolge der Blätter ist: 8. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 1.

Reste einer Predigtsammlung.

fol. 8^r beginnt: . . . βλέπομεν. ἐλπίζομεν δι' ὕπομονῆς ἀπειθεχόμεθα. πιστεύοντες τοῖνον ἐλπίζομεν. ἐλπίζονταίς δὲ ἀγαπῶμεν. ἀγαπῶντες δὲ σπουδάζομεν καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀρετῶν ἐργασίαν διεχειρόμεθα. Schluss der Predigt auf fol. 3^r: καὶ ἀξιωθησόμεθα σὺν τοῖς ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστήσασιν αὐτῷ. τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν ἐν αὐτῷ χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ὃ ἡ ὁῦσα κ. τ. λ.

fol. 3^r: Überschrift: κυριακῆ τῶν ἀγίων πατέρων (daneben von zweiter Hand: πρὸ τῆς χριστοῦ γεννήσεως λόγος νδ'). Predigt über Evang. Matthaei cap. 1, welche beginnt: Ὁ θεὸς ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς ματθαῖος. πρῶτος πάντων τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν ἔγραψε τὸ εὐαγγέλιον, ἐβραῖοι φωνῇ πρὸς τοὺς ἐξαιβραίων πιστεύσαντας. ἔγραψε δὲ τοῦτο, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς κατασάρκα γεννήσεως καὶ ὑπάρξεως τοῦ χριστοῦ. Schluss auf fol. 1^v: καὶ ἀλλοτε μὲν γὰρ ἐστράτευσαν οἱ βαβυλωνιοὶ κατὰ τῶν ἐβραίων ἀλλὰ μετριώτερον τοῦτους ἐκάκωσαν. τοῦδὲ τελείως αὐτοὺς μετώκησαν. . . .

327.

Codex graec. qu. 25^e. Pap. XV. Jh. 6 Bl. falsch eingebunden, da fol. 2. 3 hinter 4—6 gehören.

Fragmente der Liturgie des Chrysostomus.

fol. 1^r: Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου. Beg.: Ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον. fol. 1^v schliesst nach der εὐχῇ ἀντιφώνου α'. fol. 4^r beginnt in der εὐχῇ ἀντιφώνου γ' (p. 46 des εὐχολόγιον μέγα Venedig 1872) mit den Worten: χαρισάμενος προσευχάς; fol. 4^v schliesst in der εὐχῇ τοῦ τρισαχίου (eb. p. 48): συγχώρησον ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον. ἀγίασον ἡμῶν. . . fol. 5^r setzt wieder ein in der εὐχῇ τῶν κατηχουμένων (p. 52) mit den Worten: σοὶ τὸν ἑαυτῶν αὐχένα; fol. 6^v schliesst in der εὐχῇ τοῦ χερουβικοῦ

(p. 54): σὺ γὰρ εἶ ὁ προσφέρων καὶ προσφερόμενος. fol. 2^r fährt fort im Gebet für die Todten (p. 61): . . . ἀποστόλων, κληρικών, εὐαγγελιστῶν; das Blatt schliesst im Gebet für die Lebenden (p. 62 Schluss): μνήσθητι κύριε πλεόντων, ὑδοιπορούντων νοσούντων καμνόν . . . fol. 3^r beginnt: τὰ σύμπαντα παραγαγὼν αὐτὸς δέσποτα οὐρανῶθεν ἐπίθεε (p. 64), schliesst: ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγίασμός ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀνα . . . . . (p. 68).

328.

Codex graec. qu. 26. Pap. em. 19,5 × 14,3. XVI. Jh. 12 Blätter.

fol. 1^r: Regeln aus der hebräischen Grammatik in lateinischer Sprache.

fol. 3^r: Tafel der griechischen Buchstaben in verschiedenen Schriftformen mit der Bezeichnung darüber: α δ. u. s. w.

fol. 3^v: Auszug aus den Erotemata des Chrysoloras mit interlinearer lateinischer Übersetzung; er beginnt ohne Überschrift: εἰς πόσα διαιρῶνται τὰ εἴκοσι τέσσαρα γράμματα und schliesst verstümmelt im Paradigma des Verbums τύπτω mit den Worten: τύπτοιμεν. τύπτοιτε. τύπτοιεν.

Im April 1828 angekauft.

329.

Codex graec. qu. 27. Pap. em. 27,3 × 21,7. 391 Blätter. Moderne Abschrift der collectiones mathematicae des Pappus Alexandrinus.

fol. 1^r: Πάππου ἀλεξανδρέως συναγωγῶν γ^{ον}. περιέχει δὲ προβλήματα γεωμετρικά, ἐπίπεδά τε καὶ στερεά.

fol. 41^r beginnt Buch IV ohne Überschrift; am Rande: α. Prima Pappi propositio lib. IV. Das Buch schliesst fol. 76^r mit der Unterschrift: Πάππου συναγωγῆς δ' ἑπὲρ ἐστὶν ἀθροῶν θεωρημάτων ἐπιπέδων καὶ στερεῶν καὶ γραμμικῶν.

fol. 77^r: Πάππου ἀλεξανδρέως συναγωγῆς ε'. περιέχει δὲ συγκρίσεις (corr. aus συγκρίσεις) τῶν ἴσων περιμέτρων ἐχόντων ἐπιπέδων σχημάτων, πρὸς ἄλληλα τε, καὶ τὸν κύκλον καὶ συγκρίσεις τῶν ἴσων ἐπιφανείων ἐχόντων στερεῶν σχημάτων πρὸς ἀλλήλα

τε καὶ τὴν σφαίραν. fol. 140^v: τέλος τοῦ πέμπτου τῆς Πάππου τοῦ ἀλεξανδρέως συναγωγῆς.

fol. 141^r: Πάππου τοῦ ἀλεξανδρέως συναγωγῆς ἕκτον: περιέχει δὲ τῶν ἐν τῷ μικρῷ ἀστρονομουμένων θεωρημάτων ἀπόρων λύσεις. fol. 203^v: τέλος τοῦ ε' τῆς συναγωγῆς Πάππου τοῦ ἀλεξανδρέως.

fol. 204^r: Πάππου ἀλεξανδρέως συναγωγῆς ζ'. περιέχει δὲ λήμματα τοῦ ἀγαλομένου τόπου. fol. 346^r: τέλος τοῦ ἐβδόμου τῆς Πάππου ἀλεξανδρέως συναγωγῆς (sic). ὑπεριέχει τὴν τάξιν, καὶ τὴν περισχὴν καὶ τὰ λήμματα τοῦ ἀγαλομένου τόπου.

fol. 347^r: Πάππου ἀλεξανδρέως συναγωγῆς, ὀγδόον. περιέχει δὲ μηχανικὰ συμμετα ἀνθηρόα. Schluss fol. 391^r; darunter nur τέλος.

330.

Codex graec. qu. 28^a.

Der Druck: Theophili antecessoris institutionum libri IV ed. Fabrotus. Parisiis 1638 4° mit Collation des Codex Messanensis (früher im Kloster San Salvatore dei Greci bei Messina, jetzt in der Universitätsbibliothek daselbst) im Jahre 1830 von Aug. Theod. Cario Schnelrodanus Thuringorum in Halle angefertigt.

331.

Codex graec. qu. 28^b. Pap. em. 20,6 × 17,2. 28 Blätter.

Beschreibung des Codex Messanensis der Institutionen des Theophilus Antecessor von Aug. Theod. Cario. Auf fol. 1^v ein Facsimile von fünf Zeilen des fol. 109^v des Codex, unterschrieben: F. Blume delin. Halae Saxon. a. MDCCCXXX.

332.

Codex graec. qu. 29. Pap. em. 22 × 16. XVI. Jh. 32 Blätter.

fol. 1^r Überschrift: Πράξεις τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμένης ὁγδόης ἐν Κωνσταντινουπόλει συνόδου. Die Handschrift enthält aber nicht die vollständigen Akten sondern nur einen Auszug. Nach einer historischen Einleitung über Veranlassung etc. des Concils auf fol. 1 findet sich auf fol. 2 unter der Überschrift πράξις α' der Anfang der πράξις δ'

(Mansi XVII p. 476 A—476 B καὶ τὸ σέβας ποιησάμενος πρὸς Φώτιον τὸν ἀγιώτατον πατριάρχην) und der Schluss derselben von Πέτρος ὁ θεοσεβέστατος πρεσβύτερος καὶ καρδινάλιος εἶπεν (eb. p. 492 D) an. fol. 3^r med.—20^r unter der Überschrift πρᾶξις β' die ganze πρᾶξις ε' mit einigen Auslassungen. Es fehlt Mansi XVII p. 500 A. Z. 4 Βασίλειος ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μαρτυροπόλεως bis 500 C ἐναρχθέντα καὶ παραθέντα: p. 501 A. Z. 6 Προκόπιος κ. τ. λ. bis 501 C καταδίκην ἐπάξει; p. 504 E ἀναμνησθήτω ἡ ἡμετέρα ἀγιωσύνη—505 A καταφευγόντων εἰς τὴν αὐτοῦ εὐσπλαγγίαν; p. 505 B εἰ δέ ἐστι κεκρυμμένον—505 E bis zum Schlusse der Worte der τοποτηρηταὶ τῶν ἀνατολικῶν θρόνων. Von den Unterschriften sind nur die der römischen Gesandten, des Gesandten von Antiochia und des Procop von Caesarea vollständig mitgetheilt, von den übrigen nur die Namen mit dem Zusatz ὁμοίως. fol. 20^v—30^r: Πρᾶξις γ' = πρᾶξις ε' des Drucks; das Glaubensbekenntniß (Mansi p. 516 D), die Unterschriften der Kinder des Kaisers (p. 517 D) und die εὐφημία am Schlusse vollständiger. fol. 30^v: πρᾶξις δ' = πρᾶξις ε' des Drucks aber nur bis Mansi p. 521 A ἐν Νικαίᾳ τὸ πρῶτον μεγάλῃς συνόδου ποιῆσαι ἀνάθεμα ἔστω. Dahinter eine kurze Schlussbetrachtung.

Auf fol. 32^v am Rande die Notiz: ἐν τῷ γαξή' (1568) μαῦρ κα' ἐν ἐνεσίαις ἔλαβε τέλος μετὰ σπουδῆς ὑποχειρῶς ἀντωνίου ἐπισκοποπούλου τοῦ πρωτοψάλτου.

„Don. L. B. de Minutoli m. Nov.“ 1834 (Acc. Cat.)

333.

Codex graec. qu. 30. Pap. cm. 19,4 × 15. XVII. Jh. 212 Blätter.

fol. 1^r ursprünglich leer, trägt die Notiz von späterer Hand: 1711 γενουαριῳ 25. ετούτον τὸ νομιμον ὑπαρχει ἐμοῦ πᾶ πέτρου ἰὸνζιδά πουτην σκέντεροῦα πρόην καὶ νυν ὑπάρχο ἐν λουδικα αἰρίας. fol. 1^v Portrait in Federzeichnung mit der Umschrift: εἰκὼν τοῦ λαπρωτάτου κυρίου ζωτοῦ τοῦ τζηταράτου ἐξ ἰωαννίνων πρωτοσπαθαρίου καὶ γαμβροῦ τοῦ γαλχηνοτάτου ἡγεμόνος πάσης μολλοβλαχίας κυ κυ πέτρου

βουβόδα. Neben dem Portrait links: ἐτῶν λζ', rechts Wappen mit einem erhobenen Arm, welcher ein Schwert trägt.

fol. 2^r Überschrift: Τοῖς ἀπανταχοῦ εὐρισκομένοις ἱερομονάχοις ται καὶ λαϊκοῖς ἐν χριστῷ χαίριν προσίμιον τοῦ παρόντος νομίμου. Beg.: Θεσσαυρός κεκρυμμένος, καὶ πηγὴ ἐσφραγισμένοι τὶ ὄφελια ἐν ἀμφοτέροις ὡς φήσιν ἡ θεία γραφή. Es ist das Prooemium des Nomocanon des Manuel Malaxus, in Vulgär-Sprache. Vgl. Zachariae von Lingenthal. Die Handbücher des geistl. Rechts aus den Zeiten des untergehenden byzant. Reiches, St. Petersburg 1881, p. 3 ff. fol. 4^r folgt die Inhaltsübersicht des Nomocanon in 293 Capiteln unter der Überschrift: Πίναξ σὺν θεῶ ἀγίῳ. θς τάδε περὶ ἔχθ. Schluss der Übersicht fol. 17^v. fol. 18^r—180^r der Text des Nomocanon. Unter dem Schlusse von anderer Hand die Unterschrift: τέλος τῆσδε τῆς βίβλου ἐν μηνί [...?]. Darunter: ἔτους ρψς' (1706) ἐν μηνί αὐγουστου τζζόρζου ἀναγνώστης ἡπαρχι τοπαρὸν νόμιμον καὶ εἴτις ἀποξενώση αὐτὸ ἄνευ θελήματος αὐτοῦ ἐχέτω τὰς ἀράς τῶν τεγ' θεοφόρων πατέρων καὶ πάντων τῶν ἀγίων. Bis fol. 208 folgen unbeschriebene Blätter.

fol. 209^r: περὶ πὼς γράψωσιν τοῦ πατριάρχη τῆς μεγάλῃς θεοῦ πόλεως ἀντιοχίας und ähnliche Formulare zur Anfertigung offizieller Briefe. fol. 209^v leer.

fol. 210^r unter der Überschrift ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ ein Canon desselben, beginnend: εὔρομεν δὲν ἐν τῷ τοπικῶν, τοῦ ψάλλεσθαι ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τῆς σεβασμῆας ταύτης τὸ κατευθηνθήτω.

fol. 210^r med. und folgende unter der Überschrift διάφορα eine Anzahl anderer Nachträge zum Nomocanon. Ebenso ist hinter dem Prooemium der leere Raum auf fol. 2^v und fol. 3 von späterer Hand zu Eintragungen benutzt, und zwar enthalten diese Seiten: Εὐχὴ συγχωρητικὴ νικηφόρου beginnend: ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου νόθον μετανοήσαντι τῷ δᾶδ ἐπὶ τοῖς ἰδοῖς πλημμελήμασιν ἄψεσιν ὀωρησάμενος κ. τ. λ. und Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου

ἀρχιεπισκόπου κεσαρείας καππαδοκίας τῆς εὐσεβῆς
διάταξις περὶ τῶν μεταφύγκης καὶ κατανύξεως τοῖς ἐν
μηστηρίοις τοῦ χριστοῦ, beginnend: Πρώσεχε σεαυτὸν
ὡ πρεσβύτερε καὶ βλέπε τὴν διάνοιαν ἀκριβῶς ὡ ἱερῶ.

334.

Codex graec. qu. 31. Pap. cm. 21×16. XVIII. Jh.

Die Handschrift enthält die Schriften des
Aeneas Gazaens griechisch und lateinisch
von Gottlieb Wernsdorf vollständig zum Druck
vorbereitet. Das projectirte Titelblatt lautet:

Αινείου

του σοφιστου Θεοφραστου.

Aeneae Gazaei philosophi christiani
dialogus Theophrastus, de immortalitate animi
ac resurrectione
graece ex codice Augustano denno editus,
latine interpretatus,
Casp. Barthii selectis et editoris perpetuis
annotationibus illustratus:

a

Gottlieb Wernsdorfio, Fil. Eloquentiae ac Po-
eseos in Athenaeo Gedanensi Prof. publ. ac
Societatis regiae Berolinensis et Ienensis lati-
nae sodali.

Zwischen die Zeilen „illustratus“ und „a“ ist
später eine Zeile eingeschoben: item Ejusdem
Aeneae epistolae XXV. graece et latine cum
brevibus annotationibus adjectae.

Die Handschrift wird erwähnt in der vom Bruder
des Gottlieb Wernsdorf, Jo. Chr. Wernsdorf, verfassten
Vorrede zur Ausgabe des Himerius, Gottingae 1790 p. 29.

335.

Codex graec. qu. 32.

7 Heftchen mit zusammen 33 beschriebenen
Blättern, welche als 1. 2. 3. 3^a. 4. 4^a. 5 bezeichnet
sind. Dieselben enthalten „Varianten der 6 im
Vatican befindlichen Codices des Diophantus“,
angefertigt in Rom im Winter 1842—43 von dem
berühmten Mathematiker Karl Gustav Jakob Ja-
cobi. Vgl. Monatsber. d. Berl. Akademie 1847 p. 270.

A. 1852 aus dem Nachlasse Jacobi's erworben.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

336.

Codex graec. qu. 33. Pap. XIX. Jh. 174 Seiten.

Die Handschrift ist bezeichnet als „Scholien
des Maximus Planudes“. Es sind die griechischen
Scholien des Planudes zur Arithmetik
des Diophantus, Abschrift einer Handschrift
(wohl des bei Montfaucon Bibl. bibl. mser. p.
7 A erwähnten Vaticanus) von der Hand K. G. J.
Jacobi's, von dem Schreiber selbst offenbar
später nachcollationirt, mit Randnotizen versehen
und zum Druck vorbereitet.

Herkunft wie bei der vor. Handschrift.

337.

Codex graec. qu. 34.

Vier Pergamentblätter, je zwei aus verschiede-
nen Handschriften.

1. fol. 1 und 2 sind Octavblätter des XIV.
Jh., Fragment eines Menaeums des Monats
October. fol. 1 beginnt: . . . ἐξέλεξεν σὺν παύλω
τῷ σοφῷ [. . .?] διδάσκαλον. ὁ μόνος γενώσκων τὰ
ἐγκάρδια, in den Gesängen des 18. Octobers, des
Festes des Evangelisten Lucas. fol. 2^v ist derart
abgerieben, dass fast nichts mehr zu erkennen;
auf der Mitte der Seite begann ein neuer Ab-
schnitt, von dessen Überschrift nur zu lesen:
μηγνὶ . . . τῆς θεοτόκου. fol. 2^v enthält τίγρι auf
die θεοτόκου.

2. fol. 3 und 4 sind die oberen Hälften zweier
Blätter aus dem XI. Jh., die auch am innern
Rande so stark beschnitten sind, dass einige
Buchstaben fehlen; fol. 3 ist falsch eingeklebt.
Es sind Fragmente eines Menaeums des Mo-
nats November, welches auf fol. 3^v mit der
Überschrift [M]HNI NOEMBPIΩ Ἄ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ
ΑΝΑΓΓΥΡΩΝ κοσμηὰ καὶ ὁμιανῶ [καὶ τῶν σὺν
αὐτοῖς?] beginnt. fol. 4 beginnt in den Gesängen
des 4. November, Fest des heil. Ioannicus, in
der ὠδῆ ζ' mit den Worten: ἡ ψυχὴ σου φωταυγεία
θεοῦ πνεύματος. Auf fol. 4^v folgt: Μηγνὶ νοεμβρίῳ
δ' τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων νικάνδρου ἐπισκόπου μύρων
καὶ ἐρμαίου πρεσβυτέρου.

338.

Codex graec. qu. 35.

57 Papyrus-Fragmente aus der Umgegend von Memphis, Privat-Urkunden aus dem III. Jh. n. Chr. Zum Theil publicirt von G. Parthey in den Nuove Memorie dell'istituto di corrisp. archeol. Lipsiae 1865 p. 438 ff. Vgl. U. Wileken im Hermes Vol. XXII p. 142 ff.

1853 von Heinr. Brugsch in Aegypten gekauft, 1855 von der Kgl. Bibliothek erworben.

339.

Codex graec. qu. 36.

Holztafel mit Text von 10 Zeilen frühestens aus dem VI. Jh. Schüler-Arbeit mit den Correcturen des Lehrers. Der mehrfach stark verwischte Text lautet nach Lesung von Prof. U. Wileken in Breslau:

Μέγας γεωργός τῶν ἀνδραγαθῶν . . . τῶν ὁ κατάλογος +
 Δότε μοι λέγειν καὶ στιχοῖσι μευ (?) ἐπιλέξω +
 Πάμπωρος γεωργός κἄν αὐτουργός σπῖρι γείαν +
 γλυκαυρῶν καμάτων τερπόμενος ἐν ἀγροί . . . +
 ζυγῶν ἀρμαξὸ βῶα καξεῦθε το ἀρωτῆριν +
 νοκτὶ μελένη χορτάσμασιν ἐπιμελούμενος +
 . αρ. ασι ὡσαύτως τὴν ἄσχοισιν ποιούμενος +
 αὐτὸς γεωργός εὐρῖν μὴ δινόμενος +
 . . . . . εχων τὴν τῆς γεωργίας χαράν (?) +
 . . . καμάτων ἄνωθεν τῶν καμάτων . . . +

Gefunden in den Ruinen von Athribis im Delta im Juli 1853 und von H. Brugsch gekauft. Von diesem erwarb sie die Bibliothek a. 1855.

340.

Codex graec. qu. 38. Perg. cm 27×19,3. 363 Blätter, von denen fol. 6—362 aus dem XI. Jh. stammen, die übrigen jüngere Ergänzungen sind, und zwar fol. 1 (nur auf der Rückseite beschrieben) bis 4 und fol. 363 Pergamentblätter aus dem XIV. Jh., fol. 5 (nur auf der Vorderseite beschrieben) ein Papierblatt aus dem XV. Jh.

Commentar Theodoret's zu den Psalmen.

Das originale Stück beginnt auf fol. 6^r mit den Worten . . . τῷ ψαλμῷ. διὸ καὶ ταύτην τέθεικε

τὴν ἐπιγραφὴν kurz nach dem Anfang der Auslegung von Psalm VI. (Migne Patr. Graec. Tom. 80 Col. 901B). fol. 362^v schliesst: Ἐρμηνεῖα τοῦ ρμῷ ψαλμοῦ. ἀλληλοῦσία ἀλληλοῦσία. Τοῦτον προσφέρειν τὸν ὕμνον παρακελεύονται. Die Ergänzung beginnt auf fol. 1^v mit der Überschrift: Ἐξήγησις Θεοδοωρίτου εἰς τὸ ψαλτήριον. Beginn des Textes: Τινὲς τῶν τὰς ὑποθέσεις τῶν ψαλμῶν συγγραφέων ἠθικὸν τοῦτον ἔφασαν τὸν ψαλμὸν περιέχειν διδασκαλίαν, Worte aus der Einleitung der Auslegung des ersten Psalms. Die Ergänzung enthält überhaupt nicht den vollständigen Commentar Theodoret's, sondern nur Excerpte daraus, die der Schreiber offenbar einer ihm vorliegenden Catena zu den Psalmen entnahm, entweder der von Corderius publicirten oder einer sehr ähnlichen.

A. 1863 von einem Griechen in Monastir gekauft.

341.

Codex graec. qu. 39. Perg. cm. 24×19. XI.—XII. Jh. 323 Blätter zu 23 Zeilen.

Prachthandschrift der 4 Evangelien, auf fol. 31^r, 111^r, 164^r und 252^v mit Bildern der Evangelisten geziert. Sämmtliche Überschriften und Unterschriften sind in Goldbuchstaben ausgeführt und mit bunten Umrahmungen umgeben, wie sie auch den ganzen Brief des Eusebius an Carpianus vor den Synoptischen Canones umziehen. Die Canones selbst stehen wie üblich in säulengetragenen Bögen, auf denen je 2 Vögel stehen.

fol. 1. 2 unbeschrieben.

fol. 3—20: Verzeichniss der Perikopen nach Anfangs- und End-Worten für alle Tage des Jahres, das Osterfest und die Heiligenfeste unter der Überschrift: Πίναξ τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν. Ἐκλογαδὶν τῶν δ' εὐαγγελιστῶν διὰ τε τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τὴν περικοπὴν ἐκάστου εὐαγγελιστοῦ, ἅμα δὲ καὶ τὴν τῶν κεφαλαίων παρασημείωσιν ἀκριβῶς διαγορεύον. περιέχει δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶ ἀγίου πάσχα. τελειοῦν ἐν τῷ μηνολογίῳ.

fol. 21^r: ὑπόθεσις κανόνων τῆς τῶν εὐαγγελιστῶν συμφωνίας, beginnend: Εὐσεβίος Κερπιανῶ κ. τ. λ.

fol. 22^v—25^r die synoptischen Canones.

fol. 26^r: Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου. Beg.: Ἐλθωμεν λοιπὸν καὶ ἐπὶ τοὺς εὐαγγελιστάς καὶ ἀποστόλους.

fol. 29^r: Τοῦ καταματθαῖον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια.

fol. 32^r: Εὐαγγέλιον καταματθαῖον. Das Evangelium schliesst fol. 107^r mit der Unterschrift: Εὐαγγέλιον κατὰ ματθαῖον στίχοι βχ'. Τὸ κατὰ ματθαῖον εὐαγγέλιον ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλήμ μετὰ χρόνους ὀκτὼ τῆς τοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 108^r: Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου. Beg.: Οὗτος ὁ δεῦτερος πέτρου ἐν ῥώμῃ ἐντειλάμενος αὐτῷ κ. τ. λ.

fol. 109^r: Τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 112^r: Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. Schluss des Evangeliums auf fol. 160^r mit der Unterschrift: τέλος. εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον στίχοι αχ'. τὸ κατὰ μάρκον εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ἑ' τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 160^r: Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου. Beg.: Οὗτος ὁ λουκᾶς ὁ τρίτος τῶν εὐαγγελιστῶν.

fol. 161^v: Τοῦ κατὰ λουκᾶν εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 165^r: Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν. Dasselbe schliesst auf fol. 251^v mit der Unterschrift: Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν στίχοι βω'. τὸ κατὰ λουκᾶν εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ιε' τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 252^r: Τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια.

fol. 253^r: Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου. Beg.: Οὗτος ὁ θεολόγος Ἰωάννης ὁ ἔξαρχος τῶν εὐαγγελιστῶν κ. τ. λ.

fol. 255^r: Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην. Schluss auf fol. 317^v ohne Unterschrift.

fol. 318^r: Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου. Beg.: Οὗτος ὁ ἀοίδητος ἀνὴρ ὁ προλεχθεὶς (d. i. Dorotheus) καὶ συγγράμματα καταλείπειν ῥωμαϊκὰ τε καὶ ἑλληνικὰ κ. τ. λ. Es folgt das dem Dorotheus zugeschriebene Verzeichniss der 70 Aposteljünger und der 12 Apostel; letzteres bricht auf fol. 323^v verstümmelt ab mit dem Apostel Simon. Angeklebt an fol. 323 ist ein modernes Papierblatt, dessen vordere Seite mit einer Perikope des Osterfestes beschrieben ist unter der Überschrift:

τῆρα καὶ μεγάλη κυριακὴ τοῦ πάσχα. εὐαγγελίων. εσπέρας. Am Anfang (im Evang. Matth.) finden sich häufig, später selten, Scholien am Rande.

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XII.

A. 1863 von einem Griechen in Mouastir gekauft.

342.

Codex graec. qu. 40. Perg. cm. 27 × 21. XII. Jh. 224 Blätter, zweiseitig geschrieben mit 26 Zeilen.

Die Handschrift enthält die Apostelgeschichte und die Briefe. Die Pericopen-Abschnitte sind im Texte durch ἀρχὴ und τέλος bezeichnet, daneben am Rande die Tage angegeben, an denen sie gelesen werden.

fol. 1^r: ἔκθεσις κεφαλαίων τῶν πράξεων τῶν ἀποστόλων. fol. 5^r: Inhaltsverzeichniss der Handschrift (πράξεις und Aufzählung der einzelnen Briefe.)

fol. 5^r col. 2: πρόλογος τῶν ἐπιστολῶν παύλου τοῦ ἀποστόλου. Beg.: Παῦλος ὁ ἀπόστολος ἑβραῖος μὲν ἦν τὸ γένος ἐκ φυλῆς βενιαμὴν φαρισαῖος δὲ τὴν αἴρεσιν.

fol. 13^r: πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

fol. 73^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς. fol. 75^r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. fol. 75^v: πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆ. fol. 96^r Unterschrift: ἐγράφη ἡ πρὸς ῥωμαίους ἀπὸ κορινθίου διὰ φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν κερκεραῖς ἐκκλησίας στίχων ᾠκ'.

fol. 96^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους α' ἐπιστολῆς. fol. 97^r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς ἔχοντα καὶ μερικὰς ὑποδιαρέσεις. Darunter στίχοι κς', dann die Überschrift: πρὸς κορινθίους πρώτη. fol. 116^v Unterschrift: ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ στεφανῶ καὶ φουρτουᾶ τοῦ καὶ ἀχαϊκοῦ στίχων ωσ'.

fol. 116^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους δευτέρας ἐπιστολῆς. fol. 117^v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς ἔχοντα καὶ μερικὰς ὑποδιαρέσεις. Darunter: στίχων λς'. fol. 118^r: πρὸς κορινθίους β' ἐπιστολῆ. fol. 131^r Unterschrift: ἡ πρὸς κορινθίους β' ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ τίτου καὶ λουκᾶ στίχων φη'.

fol. 131^r: υπόθεσις τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς.
fol. 131^v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς ἔχοντα καὶ
μερικὰς ὑποδιαίρεσεις; darunter: στίχοι ιθ'. fol. 132^r:
πρὸς γαλάτας. fol. 138^v Unterschrift: ἡ πρὸς γαλάτας
ἐγγραφή ἀπὸ ῥώμης στίχων σϞγ'.

fol. 139^r: υπόθεσις τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς.
Ib. κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, darunter στίχοι
ιζ', dann Beginn des Briefes mit der Überschrift:
πρὸς ἐφεσίους. fol. 146^r Unterschrift: πρὸς ἐφεσίους
ἐγγραφή ἀπὸ ῥώμης διὰ τοῦχοῦ στίχων τιβ'.

fol. 146^r: υπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστο-
λῆς. fol. 146^v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. fol.
147^r: πρὸς φιλιππησίους. fol. 151^v Unterschrift:
πρὸς φιλιππησίους ἐγγραφή ἀπὸ ῥώμης δι' ἐπαφροδίτου
στίχων σγ'.

fol. 151^v: υπόθεσις τῆς πρὸς κολασσαεὶς ἐπιστολῆς.
fol. 152^r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, darunter:
στίχοι ιθ'. fol. 152^v: πρὸς κολασσαεὶς. fol. 157^r
Unterschrift: ἡ πρὸς κολασσαεὶς ἐγγραφή ἀπὸ ῥώμης
διατοῦχοῦ καὶ ὀνησίμου στίχων ση'.

fol. 157^r: υπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεὶς α'
ἐπιστολῆς. fol. 157^v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς.
fol. 158^r: πρὸς θεσσαλονικεὶς πρώτη. fol. 162^v Unter-
schrift: ἡ θεσσαλονικεὶς α' ἐγγραφή ἀπὸ ἀθηνῶν
στίχων ρϞγ'.

fol. 162^v: υπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεὶς β'
ἐπιστολῆς. fol. 163^r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς.
Ibid. πρὸς θεσσαλονικεὶς β'. fol. 165^v Unterschrift:
ἡ πρὸς θεσσαλονικεὶς β' ἐγγραφή ἀπὸ ἀθηνῶν στίχων ρε'.

fol. 165^v: υπόθεσις τῆς πρὸς ἑβραίους ἐπιστολῆς.
fol. 166^r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς; darunter:
στίχοι οε'. fol. 167^r: ἐπιστολὴ πρὸς ἑβραίους. fol.
182^r Unterschrift: πρὸς ἑβραίους ἐγγραφή ἀπὸ ἰταλίας
διὰ τιμοθέου στίχων ψγ'.

fol. 182^r: υπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον α' ἐπι-
στολῆς. fol. 183^r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς,
darunter: στίχοι χβ'. Ibid. πρὸς τιμόθεον α'. fol.
188^r Unterschrift: ἡ πρὸς τιμόθεον α' ἐγγραφή ἀπὸ
λαοδικείας ἧτις ἐστὶ μητροπόλις φρυγίας τῆς καπα-
τιανῆς, στίχων ολ'.

fol. 188^v: υπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον β' ἐπι-
στολῆς. fol. 189^r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς

darunter: στίχοι ιδ' — πρὸς τιμόθεον β'. fol. 193^r
Unterschrift: πρὸς τιμόθεον β' τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας
ἐπίσκοπον πρῶτον χειροτονηθέντα ἐγγραφή ἀπὸ ῥώμης
ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη παῦλος τῷ καίσαρι νέρωνι
τῶν ῥωμαίων, στίχων ραβ'.

fol. 193^r: υπόθεσις τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς. fol.
193^v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. Ibid. πρὸς
τίτον. fol. 195^v Unterschrift: ἡ πρὸς τίτον ἐγγραφή
ἀπὸ νικοπόλεως στίχων Ϟζ'.

fol. 195^v: υπόθεσις τῆς πρὸς φιλήμωνα ἐπιστολῆς.
fol. 196^r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. Ibid. πρὸς
φιλήμωνα. fol. 197^r Unterschrift: ἡ πρὸς φιλήμωνα
ἐγγραφή ἀπὸ ῥώμης διὰ ὀνησίμου στίχων λζ'.

fol. 197^r: υπόθεσις τῆς καθολικῆς ἰακώβου ἐπι-
στολῆς. fol. 197^v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς,
darunter: στίχοι κε'. fol. 198^r: καθολικὴ ἐπιστολὴ
ἰακώβου. fol. 203^r Unterschrift: στίχων σμα'.

fol. 203^r: υπόθεσις τῆς πέτρου α' ἐπιστολῆς.
fol. 203^v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. fol. 204^r:
ἐπιστολὴ πέτρου α'. fol. 209^r Unterschrift: ἐγγραφή
ἀπὸ ῥώμης στίχων ολζ'.

fol. 209^r: υπόθεσις τῆς πέτρου β' ἐπιστολῆς. fol.
210^r: κεφάλαια τῆς πέτρου καθολικῆς β' ἐπιστολῆς,
darunter: στίχοι ε'. Ibid. πέτρου ἐπιστολὴ β'.

fol. 213^v: υπόθεσις τῆς ἰωάννου καθολικῆς α'
ἐπιστολῆς. fol. 214^v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστο-
λῆς, darunter: στίχοι χβ'. Ibid. ἐπιστολὴ καθολικὴ
ἰωάννου τοῦ θεολόγου. fol. 220^r Unterschrift: ἐγγραφή
ἀπὸ ῥώμης στίχων σοδ'.

fol. 220^r: υπόθεσις τῆς ἰωάννου καθολικῆς β'
ἐπιστολῆς. fol. 220^v: κεφάλαια ἰωάννου δευτέρας
ἐπιστολῆς, darunter: στίχοι ε'. Ibid. ἰωάννου ἐπι-
στολὴ β'. fol. 221^r Unterschrift: στίχων λ'.

fol. 221^r: υπόθεσις τῆς ἰωάννου γ' ἐπιστολῆς.
fol. 221^v: κεφάλαια τῆς ἰωάννου γ' ἐπιστολῆς. Ibid.
ἐπιστολὴ ἰωάννου τοῦ θεολόγου γ'. fol. 222^r Unter-
schrift: στίχων λβ'.

fol. 222^r: υπόθεσις τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς. fol.
222^v: κεφάλαια τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς. fol. 223^r: ἐπι-
στολὴ ἰούδα ἀδελφοῦ ἰακώβου.

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XIII.

A. 1863 von einem Griechen in Monastir gekauft.

343.

Codex graec. qu. 41. Perg. cm. 17,5×14,7. XI.—XII. Jh. 6 Bl., paginirt 140—145, zweispaltig geschrieben mit je 22 Zeilen.

Fragmente von Gedichten des Gregorius Nazianzenus.

fol. 1^r beginnt im *διάλογος πρὸς πολυόρκους* mit v. 251 αἰς τί τὸ σεπτὸν. ἦ θεὸς χαρίζεται. (Migne Patrol. gr. tom. 37 col. 807.) Schluss auf fol. 1^v mit dem Scholion: τοῦτο τὸ μέτρον. ἀδιάφορόν ἐστιν. ἰαμβικὸν μὲν τυγχάνον. τὸν μέντοι πρῶτον στίχον δικατάληκτον ἔχον. τὸν δὲ δεύτερον τριακατάληκτον ἡμίαμβον. τὴν δὲ τελευταίαν συλλαβὴν ἐφ' ἑκατέρωσιν τοῖς στίχοις, ἀδιάφορον τίθησιν. εἴτε ἰαμβος ἐμπέσει. εἴτε πυρρίχιος. μή τις οὖν μονοστιχίαν γράψῃ τοῦτο. σφάλλεται γὰρ ὁ τοῦτο ποιῶν. fol. 2^r: εἰς ἑαυτὸν (die Überschrift am Rande) ἦ πολλά πολλά γίνεταί | μακρῷ χρόνῳ βροτοῖς. (Ib. col. 1290.) fol. 4^v: εἰς ἑαυτὸν. περιπαρθενίας. ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ. τὸν συρρακούσιον σάφρονα μιμεῖται. οὗτος γὰρ μόνος ποιητῶν ῥυθμοῖς τισι καὶ κώλοις ἐχρήσατο μετρικῆς ἀναλογίας καταφρονήσας. Beg.: παρθένε νόμφη χριστοῦ. | δόξα ἔσθ' σου τὸν νομφίον. (Ib. col. 632.) fol. 6^v: περι ἀγνείας σώματος. διὰ λυρικοῦ. Beg.: Ἀρετῆ πᾶσα δικαίσις | ἕνα βαθμὸν προσιβάσει. (Ib. col. 648.) Mit der zweiten Versreihe bricht die Handschrift ab.

344.

Codex graec. qu. 42. Pap. cm. 22,2×17. XIX. Jh. IV u. 110 Blätter.

Constitutionen Kaiser Friedrichs II, Abschrift des Cod. Paris. Gr. 1392 von der Hand Zachariae's von Lingenthal. Am Rande „Varianten des cod. Barberinus [147] aus der Neapolitaner Ausgabe“ [Institutiones regum regni utriusque Siciliae (ed. Cajetanus Carcanus) Neapoli 1786. fol.]. Auf fol. I Bericht Zachariae's über

die Handschriften in Paris und in der Barberina und über die Ausgaben. Der Text beginnt auf fol. 2.

A. 1867 von Zachariae von Lingenthal gekauft.

345.

Codex graec. qu. 43. Perg. cm. 24×17,5. XIII. Jh. 116 Blätter, die Seite zu 39 Zeilen.

fol. 1, ursprünglich unbeschrieben, ist von jüngeren Händen zu allerlei Notizen benutzt. fol. 1^r: τροπάριον und κοντάκιον zu Ehren des heil. Spyridon; darunter von später Hand: ἔτοι 1556 μηνὶ αὐγούστου εἰς τὰς 16 ἐγενήθη ὁ γιαννάκης. ἔτοι 1562 μηνὶ σεπτεμβρίου 24 ἐγενήθη. Darunter von anderer Hand: κεκοιμημένην | ἀλεξάνδρου καὶ κωνσταντίνου | ζωσῆς | λασκαρήνης. fol. 1^v: ὅτε οἱ ῥωμαῖοι τὴν πόλιν ἐκ τῶν λατίνων παρέλαβον ὑπῆρχε ἰουλλ. κέ' ἰνδ. δ' ἐν ἔτει ρψξθ', ἀφ' ὧν ἐκρατεῖτο παρὰ τῶν λατίνων ἔτι νη'. Darunter von anderer Hand: ὅτε δὲ ἐπορθήθη ὑπὸ τῶν νῦν ἐχόντων, καὶ διττὰ θεοῦ διὰ τὰς ἡμῶν ἀμαρτίας τῶν ἐνοικούντων ἦν ἡ μαῖου κα' ἔτους ρθξα' ἰνδ. α'.

1. fol. 2^r unter breiter bunter Arabeske Überschrift: Δὰδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος. Es folgt der Psalter bis fol. 35^r med. Vor Psalm 50 und 77 ist freier Raum, ohne dass im Text eine Lücke wäre, also wohl zum Zwecke einer später nicht ausgeführten Illustration. Auf den Psalter folgt wie üblich der ψαλμὸς ἰδιόγραφος τῷ δὰδ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ρν' ὅτι ἐμονομάχησε πρὸς τὸν γολιάθ, dann die 9 ὠδαί. Vor dem Anfang der ersten ὠδῆ und neben dem Anfang jeder folgenden findet sich ebenfalls ein leerer Raum. Hinter dem Schlusse fol. 39^r die Subscription: ἐτελειώθη διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωσὴφ ἀμαρτωλοῦ. τάχα καὶ ἱεροδιακόνου. fol. 39^v war leer, und ist von verschiedenen Händen zur Aufzeichnung von Aussprüchen über den ἅγιος ἄρτος benutzt.

2. fol. 40^r: Verzeichniss der epistolischen Pericopen für die Lectionen aller Tage des Jahres unter Angabe der Anfangs- und Endworte. Überschrift: Κεφάλαια τῶν πράξεων καὶ τῶν

ἐπιστολῶν τοῦ μεγάλου ἀποστόλου παύλου· τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ ἤγγουν τοῦ ὕφους ἀρχαί καὶ τέλη· εὐκόλως τοῖς βουλομένοις εὐρίσκειν διδόντα, ἐν ὧν κεφαλαίω καὶ ἐν ποτα ἐπιστολῇ ἐστὶν ὁ ἀπόστολος ἐκάστης ἡμέρας ἢ ἁγίου οὐ χρίζει· ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς ἁγία καὶ μεγάλη κυριακῆ τοῦ πάσχα καὶ λήγοντα εἰς αὐτήν. Schluss des Verzeichnisses fol. 44^r mit der Unterschrift: ἀποστολοευάγγελια τῆς ὄλης ἐβδόμαδος. Auf fol. 43^v findet sich das Scholion: Ἰστέον ὅτι ἐν τῇ παλαιστίνῃ, οὐ παρελάβομεν ἀπὸ τῶν ἁγίων πατέρων, ποιεῖν τῇ δ' καὶ τῇ παρασκευῇ τῆς τυροφάγου λειτουργίαν τελείαν οὔτε δὲ προηγιασμένην· ἐν δὲ ταῖς δυοῖς ταύταις ἡμέραις ψάλλομεν ἀλληλοῦσια οἷου ἂν τύχη ἁγίου ἐκτὸς τῆς ὑποπαντῆς καὶ τοῦ προδρόμου. fol. 44^v leer.

fol. 45^r unter freiem Raum, der für eine nicht ausgeführte Arabeske bestimmt war: λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ καὶ ἀποστόλου πράξεις τῶν ἁγίων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων. Im folgenden Theile der Handschrift sind die Pericopen-Abschnitte im Texte durch die Worte ἀρχή und τέλος abgegrenzt, am Rande ist der Tag, an welchem sie gelesen werden, beigefügt. Ebenfalls am Rande finden sich die Capitelbezeichnungen. Die Apostelgeschichte schliesst fol. 64^r: τέλος τῶν πράξεων συγγραφειῶν παρὰ λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ ἀποστόλου.

fol. 64^r: ὑπόθεσις καθολικῆς ἐπιστολῆς ἱακώβου. fol. 64^v: ἱακώβου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικῆ. fol. 66^r: τέλος τῆς καθολικῆς ἐπιστολῆς ἱακώβου στίχων αμβ' κεφ. ιδ'.

fol. 66^v: ὑπόθεσις τῆς πρώτης καθολικῆς ἐπιστολῆς πέτρου ἀποστόλου. Ibid. πέτρου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικῆ πρώτη. fol. 68^v: τέλος ἀποστόλου πέτρου α' καθολικῆς ἐπιστολῆς γραφείσης ἀπὸ ῥώμης στίχων σλζ'. κεφ. ιβ'.

fol. 68^v: ὑπόθεσις ἐπιστολῆς καθολικῆς β' πέτρου τοῦ ἀποστόλου. fol. 69^r: πέτρου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικῆ δευτέρα. fol. 70^r: τέλος β' καθολικῆς ἐπιστολῆς πέτρου: στίχων ρνδ'. κεφ. ε'.

fol. 70^r: ὑπόθεσις ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολῆς καθολικῆς πρώτης. fol. 70^v: ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ

ἐπιστολὴ καθολικῆ πρώτη. fol. 72^r: τέλος τῆς α' καθολικῆς ἐπιστολῆς ἰωάννου: στίχων σοδ'. κεφ. ιγ'.

fol. 72^r: ὑπόθεσις ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ, ἐπιστολῆς δευτέρας. fol. 72^v: ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ δευτέρα. Am Schlusse τέλος τῆς ἰωάννου δευτέρας ἐπιστολῆς στιχ. λ'.

fol. 72^v: ὑπόθεσις ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολῆς τρίτης. Ibid. ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ τρίτη. fol. 73^r: τέλος τῆς ἰωάννου ἐπιστολῆς τρίτης στίχ. λβ'.

fol. 73^r: ὑπόθεσις τῆς καθολικῆς ἐπιστολῆς ἰούδα. Ibid. ἰούδα ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικῆ. fol. 73^v: τέλος ἰούδα ἀποστόλου ἐπιστολῆς καθολικῆς: στιχ. ζη'.

fol. 73^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. fol. 74^r: μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου. fol. 74^v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς ῥωμαίους. fol. 81^v: τέλος τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου στίχ. αη'.

fol. 81^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρώτη πρὸς κορινθίους. fol. 88^v: τέλος τῆς πρὸς κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. ωσζ'.

fol. 88^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους ἐπιστολῆς δευτέρας παύλου τοῦ ἀποστόλου. fol. 89^r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς κορινθίους δευτέρα. fol. 93^v: τέλος τῆς πρὸς κορινθίους β' ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. φς'.

fol. 93^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ῥώμης. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς γαλάτας. fol. 96^r: τέλος τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. σςγ'.

fol. 96^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ. fol. 96^v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς ἐφεσίους. fol. 98^v: τέλος τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. τιβ'.

fol. 98^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ῥώμης διὰ ἐπαφροδίτου. fol. 99^r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς φιλιππησίους. fol. 100^v: τέλος τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στιχ. ση'.

fol. 100^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κολασσαεῖς ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχεῖου καὶ ὀνησίμου. fol. 101^r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς κολασσαεῖς. fol. 102^v: τέλος τῆς πρὸς κολασσαεῖς ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. σγ'.

fol. 102^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτη. fol. 104^r: τέλος τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. ρϞγ'.

fol. 104^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς δευτέρας ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. fol. 104^v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς θεσσαλονικεῖς δευτέρα. fol. 105^r: τέλος τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολῆς: στίχ. ρς'.

fol. 105^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς τιμόθεον πρώτη. fol. 107^v: τέλος τῆς πρὸς τιμόθεον πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. σλ'.

fol. 107^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον πρώτης (sic) ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου χειροτονηθέντα ἐπίσκοπον τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς τιμόθεον δευτέρα. fol. 109^r: τέλος τῆς πρὸς τιμόθεον δευτέρας ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχων ροβ'.

fol. 109^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ νικοπόλεως τῆς μακεδονίας. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς τίτον. fol. 110^r: τέλος τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. Ϟζ'.

fol. 110^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλήμωνα καὶ ἀρπίαν καὶ ἄρχιππον ἐπιστολῆς. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς φιλήμωνα καὶ ἀρπίαν καὶ ἄρχιππον. fol. 110^v: τέλος τῆς πρὸς φιλήμωνα ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. λζ'.

fol. 110^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐβραίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ἰταλίας. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς ἐβραίους. fol. 116^r: τέλος τῆς πρὸς ἐβραίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ἰταλίας διὰ τιμοθέου. στίχ. ψγ'.

Darunter kryptographisch: ἐτελειώθη διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωσήφ ἱεροδιακόνου.

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XVIII. Vom Sinai durch Vermittelung von H. Brugsch 1866 erworben.

346.

Codex graec. qu. 44. Perg. cm. 27,5 × 20,7. XII. Jh. 46 Blätter, zweispaltig geschrieben zu 22 Zeilen.

Evangeliën-Lectiōnen für sämtliche Tage vom Ostersonntag bis zum Pfingstsonntag.

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XIV. Vom Sinai durch Vermittelung von H. Brugsch 1866 erworben.

347.

Codex graec. qu. 45. Perg. cm. 18,4 × 13,8. XIII. Jh. 94 Blätter, von denen das erste und letzte beschädigt sind; darangebunden 4 Blätter Papier.

Auszug aus dem Euchologium magnum, aus folgenden Stücken bestehend: fol. 1^r: 'H θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου. fol. 19^r: 'H θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου. fol. 31^r: 'H θεία λειτουργία τῶν ἡγιασμένων. fol. 38^r ohne Überschrift die εὐχαὶ ἐσπεριναί. fol. 45^r: Εὐχαὶ μεσανοικτιναί. fol. 46^r: Εὐχαὶ ἐωθιναί. fol. 51^v: Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παῖδα λαμβάνοντα τὸν ἑκταήμερον. fol. 52^r: Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχουμένων. fol. 63^r: Εὐχαὶ εἰς τὸ ἀπόλοῦσαι παιδίον. fol. 63^v: Εὐχαὶ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον. fol. 64^r: Διάταξις εἰς τὰ ἅγια φῶτα ἡγῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. fol. 71^r: Διακονικὰ εἰς μνήστρα. fol. 71^v: Διάταξις τοῦ στεφανώματος. fol. 79^rff.: Gebete bei verschiedenen ausserordentlichen Vorkommnissen des menschlichen Lebens. fol. 85^v: Εὐχαὶ τῆς ἀγίας Ν'. fol. 94^r: Εὐχὴ ἄλλη τῶν ἀγίων βαπτισμάτων ἔχουσα τὸ πρῶτον πᾶν σύντομον. Dasselbe schliesst fol. 94^v verstümmelt mit den Worten: βλέπετε οὖν πῶς τὴν ὑμολογίαν ἡμῶν χει . . . . Am unteren Rande von jüngerer Hand: ἀλεξάνδρα καὶ λέον.

Die Papierblätter fol. 95—98 mit ganz junger Schrift enthalten einen κανὼν παρακλητικῶς εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον.

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XV. Vom Sinai durch Vermittelung von H. Brugsch 1866 erworben.

348.

Codex graec. qu. 46. Pap. cm. 20,8×15. XVI. Jh. 445 Blätter.

fol. 1—4 und fol. 440—445 gehörten ursprünglich nicht zu der übrigen Handschrift. fol. 1—4 ist ein Stück einer canonistischen Sammlung mit Capiteln über ἀνάθεμα und ἀφορισμός. fol. 440—445 enthalten nach einer Aufzählung der 7 χιλιοντάδες und deren Herrscher (Kronos, Zeus, Ares, Helios, Aphrodite, Hermes, Selene) Prothezeiungen für die Zukunft unter der Überschrift: περὶ τῆς βασιλείας ἀγαργηῶν του μέλλει κυριεύσει; sie beginnen: Ἐν δὲ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἐγερθήσεται τὸ ἔθνος τοῦ Ἰσμαήλ, καὶ ἀπολέσουν τὰς βασιλείας τῶν παλαιολόγων. Fernere Überschriften: περὶ ἀνακρίσεως καὶ πολέμων τῶν βασιλέων τῆς γῆς. περὶ ἀπολείας τῆς ψυχῆς τοῦ ἀθλίου καὶ τετυφλομένου βασιλέως. εὐχὴ τοῦ μοναχοῦ στεφάνου. ἐλεγεῖς ἀββᾶ μετὰ τοῦ ἀσεβεστάτου βασιλέως.

Der ganze Rest der Handschrift, fol. 5—439, enthält, von verschiedenen Händen geschrieben, eine Art von Encyclopaedie vorwiegend theologisch-canonistischen Inhalts, in 5 Büchern, von denen das dritte ganz durch das Hexaemeron des Georgius Pisides ausgefüllt wird, das fünfte vorwiegend aus den Quaestiones des Anastasius Sinaita besteht. fol. 5—16 wird durch eine ausführliche Capitelübersicht eingenommen, deren einzelne Capitel abwechselnd roth und schwarz geschrieben sind. Überschrift: πίναξ ἀκριβῆς τῆς παρουσίας πυκτίδος. Auf fol. 16^v bricht der πίναξ mitten auf der Seite ab mit der Bemerkung: Τὸν ἔτερον πίνακα τοῦ ε' βιβλίου ζῆστοτέλος τῆς βίβλου. πουλέγει τὸ μέτρος τῆς ἀγίας σοφίας. Dementsprechend geht die Übersicht auf

fol. 439 fort: τὸν ἐνάπολειφθέντα πίνακα γραφομεν ὡδε τοῦ πέμπτου βιβλίου ἀπὸ τὰ ρνζ' κεφ. καὶ ἐνθεν. ἄρξου ἀπὸ τὴν μεταμόρφωσιν κεφ. ρνς'. Hinter 439 fehlt jedoch ein Blatt mit den Überschriften der Capitel 210—226. Der Text beginnt auf fol. 17^r ohne andere Überschrift als: βιβλίον α' κεφάλαια σγ. und ähnlich beginnen die anderen Bücher, das zweite auf fol. 110^r, das dritte auf fol. 225^r, das vierte auf fol. 250^r, das fünfte auf fol. 297^r. Am Ende des 5. Buches, hinter dem 226. Capitel desselben, findet sich noch auf fol. 437^v von derselben Hand ein Abschnitt: περὶ τῆς ἀγίας σοφίας ἧς ὁ ἰουστινιανὸς ἀκοδόμησεν ὁ βασιλεύς. τὸ μέτρος τῆς ἀγίας σοφίας. τὸ ἐντὸς τοῦ βήματος. Hinter fol. 52 sind 4 Blätter ausgeschnitten, es fehlt deshalb das 35. Capitel des ersten Buches, hinter fol. 134 fehlt durch Blattausfall Buch 2 vom Ende des 32. bis zum Ende des 34. Capitels. Der grösste Theil von fol. 82 ist unbeschrieben, um Platz für das fehlende 68. Capitel des ersten Buches zu lassen, ebenso fol. 202 ein Stück von Buch II ep. 62 mit der Bemerkung am Rande λῷ τὸ τέλος. Dagegen sind auf fol. 248^v und 249 hinter dem Ende des dritten Buchs (τέλος τῆς ἐξαήμερου) einige Capitel auf die ursprünglich leeren Blätter von jüngerer Hand beigefügt: ἐκ τοῦ πατερικοῦ, θαυμαστόν. περὶ ἀγίων εἰκόνων ὅπου ἀεὶ εὐρεθῶν πολλὰς χαλασμέναις σαπίαις. τίνα γένει εἰς αὐτάς. — περὶ τοῦ κριτοῦ τοῦ εἶναι εἰς πάντας συμπαθῆς κ. τ. λ. — περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ τοῦ ποιεῖν δικαιοσύνην ὁ κριτής. — περὶ τοῦ μὴ βαπτίζειν μέσα σὲ ὁσπίτιον.

Nach dem Capitelverzeichniss enthält die Sammlung folgende Stücke:

Βιβλίον πρῶτον. α'. Λόγοι κανονικοὶ περὶ ἱερέων καὶ διδασκάλων τῶν ἀγίων ἀποστόλων. β'. Λόγος περὶ ἐξαγορεύσεως καὶ ὅτι δεῖ πάντα χριστιανὸν ἐξαγορεύεσθαι. γ'. Λόγος περὶ ὑπακοῆς τέκνων εἰς γονεῖς καὶ ὑποταγῆς γυναικῶν εἰς τοὺς ἰδίους ἀνδρας. δ'. Λόγος περὶ ὕβρεως. ε'. Λόγος περὶ ὄρκου. ς'. Περὶ τοῦ ποῖα ἄμαρτία χωρὶς ἀσεβείας καὶ αἰρέσεως βαρυτέρα πάντων. ζ'. καὶ ἐκ πάντων τῶν ἀρετῶν ποῖα πρώτη ὑπάρχει.

η'. Πῶς δεῖ τὴν ἐλεημοσύνην μετέρχεσθαι καὶ εἰς τίνας. θ'. Δεῖ πᾶσαν φύσιν τὴν διαβρώσεως ζῆν ἐλεημοσύνην ποιεῖν ἢ οὐ. ι'. Πῶς δεῖ οἱ ἱερεῖς πολιτεύεσθε καὶ ὑπάρχειν. ια'. Ποταπὸν δεῖ αὐτὸν εἶναι τὸν μοναχὸν καὶ ἀββᾶν γενόμενον. ιβ'. Τὸν βασιλέα ποταπὸν δεῖ εἶναι. ιγ'. Ποταπὸν εἶναι τὸν ἄρχοντα καὶ λαοῦ ἐξουσιάζοντα. ιδ'. Τὸν στρατιώτην ποταπὸν ἀρμόζει ὑπάρχειν. ιε'. Τὸν πραγματευόμενον ποταπὸν δεῖ ὑπάρχειν. ις'. Τοὺς γεωργοὺς καὶ καμόντας καὶ συναναστρεφομένους φόρους δημοσίους ἢ καὶ γαιήνωρες καλοῦνται ποταποὺς δεῖ εἶναι. ιζ'. Τοὺς προαποθάνοντας ὑμῶν δεῖ μνημονεύειν μετὰ ἐντελέξεως ἱερῶν ἢ οὐ. λέγουσι τινὲς ὅτι ἐκεῖ βοήθεια οὐ γίνεται. ιη'. Πῶς λέγουσι πολλοὶ ὅτι εἰσὶν ἡμέραι παρατηρήσιμοι. τοῦ μὴ ἐγχειρεῖν ὑμᾶς ἔργου. δεῖ φυλάττειν ὑμᾶς αὐτὰς ἢ οὐ. ιθ'. Τί δίκαιον καὶ τί ἄδικον. καὶ πῶς ὁ δίκαιος καὶ πῶς ὁ ἄδικος. κ'. Ποίας ἡμέρας δεῖ νηστεύειν πάντα χριστιανόν. κα'. Δεῖ ἐξαγορευέσθαι πάντα ἀνθρώπον ἀλλὰ ποταπὸς δεῖ. κβ'. Τοὺς ἐν ἀμαρτίαις ὄντας καὶ ἐξαγορευομένους πῶς δεῖ ποιεῖν. κγ'. Ποῦ παρέχει τὴν ἐλεημοσύνην ποιεῖν προτιμότερον ἐν ἐκκλησίαις ἢ εἰς πένητας. κδ'. Ἐκ πάντων τῶν ἀρετῶν ποῖα ὑπάρχει πρωτιμότερα. κε'. Οἱ κτόμενοι ἐξ ἰδίων κόπων βίβλους ἢ μεταγράφουσι, τίνα μισθὸν ἔχουσι. κς'. Ὅπτασία τοῦ ἀγίου μακαρίου τοῦ ἐρημίτου περὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων. κζ'. Περὶ διηγούντων ἀλλήλοις τὰ χαρίσματα, ἑπτὰ γενόντων. κη'. Περὶ πορνῶν. κθ'. Περὶ τῆς πλατείας ὁδοῦ. λ'. Περὶ τὸ πῶς οἱ δίκαιοι πικρῶς θνήσκουσι. καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ γλυκῆν θάνατον δίδωσιν. λα'. Περὶ ἁμαρτανόντων καὶ μὴ μετανοούντων καὶ ἐξομολογηθῶσιν ἀλλ' ἐν τῇ κακίᾳ θνήσκοντες εὐρισκόμενοι. λβ'. Περὶ τοῦ ἐκουσίως φωνευθέντος. λγ'. Τοῦ ἀγίου ἐφραίμ περὶ ἀκριβοῦς ἐξομολογήσεως. λδ'. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσόστομου λόγος περὶ ἐξόδου ψυχῆς τοῦ δικαίου ἀβραάμ καὶ περὶ διαθήκης. λε'. Προσευχὴ καὶ δέησις τῆς ἀγίας εἰρήνης μητρὸς τοῦ μεγάλου βασιλείου καὶ τοῦ μεγάλου γρηγορίου νύσσης ἀδελφοῦ αὐτοῦ σπέρμα γέννημα ἐν μιᾷ γαστρῷ. λς'. Περὶ ἱερομένων ὅπου ἔχουν γυναῖκας καὶ γένουσιν ἀρχιερεῖς να χωρίζονται ἐκ τῶν γυναικῶν αὐτῶν μετὰ τὴν χειροτονίαν. συνόδου

ἐκτῆς κανόν. λζ'. Τῆς αὐτῆς συνόδου κανὸν μγ'. λη'. Περιδουγόμενον ἱερομένων. λθ'. Μεθοδίου πατριάρχου περὶ τῶν διαφόρων προσώπων καὶ ἡλικία ἐπιστροφόντων πρὸς τὴν ὀρθόδοξον καὶ ἀληθῆ πίστιν. τῆς παρουσίας ἀκολουθίας φύλλ. ε'. μ'. Περὶ ἀγγελωθέντος νεκροῦ. μα'. Γράμμα συστατικὸν πρὸς ἱερέα διδόμενον. μβ'. Περὶ ἡμερῶν τοῦ χρόνου: ἕως μηνῶν, ἐβδομάδων ὥρων λεπτῶν, στιγμῶν καὶ ἄλλων ἧτι ἔστιν. μγ'. Περὶ τῶν κτισμάτων τοῦ θεοῦ ἐν αἷς ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἕξι ἡμέραις. μδ'. Περὶ τοῦ οὐρανίου σώματος. με'. Περὶ ζωδίων διερχομένων τῆς σελήνης. με'. Περὶ ἀγαθῶν ζωδίων, καὶ πονηρῶν, καὶ μεσέων. μς'. Περὶ τῶν δώδεκα ζωδίων. μη'. Περὶ τῶν πῶς εισέρχεται καὶ ἐξέρχεται ὁ ἥλιος ταῖς ἑβ' ζωδίοις. μθ'. Περὶ πολέμων διατάξει. ν'. Περὶ φυγάδος προσγεγονότος πράγματος ἢ ἀπολεσθέντος. να'. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ εὐρίσκειν ἐνὸς ἐκάστου ζωδίου. νβ'. Περὶ ἐνὸς ἐκάστου ζωδίου ἐν ποίῳ στοιχείῳ γίνεται. νγ'. Περὶ ἐξομένων τῶν ζωῶν. νδ'. Περὶ τοῦ πῶς λέγωνται τὰ δώδεκα ζωδία ἀδῆλως. νε'. Ἀρχὴ τῶν δώδεκα λίθων πῶς ἕκαστος ἔχει καὶ ζωδίου. νς'. Περὶ τῶν ις' προφητῶν, πόθεν ἦσαν καὶ ποῦ ἐτελειώθησαν. νζ'. Ποῖα καὶ πόσα εἰσὶ τοῦ θεοῦ ἡλιοῦ καὶ ἑλισσαίου τὰ ἐν πνεύματι ἐνεργήματα. νη'. Ὁ μὲν ἡλίας ἑπτὰ πεποίηκεν. νθ'. Ὁ δὲ ἑλισσαίος δεκατέσσαρις. ζ'. Περὶ τῶν δώδεκα ὁρέων. ζα'. Τοῦ φιλοσόφου κυρίου θεοδώρου προδρόμου τετραστιχοῦ λαμβικῆ εἰς τὰ κεφαλαιωδῶς ρηθέντα ἐν τῇ παλαιᾷ κεφ. ζβ'. μέχρι τῆς γεννήσεως τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου. ζγ'. Ἀρχὴ τῶν κεφαλαιωδῶς εἰρημένων ὑποτεσσάρων εὐαγγελιστῶν εἰς τὴν γέννησιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, καὶ πάντα τὰ τοῦ χριστοῦ τερατουργήματα μέχρι τῆς ὑπαπαντῆς κεφ. κη'. ζη'. Περὶ τοῦ ὅτι ἀγγέλους φύλακας ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός. ζθ'. Περὶ τοῦ οὐ χρῆ ἡμᾶς ἐπ' ἀνθρώπον πεποιθέναί ἀλλ' ἐπιθεῖν μαζίμου καὶ τοῦ δαβὶδ λόγοι. καὶ τοῦ νεύλου εἰς αὐτὸν τὸν λόγον. ζς'. Περὶ τῆς ἐβδομάδος μετ' ὀνομασίαν τοῦ ἀγίου σιλβέστρου. ζς'. Τοῦ μακαρίου εὐσεβείου λόγος περὶ τῆς ἀγίας κυριακῆς ἧτι τῆς ἀγίας τοῦ χριστοῦ ἡμῶν ἀναστάσεως. ζς'. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου νύσσης περὶ τῆς ἀγίας τριάδος. ζη'. fehlt. ζθ'. Λίβελος τῆς ὀρθῆς καὶ ἀμωμῆτου τῶν χριστιανῶν πίστεως. σ'. Τοῦ ἀγίου ἐπι-

φανίου ἐκ τῶν παναρίων ἤρουν τῶν οβ'. γλωσσῶν καὶ φιλοῶν, ἐν αἷς ἦν οὔτοι. ρα'. Τοῦ χρυσοστόμου περὶ τοῦ ὅτι οὐ δεῖ γυναῖκα αὐθεντεῖν ἀνδρός. οβ'. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆν εἰς τῆν ἡρωδιάδα. ογ'. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. οδ'. Ἀλφάβητος παραινετικός πρὸς φιλόπονον παιδίον εἰς ἕκαστος στίχον τέλειον ἔχοντα σκοπῶν καὶ ἀποσώζων τῶν φυλασσόντων (Gregor. Nazianzenus). σε'. Μύθοι ἔσοποι. ἰαμβικοί τετράστιχοι βραβείου τοῦ σοφιστοῦ εἰς τὸ ἐπαρεταῖς ὅτι οὐ δεῖ σεμνήνεσθαι. κερ. ὁμοῦ νθ'. (vgl. C. Fr. Müller in: Byzant. Zeitschr. III p. 516.) ος'. Ἐπιτομή τῶν χρόνων ἀκριβῆ ἀπὸ ἀδάμ τοῦ πρωτοπλάστου μέχρι τῶν ἐνεστώτων (bis a. 1566, Sultan Soliman II). οζ'. Ἠσυχίου περὶ τῆς ἐν ταῖς τῶν ἡμερῶν ἀγούστου γεννηθέντος τοῦ χριστοῦ. οη'. Μέθοδος περὶ τοῦ εὐρίσκειν τοὺς μῆνας, καὶ τὰς ἐπισήμες ἡμέρας τῶν μηνῶν, καὶ τὰς ἀποτοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου ἕως τῶν ἁγίων πάντων καὶ τῆς σαλήνης. οθ'. περὶ ἀργίων τοῦ χρόνου.

Βιβλίον δεύτερον. α'. νομοθεσία εἰς πατέρα πνευματικόν. β'. περὶ ἐνταληγρίου ὃν ὠφείλει κατέχειν ὁ ἱερεὺς ἐξ ἀρχιερέως. γ'. ἀρχὴ εἰς ἐξομολόγησιν. δ'. περὶ τοῦ μετὰ τὸ παῦσαι τῆς ἀμαρτίας ὁ ἄνθρωπος τότε κανονίζεται. ε'. ἡ διάκρισις ἦν ἡ τοῦ ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ. ς'. περὶ ἐρωτήσεως γυναικῶν. ζ'. περὶ ἀντιγράφων τοὺς κανόνες. η'. περὶ τοῦ παρενορίαν χειροτονήσαντος. θ'. περὶ πασῶν ἀμαρτιῶν ἐπιτίμια. περὶ τριγάρου ἐπιτίμιου. ι'. τοῦ ἁγίου βασιλείου περὶ μοναχῶν καὶ μοναστηριῶν. ια'. περὶ τὸ οὐ χρὴ χωρῖσθαι ἀποκρημῆς κουρεῦσαι μοναχῶν. ιβ'. περὶ γυναικῶν δοκιμασίας. ιγ'. περὶ τὸ οὐ χρὴ τὸν μοναχὸν στεφανῶσαι ἀνδρόγυνον. ιδ'. περὶ ἐμμέσεως ἱερέως, ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ. ιε'. νικηφόρου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως, περὶ μεταλήψεως ἀσθενούς. ις'. περὶ τοῦ πότε ἀργοῦσι τὰ μηνιάσυνα. ιζ'. περὶ τοῦ οὐ χρὴ θάπτειν νεκροὺς ἔσω εἰς τῆν ἐκκλησίαν καθιερωμένην. ιη'. περὶ ἡλικίας τῶν χειροτονουμένων. ιθ'. περὶ χρὴ ἀπονέμειναι ὁ ἱερεὺς μετὰ τῆν θείαν λειτουργίαν. κ'. περὶ τοῦ πῶς δεῖ βαπτίζειν. κα'. περὶ τοῦ ποῖοι ἀναβαπτίζονται. κβ'. περὶ τοῦ νηστὸς μέλλον-

τος εἶναι ὁ ἱερεὺς εἰς κατήχησιν παιδός. κγ'. περὶ τῆς ἁγίας προσκομιδῆς πόσας προσφορὰς ἔχειν δεῖ. κδ'. περὶ τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης μ'. καὶ πᾶσαν τετράδα καὶ παρασκευὴν κανὼν ξθ'. κε'. περὶ τῆς νηστείας τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς. κς'. περὶ τῆς νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων χριστοῦ γέννων καὶ τῆς θεοτόκου. κζ'. περὶ τῆς δ' καὶ παρασκευῆς τοῦ καὶ πότε καταλύεται. κη'. περὶ τοῦ πότε ὠφείλωσιν οἱ ὀρθῶς βιούντες μεταλαμβάνειν. κθ'. περὶ πνευματικῆς συγγενείας. λ'. περὶ ἐτέρας πνευματικῆς συγγενείας. λα'. κεφάλαια τῶν ἐν καισαρεία συνελθόντων ἁγίων πατέρων. λβ'. περὶ νηπίου ἀποθάνοντος πλησίον γονέων. λγ'. νόμοι τῶν ἁγίων πατέρων. λδ'. νικηφόρου κωνσταντινουπόλεως περὶ τοῦ μὴ εἰς τόπον εὐρίθηναι. λε'. περὶ τοῦ μὴ ἐξουσιάζειν τοὺς ὑπ' ἐξουσία ἄρχοντας ἱερεῖς. λς'. περὶ δεινῆς καὶ χαλεπῆς αἰμορριῆς, τῆς μὴ ἀκουσθήσεως. λζ'. περὶ τοῦ μὴ ἔχειν μῖσος κατὰ τινος καὶ περὶ ἐνδύματος ἱερατικοῦ. λη'. τοῦ νηστευτοῦ περὶ πορνείας. λθ'. τοῦ αὐτοῦ περὶ μοιχείας. μ'. περὶ ἀρσενικοιτίας. μα'. περὶ παιδοφθορίας. μβ'. περὶ κτηνοβατίας, καὶ πτηνοβατίας. λθ'. τοῦ χρυσοστόμου περὶ τοῦ μὴ σπουδαίως ἀναγιγνώσκειν τὰς γραφάς. μ'. κανόνες διάφοροι τῶν ἁγίων πατέρων τῶν τιγ' κερ. ὁμοῦ ν'. μα'. περὶ πορνείας ζώων, καθαρῶν καὶ ἀκαθάρτων. μβ'. ἐκλογὴ τῶν θεοπνευστων γραφῶν πᾶν συντόμως καὶ ὠφέλιμος. μγ'. περὶ ἐξαγαμίας συγγένεια. μδ'. περὶ συνοικεσίων κεκωλυμένων καὶ ἀκωλύτων. με'. περὶ τῶν κεκωλυμένων ἐκ σωτηγρίου βαπτίσματος. με'. περὶ ἐξεπιγαμίας. με'. περὶ δύο ἀδελφῶν, μίαν γυναῖκαν οὐ λαμβάνουσιν, καὶ ἄλλα τινά. μς'. περὶ θεοῦ καὶ ἀνεψιῶν οὐ λαμβάνουσι καὶ αὐτοὶ γυναῖκα μίαν. μζ'. περὶ δύο πρώτων ἐξαδέλφων οὐδὲ αὐτοὶ γυναῖκα μίαν λαμβάνουσι. μη'. περὶ θεοῦ μικροῦ καὶ ἀνεψιῶν μικροῦ. μθ'. δύο δευτέροι ἐξαδέλφοι, μίαν γυναῖκαν οὐ λαμβάνουσιν. ν'. περὶ βαθμῶν. να'. περὶ συμπυθέριας. νβ'. περὶ τῶν διπλῶν. νγ'. περὶ τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας. νδ'. περὶ τῶν ἐκ πορνείας. νε'. περὶ ἐξαγγιστίας. νς'. τόμος σισινίου. νε'. περὶ τῶν ἐκ τριγενείας. νε'. περὶ ἀκωλύτων γάμων. νς'. τόμος. νς'. περὶ τῶν ἀθεμιτῶν γάμων. νζ'. περὶ αἰτιῶν οὐδ' ὧν χωρίζονται ἀνδρόγυνα. νη'. περὶ μίσους. νη'. διά-

λεξις τοῦ ἀββᾶ ἀναστασίου. νθ'. ἀρχὴ ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων. ξ'. ἐπιστολὴ πιλᾶτου πρὸς καίσαρα. ξα'. τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν περόντα εἰς τοὺς ληστὰς. ξβ'. περὶ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς. ξγ'. περὶ ἐλεημοσύνης. ξδ'. λόγοι διάφοροι καὶ πάνυ ὀφελίμοι τῶν θήραθεν. ξε'. ἐρωτήματα ἅπερ ἔλυσεν ὁ τι[μ]ότατος χαρτοφύλαξ. ξς'. ἀρχὴ σὺν θεῷ. εὐχαὶ περὶ ἐξομολογουμένων. ξζ'. εὐχὴ πρώτη. ξη'. εὐχὴ δευτέρα. θ'. εὐχὴ τρίτη. ο'. ohne Zusatz.

Γεωργίου ὀρφανοτρόφου τοῦ ἐπιλεγομένου πισίδου εἰς τὴν ἐξάήμερον. βιβλίον τρίτον.

Βιβλίον τέταρτον. α'. περὶ πατριάρχου ὅτι ἔναι εἰκόνα χριστοῦ. καὶ πότε ἐδόθη. β'. καὶ μητροπολίτης μητροπολίτην χειροτονεῖ μετὰ ἐπισκοπῆς τοῦ πατριάρχου. συνόδου α' καὶ β'. κανὼν ιε' κατὰ τὸν μὴ μνημονευόντων. γ'. περὶ ἐπισκόπων καὶ τί λέγεται ἐπίσκοπος, καὶ ὅτι νὰ ἔχει ἐξουσίαν εἰς ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικά πράγματα. δ'. περὶ ἀρχιερέως ἐὰν ἀφῆσει τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ὑπάγει εἰς ἄλλον τόπον καὶ λήψει σ' μῆνας. σύνοδος α' καὶ β'. ε'. περὶ ἱερωμένων ὑπουνά μὴδὲν ἔχει γυναῖκα. νὰ μὴ δὲν κατοικεῖ μετ' ἄλλης. συνόδου α' κανὼν γ'. ς'. περὶ κατηγορίας ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν. καὶ πότους ἀνθρώπους δέγονται εἰς κατηγορίαν. συνόδου β' κανὼν. ζ'. ὅτι οἱ κατηγοροῦντες τὸν ἀρχιερέα νὰ εἶναι ἀνεπίληπτοι. η'. περὶ ἀρχιερέως ὑπουνακρίνεται καὶ ἀποστέλει ἢ σύνοδος πρώτη καὶ δεύτερον καὶ τρίτον μήνυμα καὶ δὲν ὑπάγει νὰ ἀποκριθῆ. τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν οδ'. ιθ'. ὅτι ἐὰν εὐρίσκεται ἀρχιερεὺς εἰς κατηγορίαν χωρὶς ναγένη κρίσις δὲν τον εὐγένουν ἀπὸ τὸν θρόνον αὐτοῦ. ι'. περὶ κατηγοροῦντος ἐπισκόπου εἰς πολλὰ ἐναντία καὶ δὲν δυνήθη ὅτι καὶ ἔνα. συνόδου καρθαγένης. ια'. ὅτι εἰς κρίσιν νὰ μὴδὲν φέρνη αἰρετικῶν μάρτυρα οὐδὲ ἄπιστον, οὐδὲ ἔνα πιστὸν. εἰ μὴ δύο ἢ καὶ τρεῖς ἀξιοπίστους καὶ εἰς κατηγορίαν ιε'. τῶν ἁγίων ἀποστόλων. ιβ'. περὶ κατηγορίας ὅτι νὰ μὴδὲν φέρουν μάρτυρας οἰκιακοὺς οὐδὲ συγγενῆν. συνόδου καρθαγένης. ιγ'. ὅτι ἀξιόπιστοι κάμνη χρεῖα νὰ εἶναι οἱ μάρτυρες. καὶ ποῖοι ἐμποδίζονται νὰ μὴδὲν μαρτυροῦν. καὶ ποῖοι δὲν ἐμποδίζονται. ιδ'. περὶ τοῦ στέργεται τοῦ κωσμικοῦ ἱερέως ἢ μαρτυρία. ιε'. οὔτε αἰρετικός, οὔτε ἐβραῖος μαρτυρεῖ κατὰ παντός χριστιανοῦ. ις'. περὶ

ἱερέως ἢ διακόνου ἀνένα καὶ τίς κατηγορήση. ιζ'. περιεπισκόπου ἢ ἄλλου ἱερωμένου ὑπουτονεκαθήρου καὶ λειτουργήση. τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν. ιη'. περὶ τοῦτου λόγος ματθαίου. ιθ'. περὶ κλητρῶν βασιλικῶν λέωντος καὶ κωνσταντίνου τῶν σοφῶν. κ'. ὅτι ὁ καθηρέτης ἀρχιερεὺς ἔχει ἄδειαν νὰ μετακαλεῖ δευτέραν σύνοδον νὰ μετακρίνεται ἢ ὑπόθεσις τῆς κατηγορίας αὐτοῦ. ἀλεξίου βασιλέως. καὶ περὶ ἀρχιερέως ἐὰν ἐκάθηραν τινὰν καὶ μετὰ ταῦτα ἐφάνη ἀνάτιος καὶ πότε ἐκαθήρεθη ἀρχιερεὺς καὶ πάλιν ἐσυγχωρήθη. συνόδου καρθαγένης. κβ'. περὶ μεταθέσεως ἀρχιερέων καὶ περὶ παραιτήσεως ἐξαρχικός πάρεξ τοῦ ἱεροῦ συνιθρόνου. κγ'. περὶ τοῦ συνευχομένου μετὰ ἀφορισμένου. τῶν ἁγίων ἀποστόλων. κδ'. περὶ ἀφορισμένου πῶς γνωρίζεται μετὰ τὸν θάνατον πόθεν ἀφορίσθη. κε'. περὶ ἱερέως ἐὰν ἀργήσῃ αὐτὸν ὁ ἀρχιερεὺς αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς λειτουργήσῃ χωρὶς ναλάβη θέλημα. συνόδου καρθαγένης. κς'. περὶ κληρικοῦ ἐὰν ὑβρίσει τὸν ἀρχιερέαν αὐτοῦ. κζ'. περὶ ἀρχιερέως ἐὰν ἔναι καὶ λειτουργεῖ μόνος του. κη'. περὶ ἀρχιερατικῶν φορεμάτων ὅπου ἐνδύονται. κθ'. περὶ διὰ τί λέγεται θεοφόρος ὁ ἀρχιερεὺς; καὶ τί δηλοῖ τὸ μανδύον αὐτοῦ. τὰ πόματα, οἱ ποταμοί, τὸ καπάσιον καὶ ὅπου κουρεύεται εἰς τὴν κορυφῆν. λ'. περὶ τὸ ἱεροῦς χριστὸς ὄνομα τοῦ ἔναι σημειωμένων ἐν τῇ ἁγίῳ σώματι τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τί εἰκονίζει ὅταν εὐλογεῖ μετὰ δύο χεῖρας. λα'. περὶ ἀρχιερέως καὶ ἱερέως ἐὰν μεγαλοσχημήσῃ ὅπουνακουρευθῆ στανικῶς ἢ κάμη παρ' αἴτησιν ἢ ἄλλον ὅπουναγένει στανικῶς. δεύτερος κανὼν τῆς ἐν τῇ περιωνύμφ τῆς τοῦ θεοῦ σοφίας ὀρίζει. λβ'. περὶ διαθήκης τοῦ ἀρχιερέως. λγ'. περὶ ἡλικίας τῶν χειροτονουμένων, καὶ ποῖα ἁμαρτήματα κωλυοῦσι τὴν ἱερωσύνην. λδ'. περὶ τοῦ σφραγίδος τοῦ ἱερέως ὅπουνὰ ἔχει εἰς τὴν κορυφῆν καὶ τῆς ἱερατικῆς στολῆς. γερμανοῦ πατριάρχου. λε'. περὶ ἱερωμένων ὅπουνὰ ἱερουργήση καὶ δὲν μεταλάβη τῶν. λς'. περὶ τοῦ θέλοντος ναλάβη ἱερωσύνην χωρὶς νὰ ἐπάρη γυναῖκα. εἰκοστὸς ς' τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν. λζ'. περὶ κωσμικοῦ ἱερέως ὅτι δὲν κάμνη καλόγερον. συνόδου νικαίας. λη'. περὶ ἱερέως ἀπὸ θάνατος ἀτέκνου. λθ'. περὶ ἱερέων ὅπως νὰ μὴ δὲν ἀνακρίνουν τὸν ἀρχιερέαν αὐτὸν. καὶ ἀνθέντον μη-

μονεύουν. μ'. ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς εἶναι εἰς τύπων τῶν
 ἰβ' ἀποστόλων καὶ ἱερεῖς τῶν σ'. μα'. περὶ τοῦ κοσ-
 μικοῦ ὑποναδιακρίνεται ναμεταλάβη ὑπὸ ἱερέως κοσ-
 μικοῦ ὅπου ἔχει γυναῖκα. καὶ περὶ ἱερέως ἐὰν ἀισχύνεται
 νὰ μεταλάβη τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. μβ'. περὶ ἱερέως
 ἐὰν ὑπανδρεύονται ἢ πρεσβυτέρα ἢ κοσμικὸς κληρικὸς
 δὲν ἑτερογαμίσῃ. μγ'. περὶ τοῦ ἠέλντος νὰ ἱερωθῇ
 καὶ ἐπάγῃ γυναῖκαν ἢ χήραν. ἢ πόρνην. ἢ σκλάβαν.
 ἢ τῶν ἐπισκόπων ἢ ἱερῶν γυναῖκες ὅπουπέζουσι εἰς ταῖς
 χαραῖς δὲν ἔμπορεῖ. τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν ιγ'.
 μδ'. περὶ τοῦ ἀντιδώρου διὰ τί τὸ λαμβάνουν οἱ
 χριστιανοί. καὶ ὅτι ὅταν εὐρίσκονται σαρκικῶς μετὰ
 τῶν γυναικῶν ναμηθὲν τι λαμβάνουν, οὐδὲ εἰκόνα
 ἀσπάζονται. καὶ περὶ ἐκείνων ὅπουδὲν προσκαρτεροῦν
 τὴν ἀκολουθίαν ἕως τέλους. τῶν ἠείων διδασκάλων.
 με'. περὶ γυναικῶν μεμνηστευμένων. ἐν φ' καὶ περὶ
 μνηστείας καὶ ὅτι μνηστεία ἐστὶ μνήμη καὶ ἐπαγγελία
 τῶν μελλόντων γάμων. συνόδου σ' κανὼν ςη'. μς'.
 περὶ μνηστείας ὅτι νὰ εἶναι τὸ ἀρσενικὸν χρόνων ιδ'.
 τὸ δὲ ἠηλικὸν ἰβ'. νεαρά τοῦ βασιλέως ἀλεξίου τοῦ
 κομνηνοῦ. μζ'. περὶ νέου ὅπου νὰ ἀρραβωνιασθῇ
 γυναῖκα καὶ ἀποθάνῃ ἀνδύεται ὁ ἀδελφὸς του νὰ τὴν
 ἐπάγῃ. μθ'. ἐρώτησις πρὸς τὸν ἀγιώτατον πατριάρχην
 νικόλαον. μιθ'. περὶ τοῦ ἠέλντος νὰ ἱερωθῇ καὶ ἀπὸ
 θάνῃ ἢ ἀρραβωνιστῇ του καὶ ἐὰν ἦτον καὶ ἡ μνηστεία
 ἔξω τοῦ νόμου. μαθιῶν. ν'. περὶ ἀρραβῶνος μνη-
 στείας ὅπουναδοῦσιν καὶ ναμετανοήσῃ τὸ ἐν μέρος.
 καὶ ἐὰν τελευτήσῃ τινὰς ἐκ τούτων ἀρραβωνιασμένους.
 ἢ γένῃ καλόγηρος καὶ περὶ φιλήματος. τοῦ ἀρμενο-
 πούλου. να'. περὶ εὐχὴν μνηστείας ἀνγίνεται πρὶν νὰ
 ἔλθῃ τὸ ἀνδρόγονον εἰς τὴν νόμιμον ἡλικίαν. καὶ ἐὰν
 φιθεῖται τινὰς τὴν ἀρραβωνιστικὴν αὐτοῦ. πρὶν νὰ ἔλθῃ
 εἰς τὴν νόμιμον ἡλικίαν. ἐρώτησις ἐπισκόπου παμφίλου.
 πρὸς τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην ἡρακλείας κυρὸν
 νικήτα. νβ'. ὑπὸ πόσαις αἰτίαις χωρίζουσιν τοὺς ἀρρα-
 βωνιασμένους. νγ'. περὶ τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων καὶ
 τῶν ἁμαρτωλῶν ποῦ εὐρίσκονται. νδ'. περὶ τὸ τί
 εἶναι αἱ μερίδια καὶ ἐὰν εἶναι εὐλογον νὰ προσφέρεται
 διαγυναίκας ὅπουνὰ ἔχουσιν ἄνδρας ἢ αἰρετικὸς ἢ
 ἀσεβεῖς. νε'. περὶ τῶν διδομένων λειτουργιῶν τῶν
 ἱερέων διάσσαρανταρίδια διὰ ζωντανῶν καὶ διὰ ἀποθα-
 μένων. νς'. ἐκ τοῦ πατρικοῦ ἠαυμαστῆ διήγησις

περὶσσαρανταρίων. νζ'. περὶ ποῖα ἁμαρτήματα συγ-
 χωροῦνται διὰ λειτουργιῶν καὶ τῶν εὐχῶν καὶ τῶν
 ἐλεημοσυνῶν ὅπου γίνονται διὰ τοὺς ἀποθαμένους.
 ἀπόκρισις διονυσίου. νη'. ἐρώτησις πέτρου μοναχοῦ
 πρὸς τὸν μακαριώτατον πάπαν βόμης γρηγόριον τὸν
 διαλόγου. στιχηρὰ τινα εἰς ἱεραμίαν πατριάρχην πρὸς
 ὡς γενναῖον. νθ'. ὅτι τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ μ' δὲν
 γίνονται καμίαν ὑπόθεσιν γάμου. ξ'. περὶ τοῦ πρώτου
 γάμου καὶ τὸ τί εἶναι γάμος καὶ περὶ ἐννόμων γάμων.
 γερμανοῦ πατριάρχου. ξα'. περὶ ψυχῶν συμφύων
 τῶν γενομένων εἰς γάμων μὴ γενομένης ἱερολογίας.
 νεαρά λεοντίου τοῦ σοφοῦ καὶ ἀλεξίου. ξβ'. περὶ πῶς
 καλεῖται ὁ πρῶτος γάμος ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος καὶ
 περὶ τῶν κανόνων τῶν δυγάμων. τῶν γ' γάμων. καὶ
 τῶν τετραγάμων. ξγ'. εἰδοῖσις διὰ λαμβάνων τὸν τόμον
 τῆς ἐνώσεως. περὶ τῶν γ' γάμων καὶ τετραγάμων
 ἐγένετο ἐξακισχιλιοστῆ εἰκοστῆ ἡγδῶφ ἔτη ἰνδ. γ'.
 ξδ'. περιδιαφορίας παιδίων ποῖα λέγονται γνήσια. ποῖα
 φυσικά. ποῖα νόθα. καὶ ποῖα σκύτια. ξε'. περὶ παρα-
 νόμου γάμου καὶ τοῦ κανόνος αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ
 ἔχοντος παλακίδα. λέοντος καὶ κωνσταντίνου. ξε'. περὶ
 ἀδελφοποιίας ὅπως νὰ μὴ δὲν γίνονται. ξε'. κατά-
 κρισις ἐνθεθεῖσα εἰς τοὺς χωρίζοντας τὰ ἀνδρόγονα
 χωρὶς αἰτίας. ξς'. περιχωρήσεως γάμου καὶ αἱ αἰτίαι
 τῆς γυναικός. ξζ'. αἱ αἰτίαι τοῦ ἀνδρός ὅπουτον
 εἰχωρίζεται ἡ γυναῖκα του καὶ ἐπέρνη τὴν προῖκαν
 αὐτῆς καὶ τὰ χαρίσματα ὅπουτης ἔδωκε διὰ τοὺς
 γάμους. ξη'. λύσις γάμου ὅταν ὁ ἄνδρας δὲν εὐρίσκειται
 σαρκικῶς μετὰ τῆς γυναικός αὐτοῦ. ξθ'. λύσις γάμου
 ὅτ' ἂν ὁ ἄνδρας δὲν εὐρῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρθένον,
 πατρικὸν ἐκ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ αὐτοῦ βίβλου. σ'. λύσις
 γάμου ὅταν θέλει τινὰς καλόγηρος ναγένει καὶ ἡ
 γυναῖκα αὐτοῦ ναγένῃ ὑπανδρος. καὶ αὐτὸς μετακαιρὸν
 θέλει ναγένει ἀρχιερεύς. σα'. περὶ γυναικός ἐὰν ὀήρη
 τὸν ἄνδρα αὐτῆς λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασι-
 λέων. σβ'. περὶ ἀνδρός ἐὰν ληστεύῃ ἢ κλέψῃ ἀπὸ
 ἐκκλησίας ἢ ἀπ' ἄλλου ναχωρίζεται αὐτὸν ἢ γυναῖκα
 αὐτοῦ. σγ'. περὶ αἰχμαλώτου ἢ ἀνδρός, ἢ γυναικός
 ὅτι χωρίζεται. τοῦ ἀρμενοπούλου. σδ'. ἐκ τοῦ πολιτι-
 κοῦ νόμου. περὶ γυναικός ὅπου γένῃ σκλάβη καὶ τὴν
 εἰμαίνουσι. νὰ μὴ δὲν χωρίζονται ἐκ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς.
 σε'. περὶ ἀνδρός ὅπου να διώξῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ

καὶ τὴν μοιχεύουσιν νὰ μὴ δὲν τὴν χωρίζεται. σς'. περὶ λωβῶδ' ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς ὅτι χωρίζεται. λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασιλέων. ος'. περὶ τῆς συγγενείας τῆς υἰοθεσίας ὅτι χωρίζεται. ση'. περὶ τετραγαμίας, ὅτι χωρίζεται. οθ'. περὶ ἀνήθου γάμου ὅτι χωρίζεται. ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ. π'. περὶ ἀνδρὸς ὅπουνα συνουρίζεται μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ εἰς τὴν παραφύσιν ὅπου χωρίζεται καὶ περὶ τοῦ κανόνος αὐτοῦ. πα'. περὶ ἀνδρογύνου ὅπου νὰ ἔναι τὸ ἓνα πρόσωπον αἰρετικὸν χωρίζεται. συνόδου ε'. πβ'. περὶ ἀνδρὸς ὅπουνα ἔχει γυναῖκα ναδαιμονίζεται ναμηδὲν τὴν χωρίζεται νεαρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ. κανόνες ρισ' καὶ ριβ'. πγ'. περὶ τοῦ πάθους τοῦ σεληνιαζομένου, πῶς κρίνεται τὴν σήμερον ἡμέραν. πδ'. ἐὰν μισέσῃ τινὰς καὶ ὑπάγῃ εἰς ἄλλο τόπον. καὶ ἐκεῖ νὰ ἐπάρῃ παλακίδαν. ἢ νὰ μὴδὲν στείλῃ ἐξῆδου τῆς ζωῆς αὐτῆς νὰ χωρίζεται. πε'. περὶ γυναικὸς ὅπου να μισέσῃ ὁ ἀνδρας αὐτῆς ἢ να γένῃ σκλάβος. ἢ ὑπάγῃ εἰς ἐστρατιάν καὶ γένῃ ἀφανῆς. καὶ αὕτη θέλει να ὑπανδρευθῇ τοῦ μεγάλου βασιλείου κανὼν λα'. πς'. περὶ αἰχμαλώτων νεαρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ. πς'. περὶ ἐκεῖνου ὅπου ναχωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀπὸ αἰτίας ἄλλης γυναικὸς. πς'. περὶ τοῦ συνουριζέντος μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ κανόνος αὐτῆς. πη'. περὶ μοιχείας καὶ τοῦ κανόνος αὐτῆς τῶν ἀγίων ἀποστόλων τεσσαρακοστὸς ὁγδοῦς. πθ'. περὶ ἀνδρὸς, ἐὰν εὔρῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ μοιχεύεται καὶ σκοτώσει αὐτὴν καὶ τὸν μοιχὸν ἢ τὴν σκοτώσει χωρὶς αἰτία ἢ στατικὸς του. λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασιλέων. πθ'. περὶ τοῦ λαβόντος ἠεληματικῶς θάνατον ἀνδρὸς ἢ γυναῖκα. ς'. περὶ γυναικὸς παρθένου, ἐὰν βιάξῃ καὶ φιλῶν αὐτὴν τινὰς. ἢ καὶ ἠεληματικῶς αὐτῆς τῶν ἀγίων ἀποστόλων. ςα'. περὶ παιδοφθορίας ἠηλυκοῦ καὶ κανόνος τοῦ ἀνδρὸς. ςβ'. περὶ καλογραίας ἐὰν δυναστευθῇ ἢ κοπέλα παρὰ τοῦ αὐθεντὸς αὐτῆς. ἢ ἄλλη γυναῖκα ὑπότινος νικηφόρου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως. ςγ'. περὶ γυναικὸς ὅπου χηρεύσῃ καὶ θέλῃ να ὑπανδρευθῇ τῷ χρόνῳ ἐκεῖνον. ςδ'. περὶ γυναικὸς ὅπουνα χηρεύσῃ καὶ ὑπανδρευθῇ ὅτι δὲν ἀπέρνη ἀπὸ τὰ πράγματα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μόνον ἐκ τῶν παιδίων ἀναποθάνουν τὰ ὅμοια καὶ ὁ ἀνδρας,

νεαρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ. ςε'. περὶ γυναικὸς ὅπουνα χηρεύσῃ ὅπου να ἔχει ρούχατα ἢ ἄλλα πράγματα καὶ νὰ μὴ δὲν θεῖξῃ ὅπου τὰ ἡῦρε. τοῦ ἀρμενοπούλου. εἰς τοῦτο μετροῦνται κεφάλαια ε'. ςε'. περὶ γυναικὸς ὅπουνα χηρεύσῃ καὶ δὲν ὑπανδρευθῇ τί ἐπέρνη ἐκ τῶν πραγμάτων τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. ὁμοίως καὶ ὁ ἀνδρας. ςε'. περὶ προικὸς τετημημένης καὶ ἀδιατιμήτου. καὶ περὶ ἔξω προικῶν. ςε'. λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασιλέων ἀῦξῃσι καὶ ἐλάττωσι τῆς προικὸς ὅπου ἔλαβεν ὁ ἀνδρας εἰς αὐτὸν ἀνατρέχει. ςε'. ὅτι ἡ γυναῖκα προτιμᾶται παντὸς δανειστοῦ, καὶ ἐὰν ἔμπη ἐγγυήτρια διὰ τὸν ἀνδραν αὐτῆς. λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασιλέων. ςς'. περὶ ἀνδρὸς ὅπουνα κάμνη ἐξοδὸν εἰς τὴν ἀσθένειαν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν θάνατον. ςς'. περὶ προτιμῆσεως προικὸς α' καὶ β'. ςς'. περὶ συμφώνου ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. ςη'. περὶ προγαμίων δωρεῶν. ςθ'. περὶ δωρεῶν καὶ ἀνατροπῆς δωρεῶν. δωρεᾶ ἔναι ὑπουδῶεται χωρὶς ἀνάγκης. ςθ'. περὶ ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν ἐὰν χηρεύσῃ καὶ ἀφῆσιν παιδίον καὶ ἀποθάνῃ. ἢ καὶ ἐὰν κάμνουν καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἀνδρας. ἢ ἡ γυναῖκα χωρὶς παιδί. πῶς να ἡμιρασθῶν τὰ ρούχα αὐτῶν. ἀθανασίου πατριάρχου. ςα'. περὶ προτιμῆσεως κληρονομίας καὶ περιπάπτου ἀναφῆσαι υἱὸν καὶ ἐγγόνους πῶς κληρονομήσῃ αὐτὸν. ματθαίου. ςβ'. περὶ τοῦ ἀποθανόντος χωρὶς διαθήκης ἢ ἀνδρας ἢ γυναῖκα. καὶ δὲν ἔχει παιδιά μόνον γονεὶς καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφάς ποῖοι κληρονομοῦν αὐτόν. τοῦ ἀρμενοπούλου. ςγ'. περὶ τοῦ ἀποθανόντος ὅπου νὰ ἔχει ἀδελφὸν ἀπὸ δύο μητέρας, καὶ ἀνεψιὸς τοῦ ἀδελφοῦτου παιδιά ὅπου να ἦτον μετὸν πατέρα τους ἀπὸ ἓναν πατέρα καὶ μίαν μητέρα. ποῖοι κληρονομοῦν αὐτόν. ςγ'. περὶ τοῦ ἀποθανόντος ἐὰν δὲν ἔχει ἀδελφοὺς ἢ ἀνεψιὸς, ποῖοι κληρονομοῦν αὐτόν. ςδ'. περὶ συνησφορᾶς. ἡγουν ἐὰν ἐδωκεν ὁ πατέρας τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ προῖκα. καὶ ἔκαμαν νὰ μὴ δὲν ἐπάρῃ ἐκ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων. ςε'. περὶ παιδίων ποῖα λέγονται αὐτεξούσια καὶ ποῖα ὑπεξούσια. ματθαίου. ςς'. περὶ συνησφορᾶς υἱῶν θυγατέρων ὅπου ἐπῆραν ἀπὸ τὸν πατέρα αὐτῶν τὸ μερικόντους. καὶ ἀποθανόντος αὐτοῦ πάλιν θέλουν ὅτι να λάβουν. ςς'. περὶ τοῦ ἔχοντος ναλάβῃ κληρονομίαν ἕως τῶσους χρόνους νὰ ἀκούεται. καὶ περιχρῆ

ἔως πόσους χρόνους ζητεῖται. ρη'. αἱ αἰτίαι ὅπου κάμνουν οἱ γονεῖς τὰ παιδιά αὐτῶν ἀπόκληρα ἀπὸ τὰ πράγματα αὐτῶν. καὶ περὶ υἱοῦ ἐάν ὑπ' ἀνδρευθῆ χωρὶς θέλημα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ρι'. περὶ διαθήκης καὶ εἰς πόσους χρόνους ἔχει ἄδειαν τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν νακάμνουν διαθήκην καὶ πόσοι μάρτυρες να εἶναι περὶ ἀδελφῶν ἐάν ἔχουν τὰ πράγματα αὐτῶν ἀμοίραστα καὶ περὶ κωδικέλλου. ρι'. ὅρα τὴν πατρι-αρχικὴν ἀπόφασιν καὶ ὕριζμὸν βασιλικόν. ρια'. περὶ υἰοθεσίας καλογραϊῶν. ριβ'. περὶ ελευθερομένου σκλάβου ὅτι δὲν ἐπέργη τὴν κυράτου. οὐδὲ ὑποχείριοι τὰς γυναικάς τῶν αφεντῶν αὐτῶν. ριγ'. περὶ ἀρχιερέως ὅπου ναμὴ δὲν κάμνη χειροτονίαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ. οὐδὲ να χειροτονήσῃ τινὰ ἀπὸ ξένην ἐνορίαν. τῶν ἀγίων ἀποστόλων.

Βιβλίον πέμπτον. α'. Τοῦ ἀγίου ἀναστασίου ἀποκρίσεις περὶ τὰς ἐρωτηθῆσας αὐτῷ ἀποκρίσεις παρά τινων ὀρθοδόξων περὶ διαφόρων κεφαλαίων. Es folgen weitere 108 Capitel, die aus den Quaestiones des Anastasius Sinaita entnommen sind. Sodann: ρι'. ἐρμηνεῖα, εἰς τὸ, πάτερ ἡμῶν. ρια'. τὸ πῶς συνεγράφησαν τὰ δ' εὐαγγέλια μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ριβ'. ἐρμηνεῖα περὶ πῶς ἀναγκασκονται τὰ δ' εὐαγγέλια. ριγ'. περὶ πῶς εἰσὶν ἐπιστολαὶ ὁμοῦ κα'. ριδ'. πῶς εἰσὶν ἐπιστολαὶ σεναχειρίμ. ριε'. νικολάου τοῦ ἀγνωστότου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως ποίημα πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ ἀγίου ἕρους ὡς τὸ πυλὸν. ρισ'. τὰ τῶν φραγκῶν παρατηρήματα καὶ σφάλματα δι' ὧν τῆς ἐκκλησίας ἐξεκλήσαν εἰσὶν ταῦτα. ριζ'. τὰ τῶν ἀρμενίων γινόμενα καὶ δοξαζόμενα κακοδόξων σφαλμάτων, εἰσι ταῦτα. ριχ'. ἐκ τῶν ἀγίων συνόδων ἐκλεξάμενος πρὸς ἀντιλογίαν ἵνα γινώσκεις πῶς ἐξέπεσον οἱ αἱρετικοὶ οἱ κακοδόξοι ἀρμένιοι. περὶ τῆς συνόδου. ριδ'. περὶ τῆς σαταλικῆς αἵρέσεως τῶν κακοδόξων ἀρμενίων καὶ τῶν ἀναγῶν νηστειῶν αὐτῶν. καὶ περὶ τῶν αἵρέσεων ὧν ἔλαβον ἐκ τοῦ βασιλέως περσῶν χροσρόου τοῦ λεγομένου βραμπάσου. καὶ τῶν ζ' ἐβδομάδων τῶν φυλασσομένων τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ. ρκ'. περὶ τοῦ φοίνικος ἤλεγξεν ὁ φυσιολόγος. ρκα'. περὶ τῆς παῦνος. ρκβ'. περὶ τῆς μελίσης. ρκγ'. περὶ τῆς πέριδος. ρκδ'. περὶ τοῦ πελιαργοῦ. ρκε'. περὶ τοῦ ἔμπωπος. ρκς'. περὶ τοῦ

δενδροκόλαψ. ρκζ'. περὶ τῆς περιστερᾶς. ρκη'. περὶ τοῦ βατράχου ξηροῦ καὶ ὕγροῦ. ρκθ'. περὶ τοῦ πελεκάνου. ρλ'. ἐντεῦθεν ἄρχομαι γράφειν τὰ ἐναπολειφθέντα ἐρωτήματα. Es folgen wiederum bis zum Capitel ρνζ' Auszüge aus den Quaestiones des Anastasius. Weiter folgende Stücke: ρνζ'. τοῦ σωτήρος ἐκ τῆς μεταμορφώσεως. ὅταν ἐμεταμορφώθη. ρνζ'. ἀπὸ τοῦ γεροντικοῦ περὶ τῆς θείας κοινωνίας. ρνη'. τοῦ ἀγίου μακαρίου περὶ ἀποσταγῆ βίου καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. ρνθ'. στίχοι πάνου ὠφέλιμοι μελετίου. ρξ'. περὶ τοῦ παραγενομένου εἰς ἱατρίαν ἀδελφοῦ. ρξα'. ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀγίου συμεῶν τοῦ θαυματουργοῦ. ρξβ'. τὸ πρῶτον σύμβολον. ρξγ'. περὶ τοῦ μνημονευτικοῦ. ρξδ'. περὶ τοῦ θεραπευτικοῦ. ρξε'. περὶ σφυγμῶν. ρξς'. ὕριμοι τῆς φιλοσοφίας ἐξ. ρξζ'. ἀναστασίου ἀντιοχείας. ρξη'. ἐκ τούτων τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων περιδιαβόλου καὶ δαιμόνων. ρξθ'. περὶ κτήσεως ὕρατης. ρο'. περὶ ἀέρος καὶ δαιμόνων. ροα'. περὶ ὕδατος. ροβ'. περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. ρογ'. ἄρα φυσικῶς εἰσὶν οἱ πραεῖς. οἱ ὀργίλοι. φιλόβιοι. ροδ'. περὶ ἀνέμων. ροε'. περὶ τῶν δώδεκα ἀνέμων. ρος'. περὶ μηνῶν. ροζ'. περὶ μηνῶν ἀλλοτρόπως. ροη'. συναγωγὴ καὶ ἐξήγησις ὧν ἐμνήσθη ἱστοριῶν [ὁ ἐν ἀγίοις γραγῆροις ὁ θεολόγος nämlich] ἰστός πρῶτος. In den Capiteln ροθ'—ς' folgen weitere 24 ἰστοί. ροα'. συναγωγὴ καὶ ἐξήγησις ὧν ἐμνήσθη ἱστοριῶν [ὁ ἐν ἀγίοις γραγῆροις ὁ θεολόγος] ὁ ἐν βασιλείῳ ἐπιτάφιον. (Nonni Scholia cf. Migne Patr. Gr. Tom. 36 col. 1057 ff.) ροβ'. περὶ πέλωπος. ρογ'. περὶ κέκροπος. ροδ'. περὶ ἀλκμαίωνος. ροε'. περὶ αἰακοῦ. ρος'. ἡρακλέως. ροζ'. περὶ ελαιριβόλου καὶ τοῦ ἀκταίωνος. ροη'. περὶ ὠρίων. ροθ'. περὶ τῆς ἀντιδοθήσης ἐλάφου τῆ παρθένου. ροι'. περὶ ἰταλικοῦ ἀντροῦ. ροια'. περὶ τῆς στροφῆς τῆς σφενδόνης τοῦ γύγου. ροιβ'. περὶ τοῦ μίθι. ροιγ'. περὶ τοῦ ἀβάριδος αἰστοῦ. ροιδ'. περὶ τοῦ πηγασίου. ροιε'. περὶ τοῦ ἀλφίου ποταμοῦ. ροισ'. περὶ τῆς σαλαμάνδρας. ροιζ'. περὶ λυδίου ἄρματος. ροιη'. περὶ ὀρέστου καὶ τοῦ πυλάδου. ροιθ'. περὶ τῶν μολιωνίδων. ροικ'. περὶ τοῦ λαβυρινθίου. ροια'. περὶ τοῦ μίνωνος καὶ ραμάνθου. ροιβ'. περὶ τῶν γαδύρων. Ohne Nummer: περὶ ἔππου

τοῦ διαρρήξαντος τὰ δεσμά. σκγ'. περὶ τῶν γιγάντων. σκδ'. περὶ τῶν ἰθιβῶν. σκε'. περὶ τοῦ τάφου μανσόλου καὶ πυραμίδου. σκς'. ohne Überschrift. kurze chronologische Notizen bis zu Constantin dem Grossen, dann über den heil. Gregor, den καθιγγητῆς τῆς μεγάλης ἀρμενίας.

Über die Schicksale der Handschrift berichten mehrere derselben eingeschriebene Notizen. fol. 17^r am unteren Rande: τὸ παρῶν βιβλίον ἦγρον τὸν νόμον, τὸ ἀπέρρουσιν κατὰ ὁ πάρος καὶ νόμοις εἰς τὸ ἄγιον μοναστήριον τοῦ ἁγίου γεωργίου τοῦ περιστεριώτου διαφυγητῆρι μας σωτηρίαν (folgt die übliche Bedrohung dessen, der das Buch entwendet). fol. 432^v: τὸ παρῶν ὑπάρχει τοῦ ἁγίου γεωργίου περιστεριώτου βιβλίου. (1738). fol. 202^v: οὗτος ὁ νόμος ὑπάρχει τοῦ ἁγίου γεωργίου τοῦ περιώτου (sic) ἀπέρρουσιν τοῦ κυρίου νόμοις. Und im vorderen Umschlagdeckel: *Emi a monacho in monasterio S. Georgii prope Trapezuntem a. 1838. D. Zachariae a Lingenthal.*

Eine andere erwähnenswerthe Aufschrift findet sich fol. 310^v am Rande: 1689 ἐκτιμηθῆναι ὁ πανηγυριστάτος μετροπολίτης, τραπεζούντος κυρ ωαωνης μαρτιου ης τους 10. Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XVI u. XVII.

A. 1867 von Zachariae von Lingenthal gekauft.

349.

Codex graec. qu. 47. Perg. cm. 21 × 15. XII.—XIII. Jh. 220 Blätter.

Die Handschrift enthält die 4 Evangelien. Die Überschriften derselben sind von einem Rahmen bunter Arabesken umgeben, ein Arabesken-Streifen findet sich über den Überschriften der Capitelübersichten, alle Überschriften sind in Goldschrift ausgeführt, der erste Initial jedes Evangeliums bunt verziert. Am Rande neben dem Texte stehen die Überschriften der Capitel, die Ziffern der Unterabtheilungen derselben, die Angaben der Tage, an denen die Perikopen-Abschnitte gelesen werden, deren Umfang im Texte durch die Worte ἀρχή und τέλος bestimmt ist.

fol. 1^r ursprünglich unbeschrieben, ist von späteren Händen zu Notizen ohne Werth verwendet. fol. 1^v beginnt die Einleitung des Euse-

biius zu den synoptischen Canones: Εὐσεβίος καρπιανῶ ἀγαπητῶ ἀδελφῶ ἐν κυρίῳ χαίρειν, welche am Ende der Seite verstümmelt schliesst: ἐν ᾧ οἱ τρεῖς ματθαῖος· μάρκος· λουκᾶς. fol. 2—5 enthalten diese Canones selbst, von denen der letzte fehlt. Die folgenden Blätter sind in Unordnung gerathen. fol. 7 u. 8, die κεφάλαια τοῦ κατὰ ματθαῖον εὐαγγελίου enthaltend, gehören vor fol. 6, auf welchem das Evangelium unter der Überschrift Εὐαγγέλιον κατὰ ματθαῖον beginnt. fol. 11 gehört vor das fol. 9. Zwischen fol. 12 und 13 ist ein Quaternio ausgefallen mit dem Texte Ev. Matth. IV, 10 ἕπα[γε Σατανᾶ bis VIII, 11 Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν] τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Schluss des Evangeliums fol. 60^v med.

fol. 60^v: τοῦ κατὰ μάρκον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 62^r: Εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον.

fol. 99^r: τοῦ κατὰ λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 101^r: εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν.

fol. 165^r: τοῦ κατὰ ἰωάννην εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 166^r: τὸ κατὰ ἰωάννην ἄγιον εὐαγγέλιον.

fol. 201^r ff. folgt eine Übersicht der Perikopen, unter Angabe der Anfangs- und Schluss-Worte, mit der Überschrift: ἐκλογάδιον τῶν ὀ εὐαγγελιστῶν σημαίνον διὰ τε τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τὴν περικοπήν ἐκάστου εὐαγγελιστοῦ· ἅμα δὲ καὶ τὴν τῶν κεφαλαίων παράσημείωσιν. ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς μεγάλης κυριακῆς τοῦ πάσχα καὶ τελειοῦται ἐν τῷ μηνολογίῳ. Schluss auf fol. 216^r: τέλος τοῦ μηνολογίου τοῦ ἔλου χρόνου. Der Rest von fol. 216 und foll. 217—219 sind von jüngerer Hand mit Lectionen aus den Episteln beschrieben.

fol. 220^r enthält eine Urkunde in arabischer Sprache, besagend, dass der Presbyter Nikephoros, der Sohn des Presbyters Galenos, dies heilige Evangelium dem Diaconus Arsenius geschenkt, damit er sein Leben lang darin läse. Nach seinem Tode solle es dem Kloster des Berges Sinai gehören und Niemand darin dürfe es verkaufen oder kaufen. Dies sei festgesetzt in Gegenwart des Presbyters Kosmas und der des Schreibers der Urkunde, des Euphemios

Sinaita am 1. Aschbat (Februar) des Jahres der Welt 6748. Am oberen Rande des Blattes findet sich die Unterschrift des Zeugen Kosmas: καγῶ ὁ ἱερομόναχος κοσμάς ὁ συναί[της πα]ρῶν ὑπέγραψα. Eine gleichfalls arabische Aufschrift auf dem unteren Rande von fol. 6^r besagt, dass das Evangelium stiftungsgemässer Besitz des Berges der Offenbarung, des Berges Sinai, sei, und bedroht denjenigen, welcher es daraus entfernt, mit dem Zorne des heil. Moses. fol. 220^v findet sich die Aufschrift: πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς ὑποδύμενοις καὶ ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν τῆς ἀγίας μωνῆς τοῦ ἀγίου ἄρους σὴν ἃ τῷ ὀνόματι χάριτος μάθετε ὑποδύμενοι καὶ πατέρες, ὃ χριστὸς μου φώτισεν τῷ θυμῷ σου θανιήλ.

A. 1866 von H. Brugsch gekauft.

350.

Codex graec. qu. 48. Pergamentrolle in Kapsel, 22,5 Centimeter breit und 2,75 Meter lang in ihrer jetzigen Ausdehnung; doch sind an beiden Enden Stücke abgeschnitten. Die Schrift ist die des XIII. Jh.

Die Rolle enthält die Liturgie des Chrysostomus. Die ἐκφωνήσεις, die Überschriften der Gebete und die Anweisungen für den celebrirenden Priester waren in Gold auf rothem Grunde ausgeführt, doch ist das Gold vielfach verschwunden. Jede εὐχὴ beginnt mit einem grossen bunten Initial. Der Anfang der Liturgie ist abgeschnitten; das Erhaltene beginnt in der εὐχὴ ἀντιφώνου β' mit den Worten: φύλαξον ἀγίασον τοῦς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου. Die Vorderseite des Streifens schliesst nach der εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς hinter der ἐκφωνήσεως: εὐρήνη πᾶσι | ὁ διάκονος: ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους | τὰς θύρας: εἶτα τὸ ἄγιον σύμβολον. Dahinter ist ein kleines Stück abgeschnitten; die Rückseite des Streifens setzt etwas später ein mit dem Gebet: μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς. Sie schliesst ab mit dem Gebet τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν etc.; der Rest fehlte, da hinter dem Gebet freier Raum ist.

A. 1866 von H. Brugsch gekauft; früher auf dem Sinai.

351.

Codex graec. qu. 49.

Eine der vorigen Handschrift entsprechende Pergamentrolle, von derselben Hand geschrieben, die Liturgie des Basilius enthaltend. Der Streifen ist 25 Centimeter breit, jetzt 2,80 Meter lang, aber an beiden Seiten verstümmelt. Das Erhaltene beginnt kurz hinter dem Anfange der Liturgie in dem Gebet μετὰ τούτων τῶν μακαρίων δυνάμεων κ.τ.λ. mit den Worten: . . . παραδείσω τῆς τρυφῆς ἀθανάσιον ζωῆς. Die Rückseite schliesst sich direkt an die Vorderseite an und schliesst nicht lange vor dem Ende der Liturgie in dem Gebete πρόσχες κύριε ἰησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν κ.τ.λ. mit den Worten: ὁ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ συγκραθεζόμενος καὶ [ὡς ἡμῖν] ἀοράτως συνών.

Herkunft wie bei der vorigen Handschrift.

352.

Codex graec. qu. 50. Pap. cm. 22,3 × 17,5. XI. Jh. 504 Seiten.

Auf dem Rücken des Einbandes bezeichnet als: „*Friedrich Jacobs Apparatus criticus ad Achillem Tatium*“.

Februar 1874 von Herrn Prof. Hercher geschenkt.

353.

Codex graec. qu. 51. Pap. cm. 21,7 × 15. XVII. Jh. 326 Blätter, von zwei verschiedenen Händen geschrieben, von denen die zweite auf fol. 217^r einsetzt. fol. 55 und 56 sind bis auf einen geringen Rest ausgerissen.

Die Handschrift enthält Schriften des Ephraim Syrus.

fol. 1^r Überschrift: βιβλίον δεύτερον τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραίμ τοῦ σύρου. Dann ohne besondere Überschrift beginnend: Μακαρίζω τὴν ὑμῶν ζωὴν ὃ φιλόχριστοι (Ephraim Opp. ed. Assem. I p. 1.) Es folgt die unter dem Titel περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν λόγος dort abgedruckte Sammlung, doch fehlt Cap. XIII περὶ ἀληθείας und die capp. II und III, XIX und XX sind je unter eine Überschrift zusammengezogen.

fol. 28^r: περιλοιδύρων, καὶ τοῦ μὴ ἐπέρευσθαι ἐπιπαραταῖς. Beg.: Ἀδελφοί, συμπαθήσατέ μοι. (Opp. I p. 18.)

fol. 36^v: περὶ ἐγκρατείας καὶ τἀπεινοφροσύνης. Beg.: Ματαία πᾶσα ἄσκησις (Ib. p. 23.)

fol. 46^v: περὶ ἀκρασίας. Beg.: Δεῦτε ἀγαπητοί. (Ib. p. 28.)

fol. 69^r: Ἐλεγχος αὐτῷ καὶ ἐξομολόγησις. Beg.: Ὁ πόνος ἀναγκάζει με. (Ib. p. 40.)

fol. 118^r: τοῦ αὐτοῦ κατὰ μίμησιν τῶν παραιμιῶν. Beg.: Ὁ πιστέβων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ. (Ib. p. 70.)

fol. 120^r: περὶ φόβου. Beg.: Φοβοῦ τὸν κύριον, καὶ εὐρίσεις χάριν. (Ib. p. 71.)

fol. 176^v: τοῦ αὐτοῦ ἔλεγχος καὶ ἐξομολόγησις. Beg.: ἐν πολλοῖς ὕμνων δοκῶ χρησιμεύειν. (Ib. p. 119.)

fol. 238^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ παιθῶν. Beg.: Θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τῆς δόξης σου. (Ib. p. 144.)

fol. 244^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας. Beg.: κατελθὼν κύριος ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ πατρικοῦ. (Ib. p. 148.)

fol. 253^r: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ κατανύξεως. Beg.: Δοτῆρ πάντων τῶν ἀγαθῶν. (Ib. p. 154.)

fol. 260^r: τοῦ αὐτοῦ λόγος κατανουκτικός. Beg.: ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν. (Ib. p. 158.)

fol. 264^v: τοῦ αὐτοῦ λόγος κατανουκτικός. Beg.: Κατανόγηθι ψυχῇ μου. (Ib. p. 161.)

fol. 271^v: τοῦ αὐτοῦ λόγος παραινετικός. Beg.: Ἠρόσεχε σεαυτῷ ὡ νεότης. (Ib. p. 166.)

fol. 280^r: τοῦ ἰσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραῖ (sic) λόγος εἰς πατέρας τελειωθέντας τῷ σαββάτῳ τῆς τυροφάγου. Beg.: τὴν καρδίαν μου ἀλγῶ. (Ib. p. 172.)

fol. 285^v: τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς πατέρας τελειωθέντας. λόγος β'. Beg.: ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ. (Ib. p. 175.) Schluss: οἰκουσιν ἐν σπηλαίαις. ὕμναις καὶ νάπαις. ὡςπὲρ ἐν κουβουκλείαις. τὰ ποιμένα. μόνῳ ἀγωνοθέτῃ χριστῷ διηνεκῶς εὐφραίνόμενοι. ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν. (Ib. p. 178 C.)

fol. 293^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ φόβου ψυχῆς. Beg.: ἐγὼ ἐφραῖμ ἀμαρτωλός. (Ib. p. 183.)

fol. 299^v: Εὐχὴ διδασκαλίας. Beg.: Ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου κύριε (Ib. p. 187.)

fol. 300^v: πῶς ὠφελεῖ μετὰ δακρύων τῷ θεῷ προσεύχεσθαι. Beg.: Ὑψὴ τεθλιμένη προσέρχεται σοι ἄγιε δέσποτα. (Ib. p. 193.)

fol. 308^r: τοῦ ἰσίου καὶ θεοφύρου πατρὸς ἡμῶν ἐφραῖμ περὶ κρίσεως καὶ κατανοήσεως. Beg.: Δεῦτε πάντες ἀδελφοί, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ. (Ib. Tom. II p. 50.)

fol. 319^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ ὑπομονῆς. Beg.: Ὁ βουλούμενος θεῷ εὐαρεστήσαι. (Ib. p. 326.) Schluss

fol. 325^v: καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν κληρονόμοι γίνονται ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. (Ib. p. 330 E.)

Darunter findet sich in rother Schrift folgende Subscription: ἐγράφη καὶ ἐτελειώθειν τὸ παρὸν βιβλίον. διαχειρὸς ἀμαρῶν ἀμαρτωλοῦ, ἰωᾶσαφ, τάχα καὶ ἱερομονάχου. οἱ δ' ἄ ἀναγιγνώσκοντες σύγνωται ἕνεκα τῶν σφαλέντων, ἀνθρώπινον γὰρ ἐστὶν τὸ ἀμαρτάνειν. Hierzu sind von derselben Hand mit schwarzer Dinte Zusätze gemacht. Vor die Subscription ist eingefügt: ζρκζ' ἰνδικτιῶνος β' αχιθ' (1619). Über ἀνθρώπινον ist πάθος eingeschoben, und am Ende der Subscription beigefügt: κατὰ μὴν φεβρουάριον ἡμέρᾳ σ' πέμπτης τῶν ἡμερῶν. In jüngeren Aufschriften auf dem ursprünglich leeren fol. 326 wird die Handschrift mehrfach als Eigenthum der παναγία θεοτόκος bezeichnet. (vgl. Cod. qu. 56.) Herkunft unbekannt.

354.

Codex graec. qu. 52. Perg. XV. Jh. 1 Blatt in 2 Spalten zu 28 Zeilen geschrieben.

Das Blatt war der Breite nach in zwei Stücke zerschnitten, an der Schnittlinie sind diese Stücke beschädigt, so dass jetzt nach der Zusammenfügung in der Mitte des Blattes einige Zeilen theils verstümmelt erhalten, theils ganz verloren gegangen sind. Am innern Rande ist das Blatt zu stark beschnitten, so dass fol. 1^r col. 1 am Anfang, fol. 1^v col. 2 am Ende jeder Zeile 7—8 Buchstaben weggefallen sind. Das Blatt enthält ein Fragment von Xenophon's Cyropaedie, beginnend Lib. V, 5, 12 διὰ τῆν] σὴν ὀργὴν ἔτι

πάντας ἡμᾶς [λυπήσαι]. ταῦτα μὲν οὖν σὺν τοῖς θεοῖς etc. schliessend ib. § 27 ἀτιμίαν φέροντα. [καὶ χροή]ματα οὕτως ἄν μοι δοκῶ ἡθύν σοι [δωρεῖσθαι] . . . . . Der Text ist dem Cod. D. Dindorf's verwandt.

Herkunft unbekannt.

355.

Codex graec. qu. 53. Pap. cm. 20,2×14,5. XV. Jh. 68 Blätter. Am Anfange fehlen 4 Blätter. Die Handschrift ist ausgezeichnet durch eine Reihe grosser Initialen mit zum Theil phantastischen Arabesken, Thieren etc.

Die Liturgien des Chrysostomus und des Basiliius.

fol. 1^r beginnt die Liturgie des Chrysostomus verstümmelt, mit der εὐχὴ πρὸ τοῦ εὐαγγελίου und schliesst auf fol. 24^r. fol. 24^v ist unbeschrieben.

fol. 25^r: ἡ θεία λειτουργία τοῦ μεγάλου βασιλείου τοῦ μεγάλου. Schluss auf fol. 67^v mit der Unterschrift τέλος καὶ το θεο ὡξα αμιν. fol. 68 leer.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

356.

Codex graec. qu. 54. Perg. cm. 23,6×17,7. XI. Jh. 66 Blätter, von denen das 27. ausgeschnitten und bis auf einzelne Buchstaben am innern Rande verloren gegangen ist; von fol. 66 ist die äussere unbeschriebene Hälfte abgerissen und dabei der Schluss des Textes verletzt. Zwischen fol. 31 und 32 fehlt ein Blatt, zwischen fol. 56 und 57 2 Blätter. Die Handschrift ist zweispaltig geschrieben mit je 40 Zeilen auf der Seite. Die Schrift ist durch Nässe und Abreibung stark verloschen, die verloschenen Züge mehrfach in späterer Zeit nachgezogen.

fol. 1^r Überschrift: ΣΥΗ ΘΕΩ (in rother Arabeske) καὶ ἄρχομαι τὰ ἐκ τοῦ τριωδίου. Dem entsprechend enthält die Handschrift zunächst Abschnitte aus dem Triodion, und zwar Stücke von folgenden Tagen: fol. 1^r: κυριακὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρασαίου. fol. 2^v: κυριακὴ τοῦ ἀσώτου. fol. 4^v: κυριακὴ τῆς ἀποκρέου. fol. 8^r: τῆ κυριακῆ τῆς τυροφάγου. fol. 10^r: τῷ σαββάτῳ τῆς ἀ' ἐβδομάδος καὶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος θεοδώρου τοῦ τύρωνος. fol. 13^v: τῆ κυριακῆ τῆς ὀρθοδοξίας. fol. 16^v:

τῆ κυριακῆ τῆς σταυρωπροσκυνήσεως. fol. 19^r: κανὼν παρακλητικὸς ἡγῶν κατανοητικὸς ψαλλόμενος τῆ ε' τῆς ε' ἐβδομάδος (die ἀκολουθία τοῦ μεγάλου κανόνος des Andreas Cretensis), welcher fol. 26^v verstümmelt endet. fol. 28^r beginnt innerhalb eines alphabetischen Canons: Δέσμιος γέγονα τῆ ψυχῆ μου κ. τ. λ. Ἐκὼν ἐξήμαρτον κ. τ. λ. Ζήσεται ἔλεγεν ὁ προσφύτης κ. τ. λ. fol. 29^r: τῷ σαββάτῳ τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου λαζάρου. fol. 31^v: τῆ κυριακῆ τῶν βαίων. fol. 32^v ff. die einzelnen Tage der Osterwoche und zwar nicht nur bis zum Sonnabend, sondern über den Umfang des Triodions hinausgehend das Osterfest selbst umschliessend. Von fol. 51^v ab folgen Auszüge aus den Akoluthien der Sonntage und Hauptfeste von Ostern bis Trinitatis, nämlich fol. 51^v: κυριακὴ τῶν μυστοφόρων. fol. 54^r: κυριακὴ δ' τοῦ παραλύτου. fol. 56^v: τῆ δ' τῆς μεγάλης ν'. fol. 58^r: ἡμέρα τῆς ἀναλήψεως. fol. 59^v: τῆ κυριακῆ τῶν ἁγίων τριῶν θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ. fol. 61^v: τῆ κυριακῆ τῆς ἁγίας ν'. fol. 64^r: τῆ κυριακῆ τῶν ἁγίων πάντων. Von einer Unterschrift auf fol. 66^r ist nur das Wort τέλος erhalten.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

357.

Codex graec. qu. 55. Perg. cm. 20,8×16. XII. Jh. 293 Blätter zu je 20 Zeilen.

Die Handschrift enthält die vier Evangelien und ist geschmückt mit 4 Vollbildern der Evangelisten auf fol. 1^v. 84^v. 139^v. 229^v. Vor der in Goldschrift geschriebenen Überschrift eines jeden Evangeliums breite bunte Arabeske. Am Rande des Textes die Überschriften der Capitel, die Ziffern der Unterabtheilungen derselben, die Anfänge der Perikopen mit Angabe der Tage, an welchen sie gelesen werden. Es fehlen: vor fol. 1 die ὑπόθεσις und das Capitelverzeichniss des Evangeliums Matthaei, 1 Blatt hinter fol. 2 enthaltend Ev. Matth. I, 12 ἰσχυρίας ἐγέν[νησε — 23 μεθερμυ]νεύόμενον, 1 Blatt hinter fol. 6 enthaltend Ev. Matth. IV, 4 ἐκπο[ρευομένων — 18 ἀδελ]φούς.

fol. 2^r beginnt das Evangelium Matthaei mit der Überschrift: τὸ κατὰ ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss desselben auf fol. 80^v mit der Unterschrift: τὸ κατὰ ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλήμ μετὰ χρόνους ὀκτώ τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 81^r: ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον. fol. 82^r: τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ μάρκον ἁγίου εὐαγγελίου. fol. 85^r: τὸ κατὰ μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss desselben fol. 134^v: τὸ κατὰ μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐξεδόθη μετὰ χρόνους δέκα τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 135^r: ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον. fol. 136^r: τοῦ κατὰ λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 140^r: τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss desselben fol. 225^v: τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐγράφη ἐν ῥώμῃ ὑπ' αὐτοῦ. ἐπιτρέψαντος αὐτὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ κορυφαίου παύλου ἐν ἱεροῦσάμει λέοντος. ἐξεδόθη δὲ μετὰ χρόνους πεντεκαίδεκα τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως. Darunter kryptographisch der Name θεοδόσιος.

fol. 226^v: ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον. fol. 228^r: τοῦ κατὰ ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 230^r: τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss auf fol. 292^v: τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐγράφη μετὰ χρόνους τριάκοντα δύο τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως. Darunter: τῷ συντελεστέῳ τῶν καλῶν θεῷ χάρις: ἔχων εὐχον ὑπὲρ τοῦ γεγραφέως οἰκτροῦ ἰλαρίωνος· ναὶ διὰ τὸν κύριον. Dem ist von späterer Hand mit rother Schrift hinzugefügt: σὺν αὐτοῖς ἅπασιν καταχρέως τοῖς ὀρθοδόξοις καὶ σεπτῆς καὶ πιστοῖς ἀντιπίστιος. Von fol. 293 ist die äussere Hälfte abgerissen, auf der inneren Hälfte steht folgender Rest einer Aufschrift, welche wenig jünger ist als die Schrift des Textes: μὴνὶ ὀκτωμῆ[ριφ . . . . .] | κυριακῆ. περὶ . . . . . | ἰνδικτιῶνος ὀφθδεκάτης τοῦ ἑξακίς χιλιοῦ | στοῦ ἑξακοσιοσ[τοῦ . . . . .] | ἔτους· ἐκα[μῆθη . . . . .] | κομνηνῶ[ς . . . .] στος . . . . . | σ ἔχοντος τοῦ εὐσεβεστά[του βασιλέως?] | ἀλεξίου τοῦ κομνηνοῦ, καὶ . . . . [ύ] | περσεβάστου καὶ κτήτορος

[τῆς δεσποτικῆς?] | μονῆς τῆς πανομνήτου καὶ [περι- βλέπτου θεοτόκου?] | τοῦ βοτονιάτου.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

358.

Codex graec. qu. 56. Miscellanhs. cm. 21,2×15,2. XVII. Jh. 229 Blätter, grossentheils in Vulgär-Sprache.

1. fol. 1^r Überschrift in schwarzer Dinte: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὶς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ εὐχῆς. Beg.: "Ὅτι πῶς εἶναι ἡ προσευχὴ κεφάλαιον παντὸς ἀγαθοῦ καὶ πρόξενος. Schluss auf fol. 15^r; fol. 15^v unbeschrieben.

2. fol. 16^r beginnt, von anderer Hand und mit besonderer Quaternionenzählung, mit rother Überschrift: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὶς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος ὅτι ὅποιος δὲν ἀδικᾷ μοναχὸν τοῦ τοῦ λόγου τοῦ ἄλλου δὲν δύναται νὰ τὸν ἀδικήσῃ. Beg.: ἐγνωρίτω καλὰ ὅτι ἐκεῖνοι ὅπου ἔχουσι τὸν νοῦν σκοτινόν. Schluss auf fol. 49^v. Darunter: ἐγράφη μὴνὶ ἰουλλίῳ κς'.

3. fol. 50^r wiederum mit neuer Quaternionenzählung beginnend: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος κλήμεντος πάπα ῥώμης. Beg.: μαθητῆς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ πρωτοκορυφαίου πέτρου τὸν ὁποῖον τὸν ἐχειροτόνησε μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ λίνου. Vor μαθητῆς ist später übergeschrieben: οὗτος ἦν.

4. fol. 143^r: περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ κόσμου, καὶ περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων καθὼς λέγουσιν οἱ παλαιοὶ φιλόσοφοι καὶ ὁ ἀριστοτέλης. Beg.: Μερικαὶ ἀπὸ τοῦ φιλοσόφου λέγουσι πῶς εἶναι αἱ ἀρχαὶ τοῦ κόσμου τὰ ἐπίπεδα.

5. fol. 151^r: ἐκ τῶν διδασκαλιῶν τοῦ ἀββᾶ ἀμμωνῆ. Beg.: Τέσσαρα πράγματά εἰσι καὶ ἐὰν ἐν ἐξ αὐτῶν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, οὐ μετανοῆσαι δύναται (cf. Fabricius Bibl. graec. Tom. IX p. 260.) Schluss fol. 158^r mit der Unterschrift: καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχεσθὰ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἰωασάφ ἱερομονάχου. ζρκῆ' (1620). (cf. Cod. qu. 51.)

6. fol. 159^r beginnt eine neue Handschrift in der Schriftsprache, mit neuer Quaternionenzählung, enthaltend: Βίος τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κλήμεντος ἐπισκόπου ῥώμης μαθητοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου. Beg.: Κλήμης ἰακώβω τῷ κυρίῳ καὶ ἐπισκόπῳ καὶ ἐπισκόπων ἐπισκόπῳ. διέποντι δὲ τὴν ἐν ἱερουσαλήμ ἁγίαν τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαν. (Clementis Rom. epitome de gestis S. Petri. Migne Patrol. Tom. 2 col. 469.) Schluss auf fol. 229^v. Darunter die Notiz: εἶπουτο βιβλιῶν εἶνα τῆς ἡπεραγίας θεσπίνης ἡμῶν θᾶξ καὶ αειπαρθένου μαριας. λεγομένους σπηλιωτησας. ἀποτον ἁμῶν μοῖνα καιωπίβηλοι να τω ἀποξενῶσι ἐστῶ ἀφορεσμένους καὶ καταγραμῆνους. να ἔχι καὶ τὰς ἀρὰς τὸν ἁγίων τρηακοσίων πρῶν των ἐνοικαία σιωδου.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

359.

Codex graec. qu. 57. Bombycinhs. em. 21,8×14,8. XIII. Jh. 187 Blätter, fol. 1—100 zu je 24 Zeilen, fol. 101—187 zu je 25 Zeilen. Ein grosser Theil der durch Nässe beschädigten Blätter ist am innern Rande auf Papier-Falze geklebt und am äussern Rande mit Papierstreifen reparirt; dabei sind von jüngerer Hand einzelne Lücken ergänzt und durch Nässe verloschene Stellen nachgezogen.

Die Handschrift enthält die Apostelgeschichte und die Briefe des neuen Testaments.

fol. 1^r rothe Überschrift: πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων τῆ ἁγία καὶ μεγάλη κυριακὴ τοῦ πάσχα. πράξεων τῶν ἀποστόλων τὸ ἀνάγνωσμα. Schluss der Apostelgeschichte fol. 58^v mit der Unterschrift: τέλος τῶν πράξεων.

fol. 58^v: κεφάλαια τῆς ἰακώβου ἐπιστολῆς. Schluss auf fol. 64^v, an dessen oberen Rande bemerkt ist: τέλος ἰακώβου ἐπιστολῆς στίχ. σμβ'.

fol. 64^v: ὑπόθεσις πέτρου ἐπιστολῆς α'. fol. 70^v Schluss. Darunter: πέτρου α' ἐπιστολή.

fol. 70^v: ὑπόθεσις πέτρου καθολικῆς β' ἐπιστολῆς. fol. 74^v: τέλος β' πέτρου ἐπιστολῆς.

fol. 74^v: ὑπόθεσις ἰωάννου καθολικῆς α' ἐπιστολῆς. fol. 81^r: ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ α'. ἐγράφη ἀπὸ ἐφέσου στίχ. σοδ'.

fol. 81^v: ὑπόθεσις ἰωάννου β' ἐπιστολῆς. fol. 82^v: τοῦ ἀποστόλου ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ β'. (daneben am Rande: στίχ. λ').

fol. 82^v: ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου γ' ἐπιστολῆς. fol. 83^v: τέλος ἐπιστολῆς ἰωάννου γ'.

fol. 83^v: ἐπιστολῆς ἰούδα ὑπόθεσις.

fol. 85^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς.

fol. 107^r: παύλου ἐπιστολὴ πρὸς ῥωμαίους στίχ. ψα'. ἐγράφη ἀπὸ κορινθίου.

fol. 107^r: ἡ ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους α' ἐπιστολῆς. fol. 126^v: τέλος πρὸς κορινθίους α' ἐγράφη ἀπὸ φιλιππων διὰ στεφανᾶ καὶ φουρτουνάτου καὶ ἀγαῖκου καὶ τιμόθεου στίχ. ωο'.

fol. 126^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους β' ἐπιστολῆς. fol. 139^v: ἡ πρὸς κορινθίους β' ἐγράφη ἀπὸ φιλιππων διὰ τίτου καὶ λουκᾶ στίχ. ψ'.

fol. 139^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς. fol. 146^r: πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης στίχ. ςγ'.

fol. 146^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς. fol. 153^v: ἡ πρὸς ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχινοῦ στίχ. τ'.

fol. 153^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστολῆς. fol. 158^v: πρὸς φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διεπαφροδίτου στίχ. ση'.

fol. 158^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κολασσαεῖς ἐπιστολῆς. fol. 163^r: πρὸς κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχινοῦ καὶ ὀνησίμου στίχ. ση'.

fol. 163^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς α' ἐπιστολῆς. fol. 167^v: πρὸς θεσσαλονικεῖς α' ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν στίχ. ργ'.

fol. 167^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολῆς. fol. 170^r: πρὸς θεσσαλονικεῖς β'. ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν.

fol. 170^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον α' ἐπιστολῆς. fol. 175^r: πρὸς τιμόθεον α' ἐγράφη ἀπὸ λαοδικίας ἥτις ἐστὶ μητρόπολις φρυγίας τῆς πακατιανῆς στίχ. . . . (die Zahl ist verklebt).

fol. 175^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον β' ἐπιστολῆς. fol. 179^r: πρὸς τιμόθεον β' τῆς ἐφεσίων ἐκ-

κλησίας ἐπίσκοπον πρῶτον χειροτονηθέντα. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης ὅτε ἐκ δ[ευτέρως] παρέστην παῦλος νέρωνι τῷ καίσαρι ῥωμαίων.

fol. 179^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς.

fol. 181^r: πρὸς τίτον τῆς κλησίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα. ἐγράφη ἀπὸ νικοπόλεως τῆς μακεδονίας στίχ. 57.

fol. 181^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλίμονα ἐπιστολῆς.

fol. 182^r: πρὸς φιλίμονα καὶ ἀπφίαν θεσπύτας τοῦ ὀνησίμου καὶ πρὸς ἄρχιππον τὸν διάκονον τῆς ἐν κολοσσαῖς ἐκκλησίας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ ὀνησίμου οἰκέτου στίχ. 17.

fol. 182^r: Einleitung zum Hebräerbriefe ohne Überschrift. fol. 182^v: ὑπόθεσις τῆς ἐπιστολῆς. fol. 183^r: πρὸς ἑβραίους. ὁ ἀπόστολος. Die Handschrift schliesst verstümmelt auf fol. 187^v mit Ep. ad Hebr. cp. VII, v. 9.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

360.

Codex graec. qu. 58. Perg. cm. 22,5 × 17,4. XII. Jh. 534 Blätter.

Die Handschrift beginnt verstümmelt in einer aus verschiedenen Autoren zusammengestellten Einleitung in die Psalmen, deren Überschriften, Ausgaben etc., mit den Worten: ἡ δὲ σὺγκρισις τῶν ψαλμῶν ἀκόλουθοι. τῶν οὖν τεσσάρων ἀρχόντων παράκεινται οἱ ψαλμοὶ ὡς καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ διδάξουσιν, aus der Einleitung des Athanasius zu seinem Psalmen-Commentar. (Migne Patrol. gr. Tom. 27 col. 57 C.) fol. 10^v: εὐσεβίου εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ψαλμῶν ἐρμηνεία σύντομος. fol. 11^v: τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας εἰς τοὺς ψαλμούς. Beg.: εἰσὶ μὲν οὖν ἵνα τοῦτο πρῶτον τις τῆς βίβλου παρατηρήσεται οἱ μὲν διηγηματικοὶ λεγόμενοι (Athanas. Brief an Marcellinus. Migne Tom. 27 col. 25 C.) Schluss: τοιοῦτος οὖν ἐστὶ καὶ χαρακτήρ εἰς ὠφέλειαν τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν (ib. col. 37 C.) fol. 16^v: Verzeichniss der 150 Psalmen und der übrigen Stücke der Handschrift nach dem Hauptinhalt. Beg.: προτροπὴ θεοσεβείας καὶ ἀποτροπὴ τοῦ ἐναντίου.

Schluss fol. 19^r med. Der Rest der Seite ist von jüngerer Hand mit einem Traumdeutungsmittel aus den Psalmen beschrieben; die ursprünglich leere Seite 19^v ist gleichfalls von jüngerer Hand zu einem Halleluja mit musikalischen Noten benutzt.

fol. 20—496 enthält den Psalter mit Commentar, in der Weise geschrieben, dass 10 Zeilen in der Mitte jeder Seite den Text enthalten, der Rand rund umher mit dem Commentar beschrieben ist. Anfänglich finden sich auch zwischen den Zeilen Scholien von jüngerer Hand. Über dem ersten Psalm ist eine bunte Arabeske und in Goldbuchstaben das Wort Ἀλληλουια.

fol. 497 war leer; es ist darauf von jüngerer Hand der Psalm Davids nach dem Kampfe mit Goliath, welcher in den Handschriften auf den Psalter zu folgen pflegt, nachgetragen: οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος τοῦ δαδ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ρν' ὅτε ἐμονομάχησε πρὸς τὸν γολιάθ. Darunter: ἔχουσιν οἱ ρν' ψαλμοὶ στίχους βδψββ'. ἔχει ὁ ἅγιος πολίτης δόξας ξ' καθίσματα κ'.

fol. 498 ff. enthalten, ebenso geschrieben und commentirt wie der Psalter, die ὠδαὶ und προσευχαί, welche auf den Psalter zu folgen pflegen. Nur fol. 529^r προσευχὴ συμεῶν und fol. 531^v προσευχὴ μανασσή ohne Commentar.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

361.

Codex graec. qu. 59. Perg. cm. 25,5 × 18,4. XIII. Jh. 57 Blätter.

Die Handschrift ist durch Ausfall zahlreicher Blätter verstümmelt, ausserdem sind von einer Anzahl erhaltener Blätter grössere und geringere Stücke weggeschnitten. Diese letzteren gewaltsamen Verstümmelungen haben ohne Zweifel ihren Grund darin, dass die Handschrift am Anfang eines jeden Abschnittes (es fehlen, mit einer Ausnahme, sämtliche Überschriften) und am Rande mit Illustrationen versehen war, von denen geringe Reste auf foll. 14. 15. 18 erhalten sind. Die

Initialen des Textes, die eine erhaltene Überschrift auf fol. 41^r, und einzelne Randscholien sind in Goldschrift auf rothem Untergrunde ausgeführt.

Predigten des Gregorius Nazianzenus.

fol. 1^r beginnt verstümmelt: ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν ἀλλης ἐξ ἄλλου φαντασίας συλλεγομένης. Gregor. Or. 45 in pascha ep. 3 (Migne Patrol. Gr. Tom. 36 col. 625 C.) Schluss der Predigt fol. 13^v. Es fehlen daraus 1 Blatt hinter fol. 2. 3 Blätter hinter fol. 7.

fol. 14^r beginnt nach Ausfall eines Blattes: εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἴν' ἐγὼ σωθῶ = Gregor. or. 44 in novam dominicam, ep. 2 (Migne ib. 609 A.) Die Predigt schliesst verstümmelt auf fol. 18^v: καὶ λαμπροῖς τοῖς βήμασι συγκαλοῦσι λαὸν φιλόχριστον καὶ τοὺς ἄθλους δεῖν . . . (ib. col. 620 C.)

fol. 19^r nach einem ausgeschnittenen Blatte: πανηγυρίζειν πνευματικῶς τὸν φιλόστονον = Gregor. Or. 41 in Pentecosten gleich nach dem Beginn (Migne ib. col. 427.) Schluss fol. 19^v: ὁμοίως ἔν τε ἡμέραις καὶ ἔτεσιν. αἱ μὲν οὖν τῶν ἡμερῶν (ib. col. 432 A.)

fol. 20^r: πρὸς ἐν βλέποντες μίαν ζωῆς ὁδὸν εἰδότες = Greg. Or. 15 in Maccabaeos ep. 3 (Migne ib. col. 916 A.) Schluss verstümmelt auf fol. 27^v: ὡς ἐπὶ ξυροῦ τὰ πράγματα (ib. col. 932 B.)

fol. 28^r: καὶ περιέξεσθαι ἀλλήλων καὶ τηρήσειν τὴν ἐνότητά τοῦ πνεύματος = Greg. Or. 24 in laudem Seti Cypriani ep. 2 (Migne Tom. 35 col. 1172 C.) Schluss fol. 33^v: πάντες τὴν κατὰ τοῦ πονηροῦ καὶ πικροῦ διώκτου παράταξιν ἵνα μὴ φαινόμενος . . . (ib. col. 1192 B.) Hinter fol. 32 sind 4 Blätter ausgefallen.

fol. 34^r: ἀλλὰ τί πάθω = Greg. Or. 19 ad Iulianum tributorem exaequatorem ep. 3 (Migne ib. col. 1045 B.) Schluss fol. 40^v kurz vor Ende der Predigt: ὡς ἂν χρηστῆς καὶ φιλανθρώπου τῆς ἐκείθεν γραφῆς τοχόντες καὶ . . . Hinter fol. 34 und 35 fehlt je ein Blatt.

Von fol. 41 ist die obere Hälfte abgeschnitten; das erhaltene beginnt mit der Überschrift: τοῦ

ἐν ἀγίοις πατρός ἡμῶν γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὰ ἄγια θεοφάνια ἧτοι γενέθλια = Greg. Or. 38. Schluss der Predigt fol. 49^v. Es fehlt, ausser der oberen Hälfte von fol. 41^v, je ein Blatt hinter fol. 47 und fol. 48.

fol. 50^r beginnt nach Ausfall eines Blattes die Orat. 43 in laudem Seti Basilii mit den Worten: . . . τέρωθεν ἂν ἔχοι τὸ πρᾶγμα καλῶς (Migne Tom. 36 col. 496 A.) Schluss fol. 57^v: γίνεται δὴ τότε θεάρατι ἐλεεινὸν καὶ ἱστορίας ἄξιον (ib. col. 529 A.) Es fehlen je ein Blatt hinter fol. 50 und fol. 56, je drei Blätter hinter fol. 52 und 55.

Über einen früheren Besitzer der Handschrift giebt eine Aufschrift im vorderen Deckel des Einbandes Auskunft: οὗτος ὁ θεολόγος ἐστὶν τῆς πανοπερσευλόγημένης κυρίας θεοτόκου τιμομένης ὁδοῦ βασιλεως(?) καὶ εἴτις τῶν χριανῶν(?) ὑπερῆσαι. ἐχέτω τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφύρων πατέρων ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς τῆς θεοτόκου. ἀμήν. Ähnliches auf fol. 13^v. Am unteren Rande von fol. 6^v: ἐποδοτο το βιβλιον εἶναι τῆς παναγίας καὶ τὸ ἐδώσα ὁ ἡγούμενος διὰ χάριν.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

362.

Codex graec. qu. 60. Pap. em. 21,5 × 15, aus mehreren Stücken aus dem XVI. Jh. zusammengestellt, zusammen 217 Blätter. Die meisten Stücke sind auseinander gerissen und die einzelnen Theile in grösster Unordnung durcheinander eingebunden. Die richtige Ordnung der 4 ersten Bestandtheile, bis fol. 168, ist die folgende: I. fol. 1—36 + 150—168. II. fol. 37—80 (dahinter 2 Blätter verloren) + 136—149 (hinter fol. 142 ein Blatt ausgefallen) + 89 + 113—123. III. fol. 81—88 + 126—135. IV. fol. 98—112 (hinter fol. 103 fehlt ein Blatt) + 90—97.

I, 1. fol. 1^r beginnt verstümmelt das Prot-evangelium Jacobi mit den Worten . . . καὶ τῶν τοῦ ἀγιάσματος καὶ ἐξήλθε καὶ διτκόνει αὐταῖς. (ep. 6 gegen Ende. Evang. apoc. ed. Tischendorf p. 13.) Am Anfange fehlt ein Quaternio, da

die Paginirung mit 9 beginnt. Schluss auf fol. 12^r.

2. fol. 12^v: Νοεμβρίου καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ γερμανοῦ. λόγος εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον ὅτι προσγενέθη ἐν τῷ ναῷ ὑπὸ τῶν αὐτῆς γονέων. Beg.: ἰδοὺ καὶ πάλιν ἐτέρα πανήγυρις. (Migne Patrol. gr. Tom. 98 col. 309.)

3. fol. 21^r: Ἀγούστου ἐ'. περὶ τῆς τελειώσεως τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου. λόγος τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου. Beg.: τῆς ἁγίας θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας κατὰ τὸ εἰωθός. (cf. Berger in Aretin's Beiträgen 1805 Bd. 5 p. 632 ff. Tischendorf Apocalypses apocryphae p. 95.) Schluss fol. 34^v. fol. 35. 36 waren unbeschrieben, und sind von junger Hand mit zum Theil aus den Jahren 1820/21 datirten Notizen ohne Interesse bedeckt.

4. fol. 150^r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου. λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπερευλογημένης δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας. Beg.: πάλιν χαρὰς εὐαγγέλια. (Spur. Migne, Patrol. gr. Tom. 50 col. 791.)

5. fol. 157^v: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν περιφανῆ καὶ ὑπέρλαμπρον ἑορτὴν τῶν βαΐων. Beg.: Ἦδη τῆς πνευματικῆς ἀκολουθίας προλάμπει τὰ χαρίσματα. (Spur. Tom. 61 col. 715.) Schluss auf fol. 166^v, darunter eine vom 24. Juli 1777 datirte Notiz; fol. 167. 168 mit modernen Schreibereien ohne Werth versehen.

II. Predigten des Chrysostomus über das Evangelium Johannis. fol. 37^r: Βιβλίον β'. τὸ κατὰ ἰωάννην. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν. τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ κ.τ.λ. Beg.: οὐδὲν γαστριμαργίας χεῖρον. (Chrys. in Johann. or. 45, Tom. 59 col. 251.) Es folgen die 46.—54. Predigt, mit Lücken in der 50. zwischen fol. 80^v und 136^r, in der 51. und 52. zwischen fol. 142^v und 143^r in der 53. zwischen fol. 89^v und 113^r. Schluss auf fol. 123^r. fol. 123^v—125^v sind von einem Besitzer der Handschrift in den Jahren 1653—72

mit einer Art von Hauschronik versehen, in der er über Familienereignisse, seinen Haushalt und Umgebung und über Zeitereignisse berichtet.

III. Fragmente einer Predigtsammlung. fol. 81^r Überschrift: τῷ καιρῷ ἐκείνῳ φησὶν ἤκουσεν ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὴν ἀκοὴν ἰησοῦ κ.τ.λ. Beg.: οὐδὲν οὕτω διώκει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ θεοῦ ὡς ἡ πορνεία καὶ ἡ ἀκαθαρσία καὶ ἡ πλεονεξία. Schluss fol. 84^r: ἀλλὰ σκοπεῖτε ἀδελφοί μου ὅσα κακὰ διεπράξατο ἡ ἀναιδεστάτη ἡρωδιάς περιποιουμένη φεγεῖν τὸν ἔλεγχον κατήσχυνε καὶ ἑαυτὴν καὶ τὸν ἄνδρα.

fol. 84^v: τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων τυχ' θεοφόρων πατέρων. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ φησὶν ἐπάρας ὁ ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς κ.τ.λ. Beg.: μετὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἐνδόξου ἀναλήψεως τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μνήμην ἑορτάζομεν κατὰ τὴν παροῦσαν κυριακὴν τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν. Schluss fol. 88^v: ὅτι παρα σοῦ χορηγεῖται πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριο καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ . . .

fol. 126^r: λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμόν. ὁμιλία εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν θεοτόκου καὶ δεσποίνης ἀειπαρθένου μαρίας. Beg.: τὴν λαμπρὰν ἡμέραν καὶ φαιδρὰν ἑορτὴν τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἑορτάζοντες.

fol. 129^r: μὴν ἀγούστῳ ἐ'. λόγος εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς κόμησιν τινὰ γυνή ἧς τις ῥνόματι μάριθα κ.τ.λ. Beg.: Ὡσπερ παράδεισος ἄλλος ἀγαπητοὶ πολυανθῆς καὶ εὐώδης ἢ τῶν θείων καὶ εὐαγγελικῶν ῥημάτων ἀκρόασις ἐστί.

fol. 135^r: τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρχεται ὁ ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας τὴν λεγομένην συχάρ. Beg.: καὶ σήμερον ἡμῖν ἢ τῶν εὐαγγελικῶν φρεάτων ἀναβλύζει πηγὴ. Schluss verstümmelt auf fol. 135^v: ἀλλὰ εἰς βαβυλωνίους καὶ μῆδους κατήγαγε καὶ ἐδόλωσεν αὐτούς.

IV. Drei Quaternionen eines κυριακοδρόμιον vom Sonntag Trinitatis ab.

fol. 98^r: κυριακῇ πρώτῃ τῶν ἁγίων πάντων. εἶπεν ὁ κύριος· πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν

τῶν ἀνθρώπων κ.τ.λ. Beg.: εἰς μαρτύριον προτρέπει τοὺς μαθητὰς ὁ χριστός. Schluss verstümmelt fol. 103^v: ποτήριον δὲ ψυχροῦ δίδωσι καὶ ὁ διδάσκων τοὺς φλογιζομένους τῷ τοῦ θυμοῦ πυρὶ καὶ τοὺς ἐκκαομένους ταῖς ἀτόποις ἐπιθυμίαις καὶ πράξει καὶ ποιῶν αὐτοὺς μαθητὰς τοῦ χριστοῦ. οὐκ ἀπόλλυσι γὰρ οὐδὲ ὤττος τὸν . . .

fol. 104^r beginnt verstümmelt eine neue Predigt: . . . καλοῦ καὶ πρὸς ἀπώλειαν ἐξοιστρήσασαν καὶ δι' ἁμαρτίαν πρὸς τὸ τοῦ ἀδάμ βράθρον καταντήσασαν ἐδόκησε. Schluss fol. 109^r: ἵνα τῶν ἐνταῦθα δυσχερῶν καὶ κινδύνων καὶ θλίψεων καὶ τῆς ἐπιθέσεως τῶν ἐχθρῶν ἀπαλλαγῶμεν καὶ τῆς μελλούσης ἐλευθερωθῶμεν κολάσεως καὶ τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν χάριτι τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ᾧ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

fol. 109^r: κυριακὴ τρίτη. εἶπεν ὁ κύριος. ὁ λόγος τοῦ σώματος ἐστὶν ὁ ὀφθαλμὸς σου κ.τ.λ. Beg.: τῆς φιλαργυρίας οὐδὲν ἐστὶ χαλεπώτερον. An fol. 112 schliesst fol. 90 an; Schluss der Predigt fol. 92^r: ἀποσχόμεθα τῶν μεμιστημένων καὶ πονηρῶν ἔργων καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀγαθῶν πράξεων ἀιαναστῶμεν. ἵνα τῶν ἐν ἐπαγγελίαις ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν. ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα κ.τ.λ.

fol. 92^v: κυριακὴ τετάρτη Δ'. τῷ καιρῷ ἐκεῖνω φησὶν εἰσελθόντι τῷ ἰησοῦ εἰς καπερναοὺμ προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος κ.τ.λ. Beg.: οὐδὲν ἐστὶ τῆς ἀδιστακτοῦ καὶ καθαρᾶς πίστεως ἰσχυρόρον (sic). Schliesst verstümmelt fol. 97^v: πολλῶ μᾶλλον σὺ θεὸς ὢν παντεξούσιος καὶ παντοδύναμος.

V. Der Rest der Handschrift besteht aus Stücken verschiedener Herkunft.

1. fol. 169—176 ein Quaternio, beginnend mit dem Rest einer anderen Predigt auf den Hauptmann von Capernann, mit den Worten: . . . ἀπὸ καθ' ἑαυτὸν ὑποδείγματος καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ἀξίας κατασκευάζει ὁ ἑκατόνταρχος. Schluss fol. 174^r med.: καὶ πρὸς τὴν ἀνάληθον τρίβον τῆς αὐτοῦ ἀκαταλύτου βασιλείας τρέχειν ἡμᾶς ἐνίσχύσει καὶ τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν ἀξιώσει ὡς ὑπεράγαθος καὶ μακρόθυμος. ὅτι αὐτῷ πρέπει κ.τ.λ.

2. fol. 174^v: Gebet an die θεοτόκος von derselben Hand. Der freie Raum auf foll. 174^r und 174^v ist von jüngeren Händen zu allerlei Notizen verwendet. Auf foll. 175^v und 176^r schreibt derselbe, welcher die Hauschronik auf fol. 123^v ff. führte, ein θαῦμα τῆς παναγίας nieder, welches ihm ein Mönch im Jahre 1654 erzählte, als er die βασιλικὴ μονὴ τοῦ σωτῆρος εἰς τὸ μετέωρον ὄρος besuchte. Auf fol. 176^v berichtet ein παπᾶς Dorotheus über sein Leben im Kloster Σέλτζω, in welches er a. 1769 als Mönch eingetreten.

3. fol. 177—184 + 211—212 + 185—187 enthalten aus einem Menaeon die Akoluthie des 2. Mai, des Festes des heiligen Athanasius.

4. fol. 189—207^r enthalten aus dem Pentekostarion die Akoluthien des Pfingstsonntages. Am Anfange fehlt ein Blatt; das Erhaltene beginnt: . . . χον πατέρα καὶ τὸν συνάναρχον υἱὸν καὶ τὸ συναίδιον καὶ πανάγιον πνεῦμα τὸ φωτίζων καὶ στηρίζων καὶ ἀγιάζων τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

5. fol. 207^v: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὸ ἅγιον πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδυτήτα. Beg.: Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιᾶ. Gregor. Nazianz. Or. 1 (Migne Patrol. Tom. 35 col. 396.) Schluss verstümmelt fol. 210^v: ἀπὸ τοῦ ἀληθινοῦ καὶ πρώτου kurz vor dem Ende der Rede (col. 401A.)

6. fol. 213^r: τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου ἐγκόμιον εἰς τοὺς ἀγίους ἀποστόλους πέτρον καὶ παῦλον. Beg.: οὐρανοῦ καὶ γῆς ἄμιλλαν ὄρω. (Spur. Migne Patrol. Tom. 59 col. 491.) Bricht kurz vor dem Ende auf fol. 216^v ab: κεκοίμηται δὲ ἀμφότεροι ἐν πύλει ῥώμη μηνὶ ἰου . . . fol. 217: Moderne Notizen ohne Belang.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

363.

Codex graec. qu. 61. Perg. em. 29×21. XII.—XIII. Jh. 177 Blätter, zweispaltig geschrieben mit je 21 Zeilen.

Die Handschrift enthält ein Evangelium. Die Überschriften der grösseren Abschnitte sind mit bunten Arabesken umgeben, der Initial jeder Perikope grösser in bunten Farben ausgeführt. Der erste Quaternio ist nach einer jüngeren Zählung mit ε' beziffert; die fehlenden 5 Quaternionen enthielten die Lectionen von Oster- sonntag bis Pfingstsonntag.

fol. 1^r: Σάββατον α' μετὰ τὴν πεντηκοστὴν. εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ ματθαίου. Es folgen die Lectionen der 17 Samstage und Sonntage nach Pfingsten. fol. 24^v Ende mit der Unterschrift: τέλος τοῦ καταματθαίου, τὰ εὐαγγέλια τῶν σαββάτων καὶ τῶν κυριακῶν.

fol. 25^r: Σάββατον α' τοῦ νέου ἔτους. εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ λουκᾶν. Bis fol. 53^v folgen die Lectionen für die Samstage und Sonntage bis zum Sonntage τῆς τυροφάγου. Unterschrift auf fol. 53^v: ζῆ τὸ σάββατον ἰα' τοῦ λουκά. καὶ λέγετε τῷ σαββάτῳ τοῦ κράτους· εἰσέρχωντε καθορῶ. καὶ στήκειο λουκᾶς.

fol. 54^r: Σάββατον α' τῶν νηστειῶν καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος θεοδώρου. ἐκ τοῦ κατὰ μάρκον. Lectionen der Samstage und Sonntage der Fastenzeit und der Osterwoche (fol. 82^v: εὐαγγέλια β' τῶν ἁγίων παθῶν. fol. 106^r: εὐαγγέλια τῶν ὥρων nämlich τῆς μεγάλης παρασκευῆς.) Schluss mit dem Ostersonntage auf fol. 125^v.

fol. 126^r beginnen die Lectionen für die Heiligefeste: Μηνὴ σεπτεμβρίῳ α' ἀρχὴ τῆς ἰνδιέτου καὶ μνήμη τοῦ ἰσίου σμεῶνος τοῦ στυλίου. Schluss auf fol. 173^r. Darauf folgen die 11 εὐαγγέλια ἐωθινά und auf fol. 177^v die Angabe der Pericopenabschnitte für besondere Gelegenheiten wie εἰς ἐγκαίνια ἐκκλησίας, εἰς σεισμόν etc.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

364.

Codex graec. qu. 62. Perg. cm. 25×18. XIII. Jh. 187 Blätter. Die am Anfang und am Ende, wie durch vielfachen Blattausfall auch in der Mitte verstümmelte Handschrift wurde am Ende im XV. oder XVI. Jh. auf

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

Papier ergänzt von drei verschiedenen Händen, von denen die erste fol. 188—224, die zweite bis fol. 229, die dritte bis fol. 234 schrieb. fol. 235 ist ein Pergamentblatt, welches aus einer anderen Handschrift in diese verschlagen worden. Die Blätter 38. 41—45. 203 sind stark verletzt, die Blätter 39 und 40 bis auf kleine Reste verloren. Ausserdem hat die Handschrift durch Nässe gelitten; die in Folge dessen verloschenen Schriftzüge sind vielfach von späterer Hand nachgezogen.

Die Originalhandschrift enthielt ein Menaenum der Monate November und December; in ihrem heutigen Bestande beginnt sie in der Akoluthie des 7. November in der ὠδὴ ε' bald nach dem Anfang mit den Worten: αἵματι μαρτυρικῷ καὶ ἐξουφασμένην τῇ χάριτι τῇ σῆ. Der Verlust am Anfange beträgt, wie sich aus sporadisch erhaltenen alten Quaternionen-Ziffern berechnen lässt, 3 Quaternionen und 2 Blätter. Hinter fol. 102 fehlen der 17. und 18. Quaternio mit den Akoluthien vom Schlusse des 26. November bis zur Mitte der ὠδὴ γ' des 30. November. Das Menaenum des December beginnt auf fol. 107^v, auch dies ist durch Ausfall je eines Blattes hinter fol. 167 (Stücke des 17. December), fol. 171 (Stücke des 18. und 19. Dec.) und fol. 185 (Stücke des 20. Dec.) verstümmelt. Die alte Handschrift schliesst auf fol. 187^v mit der ὠδὴ ε' des 20. December, die Ergänzung setzt auf fol. 188^r mit der ὠδὴ ζ' desselben Tages ein. Diese Ergänzung schliesst auf fol. 234^v mit der kryptographischen Unterschrift: . . πῶλον τησιπερα ἄγβας. fol. 235 beginnt: ὑπὸ χαρᾶς αἰφνιδίου διεφόνουν ἀμφοτέροι καὶ λαλεῖν ἀλλήλους βουλόμενοι ἀφασία συσχεθέντες ἐκ τῆς ἀπλήστου χαρᾶς ἐπέχειν ἑαυτοὺς οὐκ ἠδύοναντο = Clem. Rom. de gestis S. Petri cp. 118. (Migne Patrol. gr. Tom. 2 col. 556 C.)

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

365.

Codex graec. qu. 63. Miscellans. aus verschiedenen Stücken des XVIII. Jh. zusammengebunden, cm. 21×16, zusammen 273 Blätter, zum Theil in Vulgär-Sprache.

27

1. fol. 1^r beginnt verstümmelt in einer Geschichte der Spaltung der morgen- und abendländischen Kirche mit den Worten: . . . εἰς ξένον κριτήριον μία ὑπόθεσις τῆς κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας. λυθείσης τῆς συνόδου ταύτης ἦτις πρώτη καὶ δευτέρα ὀνομάζεται διὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν συνέλευσιν τῶν πατέρων ἐκείνων πέμπει ὁ βασιλεὺς μὲ τὸν καρχαέλριον λέοντα. Zwischen fol. 16 und 17 fehlt ein Stück; Schluss auf fol. 21^r.

2. fol. 22^r beginnt mit dem 29. Capitel einer Rhetorik. Überschrift: περὶ τῶν ζητουμένων καὶ φυλαττομένων ἐν τοῖς μεγέθεσι. Beg.: τὰ μὲν τῶ μεγέθει ἀνέχοντα μεγάλα καὶ ἐνδοξα καθεστηκέναι προσήκει, τῶν δὲ μεγάλων διπλὸν ἐστὶ τὸ γένος. Cap. 30: περὶ τοῦ ἐπιδεικτικῶς γένους etc. Schluss auf fol. 26^r; dahinter scheint eine Anzahl von Blättern ausgeschnitten zu sein.

3. fol. 27^r: τοῦ αὐτοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὰ ἄγρα φῶτα τῶν ἐπιφανίων. Beg.: Πάλιν ἰησοῦς ὁ ἐμὸς καὶ πάλιν μυστήριον. μυστήριον οὐκ ἀπατηλόν. (Gregor. Naz. Or. 39 (Migne Patrol. Tom. 36 col. 336.))

4. fol. 31^r: τοῦ αὐτοῦ θεολόγου κατὰ Ἰουλιανοῦ βασιλέως στηλιτευτικὸς πρῶτος. Beg.: Ἀκούσατε τοῦτα πάντα τὰ ἔθνη Greg. or. 4 (Migne Tom. 35 col. 532.) Schluss auf fol. 33^r: ἦλιος ἰσάμενος καὶ σελήνη κατεγρομένη καὶ ἰορδάνη ἄ . . . . (ib. col. 548 B.) fol. 33^v und 34 unbeschrieben.

5. fol. 35^r: τοῦ ἁγίου γρηγορίου ναζιανζοῦ τοῦ θεολόγου ἀπολογητικὸς τῆς εἰς τὸν πόντον φυγῆς ἔνεκεν κ. τ. λ. Beg.: Ἦτημαι καὶ τὴν ἤρταν ὁμολογῶ. Greg. or. 2 (Migne Tom. 35 col. 408.) Schluss fol. 62^v: καὶ τῶν πάλαι τοὺς εὐδοκιμοτάτους τῶν ἐπισκόπων εὐρίσκω ὅσους πῶποτε εἰς ἐπιστάσιαν ἢ προφητείαν ἢ χάρις προβάλετο τοὺς μὲν εἴξαντας προθύμως τῇ κλήσει . . . . (ib. col. 512 B.) Dieser Abschnitt ist in 2 Columnen nebeneinander geschrieben, von denen die eine den originalen Text, die andere daneben eine vulgärgriechische Paraphrase enthält.

6. fol. 63^r: εἰς ἅπασαν τὴν λογικὴν τοῦ ἀριστοτέλους μέθοδον προδιόκησις, ἥτις εἰσαγωγή γεωρ-

γίου σουγδοορη, τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. τί ἐστὶ λογικὴ καὶ περὶ τῶν τριῶν ἐνεργειῶν τοῦ νοῦς. Beg.: Ἀ περὶ τὴν φιλοσοφίαν σπουδὴ ὁμᾶς ὑποδέχεται, νέσι φιλομαθέστατοι. (Vgl. Brétons, Neosell. philologia. σελ. 336. Sathas, Neosell. philol. σελ. 393. Schluss fol. 87^v. fol. 88 leer.

7. fol. 89^r: Ἐρμηνεία εἰς τοὺς τῆς ὀκτωήχου ἀναβαθμοὺς ἐκδοθεῖσα παρὰ νικηφόρου καλλιέστου τοῦ ξανθοπούλου. ζήτημα πρῶτον. Δεῖ μὲν οὖν πρὸ τῆς τῶν ἀντιφώνων αὐτῶν ἐξηγήσεως τούτοις ἐπιστῆσαι τὸν νοῦν. Schluss fol. 116^v.

8. fol. 117^r: ἀποκάλυψις Ἰωάννου τοῦ θεολόγου καὶ εὐαγγελιστοῦ, εἰς ἀπλὴν γλῶσσαν ἐρμηνευθεῖσα, καθὼς οἱ θεολόγοι οἱ παλαιοὶ τῆς ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων ἠρμηνεύσαν αὐτήν, εἰς κοινήν ὠφέλειαν κείμενον ἀπλῶς μεταγλωττισθέν. Beg.: ἡ παρούσα ἀποκάλυψις εἶναι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Schluss fol. 184^r, fol. 184^v leer.

9. fol. 185^r: περὶ τοῦ πῶς δεῖ ὁμιλίαν ξυγγράφειν. κεφ. α'. περὶ τῶν γενῶν καὶ διαιρέσεων τῆς ὁμιλίας. Beg.: Μέλλοντι ὁμιλίαν ξυγγράφειν, ἦν διδασχὴν εἰδῶθαμεν λέγειν, πρῶτον μὲν σκεπτεόν ὑπὸ τίνι λόγου γένει κείται ἢ προστιθεμένη ὑπόθεσις. Schluss fol. 204^r, fol. 204^v unbeschrieben.

10. fol. 205^r beginnt verstümmelt der λόγος περὶ φιλομαθίας des Matthaëus Cantacuzenus mit den Worten: τῆς κτίσεως· οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ὅσω πλείονων ἔχει τῶν μαθημάτων εὐπορίαν καὶ εἰδήσεις ἐπιστημῶν καὶ τὴν καθ' ἕκαστα γινῶσιν, τοσούτω μάλλον ἐπικρατεστέρα γίνεται = Μαθηαίου τοῦ Καντακουζηνοῦ λόγοι δύο ἐκδ. ὑπὸ Ἰωάννου Σακκαλιῶνος p. 10. Schluss fol. 205^v.

11. fol. 205^v: τοῦ αὐτοῦ βασιλέως κυρίου μαθηαίου τοῦ κατακουζηνοῦ, εἰς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέραν κυρὰν θεοδώραν τὴν κατακουζηνήν, περὶ τῶν τριῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων. λόγος δευτέρος. (Ib. p. 18.) Beg.: Ἠρότερον μὲν σοι φιλότατη τὸν περὶ φιλομαθίας ἀπεστάλαξαμεν λόγον.

12. fol. 209^r: προσίμιον εἰς τὴν τοῦ ἄρματος τῶν ἀσμάτων ἐξήγησιν, τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ῥωμαίων κυρίου μαθηαίου ἀσάνη τοῦ κατακουζηνοῦ. Beg.: Οὐδὲ πάνυ μοι δοκεῖ

τογγάνειν ὑγιές εἶναι. (Migne Patrol. Tom. 152 col. 997.) Das Prooemium schliesst mit folgenden Versen:

ματιθαίου περικαλλέος ἤρωος βασιλῆος
 ὑμικρόμου σοφίης ἐρατεινῆς ἐξόχου ἔρνος
 ὅς ῥά νόον κρυπτῶν ἀιδῶν σαλομῶνος ἔφηγεν
 εὐφραδίην ἐπέων ἀσκήσας στήθεσιν οἶσιν.

fol. 210^r beginnt die ἐξήγησις; hinter fol. 211 ist eine Lücke, fol. 212^v bricht die Schrift verstümmelt ab.

13. fol. 213 ist ein einzelnes Blatt aus einer umfangreichen Sammlung. Es beginnt mit dem Schlusse einer ἀπόκρισις auf eine Anfrage betreffend die βαθμοὶ τοῦ θεοῦ βαπτίσματος. Es folgen κεφάλ. τζ' κυροῦ θεοδώρου (Theodori Prodromi) τετράστιχα ἱμβεῖα καὶ ἡρώα κεφαλαιοδῶς ῥηθέντα ἐν τῇ παλαιᾷ πάσῃ γραφῇ (Migne, Patrol. gr. tom. 133 col. 1101), und κεφάλ. τη'. περὶ τῆς ἁγίας τριάδος.

14. fol. 214 bis zum Schlusse: Στεφανίτης καὶ ἰγνηλάτης, ἦ σοφία τῶν ἰνδῶν. Beg.: τὸ παρὸν φυσιολογικὸν βιβλίον. τὸ ἤφερεν ἀπὸ τῆν ἰνδῶν καὶ τὸ ἐχάρισεν εἰς τὸν βασιλέα χρυσόην ἕνας σοφὸς ἄνθρωπος. Dies in schwer leserlicher Schrift geschriebene Stück wird durch starke Beschädigung durch Nässe noch unleserlicher gemacht, und hat durch Ausfall von Blättern sehr gelitten.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

366.

Codex graec. qu. 64. Perg. cm. 25,7 × 20. XII.—XIII. Jh. 135 Blätter, in zwei Columnen geschrieben. Vorne fehlt ein Blatt, am Schlusse mehrere Blätter.

Die Handschrift enthält ein Evangelium für alle Tage des Jahres von Ostern beginnend (fol. 76^{ff.} die εὐαγγέλια τῶν παθῶν). Von fol. 100^v ab die Lectionen des Menologiums. fol. 100^r Schluss mit der Unterschrift: Τέλος τοῦ εὐαγγελίου τῶν δ' εὐαγγελιστῶν. fol. 130^r: Ἀρχὴ τῶν ἀναστασίμων ἑωθινῶν εὐαγγελίων. Im 9. derselben bricht die Handschrift ab.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

367.

Codex graec. qu. 65. Perg. cm. 27 × 21. 120 Blätter, von denen fol. 53—59 jüngere Ergänzung auf Papier sind. Von fol. 25 ist der grössere Theil der äusseren Hälfte abgeschnitten, die Blätter 109^{ff.} sind an der äusseren unteren Ecke verstümmelt. Ein grosser Theil der Handschrift ist Palimpsest, nämlich fol. 1—52 und 60—105 incl.

Die obere Schrift aus dem XV. Jahrhundert bietet ein Menaeum der Monate März, April und Mai. Es beginnt verstümmelt im Synaxarion der heil. Eudocia (1. März) mit den Worten: προσάγεται] ἀβριλλιανῶ τῆς βασιλείας κρατήσαντι ὑπὸ τῶν πρώην διαβληθεῖσα ἐραστῶν. Weitere Lücken im Menaeum des März finden sich hinter fol. 6 (Ende des 5. März und der ganze 6. März) und fol. 20 (Theile des 16. und 17. März). Der Monat April beginnt fol. 50^r col. 2, schliesst aber bereits fol. 52^v verstümmelt in der ὠδῇ δ' des zweiten April, während die Ergänzung auf fol. 53^r mit der ὠδῇ ζ' des 20. April einsetzt. Die Ergänzung geht bis zum Ende des April, obwohl der alte Theil bereits mit dem θεοτόκιον der ὠδῇ ζ' des 20. April wieder beginnt. Der Monat Mai beginnt fol. 73^r und geht ohne Lücke bis fol. 120^v, welches mit dem αἶκος vor dem Synaxarion des 29. Mai abbricht.

Die untere Schrift aus dem XII. Jahrhundert, in zwei Columnen zu ca. 32 Zeilen geschrieben, enthielt Predigten und Heiligenleben. Die Schrift ist nicht gewaltsam zerstört, so dass sie meistens ohne Mühe gelesen werden kann, nur wenige Blätter sind bis zur Unleserlichkeit verloschen. Dagegen ist die Reihenfolge der alten Handschrift bei der neuen Verwerthung des Pergaments vollständig aufgehoben, und die alten Lagen sind beliebig zu neuen Quaternionen zusammengelegt. Dadurch, und weil viele Blätter fehlen, ist der Zusammenhang der einzelnen Schriften überall unterbrochen. Die rothen Überschriften der Handschrift sind nirgends mehr zu entziffern, von den grossen Initialen, mit denen die einzelnen Stücke, so wie

die mit besonderen Überschriften versehenen Hauptabschnitte derselben begannen, sind überall deutlich erkennbare Spuren erhalten. Jedes Stück war am oberen Rande als *λόγος* mit Zusatz der laufenden Ordinalzahl bezeichnet, doch sind nur wenige dieser Bezeichnungen erhalten. So weit sich die Reste entziffern und bestimmen lassen, enthält die alte Handschrift Folgendes: Das 12. Stück bildete ein Bericht über die Deposition der Reliquien Johannes des Täufers in Emesa, dem in Act. Sanct. Jun. Tom. IV. 716ff. abgedruckten ähnlich. Zu ihm gehören fol. 6 und 21, und er schliesst auf fol. 28^r, nach der Angabe, dass die Deposition am 25. Oct. a. 467 Ind. 7. unter der Regierung des Valentinian und Marcian geschah, mit den Worten *εὐρέθη δὲ ἡ τημία αὐτοῦ κεφαλὴ μεγάλη περὶ οὐραρίου εἰκάδι τετάρτη ἰνδικτιῶνος ἕκτης ἔπος πάντες μετανοήσαντες καὶ τὴν ἁμολογίαν αὐτοῦ φυλάξαντες δοξάζομεν τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.* Auf demselben Blatte beginnt als *λόγος* *γ'* bezeichnet die Predigt des (Pseudo-)Chrysostomus *εἰς τὸν τελώνην καὶ τὸν φαρισαῖον* (Migne Patol. Tom. 62 col. 723.) Beg.: *Τῆς φιλαργυρίας τὸ πάθος ἐπιθρομῆ τὴν πλεονεξίαν.* Dazu gehört fol. 95. Auf fol. 15^r schliesst das 14. Stück mit den Worten: *... τὴν ἀδικίαν καὶ δὲ δόξαν τῆ σῆ φιλανθρωπία ἢ πρέπει δόξα καὶ ἡ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.* Dahinter beginnt das 15. Stück (*λόγος* *ιε'* am Rande): *Πάλιν χάρας εὐαγγέλια πάλιν ἐλευθερίας μηνύματα,* eine Predigt auf die Verkündigung Mariae abgedr. in den Werken des Gregorius Thaumaturgus. (Migne Patol. gr. Tom. X col. 1172ff.) Dieselbe ist auf fol. 15. 20. 31. 44^r vollständig erhalten. fol. 44^r col. 2 als *λόγος* *ις'* (Pseudo-)Chrysostomus in Lazarum *quatriduanum.* (Migne Tom. 62 col. 775. spur.) Beg.: *Ἀγαπητοὶ ὡσπερ μήτηρ φιλότεχνος.* Fortsetzung auf fol. 88. Ohne dass man die Stellung derselben in der Reihenfolge der ein-

zelnen Stücke angeben könnte, lässt sich noch Folgendes als Inhalt der Handschrift erkennen. Auf fol. 5^r schliesst eine Predigt: *... μηδὲ κωλύεται τὰ νέπια ἔρχεσθαι πρὸς μαι. τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. αὐτῷ ἡ δόξα* κ.τ.λ. fol. 5^v beginnt die fälschlich dem Amphilochius zugeschriebene Vita des Basilius (Amphilochii opp. ed. Combesis p. 155 sqq.) Beg.: *Ἀγαπητοὶ οὐκ ἦν ἀπαικός.* Dazu gehören ausserdem foll. 12. 81. 73. 27. 45. 22. 41. 52. 68. 67. 76. 80. 74. 40. 9: 71. 10. 24. 25. — foll. 8. 11. 17. 18. 23. 26. 29. 33. 36. 38. 39. 42. 43. 50. 69 gehören einem ausführlichen Bericht über Leben und Wunder des heil. Menas an (nicht der bei Surius und Metaphrastes.) Daran schliesst sich fol. 69^v letzte Zeile: Chrysostomus in anomoeos VI, de Philogonio. Migne Tom. 48 col. 747. *Ἐγὼ μὲν καὶ σῆ...*; weitere dazugehörige Blätter sind 3. 14. 4. 72. 46. 51. Auf fol. 51 findet sich der Schluss; daran schliesst sich die Predigt des Gregor von Nyssa auf den h. Stephanus (Migne Tom. 46 col. 701ff.) Beg.: *Ὡς καλὴ ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀκολουθεία, ὡς γλυκεία ἡ τῆς εὐφροσύνης διαδοχὴ.* fol. 100^r schliesst ein Stück: *... μετὰ ἀγγέλων χορεύοντες, μετὰ ἀρχαγγέλων ἐερτάζοντες ἑμῶς καὶ δοξάζοντες τὸν ἡμᾶς ἐκ τῆς φθορᾶς ἀναστῆσαντα χριστὸν τὸν θεὸν ἡμῶν ὃ ἡ δόξα* κ.τ.λ. Darauf folgt fol. 100^v eine Vita des heil. Georg beginnend: *Ἢ μὲν τοῦ σωτήρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ προαιώνιος βασιλεία οὔτε ἀρχὴ ἡμερῶν οὔτε ζῶης τέλος* (vgl. Vesselovskij im Sbornik der Petersb. Akademie XXI, 2 (1881) p. 172ff.) Dazu gehören foll. 101. 102. 103. Aus einer vita des Johannes Chrysostomus stammen foll. 32. 47; aus den Akten des Apostels Johannes foll. 48. 49. 77. 79. 84. 87.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

368.

Codex graec. qu. 66. Perg. cm. 22×16. XI.—XII. Jh. 341 Blätter zu 21 Zeilen, von denen die fol. 290—

297 einen jüngeren, aber gleichfalls auf Pergament geschriebenen Ersatz für einen verlorenen Quaternio der Original-Handschrift bilden.

Die Handschrift, die vier Evangelien enthaltend, ist prächtig geschmückt. Auf fol. 6^v 158^v 263^v finden sich die Bilder der Evangelisten Matthaeus, Lucas und Johannes, fol. 264^v eine Darstellung Johannes des Täufers in der Wüste. Das Bild des Evangelisten Marcus, welches sich nach den auf fol. 99^r abgedruckten Farbenspuren vor diesem Blatte befand, ist verloren. Dagegen sind auf den unbeschriebenen fol. 5^v und 262^v Bilder der Evangelisten Matthaeus und Johannes, offenbar aus einer anderen Handschrift ausgeschnitten, hier eingefügt. Ausser diesen Darstellungen, deren jede eine ganze Seite einnimmt, ist die Handschrift mit 33 meistens wohl erhaltenen Illustrationen im Texte geschmückt, welche folgende Gegenstände darstellen: fol. 9^v Geburt Christi; fol. 46^v Christus auf dem Meere wandelnd; fol. 53^r Verklärung; fol. 64^v Heilung von Blinden; fol. 65^v Einzug in Jerusalem am Palmsonntag; fol. 67^r Feigenbaum ohne Früchte; fol. 87^v Christus in Gethsemane; fol. 89^r Judaskuss; fol. 91^v Petrus und der Hahn; fol. 96^r zwei Frauen am Grabe trauernd; fol. 120^v Austheilung der Brode und Fische; fol. 125^r Heilung eines Tauben; fol. 165^r Verkündigung; fol. 168^v Darstellung der Prophezeiung von dem Kinde, welches den Weg bereitet (Ev. Luc. I, 76); fol. 171^v Der alte Symeon; fol. 177^r Taufe Christi; fol. 180^r Christus legt in der Synagoge die Schrift aus; fol. 251^r Trauer des Petrus über die Verleugnung; fol. 251^r Verspottung und Geisselung Christi; fol. 253^v Simon trägt Christo das Kreuz nach; fol. 254^v Kreuzigung; fol. 256^v Kreuzabnahme; fol. 260^v Christi letzte Aufträge an die Jünger; fol. 261^r Himmelfahrt; fol. 272^r Hochzeit zu Kana; fol. 277^v Christus und die Samariterin; fol. 282^r Christus am Teiche Bethesda; fol. 298^r Heilung eines Blinden; fol. 307^v Erweckung des Lazarus; fol. 309^v Salbung der Füsse Christi durch Maria;

fol. 314^r Fusswaschung der Jünger; fol. 334^r Das Grab wird offen gefunden; fol. 336^v Thomas legt die Hände in die Wundenmale. Unter jeder Illustration ist der illustrierte Vers in Goldschrift wiederholt, ebenso sind die Überschriften und die ersten Zeilen jedes Evangeliums, die Kapitelzahlen und Überschriften am Rande in Goldschrift ausgeführt. Die halbe Seite vor Beginn eines jeden Evangeliums ist mit Arabesken und Thiergestalten angefüllt, der Initial desselben gross in bunten Farben ausgeführt.

fol. 1 der Handschrift ist unbeschrieben. fol. 2^r enthält eine arabische Schenkungsurkunde datirt vom 10 Tūba a. 935, fol. 2^v—5^v die synoptischen Canones. Auf fol. 7^r beginnt mit der Überschrift τὸ κατὰ ματθαῖον ἄγιον εὐαγγέλιον, das erste Evangelium, welches auf fol. 98^v schliesst. fol. 99^r ursprünglich leer, ist von jüngerer Hand mit den κεφάλαια τοῦ κατὰ μάρκον gefüllt, in der ursprünglichen Handschrift fehlen diese Übersichten bei allen Evangelien. fol. 100 und 101 leer. fol. 102^r: τὸ κατὰ Μάρκον ἄγιον εὐαγγέλιον bis fol. 157^v. fol. 158^r und foll. 159—161 waren leer, davon sind fol. 160^r und 161^r von junger Hand mit einem Gebete beschrieben. fol. 162^r: τὸ κατὰ Λουκᾶν ἄγιον εὐαγγέλιον; Schluss desselben auf fol. 261^r. foll. 261^v—267^v mit Ausnahme der erwähnten Bilder leer. fol. 268^r: τὸ κατὰ Ἰωάννην ἄγιον εὐαγγέλιον, welches fol. 339^v schliesst. Die jüngere Ergänzung umfasst das Stück VI, 60 — VIII, 59. fol. 340 und 341 waren ursprünglich leer, jetzt findet sich auf fol. 340^v von jüngerer Hand ein Gebet und folgende Notiz über einen früheren Besitzer: τῷ παρὸν τετραβαγγέλιον εὐρίσκειται εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς καινήσεως, καὶ ἔποιος τὸ ἀποξενώσῃ νὰ εἶναι ἀφωμυμένους παρὰ θεοῦ παντοκράτορος, καὶ νὰ εὕρη καὶ τὴν κορίαν θεοτόκον μαχομένην ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

Die Handschrift ist im Januar 1881 von Themistokles A. Theophylaktopoulos in Pera durch Vermittlung des Botschafts-Dolmetschers Dr. Schröder angekauft. Nach

Angabe des Verkäufers stammt sie aus Kalavryta in Morea.

369.

Codex graec. qu. 67. Perg. cm. 25×18. XI. Jh. 234 Blätter zu 23 Zeilen.

Die Handschrift enthält die vier Evangelien. Auf foll. 4^v, 69^v, 113^v, 183^v die Vollbilder der vier Evangelisten. Die Überschriften der Evangelien sind in Goldschrift ausgeführt von Arabesken umgeben.

fol. 1 ursprünglich leer, ist dazu benutzt in Kreisen kalendarische Notizen über die Jahre der Welt 6532—35 (p. Chr. a. 1024—27) aufzuzeichnen. Von einer Notiz später Hand nur noch zu erkennen: *Μανουήλ ἀποκατορίας* || . . . εἰς τὴν πρόθεσιν: || τὸ ὄνομα . . .

fol. 2^r: τοῦ κατὰ ματθαίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 5^r: Εὐαγγέλιον κατὰ ματθαίου. Schluss fol. 67^r.

fol. 67^v ohne Überschrift die Capitel des Evangelium Marci. fol. 70^r: Εὐαγγέλιον κατὰ μάρκου, welches auf fol. 110^r schliesst.

fol. 110^v die κεφάλαια des Lucas-Evangeliums, fol. 184^r: Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν. Schluss fol. 182^r.

fol. 182^v: Übersicht der Capitel-Überschriften des Evangeliums Johannis. fol. 184^v: Εὐαγγέλιον κατὰ ἰωάννην. Schluss desselben fol. 233^r.

Die Blätter fol. 233^v und 234 ursprünglich unbeschrieben sind von Mönchen eines Klosters zu verschiedenen Zeiten zu Notizen benutzt, wie: κύριε βοήθει τῷ σῷ δούλῳ ἀθανασίῳ μοναχῷ τῷ τοῦδεαβόλεως ἀμύγ. — κύριε βοήθει τῷ σῷ δούλῳ ἄρσσηνίῳ μοναχῷ. — μνήσθητι κύριε ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν δούλων σου γερασίμου μοναχοῦ καὶ ζηναχίδος μοναχοῦ καὶ ἰωαννίου μοναχοῦ καὶ δός αὐτοῖς ἄφρασιν ἀμαρτιῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως und dgl.

Die Handschrift ist gleichzeitig mit der vorhergehenden erworben, und soll aus dem Kloster Meteora bei Trikala in eine nahe gelegene türkische Moschee, von dort nach Constantinopel gekommen sein.

370.

Codex graec. qu. 68. Perg. cm. 17,6×12,3. XIII. Jh. 102 Blätter.

Von dem letzten Blatte ist der grössere Theil unten abgeschnitten; fol. 11 ist an Stelle eines verlorenen Blattes später eingeklebt und von ganz junger Hand beschrieben. Vorn sind 7 Pergamentblätter (besonders gezählt) aus einer andern Handschrift des XIII. Jahrhunderts vorgebunden, enthaltend Bruchstücke aus dem Johannes-Evangelium: fol. 1—6 Ev. Ioann. ep. X v. 5 — ep. XI v. 54: ἀλλὰ φεύζονται ἀπ' αὐτοῦ — Ἰησοῦς οὐκ ἔτι παρηγορεῖ περι[επάτει] . . .; fol. 6 ep. XII v. 12—27: εἰς τὴν ἑορτὴν ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ ἰησοῦς εἰς ἱερουσόλυμα — ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν; fol. 7 ep. XIV v. 4—21: ὑπάγω οἴδατε καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε — ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ ἀγαπῶν με.

1. Die ursprüngliche Handschrift hat im Anfang zwei Quaternionen verloren, sie beginnt verstümmelt in einem Excerpt asketischen Inhalts: . . . διότι γὰρ εὐλαβείας, οὐδὲ αὐτὸν τὸν θεὸν τίς τιμᾷ. Es folgen Excerpte aus Isaak, Johannes Climacus, Barsanuphius, Isidorus u. a. Schluss fol. 9^v.

2. fol. 9^v: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν μάρκου τοῦ ἀθηναίου τοῦ ἀσκητῆτος ἐν τῷ ὄρει τῆς ἱεράκης τῆς οὔσης ἐπέκεινα τῶν ἐνδοτάτων μερῶν τῆς εἰσόδου αἰθιοπίας. Beg.: Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς σεραπίων ὑπάρχων ἐν τῇ ἐσωτέρα ἐρήμῳ τῆς αἰγύπτου. Acta SS. Mart. III 778 App. p. 40. Schluss fol. 28^r: καὶ ὁδηγήσαι ἡμᾶς εἰς τὸ ἄγιον αὐτοῦ θέλημα πρεσβείας τῆς ἀγγράτου θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀμύγ.

3. fol. 28^r: τοῦ ἁγίου διωροθέου περὶ τοῦ εὐχαρίστως ὑπομένειν τοὺς πειρασμούς (Excerpte aus den *Διδασκαλίαι* des D.) Beg.: Ὁφείλει ὁ μοναχὸς ὁ μετὰ ἀληθείας προσερχόμενος δουλεύει τῷ θεῷ. (Migne Patrol. gr. Tom. 88 col. 1761ff.) Schluss fol. 36^r: τὸ γὰρ μὴ εἰδέναι τὴν τοῦ πλησίον κακίαν, τίπτει σὺν θεῷ τὴν ἀγαθότητα.

4. fol. 36^r: τοῦ ἁγίου νείλου περὶ ἀκτημοσύνης (Excerpte daraus). Beg.: Μὴ τις ἄπνον οἰεσθῶ καὶ μετὰ ῥαστώνης περιγινόμενον τὸ τῆς ἀκτημοσύνης κατόρθωμα. (cap. 2 Migne Tom. 79 col. 969.)

Schluss fol. 49^r: καὶ πολλὰς ὑφειλούσῃ ἀπολαύειν τιμῆς.

5. fol. 49^r: Excerpte aus einem Gerontikon. Beg.: Ἀδελφὸς ἠρώτησε γέροντα λέγων τί ἐστὶν ἡ γεωργία τῆς ψυχῆς. Alsdann folgen Excerpte aus Theodorus Edessenus (fol. 51^r), Chrysostomus (fol. 54^r u. 55^v), Barsanuphius (fol. 57^v).

6. fol. 58^r: ἐκ τῶν περὶ νήψεως κεφαλαίων ἡσυχίου (Excerpte). Beg.: Νῆψις ἐστὶ μέθοδος πνευματικῆ ἐμπαθῶν νοημάτων καὶ λόγων καὶ πονηρῶν ἔργων πάμπαν τὸν ἄνθρωπον σὺν θεῷ ἀπαλλάττουσα. (Migne Tom. 93 col. 1480.) Schluss fol. 75^r.

7. fol. 75^v: τοῦ ἁγίου νεέλου. Beg.: Ὁ φόβος τοῦ θεοῦ ἐκδιώκει πάσας τὰς κακίας· ἡ δὲ ἄκνηρία ἐκδιώκει τὸν φόβον τοῦ θεοῦ.

8. fol. 77^r: Πέτρου μοναχοῦ καὶ ἡσυχαστοῦ τοῦ δαμασκηνοῦ. Beg.: Ἡ ἡσυχία ὡς ἀρχὴ καθάρσεως ψυχῆς ὑπάρχουσα. Schluss fol. 102^r: καὶ οὕτως αὐτομάτως ἡ ἄλλη γνώσις ἔρχεται ἐν τῷ νοῦ ὡσαύτως καὶ αἱ λοιπαί.

Auf der Rückseite von fol. 102 steht die Notiz: Philipp Meyer, deutscher Pfarrer in Smyrna kaufte diese Handschrift von 108½ Blättern im December 1885. — Von diesem erwarb sie die Bibliothek a. 1887.

371.

Codex graec. qu. 69. Pap. em. 21,4×14,4. XVI. Jh. 103 Blätter, die letzten Blätter von fol. 94 an sind wurmstichig.

Die Handschrift enthält Lexica.

1. fol. 1^r: λεξικὸν σὺν θεῷ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἱεροσολίμου, in 2 Columnen geschrieben. Beg.: Ἀσάμην· ἐβλάβην· ἀβαρβαίνων· καλῶς θροπτομένων· ἄβατων· ἀπρούσιον· ἄβασις· ἀνάβασις. Schluss fol. 84^r: τὸ ὦ μέγα μετὰ τοῦ ψ̄: ὤψαι· ὤφθης· ὤψισμένων· ὠψέ τῆς ὄρας· βραδέως ἐρχομένων· ὠψίστην· ὤψισαι.

2. fol. 84^v: ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆς λέξεως τῶν ῥν ψαλμῶν. Beg.: Ἀλληλοῦσία· ἔρχεται ὁ θεός. Es folgen fol. 87^r λέξεις τῶν ὁδῶν, fol. 88^r λέξεις σὺν θεῷ τῆς ἐκτατεύχου, fol. 89^v λέξεις τῶν κανόνων τῶν τοῦ χριστοῦ γεννηφότων (sic) καὶ τῆς πεντηκοστῆς, fol. 92^v λέξεις τῶν ἁγίων προφητῶν, fol. 95^v λέξεις

τῶν πράξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων, fol. 96^r λέξεις ἀποστολικαί, fol. 97^r λέξεις τῆς πρὸς ἑβραίους ἐπιστολῆς. Schluss fol. 97^v mit der Unterschrift: Ἐτελειώθη ἡ παροῦσα δέλτος ἐν μεγάλῳ λ', ἡμέρα σαββάτω ρφζ' (1517). Darunter: Τὸ παρὸν λεξικὸν ἐπικτηθὲν πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀναγνωστῆτων (sic): καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχεσθῆναι μοι καὶ μὴ καταράσθαι ὅτι ἀμαθῆς τυγχάνω τῆς αὐτῆς τέχνης. Auf fol. 98^r: ἀμαρτωλῶς ἰλαρίων ἱερομόναχος. ρξκ' ἰνδ. ε' (1517).

3. fol. 98^vff. (von anderer Hand) verschiedene Etymologien. Beg.: Πόθεν θόας· παρὰ τὸ θέω τὸ τρέχω· ταχὺς γὰρ ἦν ὁ θόας κ.τ.λ. Bricht unvollendet ab fol. 103^v: πόθεν χελιδόν· παρὰ τὸ ταῖς χεῖλεσι θονῆ· πᾶσα τῆς τυργύνοος...

Im Juli 1886 vom Pfarrer Phil. Meyer in Smyrna gekauft.

372.

Codex graec. qu. 70. Pap. em. 27×17,5. XIX. Jh. 368 lose Blätter in einer Kapsel, nur auf der Vorderseite beschrieben.

Die Handschrift enthält des Damascius εἰς τὸν Πλάτωνος Παρμενίδην ἀπορία καὶ ἐπιλύσεις, Abschrift des Cod. Marcianus 246 fol. 216^v—435^v durch Prof. Emil Heitz in Strassburg.

Beg.: τὰς ἀμεθέτους ταῖς μεθεκταῖς εἴπερ οὐσαί τινες.

A. 1891 erworben.

373.

Codex graec. qu. 71. Pap. em. 26,8×18,6. XV. Jh. 262 Blätter zu 30 Zeilen. Quaternionenbezifferung auf dem ersten Blatte der Quaternionen in der untern rechten Ecke.

1. fol. 1^r: Rothe Überschrift: βίος θουκουδίδου τοῦ συγγραφέως. Beg.: θουκουδίδης ἀθηναῖος, ὀλόρου ἦν παῖς. Schluss fol. 2^v.

Darunter: ὦ φίλος· εἰ σοφὸς εἶ, λάβε μ' ἐς χεῖρας· εἰ δὲ πέφυκας νῆρις μουσάων, ῥίψον ἢ μὴ νοεῖς· παῦροι δ' ἀγάσαντο θουκουδίδην ὀλόρου κεκροπίτην τὸ γένος. Es folgen die Namen der attischen Monate, darüber roth die entsprechenden römischen Namen.

2. fol. 3^r: Roth: *θουκυδίδου ἀθηναίου συγγραμμάτων, πρώτη*. Schluss fol. 257^v. Am Rande sind vereinzelt Varianten notirt.

Unterschrift: *μυχαῖλος ἀποστολῆς βυζάντιος μετὰ τὴν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἄλωσιν πενία συζῶν, καὶ τόδε τὸ βιβλίον ἐξέγραψεν.*

3. fol. 258^r: Roth: *διονυσίου ἀλικαρνασέως περὶ τῶν θουκυδίδου ἰδιωμάτων*. — *διονύσιος ἀμμαίω τῷ φιλάτῳ, χαίρειν*. — Schluss fol. 262^v: *ἔχεις ὦ φίλε ἀμμαῖε τὰ παρατηρήματα καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἐκ τῆς κοινῆς ἐξητασμένα πραγματείας ὡς ἐπεζήτηται, εὐτοχῶς ἀμμαίω.*

Unterschrift: *μυχαῖλος ἀποστολῆς βυζάντιος, μετὰ τὴν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἄλωσιν πενία συζῶν, μισθῷ καὶ τόδε τὸ βιβλίον ἐν Κρήτῃ ἐξέγραψεν.*

Der Königlichen Bibliothek a. 1893 von der Universitäts-Bibliothek zu Berlin überwiesen, welche die Handschrift von Prof. Friedr. Martin am Friedrich-Wilhelms-Gymnasium zu Posen als Geschenk erhielt.

374.

Codex graec. qu. 71^a. Pap. cm. 21 × 16. XIX. Jh. 83 Blätter.

Die Handschrift enthält eine Collation des Thucydides-Codex qu. 71 mit Bekker's Editio stereotypa. Berlin 1832.

Herkunft gleich der vorigen Nummer.

375.

Codex graec. qu. 72. Pap. cm. 29 × 20,7. XV. Jh. 322 Blätter zu 30 Zeilen, davor 2 ungezählte Pergamentblätter. Quaternionenbezeichnung auf der Vorderseite des ersten Blattes der Quaternionen.

Die Vorderseite des ersten Pergamentblattes enthält unter der Überschrift: *Cyrellus refert*, von der Hand, welche die meisten der Randscholien der Handschrift schrieb, Bemerkungen über die Ansichten mehrerer Philosophen über das *πρῶτον αἴτιον*. Beg.: *τὸ μὲν γὰρ πρῶτον αἴτιον ἀκίνητον, ἀερίδες, εἰς ἅπαν*. Schluss: *ὅπῃ τοῦ ἀρίστου, ἀρίστην γεγονέναι τῶν γενηθέντων.*

fol. 1^r: *Rothe Überschrift: πορφύριου περὶ τοῦ πλωτίνου βίου, καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ*. Beg.: *πλωτίνος ὁ καθ' ἡμᾶς γεγονώς φιλόσοφος*. Schluss fol. 13^r med.: *καὶ ὅ, τι ἂν ἡμᾶς ἄλλο κινήσει, αὐτὸ σημαίνει τὸ ἔργον.*

fol. 13^r med.: *Roth: πλωτίνου φιλοσόφου ἐννεάδων τὲ καὶ τῶν κατὰ τὰς ἐννεάδας ἐπιγραφῶν τῶν βιβλίων, προσέκθεις*. — *ἐννεὰς πρώτη*. Verzeichniss der Überschriften der 54 Bücher. Schluss fol. 14^r med. Der Rest von fol. 14 unbeschrieben.

fol. 15^r: *Roth: πλωτίνου φιλοσόφου ἐννεάδος πρώτης, περὶ τοῦ τί τὸ ζῶν καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος*. Daneben am Rande roth *α*, und so neben allen Überschriften die Ordinalzahl bis *νδ*. Schluss fol. 322^r: *βίος ἀνίδουος τῶν τῆδε. φουγὴ μόνου πρὸς μόνον. τέλος τοῦ σοφοῦ καὶ θείου Πλωτίνου*. fol. 261^v unbeschrieben, durchstrichen mit der Bemerkung: *οὐδὲν λείπει. ὀργιές ἐστι.*

Unterschrift: *μυχαῖλ ἀποστολῆς βυζάντιος μετὰ τὴν τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἄλωσιν, πενία συζῶν, μισθῷ καὶ τοῦτο τὸ βιβλίον ἐν Κρήτῃ ἐξέγραψεν. ἱαταταιᾶξ.*

Am Rande der Handschrift griechische und lateinische Bemerkungen von zwei verschiedenen Händen. Die eine seltner auftretende in zierlichen Schriftzügen mit schwarzer Dinte, welche bisweilen auch Schreibfehler der Handschrift corrigirt, ist die des Ermolaus Barbarus. Die andre in kräftiger Schrift mit brauner oder rother Dinte meistens Citate aus griechischen und lateinischen Philosophen beifügend ist älter, da fol. 37^r eine solche Notiz von Barbarus weiter ausgeführt ist.

Die Handschrift war früher im Besitz des Klosters S. Michele di Murano. Vgl. den Mittarelli'schen Catalog col. 911. Daher die auf dem Rücken aufgeklebte Signatur: *B. M. 92*. Über frühere Besitzer berichtet das zweite der vorgebundenen Pergamentblätter: *στίχοι ἱαμβοὶ τοῦ ἀλεξάνδρου. πόνος μὲν πλωτίνου, πέλει ἡδε παρούσα βιβλίος. ὃ εὐημέρου νῦν κτήμ' ἀλεξάνδρου (Alessandro Benedetto? vgl. Müller im Centralllatt f. Bibliothekswesen I p. 385). Darunter: hunc emi Ego Ermolaus Barbarus eques zachariae proc(uratoris) filius 1489. 11. Aug. d(ucatis) 7 aureis ab alexandro praedicto. Darunter: Plotinius (sic) Eneades. porfirius de plotini vita, et ordine librorum eius. Die von Mittarelli erwähnte Notiz über den von Alexander bezahlten Preis finde ich nicht.*

A. 1893 von der Königlichen Bibliothek angekauft.

376.

Codex graec. qu. 73. Perg. cm. 22,5 × 16,5. XV. Jh., von verschiedenen Händen geschrieben. 46 Blätter, davon 44 beschrieben, das erste durch Wurmfrass leicht beschädigt. Die Blätter sind zu Quinionen zusammengelegt, welche auf dem ersten und zehnten Blatte beziffert sind.

1. fol. 1^r: Rothe Überschrift: *πορφυρίου εισαγωγή*. Schluss fol. 11^v mit der rothen Unterschrift: *πορφυρίου εισαγωγή*.

2. fol. 12^r: *ἀριστοτέλους κατηγορίαι*. fol. 33^r post init.: *κατηγορίων ἀριστοτέλους τέλος*.

3. fol. 33^r post init.: *ἀριστοτέλους περί ἑρμηνείας πρῶτον*. fol. 44^v med.: *τέλος ἀριστοτέλους περί ἑρμηνείας*.

Die ersten Initialen auf fol. 1^r und fol. 12^r in Gold mit farbiger Verzierung, auf fol. 1^r eine farbige Arabeske. Am Rande hin und wieder in schwarzer Dinte Correcturen des Textes, in rother Bemerkungen über den Hauptinhalt und die Capitel-Eintheilung; einige der letzteren in Form von Überschriften im Text.

Am obern Rande von fol. 1^r: *πέτρον ὑψηλά αἰωνήτου βίβλος*. Im vordern Einbanddeckel mit rother Dinte: II.

1894 auf der Auction der Bibliothek des Grafen Giacomo Manzoni angekauft.

377.

Codex graec. oct. 1. Pap. cm. 15,4 × 10,4. Drei Stücke aus dem XVI. Jh. zusammengebunden, im Ganzen 199 Blätter, von denen 1—7 und 194—199 unbeschrieben sind.

1. fol. 8^r beginnt in einem theologischen Tractat, dessen erste beiden Capitel verloren sind, mit der Überschrift: *κεφάλαιον γ'*. Anfang: *ἔταν θέλης νά υπάγης νά κοιμηθῆς λέγε τὸ πιστεύω καὶ τὸ πάτερ ἡμῶν καθὼς ἔκαμες ταχύτερα, καὶ αὐτὴν σὴν προσευχὴν*. Hinter fol. 9 ist eine Lücke, aus der zwei Blätter mit dem Ende des 6., dem 7. und dem Anfange des 8. Capitels als fol. 20 und 21 in der Handschrift erhalten sind. fol. 10^r med.: *κεφάλαιον ι'* *ἐξήγησις εἰς τὸ πάτερ ἡμῶν*; fol. 11^v: *κεφ. ια'* *ἐξήγησις τοῦ χαιρετισμοῦ τῆς θεοτόκου*.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

Schluss fol. 12^v: *τέλος*. *Αὐτὴν τὴν πνευματικὴν θεορίαν ἐποίησα ἀδελφεῖ, διὰ τὰ νὰ μάθωσιν πολλοὶ χριστιανοὶ τοὺς τρόπους τῆς προσευχῆς καὶ πῶς πρέπει νὰ δοξάζωσι τὸν θεὸν διὰ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ, τὰ ὅποια ἐποίησεν εἰς ἡμᾶς, καὶ ἕταν ἀναγινώσκουσιν ὅλα αὐτὰ, παρακαλῶ αὐτοὺς, ὅτι εἰς τὴν προσευχὴν αὐτῶν νὰ θυμῶσι καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀλβέλτου μαρτῖνου, τοῦ χίου, ἀναξίου ἱερομονάχου κ.τ.λ.*

2. fol. 13^r von anderer Hand: *ἐξήγησις τοῦ πάτερ ἡμῶν ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ ὁσίου δομινίκου, die 9 βαθμοὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἄδου* betreffend. fol. 18^v und 19, ursprünglich unbeschrieben, sind von späterer Hand mit Betrachtungen ähnlichen Inhalts versehen.

Den Rest der Handschrift von fol. 22^r ab bildet grossentheils eine Predigtsammlung, offenbar ein einheitliches Stück, obwohl auf fol. 68^r eine andere Hand zu schreiben beginnt, und von einem Autor.

3. fol. 22^r: *τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν κυριακὴν τοῦ τελῶνου καὶ τοῦ φαρισαίου λόγος*. Beg.: *Μὴ προσευξόμεθα φαρισαϊκῶς ἀδελφοί*.

4. fol. 40^r: *εἰς τὴν κυριακὴν τοῦ ἀσώτου λόγος τοῦ αὐτοῦ*. Beg.: *Σὲ κύριε τὸν ὄντα ἐν πᾶσι τῇ κτίσει ἁμαρτωλοὶ ποῦ φύγωμεν*.

5. fol. 55^r: Beginn einer Predigt ohne Überschrift: *Ὁ σημερινὸς λόγος ἀδελφοὶ εἶναι περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τὸν ὅποιον θέλει μάθωσιν τρία πράγματα*.

6. fol. 68^r: *τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ τῆς ζητήσεως καὶ εὐρέσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὴν πρώτην κυριακὴν τῆς τεσσαρακοστῆς*. Beg.: *Μωσῆς ὁ θεοπέσιος διὰ νηστείας τεθέεται, καθαρῶς τὸν ποιοῦμενον*.

7. fol. 87^r: *εἰς τὴν δευτέραν κυριακὴν τῶν νηστειῶν λόγος*. Beg.: *Τὴν πνευματικὴν ἀδελφοὶ ἀναλαμβάνετε νηστείαν, τῇ γλώσση μὴ λαλεῖται τὰ ὀόλια*.

8. fol. 104^r: *εἰς τὴν τρίτην κυριακὴν τῶν νηστειῶν λόγος*. Beg.: *Σήμερον γίνεται χαρὰ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπιγῆς, ὅτι τοῦ χριστοῦ τὸ σημεῖον κόσμῳ ἐμφανίζεται, σταυρὸς ὁ τρισυμμάριστος*.

9. fol. 120^r: *εἰς τὴν τετάρτην κυριακὴν τῶν νηστειῶν λόγος*. Beg.: *Δεῦτε ἐργασόμεθα ἐν τῷ*

μυστικῶ ἀμπελώνι καρποῦς μετανοίας. Schluss fol. 131^v, fol. 132—139 leer.

10. fol. 140^r von derselben Hand: λόγος α΄. περὶ τοῦ νόμου τοῦ κυρίου. Beg.: Ὁ πῆξας ἐπὶ οὐδενός τῆν γῆν τῆ προστάξει σου.

11. fol. 151^r: λόγος β΄ περὶ τῆς ἀγάπης. Beg.: Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχῆς τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει καὶ τῆν γῆν ἐπὶ ὑδάτων ἐδράσας.

12. fol. 164^r: λόγος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς σαρκώσεως. Dahinter ein durchstrichenenes Wort, von dem nur ἀ...ου (Name des Verfassers?) zu erkennen ist. Beg.: Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἢ φανέρωσις. Schluss fol. 176^r.

13. Darauf folgen eine Reihe kürzerer Notizen, auf fol. 176^v beginnend: Ἰστέον ὅτι μόνον τὸν ἄγιον πέτρον αἰετὶς χερσὶν ὁ σωτὴρ ἐβράπτισεν und ὅτι τῆν παναγίαν θεοτόκον πέτρος καὶ ἰωάννης ἐβράπτισαν. fol. 177^r: Gebet zur θεοτόκῳ. fol. 177^v: Ἰστέον ὅτι τῆν θεοτόκον ὁ μὲν ἰωάννης μητέρα τοῦ ἰησοῦ προσηγόρευσεν κ.τ.λ. fol. 178^r: περὶ τῶν θεοειδῶν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, eine Beschreibung der inneren und äusseren Eigenschaften der Maria, beginnend: Ἰστέον κατὰ τὸν ἱστορικὸν ἀφροδισιανὸν ὅτι τῆς παναγίας θεοτόκου τὸ ἦθος ἦν σεμνόν κ.τ.λ. (Vgl. über Aphrodisianus: Fabric. Bibl. Graec. T. XI p. 578 ed. Harles.) fol. 178^v: Ἰστέον ὅτι ὁ πατήρ ἰωάννου τοῦ θεολόγου ὁ ξεβεδαῖος ἦν ἢ δὲ μήτηρ σαλῶρι θυγάτηρ ἰωσήφ.

14. fol. 179^r: ἡ ὑψίσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῶν σταυροῦ. Beg.: Δεῦτε πιστοὶ, τὸ ζωοποιὸν ξύλον προσκυνήσωμεν. Schluss auf fol. 193^v.

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

378.

Codex graec. oct. 2. Perg. cm. 16,5 × 11,2. 88 Blätter in Uncialschrift des IX. Jh. Die Blätter sind in falscher Reihenfolge gebunden, fol. 81—88 gehören vor fol. 1. Da auf fol. 81 die Quaternionenziffer κγ' steht, so fehlen im Anfang 27 Quaternionen = 216 Blättern. Ausserdem fehlt der 29. Quaternio zwischen fol. 88 und fol. 1, welches mit der Ziffer Α bezeichnet ist, und einige Blätter am Ende.

Die Handschrift enthält die Reste eines Psalters. Die Überschriften der Psalmen sind roth, neben einer jeden ist die Zahl der στίχοι des Psalms angegeben. Der erste Initial jedes Psalms ist in bunten Farben ausgeführt. Fol. 81^r beginnt mit Psalm 106 (105), 16 ἀσρὸν τὸν ἄγιον κυρίου, fol. 88^v schliesst mit Psalm 107, 37. fol. 1^r beginnt wieder mit der Überschrift von Psalm 111. Der Psalter endet auf fol. 64^v. Es folgen die üblichen ᾠδαί. In der ᾠδῇ ἰσαίου προσφύτου bricht die Handschrift auf fol. 80^v ab mit den Worten: ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ἀναστῆσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθή[σονται] . . . .

A. 1866 aus einem Sinai-Kloster durch Vermittelung von Heindr. Brugsch erworben.

379.

Codex graec. oct. 3. Perg. cm. 13,7 × 9,8. 268 Blätter, von denen fol. 5—266, zu je 16 Zeilen geschrieben, aus dem Jahre 1077 stammen.

fol. 1—4 sind Reste einer Handschrift eines Evangeliums des XII. Jahrhunderts in Quart. Die Blätter sind am Rande ringsum beschnitten, wobei einige Buchstaben des Textes weggefallen sind, und in der Richtung der Zeilen eingebogen, um sie so dem Octavformat der Handschrift anzupassen. Sie enthalten Pericopen aus Ev. Matth. cap. 14, cap. 22 und cap. 23. Ebenso finden sich hinten 2 Blätter aus einem Evangelium in Uncialschrift aus dem 9. Jahrhundert, in ähnlicher Weise in das Format der Handschrift gebracht, mit Abschnitten aus Ev. Lucae cp. 15 und 18, Ev. Matth. cp. 25.

Die Handschrift selbst enthält zunächst die Evangelien des Matthaeus und des Johannes; am Rande sind die Ziffern und Überschriften der Capitel, die Ziffern ihrer Unterabtheilungen, die Pericopen mit den Anfangsworten und den Daten angegeben.

fol. 5^r beginnt: ζῆται πρῶτον τὸν ἔμφυτον φόβον ἐμπόνως· καὶ τότε ἔνδον ἐβήσεις τὸν ἔμπυρον λόγον· τὸν διδάσκοντα ἀνθρώπων γυνῶσιν. || τὰ κεφάλαια τοῦ

κατὰ ματθαῖον ἀγίου εὐαγγελίου. Unter dem Capitelverzeichnis fol. 6^v: ἀγία τριάς ἐλέησον ἡμᾶς. fol. 7^r: εὐαγγέλιον κατὰ ματθαῖον. Ende des Evangeliums auf fol. 137^v mit der Unterschrift: εὐαγγέλιον κατὰ ματθαῖον στίχων βγζ'. τὸ κατὰ ματθαῖον εὐαγγέλιον ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλὴμ μετὰ χρόνους ὀκτώ τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 137^v: τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ ἰωάννην εὐαγγελίου. fol. 138^v: Εὐαγγέλιον κατὰ ἰωάννην. Schluss desselben auf fol. 238^v; darunter: τέλος ἤλκεις τὸ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον. στίχοι βτ'.

fol. 239^r—248^r enthalten das 2—7. der εὐαγγέλια ἐωθινά; das erste und die vier letzten fehlen, weil sie den Evangelien Matthaei und Johannis entnommen waren.

fol. 248^v nochmals: εὐαγγέλιον κατὰ ἰωάννην στίχοι βτ'. τὸ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους τριάκοντα δύο τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως. ἐν πνεύματι τῆ νήσω ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἀγίου. Dahinter folgen εὐαγγέλια διάφορα τῆς ἐβδομάδος καὶ εἰς λοιποὺς διαφόρους ἀγίους bis fol. 255^v; zwischen fol. 252 und 253 ist ein Blatt ausgefallen.

fol. 256^r beginnen die Indices zu den Pericopenabschnitten der beiden Evangelien, Verzeichnisse der Anfangs- und End-Worte mit Angabe der Capitelziffern nach der Reihenfolge der Tage. fol. 256^f. enthält unter der Überschrift: συναξάριον τῶν σαββατοκυριακῶν τοῦ κατὰ ἰωάννην ἀγίου εὐαγγελίου sämtliche Tage von Ostern bis zum Montag nach Pfingsten, fol. 257^v unter der Überschrift συναξάριον τῶν σαββατοκυριακῶν τοῦ κατὰ ματθαῖον εὐαγγελίου sämtliche Tage vom Dienstag nach Pfingsten bis zum 8. Sonntag nach Trinitatis, von da bis zum 16. Sonntage nach Trinitatis nur die Samstage und Sonntage. Auf diese folgen in ähnlicher Weise kurz verzeichnet ohne Überschrift die Lectionen aus den beiden Evangelien für einzelne Tage der Fastenzeit und für die Osterwoche; unter der Überschrift εὐαγγέλια τῶν ἀγίων παθῶν λεγόμενα εἰς τὸν ὄρθρον die neun aus den beiden Evangelien entnommenen Abschnitte, dann die εὐαγγέλια τῶν ὁρῶν τῆς ἀγίας

παρασκευῆς, auf diese die Heiligentage, an denen Pericopen aus den beiden Evangelien verlesen werden, endlich die εὐαγγέλια ἐωθινὰ ἀναστάσιμα ἕνδεκα, diese einschliesslich der aus Marcus und Lucas entnommenen Lectionen; zum Schluss εἰς κοιμηθέντας κατὰ ἰωάννην. Die Subscription des Schreibers auf fol. 265^v lautet: τέλος εἴληφεν ἡ μικρὰ βίβλος αὐτῆ· διὰ χειρῶν βεβήλων μάρκου μοναχοῦ ἀμαρτωλοῦ καὶ ξένου. οἱ ἐντυγχάνοντες αὐτῇ εὐχέσθωσαν ὑπὲρ ἐμοῦ διὰ τὸν κύριον ἀμήν. fol. 266^r: ἐγράφη δὲ ἐν τῷ ρφπε' ἰνδ. ε' μηνί μαίω. (= a. 1077).

Herkunft gleich der der vorigen Handschrift.

380.

Codex graec. oct. 4. Perg. cm. 11,8×9. XII. Jh. 179 Blätter zu 25—27 Zeilen.

Die Handschrift enthält die 4 Evangelien. fol. 1 ist abgeschnitten und der Rest des inneren Randes am Deckel festgeklebt; hinter fol. 2 sind 3 Papierblätter eingehftet, ohne dass dort eine Lücke wäre. Dagegen fehlen folgende Stücke: 1 Blatt hinter fol. 3 Matth. 3, 12 ἄγρον κατακάσει — 4, 17 ἡ βασιλεία τῶν enthaltend; 1 Blatt hinter fol. 15 mit Matth. 11, 11 γουνακῶν — 12, 2 ὃ οὐκ ἔστι ἐν; 1 Blatt hinter fol. 71 mit Marc. 9, 49 — 10, 21 ὁ δὲ ἰησοῦς ἐμβλέψας; 1 Blatt hinter fol. 85 mit Marc. 16, 1 Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου bis zum Schlusse des Evangeliums; 1 Blatt hinter fol. 91 mit Lucas 2, 46 καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς bis 3, 11 μετὰδότω τῷ μὴ ἔχοντι. Am Schlusse fehlen etwa 4 Blätter.

fol. 2^r beginnt mit Ev. Matth. 1, 20 τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματος ἐστὶν ἀγίου. fol. 52^v: τὸ κατὰ μάρκον εὐαγγέλιον. fol. 86^r: τὸ κατὰ λουκᾶν εὐαγγέλιον. fol. 144^v: τὸ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον. Dasselbe bricht ab mit ep. 19 v. 31 ἵνα καταργῶσιν. Am Rande des Textes die Überschriften und Ordinalzahlen der Capitel.

Facsimile bei Wattenbach. Schrifttafeln zur Geschichte der griech. Schrift. Berlin 1876. T. XIX. Herkunft gleich der der vorigen Handschrift.

381.

Codex graec. oct. 5. Pap. cm. 15,2×10. XV. Jh. 323 beschriebene Blätter, dahinter 7 leere.

Die Handschrift enthält das *Paracleticon* des *Ioannes Damascenus*, die Hymnen auf die Jungfrau Maria für jeden Tag der Woche mit Freitag beginnend, achtmal wiederholt nach den 8 *ἤχοι* des *Octoechs*. Überschrift: *καθόνες παρακλητικοὶ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου ἡμῶν θεοτόκου. ποιήματα ἰωάννου μοναχοῦ*. *ἤχος α'* beginnt auf fol. 1^r; *ἤχος β'* auf fol. 39^v; *ἤχος γ'* auf fol. 80^r; *ἤχος δ'* auf fol. 119^v; *ἤχος πλάγιος α'* auf fol. 160^v; *ἤχος πλάγιος β'* auf fol. 201^r; *ἤχος βαρύς* auf fol. 245^r; *ἤχος πλάγιος δ'* auf fol. 282^v. Schluss auf fol. 323^r. fol. 323^v: *τέλος τοῦ θεοτοκάρου*. Auf dem letzten der angehefteten Blätter steht unter anderen werthlosen Notizen: *ετούτο το θεοτοκარი ὑπάρχει τοῦ θρόνου τῆς ἀλεξανδρείας*, auf dem Deckel, zum Theil beschädigt: *ετούτο τὸ θεοτοκარი [ὑπάρχει] ἐμοῦ μητροπόλεως ἱερομονάχου [...] καὶ ἔπειτα εἶθελε μου τὸ πάρ[...] ἵνα σκύσητο φίλο τὸ χαρτι[...]* *ἔ]χει τὰς ἀρχὰς τῶν ἁγίων πατέρων [τῶν ἐν νικαία] συναθροισθέντων. καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ ἰούδα τοῦ ἰσακρυώτη*. Darunter von anderer Hand: *παρὰ δὲ αὐτοῦ ἡμεῖς ἔχομεν λαβόντες ὄν(?) οὐδενὶ ἂν τολμη[...] ἀφαιρῆν ἐπὶ τῷ αὐτῷ βάρει μέλλοι...*

Herkunft gleich der der vorigen Handschriften.

382.

Codex graec. oct. 6. Pap. cm. 22,5×14. XIX. Jh. 42 nur auf der Vorderseite beschriebene Blätter.

Abschrift der Blätter 148—168 des cod. Escorial. Ω—I—11, enthaltend die *Excerpta de insidiis* des Kaisers *Constantin Porphyrogennetus* aus *Johannes Antiochenus* und *Malalas*; am Anfange von fol. 1^r eine *Collation* von *Johannes Antiochenus* frgm. 214 § 1—7 (Müller *Fragmenta hist. graec.* Tom. V, 27). *Collation* und Abschrift sind von der Hand des Prof. *Geppert* in Berlin a. 1872 gemacht; dieselben sind im Januar 1879 von Dr. *Paul Ewald*

revidirt. Vgl. die der Handschrift beigegebundene Abhandlung von *Theod. Mommsen*: *Bruchstücke des Johannes von Antiochia und des Johannes Malalas*, im *Hermes* Bd. VI p. 325 ff.

Von Prof. *Theodor Mommsen* 1872 geschenkt.

383.

Codex graec. oct. 7. Perg. cm. 15,2×11,8. XIII. Jh. 209 Blätter.

Die Handschrift enthält den *Psalter*, so geschrieben, dass jeder Vers mit rothem Initial beginnt. Am Anfange fehlen 5 Quaternionen und ein Blatt, nur ein Blatt davon mit *Psalms 29*, 13—30, 11 ist erhalten und als fol. 71 eingefügt. Ein Blatt, welches hinter fol. 6 fehlt, findet sich in der Handschrift als fol. 78.

1. fol. 1^r beginnt mit *Psalms 34* (33), 9: *ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος*. Der *Psalter* schliesst auf fol. 173^r. Es folgen wie üblich die 11 *ὠδαί*.

2. fol. 192^r: *ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου ἤτοι τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου*. Dieselbe schliesst verstümmelt gegen Ende der alphabetischen 24 *οἶκοι*: *Χάριν δοῦναι θελήσας ὀφλημάτων ἀρχαίων ὁ πάντων χρεωλύτης ἀνθρώπων, ἐπεδῆ[μ]ησε...*

A. 1880 von einem *Iuselgriechen* zu Paris gekauft.

384.

Codex graec. oct. 8. Perg. cm. 11,2×8,3. XI. Jh. 260 Blätter. (1—258 und zwei, 120 und 139, doppelt gezählte).

Die Handschrift enthält den *Psalter*, so geschrieben, dass jedes der beiden respondirenden Glieder der Verse eine besondere mit goldenem Initial beginnende Reihe bildet; der erste Initial jedes *Psalms* ist grösser in bunten Farben ausgeführt, die Überschriften roth. Zahlreiche *Scholien* am Rande sind roth geschrieben mit blauem Initial. Die Handschrift ist sehr verstümmelt.

fol. 1^r beginnt mit dem *Psalms 33* (32) v. 12: *Λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτοῦ;* davor

gehört fol. 250, welches mit πίστει, dem Schlusswort von Psalm 33, 4 beginnt. Lücken finden sich hinter fol. 2 (enthaltend Psalm 34, 7—35, 8); fol. 15 (Psalm 38, 20—39, 5); fol. 24 (Psalm 43, 3—44, 3); fol. 27 (Psalm 44, 23—45, 3); fol. 29 (Psalm 45, 15—46, 4); fol. 30 (Psalm 46, 9—47, 10); fol. 33 (Psalm 49, 11—16); fol. 35 (Psalm 50, 10—51, 2); fol. 44 (Psalm 55, 24—56, 5); fol. 49 (Psalm 59, 1—6); fol. 53 (Psalm 61, 1—9); fol. 55 (Psalm 63, 1—64, 3); fol. 70 (Psalm 69, 16—29); fol. 76 (Psalm 71, 24—72, 7); fol. 83 (Psalm 74, 8—76, 4); fol. 85 (Psalm 77, 6—78, 11); fol. 86 (Psalm 78, 20—41); fol. 88 (Psalm 78, 55—61); fol. 89 (Psalm 78, 70—79, 2); fol. 95 (Psalm 81, 10—86, 6); fol. 96 (Psalm 86, 14—87, 3); fol. 98 (Psalm 88, 9—89, 4); fol. 99 (Psalm 89, 11—17); fol. 104 (Psalm 90 u. 91); fol. 106 (Psalm 92, 16—94, 16); fol. 109 (Psalm 96, 2—97, 1); fol. 120 (Psalm 102, 29—103, 15); diese Lücke ist von junger Hand auf Papier ergänzt; fol. 125 (Psalm 104, 19—26); fol. 139 (Psalm 106, 46—107, 4); fol. 147 (Psalm 109, 12—17); fol. 153 (Psalm 112, 9—113, 6); fol. 161 (Psalm 118, 15—24); fol. 167 (Psalm 119, 45—62); fol. 172 (Psalm 119, 100—109); fol. 194 (Psalm 134, 3—135, 7); fol. 204 (Psalm 139, 21—140, 5); fol. 207 (Psalm 141, 8—143, 7); davon 143, 1—7 auf einem Papierblatt von junger Hand ergänzt; fol. 216 (Psalm 146, 7—147, 4). fol. 223^r Ende des Psalters mit der Unterschrift: ὁμοῦ ψαλμοὶ ρν. δόξαι ξ. καθίσματα κ. στίχοι (die Ziffer fehlt). fol. 223^v: οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος τοῦ δαδ. καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτε ἐμονομάχησε πρὸς τὸν γολιάθ. Nur 6½ Verse sind erhalten. Darauf folgen die übrigen ὠδαὶ und προσευχαί, ebenfalls mit einigen Lücken; foll. 224 und 225 stehen in verkehrter Reihenfolge.

fol. 254^r beginnt verstümmelt in Vers 1 das Gebet Manasse, fol. 256^r die προσευχὴ τοῦ (sic) τοῦ πρεσβύτου ἐκ τοῦ κατα λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου (cp. 2, 29—32). fol. 256^v: ὕμνος κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὴν λεγόμενος. Beg.: Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῶ.

fol. 258^r: τυπικὰ τῆς ἁγιωτάτης καθολικῆς ἐκκλησίας τὰ κατασυνήθειαν λεγόμενα. Beg.: Ὁ μονογενῆς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ.

Herkunft wie bei der vorigen Handschrift.

385.

Codex graec. oct. 9. Perg. cm. 13,3×10. XIII. Jh. 140 Blätter.

Die Handschrift enthält das neue Testament. Sie ist von einer Hand geschrieben, war aber ursprünglich in zwei Bände getheilt, wie die bei der Apostelgeschichte mit α' von neuem beginnende Bezifferung der Quaternionen zeigt. Die Handschrift der Evangelien hat am Rande die Überschriften der Capitel, die Ziffern der Unterabtheilungen derselben und die Bezeichnung der Tage, an denen die Pericopen gelesen werden, die Handschrift der Apostelgeschichte und der Briefe nur diese letztere.

Die Evangelienhandschrift beginnt verstümmelt mit dem Schlusse des Evang. Lucae (cp. 24, 51) διέστη ἀπ' αὐτῶν. Unterschrift: εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν στίχων βω'. τὸ κατα λουκᾶν εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ἐς τῆς τοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως. τοῦ κατὰ ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 1^v ist leer. fol. 2^r: τὸ κατὰ ἰωάννην ἁγίου εὐαγγέλιον. Das Evangelium schliesst auf fol. 26^v ohne Unterschrift; fol. 27—29 sind unbeschrieben.

fol. 30^r unter einer ganz abgeblättern Illustration beginnt die Apostelgeschichte mit der Überschrift: αἱ πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων. ταῦτα λόγοις θεοῦ περικυδέα ἔργα μαθητῶν. fol. 66^v: τέλος σὺν θεῷ τῶν πράξεων τῶν ἁγίων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων.

fol. 67^r: ἐπιστολὴ καθολικὴ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου.

fol. 70^v: πέτρον ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ α'.

fol. 74^v: πέτρον ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ β'. δευτέρα ταῦτα πάλιν θεοκλήρων ἔχ' ἄριστος.

fol. 77^r: ἰωάννου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ α'.

fol. 81^r: ἰωάννου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ β'.

fol. 81^v: Ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἀποστόλου ἐπιστολή καθολικὴ γ'.

fol. 82^r: Ἰουδα ἀποστόλου ἐπιστολή καθολικὴ.

fol. 83^r: τέλος σὺν θεῷ τῶν καθολικῶν ἐπιστολῶν.

fol. 83^v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολή πρὸς ῥωμαίους. fol. 98^r: τέλος τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς.

fol. 98^v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολή πρὸς κορινθίους α'.

fol. 111^v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολή πρὸς κορινθίους β'.

fol. 121^r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολή πρὸς γαλάτας.

fol. 126^r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολή πρὸς ἐφεσίους.

fol. 131^r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολή πρὸς φιλιπησίους.

fol. 134^r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολή πρὸς κολασσαεῖς.

fol. 137^v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολή πρὸς θεσσαλονικεῖς α'.

Die übrigen Briefe fehlen.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

386.

Codex graec. oct. 10. Pap. cm. 14×9. XVII. Jh. 98 Blätter.

Die Handschrift enthält grösstentheils Kirchengesänge mit byzantinischer musikalischer Notation.

fol. 1^r: χερουβικὰ ποιήματα διαφόρων. Die Namen der Melurgen sind meist angegeben. fol. 3^r: τοῦ καρύκη. fol. 11^v: τοῦ μεγάλου βασιλείου τοῦ γλυκέως. fol. 13^r: τοῦ κορώνη. fol. 14^r: τοῦ νέου χρ(υσάφη). fol. 15^r: μανουήλ. fol. 16^v: τοῦ κυροῦ ἰωσάφ. fol. 18^r: Ἰωάννου τοῦ κλάδα. fol. 20^v: τοῦ κουκουζέλη. fol. 23^v: Ἰωάννου τοῦ κουκουζέλη. fol. 32^v: γερμανοῦ ἀρχιεπισκόπου.

fol. 39^r: κεκραγάρια σὺν θεῷ. fol. 40^v: κεκραγάριον β^{ογ}. fol. 41^v: κεκρ. γ^{ογ}. fol. 43^r: κεκραγάριον δ^{ογ}. fol. 44^v: κεκρ. ε^{ογ}. fol. 45^v: κεκρ. ζ^{ογ}. fol. 47^r: κεκρ. ζ^{ογ}. fol. 48^r: κεκρ. η^{ογ}. Schluss fol. 49^r. fol. 49^v unbeschrieben.

fol. 50^r: ποίημα τοῦ Γαζή. ἰδ'. Beg.: Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τοῦ κυρίου.

fol. 52^r: τοῦ νέου Ϙ (χρυσάφη) ἕτερον. Beg.: Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τοῦ κυρίου.

fol. 60^r: τιμιωτέρα ὑπάλληλος πάντο ἔντεχνος καὶ ὠραιότατος κωνσταντίνου ἐξαγγυάλου. Beg.: Τὴν ὕψως θεοτόκον σε μεγαλύνομεν.

fol. 65^v: ἀρχὴ καὶ τῶν ἰα εὐθιῶν. ποίημα λέωντος τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως. τὸ δὲ μέλλος γέγονε παρὰ κυροῦ ἰωάννου τοῦ γλυκέως. Beg.: Δόξα πατρὶ καὶ ἀγίῳ πνεύματι. Εἰς τὸ ὄρος τοῖς μαθηταῖς ἐπιγομένους. Vgl. Christ und Paranikas, Anthologia graeca carminum Christianorum (Lips. 1871) p. 105 ff.

fol. 92^v: Astronomische Tabelle. fol. 93^r: Περὶ πῶς νὰ εὐρίσκης τὸ ἄγιον πάσχα μετὰ τῶν ἀκολουθῶν ἑορτῶν αὐτοῦ αἰωνίων καθὼς καὶ ἐν τοῖς ὁρολογίαις τυπωμένον εὐρίσκεται. Schluss fol. 95^v. fol. 96 und 97 sind mit Noten ohne Text beschrieben. fol. 98^r unbeschrieben.

Auf fol. 98^v steht: Ἱερμίου ἱερομονάχου σινάιτου und τοῦ ἀγίου ἔρους σινά.

Febr. 1887 vom Pfarrer Phil. Meyer in Smyrna gekauft.

387.

Codex graec. oct. 11. Pap. cm. 13×9,5. XVII. Jh. 191 Blätter (6 ungezählte Vorblätter und 370 gezählte Seiten).

Athanasius Alex. Quaestiones ad Antiochum in neugriechischer Bearbeitung. Die 6 Vorblätter enthalten ein Verzeichniss der Fragen, dessen Anfang fehlt.

1. pag. 1 rothe Überschrift: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας πρὸς ἀντίστονον ἄρχοντα περὶ πλείστον καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων τῶν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεσθαι ὀφειλομένων. Beg.: ἐρώτησις πρώτη: Ἐπειδὴ ἐπιστεύσαμεν καὶ ἐβαπτίσθημεν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας τριάδος τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος καὶ λέγομεν θεὸν τὸν πατέρα· θεὸν τὸν υἱὸν θεὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· πῶς δὲν εἶναι τρεῖς θεοὶ κ.τ.λ.

(Vgl. Migne, Patrol. Gr. Tom. 28 col. 597.) Die Handschrift enthält weit mehr Fragen und Antworten als die Ausgaben. Die letzte Frage lautet (pag. 343): ἐρώτησις. Πῶς νὰ νοήσωμεν ἐκεῖνο ὅπου λέγει ἡ γραφή· καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἀνθρώπου γοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς. Schluss pag. 345.

2. pag. 346: ἐρώτησις· τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ τοῦ ἐν ἔως τὰ δέκα. ἐρώτησις· τί ἐν καὶ οὐχὶ δύο. ἀπόκρισις ἕνα εἶναι ὁ θεός κ.τ.λ.

3. pag. 349: Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων καὶ μετονομάσθησαν. Beg.: βυζάντιον ἢ κωνσταντινούπολις, θράκη ἢ μακεδῶνα κ.τ.λ. (Ähnliches in den Ausgaben des Synecdemus des Hierocles.)

4. pag. 353: Μεγαληγάρις τῆς ὑπαπαντῆς. Beg.: Θεοτόκε ἡλπῆς πάντων τῶν χριστιανῶν σκέπε φρούρα φύλαττε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ.

5. pag. 356: παραγγελία νουθητικαὶ διαφόρων σοφῶν λουτελεῖς ἄμφω διὰ τε ψυχῆν καὶ σῶμα. ἐκ τοῦ ἀγίου εὐαγγελίου. Beg.: Ὅταν κληθεῖς ὑπὸ τινος τῶν μεριστάνων εἰς δεῖπνον.

Juli 1886 vom Pfarrer Ph. Meyer in Smyrna gekauft.

388.

Codex graec. oct. 12. Perg. cm. 12×9. XI.—XII. Jh. 298 Blätter (die 2 ersten Blätter sind nicht gezählt).

Die Handschrift enthält die 4 Evangelien. Auf der Rückseite des ersten (ungezählten) Blattes und auf fol. 141^v befanden sich die Bilder des Matthaeus und Lucas, die jedoch ganz weggekratzt sind. Vor dem Marcus-Evangelium (fol. 87^r) und vor dem Johannes-Evangelium (fol. 227^r) bunte Ornamente. Auf dem zweiten (ungezählten) Blatt ein Stück der κεφάλαια des Matthaeus-Evangelium (κεφ. κδ—ξγ). Vor fol. 1 fehlt ein Blatt mit dem Anfang des Matthaeus-Evangelium.

fol. 1^r beginnt Ev. Matth. I v. 9 mit den Worten: ἐγέννησε τὸν ἄχαζ. Schluss fol. 85^v.

fol. 86^r: τοῦ κατὰ μάρκου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 87^r: Τὸ κατὰ μάρκου εὐαγγέλιον. Schluss fol. 139^v.

fol. 140^r: τοῦ κατὰ λουκᾶν εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. Vor fol. 142 fehlt ein Blatt mit dem Anfang

des Lucas-Evangelium. fol. 142^r beginnt Ev. Luc. I v. 10 mit den Worten: προσευχόμενον ἔσω τῆ ὥρα τοῦ θυμιάματος. Schluss fol. 226^v. Dahinter fehlt ein Blatt, welches wahrscheinlich die κεφάλαια des Johannes-Evangelium enthielt.

fol. 227^r: τῶ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον. Schluss fol. 288^v.

fol. 289^r: Der Brief des Eusebius an Carpianus (die Überschrift fehlt). Beg.: Ἀμμόνιος μὲν ὁ ἀλεξανδρεὺς κ.τ.λ.

fol. 289^v: κανονάριον σὺν θεῷ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ εὐαγγελίου ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ. Schluss fol. 296^r.

A. 1886 von Jos. Baer in Frankfurt gekauft.

389.

Codex graec. oct. 13. Perg. cm. 18×13. XIII. Jh. 251 Blätter.

Die Handschrift enthält das neue Testament und den Psalter nebst den ᾠδαί. Auf fol. 6^v ein Vollbild des Matthaeus; nach fol. 33 ist ein Blatt ausgeschnitten, auf welchem sich wahrscheinlich ein Bild des Marcus befand; ebenso nach fol. 50 ein Blatt wahrscheinlich mit dem Bilde des Lucas, und nach fol. 78 ein Blatt mit dem Bilde des Johannes. Erhalten sind auf fol. 101^r Brustbild Christi, auf fol. 127^r Brustbild des Apostels Jacobus, auf fol. 130^r Brustbild des Apostels Petrus, auf fol. 138^v Brustbild des Apostels Judas, auf fol. 192^v ein sehr abgeriebenes Bild des Psalmisten David, auf fol. 243^r ein Bild, welches den Sieg Davids über Goliath darstellt, auf fol. 243^v ein Bild, welches die Überschreitung des rothen Meeres durch die Israeliten darstellt, auf fol. 244^v Moses im Gebet, auf fol. 246^v Anna, Mutter Samuels, im Tempel betend, auf fol. 247^v der Prophet Habakuk, fol. 248^r der Prophet Jona, fol. 249^r die drei heiligen Knaben, fol. 250^v die Jungfrau Maria betend, fol. 251^r Zacharias. Am Anfang der einzelnen Theile farbige Ornamente. Die Überschriften und Initialen in Goldbuchstaben.

Die Blätter 1—4 sollten die Canones, wie üblich zwischen bogentragende Säulen gestellt,

aufnehmen. Es sind jedoch nur die Überschriften (zwischen den Bögen) und der Anfang des ersten Canon ausgeführt, die übrigen Fächer zwischen den Säulen sind unbeschrieben. fol. 7 und 8 (= Ev. Matth. 1, 1—3, 9) sind von jüngerer Hand (auf Pergament) ergänzt. fol. 7^r: Τὸ κατὰ ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss fol. 33^v. — fol. 34^r: Τὸ κατὰ μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss fol. 50^r. — fol. 51^r: Τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss fol. 78^v. — fol. 79^r: Τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss fol. 100^r.

fol. 101^r: Αἱ πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Schluss fol. 126^v.

fol. 127^r: Ἐπιστολή καθολικὴ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου. — fol. 130^r: Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη. — fol. 133^r: Πέτρου ἐπιστολὴ δευτέρα. — fol. 135^r: Τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη. — fol. 138^r: ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ δευτέρα. *ibid.* ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ τρίτη. — fol. 138^v: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰούδα ἐπιστολὴ καθολικὴ.

fol. 140^r: Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς ῥωμαίους. — fol. 149^r: τοῦ αὐτοῦ πρὸς κορινθίους πρώτη. fol. 157^v beginnt der 2. Korintherbrief ohne Überschrift; ebenso die übrigen Briefe des Paulus. Schluss des Hebräerbriefes fol. 189^v. fol. 190—192 unbeschrieben.

fol. 193^r: Ψαλτήριον εἰς θεὸν μέλος τερπνόν. Schluss fol. 241^v. fol. 242 unbeschrieben. fol. 243^r—251^v die 11 ᾠδαί. Hinter fol. 247 fehlt ein Blatt mit der ᾠδὴ des Habakuk.

Juli 1885 vom Pfarrer Phil. Meyer in Smyrna angekauft.

390.

Codex graec. oct. 14. Junge Pap.-Hdschr. cm. 16,5×11. 56 Blätter.

fol. 1^r: προσκυνητᾶριον σὺν θῶ' αγίω τῆς αγίας πόλεως ἱερουσαλήμ. Beg.: ἀκούσατε πάντες οἱ εὐσεβῆς χριστιανοὶ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκάς μικροὶ τε καὶ μεγάλοι ταυτὴν τὴν διήγησιν.

Beschreibung der Stadt Jerusalem und des heiligen Landes in neugriechischer Sprache, mit

bunten Initialen und Abbildungen mit Beischriften, am Ende wie es scheint verstümmelt. Am Rande und auf eingefügten Blättern von anderer Hand Gebete, liturgische Stücke, Evangelienlectionen.

Über fol. 1^r επὸς ἀζὶς προσκυνητᾶριον ὁ[†]χ. Νικολᾶος
 ὁ[†]χ. ἀναστασιουνοπουλου

1875 Νοεμβριος 2.

Im vorderen Deckel unter der Überschrift πᾶτερ ἱμῶν ο ἐν τοῖς ὄργανοῖς das Vaterunser in türkischer Sprache mit griechischen Buchstaben. Im hinteren Deckel eingeklebt Fragment eines Menaeum auf Kosmas und Damianus bezüglich.

Gekauft 1890 bei G. Hess, München.

391.

Codex graec. oct. 15. Pap. cm. 19×13,5. XVI. Jh. 154 gezählte Blätter zu 18 Zeilen, vorher ein Pergamentblatt mit lateinischer Schrift (Fragment einer Taufpredigt) und 4 leere Papierblätter, am Ende 2 Blätter Papier, auf dem 2. ein Index des Inhalts der Handschrift. Die Blätter sind zu 6 Lagen zusammengelegt, nur zum Schluss zu 8 Lagen, deren letztes Blatt fehlt. Beziffert sind sie auf der Rückseite jedes 12. Blattes, mit der Übersetzung des Theodorus Gaza beginnt neue Zählung.

1. fol. 1^r: τοῦ πλουτάρχου πῶς ἂν τις διακρίνει τὸν κόλακα τοῦ φίλου· ἢ περὶ διαφορᾶς φίλου καὶ κόλακος. Beg.: Τῷ σφόδρα φιλεῖν ἑαυτὸν ὃ ἀντίοχε φιλόπαππε φάσκοντι.

2. fol. 48^r: πλουτάρχου παραμυθικὰς εἰς ἀπολλώνιον. Beg.: καὶ πάσαι σοι συνήλκησα καὶ συνηγέστην ἀπολλώνιε φίλτατε.

3. fol. 81^v: τοῦ αὐτοῦ πῶς ἂν τις ὅπ' ἐχθρῶν ὠφελοῖτο. Beg.: Ὅρω μὲν εἶτι τὸν πραότατον ὃ κορηγίε ποδλχερ ἄτερ πολιτείας ἤρησαι τρόπον.

4. fol. 93^r: τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀδολεσχίας. Beg.: Δύσκολον μὲν ἀναλαμβάνει θεράπευμα καὶ χαλεπὸν ἢ φιλοσοφία τὴν ἀδολεσχίαν. Schluss fol. 115^r med. Der Rest von fol. 115^r und 115^v sind leer.

5. fol. 116^r: μάρκου τουλλίου κικέρωνος ῥωμαίου κᾶτων, ἢ περὶ γήρωος ἐρμηγεία θεοδώρου. Beg.: Ὡ τίτε εἶκεν ἐγὼ πρόφρων τοι ἴκωμαι ἀρήξων. Schluss fol. 154^r. Unterschrift: τέλος τὸ περὶ γήρωος τοῦ κικέρωνος.

In der Plutarch-Handschrift sind am Rande von erster Hand alle Eigennamen wiederholt, von zweiter Hand hier und da *variae lectiones* einer anderen Handschrift notirt.

Im vordern Umschlagdeckel ist ein Zettel mit Inhaltverzeichnis halb überklebt von einem *Ex libris*: *Bibliothecae fui Semproni*. In der obern Ecke der Rückseite des Pergamentblatts findet sich eine ältere Bibliotheks-Signatur: II D. 120.

1894 auf der Auction der Bibliothek des Grafen Giacomo Manzoni angekauft.

392.

Codex graec. oct. 16. Pap. em. 15×10. XVI. Jh. 110 gezählte beschriebene Blätter, davor und dahinter je 4 leere.

1. fol. 1^r: Unter rother Arabeske die Überschrift: *τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου πατρὸς ἡμῶν μεγάλου τοῦ συγγέλου διδασκαλίου περὶ τῆς τοῦ λόγου συντάξεως: προσοίμιον*. Beg.: *Ἡ περὶ τῆς συντάξεως τοῦ λόγου διδασκαλία, πολλή τε καὶ βαθεῖα καθέστηκε φιλομαθέστατε λάζαρε*. Schluss fol. 71^r oben: *εὐχομαι τοῖνον ἔχειν σε τὴν θεῖαν χάριν ἐν τούτοις, καὶ ἐν πᾶσιν οἷς μετέρχῃ, λόγον καὶ ὁδόν. μερνημένος τῆς ἡμῶν πνευματικῆς σχέσεως*. Gedruckt mehrfach unter dem Namen des Georgius Lecapenus; unter dem des Michael Syncellus herausg. v. Alex. Cancellarius. Venetis 1745. Vgl. Krumbacher, *Gesch. d. byz. Litt.* p. 280. Der Rest von fol. 71 und fol. 72 leer.

2. fol. 73^r: *ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν ἐρωτημάτων, θεοδωσίου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως: περὶ προσφῶτων*. Beg.: *Ἡρωσῶδια εἰς δέκα*. Schluss fol. 110^v: *καὶ πάλιν ταύτης ἐξόχως, ἢ τοῦ ἡμέρου σύνθεσις, ἐκδιόξεται καὶ κηροῦται, ὡς ἢ τοῦ ἡλίου φαιδρότης, ὑπὲρ πάντα τὰ αἰσθητὰ φῶτα*. Am Rande hin und wieder Scholien. Es ist eine der häufigen fälschlich unter dem Namen des Theodosius Alexandrinus gehenden Bearbeitungen der *τέχνη* des Dionysius Thrax in Form von *ἐρωτήματα*, aber mit keiner der bisher bekannt gewordenen völlig übereinstimmend. Vgl. *Erotemata grammatica ex arte Dionysiana oriunda*, ed. P. Egenolff.

Progr. v. Mannheim 1880. — Hilgard, *De artis grammaticae ab Dionysio Thrace compositae interpretationibus*. Progr. v. Heidelberg 1880. — *Appendix artis Dionysii Thracis ab G. Uhligio recensitae*. Progr. v. Heidelberg 1881.

1895 von Olschki in Venedig gekauft.

393.

Codex Diez A. duod. 10. Perg. em. 12,4×9,4. XV. Jh. 249 Blätter, stark beschädigt durch Wasser, welches die Schrift vielfach fast bis zur Unkenntlichkeit verlöscht hat. An vielen Stellen sind von jüngerer Hand diese Spuren verlosehener Schrift nachgezogen. Die Ränder zeigen theilweise auch Spuren von Brand, der jedoch nirgends die Schrift des Textes erreicht hat. Die Blätter 1—4, 150—153, 188, 223—224, 229—239, 248, 249 haben kleine Löcher.

Die Handschrift umfasste ursprünglich das neue Testament, doch sind von dem Theil, welcher die Evangelien enthielt, nur die beiden Blätter 1 und 4 erhalten, welche das Ev. Matth. 12, 28 (etwa mit *ἐφ' ἑμαῖς ἢ βασιλεία τοῦ θεοῦ* beginnend, die erste Zeile ist nicht kenntlich) bis 13,2 *ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμ . . .* enthalten. Ob die Blätter 2 und 3, welche fälschlich dazwischen geschoben sind, ebenfalls Theile der Evangelien enthalten, oder zu den fehlenden Blättern des Restes der Handschrift gehören, ist nicht zu constatiren, da sie völlig unleserlich sind. Von fol. 5 ab enthält die Handschrift die Apostelgeschichte und die Briefe mit folgenden Lücken: Hinter fol. 5 fehlen 2 Blätter mit Apostelgesch. 1,11 *ὁὗτος ὁ ἰησοῦς* bis 2,11 *ἀκούομεν*; hinter fol. 109 2 Blätter mit dem Schlusse der Inhalts-Übersicht des Römerbriefs und Ep. Rom. 1,1—27 *ἐν τῇ ὁρέξει*; hinter fol. 155 3 Blätter mit 1. Kor. 14,13—15, 46 *ἀλλὰ τὸ ψυχικόν*, vom 3. Blatte ist ein Rest des inneren Randes mit wenigen Wortresten erhalten und als fol. 156 gezählt. Hinter fol. 159 fehlt 1 Blatt mit dem Schlusse der *ὑπόθεσις* des 2. Korintherbriefes und dem Anfang des Briefes bis ep. 1,8 *ὁ γὰρ θέλομεν*; hinter fol. 164 1 Blatt mit 2. Kor. 5,4

ἐν τῷ σήκει — 19 κόσμον καταλλ]άσσον; hinter fol. 227 2 Quaternionen mit dem Schlusse des 1. Briefes an Timotheus von ep. 4,1 πνεύμασι πλάνοις ab, mit dem 2. Brief an Timotheus, den Briefen an Titus und Philemon und dem Anfange des Hebräerbriefes bis ep. 1,9 ἡγάπησας δικαιοσύνην.

fol. 5^r beginnt mit der Apostelgeschichte, die Überschrift ist verloschen; fol. 74^v Schluss der Apostelgeschichte. — fol. 75^r: πρόλογος τῶν καθολικῶν ἐπιστολῶν. Beg.: Μικροῖς μὲν κἄν μικρὰ τολμῶσιν. fol. 76^r: ὑπόθεσις τῆς ἱακώβου ἐπιστολῆς. fol. 76^v: ἱακώβου ἐπιστολή καθολική. fol. 83^r: ὑπόθεσις τῆς πέτρου ἐπιστολῆς πρώτης. fol. 83^v: πέτρου καθολική ἐπιστολή α'. fol. 89^v Unterschrift: Πέτρου ἐπιστολή α' ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης στίχ. σλς' κεφ. γ'. fol. 90^r: ὑπόθεσις πέτρου ἐπιστολῆς δευτέρας. fol. 90^v: πέτρου ἐπιστολή καθολική δευτέρα. fol. 94^v: τέλος ἐπιστολῆς καθολικῆς πέτρου β'. fol. 95^r: ὑπόθεσις ἰωάννου ἐπιστολῆς α'. fol. 96^r: ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολή καθολική πρώτη. fol. 103^r beginnt die ὑπόθεσις des 2. Johannes-Briefes, fol. 103^v der Brief selbst, beide Überschriften sind unleserlich. fol. 104^r: ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου τρίτης ἐπιστολῆς. fol. 104^v: ἰωάννου ἐπιστολή καθολική τρίτη. fol. 105^v: ὑπόθεσις τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς, welche fol. 106^r beginnt. fol. 108^r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς, der Anfang des Briefes fehlt. Schluss fol. 135^r: ἡ πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολή ἐγράφη ἀπὸ κορινθίου διὰ φοίβης τῆς διακόνου στίχ. ζη' κεφ. ιθ'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς, welcher auf fol. 136^v beginnt. fol. 159^r: ἡ πρὸς κορινθίους α' ἐγράφη ἀπὸ φιλιππων διαστεφανᾶ καὶ φουρτουνάτου καὶ ἀρχαίου καὶ τιμοθέου στίχ. ω' κεφ. κς'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους δευτέρας ἐπιστολῆς. Der Anfang dieses Briefes fehlt. fol. 176^r: ἡ πρὸς κορινθίους δευτέρα ἐπιστολή ἐγράφη ἀπὸ φιλιππων διὰ τίτου καὶ λουκᾶ στίχ. φς' κεφ. ιε'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς. fol. 177^r: παύλου ἐπιστολή πρὸς γαλάτας. fol. 186^r: πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης στίχ. σςγ' κεφ. ια'. fol. 186^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς. fol. 187^r: παύλου ἐπιστολή πρὸς ἐφεσίους. fol. 197^r: ἡ

πρὸς ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διατυχιχοῦ στίχ. τιβ' κεφ. δέκα. ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστολῆς. fol. 197^v: παύλου ἐπιστολή πρὸς φιλιππησίους. fol. 204^r: πρὸς φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης δι' επαφροδίτου στίχ. σί' κεφ. ζ'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς κολασσαεῖς ἐπιστολῆς. fol. 205^r: παύλου ἐπιστολή πρὸς κολασσαεῖς. fol. 211^v: πρὸς κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διατυχιχοῦ καὶ ὀνησίμου στίχ. ση' κεφ. ι'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτης ἐπιστολῆς. fol. 213^r: παύλου ἐπιστολή πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτη. fol. 219^r: πρὸς θεσσαλονικεῖς α' ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν στίχ. ρςγ' κεφ. ζ'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς δευτέρας. fol. 220^r: παύλου ἐπιστολή πρὸς θεσσαλονικῆς δευτέρα. fol. 223^v: πρὸς πρὸς (sic) θεσσαλονικεῖς β' ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν στίχ. ρς' κεφ. ε'. μαρ' οὐ: ἐπεὶ ἐν τῇ πρὸς φιλιππησίους καὶ ἐν τῇ πρὸς κολασσαεῖς καὶ ἐν ταῖς πρὸς θεσσαλονικεῖς δυσὶν ἐπιστολαῖς. οὐδέποτε ἐμνημόνευσεν αὐτοῦ παῦλος ὁ ἀπόστολος. ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον πρώτης ἐπιστολῆς. fol. 224^v: παύλου ἐπιστολή πρὸς τιμόθεον πρώτη. Dieser schliesst verstümmelt auf fol. 227^v, mit fol. 228^r beginnt verstümmelt der Hebräerbrief. Derselbe schliesst auf fol. 249^r mit der Unterschrift: πρὸς ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ ἰταλίας διὰ τιμοθέου στίχ. ψγ' κεφ. κδ'.

Die Handschrift gehörte früher Erich Benzel, Erzbischof von Upsala, dann Lorenz Benzelstierna, Bischof von Arosen (Westeraes). (Vgl. Scrivener, Introduction to the criticism of the new testament. 3. ed. p. 219.)

394.

Codex Diez C. qu. 18. Pap. cm. 21 × 17. XVIII. Jh. 12 beschriebene und bezifferte und eine Anzahl leerer Blätter.

Die Handschrift enthält nach Angabe eines vorgesetzten Blattes „Tzetzae variarum historiarum Liber graece cum annotat. quibusdam ad Xenophontem“.

fol. 1—5^r Tzetzes Chil. I Hist. 1, 51 καὶ ταῦτα μὲν ἡρόδοτος bis Hist. 2 Schluss und Chil. III Hist. 98 und 99. Am Rande einzelne Varianten. Nach einigen dazwischen liegenden leeren Blättern

trägt fol. 6 die Aufschrift: Ad Xenophontem; es folgen bis fol. 12 Notizen eines Gelehrten ohne besondern Werth.

395.

Codex Diez C. qu. 35. Pap. cm. 19,5 × 15.

„*Specimina Veteris Scripturae Graecae et Latinae in Itinere Belgico-Anglico collecta et accurate descripta a Jo. Burchardo Menckenio*“ (Prof. in Leipzig † 1732). Nach einer Reihe lateinischer Facsimile's enthält die Handschrift Schriftproben aus folgenden Codices: fol. 78 Cod. Bodl. Laud. C. 73. fol. 83 Cod. Bodl. AE. B. 217. fol. 85 Cod. Bodl. Laud. C. 104. fol. 89 Aus einem Codex der Apostelgeschichte und Briefe des N. T. in Cambridge im Besitz des Rev. D. Covel. fol. 92 Octateuchus der Bibl. colleg. Universitatis. fol. 96 Cod. Bodl. Laud. C. 91. fol. 98 Cod. Evangeliorum Henr. More episc. Norvicensis. fol. 104 Cod. Theodori Isagoge grammat. Cantabrigiae in Bibl. publ. fol. 109. Vetus testamentum in Bibl. Regia (Londini scil.) Fol. 114 Codex Evangeliorum in bibl. Guelferbyтана. fol. 153 Codex epist. Paulinar. qui est penes Dnum Franzium Amstelodami. fol. 155 Cod. Bezae der Evangelien und Act. apost. in bibl. publ. Cantabrig. fol. 158—161 Aus dem Codex Alexandrinus der bibl. regia (London) Facsimile einer Seite der Handschrift und Abschrift eines griechischen Briefes des Erzbischofs von Canterbury an den Erzbischof Cyrill von Constantinopel, Begleitbrief eines Exemplars von Clemens Rom. Ep. ad Corinthios ed Junius 1633. fol. 162 Cotton. Otto B. 6. fol. 164 Cotton. Titus C. 16. fol. 165 2 Facsimile's griechisch-lateinischer Handschriften der Briefe des Ap. Paulus, aus dem Sangermanianus und Claramontanus. fol. 166. Cod. Bodl. Laud. F. 82. fol. 168 2 Evangelien-Handschriften, eine des Rev. D. Covel in Cambridge, die andere des Gresham-College in London. fol. 170 Cod. Bodl. Barocc. 202. fol. 173 Cod. Bodl. Laud. C. 92.

fol. 175 Ein Evangelistarium des Lincoln College in Oxford. fol. 177 Ein Evangelistarium des Rev. D. Covel in Cambridge.

396.

Codex Diez C. fol. 62.

Sammlung von Aktenstücken und Briefen in verschiedenen Sprachen; darunter befindet sich auf fol. 4 Abschrift eines griechischen an den Capitano del Golfo der Republik Venedig gerichteten vom 11. Januar 1566 datirten Briefes in Betreff eines entlaufenen Sklaven.

397.

Codex Ham. 41. Pap. cm. 32,5 × 23,2. 188 beschriebene Blätter, grösstentheils aus dem XV. Jh., von verschiedenen Händen geschrieben. Der Codex ist durch Wasser beschädigt, dessen Spuren sich von fol. 100 ab allmählig immer erheblicher geltend machen.

Die Handschrift enthält folgende Schriften des Aristoteles:

fol. 1^r: ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχείων βιβλίον πρῶτον κ. τ. λ. Die Nikomachische Ethik schliesst fol. 59^v mit der Unterschrift: ἐγράφη ἐν τῷ μεσολάνω, τῇ νοεμβρίου κ'. τῷ λογιωτάτῳ καὶ ἀρίστῳ ἀνδρὶ κυρίῳ . . . . καὶ ἀληθεῖ τε φιλέλληνι. τέλος τῶν ἀριστοτέλους ἠθικῶν. An der punktirten Stelle ist der Name ausradirt und durch eine Arabeske ersetzt. Am Rande dieses Theiles der Handschrift finden sich Scholien in rother Schrift. fol. 60 ist leer.

fol. 61^r: ἀριστοτέλους ἠθικῶν ἐκδομαείων (sic) βιβλίον πρῶτον.

fol. 73^r: ἀριστοτέλους ἠθικῶν μεγάλων β'. Schluss auf fol. 84^r: τέλος εἴληψε. τῇ νοεμβρίου κ' πρὸς ἐσπέραν. Der Rest von fol. 84 und die foll. 85. 86 sind unbeschrieben. Die Eudemische Ethik hat keine Scholien.

fol. 87^r beginnt von anderer gleichzeitiger Hand geschrieben die Politik des Aristoteles unter der Überschrift: ἀριστοτέλους πολιτικῶν α'. Die Handschrift bricht auf fol. 163^v im 6. Buche

mit den Worten: ἀλλ' ἥδιον αὐτοῖς τὸ ἐργάζεσθαι τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ ἄρχεῖν, ὅπου ἂν μὴ ἦ λόγια (p. 1318^b, 14—16) ab. Der Rest dieses Buches ist von jüngerer Hand hinzugefügt, von noch jüngerer Buch 7 und 8. Während die ursprüngliche Handschrift Scholien am Rande hat, fehlen dieselben am Rande der ergänzten Theile.

Die Handschrift gehörte früher dem Kloster San Michele bei Venedig. Vgl. Mittarelli Bibliotheca cod. mscr. monasterii S. Michaelis Venetiarum prope Marianum. col. 72. 73. v. Aristoteles.

398.

Codex Ham. 152. Perg. cm. 22×15,4. XVI. Jh. 56 Blätter.

Die Handschrift enthält:

1. fol. 1^r: Ἐπιτομὴ βραχίστη τῶν ἀρχῶν τῆς γραμματικῆς συντεθεῖσα παρὰ τοῦ λογιωτάτου μα-
νουὴλ τοῦ χρυσολωρᾶ. Wie auf einem vor-
gesetzten Blatte bemerkt wird, ist der Verfasser
dieser Epitome Guarinus Veronensis, wel-
cher als solcher auch auf dem Titelblatt der
Aldine der Erotemata des Chrysoloras von 1517
8° erscheint. Das Werk selbst ebendort p. 313 ff.
Schluss auf fol. 31^v: οἶον ἡλιάς ἡλιάδος (p. 407
ed. Ald.).

2. fol. 32^r: ῥήματα ἀνόμαλα, ein Verzeichniss
unregelmässiger Verba mit lateinischer Über-
setzung. Beg.: ἐνεστῶς ἄγαμαι. cum delectatione
miror. Schluss fol. 37^v: ἐνεστῶς ὠνοῶμαι. Emo.
παρακείμενος ἐόνημαι.

3. fol. 38^r: Fortsetzung der Epitome des
Guarini: ὑπαρκτικὸν δὲ ῥήμα τοῦτο (p. 408 Ald.).
Schluss 38^v: τὸ ἐσόμενον τοῦ ἐσομένου (ib. p. 409).

4. fol. 39^r: Βασίλειον τοῦ μεγάλου λόγος πρὸς
τοὺς νέους πῶς ἂν ὠφελοῦντο ἐκ τῶν λόγων. (Migne,
Patrol. gr. tom. 31 col. 564.) Schluss fol. 55^r.
fol. 55^v leer.

5. fol. 56^r: Unter einem Verzeichniss der ge-
bräuchlichsten Siglen der Handschriften für die En-
dungen griechischer Worte, folgt der Anfang der
Nikomachischen Ethik bis zu den Worten τούτων

γὰρ χάριν κακεῖνα διόκεται. δια. . . . fol. 56^v Ver-
zeichniss verschiedener Buchstabenformen, wie
sie in den Handschriften vorkommen. Darunter:
Hebraicum alphabetum. Beg.: Disciplina Alph.

399.

Codex Ham. 153. Perg. cm. 14,5×8,7. XVI. Jh.
40 Seiten.

Die Handschrift enthält unter der Überschrift
ἀπὸ προσωδιῶν ἐρωτήματα dieselbe Epitome der
Grammatik des Chrysoloras wie die vorige.
Schluss fol. 38^v: οἶον ἡλιάς ἡλιάδος. τέλος τῶν ἐρω-
τημάτων. fol. 39^r: συζυγία μὴ ἔχουσα ἕτερον ῥήμα
εἰς ὁμοίωσιν. ἐνεστῶς. Εἶμι. εἶ. ἐστὶ. bis τὸ ἐσόμενον
τοῦ ἐσομένου wie die vorige Handschrift.

400.

Codex Ham. 246. Perg. cm. 33,6×25,3. XIII. Jh.
394 beschriebene Blätter, in zwei Columnen zu je 22—23
Zeilen geschrieben. fol. 96 ist jüngere Ergänzung auf
Pergament.

Auf dem Rücken ist die Handschrift als
Evangelistarium et Menologium Grae-
cum bezeichnet. Die Blätter 1—3 und 50 ge-
hören nicht zur Handschrift, sie stammen aus
einer älteren Handschrift, die wie es scheint ganz
in Uncialen geschrieben war. fol. 1^r trägt ein
grosses goldenes Kreuz, zwischen dessen Arme
mit Goldbuchstaben geschrieben ist: ὑπόθεσις
κανόνων τῆς τῶν εὐαγγελιστῶν συμφωνίας. fol. 1^v
ist durch 3 Säulen, welche schmale Bögen tragen,
in zwei Spalten getheilt; in den Bögen die Köpfe
des Erzengels Michael und des Gregorius Thau-
maturgus, in den entsprechenden Spalten darunter
Lobpreisung derselben und Gebet zu ihnen. Über
den Bögen die Aufschrift: μηχαὶλ προτάγγεθε θεοῦ
τῆς δόξης σκέπε φρούρει φύλαττε τῷ σῶ οἰκέτη
νικολάω μοναχῷ μετὰ τοῦ ἐσράρχου. In diesem
Mönch Nicolaus dürfen wir somit wohl den Schrei-
ber der alten Handschrift sehen. Hinter das
erste Blatt gehört fol. 50 mit dem Briefe des
Eusebius an Carpianus, welcher die synoptischen

Canones einleitet. Derselbe ist von Säulen flankiert, welche Bögen tragen. In diesen ist auf der Vorderseite des Blattes die Geburt Christi dargestellt mit der Überschrift ἡ ὑπεραγία χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν γέννησις; in den Zwickeln über dem Bogen die Verkündigung; auf der Rückseite im Bogen die Taufe Christi mit der Beischrift ἐπιφοίτησις τοῦ ἁγίου πνεύματος. Von den Canones selbst sind auf fol. 2 nur der 2. 3. und 4. erhalten, wie üblich zwischen bogentragende Säulen gestellt; in den Bögen der Vorderseite die Köpfe Christi, des Täufers und der Jungfrau Maria, der Rückseite Petrus und Paulus. fol. 3 enthält eine Übersicht der Capitel-Überschriften des Evangeliums Matthaei unter der Überschrift Τοῦ κατὰ ματθαῖον ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια.

Mit fol. 4 beginnt die jüngere Handschrift. fol. 4^r ist zur grösseren Hälfte für ein nicht ausgeführtes Bild leer gelassen, auf der unteren Hälfte beginnt der Text der Evangelien-Lectionen mit der Überschrift τῆ ἁγία καὶ μεγάλη κυριακὴ τοῦ πάσχα: εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ ἰωάννην, welche für alle Tage bis Pfingsten, bis fol. 49^v fortgeführt sind. Fol. 51^r ist von Neuem zur Hälfte leer, auf der unteren Hälfte beginnen mit der Überschrift Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ ματθαῖον die Lectionen für die nächsten 16 Wochen nach Pfingsten für alle Tage und für Samstag und Sonntag der 17. Woche. Für den Rest des Jahres bis zur Fastenzeit beginnen ebenso auf der unteren Hälfte von fol. 126^r die Lectionen unter der Überschrift Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ λουκᾶν ἁγίου. τῆ β' τῆς α' ἐβδομάδος, während der Beginn der Lectionen aus Marcus ohne grösseren Abschnitt auf fol. 183^r hinter der κυριακῆ β' sich findet: Ἀρχὴ τοῦ μάρκου. ἐκ τοῦ κατὰ μάρκον. Die Lectionen der Fastenzeit, aber nur für die Samstage und Sonntage derselben, beginnen ohne Überschrift auf der unteren Hälfte von fol. 223^r. fol. 263^r folgen die εὐαγγέλια τῶν ἁγίων παθῶν, fol. 285^r die εὐαγγέλια τῶν ὁρῶν τῆς μεγάλης παρασκευῆς. Endlich auf der unteren Hälfte von fol. 299^v beginnen die Lectionen für

die Heiligenfeste mit der Überschrift: Ἀρχὴ τοῦ μαρτολογίου. ἀρχὴ τῆς ἰνδοκτου ἡτοι τοῦ νέου ἔτους καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν σουμεῶν τοῦ στυλίτου. Schluss derselben auf fol. 394.

401.

Codex Ham. 270. Bombycinhs. cm. 25,4 × 17,4. XIII. Jh. 128 Blätter.

Die Handschrift ist durch Wurmfrass und Wasser beschädigt; durch letzteres ist vielfach die Dinte so verblasst, dass dadurch die Lesbarkeit der Schrift beeinträchtigt wird. foll. 1 und 128 sind durchlöchert, von foll. 23—25 ist der äussere Rand, von foll. 26—30 die obere Ecke abgerissen, in beiden Fällen sind Theile der Schrift verloren. foll. 84^v und 85^r sind von anderer Hand geschrieben, fol. 125^r von einer dritten, wohl weil die Seiten vom ersten Schreiber absichtlich frei gelassen waren, um Lücken in seiner Vorlage anzudeuten, wie auch auf fol. 3^v, fol. 4^r und fol. 4^v kleinere Lücken von späterer Hand ausgefüllt sind, und bei einer anderen leeren Stelle auf fol. 3^v von jüngerer Hand bemerkt ist: οὐ λείπει.

Die Handschrift ist auf dem Rücken bezeichnet als: Galeni opera Ms. Graeca. Sie enthält Galen's Schrift περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων, aber verstümmelt, und das Erhaltene ist beim Einbinden durcheinandergeworfen. Die richtige Reihenfolge der Blätter mit ihrem Inhalte ist folgende (vgl. die Beschreibung der Handschrift von Wellmann im Rhein. Museum f. Phil. N. F. XL p. 30ff.):

fol. 14—21 = Liber II. p. 203,5—233,1 ed.

Iwan Müller

„	13	= p. 233,1—236,15.
„	1—4	= p. 236,15—254,3.
„	22	= p. 254,3—258,11.
„	11	= p. 258,11—264,7.
„	31—36	= p. 264,7—289,13.
„	12	= p. 289,13—294,2.
„	23—30	= p. 294,2—331,6.

[Ein Blatt verloren mit p. 331,6—336,2].

fol. 5—10 = p. 336,2—362,16.

[Zwei Blätter verloren mit p. 362,16—371,13]

fol. 37—114 = p. 371,13—732,1.

„ 121—122 = p. 732,1—741,1.

„ 115—120 = p. 741,1—769,7.

[Zwei Blätter verloren mit p. 769,7—780,3]

fol. 123—128 = p. 780,4—806,14.

Da die erste Seite eines jeden Quaternio beziffert war, und fol. 14 die Ziffer ε' trägt, so fehlen am Anfange 4 Quaternionen. Ein undeutlicher Rest einer Ziffer findet sich auf fol. 11, die Ziffer γ' auf fol. 23, somit bilden die Blätter 13. 1. 2. 3. 4. 22 nur einen Ternio, dessen erstes Blatt jedoch keine Ziffer zeigt.

Als Bibliothekssignaturen früherer Besitzer findet sich ein Papierschild, welches zwischen zwei gedruckten Palmzweigen handschriftlich die Nummer 132 trägt, unten auf dem Rücken, ein einfaches kleines Papierschild mit der geschriebenen Nummer 30 auf dem vorderen Einbanddeckel. Ersteres ist die Signatur des Klosters S. Michele bei Venedig, in deren Besitz die Handschrift früher war. Vgl. Mittarelli col. 424 s. v. Galenus.

402.

Codex Ham. 339. Pap. cm. 14,8×10,4. XIV. Jh. 157 Blätter, von denen die foll. 1—4, 55 und 153—157 von jüngerer Hand ergänzt sind. Da aber nach Resten einer alten Quaternionen-Bezifferung fol. 29 das erste Blatt des 5. Quaternio war, so fehlen von der alten Handschrift vorne nicht 4 Blätter, sondern ein ganzer Quaternio. Ein hinter fol. 94 fehlendes Blatt ist nicht ergänzt. Auch von der Ergänzung vorne fehlt ein Stück, da dieselbe verstümmelt mitten in einem Worte beginnt.

Auf dem Rücken ist die Handschrift bezeichnet als *Hymni ecclesiae graecae m. s.* Sie enthält die Octaëchos. Sie beginnt kurz nach Anfang des Buches in dem στιχηρόν: τὸν σαρκὶ ἐκουσίως mit den Worten: λέγον]τες· στήριξον ὀρθοδοξίαν τὴν ἐκκλησίαν σου χριστέ. Die weiteren ἤχοι beginnen: der ἤχος β' auf fol. 17^v, ἤχος γ' auf fol. 37^r, ἤχος δ' auf fol. 55^r, ἤχος πλαγ. α' auf fol. 74^v. Der Anfang

des ἤχος πλ. β' war auf dem fehlenden Blatte hinter fol. 94. ἤχος βαρύς beginnt auf fol. 113^r, πλάγιος δ' auf fol. 131^r.

Die Handschrift gehörte früher der Bibliothek des Klosters San Michele auf Murano, deren Nummer 214 sie auf dem Rücken trägt. Vgl. Mittarelli col. 510 s. v. Hymni. Auf dem vorderen Einbanddeckel ist die Nummer 14 aufgeklebt.

403.

Codex Ham. 354. Perg. cm. 26×17,7. XII. Jh. 274 Blätter zu je 23—24 Zeilen. Das Ende der Handschrift ist durch Wasser beschädigt, welches von fol. 250 ab den inneren Rand der Blätter angegriffen hat, so dass von den letzten Blättern nur etwa die Hälfte übrig geblieben ist. Hinter fol. 8 fehlt ein Quaternio.

Die Handschrift enthält von den Werken des Chrysostomus die 6 Bücher de sacerdotio und die Reden in Judaeos.

fol. 1^r: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας ἐπὶ τῷ ψεύγειν τὴν ἱερωσύνην. ἀπολογητικός. (Migne Patrol. Gr. Tom. 48 col. 623 ff.) Schluss des sechsten Buches de sacerdotio auf fol. 118^v. In der Lücke hinter fol. 8 ist ausgefallen Lib. I col. 627 fin. Ἰ[μω]ς ἕπερ ἔφην, οὐδὲν τούτων ἐγκαλῶ νῦν bis Lib. II col. 632 fin. ἕρα γοῶν καὶ τὸ ἔπαθλον ἕσον· ἐπιπ[ᾶ]σι.

fol. 119^r: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου κατὰ ἰουδαίων. (ibid. col. 843 ff.) Die Handschrift enthält die erste und die 4.—8. Rede, zählt dieselben aber von 1 bis 6; die 2. und 3. Rede fehlen. Schluss fol. 274^r mit der Unterschrift: [τέλος σὺν θεῷ] τῶν κατὰ ἰουδα[ίων] ἐν λόγοις ἔξ. Von einer kryptographischen Unterschrift des Schreibers sind nur folgende Reste erhalten, in denen gerade das Interessanteste fehlt: . . . σω δούλω ἰωάννη μονα | . . . στολῶ μονῆς τοῦ ἀγίου | . . . καὶ γράψαντι | . . . ν.

Die Handschrift war früher im Besitz des Klosters S. Michele bei Venedig. Vgl. Mittarelli col. 532. 533.

404.

Codex Ham. 355. Perg. cm. 33,6 × 23,5. 242 Blätter, bestehend aus den Resten einer durch den Ausfall zahlreicher Quaternionen verstümmelten Handschrift des XII. Jh. und den im XIII. Jh. ebenfalls auf Pergament gemachten Ergänzungen derselben.

Die älteren Theile sind zweispaltig geschrieben, mit 27—28 Zeilen auf der Seite, im Text mit hellbrauner Dinte, mit carmoisinrother in den Überschriften, während die Ergänzung in schwärzlicher Dinte mit blassrothen Überschriften zwar ebenfalls in 2 Columnen geschrieben ist, aber mit 33—35 Zeilen auf der Seite, so dass die Anzahl der ergänzten Blätter bedeutend geringer ist als die der verlorenen, und nicht immer gerade mit dem Schlusse eines Blattes der Anschluss an das Erhaltene hergestellt wird, vielmehr manchmal am Ende der Ergänzung ein leerer Raum bleibt, manchmal die letzten Zeilen enger zusammengedrängt sind. Auch unterscheidet sich der Text dadurch, dass der ältere Bestandtheil jede einzelne Abtheilung desselben als *λόγος*, die Ergänzung dieselbe als *ὁμιλία* bezeichnet. An vielen Blättern ist der äussere Rand weggeschnitten, bisweilen so unvorsichtig, dass Buchstaben des Textes verloren gegangen sind.

Die Handschrift enthält die 34 Homilien des Chrysostomus über den Hebräerbrieff. Der alten Handschrift gehören folgende Stücke an:

Quaternio	1	= fol.	1—8
„	5	= „	24—31
„	8—11	= „	43—74
„	13	= „	81—88
„	15—17	= „	94—117
„	19—23	= „	123—162
„	25—26	= „	169—184
„	28—29	= „	191—206
„	31—33	= „	213—236
„	34 fol. 1—3	= „	237—239

Die dazwischen liegenden Blätter sind die Ergänzungen der fehlenden Quaternionen; ergänzt

sind auch fol. 240—242 am Schlusse, aber falsch eingebunden. fol. 242 gehört vor fol. 240. Das Werk des Chrysostomus beginnt auf fol. 1^r mit der Überschrift: Τοῦ μακαρίου ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου ἐρμηνεία εἰς τὴν πρὸς ἐβραίους ἐπιστολὴν ἐκτεθεισα ἀπὸ σημείων μετὰ τὴν κόμην αὐτοῦ παρὰ κωνσταντῶν πρεσβυτέρων ἀντιοχ. ὑπόθεσις καὶ ἀπολογία τῆς ἐπιστολῆς κεφαλαιώδης. Schluss auf fol. 242^r col. 1. Der Rest von fol. 242 und die Blätter 240. 241 sind im XIV. Jahrhundert mit folgendem Stück beschrieben: Μαρτύριον τῶν ἁγίων κηρύκου καὶ τῆς τοῦτου μητρὸς ἰουλίτης συγγραφέν παρὰ θεοδώρου ἐπισκόπου ἰκονίου πρὸς ζώσιμον ἐπίσκοπον τίου. Beg.: Πευσαμένης τῆς σῆς τιμύτητος διὰ προσκονουμένων συλλαβῶν κ.τ.λ. Vgl. Act. Sanct. Junii III p. 25. Schluss auf fol. 241^v kurz vor Ende der Schrift mit den Worten: μέγρι δὲ τῶν χρόνων κωνσταντίνου τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως.

405.

Codex Ham. 453. Pap. cm. 30,4 × 21. XVI. Jh. 107 Blätter zu 26 Zeilen. Vorgeheftet sind 3 jüngere Papierblätter, von denen das zweite die Worte: Ex dono Abbatis Balsarini die XV Maij 1718, das dritte auf der Vorderseite ein Inhaltsverzeichniss in griechischer Sprache, auf der Rückseite ein gleiches in lateinischer Sprache trägt. Der Anfang der Handschrift ist verstümmelt; da das erste Blatt als letztes des 3. Quaternio bezeichnet ist, so fehlen 23 Blätter. fol. 3 ist von anderer Hand geschrieben und an Stelle eines ausgeschnittenen Blattes eingeklebt, von dem am inneren Rande die rothen Initialen noch sichtbar sind. Auf fol. 89 beginnt eine neue Quaternionen-Bezifferung mit α', es begann dort also eine neue Handschrift, oder, da Autor und Schreiber die gleichen sind, ein neuer Band einer Sammlung.

Die Handschrift enthält folgende Werke des Nicephorus Gregoras.

fol. 1^r: . . . γένος. καὶ ὡσπερ εἶ τις βασιλεὺς τὸν περιουχένιον κόσμον συμβάν οὕτωςί πως κατὰ γῆς πεπτωκότα κ.τ.λ. Nach Angabe des Verzeichnisses auf fol. 3 der Schluss eines λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ.

fol. 8^r: τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου κυρίου νικηφόρου τοῦ γρηγοῦ. βίος καὶ ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου καὶ μεγίστου ἐν βασιλευσίᾳ καὶ ἰσαποστολῶν κωνσταντίνου. Beg.: Τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ἐνταῦθα σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας ἡμῶν ἐν τῷ παρόντι.

fol. 63^r: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιερέαρχου ποντοκραλείας. συγγραφεῖς παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ νικηφόρου τοῦ γρηγοῦ τοῦ καὶ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ. Beg.: Πολλὰ καὶ κατ' ἐμαυτὸν γενομένω τὰς φιλοτιμίας ψυχᾶς μακαρίζειν ἐπιχειροῦμαι. (Vgl. Niceph. Greg. Histor. Lib. IX ep. 7.) Schluss auf fol. 88^r. fol. 88^v ist leer.

fol. 89^r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἁγίαν μάρτυρα βασίλισσαν. Beg.: Νικηφόρος πόλις ἐστὶ περιφανῆς τὰ ἀρχαῖα καὶ πολυάνθρωπος.

fol. 95^v: τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀκαίρως καὶ ἀπερισκέπτως θεολογεῖν κατ' ἐξουσίαν τοῦ βουλομένου. καὶ κατὰ λατίνων. Beg.: Ἐμοὶ μὲν οὕτως ἔχειν πρὸς τὴν παρούσαν ἁμίλλαν ἔπεισι. Schluss auf fol. 107^v med. Darunter von jüngerer Hand: ἰστέον ὅτι τὸ ἐφεξῆς βιβλίον ἐστὶ μέρος βραχὺ τῶν τοῦ θωμᾶ τοῦ λατίνου μετενεχθέντων εἰς τὴν ἑλλάδα γλωτταν νεωστὶ παρὰ τοῦ Κυδωνίου.

406.

Codex Ham. 455. Pap. cm. 32,3 × 21,6. XVI. Jh. 358 Blätter, 30 Zeilen auf der Seite. Die Vorderseite des zweiten Blattes trägt mit bunten Arabesken umrahmt das Wappen eines Pabstes aus dem Hause Medici (6 rothe Kugeln in goldenem Felde. Leo X? Clemens VIII? Pius IV?); für einen derselben ist also offenbar die Handschrift geschrieben.

Die Handschrift enthält die *Dionysiaca* des Nonnus.

fol. 1^r: ἐπιγραφαὶ τῶν εἰς μῆ', καὶ δ' διονυσιακῶν βιβλίων. Beg.: Πρῶτον ἔχει χρονίονα φασαφόρον ἄρπαγα νόμφης. fol. 2^r: Διονυσιακῶν βιβλίων πρῶτον. Ebenso sind die Überschriften der folgenden Bücher, von Buch 12 ab mit Auslassung des Wortes βιβλίον, gefasst ohne Nennung des Autors. fol. 175^v Unterschrift: Διονυσιακῶν βιβλία καὶ δ'. fol. 176^r: Αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν καθ' ἑξῆς καὶ βιβλίων. Beg.:

Εἰκοστὸν κατὰ πέμπτον ἔχει Περσῆος ἀγῶνα. Schluss fol. 358^v. Im ersten Buche ist zwischen v. 462 und 463 eine Zeile leer gelassen; neben Lib. IV, 4 findet sich die Bemerkung: λείπει; kleine Lücken finden sich in der Mitte der Verse XLIII, 402 und 403; XLVIII, 109 vor dem Worte Παιδῶ.

407.

Codex Ham. 468. Pap. cm. 29,4 × 21. XV. Jh. 369 Blätter.

Die Handschrift, aus zwei Theilen bestehend, welche beide in zwei Columnen, der erste zu 31, der zweite zu 29 Zeilen geschrieben sind, enthält 2 Menaeen, des Monats November und des Monats Mai. Das Menaeon des November füllt die foll. 1—237; von diesen sind foll. 1. 2. 7. 8 von jüngerer Hand ergänzt; eine andere Hand füllte auf fol. 72^r einen leeren Raum mit dem dort fehlenden Synaxarium der heil. Paraskeue aus. Andere Nachträge und Ergänzungen von verschiedenen Händen finden sich hin und wieder am Rande. foll. 238—369 werden vom Menaeon des Mai eingenommen, welches von anderer Hand flüchtiger und unregelmässiger geschrieben ist. Derselbe Schreiber, welcher die Blätter des ersten Theils ergänzte, ergänzte hier die fehlenden foll. 255—266. Von fol. 350 ab sind die letzten Blätter erheblich beschädigt, der Schluss fehlt ganz; die Handschrift schliesst in der Akoluthie des 29. Mai mit den Worten: διὰ παντὸς θεαστάκε τὸν ἐκ σοῦ ἰκέτευσε. Von später Hand findet sich auf fol. 1 die Notiz: βιβλίον τῆς ὀδιγητρίας του βενεράτου τετράδια λ' ὄγου τριῶντα, und dem entsprechend auf fol. 238, dem ersten Blatte des zweiten Theiles: βιβλίον τῆς ὀδιγητρίας του βενεράτου τετράδια ιη' ὄγου δεκαοκτώ. Auf dem Schlussblatte des ersten Theils, fol. 237, ist folgende Verkaufsnotiz geschrieben: εἰς ἀφλβ' (1532) μὴν σεπτεμβρίου ιβ' ἐγόρασα ἐτούτων τὸν μὴναν τὸν νοέμβριον ἀπὸ τὸν γεῶρ κροῦ τὸν υἱὸν τοῦ ποτε παπα τοῦ κυροῦ τοῦ μανουήλ. ἀπουτὸ χωρίω νόσου. διὰ τὸ δ' τὸ παῖον ἔνε μαρτυρικὸν παπᾶς κύριος μιχαήλ

βλαδύμορος καὶ ὁ νοδάρος ὁ λούμπινας. Darunter von anderer Hand: ἐγὼ γεωρῖ ἐρεβὺς ὁ πετροῦ γρά.

408.

Codex Ham. 512. Pap. cm. 30,5 × 21,2. XIV. Jh. 255 Blätter, von denen die beiden letzten jüngere Ergänzung aus dem XVI. Jh.

Auf dem Rücken bezeichnet als: *Philosophia*, auf einem vorgesetzten Blatte als: *Cursus Philosophicus iuxta Aristotelem, initio mutilus, seculo circiter XIII exscriptus*. Es ist die *Φιλοσοφία* des *Georgius Pachymeres* (Lateinisch herausg. von Bech. Basel 1560, der erste Theil Griechisch u. d. T. *ἐπιτομή τῆς Ἀριστοτέλους λογικῆς* öfter. Vgl. Ruelle im *Annuaire de l'assoc. pour l'encouragement des études grecques* vol. VII p. 158 ff.), am Anfange verstümmelt. Am Rande sind die *τίτλοι* und die *κεφάλαια* vermerkt, letztere mit Beifügung einer Überschrift, welche, wenn Platz da ist, neben der Ziffer, sonst am gegenüberliegenden oder oheren Rande geschrieben ist.

fol. 1^r: . . . παντὶ ἀνθρώπῳ, λαμβάνω τὸ συμπέρασμα. καὶ ἀντιστρέφω τὴν ἐλάττω πρότασιν καὶ λέγω τὸ γλασσικὸν παντὶ ὀρθοπεριπατητικῶ κ.τ.λ. fol. 43^r: βιβλίον δεύτερον, ἡ φυσικὴ ἀκρόασις. (Lib. I Tit. 8 cp. 2.) fol. 63^r: βιβλίον τρίτον. τὸ περὶ οὐρανοῦ. fol. 80^r: βιβλίον τέταρτον. τὸ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. fol. 90^r: βιβλίον πέμπτον τῶν μετεωρικῶν. fol. 111^v: βιβλίον ἕκτον, περὶ ζώων μορίων. fol. 124^v: βιβλίον ἑβδομον, τὸ περὶ ψυχῆς. fol. 153^r: βιβλίον ὄγδοον, περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν. fol. 170^v: βιβλίον ἔνατον τὸ περὶ ζώων γενέσεως. fol. 182^v: βιβλίον δέκατον, τὸ μετὰ τὰ φυσικά. fol. 205^v: βιβλίον ἐνδέκατον, τὰ ἠθικά, ἔτι τὰ νικομάχεια. fol. 234^r: βιβλίον δωδέκατον, περὶ τε χρωμάτων, περὶ τε τῶν ἀτόμων γραμμῶν καὶ τῶν τοῦ φιλοσόφου μηχανικῶν. Die einzelnen Theile dieses Buches haben nochmals Einzel-Überschriften: fol. 239^r: περὶ ἀτόμων γραμμῶν, fol. 245^r: μηχανικά. Im 16. Capitel dieses Abschnitts schliesst die alte Handschrift mit den Worten: τὸ δὲ βάρος ὑπομόχλιον.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

ὁ δὲ ἐγγύτερος τοῦ βάρους τῶν φερόντων, fol. 254^r setzt die Ergänzung ein: τὸ βάρος τὸ κινούμενον. Schluss fol. 255^r: μένει δὲ τὸ κέντρον μόνον. ἅπαντα ἀνάγκη εἰς τοῦτο διὰ ἀθροίσεσθε. τέλος.

Der Ledereinband dieser Handschrift trägt einen Stempel mit der Umschrift: *Abas S. Michaelis de Murano Vic. Glis provinciae Ven.* Diesem Kloster gehörte die Handschrift früher an. Vgl. *Mittarelli cat. codd. bibl. S. Michaelis Venet. col. 896 s. v. Philosophia*. Derselbe giebt als Nummer des Codex in der Klosterbibliothek die Zahl 892 an. Diese Zahl findet sich auf einem kleinen auf dem Rücken der Handschrift angeklebten Papierschild zwischen zwei kranzartig zusammengeschlungene Palmzweige eingeschrieben. Diese Schilder, denen wir in der Hamilton-Sammlung häufig begegnen, waren also die Signatur der Handschriften des Michael-Klosters. Ausserdem sind die zahlreichen Handschriften dieser Herkunft leicht am Einband zu erkennen, heller Lederband, dem in den 4 Ecken Palmetten eingepresst sind. Ansser der Signatur des Klosters trägt unsere Handschrift noch zwei weitere Papierschildchen mit den Ziffern 91 und d 734 im vorderen Einbanddeckel.

409.

Codex Ham. 537. Bombycinhs. cm. 22,6 × 14,3. XIV. Jh. 221 Blätter zu 30 Zeilen. fol. 219 ist bis auf einen kleinen Rest ausgerissen, die ganze Handschrift durch Feuchtigkeit und Würmer beschädigt. Sie besteht aus zwei von verschiedenen Händen geschriebenen Theilen, deren erster bis fol. 118 gehender in der obern Ecke des ersten Blattes eines jeden Quaternio eine Ziffer trägt, während dem zweiten solche Bezeichnung fehlt.

fol. 1^r ist von jüngerer Hand nach Vereinigung der beiden Stücke mit folgendem Titel versehen: τάδε ἐνεστίν ἐν τῆδε τῇ βίβλω: προλεγόμενα τῆς φιλοσοφίας ἔτι τῶν ἐ' φωνῶν, ἐξήγησις: ἔτι ἐξήγησις καὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν, τῆς φιλοσοφίας. fol. 2^r rothe Überschrift des Textes: προλεγόμενα σὺν θεῷ τῆς φιλοσοφίας ἔτι τῶν ἐ' φωνῶν. Beg.: Οἱ τῶν τῆς φιλοσοφίας λόγων ἐρῶντες καὶ τῆς ἐκ τούτων ἰδονῆς ἀκρω δακτύλου γευσάμενοι. Es sind die Prolegomena des David. Vgl. die Aristoteles-Scholien von Brandis p. 12.

fol. 44^r: ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν προλεγομένων τῶν ἐ' φωνῶν. Beg.: Μέλλοντες σὺν θεῷ ἄρχεσθαι τοῦ

παρόντος συγγράμματος. Prolegomena des David zur Isagoge des Porphyrius. Vgl. ebenda. p. 16. fol. 51^r: ἀρχὴ σὺν θεῷ καὶ τῆς πορ τὰ προφυρίου εἰσαγωγῆς, ἥτοι τῶν εἴ φωνῶν. Beg.: Ἐπειδὴ κόρον ἔχειν τῶν προσιμίων ἡγούμενοι. Fortsetzung der Prolegomena des David, ebend. p. 18^b, 35. Schluss auf fol. 118^r: τέλος τῆς ἐξηγήσεως τῶν πέντε φωνῶν. Darunter die Schemata der φωνῆ. fol. 118^v leer.

fol. 119^r von anderer Hand: ἐξηγήσεις σὺν θεῷ τῶν ὀκτώ κατηγοριῶν τῆς φιλοσοφίας ἀπὸ φωνῆς δ' ἂν τοῦ θεοφιλεστάτου φιλοσόφου. Beg.: Τῶν ἀριστοτελικῶν ἀρχόμενοι λόγων εὐθὺς ἐκ θυρῶν φίλα τῷ ἀριστοτέλει διαπραξόμεθα. Braudis Aristoteles-Scholien p. 22 (von Elias, nach Rose, L. d. h. David S. VIII). Schluss auf fol. 136^r: ἐν οἷς καὶ τὰ προλεγόμενα τῶν κατηγοριῶν. fol. 136^r: ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ καιμένου. Beg.: Ἐπειδὴ σκοπὸς αἱ κατηγορίαι. τὸ δὲ ἰμῶνον κατηγορεῖται τῶν κατηγοριῶν. Schluss auf fol. 216^r mit der Unterschrift: τέλος σὺν θεῷ τῆς ἐξηγήσεως τῶν κατηγοριῶν καὶ [τῶν] εἴ φωνῶν. fol. 216^v—220^v enthalten Schemata. Auf fol. 221 von der Hand des zweiten Schreibers folgende theilweise stichische Aufschrift: ἔγραψε χεῖρ με ἰωνᾶ μονατρόπου | [ἐκ] προσταγῆς δὲ, θεοδούλου τοῦ θη... | ...νοῦ μοναστοῦ, μονῆς τοῦ κοσμηδίου: | τέμπλου δὲ, προσωνομασμένης: | μηγὸς σῆ^τ ἄγοντας: εἴ πρὸς τοῖς ἤκουσι | ἰνδ. εἴ | οὐκ ἔλην δὲ με γέγραψεν ἀλλ' οὐν ἐξημισύας |

Die Handschrift hat auf dem Rücken das Schild des Michael-Klosters in Murano, die undeutliche Nummer war nach Mittarelli col. 967 die Ziffer 180. Ein Papierschild auf dem vorderen Einbanddeckel hat die Nummer 27.

410.

Codex Ham. 552. Perg. cm. 23,5 × 19. IX. Jh. 192 Blätter. Auf einem vorgesetzten Blatte ist eine Abbildung der Eingangsthüre der Kirche Sant' Ambrogio in Mailand aufgeklebt. fol. I^r von bunter Arabeske umgeben findet sich folgende griechische Notiz des Donators in Majuskelschrift ohne Accente: κυριε βοεθη τον δουλον σου

συμεον μοναχου πρεσβιτερου και ηγουμενου τοποθο εκτισαμιν το ψαλτεριον τουτον γρηκον και ρομεον εν ημερες του αγιουατου πατρος υμων ποιητρον ηγουμενου της μουσε του αγιου αμβροσου εις πολιν λεγομενη μεδιολανσιον. παρακαλο παντες η αναγιγνωσκοντες ευχεσθε υπερ υμων του αμαρτολουσ αμα και τους βοηθουντον μι και του γραψαντος μαριουσ μοναχουσ. γενιτο αμην. Auf dem vorgehefteten Stücke eines gedruckten Catalogs findet sich dazu die Bemerkung eines Gelehrten, dass ein Abt Petrus von S. Ambrogio in Mailand im Codice diplomatico Sant' Ambrogio des Fumagalli (Milano 1805. 4°) zwischen den Jahren 856 und 897 vorkomme.

Psalterium, so geschrieben, dass sich auf einer Seite der griechische Text, auf der anderen die lateinische Übersetzung befindet; aber auch der griechische Text ist nicht mit griechischen, sondern mit lateinischen Buchstaben geschrieben.

Auf fol. 1^v beginnt der griechische Text: Makarios anir os ne epareuthi en budi asebon, gegenüber auf fol. 2^r die Übersetzung: Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum. Lateinische Randscholien von jüngerer Hand finden sich auf fol. 1^v, 2^r, 2^v, 41—46. Auf das Ende des Psalters folgt fol. 171^v: utos o fthalmos (sic) idiografos to δῦ exothen toy aritmu ote emonochsen (sic) pros ton logiath (sic), ohne lateinische Übersetzung. Der Rest von fol. 171^v und 172^r ist mit Gebeten beschrieben: oratio sci augustini eps, beginnend: Mane cum surrexero, dann eine „oratio alia,“ beginnend: Domine ihu christe qui mundo proprio sanguinem (sic) redemisti. Es folgen die üblichen ὠδαί aus der Bibel mit gegenüberstehender lateinischer Übersetzung, nämlich fol. 172^v: Odi moiseos en ti exodo; fol. 173^v Odi moseos; fol. 177^v Proseuchi annas mitros samuil; fol. 178^v Odi ambacu; fol. 180^v Odi isaiu tu pprofitu (sic). fol. 181^v Proseuchi iona tu profitu; fol. 182^v Ymnos ton trion pedon; fol. 184^v Ymnos ton trion pedon; fol. 187^v Proseuchm (sic) marias tis theotokoy; fol. 187^v Odi Zachariu; fol. 188^v Proseuchi ezeciu basileos; fol. 189^v Proseuchi mannase; zum Schluss fol. 190^v das doxa en ypsistis. fol. 191^v folgt das Credo lateinisch mit interlinearer griechischer Übersetzung;

dahinter schliesst eine „oratio pro se ipso“ des Schreibers die Handschrift ab.

411.

Codex Ham. 555. Pap. cm. 15,3 × 11,2. 217 Blätter. Der Hauptbestandtheil, fol. 2—213, ist eine Miscellanhandschrift von Stücken des XV. Jh., welche früh zusammengestellt sind, wie eine durchgehende, zum Theil neben einer älteren Bezifferung herlaufende, Quaternionenbezeichnung zeigt, welche jedoch bei dem jetzigen Bestande erst mit der Ziffer γ' beginnt. fol. 1 und 214—217, auf Baumwollenpapier im XIV. Jh. geschrieben und zum Theil stark abgerieben, sind später hinzugekommen.

Die Handschrift ist auf dem Rücken bezeichnet als: *Philosophia et mathem. Graec. ms.*

1. Den ersten Bestandtheil der Miscellanhandschrift bildet ein mit einer undeutlichen Ziffer (θ' ?) bezeichneter Quaternio, fol. 2—9, aus einem Handbuch der Dialektik. fol. 2 und 3 sind mit den Schemata der ὁμώνυμα u. a. ausgefüllt, fol. 4 fährt fort: τριῶν ὄντων ὄλης καὶ εἶδους καὶ τοῦ συναμφοτέρου τοῦς ὁρισμοῦς τῶν πραγμάτων ποτὲ μὲν ἀπὸ τῆς ὄλης ποιούμεθα κ.τ.λ. Kurz darauf: τί ἐστι φιλοσοφία· γινώσις τῶν ὄντων ἢ ὄντα εἶσιν. etc. Schluss fol. 9^v: τὸ δὲ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν, ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον· καὶ ἐναντιότητας. τὸ γὰρ θερμαίνειν τῷ ψύχειν ἐναντίον καὶ τὸ θερμαίνεσθαι τῷ ψύχεσθαι καὶ τὸ ἡδεσθαι τῷ λυπεῖσθαι. ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον. θερμαίνειν γὰρ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐστὶ καὶ θερμαίνεσθαι ὡσαύτως καὶ ἡδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι μᾶλλον καὶ ἥττον ἐστίν.

2. Von fol. 10 ab beginnt ein anderer Abschnitt der Miscellanhandschrift. fol. 10, gewissermassen das Titelblatt, trägt die Aufschrift: τοῦ σοφωτάτου ψελλοῦ περὶ ῥητορικῆς, darunter die 3 ersten Versreihen, offenbar aus dem folgenden abgeschrieben, obgleich am Ende von v. 2 κράτος für χάριν geschrieben ist. fol. 11: περὶ ῥητορικῆς τοῦ ψελλοῦ, gedruckt bei Walz *Rhetores graeci* Tom. III p. 687 ff. Schluss auf fol. 26^v. Am Rande viele Scholien, zum Theil in späterer Zeit durchgestrichen. fol. 27 und 28 leer.

3. fol. 29^r beginnt das philosophische Handbuch des Gregorius Monachus (Vgl. Val. Rose im *Hermes* II p. 465) anonym mit der Überschrift συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας. Beg.: ὡσπερ οἱ ἀναγινώσκοντες πρῶτον μὲν τὰ στοιχεῖα μαθηθάνουσι κ.τ.λ. Vgl. *Gregorii Aneponymi compendiosum philosophiae syntagma* ed. Wegelin Augsburg 1600. Die Handschrift schliesst auf fol. 52^v mit Lib. V cp. 11 p. 87 Z. 8 v. u. ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν ἔσχατον χωροῦμεν. οἶον. τὸ ζῶον παντὶ ἀνθρώπῳ. τὸ ζῶον, οὐδενὶ ἀψύχῳ. foll. 53—57 leer.

4. fol. 58: Fortsetzung des Handbuchs mit der Überschrift: τοῦ αὐτοῦ συνοψίς τῶν τεσσάρων μαθημάτων. ἐνταῦθ' ἀριθμῶν συντομωτέρα φράσις. Beg.: Μέλλοντί μοι περὶ τῶν τεσσάρων μαθημάτων ἐν ἐπιτόμῳ λόγῳ διαλαβεῖν. Vgl. *Psellus, de quattuor mathematicis scientiis* ed. Xylander. Basileae (1554). Auf fol. 74^r beginnt die τῆς μουσικῆς συνοψίς ἡκριβωμένη, am Ende bedeutend erweitert, da der Abschnitt der Handschrift erst auf fol. 90^v schliesst, das Handbuch bei Xylander aber schon auf fol. 79^r med. des Codex. fol. 91^r: συνοπτικὸν σύνταγμα γεωμετρίας. Dasselbe schliesst fol. 112^r, fol. 112^v ist leer. Auch an dies ist auf fol. 113^r—125^r eine Erweiterung angeknüpft, welche wie das σύνταγμα beginnt: σημείον ἐστὶν οὐ μέρος οὐδὲν und vorwiegend geometrische Lehrsätze enthält. fol. 126^r folgt der 4. Abschnitt des Handbuches: ἄθροισις εὐσύννοτος ἀστρονομίας. Schluss auf fol. 138^v mit der Unterschrift (vgl. *Hermes* II, 466): γρηγόριος τὰ δ' ἔγραψεν τοῖς φιλομαθέσι τῶν εὐσεβῶν εἰς εὐμάθειαν εὐσύννοτον αὐτοῖς τὸ τῆς φιλοσοφίας ὄργανον ἅμα τῇ τῶν ἐπιστημῶν τετρακτύϊ προθέμενος. ὡς μήτε κλονοῖντο τοῖς περὶ ταῦτα δεινοῖς, μήτε τριβῆν αὐτοῖς περὶ τὰ ταιαῦτα ἐγγίνεσθαι, ὧν καταφρονεῖν ἐκελεύσθημεν. Vgl. *Bandini Catal. codd. Laur. II* p. 461. Auch dieser Theil ist von fol. 139^r—159^r durch eine Reihe von Zusatz-Capiteln erweitert, deren erstes überschrieben ist: περὶ τῆς ἐν τῷ ἐπιπέδῳ καταγραφῆς ἐν ᾧ ἡ διόπτρα κεῖται. τίνος ἕκαστον τῶν ἐν τούτῳ καταγεγραμμένων ἐστὶ δηλωτικόν, das letzte fol. 157^v:

πῶς ἐστὶν εὐρεῖν ἐκάστην μοῖραν τοῦ ζωδιακοῦ, πόσαις τοῦ ἡμερησιοῦ παραλλάσσει ἐπὶ βορρῶν, ἢ ἐπὶ νότον. ὁμοίως καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τῶν πλανωμένων ἕκαστον. fol. 159^v ist leer.

5. fol. 160^r beginnt ein neuer Abschnitt der Miscellan-Handschrift mit besonderer Quaternionen-Bezifferung neben der jüngerer durch den ganzen Codex gehenden. Überschrift: περὶ μηνῶν καὶ ὁρόμου σελήνης. Beg.: Μέλλοντί μοι περὶ τῶν τῆς σελήνης συνόδων ἐρεῖν κατ' ἐπιτομήν ἐν κανονίαις ἁς πρὸς τὸν ἥλιον ποιεῖται κ.τ.λ. Auf fol. 173^v Anweisung zur Berechnung der Mondeyden, von fol. 174 ab bis zum Schlusse astronomische Tafeln zur Übersicht der Mondeyden für 4 ἐνεακαιδεκάδες ἐτῶν, je zwei Tafeln mit 4 Rubriken nebeneinander, welche mit ἡ γέννα und ἡ ἀπόχυσις überschrieben sind. Die Berechnung ist auf die Zeit der Weltjahre 6841—6916 (a. Chr. 1333—1409) gestellt. Schluss fol. 213: τέλος τῆς τετάρτης ἐνεακαιδεκάδος τῶν σεληνιακῶν κύκλων ἐν ς' αἰῶνι ἔσται.

6. Die Blätter 1 und 214—217, welche aneinander anschliessen, enthalten ein Fragment des von Holzinger in der Zeitschr. f. d. österr. Gymnasien XLIV p. 385ff. herausgegebenen Idylls des Maximus Planudes, welches die Verse 53—231 umfasst.

Die Handschrift gehörte früher dem Kloster S. Michele bei Venedig, deren Bibliotheks-Nummer 215 sie trägt. Vgl. Mittarelli col. 973 v. Psellus. Eine zweite Nummer 29 findet sich auf einem Stückchen Papier in dem vorderen Einbanddeckel eingeklebt.

412.

Codex Ham. 617. Perg. cm. 34×24. Grossentheils XII.—XIII. Jh. 196 Blätter in zwei Columnen geschrieben; die ersten 5 Blätter durch Wurmfrass leicht beschädigt.

Die Handschrift enthält Heiligenleben aus dem Monat December.

1. fol. 1^r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ ἰδ'. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων θύρσου λευκίου φιλήμονος καὶ ἀπολλωνίου. Beg.: Τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ κοινωνία σαρκῶς ὁ φησι παῦλος ἐπὶ γῆς φιλανθρώπως

ἐπιδημήσαντος. (Migne Patrol. Gr. Tom. 116 col. 508.)

2. fol. 23^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ἰε'. μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ἐλευθερίου. Beg.: Αἰλίου ἀδριανοῦ ῥωμαίων μὲν βασιλεύοντος, δαίμοσι δὲ καὶ εἰδωλοῖς ἐπιμελῶς δουλεύοντος. (Ib. Tom. 115 col. 128.)

3. fol. 30^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ἰζ'. Ὑπόμνημα εἰς τὸν μέγα προφήτην δαυὶδ καὶ τοὺς ἁγίους τρεῖς παῖδας ἀνανίαν ἄζαρίαν καὶ μισαήλ. Beg.: Ἄρτι ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων τὴν ἱερουσαλήμ πολέμῳ κατακτησάμενος. (Ib. col. 372.)

4. fol. 43^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιθ' (θ' in Rasur von zweiter Hand). ἄθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος βονιφατίου τοῦ ῥωμαίου. Beg.: Καὶ τὰ τῶν ἄλλων μὲν τοῦ χριστοῦ μαρτύρων ἄθλα πολὺ τι καὶ μέγα τοῖς σπουδαίοις τὸ κέρδος περιποιεῖ. (Ib. col. 241.)

5. fol. 50^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιθ' (von zweiter Hand in ιη' corrigirt). Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος σεβαστιανοῦ καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ. ζωῆς τραγκυλίνου νικιστράτου κλαυδίου κάστορος τιβουρτίου καστούλου μαρκελίνου καὶ μάρκου. Beg.: Πολλῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς κατὰ χριστοῦ καὶ τῶν ἐκείνου μανέντων θεραπευτῶν. (Ib. Tom. 116 col. 793.)

6. fol. 61^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἱερομάρτυρος ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου. Beg.: Ἄρτι τραϊανῶς τὰ τῆς ῥωμαίων βασιλείας σκήπτρα παραλαβόντος. (Ib. Tom. 114, col. 1269.)

7. fol. 68^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κα'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος ἰουλιανῆς τῆς ἐν νικομηδείᾳ μαρτυρήσασας. Beg.: Καὶ ἡ καλλίστη τῶν πόλεων ἡ νικομηδου φημὶ μαξιμιανοῦ τοῦ δυσσεβῆος ἄρξαντος ἐμφιλοχωροῦντος αὐτῇ κατείδωλος ἦν. (Ib. col. 1437.)

8. fol. 74^v: μηνὶ τῷ αὐτῷ κβ'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου μάρτυρος ἀναστασίας. Beg.: Ἀναστασία γυναικῶν ἡ καλλίστη ῥώμης μὲν τῆς περιδόξου φυτόν. (Ib. Tom. 116 col. 573.)

9. fol. 89^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κγ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων δέκα μαρτύρων τῶν ἐν κρήτη. Beg.: Ἄλλος μὲν ἄλλο τι τῆς θρυλουμένης διεξίετω κρήτης. (Ib. col. 565.)

10. fol. 92^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κδ'. Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἄθλησις τῆς ἁγίας ἁσιομάρτυρος τοῦ χριστοῦ

εὐγενίας καὶ τῶν ταύτης γονέων. Beg.: Κομόδου μετὰ μάρκον τὸν αὐτοῦ πατέρα τὸ ῥωμαϊκὸν σκῆπτρον ἔχοντος. (Ib. col. 609.)

11. fol. 108^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κζ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν θεοδώρου τοῦ γραπτοῦ καὶ θεοφάνους τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Beg.: Τῶν ὑπὲρ χριστοῦ τὴν ἄθλησιν ἐλομένων οἱ μὲν ὑπὲρ εὐσεβείας ἀπλῶς πρὸς Ἕλληνας ἠγωνίσαντο. (Ib. col. 653.)

12. fol. 118^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κη'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Ἰνδῆ καὶ δόμνας καὶ τοῦ πλήθους τῶν δισμορίων τῶν ἐν νικαρηδεῖα μαρτυρησάντων. Beg.: Ἄρτι μαξιμιανοῦ δεύτερον ἔτος ἄγοντος ἐν τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ. (Ib. col. 1037.)

13. fol. 137^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κθ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρχιμανδρίτου μαρκελλοῦ μονῆς τῶν ἀκοιμητῶν. Beg.: Ἐννοιά μοι πολλάκις γέγονε τί δήποτε μυρίοι ποιηταί. (Ib. col. 705.)

14. fol. 155^v (Monatsbezeichnung wohl am unteren Rande abgeschnitten): Βίος καὶ πολιτεία τῆς ἁγίας μελάνης τῆς ῥωμαίας. Beg.: Ἦν ἄρα καὶ τοῦτο τῆς μεγίστης τῶν πάλαι καὶ περιφανεστάτης ἐν πόλεσι ῥώμης. (Ib. col. 753.) Der Schluss auf fol. 172 ist von wenig jüngerer Hand ergänzt. Von derselben Hand sind foll. 173—196 hinzugefügt. Dieselben enthalten:

15. fol. 173^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιε'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν παύλου τοῦ ἐν τῷ λάτρῳ. Von einem Leser ist hinzugefügt: συγγραφεῖς παρὰ νικηφόρου μοναχοῦ τοῦ βλεμμίδου. Beg.: Μάτην οἱ πολλοὶ τὸν χρόνον αἴτιον ἀξιοῦσιν εἶναι. Schluss: ἔσται γὰρ εἰ σὺ πρὸς τὸν θεὸν τοιαῦτα διαπρεβεύων εἴης ὁ πολλὰ τοῖς ἔργοις εὐαρεστήσας. χριστῷ δὲ τῷ ἀληθεῖ θεῷ ἡμῶν δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν. (Analecta Bolland. XI. 19—74, 136—181.)

413.

Codex Ham. 625. Perg. cm. 14,5×10,5. XI. Jh. 330 Blätter, von verschiedenen gleichzeitigen Händen geschrieben.

fol. 1^r ist stark abgerieben; fol. 15 und 16 sind neuere Ergänzung auf Pergament (Apostelgesch. I, 11 βλέποντες — 22 ἀφ' ἡμῶν enthaltend) ebenso fol. 21 (mit Apostelgesch. 3, 7 παρα|γραφήμα — 21 δέξασθαι), foll. 31—40 Ergänzung auf Papier (Apostelgesch. 7, 23 αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς — 9, 36 πλήρης ἀγαθῶν.

fol. 1—5^r: Verzeichniss der Lectionen aus der Apostelgeschichte und den Briefen für alle Tage der Woche in der Zeit von Ostern bis Trinitatis, von da ab für alle Samstage und Sonntage, ferner für die Heiligtage. fol. 5^v: Verzeichniss der Apostel und einiger anderer, in Bezug auf ihre Thätigkeit und ihr Martyrium. Beg.: α'. Σίμων κέτρος. πόντω. γαλατία. καππαδοκία. βιθυνία. ἀσία. κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον. ἐπιπέρονος σταυροῦται ἐν ῥώμη.

fol. 7^r ohne Überschrift kurze Inhaltsübersicht der Apostelgeschichte, beginnend: Πράξεις ἀποστόλων τοβιβλίον καλεῖται ἐπὶ δὴ τας πράξεις ἑμοῦ τῶν ἀποστόλων περιέχει, dahinter nochmals kurzes Apostel-Verzeichniss. fol. 8^r: ἔκθεσις κεφαλαίων τῶν ἀποστόλων ἐκ τῶν πράξεων. fol. 14^r: λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ συγγραφῆ τῶν πράξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Schluss auf fol. 88^v: τέλος σὺν θεῷ τῶν πράξεων τῶν ἀποστόλων. fol. 89^r: ὑπόθεσις τῆς ἱακώβου ἐπιστολῆς. fol. 89^v: ἔκθεσις κεφαλαίων τῆς καθολικῆς ἱακώβου ἐπιστολῆς μεθῶν περιέχει μερικῶν ὑπὸ διαιρέσεων τῶν διακηναβάρεως. fol. 90^r: ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου ἱακώβου τοῦ ἀποστόλου. fol. 97^v: τέλος. ὑπόθεσις τῆς πέτρου ἐπιστολῆς α'. fol. 98^r: κεφάλαια τῆς πέτρου ἐπιστολῆς. fol. 98^v: πέτρου ἐπιστολῆς α'. fol. 107^r: ἐγράφη ἀπορώμης διασιλουάνου στίχ. ολς'. οὗτος ἰωάννης ἐκαλεῖτο ἐστὶ δὲ υἱὸς μαρίας τῆς τοῦ ἀποστόλου δεξιουμαίνης ἐν ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς. ὑπάρχει δὲ καὶ ἀνεπίδως βαρνάβα. ὑπόθεσις τῆς πέτρου β' ἐπιστολῆς. fol. 108^r: κεφάλαια τῆς πέτρου β' ἐπιστολῆς. fol. 108^v: πέτρου ἐπιστολῆς β'. fol. 114^v: ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου ἐπιστολῆς α'. fol. 116^r: κεφάλαια τῆς ἰωάννου α' ἐπιστολῆς. fol. 117^r: καθολικῆς ἐπιστολῆς ἰωάννου α'. fol. 126^r: ἐγράφη ἀποεφέσου στίχ. σνη'. ὑπόθεσις τῆς

ἰωάννου ἐπιστολῆς β'. fol. 126^v: κεφάλαια τῆς ἰωάννου δευτέρας ἐπιστολῆς. fol. 127^r: στίχ. λ'. ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου γ' ἐπιστολῆς. fol. 127^v: κεφάλαια τῆς ἰωάννου γ' ἐπιστολῆς. fol. 128^v: πρὸς γάϊον στίχ. λ'. ὑπόθεσις τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς. fol. 129^r: κεφάλαια τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς. fol. 129^v: ἰούδας ολεββαίος: ὃν ἰακώβον εἶχον φησιν ὀλουκᾶς καὶ οὗτος τῶν δῶδεκα. ἐπιστολὴ ἰούδα τοῦ ἀποστόλου. fol. 131^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ρωμαίους ἐπιστολῆς. fol. 134^r: ἐν τῇ πρὸς ρωμαίους ἐπιστολῇ μαρτυρία τεσσαρακοντα ἐννέα, welche aufgezählt werden. fol. 134^v: κεφάλαια τῆς πρὸς ρωμαίους ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου. fol. 135^v: ἐγγραφή δὲ ἐκ διὰφόρων πατρίδων αἰ ἐπιστολαὶ τοῦ ἀποστόλου παύλου καθὼς ὑποτέτακται. fol. 136^v: ἡ πρὸς ρωμαίους ἐπιστολὴ παύλου τοῦ ἀποστόλου. fol. 167^r: ἐγγραφή ἀπὸ κορινθίου. διαφορῆς διακόνου. στίχ. θ' α'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους α' ἐπιστολῆς. fol. 168^v: κεφάλαια τῆς πρὸς κορινθίους α' ἐπιστολῆς. fol. 169^r: ἐν τῇ πρὸς κορινθίους α' ἐπιστολῇ μαρτυρία ιζ'. fol. 169^v: πρὸς κορινθίους α'. fol. 198^v: τέλος. ἐγγραφή ἀπὸ φιλιππων διαστεφανᾶ. καὶ φουρτυνᾶτου καὶ ἀγαίκοῦ καὶ τιμόθεου. στίχ. ω'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους β' ἐπιστολῆς. fol. 199^v: κεφάλαια τῆς πρὸς κορινθίους β' ἐπιστολῆς. fol. 200^r: ἐν τῇ πρὸς αὐτοὺς β' ἐπιστολῇ μαρτυρία ια'. fol. 200^v: πρὸς κορινθίους β'. fol. 220^v: ἐγγραφή ἀποφιλιππου διατίτου καὶ λουκᾶ στίχ. φ'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς. fol. 221^r: κεφάλαια τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς. ἐν οἷς ὑπετάγησαν καὶ τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ κεφαλαίων. ἡ ἀρχὴ τῶν ἐδαφίων μετὰ τὸ ἐν τῇ προσγαλάτας. fol. 221^v: ἐν τῇ πρὸς γαλάτας ἐπιστολῇ μαρτυρία ια'. fol. 222^r: πρὸς γαλάτας. fol. 231^v: ἐγγραφή ἀπορωμαίων. στίχ. σς'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς. fol. 232^v: κεφάλαια τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς. fol. 233^r: ἐν τῇ πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῇ μαρτυρία ξβ'. fol. 233^v: πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολὴ παύλου. fol. 244^r: ἐγγραφή ἀπὸ ρώμης διὰ στυχικοῦ. στίχ. τιβ'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππισίους ἐπιστολῆς. fol. 245^r: κεφάλαια τῆς προσφιλιππισίους ἐπιστολῆς. Unter dem Verzeichniss der Capitel: ἐν τῇ πρὸς φιλιππισίους καὶ κολασαεῖς καὶ πρὸς θεσσαλονικεῖς α'

καὶ β' οὐδέποθεν. ἐμνημόνευσε ρητοῦ ὁ ἅγιος παῦλος. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς φιλιππισίους. fol. 252^r: ἡ πρὸς φιλιππισίους ἐγγραφή ἀπὸ ρώμης δι' ἐπαφροδίτου στίχ. σν'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς κολασαεῖς ἐπὶ στολῆς. fol. 253^r: κεφάλαια τῆς πρὸς κολασαεῖς ἐπιστολῆς. fol. 253^v: τοῦ ἁγίου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς κολασαεῖς. fol. 260^v: ἡ πρὸς κολασαεῖς ἐγγραφή ἀπο ρώμης διὰ τυχικοῦ καὶ ὀνησήμου στίχ. σν'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς. fol. 262^r: κεφάλαια τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς α' ἐπιστολῆς. Ibid. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πρὸς θεσσαλονικεῖς α'. fol. 268^v: πρὸς θεσσαλονικεῖς α' ἐγγραφή ἀπὸ ἀθηνῶν: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολῆς. fol. 269^v: κεφάλαια τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολῆς. Am oberen Rande von fol. 270^r: στίχ. ιε'. fol. 270^r: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς θεσσαλονικεῖς. fol. 273^r: ἡ πρὸς θεσσαλονικεῖς β' ἐγγραφή ἀπο ἀθηνῶν, στίχ. ρε'. fol. 273^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον πρότης ἐπιστολῆς. fol. 274^v: κεφάλαια τῆς πρὸς τιμόθεον α' ἐπιστολῆς. fol. 275^r: ἐν τῇ πρὸς τιμόθεον α' καὶ β' ἐπιστολῇ μαρτυρία β'. Ibid. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς τιμόθεον. fol. 283^v: πρὸς τιμόθεον ἐγγραφή ἀπὸ λαοδικείας ἥτις ἐστὶ μητρόπολις φρυγίας τῆς καπατανῆς. στίχ. σλ'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον β' ἐπιστολῆς. fol. 284^v: κεφάλαια τῆς πρὸς τιμόθεον β' ἐπιστολῆς. fol. 285^r: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς τιμόθεον. fol. 291^r: πρὸς τιμόθεον β' τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας ἐπισκόπου χειρωτονηθέντος. ἐγγραφή ἀπὸ ρώμης. ὅτε ἐκδευτέρου παρέστη παῦλος τῷ καίσαρι. ρώμης νέρων. ὑπόθεσις τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς. fol. 291^v: κεφάλαια τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς. fol. 292^r: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς τίτον. fol. 295^v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐβραίους ἐπιστολῆς. fol. 297^v: στίχ. κθ'. ἔκθεσις κεφαλαίων καθολικῶν τῆς πρὸς ἐβραίων ἐπιστολῆς ἐχόντων τινῶν καὶ μερικᾶς ὑποδιαίρεσεις τὰς δια τοῦ κηναβάρως ἐνοῖς ὑπετάγησαν καὶ τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ κεφαλαίων τοῦ αἰδαφίου αἰ ἀρχαί. fol. 299^r: στίχ. σζ'. ἐν τῇ πρὸς ἐβραίους ἐπιστολῇ μαρτυρία λ'. Schluss fol. 299^v: εἰσὶν ὁμοῦ μαρτυρία πᾶσαι ρκζ'. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου πρὸς ἐβρέους. fol. 325^r: πρὸς

εβρέους ἐγγράφη ἀπο ἰταλίας δια τιμοθέου στίχοι ψγ'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλήμωνα ἐπιστολῆς. Ibid. κερφάλαια τῆς πρὸς φιλήμωνα ἐπιστολῆς. fol. 325^v: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολῆ πρὸς φιλήμωνα. fol. 327^r: πρὸς φιλήμωνα ἐγγράφη ἀπορώμης. διαόνη-σῆμου οἰκέτου. στίχ. λβ'. Folgt: ψίφος εἰς τὸ ἐφευρίσ-κην τὴν πάσχα. fol. 328^r: ἕτερος ψίφος. fol. 328^v: πῶς δεῖ ψιφίζειν καὶ εὐρίσκειν τὴν ἡμέραν οἷαν θέλομεν. fol. 329^r: πῶς δεῖ ψιφίζειν τὴν καθημέραν σελήνην. Ibid. πῶς γίνεται τὸ βίσεξτον. fol. 329^v: ψίφος τοῦ πάσχα τοῦ παρόντος ρφϚη' (ἡ' undeutlich) ἔτους (= a. Chr. 1090). Ibid. τοῦ ἁγίου μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ περὶ τῶν λ. Beg.: Ἰστέον ὅτι λεπτά καλοῦνται ἀσσάρια.

fol. 5^r am unteren Rande findet sich folgende Notiz eines früheren Besitzers: τὸ παρὸν βιβλίον ἐμοῦ ἐστὶ τοῦ λιλίου τοῦ βαρθολομέου τοῦ τυφερνίου; darunter dasselbe Lateinisch wiederholt. Über Lilins Tifernas vgl. Tirahoschi VI, 815.

414.

Codex Ham. 634. Pap. cm. 27,8×19,7. XVI. Jh. 155 Blätter, davor 2 Pergamentblätter, deren erstes leer ist, während das zweite den Anfang einer philosophischen Schrift in lateinischer Sprache enthält, beginnend: Postquam expeditivimus dei auxilio quod opus fuit de doctrina probabilitatis artis logicae: debemus nunc sermonem de doctrina scientiae naturalis secundum modum nostri prefixi consilii ad quem jam nostra speculatio pervenit.

Die Handschrift enthält Thucydides.

fol. 1^r ist freier Raum für die Überschrift und den ersten Initial gelassen; der Text beginnt ουκουδίδης ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν πελοποννησίων καὶ ἀθηναίων. In gleicher Weise beginnt Buch 2 auf fol. 44^r ohne Überschrift und Initial. fol. 79^r: θουκουδίδου ἱστοριῶν τρίτον. fol. 114^v: θουκουδίδου ἱστοριῶν τέταρτον. fol. 155^v: θουκουδίδου ἱστοριῶν πέμπτον. Mit den Worten: καὶ πρὸς τὸ περιτέλιγμα πρῶτον ἀφικνεῖται. ὁ προσπεριέβαλε τῆ πῶλει ὁ βρα . . . (Lib. V, 2, 4) bricht die Handschrift auf fol. 155^v ab. Vgl. H. Mayer in Jahn's Jahrb. Bd. 143 p. 159 ff.

415.

Codex Ham. 684. Perg. cm. 33,4×24. XIII. Jh. 271 Blätter in zwei Columnen geschrieben.

Der Codex enthält Vitae sanctorum des Monats Januar.

fol. 1^r leer; fol. 1^v und 2^r Inhaltsübersicht über die Handschrift: πίναξ ἀκριβῆς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου. fol. 2^v leer.

1. fol. 3^r: Μηνὶ ἰαννουαρίῳ εἰς τὴν ιη'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας. Beg.: Ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ὑπομνήματα πρὸς ἀρετῆς ὑπόδειγμα καὶ ζῆλον διεξέτεωσαν. Von unbekanntem Verfasser. (Migne Patrol. Graec. Tom. 25 col. CLXXXV.)

2. fol. 36^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν εὐθυμίου. Beg.: Καὶ παντὸς μὲν ἄλλου πράξιματος ἄσκησις ὑποδείξιματος ἄνευ ἐργωδεστέραν ἔχει καὶ δυσχερεῆ τὴν κατάρθωσιν. (Migne Tom. 114 col. 596.)

3. fol. 110^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κβ' [β in Rasur von zweiter Hand]. Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ χριστοῦ τιμοθέον. Beg.: Τιμοθέον τὸν μέγαν ἤνεγκε μὲν ἡ λυκαόνων. (Ib. col. 761.)

4. fol. 117^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κβ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἀναστασίου. Beg.: Τῆς μεγάλης πόλεως ἱεροσολύμων ὑπὸ τοῦ περσῶν βασιλέως ἀλούσης. (Ib. col. 773.)

5. fol. 141^r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κγ'. Ἀθλησις τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος κλήμεντος ἀγκύρας. Beg.: Μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηχοστὸν ἔτος τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ πρὸς οὐρανοῦς ἀναλήψεως. (Ib. col. 816.)

6. fol. 185^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κδ'. Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας εὐσεβείας τῆς μετονομασθήσης ξένης. Beg.: Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμασίας ξένης βίος. (Ib. col. 981.)

7. fol. 196^v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κε'. Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἐπισκόπου ναζιανζοῦ τοῦ θεολόγου. Beg.: Συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς ὁ ἄνδρες γρηγόριος ὁ πᾶν. Verfasser Gregorius Presbyter. (Migne Tom. 35 col. 244.)

8. fol. 224^v: Μηγὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κζ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ξενοφῶντος καὶ τῶν αὐτοῦ τέκνων ἰωάννου καὶ ἀρχαδίου. Beg.: Ξενοφῶν ὁ θαυμασίος ἔφυ μὲν ἐκ ταύτης τῶν πόλεων. (Migne Tom. 114 col. 1014.)

9. fol. 241^v: Μηγὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κζ'. Ὑπόμνημα τύπον ἱστορίας κεφαλαϊόδους ἐπέχον ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τοῦ τιμίου λειψάνου τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ χρυσοστόμου. Beg.: Ἀλλὰ πῶς ἂν τις αἰτίας καὶ μῶμων ἡμᾶς ἀπαλλάξῃ.

10. fol. 251^r: Μηγὶ τῷ αὐτῷ κη'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν ἐρραΐμ τοῦ σύρου. Beg.: Ἐρραΐμ ὁ θαυμασίος ἔφυ μὲν ἐκ τῆς σύρων γῆς. (Migne Tom. 114 col. 1253.)

11. fol. 260^r: μηγὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν λ' [α' von zweiter Hand hinzugefügt]. Βίος καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων ἀββᾶ κύρου καὶ ἰωάννου. Beg.: Κύρος ὁ περιφανῆς τῶν μαρτύρων ἀστὴρ πόλεως μὲν καὶ αὐτῆς ἐτύγγανεν περιφανεστάτης. (Ib. col. 1232.) Unter dem Schlusse auf fol. 271^r von jüngerer Hand: μησθητη κύριε τὴν ψυχὴν τοῦ δοῦλου σου κλήμεντος. ἀμήν. Ähnlich oben über fol. 2^r: ὦ χριστὲ παντᾶς σκέπε φροῦρι φιλατται τῶν σὸν δοῦλον κωνσταντῖνον ἄμαρτολὸν ἀναγνώστην.

416.

Sachau 129. Bombycinhs. cm. 32 × 21,5. XII.—XIII. Jh. 193 Blätter, zweiseitig zu 39—40 Zeilen, nur eine jüngere Ergänzung auf Papier (fol. 8—11) in Langzeilen geschrieben. Die Blätter 176. 177. 193 bis auf geringe Reste verloren. Von jüngerer Hand sind ganze Blätter (fol. 8—11. 52. 53) und einzelne Stücke am Rande ergänzt. Nicht ergänzte Lücken: 2 Blätter zwischen fol. 40 und 41 (Ende der Liturgie des 25. Febr., Beginn der des 26. Febr.); 1 Blatt zwischen fol. 46 u. 47 (Ende des 1. März, Beginn des 2. März); 6 Blätter zwischen fol. 105 u. 106 (Ende des 1. April bis Anfang des 5. April); zwischen fol. 184 und 185 (ein Stück des

25. Mai). Eine Quaternionenbezeichnung beginnt mit λδ auf fol. 6^r.

Die Handschrift enthält ein Menaeum der Monate Februar bis Mai.

fol. 1^r: . . . τὴν οὐσίαν πεπαλαιουμένην. νεοποιήσας. καὶ δοξάσας. τῇ ἀρρήτῳ σου δόξῃ φιλιάνε: — (ὠδὴ ε' des 1. Februar). Schluss fol. 192^v: τὰς τῶν θαυμάτων φάλαγγας πάσας ἐξηφάνισας κραταιῶς, καὶ νίκης τοῦς στεφάνους. . . (ὠδὴ θ' des 31. Mai). Hin und wieder Vor- und Nachschriften einzelner Tage in arabischer Schrift.

Beigebunden am Schlusse 20 Blätter in arabischer und syrischer Schrift; dieselben lagen ursprünglich lose bei und gehörten einer andern Handschrift an.

Aus dem Kloster Dêr-Ela'tijje in Syrien. (S. Kurzes Verz. der Sachauschen Sammlung p. 12 vgl. p. III).

417.

Nicolai 218. Pap. cm. 15,4 × 10. XVIII. Jh. 116 paginirte Seiten, davon 105—116 unbeschrieben, vorher vier ungezählte Blätter. Das vierte derselben Titelblatt mit der Aufschrift: *Cantiones Sacrae, Quibus Protestantium in Germania Ecclesiae utuntur, In Linguam Graecam Metricè et Rhythmicè ideò Translatae ut Graecae Ecclesiae Christiani in Graecia, Moscovia, Turcia, alibi que degentes exinde videre queant, quae sit Nostra Religio, Confessio et Cultus Divinus. per Ioannem Henricum Behrium* (die letzten 3 Worte von anderer Hand).

Die Handschrift enthält die Übersetzung von 42 Kirchenliedern.

Ein alphabetischer Index der Lieder in der Innenseite des vorderen Einbanddeckels ist zum Theil überklebt durch ein Ex libris: Friederici Nicolai et Amicorum. Im Innern des hintern Einbanddeckels die Signatur Nic. 132, auf dem Rücken Etiquette mit der Signatur Nic. 218. Auf der Vorderseite des ersten vorgeschobenen Blattes: Von Beer; auf der Rückseite: Frider. Guiliel. Roloffius, Berolinas Berolini prid. Non. Sextil. MDCCXXXV poss. dono I. H. Behrii I. H. F.

Index nominum et rerum.

- Abrahami** patriarchae testamentum qu. **22**, 8.
Achilles Tatius (Apparatus criticus Frid. Jacobsii) qu. **50**.
Actuarius: v. Ioannes Zachariae Actuarius.
Aeliani varia historia (Fragm.) qu. **25**^a.
Aelii Promoti de venenatis fol. **39**, 21; 22.
Aeneae Gazaei epistolae et Theophrastus qu. **31**.
Aenigmata qu. **5**, 17.
Aetii Amideni de re medica libri XVI. fol. **37**, 1.
     eiusdem operis libri VIII posteriores fol. **38**.
     — Excerpta et variae lectiones fol. **39**.
Africani *κεστοί* fol. **6**, 1.
     — *περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων* fol. **37**, 2.
Agathonis Abbatis Excerpta ascetica qu. **19**, 33.
Ἀπολογία τῆς ἀκαθίστου oct. **7**, 2.
Alexandri Aphrodisiensis de febribus fol. **39**, 20.
     — Excerpta fol. **39**, 16.
Alexander Trallianus (Variae lectt. in eius scripta) fol. **39**, 38.
Alexii imp. novellae constitutiones qu. **46** Lib. IV ep. 20; 46; 61.
Ammonae Abbatis *ἐκ τῶν διδασκαλιῶν* qu. **56**, 5.
Amphilochii Iconiensis orat. in S. Basilium fol. **43** 11, 12, qu. **65**.
Anastasio Abbatis *διάλεκξις* qu. **46** Lib. II ep. 58.
Anastasio Antiocheni ad Sergium Scholasticum (Exc.) qu. **24**, 2.
     — Excerptum qu. **46** Lib. V ep. 167.
Anastasio Sinaitae quaestiones et responsiones fol. **48** l. qu. **46** Lib. V ep. 1—108 et 130—155.
Andreae Cretensis *ἀπολογία τοῦ μεγάλου κανόνος* qu. **54**.
     — Oratio in ramos palmarum fol. **13**.
Anonymi carmen de Herculis laboribus qu. **9**, 2.
     — carmen de viribus herbarum (varr. lectt.) fol. **39**, 17.
     — carmina neograeca fol. **24**.
     — catalogus imp. Cypolitanorum qu. **22**, 24.
Anonymi Historia schismatis inter ecclesias orientis et occidentis qu. **63**, 1.
     — inventio S. crucis qu. **22**, 3.
     — libellus de officiis palatii fol. **28**, 7.
     — — de Seta Sophia qu. **16**, 27.
     — versus in balneum qu. **5**, 16.
Antyllus medicus (Excerpta) fol. **39**, 16.
Aphrodisianae historici scholion de S. Virgine oct. **1**, 13.
Archigenes medicus (Excerpta) fol. **39**, 16.
Arctaeus (Varr. lectt. in eius scripta) fol. **39**, 24; 38.
Aristidis de oratione simplicis graece et latine qu. **8**, 2; 3.
Aristotelis *περὶ ἑρμηνείας* qu. **73**, 3.
     — *ἠθικὰ Εὐδήμεια* Ham. **41**.
     — *ἠθικὰ Νικομάχεια* Ham. **41** (Fragm.) Ham. **152**, 5.
     — *κατηγορίαι* qu. **73**, 2.
     — *πολιτικά* Ham. **41**.
Armeniorum haeresis qu. **46** Lib. V ep. 117 sqq.
Arsenii excerpta ascetica qu. **19**, 33.
Asclepiades medicus (Excerpta) fol. **39**, 16.
Aspasio scholia in Aristotelis Ethica Nicomachea fol. **58** et **59**.
Asterii Amaseni oratio in S. Euphemiam fol. **41**, 15.
     — Excerpta in catena fol. **4**.
Astronomica varia qu. **22**, 24, qu. **46** Lib. I ep. 42 sqq. Lib. V ep. 174 sqq.
     — Brontologium qu. **16**, 29.
     — *περὶ μηνῶν καὶ ἡρόρου σελήνης* Ham. **555**, 5.
     — *περὶ τοῦ πάσχα* qu. **22**, 24, oct. **10**, Ham. **625** fin.
     — Tabulae astronomicae oct. **10**, Ham. **555**, 5.
Athanasii Alexandrini Canon qu. **46** Lib. IV ep. 100.
     — commentarius in Psalmos (Exc.) qu. **58**.
     — laudatio omnium martyrum fol. **44** II, 10.
     — Quaestiones ad Antiochum oct. **11**, 1. qu. **19**, 31 (Fragm.)
     — Vita S. Antonii fol. **42**, 6.
Athenaei de machinis fol. **6**, 2.

- Babrii fabulae Aesopicae qu. **46** Lib. I ep. 75.
- Barsanuphii Excerpta ascetica qu. **68**, I; 5.
 — Excerpta de divinis mysteriis qu. **24**, 2.
 ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις qu. **19**, 33.
- Basilicorum libri XV -XVIII fol. **28**.
 — synopsis fol. **26**.
- Basilii patricii et paracoemumeni *νομομαχία* qu. 7, 3.
- Basilii Magni Canones qu. **30**, qu. **46** Lib. IV ep. 85.
 — cum comm. Zonarae fol. **54**.
 Excerpta ascetica qu. **19**, 33.
 ἐπιγράμματα περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως qu. **13**, 11.
 Homilia in S. baptisma fol. **55**, 2.
 — in Christi nativitatem fol. **43** III, 7.
 — in Psalmum 28. in partem psalmi 28, in Psalmum 29. fol. **45** III.
 ἐν ἡμῶν ῥηθεῖσα fol. **45** II, 2.
 — περὶ τοῦ μὴ προσηλωσθαι τοῖς βρωτικαῖς fol. **45** II, 1.
 πρὸς τοὺς νέους πῶς ἂν ὠφελοῦντο ἐκ τῶν λόγων Ham. **152**, 4.
 Homiliarum fragmenta fol. **25**.
 Liturgia qu. **17**, qu. **45**, qu. **49**, qu. **53**.
 περὶ μοναχῶν καὶ μοναστηρίων qu. **46** Lib. II ep. 9.
 ποίημα χερουβικόν oct. **10**.
 Excerpta qu. **5**, **19**, **24**, 2. (in catena) fol. **4**.
- Behrii, Io. Henr., Versio cantionum sacrarum Germanorum protestantium Nic. **218**.
- Bernardi schedae in medicos graecos fol. **39**, 34.
- Bestes: v. Theodorus Bestes.
- Biblia: Testamentum vetus et lectiones in diebus festis ex eo factae fol. **30**, fol. **48** II et III.
 Psalterium Davidis qu. **43**, qu. **58**, oct. 2, oct. 7, 1, oct. **8**, oct. **13**, Ham. **552**.
 Testamentum novum fol. **1** et 2, qu. **17**, oct. **9**, oct. **13**, Diez A duod. **10**.
 Quattuor Evangelia et lectiones dierum festarum fol. **29**, fol. **45** VI, fol. **51**, fol. **52**, fol. **53**, qu. **12**, qu. **39**, qu. **44**, qu. **47**, qu. **55**, qu. **61**, qu. **64**, qu. **66**, qu. **67**, oct. **3**, oct. **4**, oct. **12**, Ham. **246**.
 Evangelium Ioannis (Fragm.) qu. **68**.
 — Actus et epistolae apostolorum et lectiones dierum festarum qu. **13**, qu. **40**, qu. **43**, 2, qu. **57**, Ham. **625**.
 Apocalypsis (ling. vulg.) qu. **63**, 8.
- Bitonis liber de machinarum bellicarum constructione fol. **6**, 3, qu. **7**, 2.
 — mechanica qu. **7**, 1.
- Blastares: v. Matthaeus Blastares.
- Blemmides: v. Nicephorus Blemmides.
- Bryennius: v. Joseph Bryennius.
- Callistus: v. Nicephorus Callistus.
- Canones iuris ecclesiastici graeci:
 — canones apostolorum qu. **24**, 5, qu. **46** Lib. I ep. 1 Lib. IV ep. 8; 11; 17; 23; 36; 43; 88; 90; 113.
 — synodorum cum comm. Zonarae fol. **54**.
 — synodi I qu. **46** Lib. II ep. 40, Lib. IV ep. 5.
 — synodorum I et II qu. **46** Lib. IV ep. 2; 4.
 — synodi II qu. **46** Lib. IV ep. 6.
 — VI qu. **24**, 5, qu. **46** Lib. I ep. 36; 37, Lib. IV ep. 45; 81.
 — Caesariensis qu. **46** Lib. II ep. 31.
 — Carthaginiensis qu. **46** Lib. IV ep. 10; 12; 21; 25.
 — Nicaenae qu. **46** Lib. IV ep. 37.
 — in S. Sophia qu. **46** Lib. IV ep. 31.
 — Varia capita canonica qu. **5**, qu. **46**.
- Cantacuzenus: v. Matthaeus Cantacuzenus.
- Cantiones sacrae Germanorum protestantium a Io. Henr. Behrio versae Nic. **218**.
- Carpathius: v. Ioannes Carpathius.
- Carycis ποίημα χερουβικόν oct. **10**.
- Cassianus: v. Ioannes Cassianus.
- Cassii *ἱερικαὶ ἀπορίαι* fol. **39**, 36; 37.
- Catena in psalmos fol. **4**.
- Catonis disticha e versione I. Scaligeri fol. **9**.
 — ἐκ τῶν κανόνων qu. **9**, 11.
- Choeroboscus: v. Georgius Choeroboscus.
- Christophori patr. Alexandrini *παράνευσις*: v. Photius.
- Chronica varia qu. **22**, 24, qu. **46** Lib. V ep. 226.
 — ἐπιτομή χρόνων ab Adamo usque ad a. 1566. qu. **46** Lib. I ep. 76.
 — de Turcarum sultanis et urbibus Graeciae a Turcis expugnatīs qu. **5**, 15 sqq.
- Chrysaphis ποίημα χερουβικόν oct. **10**.
- Chrysoloras: v. Manuel Chrysoloras.
- Chrysostomus: v. Ioannes Chrysostomus.
- Ciceronis de senectute e vers. Theodori Gazae oct. **15**, 5.
- Cladas: v. Ioannes Cladas.
- Clementis Romani de gestis S. Petri (Fragm.) qu. **62**.
- Climacus: v. Ioannes Climacus.
- Concilia: Acta concilii octavi qu. **29**.
 — De conciliis generalibus fol. **28**, 3, qu. **5**, 6.
- Constantini Magni imp. θέσισμα περὶ τοῦ πάπα Ῥώμης fol. **28**, 2.

- Constantini VII imp. Porphyrogeneti excerpta de insidiis oct. 6.
homilia in catenam S. Petri fol. 42. 5.
— Novellae constitutiones: v. Leo Sapiens imp.
- Constantini ἐξ Ἀρχιδίου octoëchos oct. 10.
- Constantini Harmenopuli Manuale legum fol. 28. 1.
— περί πίστεως; ὀρθοδόξου fol. 28. 6.
— Excerpta qu. 46 Lib. IV ep. 50. 63. 95. 102; Lib. V ep. 157.
- Constantini Tii episcopi homilia in inventionem reliquiarum S. Euphemiae fol. 41. 14.
- Cornuti περί ὄρασις qu. 9. 3.
- Coronis πόλημα χειρουργικόν oct. 10.
- Corydaleus: v. Theophilus Corydalenus.
- Cosmae Indicopleustis liber de apostolis et evangelistis qu. 39.
- Cucuzeles: v. Ioannes Cneuzeles.
- Cyrillus (Excerpta in catena) fol. 4.
- Cyrilli patriarch. Hierosolym. lexicon qu. 69. 1.
- Damascii philosophi quaestiones in Platonis Parmenidem qu. 70.
- Davidis philosophi ἐξήγησις τῶν δέκα κατηγοριῶν Ham. 537.
— προλεγόμενα τῆς φιλοσοφίας ἦτοι τῶν εἰρωνῶν Ham. 537.
- Demetrii Cypolitani Cynosophium fol. 5. 3.
— Hieracosophium fol. 5. 1.
- Demetrii Phalerei liber de elocutione qu. 8. 5.
— ἐπιστολικαὶ τύποι qu. 9. 8.
- Diadochi de perfectione spirituali (Ex.) qu. 19. 23; 33.
- Didymus (Excerpta in catena) fol. 4.
- Dionysii ἀπόκρισις περί πῶτα ἀμαρτήματα συγχωροῦνται διὰ λειτουργιῶν qu. 46 Lib. IV ep. 57.
- Dionysii patr. Alexandrini epistola ad Basilidem fol. 54.
— Excerpta qu. 24. 2.
- Dionysius Areopagita (Excerpta) qu. 24. 2.
- Dionysius patr. Cypolitanus a. 1687 qu. 20.
- Dionysii Halicarnassensis περί τῶν Θεουκλίδου ἰδιωμάτων qu. 71. 3.
- Dionysius Periegetes (Uhdni collectanea in eius opus) fol. 20.
- Diophantus (Variae lectt. codicum a Iacobio collectae) qu. 32.
- Dioscorides (Variae lectt. codicum) fol. 39. 25; 38.
- S. Dominici ἐξήγησις τοῦ πάτερ ἡμῶν oct. 1. 2.
- Dorothei διδασκαλίου (Exc.) qu. 68. 3
- Dorothei (ep. Tyri) opusc. de apostolis qu. 39.
- Ephraemi Syri opera varia fol. 18. fol. 25. fol. 45. VII. fol. 57. 1. qu. 51.
— βίος τοῦ ἁγίου Ἀβραάμου fol. 43 II. 9.
— λόγος εἰς τὸν μάταιον βίον (sub. nom. Chrysostomi) qu. 19. 15, qu. 22. 6.
— εἰς τὴν πράξιν τοῦ παγκάλου Ἰωσήφ. fol. 43 II. 7.
— περί ἀκριβοῦς ἐξαμολογήσεως qu. 46 Lib. I ep. 33.
— περί μετανοίας qu. 16. 22.
— περί τῆς δευτέρας παρουσίας qu. 22. 10.
— Excerpta qu. 24. 2.
- Epiphani de lapidibus fol. 39. 33, qu. 5. 19
— λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ κυρίου fol. 44 II. 2. fol. 45 VIII.
— ἐκ τῶν παναρίων qu. 46 Lib. I ep. 70.
- Erotiani glossarium vocum Hippocratis (varr. lectt.) fol. 39. 15; 23.
- Euagrii Monachi τὰ κατὰ μοναχοῦς αἶτια qu. 19. 31.
- Euchologium qu. 17. qu. 45.
- Eusebii Alexandrini λόγος περί τῆς ἁγίας κυριακῆς qu. 46 Lib. I ep. 66.
— Excerpta qu. 24. 2.
- Eusebii Caesariensis εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν θαύμων ἐρμηνεία qu. 58.
— Excerpta in catena fol. 4
- Eustratii Nicaeni ἐξήγησις εἰς τὰ Ἀριστοτέλους ἠθικὰ Νικομάχεια fol. 58. fol. 59.
- Euteenii Sophistae paraphrasis carminis Dionysii περί ὀρνίθων qu. 21.
- Euthymii Zigabeni commentarius in Psalmos fol. 36.
- Ezechielis tragoedia ἐξαγωγή qu. 2. 7.
- Formulae epistolarum qu. 5. 15; 18, qu. 22. 24, qu. 30.
- Franzii professoris Lipsiensis adnotationes ad medicos graecos fol. 39. 41.
- Friderici II imp. Germanorum Constitutiones qu. 42.
- Galeni lexicon in Hippocratem (varr. lectt.) fol. 39. 23.
— de medicamentorum compositione qu. 21.
— de placitis Hippocratis et Platonis Ham. 270.
— testamentum qu. 5. 9.

- Gaza: v. Theodorus Gaza.
- Gazis *πότμα χειροβιζών* oct. 10.
- Gennadius II patriarcha: v. Georgius Scholarius.
- Geographica varia qu. 20.
- De nominibus urbium mutatis oct. 11. 3.
- Georgii Choerobosci *ἐξήγησις ποιητικῶν τρόπων σύντομος* qu. 25^c, 3.
- *liber περὶ τρόπων in epitomen redactus* qu. 9, 13.
- *Excerpta in lexico de spiritibus* qu. 25^c, 2.
- Georgii Pachymeris philosophiae libri XII. Ham. 512.
- Georgii Pisidae *εἰς τὴν ἑξαήμερον* qu. 46 Lib. III.
- Georgii Presbyteri Caesariensis oratio in C'CXVIII patres fol. 44 II, 6.
- *Vita Gregorii Nazianzeni* fol. 42, 13. Ham. 684, 7.
- Georgii Scholarii (Gennadii II patriarchae) Interpretatio inscriptionis sepulchri Constantini Magni fol. 62.
- *opusculum de praedestinatione* qu. 2, 1.
- Georgii Sugduris Introductio in artem logicam Aristotelis qu. 63, 6.
- Germani patriarchae Cypolitani Canon de matrimonio qu. 46 Lib. IV ep. 60.
- *λόγος εἰς τὴν θεοτόκον* qu. 60 I, 2.
- *περὶ τοῦ σπαραγίδος τοῦ ἱερέως* qu. 46 Lib. IV ep. 34.
- *πότμα χειροβιζών* oct. 10.
- Geronticum (Excerpta) qu. 5, 17, qu. 16, qu. 19, 27; 33, qu. 22, 1, qu. 46 Lib. IV ep. 56; Lib. V ep. 157, qu. 68, 5.
- Glochirus: v. Michael Plochirus.
- Graffii, E. G. Glossarium in Homeri Odysseam fol. 23.
- Grammatica varia Ham. 152, Ham. 153.
- *Etymologica* qu. 69, 3.
- *ὀνομαστοποιία τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως* qu. 9, 5.
- *περὶ πνευμάτων καὶ ἀντιστοίχων* qu. 9, 1.
- *περὶ συντάξεως τῶν προθέσεων* qu. 25^c, 1.
- *De vocibus animalium etc.* qu. 9, 6.
- Gregoras: v. Nicephorus Gregoras.
- Gregorii Corinthii *ἐρμηνεία εἰς τοὺς κανόνες τῶν δεσποτικῶν ἐργῶν* qu. 22, 25.
- Gregorii Cyprii *landatio maris* qu. 2, 9.
- Gregorii Dialogi *διήγησις (περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι κρυφῶς φαγῆν)* qu. 16, 15.
- Gregorii Monachi (Aneponymi) *συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας* Ham. 555, 3.
- *σύνοψις τῶν τεσσάρων μαθημάτων* Ham. 555, 4.
- Gregorii Nazianzeni *ἀλφάβητος παρανετικῶς* qu. 46 Lib. I ep. 74.
- *Carmina* qu. 41.
- *homiliae* fol. 64, qu. 59.
- *λόγος ἀπολογητικὸς τῆς εἰς τὸν Ἠόντον φυγῆς* qu. 63, 5.
- *εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν* fol. 43 II, 8.
- *εἰς τὴν κανὴν κυριακὴν* fol. 44 II, 4.
- *εἰς τὸ πάσχα* fol. 45 VIII.
- *εἰς τὸ πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδυτέρτα* fol. 44 II, 3, qu. 60 V, 5.
- *εἰς τὰ ἄγια φῶτα* fol. 43 II, 13, qu. 63, 3.
- *κατὰ Ἰουλιανὸν στήλιτευτικὸς πρῶτος* qu. 63, 4.
- *Excerpta* qu. 19, 33.
- *Scholia in eius orationes* qu. 46 Lib. V, ep. 178 sqq.
- Gregorii Neocaesariensis Thaumaturgi homilia in annuntiationem B. Virginis qu. 65.
- Gregorii Nysseni homilia in S. Stephanum qu. 65.
- *εἰς τὸ πάσχα* fol. 45 VIII.
- *περὶ τῆς ἁγίας τριάδος* qu. 46 Lib. I ep. 67.
- *Excerpta* qu. 5, 19.
- Gregorii Palamae opuscula qu. 1, 1—5.
- Gregorius Presbyter: v. Georgius Presbyter.
- Guarini Veronensis epitome Grammatices Ham. 152. Ham. 153.
- Harmenopolus: v. Constantinus Harmenopolus.
- Harpocratonis Alexandrini *περὶ φυσικῶν δυνάμεων ζώων κ. τ. λ.* (Exc.) fol. 39, 3.
- Heronis Alexandrini *χειροβιβλίον κατασκευῆς* fol. 6, 4.
- *Pneumatica* fol. 61.
- Hesyehius Grammaticus: *Addenda ad editionem Albertianam* fol. 39, 39.
- Hesyehii Presbyteri *ad Theodulum de temperantia et virtute* qu. 19, 33.
- *Excerpta* qu. 19, 24, qu. 46 Lib. I ep. 77, qu. 68, 6.
- Hieroelis Philosophi *περὶ προνοίας* qu. 2, 8.

Hippocratis testamentum qu. 5, 9		Ioannis Chrysostomi homilia εἰς τὴν μεσοβύσσης εορτῆς fol.	
Homerus (Graffii glossarium in Odysseam) fol. 23.		45 VIII.	
Honteri rudimenta cosmographica in graecum sermonem versa qu. 20.		— εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ	
Horapollo (Caroli de Missy annotationes in Hierogly- phica) qu. 9. 14.		κυρίου fol. 44 II. 11.	
Hymni ecclesiastici varii fol. 49. oct. 10.		— εἰς τὴν ἁγίαν παρασκευὴν	
Jacobi apostoli Protevangelium qu. 60 I. 1.		qu. 22, 21.	
Jesaiæ Abbatis excerpta ascetica qu. 19. 33.		— εἰς τὸν πεσόντα εἰς τοὺς	
Ioannis Abbatis ἀπόκρισις πρὸς τινα ἰσχυριστήν qu. 24. 2.		ληστὰς qu. 46 Lib. II ep. 61.	
Ioannis Antiocheni Historici excerpta de insidiis oct. 6.		— εἰς Πέτρον τὸν ἀπόστολον	
Ioannis Antiocheni Patriarchæ λόγος περὶ τῆς νῦν ἐνδυναστευούσης ἀσε- βείας qu. 24. 3.		καὶ εἰς Ἰλλίαν fol. 41. 25.	
— — — — — λόγος περὶ νηστείας qu. 24. 5.		— εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ εὐαγγελίου	
— — — — — ὑπόθεσις τῶν θείων μυστηρίων qu. 24. 2.		ἄνθρωπος κατέβηκεν ἀπὸ	
Ioannis apostoli Apocalypsis qu. 22. 9.		Ἱερουσαλὴμ qu. 22. 18.	
— — — — — λόγος περὶ τῆς τελειώσεως τῆς Θεοτόκου qu. 60 I. 3.		— εἰς τὸν σεισμόν qu. 22. 19.	
Ioannes Carpathius (Excerpta) qu. 19. 33.		— εἰς τὸν τελώνην καὶ τὸν	
Ioannes Cassianus (Excerpta) qu. 24. 2.		φαρισαῖον qu. 65.	
Ioannis Chrysostomi homilia de cruce et latrone I. fol. 45 VIII.		— εἰς τὸν μακάριον Φιλογόριον	
— — — — — de prodicione Judæ fol.		fol. 44 III. 5, qu. 65.	
— — — — — εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου		— in apostolum Thomam	
fol. 44 II. 5.		fol. 45 VIII.	
— — — — — εἰς τὸ ἀνεμποδίτως σχο- λάσασθαι ἐν ταῖς συνάξεσιν qu.		— in caecum natum fol. 45	
22. 16.		VIII.	
— — — — — εἰς τὴν ἀπαρῆμικην τὴν ἐπι		— in venerabilem crucem	
Δαβούτου γενομένην fol.		fol. 43 I. I.	
43 III. 8.		— in paralyticum fol. 45	
— — — — — εἰς τὸν ἄσωτον fol. 25.		VIII, qu. 2. 8.	
— — — — — εἰς τὰ βάρια fol. 45 V. 4.		— in S. pascha fol. 45 VIII.	
— — — — — εἰς μάταιον βίον (Ephraemi Syri) qu. 19. 15, qu. 22. 6.		— in S. pascha (alia) fol.	
— — — — — εἰς τὴν εορτὴν τῶν βάρων qu. 60 I. 5.		45 VIII.	
— — — — — εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου qu. 60 I. 4.		— in Samaritanam fol. 45	
— — — — — εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα fol. 15.		VIII.	
— — — — — εἰς τὸν τετραήμερον Λάζα- ρον fol. 45 V. 3, qu. 22. 22.		— κατὰ μεθούοντων qu. 19. 18.	
— — — — — qu. 65.		— ὅτε Εὐτρόπιος ἀπεσπάσθη fol. 25.	
		— ὅτι ὅπως δὲν ἀδικᾷ μοναχὸν qu. 56. 2.	
		— περὶ τοῦ πρὶ σπουδαίως ἀνα- γεωσκῆσαι τὰς γραφὰς qu.	
		46 Lib. II ep. 39.	
		— περὶ ἐξόδου ψυχῆς Ἀβραάμ qu. 46 Lib. I ep. 34.	
		— περὶ εὐχῆς qu. 56. 1.	
		— περὶ εὐχῆς καὶ νηστείας qu. 22. 13.	
		— περὶ τῆς καταβάσεως τοῦ κυρίου qu. 16. 21	
		— περὶ τῆς ἁγίας κυριακῆς qu. 19. 9.	
		— περὶ μετανοίας qu. 22. 20	

- Ioannis Chrysostomi homilia *περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης* qu. 19, 10, qu. 22, 14.
 — — — *περὶ νηστείας καὶ τοῦ μίμνησκασθῆναι* qu. 22, 15.
 — — — *περὶ πονήτων* fol. 25.
 — — — *περὶ σωτηρίας ψυχῆς* qu. 22, 17.
 — — — *περὶ ψευδοπροφητῶν* qu. 19, 16.
 — — — *πῶς ἀπο τῆς Βηθλεὲμ κ.τ.λ.* fol. 44 l. 6.
 — — — *ρηθῆεν τὰς κοίνας* fol. 25.
 Homiliae in epistolam ad Hebraeos Ham. 355.
 — — — in Evangelium Ioannis fol. 43 IV, qu. 60 II.
 — — — in Evangelium Matthaei fol. 41, qu. 19, 20.
 — — — in Genesim fol. 45 I.
 — — — VI in Iudaeos Ham. 354.
 Laudatio in apostolos Petrum et Paulum qu. 60 V, 6.
 — — — Libri de sacerdotio ham. 354.
 Liturgia qu. 17, qu. 23, qu. 25, qu. 45, qu. 48, qu. 53.
 Excerpta qu. 19, 33, qu. 24, 2, 5, qu. 46 Lib. I ep. 71—73, qu. 68, 5.
 Ioannis Cladae *ποίημα γεροβυζιῶν* oct. 10.
 Ioannes Climaens (Excerpta) qu. 24, 2, qu. 68, 1.
 Ioannis Colobi Vita Paisii qu. 19, 1.
 Ioannis Cuenzelis *ποίημα γεροβυζιῶν* oct. 10.
 Ioannis Damasceni homilia εἰς τὴν κοίμησην τῆς Θεοτόκου fol. 44 11, 12.
 — — — *κανόνες παρακλήτικοί τῆς Θεοτόκου* oct. 5.
 — — — *περὶ τοῦ ἀγγέλτου σώματος αὐῆ μεταλαμβάνουσαν* qu. 24, 4.
 — — — *σπχιγρὰ ἀναστάσιμα* fol. 49, 5.
 Ioannis Euchaitensis precatio pro Platone et Plutarcho qu. 5, 16.
 Ioannis Geometrae Epigrammata et hymni qu. 2, 5.
 — — — hymni in Deiparam qu. 2, 6.
 Ioannis Ieiunatoris Canones qu. 30, qu. 46 Lib. II ep. 5; 13; 38; 39; Lib. IV ep. 79.
 Ioannis Malalae excerpta de insidiis oct. 6.
 Ioannis (Melargi) *ποίημα γεροβυζιῶν* oct. 10.
 Ioannis Pediasimi versus de XII Herculis laboribus qu. 9, 2.
 Ioannis Rhyzani Notarii versio oraculorum Theophili Presbyteri fol. 62.
 Ioannes Trapezuntinus metropolitae moritur 10. Mart. 1689 qu. 46 fin.
 Ioannis Tzetzi Chiliades (Fragm.) Diez C, qu. 18.
 Ioannis Zachariae Actuarii Methodus medendi Lib. I et II fol. 39, 29.
 — — — *περὶ τῶν κατὰ τὴν μίμνησκασθῆναι παθῶν* (Fragm.) fol. 39, 27.
 — — — *De urinis libri VII* fol. 7.
 Ioannis Zonarae Commentarius in Canones conciliorum et patrum fol. 54.
 Joasaph *ποίημα γεροβυζιῶν* oct. 10.
 Iosephi Bryennii homiliae tres qu. 19, 12—14.
 Iosephi (Flavii) Antiquitates fol. 27.
 — — — *διήγησις εἰς τοὺς μακκαβαίους* fol. 17, 6.
 Excerpta fol. 8.
 Iosephi (Hymnographi) *σπχιγρὰ* fol. 49, 3.
 Irenae (matris S. Basilii) *προσευχὴ* qu. 46 Lib. I ep. 35.
 Isaacus Monachus (Excerpta) qu. 19, 33, qu. 68, 1.
 Isidorus (Excerpta) qu. 24, 2, qu. 68, 1.
 Justinianus imp. (Excerpta) fol. 28, 4.
 Leo sacerdos ecclesiae S. Virginis Seburiatissae prope Leucosiam fol. 51 in subscript.
 Leonis V imp. Sapientis Novellae constitutiones qu. 46 Lib. IV ep. 19; 61; 64; 71; 76; 82; 86; 89; 94; 95.
 — — — *διατύπωσης ὅπως ἔγγραψαι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν ἐκκλησιῶν* fol. 28, 8.
 Oracula fol. 62.
 — — — Seismologion qu. 16, 28.
 — — — *σπχιγρὰ ἐωθινά* fol. 49, 4, oct. 10.
 — — — *Tactica* fol. 22.
 Leontii Vita Ioannis Eleemosynarii fol. 57, 4.
 Lexicon τῶν ἀδ' γραμμάτων qu. 13, 1; 2.
 — — — τῶν διπλολέξεων qu. 13, 6.
 — — — τῆς παλαιᾶς qu. 13, 5.
 — — — *περὶ πνευμάτων* qu. 25, 2.
 — — — *τοῦ ψαλτήρος* qu. 13, 4.
 — — — *λέξεις τῶν ψαλμῶν aliorumque librorum sacrorum* qu. 69, 2.
 Libanii epistolae qu. 3, 1.
 — — — *ἐπιστολμαῖα χαρακτήρες* qu. 9, 9.
 Liturgici libri: fol. 48 III, fol. 48 VI, qu. 4, qu. 12 (Fragm.), qu. 13, 12, qu. 17, qu. 23, qu. 45, qu. 54, qu. 60 V, 4, oct. 11, 4.
 Luciani opusculorum fragmenta qu. 18.

- Macarii** homiliae et epistulae fol. **16**.
 — διήγησις περὶ μνημοσύων qu. **16**, 6.
 — περὶ ἀποσταγῆς βίου qu. **46** Lib. V ep. 158.
 — Visio de animis hominum qu. **46** Lib. I ep. 26.
 — Excerpta qu. **16**, 18, qu. **19**, 33, qu. **24**, 2.
- Magistriani** opusculum de cura leprosororum fol. **39**, 33.
- Malalas**: v. Ioannes Malalas.
- Malaxus**: v. Manuel Malaxus.
- Manuelis** ποίημα χειροβιβλίον oct. **10**.
- Manuelis** Chrysolorae erotemata qu. **26**.
 — grammatica Ham. **152**, Ham. **153**.
- Manuelis** Malaxi Nomocanon qu. **30**.
- Manuelis** Moschopuli Scholia in Philostratum qu. **25**^b.
- Marcelli** Sidetae ἱατρικὰ περὶ ἐγθῶν qu. **2**, 3.
 — — περὶ σφραγῶν fol. **39**, 35
- Marcus** Monachus (Excerpta) qu. **19**, 33.
- Marini**, Alberti. Chii τρέπον τῆς προσευχῆς oct. 1.1
- Marmor** Parium qu. **10**.
- Martyrologia**: v. Vitae sanctorum.
- Matthaei** Blastaris Syntagma fol. **12**.
 — Excerpta qu. **46** Lib. IV ep. 18; 49; 101; 105.
- Matthaei** Cantacuzeni opuscula qu. **63**, 10—12.
- Maximus** Confessor (Excerpta) qu. **24**, 2, qu. **46** Lib. I ep. 64.
- Maximi** Peloponnesii homiliae (χωρικαὸὶ ῥόμοι) fol. **15**.
- Maximi** Planudis Scholia in Diophantum qu. **33**.
 — Carmen. Ham. **555**, 6.
- Medica** varia qu. **5**, 10 sqq., qu. **13**, 8; 9, qu. **16**, 30; 31
- Meletii** πτέγα qu. **46** Lib. V ep. 159.
- Meletii** opusculum de natura hominis qu. **5**, 9.
- Meletius** Pigas patriarcha Alexandrinus fol. **15**.
- Menaea**: Ianuarii et Februarii fol. **48** IV.
 a Februario ad Maium Sachau **129**.
 a Martio ad Maium qu. **65**.
 Aprilis fol. **47**, fol. **48** V.
 Aprilis et Maii fol. **56**.
 Maii Ham. **468**.
 a Septembre ad Februarium fol. **46**.
 Octobris et Novembris (Fragm.) qu. **34**.
 Novembris Ham. **468**.
 Novembris et Decembris qu. **62**.
 Decembris fol. **21**.
 Excerptum qu. **60** V, 3.
- Methodii** Patarorum episcopi homilia in ramos palmarum qu. **19**, 17.
- Methodii** patriarchae περὶ τῶν ἐπιστρέφόντων πρὸς τὴν ἁρθόδοξον πίστιν qu. **46** Lib. I ep. 39.
- Metrica**: qu. **9**, 7, qu. **25**^c, 3.
- Metrologica**: fol. **37**, 3; 4, qu. **22**, 24.
- Michaelis** Ephesii commentarius in Aristotelis Ethica Nicomachea fol. **58**, fol. **59**.
- Michaelis** Plochiri Drama qu. **2**, 2.
- Michaelis** Pselli de diaeta fol. **39**, 33.
 — — περὶ ἱγυρτικῆς Ham. **555**, 2.
 — — περὶ τῶν τεσσάρων μαθημάτων Ham. **555**, 4.
- Michaelis** Syncelli περὶ συντάξεως oct. **15**, 1.
- Moschionis** opusculum de mulierum passionibus (varr. lectt.) fol. **39**, 24.
- Moschopulus**: v. Manuel Moschopulus.
- Nectarii** patr. Cypolitani enarratio de festo S. Theodori fol. **43** H, 10.
- Nicephori** ἐν γλῆ συγγωρητικῇ qu. **30**.
- Nicephori** Blemmidae Vita S. Pauli in Latro Ham. **617**, 15.
- Nicephori** Callisti Xanthopuli ἐργαλεῖα εἰς τοὺς τῆς οὐσιώγγου ἀναβάθμους qu. **63**, 7.
- Nicephori** patr. Cypolitani Canones qu. **46** Lib. II ep. 14; 34, Lib. IV ep. 92.
- Nicephori** Gregorae opuscula Ham. **453**.
- Nicephori** Magistri vita S. Symeonis Junioris fol. 17, 1.
- Nicephori** Monachi περὶ φιλανθῆς καρδίας (Exc.) qu. **19**, 33.
- Nicetae** libellus de cognominibus deorum qu. **9**, 6.
- Nicolai** patr. Cypolitani ποίημα πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ ἀγίου ἄρου qu. **46** Lib. V ep. 115.
 — — interrogatio ad eum directa qu. **46** Lib. IV ep. **48**.
- Niconis** Pandectes qu. **24**, 1.
- Nili** εἰς τὴν ἀνάρεσιν τῶν ἐν Σινῇ ἀγίων πατέρων fol. **42**, 3.
 παραίνεσις πρὸς μονάζοντας qu. **19**, 36.
 — περὶ ἀκαθυσίου (Exc.) qu. **68**, 4.
 περὶ τοῦ μὴ πεποθέναι ἐπ' ἄνθρωπον qu. **46** Lib. I ep. 64.
 — περὶ προσευχῆς qu. **19**, 37.
 Excerpta qu. **24**, 2; 5, qu. **68**, 7.
- Nonni** Dionysiaca Ham. **455**.
- Notitia** episcopatum (Fragm.) qu. **5**, 6; 7
- Octoëchos** fol. **50**, qu. **6** (Fragm.), Ham. **330**.
- Officia** ecclesiastica qu. **5**, 5.
- Olympiodori** philosophi paraphrasis Aristotelis Ethicorum Nicomacheorum fol. **63**.
- Olympites** sacerdos ecclesiae S. Virginis Seburiatissae prope Leucosiam fol. **51** in subscript.
- Oracula**: qu. **46** fin.
 De urbe Constantinopoli fol. **62**.
- Oribasii** συγγωγαὶ ἱατρικαὶ (Fragm.) fol. **35**.

- Oribasii eiusdem operis Libri IV. VI. IX. XIV. fol. **39**, 31.
 — synopsis librorum I et IV Fragm. Libri V. IX. fol. **39**, 32.
 — Excerpta fol. **39**, 16.
- Origenes (Excerpta in Catena) fol. **4**.
 Orneosophium fol. **5**, 2.
 Orphei libellus de lapidibus fol. **39**, 33.
- Pachymeres: v. Georgius Pachymeres.
 Palaephati liber de incredibilibus qu. **9**, 4.
 Palamas: v. Gregorius Palamas.
 Palladii historia Lausiaca (Exc.) qu. **1**, 6, qu. **24**, 5.
 Pamphili episcopi *ἐρώτησις πρὸς τὸν μητροπολίτην Ἡρωκλείας Νικήταν* qu. **46** Lib. IV ep. 51.
 Pappi Alexandrini collectiones mathematicae qu. **27**.
 Papyri: fol. **32**, fol. **33**, qu. **35**.
 Pauli Aeginetae *περὶ διαφορᾶς καὶ αἰτίας νοσημάτων* (varr. lectt.) fol. **39**, 28.
 Pauli Nicaeni *βιβλίον ἱατρικόν* fol. **39**, 18; 19.
 Pauli Silentiarrii *εἰς τὰ ἐν Ἡθίοις θερητὰ ἡμιμέλιον* qu. **2**, 4.
 Pediasimus: v. Ioannes Pediasimus.
 Petri Alexandrini Canones fol. **54**.
 — Excerpta qu. **24**, 5.
 Petri Damasceni *ἑπτὰ ἐπιτὰ ἐργασίαι τῆς ἀρετῆς* qu. **19**, 22.
 — — *capita ascetica* qu. **68**, 8.
 Petri Monachi *ἐρώτησις πρὸς τὸν πάπαν Ρώμης Γρηγόριον* qu. **46** Lib. IV ep. 58.
 Petrus Voivoda Moldoblachias qu. **30**.
 Philonis Byzantii *βελουσιζῶν λόγος δ' καὶ ε'* qu. 7, 1.
 Philosophica varia qu. **46** Lib. V ep. 163 sqq.
 Compendium dialectices Ham. **555**, 1.
 Compendium artis logicae qu. **18**.
παραγγελία νοσητικῶν διαφορῶν νοσημάτων oct. **11**, 5.
περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ κόσμου καὶ τῶν δ' στοιχείων qu. **56**, 4.
- Philostrati Imagines fol. **11**.
 Philothei monachi capita *περὶ νήψεως καὶ ἀρετῆς* qu. **19**, 32.
 — — *περὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου* qu. **19**, 35.
- Photii patriarchae *παράβσεις* fol. **18**.
 Physiologus (Excerpta) qu. **46** Lib. V ep. 120 sqq.
 Pilati epistola ad Tiberium imp. qu. **46** Lib. II ep. 60.
 Pisides: v. Georgius Pisides.
 Planudes: v. Maximus Planudes.
 Plochirus: v. Michael Plochirus.
 Plotini Enneades qu. **72**.
 Plutarchi de discernendo adulate qu. **15**, 1.
 — Consolatio ad Apollonium oct. **15**, 2.
 Plutarchi de garrulitate oct. **15**, 4.
 — de capienda ex inimicis utilitate oct. **15**, 3.
 Porphyrii *εἰσαγωγή* qu. **73**, 1.
 — *περὶ τοῦ πλωτίου βίου* qu. **72**.
 Precationes variae qu. **4**, qu. **5**, 14; 16, qu. **19**, 25; 26, qu. **46** Lib. II ep. 66 sqq., qu. **60** V. 2.
 Prochori acta S. Ioannis apostoli fol. **43** I, 4, fol. **57**, 3.
 Prodomus: v. Theodorus Prodomus.
 Promotus: v. Aelius Promotus.
Προσκονητάριον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ oct. **14**.
 Psalmi (Catena in psalmos) fol. **4**.
 Psellus: v. Michael Psellus.
 Pyropuli libellus de ponderibus fol. **39**, 33.
 Pythagorae *κανόνες τῶν χρυσῶν ἐπῶν* qu. **9**, 12.
- Rhetoricae artis compendium qu. **63**, 2.
 Rhyzanus: v. Ioannes Rhyzanus.
 Rufus Ephesius (Excerpta) fol. **39**, 16.
- Scaligeri versio distichorum Catonis fol. **9**.
 Scholia iuridica fol. **28**, 5.
 — in Gregorii Nazianzeni orationes qu. **46** Lib. V ep. 178 sqq.
- Sebastus professor musei Bucurestani qu. **15**.
 Seth: v. Symeon Seth.
 Severianus Gabalorum episcopus: Excerpta in Catena fol. **4**.
 Sexti Empirici libri adversus mathematicos fol. **22**.
 Silentiarinus: v. Paulus Silentarius.
 Silvester patriarcha Antiochenus a. 1736 fol. **45** I.
 Sisinii patr. Cpolitani Canon qu. **46** Lib. II ep. 56.
 Spautones professor Constantinopolitanus qu. **15**.
 Specimina scripturae manuscriptorum Graecorum Diez C. qu. **35**.
 Stephani Atheniensis *φαρμάκων ἐμπειρία κατὰ ἀλφάβητων* (Exc.) fol. **39**, 25.
- Stephanites et Ichnelates qu. **63**, 14.
 Sugdures: v. Georgius Sugdures.
 Suidas: Observations in editionem Kusteri fol. **39**, 40.
 Symeonis Seth de alimentorum facultatibus fol. **39**, 30 (varr. lectt.) fol. **39**, 25; 26.
 — — *Lexicon botanicum* fol. **39**, 27; 33.
 — — *de urinis* fol. **39**, 33.
- Symeonis Thaumaturgi *ἐκ τῆς διδασκαλίας* qu. **46** Lib. V ep. 161.
 — — *Fragmenta ascetica* qu. **19**, 33.
- Syneellus: v. Michael Syncellus.
 Synesii epistolae qu. **3**, 2.
 Synopsis Basilicorum fol. **26**.

- Theodoretus (Excerpta in lexico de spiritibus) qu. 25 c. 2.
 Theodoretus Cyrensis Commentarius in psalmos qu. 38.
 — Excerpta qu. 24, 5.
 — — in Catena in psalmos fol. 4.
 Theodori *πτηχηρὰ τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς* fol. 49, 3.
 Theodori Bestae laudatio S. Euphemiae fol. 41, 13.
 Theodorus Contart...: *οἰκοδομησῶν* vici Seburis prope
 Leucosiam fol. 51 in subscript.
 Theodorus Edessenus (Excerpta) qu. 68, 5.
 Theodori Gazae versio Ciceronis de senectute oct. 15, 5.
 Theodori Iconiensis Martyrium Ceryci et Julittae
 Ham. 355.
 Theodori Prodronti *περὶ ἀσπύγα ῥηθέντα ἐν τῇ παλαιᾷ
 γραφῇ* qu. 46 Lib. I ep. 61, qu. 63, 13.
 Theodosii Alexandrini *ἐρωτήματα* oct. 15, 2.
 Theodosii Tripolitae de diebus et noctibus libri II fol. 60.
 Theoduli (i. e. Hesychii ad Theodulum) *λόγος περὶ νήψεως
 καὶ ἀρετῆς* qu. 19, 33.
 Theologica qu. 5, 19, qu. 13, 7, qu. 46, qu. 63, 13, oct. 1, 13.
 Ascetica varia qu. 19, 33 sqq.
 Homiliae: fol. 40, qu. 19, qu. 22, 5, qu. 25^d, qu. 60
 III; IV; V, 1, oct. 1, 3—12; 14.
 Homilia in caput S. Ioannis Baptistae qu. 22, 2.
 — in catenam S. Petri fol. 42, 5.
 — in S. crucem qu. 22, 4.
 — in vestem S. Virginis fol. 41, 3.
 — *πάτερ εἰ δυνατόν παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ το
 ποτήριον τοῦτο* fol. 44 II, 1.
 Quaestiones et responsiones oct. 11, 2.
περὶ τοῦ πῶς δεῖ ὁμιλίαν ἐγγράψαι qu. 63, 9.
 Theophilus Alexandrinus (Excerpta) qu. 24, 5.
 Theophili Antecessoris paraphrasis institutionum
 qu. 28^a, qu. 28^b.
 Theophili Corydalei *εἰς φιλοσοφίαν προδιόκησις* qu. 14,
 qu. 15.
 Theophili presbyteri Romani oracula fol. 62.
 Theophili protospatharii *ἐξηγήσεις εἰς τοὺς Ἰπποκράτους
 ἀφορισμούς* fol. 39, 27.
 Thucydidis Historiae qu. 71, qu. 71^a (varr. lectt.) Ham,
 634.
 Timotheus Alexandrinus (Excerpta) qu. 24, 5.
 Triodion fol. 3, qu. 54 (Exc.)
 Tryphonis *περὶ τρώπων* (Exc.) qu. 25 c. 3.
 — Excerpta in lexico de spiritibus qu. 25 c. 2.
 Tzetzes: v. Ioannes Tzetzes.
 Vitae et Martyria Sanctorum:
 Alexii qu. 16, 2, qu. 22, 12.
 Ambrosii Mediolanensis epi. fol. 44 I, 1.
 Vitae et Martyria Sanctorum:
 Anargyrorum Cosmae et Damiani fol. 44 IV, 2.
 Anargyrorum Cyri et Ioannis Ham. 684, 11.
 Anastasiae fol. 43 III, 6, Ham. 617, 8.
 Anastasii Persae fol. 42, 10, Ham. 684, 4.
 Anatolii patr. Cpolitani fol. 41, 21.
 Artemii fol. 43 I, 9.
 Athanasii fol. 42, 7, Ham. 684, 1.
 Barbarae fol. 43 II, 3.
 Bonifacii Romani fol. 43 III, 3, Ham. 617, 4.
 Callinici fol. 17, 4.
 Ceryci et Julittae fol. 41, 19.
 Clementis Ancyrani fol. 42, 11, Ham. 684, 5.
 Clementis Romani qu. 56, 3; 6.
 Cypriani et Justinae fol. 43 I, 5.
 Dadae Gobbelaiae et Casdoae qu. 16, 19.
 Danielis prophetae fol. 43 III, 1, Ham. 617, 3.
 Danielis Stylitae fol. 44 I, 3.
 David Thessalonicensis fol. 57, 2.
 Demetrii fol. 44 IV, 1.
 Eleutherii Ham. 617, 2.
 Ephraemi Syri Ham. 684, 10.
 Eudocimi fol. 17, 5, fol. 41, 31.
 Eugeniae fol. 44 III, 4, Ham. 617, 10.
 Eusebia v. Xene.
 Eustathii et socc. fol. 43 I, 2.
 Eustratii Auxentii et socc. fol. 43 II, 6, fol. 44 I, 5.
 Euthymii patriarchae Cpolitani fol. 55, 1.
 Euthymii Hierosolymitani fol. 42, 8, qu. 24, 2 (Exc.),
 Ham. 684, 2.
 Georgii fol. 44 II, 7, fol. 45 IV, 2, qu. 65.
 Gregorii Theologi fol. 42, 13, Ham. 684, 7.
 Guriae et Samonae fol. 43 II, 2.
 Hermylae et Stratonici fol. 42, 2.
 Hypatii Gangrensis qu. 16, 24.
 Ignatii fol. 43 III, 4, Ham. 617, 6.
 Indes et Domnae fol. 44 III, 1, Ham. 617, 12.
 Ioannis Apostoli qu. 65.
 Ioannis Baptistae (inventio reliquiarum) qu. 65
 Ioannis Calybitae fol. 42, 4, qu. 16, 3.
 Ioannis Chrysostomi qu. 65. Translatio reliquiarum
 Ham. 684, 9.
 Julianae fol. 43 III, 5, Ham. 617, 7.
 Marcelli Acoemet. abbatis fol. 44 III, 2, Ham. 617, 13.
 Marci Atheniensis qu. 19, 19, qu. 68, 2.
 Mariae Aegyptiacae fol. 45 IV, 1; V, 1, qu. 22, 23.
 Mariae quae et Marinus vocatur qu. 16, 10.
 Mariae Virginis fol. 17, 7. Miraculum in festo τοῦ
ἀκαθίστου fol. 44 IV, 3.

Vitae et Martyria Sanctorum:

- Marinae fol. 41. 22.
 X Martyrum in Creta Ham. 617. 9.
 XI Martyrum Sebastenorum fol. 45 V. 2.
 Mefanes fol. 44 III. 3. Ham. 617. 14.
 Menae fol. 43 II. 1. fol. 44 I. 2. qu. 65
 Mercurii qu. 16. 16
 Nicetae qu. 16. 4.
 Nicolai Myrorum epi. fol. 40 I. fol. 43 II. 4; 5. qu.
     16. 8; 9.
 Nicolai Stratelatis qu. 16. 13.
 Panteleemonis fol. 17. 3. fol. 44 II. 9. qu. 16. 25
 Pauli in Latro Ham. 617. 15.
 Pauli Thebani fol. 43 II. 11.
 Philareti qu. 16. 35.
 Photines qu. 16. 20.
 Polyeneti fol. 43 II. 14
 Probi et Tarachi fol. 43 I. 8
 Procopii fol. 17. 2. fol. 41. 10. fol. 44 II. 8.
 Sebastiani fol. 43 III. 2. Ham. 617. 5.
 Sergii et Bacchi fol. 43 I. 7.
 Silvestri fol. 31.

Vitae et Martyria Sanctorum:

- Spyridonis fol. 44 I. 4.
 Symeonis Thaumaturgi qu. 24. 2 (Exc.)
 Taisiae qu. 22. 7.
 Theclae fol. 43 I. 3.
 Theodori Grapti et Theophanis Ham. 617. 11.
 Theodosii coenobiarchae fol. 42. 1.
 Thomae apostoli fol. 43 I. 6. qu. 16. 26.
 Thyrsi et sociorum Ham. 617. 1.
 Timothei apostoli fol. 42. 9. Ham. 684. 3.
 Xenae fol. 42. 12. Ham. 684. 6
 Xenophontis Ham. 684. 8.
 Zosimi qu. 22. 11.

Xenophontis Cyropaedia qu. 52.

Xenophontis Eremitae λόγος qu. 16. 23.

Zigabenus: v. Euthymius Zigabenus.

Zonaras: v. Ioannes Zonaras.

Zosimae Abbatis ἐκ τῶν διδασκαλιῶν qu. 19. 40

    λόγος qu. 19. 28.

Zotus Tzetaratus gener Petri Voivodae Moldoblachiae:

    Eius imago qu. 30.

Nomina librariorum.

- Albertus Marinus oct. 1
 Antonius Episcopopulus Protopsaltes qu. 29
 Behr. Joh. Henr. Nic. 218.
 Bernard fol. 39. 34; 36.
 Callinicus monachus qu. 23.
 Cario. Aug. Theod. qu. 28^a. qu. 28^b.
 Churmuzis(?) qu. 16.
 Ehinger. Elias fol. 4.
 Forsterns. J. R. qu. 10.
 Franz. Io. Geo. Frid. fol. 38. fol. 39. 41.
 Geppert. C. E. oct. 6.
 Graff. E. G. fol. 23
 Heitz. Aemil. qu. 70.
 Hilarion (saec. XII) qu. 55.
 Hilarion monachus (saec. XVI)? qu. 69.
 Jacobi. Car. Gust. Jac. qu. 32. qu. 33.
 Jacobs. Frider. qu. 50.
 Ioannes Monachus Ham. 354.
 Joasaph Monachus qu. 51. qu. 56. 5.

- Jonas Monachus Ham. 537.
 Joseph Diaconus qu. 43.
 Magnus Monachus Ham. 552.
 Manuel ἁγίου qu. 5. 4.
 Marcus Monachus oct. 3
 Martin. Frid. qu. 71^a.
 Mencken. Io. Burchardus Diez C. qu. 35
 Michael Apostolis qu. 71. qu. 72.
 Nicolaus(?) Ham. 246.
 Sack. Comes de fol. 24.
 Scaliger. Josephus fol. 9.
 Seraphim Thasius qu. 15.
 Theodorus Palaeologus qu. 21.
 Thomas Diaconus fol. 51.
 Uhden fol. 20.
 Weigel. Car. fol. 38. 39.
 Wernsdorf. Gottl. qu. 31.
 Zachariae a Lingenthal qu. 42.

Nomina possessorum.

- Albertus Senior Marchio Brandenburgensis fol. 5.
 Alexander (Benedetti?) qu. 72.
 Athanasius Tzangaropulus fol. 48 l.
 Balsarini Abbas Ham. 453.
 Barbarus, Ermolaus qu. 72.
 Behr, Io. Henr. Nic. 218.
 Benzel, Ericus Diez A. duod. 10.
 Benzelstierna, Laurentius Diez A. duod. 10.
 Bibliotheca ecclesiae Sti Sepulehri Cpolitanae fol. 28.
     Minutoli Tegrini fol. 63.
     patriarchatus Alexandrini oct. 5
     universitatis Berolinensis qu. 71. qu. 71^a.
 Brugsch, Henr. qu. 35. qu. 36. qu. 47—49.
 Collegium soc. Jesu Claromontanum Parisiis fol. 37.
     — — Molshemii fol. 22.
 Donaverus, Chph. Sigism. fol. 4.
 Ecclesia S. Virginis Seburialissae prope Leucosiam
     fol. 51.
     — S. Virginis τῆς κοιμήσεως (prope Calavryta?)
     qu. 66.
 Forsterus, J. R. qu. 10.
 Georgius Κροῦ⁵ Ham. 468.
 Gerasimus Monachus(?) fol. 45 V.
 Graff, E. G. fol. 23.
 Hedio, Andreas fol. 12.
 Heitz, Aemil. qu. 70.
 Hereher, Rud. qu. 50.
 Hippolytus episc. Methymnae qu. 1. 6.
 Hopf, Car. fol. 40.
 Hypselas, Petrus qu. 73.
 Jacobi, Car. Gust. Jac. qu. 32. qu. 33.
 Jacobs, Frider. qu. 50.
 Icilius, Quintus fol. 6, qu. 7.
 Jeremias (Sinaita?) oct. 10.
 Ioannes Chrysochous Trapezuntius fol. 15.
 Junzias, Petrus qu. 30.
 Keckermann, Barthol. qu. 3.
 Knobelsdorff, Baro de fol. 15, fol. 16(?), fol. 17, fol. 18(?),
     qu. 12—16. 17(?), 18. 19(?), 20. 21. 22(?), 24(?), oct. 1
 Leunclavius, Ioannes fol. 12.
 Lilius, Barthol. Ham. 625.
 Manzoni, Jac. fol. 63, qu. 73, oct. 15.
 Martelaus, Nic. fol. 40.
 Martin, Frid. qu. 71, qu. 71^a.
 Meerman, Ger. fol. 37.
 Mencken, Io. Burchard. Diez C. qu. 35.
 Methodius episcopus Lititzae fol. 15.
 Metrophanes Monachus oct. 5.
 Meyer, Phil. qu. 68, qu. 69, oct. 10, oct. 11, oct. 13
 Minutoli, L. B. de qu. 29.
 Mommsen, Theodorus oct. 6.
 Monasterium S. Ambrosii Mediolani Ham. 552.
     — in monte Atho fol. 25, fol. 26, fol. 27
     — Dér-Ela'tijje Sachau 129
     — in lacu Egerdir Pisidiae fol. 43—50,
     fol. 55.
     — S. Georgii περιστερώτου prope Trape-
     zuntem qu. 46.
     — Meteora prope Tricala qu. 67.
     — S. Michaelis prope Venetias qu. 72,
     Ham. 41, 270, 339, 354, 512, 537, 555.
     — τῆς ὁδηγητρίας τοῦ Βενεράτου Ham. 468
     — in monte Sinai fol. 29—33, fol. 35, fol.
     36, qu. 43—45, qu. 47—49, oct. 2—5,
     oct. 10.
     — S. Virginis παραμένης ὁδοβάσεως(?) qu.
     59.
     — λεγομένης σπλιουτίσεως qu.
     51(?), qu. 56.
 Nanoglis (Trapezuntius?) qu. 46
 Nansius, Franc. qu. 3.
 Nicephorus Presbyter qu. 47.

- Nicolaus Monachus fol. **45 V**
 Niebuhr fol. **24**.
 Pistorius fol. **22**.
 Puteani filii fol. **9**.
 Ravius, Chrn. fol. **1**, fol. **2**, qu. **1**, qu. **5**, qu. **6**, qu. **8**,
 qu. **9**, qu. **23** (?), qu. **25**.
 Roloff, Frid. Jac. fol. **4**, fol. **12**, qu. **4**.
 Roloff, Frid. Guil. Nic. **218**.
 Rothe, Io. qu. **3**.
 Sack, Comes de fol. **24**
- Scaliger, Josephus fol. **9**.
 Sempronius oct. **15**.
 Sunderland, Dux de fol. **56**, fol. **57**.
 Sussex, Dux de fol. **22**.
 Tzangaropulus, Athanasius fol. **48 I**
 Tzorzus Lector qu. **30**.
 Ulden fol. **20**.
 Weigel, Car. fol. **37—39**
 Wernsdorf, Gottl. qu. **31**.
 Zachariae a Lingenthal fol. **28**, qu. **42**, qu. **46**.

Verlag von A. ASHER & Co in Berlin W.

Unter den Linden 13.

Die Handschriften-Verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin.

Bis jetzt erschienen:

<i>Erster</i> Band: Verzeichniss der Sanskrit-Handschriften von A. WEBER. Band I. XVIII und 481 Seiten, mit 6 Tafeln. gr. 4 ^o . 1853. cart.	<i>N^o</i> 36
<i>Zweiter</i> Band: Verzeichniss der Hebräischen Handschriften von M. STEINSCHNEIDER. VIII und 149 Seiten, mit 3 Tafeln. gr. 4 ^o . 1878. cart.	<i>N^o</i> 15
<i>Dritter</i> Band: Verzeichniss der Abessinischen Handschriften von A. DILLMANN. VIII und 85 Seiten, mit 3 Tafeln. gr. 4 ^o . 1878. cart.	<i>N^o</i> 12
<i>Vierter</i> Band: Verzeichniss der Persischen Handschriften von WILHELM PERTSCH. XVI und 1279 Seiten. gr. 4 ^o . 1888. cart.	<i>N^o</i> 60
<i>Fünfter</i> Band. 1. Abtheilung: Verzeichniss der Sanskrit- und Prākrit-Handschriften von A. WEBER. Band II Abth. 1. VIII und Seite 1—352. gr. 4 ^o . 1886. cart.	<i>N^o</i> 16
<i>Fünfter</i> Band. 2. Abtheilung: Verzeichniss der Sanskrit- und Prākrit-Handschriften von A. WEBER. Band II Abth. 2. IX, X und Seite 353—827. gr. 4 ^o . 1888. cart.	<i>N^o</i> 22
<i>Fünfter</i> Band. 3. Abtheilung: Verzeichniss der Sanskrit- und Prākrit-Handschriften von A. WEBER. Band II Abth. 3. XXVII und Seite 828—1363, mit 5 Tafeln. gr. 4 ^o . 1891. cart.	<i>N^o</i> 27
<i>Sechster</i> Band: Verzeichniss der Türkischen Handschriften von WILHELM PERTSCH. XI und 583 Seiten. gr. 4 ^o . 1889. cart.	<i>N^o</i> 25
<i>Siebenter</i> Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. AHLWARDT. Band I. XVIII und 413 Seiten. gr. 4 ^o . 1887. cart.	<i>N^o</i> 20
<i>Achter</i> Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften v. W. AHLWARDT. Band II. VI und 686 Seiten. gr. 4 ^o . 1889. cart.	<i>N^o</i> 30
<i>Neunter</i> Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. AHLWARDT. Band III. VI und 628 Seiten. gr. 4 ^o . 1891. cart.	<i>N^o</i> 28
<i>Zehnter</i> Band: Verzeichniss der Armenischen Handschriften von N. KARAMIANZ. VIII und 88 Seiten, mit 5 Tafeln. gr. 4 ^o . 1888. cart.	<i>N^o</i> 6
<i>Zwölfter</i> Band: Verzeichniss der Lateinischen Handschriften von V. ROSE. Band I. XXIII und 513 Seiten. gr. 4 ^o . 1893. cart.	<i>N^o</i> 24
<i>Sechszehnter</i> Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. AHLWARDT. Band IV. IV und 561 Seiten. gr. 4 ^o . 1892. cart.	<i>N^o</i> 25
<i>Siebzehnter</i> Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. AHLWARDT. Band V. IV und 645 Seiten. gr. 4 ^o . 1893. cart.	<i>N^o</i> 28
<i>Achtzehnter</i> Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. AHLWARDT. Band VI. IV und 628 Seiten. gr. 4 ^o . 1894. cart.	<i>N^o</i> 28
<i>Neunzehnter</i> Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. AHLWARDT. Band VII. IV und 806 Seiten. gr. 4 ^o . 1895. cart.	<i>N^o</i> 36
<i>Zwanzigster</i> Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. AHLWARDT. Band VIII. VI und 462 Seiten. gr. 4 ^o . 1896. cart.	<i>N^o</i> 21
